DİJİTAL KÜTÜPHANE KANALI

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

https://rantey.org

Yedek ve Duyuru Kanallarımız
Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

• Telegram: https://t.me/birkitapbir

• WhatsApp Kanalımız : https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4IvMoc0Y

Anı/Biyografi

...güle güle "bebeğim"...

Hayatın pimini çeken adam: Ercan Arıklı

ARDA USKAN

DK DOĞAN KİTAP

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

2. BASKI

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

GÜLE GÜLE BEBEĞİM
Hayatın Pimini Çeken Adam: Ercan Arıklı

Yazan: Arda Uskan

Yayın hakları: © Doğan Kitapçılık AŞ
1. baskı / haziran 2005
2. baskı / haziran 2005 / ISBN 975-293-343-2
Bu kitabın 2. baskısı 2 000 adet yapılmıştır.

Kapak tasarımı: Yavuz Korkut
Baskı: Altan Matbaacılık / Yüzyıl Mahallesi
Matbaacılar Sitesi 222/A Bağcılar - İSTANBUL

Doğan Kitapçılık AŞ Hürriyet Medya Towers, 34544 Güneşli-İSTANBUL
Tel. (212) 449 60 06 - 677 07 39 Faks (212) 677 07 49
www.dogankitap.com.tr

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Güle Güle Bebeğim

Hayatın Pimini Çeken Adam: Ercan Arıklı

Arda Uskan

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

“Ölüm yokmuş gibi yaşamalı ve hiç yaşamamış gibi ölmeli insan...”

Oscar Wilde

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Birinci bölüm

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1

Eylül 1973, Neuchâtel

Sağanak aniden başlamıştı. Podries Caddesi, sokak lambalarının soluk ışıkları dışında, karanlığa ve yağmurun sesine teslim olmuştu. 9 eylül gecesiydi. Islak karanlık, 18 numaralı apartmanı da sarmalamıştı. İkinci katta kapalı perdelerin arasından sızan ışık, bu kasvetli tabloyu tamamlıyordu. Sokaktan geçen biri için bu sadece yağmurlu bir Neuchâtel gecesiydi. Ama ikinci kattaki kadın için aynı şey söylenemezdi.

Kadın, önce banyonun musluğunu kapattı. Yüzündeki su damlacıklarını kuruladı. Başını hafifçe kaldırarak aynaya baktı. Elinde olmadan, kömür karası saçlarının perçemini düzeltir gibi yaptı. Karşısında hâlâ genç ve güzel bir kadının yüzü vardı. Ama gözleri... Altı hafifçe kararmış, çaresizlik ve kararlılık arasında kıyasıya mücadele veren bu gözler onun gözleri miydi? Yoksa aynadan bakan bir yabancı mıydı? "Kim olursan ol" diye fısıldadı, "Artık seni sevmiyorum..."

Yatak odasının kapısını açtığı zaman ışığı yakmadı. İkisi de uyuyordu. Yarı karanlıkta sessizce küçük oğlunun yatağının kenarına ilişti. Belli belirsiz bir dokunuşla saçlarını okşadı. Sonra gözü yatağın başucundaki fotoğrafa takıldı. İkisi de nasıl içten gülüyordu... Çocuk kahkahaları... Yanlarında "o" da vardı. Kollarını oğullarının omuzlarına atmış, gözlüklerinin ardından her zamanki gülümsemesiyle sanki ona bakıyordu. Bu gülümsemeyi çok iyi tanıyordu genç kadın. Ve "o"nu da... Diğer yatakta hiçbir şeyden habersiz uyuyan büyük oğlunun alnına da minik bir öpücük kondurdu. Ayağa kalktı. İri yağmur damlaları hâlâ pencereyi dövüyordu.

Sessiz bir veda mıydı?

Salona geçtiği zaman sinsi düşman odanın içine sızmaya devam

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

ediyordu. İki kişilik geniş koltuğa çökercesine oturan o muydu, yoksa diğeri mi? Çaresiz İnci mi, kararlı İnci mi? Hangisi olursa olsun yapayalnız bir İnci... Keşke yalnızlık elle tutulabilen, gözle görülebilen bir şey olsaydı. Kolundan tutup, çekip çıkarıp atabilseydi içinden, bu evden, hayatından... Yavaşça çevresini saran sessiz düşman da öyleydi. Elle tutulamaz, gözle görülemezdi. Üstelik gazın kokusu da yoktu. Minicik bir borudan fışkıran yüzlerce yılan gibi evin her köşesine yayılmaya başlamıştı. Genç kadının bacaklarının arasından süzülüp, pencereye doğru ilerleyen bu görünmeyen, ölümcül sis perdesi sinsice duvarlara tırmanıyordu.

Karar vermek bazen ne kadar güçtü. "Sigara... Bir sigara içsem..." Sigarayı bırakmamış mıydın? Evet... Hayır... "Her şeyin canı cehenneme..." Beyni uğulduyordu... Çocukluğunda gördüğü bir kovboy filmi geldi aklına. Atlar koşuyordu. İnci'nin beyninde atlar koşuyordu. Bir sigara içecekti. Hiç olmazsa buna karar verebilmişti. Kahverengi minik masanın üzerindeki pakete uzandı. Sonra da çakmağa...

Gaz, artık emeklemekten vazgeçmiş tavana kadar yükselmişti...

Çocukları geldi aklına. Bir çaresi olmalıydı. Ama önce bir sigara içmeliydi. Belki o zaman... Çakmağı çaktı...

Podries Caddesi büyük bir gürültüyle sarsıldı. Patlama çok ani ve şiddetli olmuştu. Sessiz düşman kükrediği anda, 18 numaralı apartmanın ikinci katı bir ateş topuna dönmüştü bile.

Keşke bütün bunlar bir romanın ilk satırları olsaydı. Ne yazık ki gerçek bir öykünün son dakikaları... Bu patlama, kilometrelerce uzakta bir başka insanın benliğinde art arda gelen darbeler halinde, yıllarca sürecek bir volkana dönüşecekti. O insan Ercan Arıklı'ydı...

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

2

Mayıs 1958, İstanbul

"Geliyorlar..."

Ercan, arkadaşının koluna dokunarak yaklaşan üç genç kızı işaret etti. Robert Kolej'in arkasındaki iki yanı ağaçlıklı yolda yürüyorlardı. Okulun son günleriydi. "Bize bakıyorlar" diye fısıldadı Selahattin. Ercan onu duymadı bile. Her heyecanlanışında yaptığı hareketi tekrarladı... Gözlüklerini düzeltti. Yüzünde zarif bir gülümseme, ısrarlı bakışlarını diğerlerinin arasında yürüyen kıza dikti.

Kitaplarını göğsüne bastırmış yürüyen genç kız, arkadaşlarıyla konuşuyor, duyulması uzaktan bile kulağa hoş gelen kahkahalar atıyordu. İki erkeğin yanından geçerken onları fark etmemiş gibi davrandı. Ama gözlüklerin arkasından kendisini dikkatle süzen bu bir çift gözü hissediyordu. Hem de günlerden beri... Ercan bir an onun ardından baktı. Sıçrarcasına yürüyen genç kızın kömür karası saçları mayıs güneşinde parıldıyordu. Kız bir an dönüp geriye bakmış mıydı, yoksa Ercan'a mı öyle gelmişti? "Bırak artık dalgayı..." diye kolundan çekiştirdi Selahattin. "Bekliyorlar... Geç kaldık..." Gerçekten de o gün önemli işleri vardı.

Kısa bir süre sonra kolejin kilometrelerce uzanan bahçesinde bir ağacın altında buluştular. Diğer ikisi onlardan önce gelmişti. Yeşil çimenlerin üzerine serilmiş gazete kâğıdının çevresine oturdular. Yüzlerindeki ciddi ifadeyi gören olsa, garip bir törenin başladığını sanırdı. Ercan cebinden bir torba fasulye çıkardı. Selahattin de oyun kâğıtlarını. Dörtlü kurulmuştu. Kıyasıya geçecek bir poker partisi daha başlıyordu.

Ercan Anıklı'nın kolej yıllarında başlayan dostlukları, tutkuları, yıllarca değişmedi. O günlerde birlikte olduğu arkadaşlarıyla iş

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

yaşamında da özel hayatında da pek çok şeyi paylaştı. Özellikle cumartesileri düzenledikleri "oyun günleri" vazgeçilmez bir şölene dönüştü. Ama artık fasulyeden fişler yoktu. Selahattin Sabuncuoğlu, "O günleri düşündükçe anlıyorum ki bizim grubu birbirine bağlayan yeşil çuha olmuş" diyor. "Her hafta sonu mutlaka Ercan'ın evine gidilirdi. Çünkü orada herkes oyun oynardı. Biz gençler ayrı bir salonda oynardık. Bazen de Cem'in evine giderdik. İsmail Cem'in... Alp Yalman, Koray Bako, Arda Gedik, Osman Ergin, Ersan Birol, Nihat Boyner..."

İsmail Cem İpekçi, onlar kadar haşarı değildi. Özellikle Alp Yalman ile Ercan'ın maceralarını bir derviş sabrıyla izlerdi. Her ikisinin de o zamanlar tiyatroya merak sarmalarının bir sebebi vardı elbette. Okulun kız bölümünün öğrencileri, bu piyeslere katılırlardı. Kız öğrencileri erkek kısmına götürüp getirmek de Esma Turgay'ın göreviydi. Esma Hoca, yaşını başını almış bir hanımefendiydi. Yayılan bir söylentiye göre genç Ercan'ı çok beğenirdi. Alp ve Ercan onu ve kız öğrencilerini kendi arabalarıyla okula taşırlardı.

Yine öyle bir gündü. Ama bu kez kızlar, arkadaki minibüste yolculuk ediyordu. Ercan da kendi arabasıyla Esma Hanım'ı götürüyordu. Arka koltukta oturup direksiyondaki genç adama laf yetiştirmeye çalışan Esma Hanım nereden bilsin ki bagajda bir başka tilkinin daha gizlendiğini? Hava kararmıştı... "Otomobilin motorundan garip sesler geliyor" dedi Ercan. Esma Hanım duymuyordu bu sesleri ama, Ercan söylüyorsa doğruydu. Genç adam arabayı durdurup indi. Bagajın kapağını açıp Alp'le yer değiştirmesi birkaç saniyesini aldı. Bu kez direksiyona oturan Alp Yalman'dı. Onun da gözlükleri vardı. Arabayı hareket ettirip konuşmaya başladıktan birkaç dakika sonra Esma Hanım durumdaki garipliğin farkına vardı "Ercan?.." dedi sorarcasına.

"Ercan mı?.. Ercan okulda Esma Hanım..."

"Alp... Sen misin?.."

"Tabiî benim hocam, kim olacaktı ki?.."

"Ama ben deminden beri Ercan'la konuşuyorum..."

"Siz onda takılmış kalmışsınız Hocam... Şu gözlüklerin dışında Ercan'a benzeyen bir yerim var mı?"

Esma Turgay ne olduğunu anlamaya çalışırken, bagajında Ercan Arıklı'yı taşıyan otomobil koleje doğru ilerliyordu.

Derslerinde belirli bir düzen tutturmuştu Ercan. Bir dersten sekiz almışsa, notları ne dokuz olurdu ne yedi. Süper bir öğrenci değildi. Zekâsı daha çok yapacağı cinlikler üzerine yoğunlaşırdı. O dönem, Amerika'dan yeni bir İngilizce öğretmeni gelmişti oku-

la. İlk dersine girmiş, kendini tanıtma faslını yeni bitirmişti ki, sınıfın bütün öğrencileri aynı anda ayağa kalkıp "hazır ol" durumuna geçtiler. Birkaç saniye sonra herkes yerine oturmuştu. Öğretmen henüz ne olduğunu anlayamadan ders boyunca bu olay beş altı kez tekrarlandı. Sonunda dayanamadı öğretmen ve neler olup bittiğini sordu. Yanıtı vermek, çoğu zaman olduğu gibi yine Ercan'a düşmüştü. Ciddi bir tavırla pencereyi gösterip "Boğaz'dan sık sık Türk bandıralı gemiler geçer efendim" dedi. "Bayrağı gördüğümüz zaman ona saygı göstermek zorundayız." Daha sonraları, her gemi geçişinde ayağa kalkıp Türk bayrağına saygı gösteren biri daha vardı sınıfta: yeni İngilizce öğretmeni.

Kolejdeki öğrenimi boyunca Ercan'ın aklı hep o kömür saçlı kızda olsa da, her erkek gibi karşı cinsin çözümlenemez çekiciliğinin o yaşlarda farkına varmıştı. İlk cinsel deneyimini, sınıf arkadaşlarıyla paylaşmasını, onun çokeşliliğe olan merakına değil, edebiyata olan ilgisine bağlamak pek yanlış olmaz.

Türkçe öğretmenleri Ekrem Yirbeşin kendine özgü bir insandı. Hiç gülmeyen yüzünü, gözlerindeki zekâ ve espri pırıltıları âdeta yalanlardı. Ekrem Bey o gün sınıfa girdiğinde yüzü yine asıktı. Verdiği kompozisyon ödevinin sonuçlarını açıklayacaktı. Serçeparmağıyla kulağının içini ustaca ve biraz da uzunca kaşıdıktan sonra, eprimiş, kahverengi çantasının kapağını açıp bir tomar kâğıt çıkardı. Aralarından birini çekip kaldırdı. "Bu kompozisyonu aranızdan biri yazmış" dedi. "Beğenmedim desem yalan olur. Ama bu adam edepsizin biri. Oturmuş Türkçe dersinde bir randevuevini anlatmış. Üstelik, bana kalırsa, hafta sonunda başından geçenleri yazmış..."

"Ercan gerçekten de öyle yapmıştı" diye anlatıyor sıra arkadaşlarından Arda Gedik. "Ekrem Hoca kompozisyonu okumaya başladı. Kompozisyon ilk kez randevuevine giden bir genci anlatıyor, önce yaptığı hazırlıklardan başlıyor. Kadına olduğundan yaşlı görünmek için birkaç günlük sakal bırakmasını, yola çıkarken sürdüğü parfüme kadar her şeyi... Sonra üstü kapalı bir şekilde orada olanları, ilk deneyimindeki heyecanı... Kendini çok önemseyerek nasıl neşe içinde okula döndüğünü... Hepimiz ağzımız bir karış açık dinliyoruz. Kim olduğunu hemen anladık tabiî. Ercan oturduğu yerde sinsi sinsi gülümsüyordu..."

Ekrem Hoca kompozisyonu okumayı bitirdiğinde sınıfta derin bir sessizlik vardı. Bakışlarını Ercan'a doğru çevirerek "Yine de çok güzel yazmış kerata..." dedi.

Teşvikiye Caddesi'ndeki en eski yapılardan biridir Saray Apart-

manı. Üçüncü katta oturan Kahraman ve Nezaket Arıklı'nın sürdürdükleri sakin yaşam, hafta sonları renkli bir karnavala dönüşürdü. Kahraman Bey, orta boylu, sert bakışlı bir erkekti. Dalgalı sarı saçları ve yeşil gözleriyle Nezaket Hanım da Catherine Deneuve'ün bir benzeri... Belli ki, Ercan'ın yıllar boyu üzerinden atamayacağı Deneuve hayranlığı, annesine olan bağlılığından geliyordu. Yatılı okuyan oğulları cumartesi günü eve geldikleri zaman her şey hazır olurdu. Gençler kendilerine ayrılan odada arkadaşlarıyla birlikte masanın başına geçer, kırk yıllık kumarbaz edasıyla oyuna başlarlardı. Gözde oyunları briç ve pokerdi. Evin salonu büyüklere ayrılmıştı. Kahraman Bey, sadece çocuklarının değil, tüm ailesinin koruyucusu olmuştu. Onun çocukluğu yazın ve kışın acımasız olduğu küçük bir kasabada geçmişti. Ardahan'da... Birinci Dünya Savaşı'nın karışık günleriydi. Kahraman Arıklı, aileden ayrı kalmanın acısını iyi bilirdi.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

3

Kasım 1915, Sen Petersburg treni

Çarlık Rusyası'nın başkenti olan Sen Petersburg, Birinci Dünya Savaşı sırasında adı fazlaca Almanca'yı anımsattığı için Petrograd'a çevrilmişti. Ekim Devrimi'nin ardından başkentlik sıfatını Moskova'ya kaptırdı ve 1924'te "sosyalist bir şehri" sembolize ettiği için ismi Leningrad'a dönüştürüldü. 1991 yılında ise perestroika aracılığıyla yapılan referandumda tekrar ilk adına kavuştu. Kısaca Sen Petersburg, Rusya tarihinin kısa bir özeti gibidir.

1915 yılının kasım ayında, Kars'tan kalkıp işte bu Sen Petersburg'a doğru yol alan trenin kompartımanında sadece iki yolcu vardı. Yaşlı bir adam ile on beş yaşında bir çocuk. İkisi de o ana kadar hiç konuşmamışlardı. Dışarıda kar, Rus yapımı rayların üzerine serpiliyordu. Paltosuna sıkı sıkı sarılan yaşlı adam, pencerenin dışındaki kasvetli beyazdan başını çevirip çocuğa bir kez daha dikkatle baktı. Yüzünde büyük, yetişkin bir insanın sert hatları vardı. Ama gözleri hâlâ çocuk gözleriydi. Trene bindiği andan beri hiç konuşmamıştı. Yaşlı adam havada asılı duran sessizliği ilk kez bozdu. Aksanlı bir Türkçe'yle sordu:

"Adın ne senin çocuk?"

Çocuk yanıt vermedi. Ayaklarının dibinde belirsiz bir yere bakıyordu. Adam yine denedi.

"Türk müsün?"

Bu kez "Evet" anlamında başını salladı çocuk. Sonra yaşlı adamın derin çizgilerle bezeli yüzüne baktı.

"Ya sen?.."

"Türk ya da Ermeni olmam fark eder mi?"

Çocuk kararsız bakıyordu onun gözlerinin içine. Adam sordu:

"Aç mısın?"

Yine başını sallamakla yetindi çocuk. Aç değildi. Ona yola çı-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

karken kimseyle konuşmamasını tembih etmişlerdi. Birden babasını özledi. Yaşasaydı herhalde o da, karşısında oturan bu amca gibi olacaktı. Adını koyamadığı bir yakınlık hissetti karşısında oturan yaşlı adama. Çekinerek konuştu:

"Ermeni misin?"

"Neden sordun? Kötü insanlar mıdır onlar?"

"Evet" diye haykırmak istedi çocuk. Sustu. Ne bir şey söylemek, ne de duymak istiyordu. Ama karşı koltuktan gelen yumuşacık sese kulak kabartmadan edemedi.

"Kötü olan insanlardır oğlum. Milletler değil..."

Kahraman Arıklı, o gece yolculuğunda aldığı bu öğüdü ömrü boyunca unutmadı. Çocuklarına da hep bu görüşü aşıladı.

Kahraman, Sen Petersburg tren istasyonuna indiği zaman gün çoktan doğmuştu. Soğuk iliklerine işliyordu. Onu karşılayan, iriyarı, şişman, güldüğü zaman dişlerinin tamamı ortaya çıkan bir adamdı. Üniformasının düğmeleri altın gibi parıldıyordu. Kahraman, onu Ardahan'da ilk kez gördüğü zaman da düğmelerin parıltısının cazibesine kapılmıştı. General Dramogirov tüm dişlerini göstererek çocuğu kucakladı.

Kars, Ardahan ve civarı o yıllarda Rus idaresi altındaydı. Ermenilerle sık sık çatışmaların çıktığı yıllardı. Her iki taraf da kan ve barutun kokusunu öğrenmişlerdi. Acı ve korkunun hüküm sürdüğü karmaşık günlerdi. Ruslar da görünürde düzeni sağlamaya çalışırlardı. General Dramogirov'un, Kahraman'ı tanıması işte o günlere rast gelmişti. Dramogirov, Ardahan'da bir Rus birliğinin komutanıydı. O dönemde, Ruslar yörenin ileri gelen ailelerinin arasından zeki buldukları çocukları seçer, onları Moskova'ya, Sen Petersburg'a eğitime gönderirlerdi. Biraz kendi kültürlerini aşılamak, biraz da kendilerine yakınlaştırmak için... Arıklıların Kahraman'ı işte bu çocuklardan biriydi.

Üstelik Ardahan'da bir Rus okulunda okumuştu.

Doğal olarak Arıklıların geçmişi çok daha eskiye dayanıyordu. Oğuzhan'ın soyundan gelen Salur boyunun en büyük yiğidi Salur Kazan, yeğeni Arıklı için, Arıklıoğulları boyunu ihdas etmişti. Arıklıoğulları, önce Kafkasya'ya yerleşmiş, çok sonraları, 1770 yılında Osmanlı İmparatorluğu'na göç etmişlerdi. Bu süre içinde sık sık Ruslarla da karşı karşıya gelmişlerdi. Rusların ana karargâhını basıp onlarla savaşan Arıklıları, Osmanlı İmparatorluğu ödüllendirmiş, Kahraman'ın dedelerine yirmi köy armağan edilmişti.

Sürekli PDF Kitap Arşivi - https://www.sy.org

O soğuk kasım sabahı Sen Petersburg'a ayak basan Kahraman, hem geçmişinin hem de babasının yakın zamandaki ölümünün etkisi altındaydı. Geride bıraktığı anasının, kardeşlerinin özlemini yeni yeni duymaya başlamıştı. Ama General Dramogirov, onu ailesinden biri gibi kabul etti. Gymnasium'da öğrenimine başladı. Kahraman çok iyi bir öğrenciydi. General'in Admiral Teyski Caddesi'ndeki konağında kalıyor, onun çocuklarıyla arkadaşlık ediyordu. Kısa zamanda mükemmel denebilecek bir Rusça'ya sahip olmuştu. Ama yine de kendi kasabasını aklından çıkaramıyordu...

1916 yılı yılının sonlarında Rusya büyük fırtınalara gebeydi. Aslında Çar II. Nikolay'ın egemenliği on yılı aşkın bir süredir tehlikedeydi. Meşrutiyetçi eylemler, köylü ve işçi çevrelerine yayılmış, 22 ocak 1905'te "Kanlı Pazar" olarak adlandırılan katliamdan sonra daha da radikalleşmişti. II. Nikolay'ın 17 ekim 1905'te Ekim Manifestosu'nu yayımlayıp, taviz vermesi de ülke içindeki çalkantıları dindirememişti. Yer yer çıkan isyanlar amansızca bastırılıyordu. Sonunda 1915 yılında çar, ordunun bütün yetkilerini kendinde topladı. Ama ağırlaşan yaşam koşulları halkı çileden çıkarıyordu. Kahraman'ın Rusya'ya gelişinin ikinci yılında durum işte böyleydi. Ve her üst düzey Rus subayı gibi General Dramogirov da düzenin yıkılmak üzere olduğunu anlamıştı. Bir an önce ülkeyi terk etmeliydi.

General, ailesiyle birlikte Fransa'ya yerleşecekti. Kahraman'a da onlarla gelmesini teklif etti. Ama genç adam artık vatanına dönmek istiyordu. Vedalaşmaları kısa olduğu kadar duygusaldı. Dramogirov'un ona bir de armağanı vardı. Uzattığı kadife kesenin içindeki altın düğmeler pırıl pırıl parlıyordu. Bunlar üniformasının düğmeleriydi. Kahraman'ın ilk gördüğü zaman gözlerini alamadığı düğmeler. "Artık benim bunlara ihtiyacım yok" diye mırıldandı General. Sarıldılar. Olgun iki erkeğin içten vedasıydı bu.

Kahraman yağmurlu bir mart gecesi, yine Rus yapımı raylar üzerinde ağır aksak ilerleyen bir trenin kompartımanındaydı. Evine dönüyordu. Ürkek çocuk bakışları, yerini kararlı bir genç adamın gözlerine bırakmıştı. Rusya da eski Rusya değildi artık. Birkaç hafta sonra tarihin en büyük ihtilallerinden birine sahne olacak ve 1917 yılının nisan ayında, dünya Vladimir İliç Ulyanov Lenin'le tanışacaktı.

Doğduğu topraklara ayak basan Kahraman'ı sıkıntılı günler bekliyordu. 1918 yılında Kars, Ardahan, Batum Osmanlı İmpara-

torluğu'na geri verilmişti. Ama Ermeniler bu anlaşmayı tanımıyorlardı. Kâzım Karabekir Paşa kuvvetleri ile Ermeni çeteleri savaş halindeydi. Köyler basılıyor, ekinler yakılıyor, iki taraf arasında kalan yöre halkı zor günler yaşıyordu. Kahraman, dört erkek ve bir kız kardeşten oluşan ailesinin tüm yükünü sırtlamıştı. Köylerden hâlâ erzak yardımı gelmesine, zaman zaman baskınların önceden haber verilmesine rağmen yaşadıkları kâbus üç yıl daha sürdü. 1920 yılında, Türkiye-SSCB sınırı kesin olarak çizilince aile rahat bir nefes aldı.

Yıllar akıp geçti. Ardahan'da ticarete başlayan Kahraman, daha sonra ailesini Kars'a taşıdı. Nezaket Hanım'la evlenmiş, iki çocuk sahibi olmuştu: Gündüz ve Tuncer Arıklı. 1939 yılında ailenin yaşamını yeniden değiştiren olayı Tuncer Arıklı şu cümlelerle anlatıyor:

"Ankara'dan milletvekili seçmek için Kars'a bir müfettiş gönderiyorlar. İsmet İnönü'nün cumhurbaşkanı, CHP'nin tek parti olduğu dönem... İsmet Paşa her şehrin ileri gelenlerinden birinin milletvekili olmasını istemiş. İnönü'nün eski bir askerlik arkadaşı geliyor Kars'a... Şerafettin'di galiba adı. Tek ayağı İstiklal Savaşı'nda yaralanmış bir gazi. Şerafettin Bey babamı seçiyor, listeye koyuyorlar. Babam milletvekili oluyor böylece."

Artık Kahraman Arıklı Kars milletvekilidir. Ankara'ya yerleşirler. Bir yıl sonra Kahraman Bey ve Nezaket Hanım'ın bir çocuğu daha olur. Adını Ercan koyarlar. Tarih 22 şubat 1940'tır.

Ercan Arıklı Ankara'yı hemen hemen hiç tanımadı. Çocukluğu ve gençliği doğumundan birkaç yıl sonra ailesiyle birlikte taşındığı, İstanbul'un Teşvikiye semtinde geçti. Kahraman Bey milletvekilliğinden ayrılmıştı. Arıklı ailesi artık Hacı Emin Bey Sokak'taki Haşim Apartmanı'nda oturmaktaydı. İlkokul arkadaşı, daha sonra ağabeyi Tuncer Arıklı'yla uzun yıllar evli kalacak olan Nur Bilimer, bakın o günleri nasıl hatırlıyor:

"Ellili yılların Nilüfer Hatun İlkokulu... İlkokulların o biraz faşist ve yapay ortamında herkesin gözüne girmek için çabaladığı değişik bir çocuk var. Biz küçük sınıflar için hepten ulaşılmaz. Ailesine üçüncü erkek çocuğu olarak geldiği için küçükken Freud'a inat, kız gibi giydirilmiş; bukleli saçlı, elbiseli, bacak bacak üzerine atmış pozları çekilmiş bir çocuk. Hiç zararı olmamış bu uygulamanın. Sevimli mi sevimli olup çıkmış. Okul müsamerelerinde hep başrolde... Manavın çırağı rolü hiç unutulmaz. Sahne manav dükkânının içi. Sevimli çocuk meyveleri, sebzeleri gömleğinin

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rahley.org

koluyla parlatıyor, inceliyor, ovuyor. 'Bizim manav çabuk sat, yeme de yanında yat, haydi yallah torbaya!' Atıyor ne bulursa torbaya. Sonunda yorgun düşüp torbaların üzerinde uyuyakalıyor. İşte tam o sırada tütülü kızlar bale yaparak sahnenin arkasından çıkıp birer birer onun rüyasına giriyorlar. Giriş o giriş...

O yılların ilk test sınavları Robert Kolej'de yapılmıştı. Örneğin 18'in yarısı sorulur; cevap şıklarında 9 bulunmazdı. 18 yatay bir çizgiyle ortadan bölündüğünde alt ve üst parçalar 10 olmaz mı? İşte cevap 10 olacaktı. 'Anneciğim imtihanda bütün soruları cevapladım' diyenlerin garanti başarısız olduğu, soğuk Amerikan bilmecelerini andıran, o yıllar için çok tuhaf sayılacak sınavlardı bunlar. Bu değişik çocuğun değişik bir zekâsı da olmalıydı ki, Ercan Robert'e girdi. Gerçek kişiliğini bulmasında bu okulun çok yardımı oldu."

Nilüfer Hatun İlkokulu'nda okuduğu günlerde harçlığını aldığı zaman bakkala iğde almaya koşan küçük Ercan'ın yaşamı, Robert Kolej'e adımını attığı an değişecektir. Bu kurum, ona bir ömür boyu sürecek dostluklar armağan edecektir. 1951 yılından 1959'a kadar süren bu dönemin "haylaz çocukları", Türkiye'de siyaset, bilim ve iş dünyasının önde gelen isimleri olacaktır. İşte o unutulmaz günlerin, unutulmaz dostları: Ali Pasiner, Alp Yalman, Alper Pehlivanzade, Arda Gedik, Cahit Avunduk, Erol Suner, Gökçe Bayındır, Güner Tuluyan, Haydar Aydın, İsmail Cem, İzzettin Önder, Koray Bako, Lütfü Barutçu, Mesut Bayrakçı, Metin Kunt, Nihat Boyner, Selahattin Sabuncuoğlu, Turan Aker, Utku Sezer, Yalçın Maral.

Karanlık salonda büyük bir sessizlik içinde kendilerini filmin heyecanına kaptıranlar, 16 numaralı locadan gelen gürültülerden ve gülüşmelerden rahatsız olmuşlardı. Sonra kocaman beyazperdede, aşağıya doğru süzülen bir "tişört"ün gölgesi belirdi. Salondaki izleyicilerden biri, karanlıkta kucağına düşen giysiye şaşkınlıkla baktı. Bu kadarını kaldıramazdı. Başını locaya çevirerek yüksek sesle haykırdı: "Yeter artık... Burası babanızın sineması mı?" Gülüşmeler kısa bir süre için kesildi. Birkaç dakika sonra 16 numaralı locanın kapısı yavaşça çalındı. İçerdeki altı genç, gülmemek için kendilerini güç tutuyorlardı. Kapıyı açtılar. Elindeki tişörtü onlara uzatan görevli, "Cem Bey... Lütfen... Müşteriler rahatsız oluyor" diyerek tişörtü

Dijital Kitap Arsivi - https://rantey.org

Evet... Orası onların "babasının" sinemasıydı. Daha doğrusu İsmail Cem İpekçi'nin babasının sineması. 1950'li yıllar, Beyoğlu'nun ve Yeni Melek Sineması'nın en görkemli günleriydi. Aynalı girişi, locaları, büyük balkonu ve kırmızı halılarıyla Hollywood sinemalarını aratmazdı. 1957 yılında *Piknik* filminin galası için William Holden'ın Yeni Melek'e gelmesi büyük bir olay olmuştu. Sinemanın önünde büyük kuyruklar oluşur, kombine biletler haftalar öncesinden satılırdı. Ama Robert Kolej'in "Hababam Sınıfı" öğrencileri için bilet bulma sorunu yoktu. Çünkü orası gerçekten Cem'in babasının malıydı... Hatta öyle ki, kolejin 1956 yıllığında Cem İpekçi'den "The ticket agency of Yeni Melek" (Yeni Melek Sineması'nın bilet gişesi) diye söz edilmişti. İşte o cumartesi 14.15 matinesinde de 16 numaralı loca, her zaman olduğu gibi Cem ve arkadaşlarına ayrılmıştı. Film başladıktan kısa bir süre sonra şamata da başladı. Böylesine "hergelelik durumlarında" onlara ayak uydurmamakta direnen Cem bile çaresiz kalmıştı. Ercan Arıklı, Alp Yalman, Cahit Avunduk, Haydar Aydın, arkadaşları Gökçe Bayındır'a karşı sessiz bir taarruza geçmişler, önce ceketini, kazağını çıkardıktan sonra, tişörtünü sıyırıp aşağıya fırlatmışlardı. Ve salondaki izleyici haklı olarak bağırmıştı: "Burası babanızın sineması mı?.."

Her cumartesi 14.15 matinesinden sonra oyun seansı başlardı. Briç ve poker partileri için genellikle Ercan'ın ailesiyle birlikte yaşadığı Saray Apartmanı'nın üçüncü katına gidilirdi. Bazen Alp Yalman'ın Şişli'deki evine, bazen de İsmail Cem'in oturduğu Bronz Apartmanı'na. Cem ile Ercan, kolejin ilk yılından beri arkadaştılar. Bu arkadaşlık, Cem'in hazırlık 2'de yatılı olmasıyla birlikte daha da pekişmişti. Yatakhane "çetesinin" son elemanı olan Cem, yine de hepsinden daha ağırbaşlıydı. İkisinin yolları, yıllar sonra gazetecilikte kesişecekti.

Robert Kolej'in 1956 yıllığında orta son sınıf öğrencisi Ercan Arıklı için "Gelecekte gazeteci olmayı planlıyor" ibaresi kullanılmıştı. Ama o, Cem'le birlikte bir yıl önce bu yolda ilk adımını atmıştı bile. Kolejin gazetesi *Echo*'da her ikisinin de yazıları düzenli olarak yayımlanıyordu. Bu arada İsmail Cem okul yıllığının fotoğraflarını çekiyordu. Yıllar sonra bakanlık yaptığı zamanlar bile bu tutkusundan vazgeçmeyecekti. Her ikisinin de ilk yazıları 1955 yılının nisan ayı *Echo*'sunda yayımlandı. Ercan, yarı İngilizce, yarı Türkçe, yarı matrak bu çocuksu yazıda sınıf arkadaşlarıyla yaptıkları gırgırları konu alıyordu. Alp Yalman ise 15 yaşın şekerliğini ve toyluğu ile...

OUR DORMITORY

-By Ercan Arıklı-

It was a big room and the fragrance was extremely noticeable. I was just going to faint although I had a gas-mask.(Very cold, isn't it)

It was 10:15. when I went there, and I heart many secrets of the boys, especially the names of their sweethearts. I saw İpekçi, Balkan, Gözübüyük and Arıklı speaking very slowly.

"Bu hafta telefonda kimleri işlettin Ercan?"

"Oh, not many, only Ayşe, Sevgi, Bilge, Duygu, Hülya, Okşan, Mine and Gönül. How about you, İpekçi? Kaç kızın ardından gölgelendin?"

"Only three."

"Atma be, bize de mi?"

"Ama do you remember the day when Gönül told me that she loved me?"

"(Boys) Sure, sure.(Seni gidi profesyonel yalancı seni)

Now let's go to the other side to listen to other "Don Juans"

Ekin: Ah, Ayşe'yi işleteni bir bulsam.

Eratman: Erol, neydi o Scout Party ne, değil mi?

Erol Suner: Dört evladım olacak; Bismillah, Abdullah, Emrullah, Elhamdürüllah.

Here everybody minds his own business.

"Vur be he is coming. Don't kill me... Hey Mike, Hizmetçi help...

"(Boys) Yippee, Balkan sayıklıyor.

The door opened and a teacher came in...

"What happened kardeşim, shame on you."

"Eat him Pardayan, eat him. Vur ,vur. Punch him in the eye."

"Sir, I am ill"

"Eğer hastaysan hastaneye git. Orada hastaları iyi ederler."

This makes everybody laugh, but the freedom bell ring too.

Bu, belki bilimsel bir makale sayılmaz ama, o "Hababam Sınıfı"nın, o günkü durumunu belgelemek açısından bulunmaz bir nimet olduğu da yadsınamaz.

Ercan'ın bu gazetecilik merakı o günlerde bambaşka bir konuda işe yaramıştı: sınav kâğıtlarını önceden ele geçirmekte... Bir gün Cahit Avunduk, kolej gazetesi *Echo*'nun basıldığı binada aynı zamanda sınav kâğıtlarının da teksir edildiğini öğrenince... Sonrasını Haydar Aydın anlatıyor: "Kolejin yıllığı da aynı yerde hazırlanıyordu. Biz zaten yıllığı hazırlamaya soyunmuşuz. Bir gün

Cahit müthiş bir haberle geldi. Meğer sınav kâğıtları da orada basılıyormuş. Hemen bir plan yapıldı. Zaten matbaaya girip çıkıyoruz. Binanın, 'Çemiş' adını taktığımız bir gece bekçisi vardı. Bizimkiler onu tavlamışlar. Onun da yardımıyla geceleri basım yerine sızardık. Soruları ele geçirirdik ama bazıları öyle kazıktı ki Ercan'ın da, Cahit'in de, benim de aklımız ermezdi. O zaman hemen İzzettin'i (Önder) çağırırdık. O çok çalışkandı. Şakır şakır yanıtları söylerdi. Ertesi sabah sınava girmek bizim için sadece bir keyif olurdu."

Bar ve pavyon kaçamakları yatılı öğrencilik hayatının olmazsa olmaz gerçeklerindendir. Bizimkiler de bu kuralı bozmadılar. İstanbul gecelerinde onlara rehberlik eden, yine sınıf arkadaşları Güner Tulunay'dı. İsmail Cem, her ne kadar bu gece kaçamakları için konuşmasa da yine de bazı ipuçları veriyor: "Cahit Avunduk bizim rahmetli Güner'e, Kuşi Bar (Bar kuşu) adını takmıştı. Nereye gidileceğini en iyi o bilirdi. Ercan'ı, beni filan alıp barlara götürürdü. Şimdiki barlar gibi değil, pavyon resmen. Aramızda konuşurduk, kadınları dansa kim kaldıracak diye. Sonunda ilk adımı Ercan atardı."

Ama sonuç hiçbir zaman parlak olmazdı. Selahattin Sabuncuoğlu'nun deyimiyle, "Birer kola içilir, sonra kös kös okula dönülürdü..."

Türkiye adına Eurovision'da ilk kez yarışan Semiha Yankı, o günlerde henüz 5-6 yaşlarında... Sahnede babası ve kardeşleriyle birlikte akrobasi gösterileri yapıyor... Az sonra herkesin beklediği an gelecek, dönemin en ünlü şarkıcısı Erol Büyükburç sahneye çıkacak. Saat geceyarısını çoktan geçmiş. Mekân, Beyoğlu'nun en ünlü gece kulüplerinden biri olan Karavan. Yanıp sönen ışıkların altında içeriye süzülen üç tanıdık sima bir masaya oturuyor: Ercan Arıklı, Cahit Avunduk ve Haydar Aydın. Yine bir kaçamak gecesi. Yaşları 18'i doldurmadığı için, her seferdeki gibi bin bir numarayla kapıdan sızmayı başarmışlar. Girişteki iriyarı bodyguard da bu efendi görünümlü gençlere pek sesini çıkarmıyor artık. Tam biralarını söyledikleri zaman Cahit her ikisini dürterek "Şimdi yandık..." diye fısıldıyor. "Recaizade Ekrem burada." Ercan ve Haydar donup kalıyor. Edebiyat öğretmeni Ekrem Yirbeşin'e bu ismi takan da zaten Cahit. Ekrem Bey, tam karşı masalarında oturuyor. Bir an göz göze geliyorlar. Ekrem Bey hiçbir şey

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://kitrey.org

olmamış gibi yanındakilerle sohbete devam ediyor. Ertesi sabah ilk dersin edebiyat olması da ayrı bir talihsizlik. Sınıfa giren Ekrem Bey bir süre sonra "bitirim üçlü"ye şöyle bir bakıyor ve "Yorgun görünüyorsunuz, dün gece uykunuzu alamadınız galiba" dedikten sonra derse devam ediyor.

Aradan çok zaman geçmiyor... Yine 1955 yılının kış ayları. Yine bir pavyon kapısı. Ama bu kez İzmir'deyiz. İzmir'in namlı pavyonlarından Kübana, striptiz gösterileriyle ünlü. İçersi tıklım tıklım dolu, kapıda ise her zaman olduğu gibi iriyarı bir fedai, yani kolej çetesinin her zamanki kâbusu... Ama bu kez tedbirliler. Değişik bir kentte, değişik bir yöntem deneyecekler. "Sıraya dizildik" diye anlatıyor Haydar Aydın "En uzun boyluları olduğum için en öne beni koydular. Arkamda Ercan, sonra Mesut Bayrakçı, en sonda da Cem... Dalton biraderler gibi yürüyoruz. Sanki kapıdaki zebani benim boyuma kanıp içeri alacak. Matrak adammış. Bizi o halde görünce gülmeye başladı. Hepimizin kravatları, ceketleri filan tamam... Ama yüz metreden baksan çocuk olduğumuz anlaşılıyor. 'Girin bakalım, kimselere görünmeden arkalarda bir yerde oturun' dedi."

Onlara İzmir'deki bu pavyon deplasmanını yaratan fırsat, o yıl, kolejdeki "Travels Club"a seçilmeleri olmuştu. Tatillerde yolculuk yapmak hepsine cazip gelmişti. Robert Kolej'de çeşitli dallarda faaliyet gösteren bu kulüplerin pek çoğuna katılıyorlardı. İsmail Cem, aynı zamanda tahmin edilebileceği gibi fotoğraf kulübü üyesiydi. Lise son sınıfta yeni adresleri "Learner's Club"tı. Büyük bir ihtimalle bu da onların kültür tutkusundan kaynaklanmıyordu. Çünkü, ünlü yazarların, siyasetçilerin konuşmalar yaptığı "Learner's Club" toplantıları, okulun Arnavutköy'deki kız tarafında düzenlenirdi.

Bu satırları okuyanlar, ilk sayfalardaki kömür saçlı kıza ne oldu diye merak edeceklerdir. Onların macerası, aslında Ercan'ın Amerika'dan dönmesiyle başlar. Ercan Arıklı'nın Amerika'ya gitmesi ise...

Robert Kolej öğrencilerinin gönlünde American Field's Service (AFS) bursuyla Amerika'ya gitmek yatardı. Bu burs sayesinde Türkiye'nin dört bir köşesinden seçilen 25 öğrenci, bir yıl boyunca Amerika'nın çeşitli kentlerindeki ailelerin yanlarına yerleştirilir ve lisenin ilk sınıfını orada okurlardı. 1956 yılında Robert Kolej'den se-

çilen iki öğrencinin ismi İsmail Cem İpekçi ve Ercan Arıklı'ydı. Her ikisi de henüz 16 yaşındaydı. Ve bir hayal ülkesine gidiyorlardı.

25 Türk genci Brüksel'e kadar trenle gittiler. Belçika'nın başkenti, Avrupa'nın dört bir köşesinden gelen 350 genç insanın buluşma merkeziydi. Hepsinin yüreği yeni başlayacak bu macera için atıyordu. New York limanına varana kadar yaşadıkları on günlük gemi yolculuğu onlar için unutulmazdı.

"Gerçekten unutulmazdı" diyor İsmail Cem. "Düşünün 16-17 yaşlarında Avrupa'nın çeşitli ülkelerinden gelmiş kızlı erkekli bir grup. Hepimiz ailelerimizden ilk defa ayrı kalıyoruz. Nasıl bir coşku içindeydik. Ercan'la unutulmaz anıları paylaştık o yolculukta." Ama o anıların ne olduğu konusunda da oldukça ketum davranıyor İsmail Cem. Başka bir tanığımız olmadığı için de bu anıların ayrıntılarını, bu sayfalara aktaramıyoruz.

New York limanı aynı zamanda onların ayrılık noktasıydı. Bir yıl sonra aynı yerde buluşmak üzere hepsi birden Amerika'nın değişik kentlerine dağıldılar. İsmail Cem, Kaliforniya'ya giden gruptaydı. Ercan Arıklı ise Colorado'daki yeni ailesinin evinin yolunu tutmuştu. Amerikalı aile, bu heyecanlı, neşe dolu, şeytan tüylü gence çabucak ısındı. Ercan da, AFS sisteminin bir âdetine uygun olarak onlara artık "anne baba" diyordu. Aralarındaki dostluk ileride de hiçbir zaman bozulmadı. Daha sonraki yıllarda, Ercan, Amerika'ya her gidişinde onları görmeden dönmezdi. Bu yaşlı çift de, yirmi yılı aşkın bir süre sonra İstanbul'a gelip, manevî oğullarını ziyaret etti.

Ercan bu yeni çevresine uyum sağlamakta hiç zorlanmadı. Her gün okul sonrası gittiği kafelerde, arkadaşlarının âdeta tutkuyla bağlandığı o minik şişeyi keşfetti önce. Bu, Coca-Cola şişesiydi. Amerikan toplumu sanki salgın bir hastalık gibi Coca-Cola'ya bağlanmıştı. Kolejden kaçıp gittikleri Çin Bar'da ya da Karavan'da içtikleri o garip meşrubatı anımsattı ona Cola. O günlerde İstanbul'da Kocataş firması bunun taklidini üretmiş, Kola Koka adıyla piyasaya sürmüştü. Ama Ercan, Coca-Cola'nın Amerika'dan sonra dünya pazarına da yayıldığını fark etmişti. Bunu aklının bir kenarına yazdı. Daha sonra düşünecekti.

Başınızda kavak yelleri esen yaşlardaysanız, günlerin, ayların nasıl geçtiğinin farkına bile varmazsınız. Ercan için de o yıl, göz açıp kapayıncaya kadar geçip gidiverdi. Sonunda dönüş günü geldi çattı. Aylardır mektuplaştığı İsmail Cem ile New York'ta buluş-

Ücretsiz Dijitalleştirme Projesi http://kitap.tc/ataeyorg

tular. Tamamen yabancı bir ortamda geçirdikleri bu süreç, onları birkaç yaş daha olgunlaştırmıştı. Robert Kolej'e dönerken büyük bir tecrübe yaşadıklarına inanıyorlardı. Gerçekten de az şey sayılmazdı bu deney. Giderek dünyaya egemen olan bir ülkenin bağrında yaşamışlar, onun gelişimine tanık olmuşlardı.

Teşvikiye'deki Saray Apartmanı'nın üçüncü katının geniş salonunda Nezaket Hanım yeşil gözlerini iri iri açmış oğlunun anlattıklarını dinliyor, bir yandan da düşünüyordu.

"Ne dersin anne?" diye sordu Ercan. Nezaket Hanım bir an için düşüncelerinden sıyırdı kendini...

"Neye ne derim oğlum?.."

"Deminden beri anlatıyorum ya... Şu Coca-Cola işine... Babamı ikna edebilir miyiz?"

Nezaket Hanım yanıt vermeden bir kez daha baktı oğluna. Bu ne biçim bir çocuktu? Henüz 17 yaşındaydı. Bir yıl boyunca, ailesinden uzakta, yabancı ellerde kalması zaten onu şaşırtmıştı. Şimdi de gelmiş, dünya çapında bir firmanın Türkiye temsilciliğine soyunmak istiyordu. Ercan, annesinin şaşkınlığının farkındaydı.

"Dinle anne..." dedi "Bu çok büyük bir iş. Biz yapmazsak mutlaka biri yapacak. Ben sordum soruşturdum. Altından kalkamayacağımız bir şey değil."

Sonra Amerika'dan topladığı bazı bilgileri anlatmaya başladı. Temsilciliğin hangi şartlarda alınabileceğini, üretime nasıl başlanacağını planlamıştı kafasında. Nezaket Hanım'ın şaşkınlığı giderek büyüyordu.

"Bütün iş babamı ikna edebilmekte" dedi sonunda Ercan.

"Akşam gelince bir de ona anlat" dedi Nezaket Hanım gizli bir gururla. Bu çocuğun zamanından önce hayata atılacağına emindi artık.

O gece Kahraman Bey eve döndüğü zaman Ercan'ın anlattıklarına bir çocukluk hevesi gözüyle bakmasaydı, belki de Türkiye, Coca-Cola'yla yıllar önce tanışacaktı...

Kıçtan takma motorlu minik tekne, Moda Burnu'nu dönmüş, Adalara doğru ağır ağır yol alıyordu. Sıcak bir ağustos günüydü. Dümendeki orta boylu, siyah saçlı gencin güneşin kavurucu etkisinden korunmak için giydiği atlet, dalgaların serpintileriyle yer yer ıslanmıştı. Motor'un başında oturan genç kadına seslendi.

Üçüncü Motor PDF kapağı ve tasarımı © 2010 Can Yayınları

"Abla... Sırtına bir şey al... Kötü yanacaksın..."

İnci yanıt vermedi. Kömür karası saçları rüzgârda uçuşuyordu. Gözlerini düzgün kulaçlarla motorun ardından yüzen gence dikmişti. Baktığı yerde bir makine temposuyla suya girip çıkan iki kol görünüyordu sadece. Başını çevirmeden konuştu:

"Yarım saattir yüzüyor..."

"Bıraksan bir saat daha yüzer..."

Ama denizdeki genç bugün o kadar sabırlı değildi. Durdu, elini salladı.

"Dön..." dedi İnci dümendeki kardeşine. "İşaret ediyor. Çıkacak..."

Ethem dümeni kırdı. Teknenin burnunu çevrildi. Birkaç dakika sonra Ercan gösterişli bir hareketle gövdesini motora çekti. Ayaklarındaki paletleri çıkarırken nefes nefese olduğunu belli etmemeye çalışıyordu. İnci güldü.

"İki dakika daha yüzseydin suyun dibini boylayacakmışsın..."

Genç adam gözlerini kaplayan numaralı yüzme gözlüklerini çıkarırken "İddiaya var mısın? Adaya kadar yüzerim..." Hafiften alınmıştı. İnci böyleydi işte. Karşısındaki iğnelemekten keyif alırdı. Ama onun bu huyunu seviyordu. Dik kafalılığını, sözünü sakınmadan konuşmasını... Hangi huyunu sevmiyordu ki?

"İddia filan yok" dedi genç kadın elindeki havluyla onun sırtını kurularken. "Kaybedeceğin şeyler için iddiaya girme..."

Motoru yeniden çalıştıran Ethem onların bu takışmalarına alışıktı. Birbirlerine nasıl tutkun olduklarını da biliyordu. Tekne yeniden Moda Burnu'na doğru yol alırken İnci başını yavaşça Ercan'ın omzuna yasladı. Yine o munis, sakin kızdı işte. Ercan'ın sevdiği o harika kız...

"O zaman Ziverbey'de oturuyorduk. Küçük bir teknem vardı" diye anlatıyor Ethem Trak. "Ercan, ablam, ben, adaydı, Moda'ydı dolaşırdık. Birbirlerini çok seviyorlardı. Ama babam çok otoriterdi. Tek başına asla bırakmazdı İnci'yi. Çareyi benle birlikte çıkmakta bulmuşlardı."

Bu kaçamaklar uzun süre devam etti. Ercan yazları ailesiyle birlikte Florya'da kalırdı. Her gün onca yol tepmeyi göze alır, Ziverbey'e gider, Trak'ların köşkünün önünde beş on dakika bile olsa İnci'yle gizlice buluşurdu. Baba Razi Trak bu gençlik aşkını bilse bile, bilmezden gelirdi.

İnci Trak kolejin en güzel kızlarından biriydi. Sadece güzelli-

ğiyle değil, son derece ince, ama bazen yaralayıcı esprileriyle, derslerdeki başarısı, zekâsı ve sosyal etkinlikleriyle tüm dikkatleri üzerinde toplamıştı. Bütün bu özellikleri onu kolay baş eğmeyen ve kendinden emin bir genç kız yapmıştı. Köklü bir aileden geliyordu. Babası Razi Trak, Fenerbahçe Kulübü ve Yapı Kredi Bankası'nın Yönetim Kurulu başkanlığını birlikte yürüten Priştine doğumlu bir işadamıydı. Razi Bey'in ortanca çocuğuydu İnci. Ethem, İnci'nin küçüğüydü. Kendisinden bir yaş büyük olan ablası Elçin'in yolu ise daha sonra İsmail Cem'le kesişecekti.

Uzun süredir birbirlerini izleyen Ercan ve İnci'nin arkadaşlığı genç adamın Amerika yolculuğundan dönmesinden sonra başlamıştı. Bir yıl önce burs alan öğrencilerin, kendi yerlerine gidecek olan adaylarının seçimlerinde söz sahibi olmaları AFS'nin kurallarından biriydi. Cem ve Ercan o yılın jürisinin üyeleri olmuşlardı. İşte o kömür saçlı kız da adaylardan biriydi. Ercan her ne kadar gönülden istemese de, İnci Trak'a Amerika vizesi için gereken desteği verecekti. Böylesine akıllı, kendine güvenli bir kız bunu çoktan hak etmişti. Onu bir süre daha beklerdi nasıl olsa...

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

4

Lozan, 1966

Yine gelmişlerdi... Café de la Paix'nin emektar garsonu, kapıdan içeri giren bu gençlere artık alışmıştı. Her gün aynı saatte gelir, aynı masalara otururlar, saatlerce kâğıt oynarlardı. Bunlar nasıl öğrenci diye düşünmüştü ilk zamanlar. Ne zaman ders çalışırlar, ne zaman okula giderlerdi? Türkleri pek sevmese bile giderek onlara karı ısınmıştı. Üstelik iyi de bahşiş bırakıyorlardı. Bir de şu yerli yersiz attıkları kahkahalar olmasa...

Café de la Paix, Robert Kolej çetesinin Lozan'daki buluşma yeri olmuştu. Doğal olarak gruptan bazıları eksilmişti, ama yerlerine yeni isimler katılmakta gecikmemişti. Koray Bako, Arda Gedik, Alp Yalman, İsmail Cem, Ali Pasiner, Tamer Soyer, Haluk Ferhatoğlu, Ahmet Tekeli Lozan'daki dört yıllık eğitim döneminde, ilk günlerin çaylaklığını çabuk atmışlardı üzerlerinden. Aradan geçen birkaç yıl içinde çok şey değişmişti. Ercan Siyasî Bilimler'in son sınıfında okurken, İsviçre'ye ondan iki yıl önce gelen İsmail Cem hukuk öğrenimini tamamlayıp İstanbul'a dönmüştü bile. Ama o dört yıl içinde, arkadaş grubundan biri gidiyorsa, diğeri mutlaka geliyordu. Ve onlar günlerinin büyük bölümünü Café de la Paix'deki bu masalarda king oynayarak geçiriyorlardı.

Ercan saatine baktı. Yaklaşık dört saattir tüm dikkatini kâğıtlara verdiği için havanın kararmış olduğunu fark etmemişti bile. Tam karşısında oturan Arda Gedik'le göz göze geldiler. O da gitme vaktinin geldiğini biliyordu. Kâğıtları masanın üzerine bırakırken, "Bizden bu kadar arkadaşlar..." dedi. İkisi masadan kalkarken diğerleri onlarla dalgalarını geçmeye başlamışlardı bile. La Paix'deki garsonun aylardır merak ettiği kahkahalar bunlardı işte. Her gün, bu

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

saatte aynı seremoni tekrarlanırdı. Ercan ve Arda oyunun en heyecanlı yerinde kalkar, evlerinin yolunu tutarlardı. Çünkü aralarında evli olan sadece ikisiydi... Şu birkaç yıl gerçekten çok şeyi değiştirmişti...

"Senden istediğimin ne kadar önemli olduğunu beş on seneye kalmaz anlarsın..."

"Ama Japonca öğrenmek çok güç baba..."

"O koskoca koleji bitirmek kolay mıydı? Kaç arkadaşın yarı yolda tökezleyip kaldı."

"Peki neden baba? Neden Japonca?"

Kahraman Arıklı, oğluna bu isteğini aktardığı günlerde Ercan koleji yeni bitirmişti. Hiroşima ve Nagazaki'ye atom bombasının atılmasından yirmi yıl sonraydı. Japonya, yaklaşık iki milyar insanın ölümüne yol açan İkinci Dünya Savaşı'nın yaralarını yavaş yavaş sarıyordu. Ama o ünlü Japon mucizesi henüz gerçekleşmemişti. Bu konuşmanın üzerinden dört yıl geçtikten sonra, 1964'te Japonya, ekonomik bakımdan dünyanın en yüksek gelişme hızını sağlayan ülke olacaktı. 1967 yılından sonra da Batı dünyasının, hatta Amerika'nın korkulu rüyası olacaktı.

O gün Kahraman Arıklı oğluna "Japonca öğren" derken bu şaşırtıcı öngörüyle davranmıştı. Bu nedenle Ercan askerliğini Kore'de yapmak istemiş, ama bunda başarılı olamamıştı. O günlerde genç adamın önünde iki seçenek vardı. Ya öğrenimine devam edecek ya da iki yıllık bir ara verip askere gidecekti. Ayrılmaz bir parçası olan İsmail Cem, ilk yolu seçmiş, Lozan Üniversitesi'ne yazılmıştı bile. Alp de kararını Lozan'dan yana kullanmak istiyordu. Aslında Ercan'ın aklını kurcalayan bir başka soru işareti daha vardı.

"Git..." dedi İnci. "Ha askere gitmişsin, ha Cem'in yanına..."

Uzaktan martı sesleri geliyordu. İskeleye yanaşmış bir balıkçı teknesinin üzerinde daireler çizerek bir ziyafete hazırlanan martılara dikmişti gözlerini Ercan.

"N'olur ki gidersen?.." diye tekrarladı İnci "Gidersen dönersin nasılsa, hem ben daha okulu bitirmedim bile..."

Sesinde ne kırgınlık vardı ne üzüntü. Aksine, kendine olan güvenin ifadesi seziliyordu yüzünde. "Her zamanki kendini beğenmiş züppe" diye düşündü Ercan. Ama tabiî ki bu düşüncesini yüksek sesle dile getirmeyi aklından bile geçirmedi. Onun bu ha-

Ödeşme Yayınları - http://www.odesme.com

lini seviyordu. İnci bir yıllık Amerika bursundan döndükten sonra ikisi de giderek birbirlerine daha çok bağlanmaya başlamışlardı. Genç adam elinde olmadan gözlüklerini düzeltti ve bakışlarını martılardan çevirmeden sordu.

"Gidersem sen ne yapacaksın?"

"Seni özleyeceğim tabiî..."

Bunu da çok içten söylemişti. Hiç abartmadan ve tekdüze bir sesle... Ercan onun doğru söylediğini biliyordu. Elini direksiyondan ayırdı, İnci'nin kucağında duran elinin üzerine koydu. Bu kez tatlı tatlı gülümsedi İnci, "Başka ne dememi bekliyordun?.." Bu kız neden diğerlerine benzemezdi ki...

Ercan 1957 model Chevrolet'yi Bostancı'daki tahta iskelenin az ötesine park etmişti. Yarım saattir otomobilin içindeydiler, ama çok az konuşmuşlardı.

"Daha düşünecek zamanın var" diye mırıldandı İnci... "Ama ne yapacaksan, beni bu işe katmadan yap... Senin için doğrusu neyse..."

Güneş, balıkçı motorunun arkasında ağır ağır batıyordu. Genç kız birden telaşlandı.

"Geç oldu... Babam gelmeden evde olmalıyım..."

"Benimki de arabayı bekliyor..."

İnci kıkır kıkır gülmeye başladı.

"Döndüğünde baban herhalde sana bir araba alır... Kırmızı bir Mustang... Alır mı dersin?.."

Ercan arabayı çalıştırırken "Yine başladık" diye sabırla içini çekti. Chevrolet uzaklaşırken martıların vahşi ziyafeti henüz bitmemişti...

"Herhalde baban sana bir araba alır..."

Ercan bu cümleyi birkaç yıl sonra bir kez daha hatırlayacaktı...

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

5

27 Mayıs 1960 darbesinden iki ay sonraydı. Menderes hükûmeti devrilmiş, Yassıada Mahkemeleri'nin çalkantısı yeni yeni başlamıştı. İstanbul Halıcıoğlu'ndaki eğitim alanında ter içinde yürüyen, uzun boylu, gözlüklü acemi asker herkesi şaşırtmıştı. Çevresine böylesine uyum sağlamasının yanında koğuşun neşe kaynağı olmuştu. Ercan'ın hafta sonu kaçamakları tıpkı kolejde olduğu gibi askerlikte de devam ediyordu. Bu özel kaçamakların özel kişisi, her zaman olduğu gibi İnci Trak'tı... Ama genç adamın beyninin bir yarısı İstanbul'daysa, diğer yarısı da Lozan'daydı.

"Ercan askerdeydi o günlerde... Cem, ben, kolejdeki bazı arkadaşlarımız Lozan'da okuyoruz." diye anlatıyor Koray Bako. "Çevremizde hep dünyanın en zengin adamlarının çocukları var... Brezilya cumhurbaşkanının oğlu, Arap şeyhinin bilmem nesi... Altlarında süper arabalar. Bu arada mektuplaşıyoruz Ercan'la. 'Kızlar hep onlara gidiyor' diye şaka yollu şikâyet ediyoruz. Bir gün bir mektup yazdı: 'Siz merak etmeyin, Afgan prensi geliyor, bizim arkadaşımızdır, diye yayın etrafa... Hiç olmazsa havamdan yararlanırsınız...'"

Afganistan prensi, 1962 yılında Lozan'daydı. Ondan önce gelen arkadaşları üniversitedeki ikinci yıllarını yaşıyorlardı. Ercan Fransızca bilmiyordu. Ama bu eksiğini çabuk kapatacaktı. Önce İsmail Cem'in Rue de Maupas'daki evine yerleşti. En büyük tutkularından biri olan sinemaya merakı o günlerde başlamıştı. Cem ve Alp'le birlikte kentin bütün sinemalarını dolaşırlardı. Gün gelir üç film birden izledikleri olurdu. Ama Cem, bazı konularda olduğu gibi burada da onlardan ayrı düşünürdü. Günde sadece tek film seyrederdi. Ercan Anklı yıllar sonra onun bu özelliğini, şu

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

cümlelerle anlatacaktı: "Cem üst üste iki film izlemezdi. Seyrettiği filmi içine sindirmek, onun üzerine düşünmek için kendine zaman ayırırdı. Biz ise aceleciydik. İyi bir filmden sonra bir yenisini hemen seyretmek için yanıp tutuşurduk. Bu hayata bakış açısı gibi bir şey. Aramızdaki temel fark buydu aslında..."

Ercan Arıklı'nın gençlik dönemlerinden çıkardığı derslerden birini de Nur Bilimer, ondan dinlediği şu öyküyle anlatıyor: "İnsan doğasını iyi bilirdi. Evini bütün dostlarına açardı. Misafir ağırlamasını severdi. Ama pek az insanın birkaç gün bile olsa evinde yaşamasına izin verirdi. Bunun sebebini şöyle anlatmıştı. İsviçre'de okurken bir ara kalacak bir yere ihtiyaçları olmuş. Bir arkadaşıyla beraberler. Şimdi ismini hatırlamıyorum. Sınıftan tanıdıkları bir kız, tatile çıkıyormuş. Anahtarını vermiş, 'Bende kalın, istediğiniz arkadaşınızı da getirebilirsiniz' demiş. 'Ama bir tek şey rica ediyorum şu çekmeceye dokunmayın. İçinde benim için özel şeyler var.' Bunlar meraktan çıldıracak. Kız gider gitmez ilk işleri çekmeceye saldırmak olmuş. Sonunda kilidi zorlayarak açmışlar. İçinden kızın özel resimleri, mektupları filan çıkmış. 'Biri de bana aynı şeyi yapabilir' diye düşünmüş olmalı ki, özel yaşamını çok özel tutardı."

Lozan'da Fransızca'yla çabucak haşır neşir oldu Ercan. Yine kendi eğlenceli dünyalarını kurmuşlardı. İlk yıl sona erdiğinde yaşamındaki değişim artık kendini gösteriyordu. Çocuksu duygularını hiç kaybetmese bile artık geleceği için planlar kuran genç bir adamdı. Bu planlar arasında İnci Trak da vardı. Kararını vermişti, evlenecekti.

1963 yazında, Razi Trak'ın Ziverbey'deki köşkünün ağaçlarla dolu geniş bahçesinde Ercan ve İnci evliliğe ilk adımlarını attılar. Söz kesme törenleri aile arasında yapılmıştı. Ama hemen birkaç hafta sonra Çınar Oteli'nde gerçekleşen düğünde, kolej çetesinin bütün üyeleri erkek tarafının yanında saflarını almışlardı. Genç çift yaz sonuna kadar Razi Bey'in sahibi olduğu Osmanbey'deki Gün Apartmanı'nın sekizinci katında kalacaktı. Okulun başlamasıyla birlikte İnci de Lozan'daki yeni grubun bir parçası olacaktı.

Gün Apartmanı, Ercan ve İsmail Cem'in yıllarca süren dostluklarında paylaştıkları ortak noktalardan bir başkasıydı. Belki çok kimseye şaşırtıcı gelebilir ama bu iki yakın dost, hayat arkadaşlarını da aynı aileden seçtiler. Ercan'ın nikâhından bir yıl sonra, Cem'in Hilton Oteli'ndeki evlenme töreninde beyaz bir gelinlikle

dans eden genç kızın soyadı da Trak'tı. Elçin Trak, İnci'nin kız kardeşiydi. İsmail Cem ve Elçin de evlendikten sonra bir süre Gün Apartmanı'nın altıncı katında oturacaklardı. Her iki kararın altında da, Razi Bey'in kızlarından ayrı kalmama isteği yatıyordu.

Doktor Daniel Mertz, ellili yaşlarında güleç yüzlü bir insandı. Cantonal Hastanesi'nin bekleme odasına girdiği zaman heyecanla ayağa fırlayan gözlüklü gence müjdeyi verdi: bir oğlu olmuştu. 1964 yılının ekim ayının ilk günlerinde, baba olduğunu öğrendiğinde Ercan Arıklı henüz 24 yaşındaydı.

İlk çocukları Giray, Ercan ve İnci'nin Lozan'a yerleşmesinin ikinci yılında dünyaya gelmişti. Bu arada İsmail Cem üniversiteyi bitirmiş, İstanbul'a dönmüştü. Ama aralarına kolejden sıkı bir dost daha katılmıştı.

"1964'ün nisan ayında Ercan'la mektuplaştım, ben Lozan'a gelmek istiyorum, Emine'yle geleceğim, bana bir ev bulun dedim." diye anlatıyor Arda Gedik. "Alp'le birlikte bizi istasyonda karşıladılar. Ercan'la İnci'nin oturduğu apartmanın karşısına yerleştim. İnci ile Emine, kolejden arkadaştılar zaten.:."

Café de la Paix'deki king partilerinden sonra Arda ve Ercan genellikle geceleri, Ercan'ın Bethussy-Chemin du Levant Caddesi'ndeki dairesinde buluşurlardı. Esprilerin sohbetlerin girla gittiği, sabaha kadar uzayan gecelerdi bunlar. İnci ve Emine de çok iyi anlaşıyorlardı. Erkekler ise zaman zaman geleceğe ait planlar yaparlardı. Namık Gedik'in oğlu olan Arda, baba mesleği politikaya atılmanın ya da bir eğitimci olmanın düşlerini kurardı. Ercan ise çocukluğundan beri hayranı olduğu mesleğin; gazeteciliğin... Yine öyle gecelerden biriydi...

"Haydi bakalım büyük gazeteci... Herkes kendi tabağını mutfağa götürecek" dedi İnci sofradan kalkarken. Her defasında yinelenen bu espriyi aralarında ciddiye alan sadece kendisiydi. Ama İnci'nin kıvrak zekâsının ipuçları da burada yatıyordu. Ciddiye alınmadığını hissettiği zaman bile tavrını sürdürürdü. Savaşı böyle kazanacağına inanırdı.

"Bu sadece bir hayal" dedi Arda. "Bir gazete çıkarmak..."

"Nesi hayal?" Ercan dibinde birkaç yudum kalan şarap bardağını eline alırken sormuştu.

"Çünkü Türkiye'de gazeteler büyük patronların elinde. Bazıla-

rı aile geleneğini sürdürüyor. Sen kimsin? İsviçre'de okumuş bir harika çocuk. Seni yaşatırlar mı sanıyorsun?"

"Eeee... Başka?"

"Unut oğlum bunu... Gazete patronu olmak güç iş..."

"Ben gazete çıkarmayacağım ki..."

"O zaman neden iki saattir boşa konuşuyorum?"

"Ben önce dergi yapacağım..." Gözlük camlarının ardındaki bakışları sanki bir tutkuya kilitlenmişti. "Dergiler yapacağım..."

Aynı anda İnci'nin mutfaktan gelen sesi duyuldu:

"Bulaşığa yardım eden yok mu?"

"Sonra elini masaya vura vura devamını getirdi" diye anlatıyor Arda Gedik. "'Kadına bir dergi, çocuğa bir dergi, erkeğe bir dergi... Bunlar bizde yok... Türkiye'yi dergiye boğacağım...' Hırsla, heyecanla bunları anlatmıştı. Boşlukları çok iyi görürdü."

İnci ve Ercan Lozan'da gerçekten eğlenceli günler geçirdiler. O dönemde onların ciddi olarak kavga ettiğine pek kimse tanık olmadı. Birbirlerine takılmaları, esprileri içten ve doğaldı. Genç kadının zekâsı da Ercan'dan az değildi. Ama bu şakalar, giderek birbirlerini acıtır hale gelecek, atışmalar zaman zaman alaylı, iğneleyici konuşmalara dönüşecekti. İnci böyle durumlarda ikisinin aileleri arasındaki maddî güç farkını gündeme getirmeye başlamıştı. Bunu direkt olarak söylemese bile hissettirirdi. Aradan yıllar geçtikten sonra, Arda Gedik bu konudaki gözlemlerini şöyle anlatıyor:

"Hepimizin kompleksleri vardır, Ercan'ın da vardı. İnci'nin malî imkânlarının çok iyi olması, Ercan'ı biraz rahatsız etmişti. İnci'nin Büyükada'daki çevresi, çok belli etmemekle birlikte Ercan'a alttan alta koyardı. İnci Triumph marka bir araba aldı. Bunun üzerine Ercan 3 yıl Corvette peşinde koştu. Corvette sipariş etti, önce gelmedi, sonra geldi, rengini beğenmedi. Lozan'da olsa olsa yedi sekiz tane Corvette vardı o günlerde. Benim arabam yoktu o zaman, bazen Cenevre'ye giderken Alp'in arabasını alırdım, bazen de Ercan'ınkini. Ercan'ın arabasını sonunda almamaya karar verdim. Çünkü bir gün bir şey fark ettim, arabayı verirken İnci'ye söylüyor, 'Arabayı Arda'ya vereceğim' diye. Parasal olarak İnci'nin çok güçlü olmasından rahatsız oluyordu. O Corvette meselesi benim için çok önemli, çok pahalı bir araba çünkü. İnci'den daha iyi arabası olsun diye ona sahip olmak istemişti. Bunlar pek ifade edilmemiş kompleksleridir."

Ama buzdağının altındaki bu "itişmeler" yine de su üstüne çık-

ağlarsizlik.blogspot.com/ Ahmet Ümit

madı. İnci, ikinci çocuğuna hamile kaldığını öğrenince onu doğurmak için İstanbul'a döndü. 1966 yılında Ali'nin dünyaya gelmesi onlar için yepyeni bir başlangıç oldu. Erçan da Lozan'daki öğrenimini tamamlamış, Türkiye'ye dönmüştü. Artık önünde yeni bir sayfa açılıyordu. İş hayatına atılacaktı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

6

İstanbul, 1972

Ellerini ceplerine sokmuş, Cağaloğlu'nun o karmaşık trafiği arasında yürüyordu. 1972 yılının güneşli bir eylül günüydü. Otomobillerin kornaları, telaşla sağa sola koşuşturan kalabalık, her geçişinde yarenlik ettiği simitçi çocuk, hatta Cemil Usta'nın küçük dönerci dükkânından yayılan nefis kokular bile umurunda değildi. Hilmi Yavuz'un derdi başkaydı. İşsizdi... Askerden yeni gelmişti. *Cumhuriyet* gazetesi o günlerde bir dizi kitap çıkaracaktı. Bu yayının başına geçmesi söz konusuydu. Ama kör talih o günlerde Hilmi Yavuz'la kol kola dolaşıyordu. Projenin ertelendiğini öğrendiği gün, kendisini Cağaloğlu'ndaki gürültülü kalabalığın akışına bırakmıştı.

Cem Yayınevi, *Hürriyet* gazetesinin tam karşısındaki eski, dört katlı bir binadaydı. Yayınevinin sahibi Oğuz Akkan, o odasına girdiği zaman durumu anlamıştı. Akkan, eski dostunun ruhunu okumakta ustalaşmıştı artık. Hilmi Yavuz masanın önündeki yıpranmış deri koltuğa oturduğu anda ilk hamleyi yaptı...

"*Cumhuriyet* işi yattı ha..."

"Nereden duydun? Ben daha yeni öğrendim."

"Yüzüne bakmak yeter. Sıkma canını. Buluruz bir şeyler..."

Kısa süren bir sessizlik oldu aralarında. Sonra Oğuz önemsiz bir şey söylermişçesine konuştu:

"Bir tanıdığım var. Ansiklopedi yayınına başlıyor. Fransızca, İngilizce bilen bir editör arıyor. İlgilenir misin?"

O anda Hilmi Yavuz'un düşünebileceği en son şey şaka yapmaktı. Ama yaptı:

"Sağol kalsın. Keyfim yerinde. Kimmiş bu adam?"

Oğuz Akkan onun söylediklerine kulak asmamıştı bile. Telefona uzandı. Numaraları çevirirken...

"Sana bir randevu alayım. Git görüş."

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

"Kim bu adam yahu?.. Adı ne?.."
"Ercan Arıklı."

Harbiye Orduevi'nin önündeki Atatürk heykelinin işaretparmağı, yıllardan beri bıkıp usanmadan aynı noktayı gösterir: tam karşısındaki El Irak Apartmanı'nı... Aynı gün öğleden sonra Hilmi Yavuz, El Irak Apartmanı'nın ikinci katındaki geniş, zevkli döşenmiş odaya girdiği zaman şaşırdığını belli etmemeye çalıştı. Kendisine sıcak bir gülümsemeyle elini uzatan uzun boylu, gözlüklü adam, tahmin ettiğinden çok daha gençti. 30 yaşlarında filan olmalıydı. Tahmininde yanılmamıştı. Ercan Arıklı 32 yaşındaydı.

Bu konuşma 15 dakikayı geçmedi. Ercan kısa, net sorular soruyor, yanıtlar da aynı şekilde geliyordu. "Hemen yarın başlayabilirsiniz" dedi Ercan ayağa kalkarken. "Yalnız bana beş dakika izin verin, ücret meselesini ortağımla görüşmeliyim." Hilmi Yavuz dışarı çıktı.

"Gerçekten de beş dakika sonra tekrar çağırdılar" diye anlatıyor. "Beni ortağıyla tanıştırdı, adı Ergin Telci'ymiş. Oturur oturmaz teklifini yaptı. Ayda iki bin beş yüz lira. O gün için çok büyük paraydı. Hemen kabul ettim. Bir casuslar ansiklopedisi çıkarmaya hazırlanıyorlardı. Yayınevinin adı Artel'miş."

Hilmi Yavuz bir gün içinde hem yeni bir iş sahibi olmuş, hem de 15 yılı aşkın süre birlikte çalışacağı bir dost kazanmıştı. Bu beraberlik, Türk yayın hayatına yeni bir akımı, ansiklopedi yayıncılığını getirecekti. Hazırladıkları ansiklopediler bir iki yıl içinde büyük yankı uyandıracak, inanılmaz tirajlara ulaşacaktı. Sonraki yıllarda Gelişim Yayınları'na dönüşen Artel, kendi alanında başarının simgesi haline gelecek ve Babıâli'nin gözleri bu genç yayıncıya çevrilecekti. İsviçre'den döndükten sonraki yedi yıl içinde neler yaşamamıştı ki. Bu süre içinde ardında bıraktıkları pek de az değildi... Başarılı bir iş deneyimi, çıkardığı ama batırdığı bir gazete... Ve o acı olay... Yaşamı boyunca hep içinde bir yerlerde gizlediği ama unutamadığı acılar...

1966 yılında Ercan İsviçre'den döndüğü zaman, İnci'yle birlikte Razi Bey'in sahibi olduğu Gün Apartmanı'na yerleşmişti. Aileden gelen gayrimenkul gelirleri vardı, ama o, kafasındaki projeleri gerçekleştirmek istiyordu. O günlerde aldığı cazip bir teklif

Ücretsiz Sivil Toplum Arşivi - sivilarsiv.org

bu projeleri bir süre için ertelemesine neden oldu. Dünya çapında bir dev olan İBM'de satış temsilcisi olarak işe başlamıştı. İBM, yurtdışında okumuş, iki lisan bilen bu parlak genci bünyesine katmak istiyordu. Ercan, şirket yetkilileriyle ilk kez görüşmeye gittiğinde kendisini küçük bir sınavın beklediğinden habersizdi.

Yıllar sonra Gelişim Yayınları'nın lokantasında bir arkadaşı önüne gelen yemeğin tadına bakmadan tuzu ekince yaşadığı o sınavı hatırlamış ve şunları anlatmıştı:

"Bu tuz hikâyesinin bende ilginç bir anısı vardır. İBM'e girmeden önce yöneticileriyle bir yemekte buluşmuştuk. Bir çeşit testten geçeceğimi biliyorum... Havadan sudan konuştuk biraz. Sonra yemekler geldi sofraya. Önüme gelen tabaktan bir yudum aldım, tattım... Tuzsuzdu. Biraz tuz ektim... Meğer sınavın en önemli bölümünü böylece atlatmışım. Sonradan dediler ki, yemeğin tadına bakmadan tuzu koysaydın bu iş yatmıştı."

İBM'deki görevi, o dönemin devasa bilgisayarlarını büyük şirketlere pazarlamak, satmaktı. Bunun için patronlarla yüz yüze görüşmeler yapması, onları bu "yeni" teknolojiye ikna etmesi gerekiyordu. Söz konusu paralar da gerçekten büyük rakamlardı. Ve bir gün kendisine hedef olarak Türkiye'nin en büyük gazetelerinden birini, *Günaydın*'ı ve onun patronu Haldun Simavi'yi seçti. Hem Haldun Simavi'nin hem de Ercan Arıklı'nın yakın dostu olan Arda Gedik, bu buluşmayı şöyle anlatıyor:

"Haldun Simavi'nin konumu ve maddî gücü Ercan'ı etkiliyordu. Haldun Ağabey'in karşısına onun silahlarıyla çıkacaktı. Onu nasıl etkileyebileceğini çok düşündü. Sonra İngiltere'den bir çanta getirdi. Domuz derisi harika bir çanta... Bugünün parasıyla 3 000 dolar filan... 'Bu işi eğer çok istiyorsam bu kadar paraya değer' diye düşünmüş. Kimileri için kaliteli malın hiç önemi yoktur. Ama Haldun Bey bir bakışta anlar. Adamın çorabının markasını bile fark eder. Gitmiş, Haldun Bey'in karşısına oturmuş. Çantayı da koymuş masanın üstüne. Haldun Bey şöyle bir bakmış çantaya. Daha sonra bana anlatırken 'Çantayı görünce dikkat kesildi' diyordu. 'O zaman anladım işin olacağını. O çantadan onda bile yoktu...' Gösterişe önem veren insanlara karşı nasıl hareket edeceğini bilmesinin göstergesidir bu..."

Arıklı'nın İBM'deki kısa macerası başarı öykülerine konu olacak kadar parlak geçmişti. Aynı günlerde, aynı şirkette işe başlayan kendisi kadar parlak bir genç daha vardı: Erol Aksoy. İkisi de kısa sürede İBM'in gözbebekleri olmuşlardı. Ercan bu arada Tah-

Ücretsiz Kitap Arşivi - kitapvitamin.org

ran'a, Bağdat'a gitti. 6 ay kadar bir süre oradaki İBM çalışanlarına seminerler verdi. Ama aklı fikri hep gazetecilikteydi. Bu arada İsmail Cem *Cumhuriyet* gazetesinde yazı işleri müdürlüğü yapıyordu. Eh... artık ikisinin bir gazete çıkarma zamanı gelmişti. Ercan'ın İBM'den ayrılma zamanı da...

1967 yılında Cağaloğlu'nda bir bodrum katında, birlikte kolları sıvayıp çıkardıkları *ABC* gazetesi her ikisi için hüsran oldu. *ABC* o dönem için yepyeni bir formata sahipti. İlk kez bir siyasî gazete, tabloid ve 24 sayfa olarak haftada bir yayımlanıyordu. Siyasî haberlerin ve yorumların yanı sıra kültür, sanat ve spora da yer veren *ABC*'nin yayın hayatı bir yılı aşamadı. Bugün, İsmail Cem için silik bir anı olarak kalmış *ABC*... "Gazete bize göre başarılıydı" diyor... "Eş dost, çevremizdekiler de beğenmişti. Ama battık. Maddî olarak dayanamadık. Sonra birileri satın aldı. Aynı isim altında yıllarca bir magazin gazetesi olarak çıktı. *ABC* satıldıktan sonra ben de kalktım, askere gittim."

Ercan, yatak odasına girdiği zaman İnci'nin gözlerindeki ifadeden başına beklemediği bir işin geleceğini sezmişti. Genç kadının böylesine sessiz ve sakin olması, her zaman büyük bir patlamanın işaretiydi. Oysa, biraz geç kalmasının dışında böyle bir patlamaya neden yoktu. Ya da Ercan öyle düşünüyordu. O gece bir arkadaşlarının vereceği bir davete gideceklerdi. Süslenmiş püslenmiş bekliyordu İnci. Makyaj masasının önündeki aynadan ona çevirdi bakışlarını. Hiçbir şey söylemedi... İhtar: bir...

"On dakikaya kadar hazır olurum..." dedi Ercan.

"Beyaz takımını mı giyeceksin?"

Ercan'ın bir gün önce aldığı beyaz takım elbiseden söz ediyordu. Evet, Ercan yeni ceketini giyecekti, ama zahmet etmesine gerek yoktu. İnci onu getirirdi. Bu İnci'nin hiç yapmadığı bir şeydi... İhtar: iki...

Birkaç dakika sonra İnci, beyaz ceketle odaya girdiği zaman gülümsüyordu. Donuk, ürkütücü bir gülümseme... Sonra onun diğer elindeki makası gördü Ercan... Kadın sakin bir şekilde ceketin bir kolunu kesmeye başladı. Sonra sıra diğer kola geldi. Az sonra işini bitirmenin verdiği rahatlıkla ceketi fırlatıp attı Ercan'ın ayakları dibine...

"Böylesi daha yakışır..."

Şimdi gözlerinde inanılmaz bir öfke vardı.

Dersimiz Atatürk Arşiv Belgeleri - tarihtarihtariht

Ercan Arıklı Ayazpaşa'daki evinin geniş salonunda otururken üç yıl önce Lozan'da, Bethussy-Chemin du Levant'daki evinde yaşadığı bu dakikaları düşünüyordu. Gerçi o günlerdeki gibi anlamsız kıskançlık krizleri yaşamıyordu İnci, ama aralarındaki uçurum giderek derinleşiyordu. Son dönemde daha çok tartışır olmuşlardı. Gözlerini halının üzerinde oynayan Ali ve Giray'a çevirdi.

Neredeyse salonun yarısını kaplayan raylardan oluşan bir oyuncak tren parkuruna ve trenlerine dalıp gitmişti çocukları. Treni İngiltere'den getirmişti. Her fırsatta yeni parçalar getirterek parkuru büyütüyordu. Bunun altında çocuklarına düşkünlüğü kadar teknolojiye olan tutkusu da yatıyordu. Kimi zaman Ali ve Giray'la birlikte halının üzerine uzanıp saatlerce oynadığı olurdu.

"O yıllarda ben de onun çocuklarıyla aynı yaşlardaydım" diye anlatıyor bugün İsmail Cem'in kızı İpek Cem Taha. "Hepimiz dört beş yaşlarındaydık. Ercan Abimin evi günün şartlarına göre inanılmaz teknolojik aletlerle donatılmıştı. Ali'ye ve Giray'a çok düşkündü. Ben onu bir ilah gibi görürdüm. Kimsenin oturduğu evde oturmaz, kimsenin yaşadığı gibi yaşamazdı. Onun önünde durmadan dans ettiğimi hatırlıyorum. O günlerden aklımda en çok o dans sahneleri kalmış. Bir de bana sorduğu şu soru: 'Sen dans etmediğin zamanlarda ne yaparsın?'"

İpek'le yaşamının her döneminde ilgilendi Ercan. Gerçekten de onu kızı gibi sevmişti. İpek Taha, yıllar sonra onunla ilgili bir saptamasını şöyle anlatıyor: "Amerika'da üniversiteyi bitirdikten sonra Bankers Trust diye çokuluslu bir yatırım bankasında göreve başladım. 25 yaşındaydım ve yaşıma göre iyi bir işti. Ercan Abim New York'a geldi. Beni hep şımartırdı. O gün 5. Cadde'de dolaşmaya çıktık. Önce bana küçük bir oyuncak ayı aldı hediye olarak. Sonra birdenbire beni Chanel mağazasına soktu. O günlerde kendi yaşamımı kazanıyorum, ama o mağazanın kapısından sadece bakmak için içeri girebiliyorum. 'Yeni işin için bir ayakkabı seç' dedi bana sonra da kendi beğendiği bir tanesini satın aldı. Hiç unutmuyorum son derece şık, klasik bir ayakkabıydı. Dünyanın parası. Karşı çıkacak oldum, susturdu. 'Bu ayakkabıyı ve daha iyilerini kendi paranla alabilecek kadar çok çalışmalısın' dedi. Kendi de öyle yapmıştı. Kişiliğini, kariyerini ve dönüştüğü insanı tamamen kendi tanımlamış, o insanı yaşamıştı. Belki iyi bir eğitim görmüştü, ama her açıdan sıfırdan yaratmıştı kendini. Kendinde yaşadığı bu duyguyu o gün bana da aşıladı."

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Biz yine dönelim 60'lı yılların sonlarına; Ercan ve İnci'nin giderek çıkmaza giren ilişkilerine. Kendilerine özgü kuralları olan bu iki insan arasındaki çatışma giderek büyüyordu. İnci, Ercan ve arkadaşlarının bitip tükenmek bilmeyen briç, poker partilerine artık dayanamaz olmuştu. Selahattin Sabuncuoğlu o günleri anımsarken "Artık evlerine çekinerek gider olmuştuk" diyor. "İnci Ercan'ı eski arkadaşlarından soyutlamaya karar vermişti. Ona 'korkunç yenge' demeye başlamıştık." Nur Bilimer ise şu cümleleriyle onu bir anlamda doğruluyor: "İnci'yi çok severdik. Çok iyi bir arkadaştı. Ama sert bir insandı, kuralları vardı. Eve Ercan'ın arkadaşları gelir sabaha kadar oyun oynarlardı. Bazen İnci müdahale ederdi. Ama Ercan'ı çok severdi."

Aslına bakarsanız İnci bu konuda haksız sayılmazdı. Bu oyun tutkusunu Alp Yalman, yıllar sonra gülerek şöyle anlatıyor. "1970 yılında 12 Mart İhtilali'nin olduğu gece evdeyim. Mustafa Seçer diye bir arkadaşım var, bizde kalacak. MİT elemanı olduğunu söylerdi. Doğruydu da herhalde. O gece yattık, sabaha karşı telefon çaldı, açtım Ercan: 'Siz uyurken ihtilal oldu' diyor, bir yandan da gülüyor. Mustafa'yı kaldırdım 'Bak' dedim... 'İhtilal olmuş...' Uyku sersemi fırladı... 'Ne ihtilali yahu, benden habersiz ihtilal mi olur' diyor. Kahvaltı filan derken sabah oldu. Sıkıyönetim ilan edilmiş, sokağa çıkma yasağı var. Mustafa'nın sayesinde bindik arabaya, Ercan'ın evinin yolunu tuttuk. Öğle saatlerinde poker masası kurulmuştu bile..."

Bu evliliğin çatırdamasının tek nedeni "oyun tutkusu" değildi kuşkusuz. Öğrenci Ercan, hayata atılıp işadamı Ercan olmaya başlayınca İnci'yle aralarındaki görüş ve düşünce farkları da belirginleşmeye başlamıştı. Ercan, iş yaşamını başarıya ulaştırıp, insan olarak da kendini geliştirmeye başlayınca karısının eleştirilerini kabullenemez olmuştu. Koray Bako'nun dediği gibi : "Öğrencilik yıllarında birbirlerinin açıklarını bulup yüzlerine vururlar, bununla eğlenirlerdi, ama yıllar geçtikçe Ercan daha yukarılara çıktı, İnci hep aynı yerde kaldı. Belki de bazı şeyleri kabul edemeyişi bu yüzdendir..."

Arda Gedik ise ikisinin arasındaki temel farkı şu gözlemiyle özetliyor: "18-19 yaşlarındaydık. Ankara'daki Süreyya Lokantası çok lüks ve şık bir yerdi. Bir ara Ankara'ya gittik. Süreyya'ya götürmek istemiştim. Lokantanın önüne geldiğimiz zaman 'Ben buranın kapısından içeri giremem' demişti. Henüz kolej öğrencisiydik. O zaman şunu anladım; Ercan'ın kendisinin biraz daha yukarısında olduğunu düşündüğü insanların arasına girme korkusu

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rahley.org

vardı o günlerde. İnci ise sınıf olarak tam tersi bir insandı. Sonra büyüdükçe roller değişti. İnci'ye karşı olan ezikliği de oradan kaynaklanan bir eziklik olabilir."

Artık yakınları bu evliliğin daha fazla yürümeyeceğini anlamıştı. Ercan da... Ama İnci bu şekilde bir ayrılığı içine sindiremiyordu. Yıllarca üst katta o oturmuştu. Bir başkasının asansöre binip çatıya çıkmasını hazmedemezdi. Ailelerinin tüm çabalarına rağmen 1970 yılında yollarını ayırdılar. İnci, bu ayrılığın acısını hiç unutmadı. Ercan ise yeni bir hayata adımını atmanın heyecanını yaşıyordu. Onu üzen tek şey çocuklarının durumuydu. Küçük Ali babasıyla, Giray annesiyle birlikte kalıyordu. Bu herkes için çok güç bir durumdu. Hem Ercan hem İnci hem de o yaşa kadar birlikte büyümüş Ali ve Giray için.

"Bir akşamüzeri Ercan'ın evine gittim" diye anlatıyor İnci'nin ağabeyi Ethem Trak. "Swissotel'in arkasında kiralık bir daire tutmuştu. Baktım Ercan yok; Ali'ye bakması için bir dadı tutmuş. Çocuk tek başına mahzun bir şekilde oturuyor. Ertesi gün Ercan'a telefon açtım. 'Kusura bakma ama bu çocukların ayrı büyümesi cinayet... Ben Ali'yi de annesinin yanına götüreceğim' dedim. Telefonda yüreğinin burkulduğunu hissettim. Ama o da hak verdi. Aldım Ali'yi kardeşinin yanına götürdüm... Bir süre anneleriyle kaldılar."

Ne yazık ki o süre çok uzun sürmeyecekti.

Ercan'ın özel yaşamında bu fırtınalar sürerken, iş yaşamındaki rüzgârlar ise onu amacına doğru sürüklüyordu. Bir rastlantı sonucu tanıştığı yayıncı Ramazan Arkın onun yaşamını etkileyen kilometre taşlarından biri oldu. Ramazan Arkın o günlerde yayın dünyasında öyle tanınmıştı ki, Cüneyt Arkın'ın adının bile ondan ilham alınarak değiştirildiği söylenirdi. Nedense bu dedikoduya kafasını takan Ercan üşenmemiş, araştırmış, sonunda Halit Refiğ'in bir yazısını bulup rahatlamıştı. Yazıda aynen şu cümleler vardı: "1963 yazında adı Fahrettin Cüreklibatur'du. *Gurbet Kuşları*'nı çekeceğim zaman bir deneme yapalım dedik. *Gurbet Kuşları*'nın yapımcısı aynı zamanda bir sinema dergisi çıkaran Recep Ekicigil'di. Cüneyt Gökçer'in CÜNEYT'ini, kitapçı Ramazan Arkın'ın ARKIN'ını alıp ismini Cüneyt Arkın olarak değiştirdiler."

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Ramazan Arkın, o günlerde yeni yeni filizlenmeye başlayan ansiklopedi yayıncılığının önde gelen isimlerinden biriydi. İtalyanlardan telif hakları satın alınan ve kuşe kâğıda, renkli fotoğraflarla basılan ansiklopedileri ilk kez Türkiye'ye getirmesiyle tanınıyordu. Ama her hafta bir fasikül olarak satışa çıkarılan bu ansiklopediler beklenen tirajı yapamamıştı.

Ergin Telci ise tekstil işiyle uğraşıyordu. Ergin, Tuncer Arıklı'nın da dostuydu. Belki de Ercan'ın yaşamında onun hem arkadaşı, hem de Ramazan Arkın'ın damadı olması bir rastlantıdır. Ama her iki genç adamın da yayıncılık işine kafayı taktığı bilinen bir gerçek.

"Var mısın bu işe?"

Ergin Telci'nin sorduğu bu soru karşısında birkaç saniye düşündü Ercan. Beşiktaş'taki Motorest Lokantası'nda bir akşam yemeğindeydiler.

"Ramazan Bey'le ortak olup yeni bir şirket kuralım."

"Tamam" dedi Ercan... "Ama sadece bu çıkan ansiklopedilerle yetinmeyeceğiz..."

Yetinmedi de...

Ercan'ın iş yaşamındaki ilk tohumları atan Artel fikri, Beşiktaş'taki o restoranda filizlendi. Arıklı ve Telci isimlerinin bileşiminden ortaya çıkan Artel, ansiklopedicilik dalında bazı ilkleri doğurdu. Ramazan Arkın, Ercan Arıklı ve Ergin Telci yeni şirkete yüzde 33 hisselerle ortak olmuşlardı. Ayrıca Ercan'ın babası Kahraman Bey'in ve ağabeyi Tuncer Arıklı'nın da ailenin büyükleri sıfatıyla sembolik hisseleri vardı. Artel'in kuruluş amacı Arkın Yayınevi'nin çıkarmakta olduğu İtalyan kökenli çeviri ansiklopedilerin dağıtımını yapmak ve satmaktı. Ercan ve Ergin bu konuda yeni formüller üretti. Her hafta piyasaya sürülen ansiklopedi fasikküllerinin iadeleri ciltlendi ve bu ciltler aylık olarak taksitle satılmaya başladı. Yeni bir dağıtım sistemi geliştirildi. Koray Bako'nun başında olduğu pazarlama şirketi bu ciltleri ayrıca evlere pazarlamaya başladı. Satış ve dağıtım işleri yoluna girince Ercan Arıklı bu kez yayıncılık için kolları sıvadı.

Cinsel Bilgiler Ansiklopedisi Eros, bütünüyle Ercan Arıklı'nın fikriydi. Ercan, ilk genel yayın yönetmenliğini kendi yarattığı bu ansiklopedide yaptı. Kuşe kâğıda renkli olarak basılan

Dosyasında Yapay Kuşe Kâğıda Aranıyor

Eros'un bir özelliği de bütünüyle telif olması, çeviri yazılara yer vermemesiydi. İlk sayıdan itibaren satışlar beklenenin çok üzerindeydi. Bütün bunlar yaşanırken Artel, daha bir yaşını bile doldurmamıştı. Nevzat Öztürk'ün Ercan'ın yaşamına girmesi işte bu günlere rastlar.

"Ercan Arıklı'yla ilk karşılaşmam, 1970 yılının 17 kasım perşembe gününe rastlar. Hiç unutmuyorum çünkü not almıştım. Her 17 kasım günü ona gül gönderirdim. 20 yıl sürdü bu. Tek gülle başladım, 20 gülle bitirdim."

Tam 20 yıl Ercan Arıklı'yla birlikte çalışan Nevzat Öztürk, onun her şeyiydi. Valesi, aşçısı, şoförü, mutemedi, kimi zaman teknesinin kaptanı, kimi zaman en yakın sırdaşı. Haluk Şahin, 80'li yıllarda onunla ilgili minik bir anıyı şöyle naklediyor: "*Politika* gazetesini çıkarmaya hazırlandığımız günlerde Ercan ünlü bir film yıldızıyla beraberdi. Bir akşam hepimizi yemeğe çağırdı. Nevzat'ı ilk kez sofrada servis yaparken gördüm. Meğer evin aşçısı da oymuş. Yemekten sonra dışarı çıktığımızda Ercan'ın arabasını da kullanan oydu, ertesi sabah bir Boğaz turu yaptığımız teknesini de..."

17 kasım günü Nevzat Öztürk, Artel'in Cağaloğlu'ndaki binasına girdiğinde nasıl biriyle karşılaşacağını ve bu karşılaşmanın yaşamını nasıl değiştireceğini bilmiyordu. Bir süre için gittiği İtalya'dan yeni dönmüştü. Orada aşçılık, garsonluk, masa düzenlemesi üzerine bir kursa katılmıştı. İstanbul'a geldiği zaman kararsızdı, iş arıyordu. Aynı günlerde Ercan da kendisine ev işlerinde yardımcı olabilecek, özel şoförlüğünü yapabilecek birini... Nevzat önce eski patronu Tevfik Dölen'e başvurmuştu. Dölen, İstanbul gece yaşamının ünlü isimlerinden biriydi. Başta Kulüp 12 olmak üzere işlettiği gece kulüpleriyle ve dostlarının ona taktığı "Tefo" lakabıyla başlı başına bir marka olmuştu. Tevfik Dölen'in, Nevzat'a gösterdiği tek adres yakın dostu Ercan Arıklı'ydı. Tefo, sonraki yıllarda Ercan'ın yaşamında önemli yer tutacak ve onun yaşamına bir başka insanın girmesine de önayak olacaktı; ikinci eşi Merve Yolaç'ın.

Nevzat Öztürk'ün çekinerek girdiği Arıklı'nın odasından, şaşkınlık içinde çıkması 20 dakikayı bile bulmamıştı. O dakikaları şöyle anlatıyor Öztürk: "Odasına girdiğim zaman son derece neşeliydi. Benim aşçılık kursuna gittiğimi öğrenince espriler filan yaptı. Şaşırmıştım. Hiç beklediğim patron tipine uymuyordu. Önce beni dinledi. Nerelere gittiğimi filan. Birkaç soru sordu. Sonra 'Kaç

Elektronik Kitap Arşivi - http://kitap.tc.edu.tr

para istersin?' dedi. Söylediğimi ikiletmedi. Arabasının anahtarını ve evin adresini verdi. O geceden itibaren Maçka'daki Acısu Apartmanı'nda oturmaya başladık."

Acısu Apartmanı, Ercan'ın "Birinci Bekârlık Dönemi"nin en yakın tanıklarından biridir. İnci'den ayrıldıktan sonra özel yaşamında "dışa açık" bir yol tutturmuştu Ercan. Çocuklar, annelerinde kaldığı için Acısu Apartmanı'nın bazı olaylara tanıklık etmesi daha kolay oluyordu. Nevzat Öztürk'ün yaşadığı şaşkınlık ise giderek artıyordu. "Ben hayatımda böyle şey görmemiştim" diyor. "Mankenler, ünlü şarkıcılar, hepsi Ercan Bey'in peşinden koşuyorlardı. Bu işin sırrını çözebilmiş değilim."

Ercan Arıklı'nın yaşamında kadınların her zaman özel bir yeri oldu. Yakışıklı, zengin, başarılı bir işadamının yaşayabileceklerinin çok ötesindeydi kadınlarla ilişkisi. Ama her zaman seçiciydi, her zaman terk eden de oydu. Çocukluğundan beri onu tanıyan Nur Bilimer, bu özelliğini şöyle yorumluyor: "Beğendiği kadınları ilk andan itibaren göklere çıkarırdı. Onun bu ani alevine kapılan kadınlar, 'Sonuna kadar böyle mi gidecek?' diye düşünmezlerdi. 'Sevgi bitti...' dediği vakit müthiş kızarlar, kabul etmek istemezler, sorunlar çıkarırlardı. Ama sevgili olacak ve olmayacak kadınları kesin ayırırdı. İnci'den ayrıldıktan çok sonraları Fransızca konuşmasını daha da ilerletmek için Paris'ten genç bir kadın öğretmen getirmişti. 19-20 yaşında... Kız, yazı geçirmek için İstanbul'a geldi. Ercan'ın da bir teknesi vardı. Kızın görmediği bir yaşam tarzı. Ercan'dan çok etkilenmiş, hayran olmuş, onun gözünün içine, tek bir hareketine bakıyor beraber olmak için. Ercan böyle bir ilişkiye girmedi. Onu arkadaşlarıyla, çevresiyle tanıştırdı. Onlarla gezmesini, çıkmasını temin etti. Aynı zamanda kızı kolluyordu da..."

Ortaköy'e yağmur yağıyordu. Deniz kenarında, hızlı adımlarla tek başına yürüyen genç kızın silueti, direksiyondaki Ercan'ın dikkatini hemen çekmişti. Yeşilçam filmlerindeki gibi, göğsüne bastırdığı kitaplarıyla yağmur altında yürüyen bir kolej öğrencisi... Bir an kararsız kaldı. İçinden gelen bir ses "Bas gaza geç git..." diyordu. Ama diğer ses daha yüksek yankılanıyordu kulaklarında. "Durdur arabayı, sor... Gerçekten kolej öğrencisi misin? Gideceğin yere kadar götürebilir miyim? Yağmurda ıslanmak hoşuna mı gidiyor?.."

"Hiç hoşuma gitmiyor," dedi genç kız acele ile arabaya bi-

Atatürk Kitaplığı Dijital Arşivi tarafından dijitalleştirilmiştir.

nerken. "Ne bir dolmuş ne de taksi bulabildim... Geç kaldım. Sağolun..."

Cıvıl cıvıl bir sesle anlatmaya başladı sonra kız. Boğaziçi Üniversitesi'nde okuyormuş. Yani kolejde. Ercan'ın mezun olduğu kolejde... "Tam isabet..." diye mırıldandı kendi kendine ve o andan sonra Ercan, içinden gelen ikinci sese kulak vermeye karar verdi. Boğaziçi kampüsünün A kapısında arabasını durdurup genç kıza veda ederken hakkında tüm öğrenebildiği sadece ismiydi. Onu yeniden görmek istiyordu. Soyadını bile sormamış, telefon numarasını da istememişti. Güç durumdaki bir kıza yardım ederken, ondan yararlanmak isteyen erkek portresi ona hep yabancıydı çünkü. Ama içinden gelen ikinci ses "Salaklık ettin, Nevzat'a anlat..." diyordu.

"Kızın adı Zeynep'miş..." diye anlatıyor Nevzat Öztürk. "Bazı konularda çok utangaç olduğu için bir tek onu öğrenebilmiş. Bir de bıraktığı yeri hatırlıyor. Kızı bulmamız güç olmadı. Kampüsün A kapısına telefon ettim. 'Birkaç saat önce şu plakalı arabayla bir genç kızı bırakmıştım. İsmi Zeynep'miş. Çantasını arabada unutmuş' dedim. Telefon numarasını bıraktım. Ertesi gün kız aradı. 1972 yılıydı..."

Zeynep ve Ercan bir süre beraber oldular. Bu öykünün sonu nasıl bitti bilinmez. Nevzat Öztürk'ün dışında bazı tanıklar bu genç kızı hatırlıyor, bazıları ise hiç tanımadıklarını söylüyor. Örneğin Hilmi Yavuz "O günlerde Boğaziçi Üniversitesi'nden Zeynep isimli bir kızla beraberdi. Çok güzel bir kızdı. Alp filan bilirler onu... İnci'den ayrıldıktan sonra tanışmıştı. Ercan'ın en acı günlerinde yanında olmuştu. O inanılmaz zor günlerde, onu bir tek saniye yalnız bırakmadığını biliyorum. Ercan bu kızla evlenir artık diye bekliyorduk. Sanırım arkadaşları da bu konuda telkin yaptılar. Ama nedense evlenmedi. Zeynep uzun boylu, kumral, çok güzel bir kızdı" derken, Alp Yalman ise böyle bir ismi hiç hatırlamadığını söylüyor.

Eğer hatırlayan "görgü tanıkları"nın anlattıkları doğruysa, Zeynep'in Ercan'ı hâlâ hatırladığı da bir gerçektir.

Ağabeyi Tuncer Arıklı'nın onun yaşamını kısaca özetleyen şu birkaç cümlesi belki de kadınlarla olan ilişkisinin de ipuçlarını veriyor:

"Ercan sevilmenin ayrı bir parçası değildi. Sempatikliği, öyle edinilmiş, sonradan kazanılmış bir şey değildi. Çapkınlığı da öyle. Her şeyi içten gelirdi. Öyle olduğu için öyleydi. Bu onun çok

önemli bir karakteristiğiydi. Bu karakterinden ötürü size açıktı. Ama aynı açıklığı, sizden koptuğu zaman da yaşardı. Bunu kabullenmek zor bir şeydi."

"Ben hep eğitimcilik yapmak istiyordum" diyor Arda Gedik o günleri anlatırken... "Ercan'ın Artel'i, *Eros*'u almış başını gidiyor. 'Gel ne istiyorsan beraber yapalım' dedi Ercan. Projem hazırdı. İsmini bile koymuştum."

Okulun adı "MET" olacaktı. Maçka'da İsmet İnönü'nün evinin hemen yanındaki binayı kiraladılar. Proje böylece Ercan Arıklı'nın aracılığıyla hayata geçti. MET, sıradışı bir lisan okuluydu. Türkiye'de dil eğitiminde ilk kez audio-visual sistem kullanılıyordu. Yani görsel ve işitsel sistem bir arada uygulanıyordu. Ortaklar yine bildik isimlerdi. Artel şirketinin yanı sıra, Tuncer Arıklı, Alp Yalman, Selahattin Sabuncuoğlu, İzzet İncekara belirli hisselerle bu yatırımda söz sahibiydiler. Ercan'ın ise doğrudan ortaklığı yoktu okula. İşin başında, projenin sahibi Arda Gedik vardı. Kısaca, maddî, manevî birbirlerine her konuda destek olan eski dostlar yine bir araya gelmişlerdi. Selahattin Sabuncuoğlu'nun anlattıkları, onların arkadaşlıkları ve iş ilişkileri konusunda ilginç bir örnek oluşturuyor.

"Hiç unutmam, bizim sabunculuk işinde, yani Hacışakir'de bir ara maddî bir sıkıntı baş gösterdi. Bir hafta için paraya ihtiyacımız oldu. Kredi almak için bankaya müracaat ettim, ama o da en az birkaç gün sürecek. Halbuki para o gün lazım bana. MET'in kasasında para olduğunu da biliyorum. Ercan ile Arda'ya açtım telefonu. Öyle bir durum ki, borçla filan da halledilmiyor. O paranın bir şirketten çıkıp bizim şirkete girmesi lazım. Yani bir yazılı anlaşma gerek. 'Ben üç kamyon sabun satacağım MET'e.' dedim. Üç kamyon, tam kırk ton sabun demek, eninde sonunda bir dershane orası... 40 ton sabunu ne yapsınlar? Anlaşmayı o gün yapacağız, parayı peşin yatıracaklar, sabunları bir hafta sonra teslim edeceğim. Bu arada gönderdiğim sabun örneklerini beğenmeyip anlaşmayı iptal edecekler. Ben de paralarını iade edeceğim. Ama o süre içinde kendi işimi halledeceğim. Plan buydu. Mukaveleyi yaptık, parayı o gün aldım, sonra anlaşma iptal oldu. Hafta sonunda da parayı geri verdim. MET dershanesine üç kamyon sabun satmıştım yani... Aramızda çok olmuştur böyle şeyler. Ercan açar telefonu, 'Gönder şu kadar...' Nevzat gelir alırdı parayı çantayla. Ama biz istediğimiz zaman da, cebimizde para yoksa bile, bulup bulup verirdi."

Maçka'daki Acısu Apartmanı, o gece özel bir misafiri ağırlayacaktı. Ercan Arıklı 70'li yılların en ünlü kadın şarkıcısını yemeğe davet etmişti. Akşamüzeri hazırlıklar başlamıştı. Nevzat mutfaktaki işini bitirmiş, iki kişilik yemek masasındaki son düzenlemeleri yapıyordu. Sıra mumlara gelince...

Sıra mumlara gelince "'Fazla abartma Nevzat' dedi Ercan" diye anlatıyor Selahattin Sabuncuoğlu. "Nevzat her zamanki gibi sofrayı hazırlıyordu, sonra ben çıktım evden. Akşamki yemek belli ki çok özeldi..."

Selahattin, Ercan'ın evinden çıkmadan önce planını hazırlamıştı. O gece Ercan'a bir sürprizi olacaktı. Aklında bir şeytanlık vardı.

"Öldürsen yapmam" dedi Rabia Hanım... Selahattin'in bunca yıllık eşiydi, onun ve Ercan'ın her türlü esprilerine alışmıştı, ama bu kadarı fazlaydı. Aynı gece Acısu Apartmanı'nın önünde park eden otomobilin içinde konuşuyorlardı. Sabuncuoğlu isteğini yeniledi: "Yukarı çıkacaksın, zili çalacaksın... Kapıyı Nevzat açacak. Hışımla içeri gireceksin... Salonda 'onu' Ercan'la yemek yerken yakalayacaksın... Sonra... "

"Öldürsen yapmam" diye yineledi Rabia Hanım... Ama yaptı. Gerisini Sabuncuoğlu'nun ağzından dinleyelim. "Ercan'a, 'Adi adam, alçak adam bana bunu da mı yapacaktın' diye haykırıp çıkıp arabaya geleceksin, dedim. Kandırana kadar göbeğim çatladı. Sonra razı ettim. Rabia yukarı çıktı. Kapıyı çalmış, içeri girmiş. Bakmış ki 'o' yok... Gelmemiş. Atlatmış bizimkini... Ercan tek başına karalar bağlamış, Nevzat'la oturuyor..."

Ama o ünlü şarkıcı daha sonraları o eve pek çok kez uğrayacaktı...

Bir yandan özel yaşamlar sürerken, diğer yandan iş yaşamının gerçekleri dostlar arasında zaman zaman gerginliklere yol açıyordu. Bu gerginliklerden biri az önce sözünü ettiğimiz MET olayında yaşanmıştı. Her şey çok iyi giderken Arda Gedik ile Ergin Telci arasında bir anlaşmazlık baş gösterdi. Gedik'in kurucusu olduğu bu projeden ayrılmasına neden olabilecek bu olay Ergin Telci'nin yüzde 51 hisseyi kendi tarafında toplamak istemesinden kaynaklanıyordu. MET'te iki ayrı grup oluşmuştu. Arda Gedik, şirket kurulurken yüzde 15 hissesini, para koyarak değil, bu işteki emeği karşılığında almıştı. İkinci yılın ortalarına doğru, şirket içinde yüzde 49'u temsil eden Gedik ve yüzde 51 hisselerin sözcüsü olan Telci, iki ayrı grubun temsilcileri olarak karşı karşıya geldi-

Cem Kitapevi - Kitapsever Kitapsatan Kitaplığı

ler. Her iki taraf da hisseleri birbirinden satın almak istiyordu.

Bu noktada devreye giren tarafsız bir isimdi: Ercan Arıklı... Arda Gedik anlatıyor: "O dönemde Ercan arabuluculuk görevini üstlenmişti. Ama ben geleceği daha iyi görebilsem, o arabuluculuktan istifade eder MET'i yürütürdük. Ortaklar, Alp, Selahattin ve İzzet, Ercan 'haydi' dediği zaman kaç para olursa olsun çıkarıp ortaya koyabilecek bir gruptu. Benim hissem emeğim karşılığında bana verilmişti. Para koyarak değil. İnsanın hayatta böyle takıldığı dönemler vardır. Ben MET'ten ayrıldım. Hisselerimi Ramazan Arkın aldı. Ercan da bıraktı. Sonra Tuncer Abi geldi işletmenin başına. Çok pişman oldum demiyorum, ama şu da var, o gün onun arabuluculuk görevini kabullenip o işi yürütseydim, bugün Türkiye'nin en büyük eğitimcisi olurdum. Ama kendime başka bir yol çizdiğim için pek de pişman değilim."

Ercan Arıklı ile Arda Gedik'in dostlukları yıllar boyu sürdü. Gedik, uzun süre *Hürriyet* gazetesinde en üst düzey yönetici olarak çalıştı. O günlerden birinde arkadaşını görmek için Cağaloğlu'ndaki *Hürriyet* binasına gitti Ercan. Gazetenin geleneksel "Dedeler Yarışı"nın düzenlendiği gündü. Yarış henüz başlamamıştı. Binanın önünde son hazırlıklarını yapan bir dedeler kalabalığı vardı. İki arkadaş, Gedik'in en üst kattaki odasının camından aşağıdaki manzarayı seyrederlerken Ercan kıkır kıkır gülüyordu. "Start, gazetenin önünden veriliyordu" diye anlatıyor Arda Gedik. "Ercan gülmeye başladı. Gerçekten komik bir manzaraydı. 60-70 yaşında yaşlı adamlar koşuya hazırlanıyor. Arkada üç dört cankurtaran bekliyor. Yolda düşüp kalırlarsa hastaneye götürmek için. Böyle absürd bir olay. Ercan baktı baktı, 'Ulan Arda, bu yetmez. Gelecek sene dokuzuncu ayını doldurmuş hamile kadınlar yarışı yapın. Bak yolda ne çocuklar düşer, siz de ambulanslarla arkalarından toplarsınız.' Haklıydı. Sonra kaldırdım o yarışı."

Biz yine dönelim 1972 yılına ve Harbiye Orduevi'nin karşısındaki El Irak Apartmanı'na. Hilmi Yavuz, Ercan Arıklı karşılaşmasının yaşandığı o günlerde Artel, Cağaloğlu'ndaki binasından çıkıp yeni yerine taşınmıştı. İlk projeleri Ercan ve Ergin'in yayın haklarını İtalya'dan satın aldıkları *Dünya Casuslar Ansiklopedisi*'ydi. Hilmi Yavuz, Afşar Timuçin, Tanju Gökçöl gibi isimlerden oluşan ekibini kurdu ve çalışmaya başladı. İtalya'dan gönderilen Fransızca metinler tercüme ediliyor, görsel malzemeler toplanıyor ve ansiklopedi giderek şekilleniyordu.

Önceleri her hafta bir fasikül olarak çıkarılması düşünülen *Dünya Casusluk Ansiklopedisi* Ercan Arıklı ve Ergin Telci'nin İtalyanlarla yaptıkları görüşmeler sonucu dört cilt olarak hazırlandı. Ciltler daha piyasaya sürülmeden Koray Bako'nun başında olduğu dağıtım şirketi tarafından pazarlanmaya başlandı. Bu da Türkiye'de o güne kadar yapılmamış bir şeydi. Ciltler *door to door* yöntemiyle yani pazarlama elemanlarının kapı kapı dolaşmasıyla satılmaya başladı.

Henüz *Dünya Casusluk Ansiklopedisi*'nin sonucu alınmadan Ercan Arıklı ikinci proje için kolları sıvadı. Bu arada Artel'in El Irak Apartmanı'ndaki yeri, gelişen kadroya dar geldiği için aynı cadde üzerindeki Kurtul Apartmanı'nın bir katı daha kiralandı. Bütün bunlar yaşanırken 1973 yılı gelmiş, seçimler sonucunda Bülent Ecevit'in başbakanlığında CHP-MSP koalisyonu kurulmuştu.

Şaşkınlıkla "Bilemiyorum" dedi İsmail Cem.

Teklif hiç beklemediği bir anda gelmişti. Başbakanlık binasında Bülent Ecevit'in karşısında oturuyordu. Ecevit'in teklifi açık ve netti: TRT genel müdürü olur muydu? İsmail Cem şaşkındı. Gönlünden başbakanın bu isteğine "evet" demek gelmiyordu. O günlerde, bir yandan *Milliyet* gazetesinde köşe yazarlığı yapıyor, aynı zamanda Gazeteciler Sendikası başkanlığını sürdürüyordu. Üstelik İstanbul'da, Bebek'te oturduğu evden ayrılmayı hiç istemiyordu. Hemen "Hayır" diyemedi. Düşünmek için süre istedi. Sonra bütün bir gece düşündü, kararını verdi: bu görevi kabul etmeyecekti.

"Sen delisin..." diyordu Ercan Arıklı. Ertesi gün İsmail Cem İstanbul'a dönmüş, durumu Ercan'a anlatmıştı. Artel binasında, Hilmi Yavuz'un odasındaydılar. Biraz önce Cem, bu odadan Deniz Baykal'ı aramış, teklifi kabul edemeyeceğini söylemiş ve nedenlerini sıralamıştı. Telefonu kapattığı zaman "Sen delisin..." demişti Ercan Arıklı. "Neden hayır dedin?" Fikrini değiştirmesi için uzun bir konuşmaya başlamıştı ki telefon çaldı. Hilmi Yavuz masasındaki telefona uzandı. Ahizeyi kulağına götürüp birkaç saniye dinledikten sonra İsmail Cem'e döndü, "Seni arıyorlar..." dedi, "Bülent Ecevit..."

Bundan sonrasını İsmail Cem'e bırakalım ve *TRT'de 500 Gün* isimli kitabından bu olayla ilgili bölümü aynen aktaralım:

"Başbakanlık'taki görüşmemin ertesi sabahı, kararımı vermiştim: görevi kabul edemeyecektim. İki nedene dayanmaktaydı bu kararım: önce, yeterli hazırlığı yapmadan, üzerinde düşünüp çalışmadan TRT'ye girmek, benim hiç alışık olmadığım bir davranıştı. Sonra kendime güvenime rağmen, hazırlıksız olmam nedeniyle başarısızlığa uğrayabilir, bunun hesabı ise benden değil başbakandan sorulurdu. Görevi kabullenmek, büyük bir sorumluluğun altına girmekti aynı zamanda; benim yüzümden, beni seçenler büyük zarar görebilirdi.

Bu düşüncelerle, yakın arkadaşım yayıncı Ercan Arıklı'nın yazıhanesine gittim. Yazar ve şair Hilmi Yavuz da oradaydı. Bu zor alınmış kararı bir kere Ankara'ya duyurduktan sonra artık yeni bir görüşmede bulunmamak için evden değil, bir arkadaş yazıhanesinden telefon etmeyi; böylece, yerimi belli etmemeyi öngörmüştüm.

Deniz Baykal, bakanlıktaydı. Uzun bir konuşmamız oldu. Ben bütün nedenlerimi sıraladım. Baykal ısrar etti. Ancak kararlıydım. Sonra, "hayır" dememin zorluğunu, bundan sıkıldığımı, sanki ayıp bir şey yapıyormuşum gibi geldiğini anlattım. Gösterilen güvene tekrar teşekkür ederek, bu çok güç konuşmayı tamamladım.

Böylece, "TRT genel müdürlüğü" maceram on iki saatte sona ermiş, rahat bir nefes almıştım. Üstelik, bulunduğum yerin telefonunu Deniz Baykal soramadan konuşma bitmişti. Sabah kahvesiyle beraber suyumu yudumlarken, Hilmi Yavuz, "... genel müdürlüğünün üzerine artık bir bardak soğuk su iç" diye takılmaktaydı.

On beş dakika kadar geçmemişti ki, telefon çaldı; şehirlerarası memuresinin sesi duyuldu: "İsmail Cem'i Sayın Başbakan arıyor, bağlıyorum..." Şehirlerarasından konuşulan numara bulunabiliyormuş demek!

Bülent Ecevit, bu önemli görevi kabul etmemin gerekliliğini anlatıyor ve benim mazeretlerimi cevaplıyordu. Baykal'la konuşmuş ve kararım onu üzmüştü. Bu bir memleket göreviydi, kabullenmemek olamazdı.

Doğrusu, artık ben de "hayır" diyemeyeceğimi anlıyordum. Bir defa, kendimden yaşça büyük olan ve başbakan olan bir kişiye, üstelik Sayın Ecevit gibi son derece nazik bir insana sürekli olumsuz cevap vermek, çok zor ve ayıp geliyordu bana. Sonra bu telefonda hazırlıksız yakalanmıştım. Tam her şey bitti dediğim anda. Üstelik, "hayır"la "evet" arasında zaten hayli düşünmüş, hatta bocalamıştım. Konuşmamızın bir yerinde, "Peki efendim" dedim, "Görevi kabul ediyorum. Güveninize teşekkür ederim, ayrıca, başaracağıma inanıyorum."

İsmail Cem telefonu kapattığı zaman Ercan Arıklı sevinçten neredeyse havalara uçuyordu. Gerçekten de o günden itibaren

TRT'de yepyeni bir dönem başlayacaktı. Hilmi Yavuz ise "Allah yardımcın olsun" demişti Cem'e..."Nasıl baş edeceksin bakalım. Orası bir gayya kuyusudur."

İsmail Cem, TRT genel müdürlüğü için Ankara'nın yolunu tutarken, Ercan yeni projelerin peşindeydi. Artel'in yanı sıra bir başka şirket daha kuracaktı. Kafasındaki plan şuydu: Artel satış ve dağıtım şirketi olarak çalışacak, yeni şirket ise yeni ansiklopediler üretecekti. Belki de yeni dergiler... İsmail Cem'le yaptıkları konuşmalar sırasında bir isim bile bulmuşlardı bu yeni kuruluşa: Gelişim Yayınları. Ercan'ın içini yeni bir heyecan sarmıştı. Ama ne yazık ki 1973 yılıydı ve o uğursuz eylül ayı yaklaşıyordu.

Kapıyı Nevzat açtı. İnci telefonla geleceğini haber verdiği için Ercan evdeydi ve salonda onu bekliyordu. Fazla konuşmadılar. Aralarındaki soğukluk devam ediyordu. İnci zaten telefonda geliş nedenini anlatmıştı. Çocukları yurtdışına götürmek istiyordu. Orada okumaları konusunda anlaşmışlardı. Ercan Arıklı bir baba olarak, çocuklarının pasaportu için gereken resmî belgeleri imzaladı. Ve İnci gitti...

İkinci bölüm

7

9 Eylül 1973, Neuchâtel

Sağanak aniden başlamıştı. Podries Caddesi, sokak lambalarının soluk ışıkları dışında, karanlığa ve yağmurun sesine teslim olmuştu. Islak karanlık 18 numaralı apartmanı da sarmalamıştı. İkinci katta kapalı perdelerin arasından sızan ışık, bu kasvetli tabloyu tamamlıyordu. Sokaktan geçen biri için bu sadece yağmurlu bir Neuchâtel gecesiydi. Ama ikinci kattaki kadın için aynı şey söylenemezdi.

İnci önce banyonun musluğunu kapattı. Yüzündeki su damlacıklarını kuruladı. Başını hafifçe kaldırarak aynaya baktı. Elinde olmadan, kömür karası saçlarına bir çeki düzen verdi. Karşısında hâlâ genç ve güzel bir kadının yüzü vardı. Ama gözleri... Altı hafifçe kararmış, çaresizlik ve kararlılık arasında kıyasıya mücadele veren bu gözler onun gözleri miydi? Yoksa aynadan bakan bir yabancı mıydı? "Kim olursan ol" diye fısıldadı boşluğa doğru, "Artık seni sevmiyorum..."

Birkaç sene içinde hayatı nasıl da allak bullak olmuştu? Yatak odasının kapısını açtığı zaman ışığı yakmadı. Ali ve Giray uyuyordu. Yarı karanlıkta sessizce küçük oğlunun yatağının kenarına ilişti. Belli belirsiz bir dokunuşla saçlarını okşadı. Sonra gözü yatağın başucundaki fotoğrafa takıldı. İkisi de nasıl içten gülüyordu... Çocuk kahkahaları... Yanlarında "o" da vardı. Ercan... Gülümseyerek objektife bakıyordu. Bu gülümsemeyi çok iyi tanıyordu İnci. Diğer yatakta hiçbir şeyden habersiz uyuyan büyük oğlunun alnına da minik bir öpücük kondurdu. Ayağa kalktı. İri yağmur damlaları hâlâ pencereyi dövüyordu.

Sessiz bir veda mıydı?

Neden sonra, salona geçtiği zaman sinsi düşman hâlâ odanın içine sızmaya devam ediyordu. İki kişilik geniş koltuğa çökercesi-

ne oturan o muydu, yoksa diğeri mi? Çaresiz İnci mi, kararlı İnci mi? Hangisi olursa olsun yapayalnız bir İnci... Keşke yalnızlık elle tutulabilen, gözle görülebilen bir şey olsaydı. Yavaşça çevresini saran sessiz düşman da öyleydi. Elle tutulamaz, gözle görülemezdi. Üstelik gazın kokusu da yoktu. Minicik bir borudan fışkıran yüzlerce yılan gibi evin her köşesine yayılmaya başlamıştı. Genç kadının bacaklarının arasından süzülüp, pencereye doğru ilerleyen bu görünmeyen, ölümcül sis perdesi giderek duvarlara yükseliyordu.

Karar vermek bazen ne kadar güçtü. "Sigara... Bir sigara içsem..." Sigarayı bırakmamış mıydın? Evet... Hayır... "Her şeyin canı cehenneme..." Beyni uğulduyordu... Çocukluğunda gördüğü bir kovboy filmi geldi aklına. Atlar koşuyordu. İnci'nin beyninde atlar koşuyordu. Bir sigara içecekti. Hiç olmazsa buna karar verebilmişti. Kahverengi minik masanın üzerindeki pakete uzandı. Sonra da çakmağa...

Gaz, artık emeklemekten vazgeçmiş tavana doğru fışkırıyordu...

Çocukları geldi aklına. Bir çaresi olmalıydı. Ama önce bir sigara içmeliydi. Belki o zaman... Çakmağı çaktı...

Podries Caddesi büyük bir gürültüyle sarsıldı. Patlama çok ani olmuştu. Sessiz düşman kükrediği anda, 18 numaralı apartmanın ikinci katı bir ateş topuna dönmüştü bile.

Bu patlama, kilometrelerce uzakta bir başka insanın benliğinde art arda gelen darbeler halinde, yıllarca sürecek bir volkana dönüşecekti. O insan Ercan Arıklı'ydı...

O geceki patlamadan İnci Trak yüzünün ve vücudunun büyük bir kısmı ağır yanıklar almasına rağmen kurtuldu. Ama ne yazık ki Ali ve Giray yaşamlarını yitirdiler. Ercan Arıklı ise çektiği acıları içine gömdü, bu konuyu yıllarca kimseyle konuşmadı, en yakın dostlarıyla bile paylaşmadı. Çocuklara olan düşkünlüğü belki de bu acı anıdan kaynaklanmaktadır. O geceden 30 yıl sonra ilk kez bir psikoloğa güvenmişti. Onun söylediği şu cümle, belki de Ercan Arıklı'nın yaşamının bir özetiydi: "Çok büyük bir acı çekmişsin ama yasını tamamlamamışsın. O yası tamamladıktan sonra hayatına devam edeceksin..."

Bu olay ayrıca onun yaşamındaki girilmesi tabu olan konulardan biri olduğu için, biz de, o günlerde yaşananlarla ilgili olarak, sadece onun yakın dostlarının anlattıklarını aynen nakletmekle yetineceğiz.

İsmail Cem

Sonra o büyük felaket geldi. O inanılmaz bir olaydı. Sabah geldi haber. Ercan'ı ben o ara göremedim. Aynı gün öğleden sonra kayınpederimle ikimiz İsviçre'ye gittik. Ercan gelemezdi. Gelebilecek durumda değildi. Bu olay Ercan'ın ondan sonraki hayatını çok etkiledi. Gaz açık kalmış herhalde. İnci bir sigara yakıyor. Yangın çıkıyor. Bilinçli mi, değil mi ortada kalmış bir soru. Yüzü yanmıştı İnci'nin. İsviçre polisinin yaptığı araştırmalar, o anda bilinçli olmadığını gösteriyor. O acılarını kimseyle paylaşmazdı Ercan; benimle bile paylaşmadı. Hiç konuşmadık. Devamlı olarak mezarlığa giderdi. Zincirlikuyu'ya. Kimseye söylemezdi. Tek başına. Bana hiç bahsetmezdi, onu görenlerden haber gelirdi bana.

Nevzat Öztürk

Serencebey Yokuşu'nda, Çitlenbik Sokak'ta Alp Yalman'la altlı üstlü oturuyoruz. Yeni taşınmışız. Daha telefon filan bağlanmamış eve. Bir sabah *Cumhuriyet* gazetesini aldı baktı, "Nevzat koş Alp'i çağır" diye bağırdı. Ben Taksim'e yazıhanesine koştum. Onu alıp geldiğimde Koray Bako gelmişti. Gazetede İsviçre'de bilmem ne kentinde iki Türk çocuğunun öldüğü yazıyor. Daha isimleri filan belli değil. Ama hissediyor, bir türlü konduramıyor. Annesinin yanında kalan iki Türk çocuğu patlamadan öldü diye yazıyor gazete. Sonra gerçek ortaya çıktı. Doğalgazı açık bırakmış. Ya da o anda zil çalmış, böyle anlattılar, telefon veya zilden çıkan kıvılcımdan alev almış, patlama olmuş. Bir tahmin de sigarasını yakarken patlama olduğu yönündeydi. Patlama öyle şiddetliymiş ki, hemen yan dairede oturan komşuların banyosunun duvarı yıkılmış. İnci'nin bütün yüzü yanıyor. Geçirdiği ameliyatlardan sonra biraz kendine geldi. Ercan Bey her hafta cumartesi günleri mezarlarına giderdi. Onu Zincirlikuyu'ya kapıya kadar bırakır giderdim. Taksiyle dönerdi. Kimseye görünmezdi. 1991'de ayrıldım yanından, o güne kadar her cumartesi gitti.

Tuncer Arıklı

Çocuklarını kaybettiğini öğrendiğim gece hemen geldim. Bazı ilaçlar filan veriyorlar. Atın dedim bu ilaçları, vermeyin. Bazı şeyler vardır ki katlanman, ona rağmen hayatta kalman gerekir. Ercan da öyle yaptı. Bu da bir kazadır zaten, İnci doğalgazı açık

unutmuş, sonra bir elektrik kontağı olmuş. O yangından sonra bitmişti İnci. Yüzü gözü yanmış.

Ethem Trak

Babam haberi *Dünya* gazetesinde görüyor. "Bizimkiler olmasın" diye düşünüyor. Hastaneyle bağlantılar kuruyor, öyle öğreniyor. Onun üzerine o gün muamelesini bitiriyor ve İsviçre'ye uçuyor. Cenazeleri havaalanından aldık. O gece orada kaldı, sabah Şişli Camii'ne götürdük. Yıkanırlarken ben girdim içeriye. Kimseyi sokmadım. Cenazeler kötü vaziyetteydi. Ercan'ı almadık. Bir de Tuncer Bey girdi. Manzara kötüydü. İstanbul Belediye Başkanı Fahri Atabey'di o sırada. Babamın arkadaşıydı... Zincirlikuyu'da yer bulmuş. O zaman çok güçtü yer bulmak. Ama Ercan daha önceden dört kişilik yer satın almış. Aile kabristanına gömmeyelim de kendimize ayrı yer alalım diye düşünmüş... Çocuklarının oraya gömülmesini istedi.

Doğalgaz açık kalmış, kapı zili çalsa, bir kıvılcımla patlayabilirdi, gaz odaya dolmuş. Gece çocuklar uyuyor. Elektrikli fırın da vardı. Doğalgaz kokusuzdur, belki elektrikli fırın yerine doğalgazın mandalını açmıştır. O arada ne olduğu bilinmiyor. Sigarasını mı yakmak istemiş? Çakmağı çakmış, patlamış. Patlama olduktan sonra önce İnci'yi çıkarıyorlar. Sonra Ali'yi çıkarıyorlar. "Bir oğlum daha var" diye bağırıyor İnci. Ondan sonra Giray'ı çıkarıyorlar. Patlama yandaki daireyi de tahrip etmişti. Yatak yorgan falan da yanıcı maddelerdendi. İnci'nin yüzü ve her tarafı yanıktı. Estetik yapılmadı. Elbisenin dışında kalan her yeri yanıktı. Suratı, kolları, elleri, bacakları. 4 ay falan hastanede kaldı. Sonra bacaklarından, deri alıp yüzüne estetik yapmışlar. Yüzü düzeldi, ama alnında bir yanık izi kaldı. Alnına kalçadan aldıkları bir deriyi monte etmişlerdi.

Alp Yaman

Çocukların öldüğünü öğrendiği gece, gittim Kahraman Bey'i aldım arabayla. Eve getiriyorum. Çok ağır geldi adama. Hıçkırıklarını bastırmaya çalışıyordu.

Koray Bako

O sabah Ercan daha işe gelmemişti. Ergin'le oturuyoruz. Şimdi hatırlamıyorum, biri bir *Cumhuriyet* gazetesi getirdi ve habe-

ri gösterdi. Daha isimler yok. Ama Neuchâtel'de bir anne, iki çocuk... Üçü de Türk... Başka kim olabilir ki. Ergin'le hemen telefonlar açtık, *Cumhuriyet* gazetesine, İsviçre'ye... Öğrendik. Hemen Serencebey'deki eve koştuk. Ercan da görmüş, ama isim filan olmadığı için henüz konduramıyor. Panik içinde. Alp de gelmiş. Bizi görünce dondu kaldı. "Benim düşündüğüm doğru mu?" dedi. Sonra çöktü bir koltuğa...

O bir iki gün Ergin ile Tuncer'in fedakârlığı unutulmaz. 48 saat başından ayrılmadılar. Kapının önünde sırayla uyuyarak nöbet tuttular. Alp, Kahraman Bey'i getirmiş. O da metin olmaya çalışıyordu, ama bitmişti adam. Evin içi ziyaretçilerle dolmaya başladı. Ercan ağzında sigara, sessiz bir şekilde bir köşede oturuyordu. On beş yirmi dakika oturuyor, sonra odasına gidiyor. Soğukkanlı olmaya çalışıyor, etrafa aşırı nazik davranıyor. O andan itibaren bu olayı tamamen içine attı. Çok endişeleniyorduk. Ergin "Aman bunu yalnız bırakmayalım, kötü bir şey yapabilir" diyordu. Nitekim iki gün boyunca odasının önündeki iskemlede bekledi. Bir de Tuncer... Çok metin davrandı. Her şeye rağmen sosyal hayatında en ufak bir değişiklik yapmadı Ercan. Arkadaşlarıyla buluştu, oyunlara geldi. Bir sene sonra çocukların ölüm yıldönümünde yalnız kalmasın diye evine gittim. "Sen burada ne arıyorsun işine gitsene" diye hakaret edercesine tersledi beni. İlk defa onu böyle çok soğuk gördüm. Çok rahatsız oldu. Yıllarca haftanın 5-6 günü beraber olduk. Bir gün olsun bu konuyu açtığını duymadım.

Arda Gedik

Ercan'ın hayatında bir dönüm noktası bu olay. Bütün duyduklarımı toparladığım zaman şöyle bir kanaate vardım. İnci büyük bir sıkıntı yaşadı. Bunun gerçek nedenlerini ben bilemem. Çok kendine has özellikleri olan bir kadındı. Her zeki insanın olduğu gibi kendine çok güveni vardı, çok güzel resim yapardı, çok güzel taklit yapardı. Her türlü dünyayı kendi kafası içinde yaratabilecek bir yapıdaydı. Böyle insanlar çok büyük kahramanlıklar yapar, çok büyük galibiyetler alır, çok büyük yenilgilere de uğrar. O yenilgi ona diğerlerine geldiğinden çok daha ağır gelir. İnci o yalnızlık kurgusu içinde bir âlem yarattı kendine.

Tabiî ki mutsuz bir insanın yaratacağı kurgular çok daha büyük olur. Onun getirmiş olduğu depresyondu yaşadığı. Böyle bir durumu herhalde hiç beklemiyordu. Bu olay İnci'nin canını çok

acıttı. Kendine bir mizansen yarattı. O mizansen de, çocuklarıyla beraber ölmek gibi bir mizansen olabilir. Olayın sonucuna baktığımız zaman bunun bir gaz zehirlenmesi ya da patlaması sonucunda olduğunu zannetmiyorum. Ama şu da var: insanların hep bir son adımı vardır. İnsanların belki yüzde onu intiharı düşünür. Ama binde biri bunu gerçekleştirir. Çünkü bu yüzde onun büyük bir kısmı tam ölüm aşamasına geldiği zaman bir karar daha vermek zorunda kalır ki, esas karar budur zaten. "Ben intihar edeyim" demek son karar değildir. O bir niyettir. O son, karar çok önemlidir. İnci kendisine o son karar şansını tanıyamadı. Kendi kurgusu, ruh durumu içinde "Şimdi olabilir mi?" diye düşünürken oldu her şey bana göre. Bu düşüncenin insanları getirdiği ilk nokta da zaaflarına sarılmaktır. Nedir zaaf? Sigara içmektir. Ondan garip bir güç alır insan bazen. O sigara İnci'ye son karar şansını vermedi. Bunun bilinçli bir şekilde bir intihar olmadığı kesin. Bir intihar niyeti vardı belki, ama yol bu değildi. Bir de şu var: o gaz çok kokan bir gaz değildi. Odaya ne derece dolduğunun farkında değil. O nedenle çakmağı çakınca patlama oluyor. Gönül isterdi ki tamamen bir kazaya bağlayalım. Ama benim mantığım bunun kaza olduğunu kabul edemiyor açıkçası. Eğer çakmağı çakmasaydı, herkes için hayatın akışı çok başka olacaktı.

Bütün bu anlatılanlar, küçük ayrıntılar dışında birbirini tamamlıyor. Bir kez daha tekrar edelim. Ercan Arıklı'nın bu olaya karşı duyduğu hassasiyet nedeniyle yakınlarının anlattıklarını bire bir aktardık bu sayfalarda. Amacımız ne bir sır perdesini aralamak ne de geçmişin acılarını tazelemek. Ama onun öyküsünü anlatırken yaşamının en önemli sayfalarını atlamak mümkün değildi.

Çocuklarının ölümünden sonra İnci Trak perişan olmuştu. Bir daha kendini toparlayamadı. Onun daha sonra yaşadıklarını kardeşi Ethem Trak'tan dinleyelim:

"Ercan yıkılmıştı ama İnci'nin bire bir yaşadığı bir şeydi. Üzerinde izini taşıdığı bir şey... Çok acı çekti. Eline baksa, aynaya baksa aklına çocukları geliyordu. Psikolojik bir şeydi, dengesi bozulmuştu. Yıllar sonra yeniden evlendi. Bu yüzden evliliği fazla sürmedi, sonra İstanbul dışına çıkmaya karar verdi. Antalya'ya yerleşti. Kaza Bozüyük civarında bir yerde oldu. Kemer'e gidiyordu. Şoförle beraberdi. Bir süre haber alamadık. Sonra jandarmadan telefon geldi, 'Yakını mısınız?' diye... Gittik, ikisi de ölmüştü."

Ve bu konuda son söz İpek Taha'da:

"Bana ilginç gelen bir diğer nokta da teyzemden ayrılmış olmasına rağmen dört kişilik mezar yeri ayırtmış olmasıdır Ercan Abi'nin. Yani aile bütünlüğünü korumak istemiş. Teyzem birkaç yıl önce bir trafik kazasında vefat ettiğinde Ercan Abi'ye telefonu açıp ben haber vermek zorunda kaldım. Bu, benim için çok zordu. Senelerdir ayrılar, hayatlarında bambaşka yollara gitmişler... Fakat o dedi ki 'Eğer aileniz izin verirse bilin ki onun yeri hazır, bizim yanımızda. Benim yerim de orada. Arzu ederseniz oraya gömelim...' "

Oraya gömdüler. İnci Trak, yıllar sonra çocuklarının mezarının yanına defnedildi. Dört mezar yerinin sonuncusu Ercan Arıklı'ya ayrılmıştı.

Ercan Arıklı, inanılmaz bir şekilde ve akıl almaz bir hızla bu acıyı beyninin derinliklerine gömmeyi başardı. Bir hafta sonra İspanya'daydı. Alp Yalman'la birlikte Madrid'de Galatasaray-Atletico Madrid maçını seyrettiler, oradan Londra'ya geçtiler. Eylül ayının sonunda İstanbul'a geldiğinde her şeye yeniden başladı Ercan Arıklı. Gelişim Yayınları'nı kuracaktı.

Gelişim Yayınları Ercan'ın uzun süredir düşündüğü bir projeydi. Artel'de edindiği tecrübeleri, başında bulunacağı bir şirkette değerlendirmek istiyordu. Artel yine devam edecek ve yeni şirketin üreteceği ansiklopedileri satacaktı. Ama Ergin Telci ile Ercan'ın yolları burada ayrılıyordu. Artel'deki hisselerini Telci'ye devreden Ercan, geniş ortaklı bir şirket düşünüyordu. Ortakların hepsi tanıdık isimlerdi. Koray Bako, yine Ansa Dağıtım'ın başındaydı. Bunun yanısıra Alp Yalman, İzzet İncekara, Selahattin Sabuncuoğlu, Ramazan Arkın, Tuncer Arıklı gibi yakınları yüzde 10'dan aşağıya hisselerle bu ortaklığa katılmıştı. Hatta Tuncer Arıklı'nın o zamanki eşi Nur Bilimer'in bile küçük bir hissesi vardı Gelişim Yayınları'nda. Artel'in genç muhasebecisi Ümit Umar da Gelişim Yayınları'na transfer edilmişti.

"Gazetecilik okulundayken Ramazan Bey beni Artel'e almıştı" diyor Ümit Umar. "Yaklaşık üç sene çalışmıştım. Ciddi bir performans göstermiştim. Yeni şirketi kurarken, 'Bu çocuk yayıncılıktaki bütün hesapları öğrendi, onu ben alıyorum' demişti. Böylece 1973 yılının şubat ayında onun yanına geçtim."

Ümit Umar, 19 yıl bu şirkette çalıştı ve kısa sürede idarî-malî işlerden sorumlu genel müdür yardımcılığına yükseldi. 20 şubat

1974 günü Gelişim Basın Yayın AŞ'nin kuruluşu resmî Ticaret Sicil Gazetesi'nde yayımlandı. Şimdi sıra, Gelişim Yayınları için yeni bir bina bulmaya gelmişti.

Orası eski bir konak yavrusuydu. Üç katlı, arkasında bahçeden bozma bir park yeri bulunan, eski ama İstanbul'un en gözde semtlerinden Nişantaşı'nın göbeğinde bir bina... Zafer Sokak ile Şafak Sokak'ın kesiştiği noktada yer alan bu eski konak yavrusu, o güne kadar bambaşka bir amaç için kullanılmıştı. Doğrusunu söylemek gerekirse semt sakinleri arasında da pek itibarı yoktu. Ama müşterilerin pek çoğu itibarlı erkeklerdi. Bu üç katlı yapının kapısında geceleri bir kırmızı fener yanardı... Ev sakinleri başka bir yere taşınmışlardı, ama gelip geçenlerin o eve baktıkça yüzlerinde beliren imalı gülümsemeler hâlâ sürüyordu.

"Bir gün Ercan geldi, 'Nişantaşı'nda tam bize göre bir yer buldum' dedi. Gittik baktık, gerçekten bize çok uygun" diye anlatıyor Hilmi Yavuz. "İlk görüşte beğendik, odalarımızı seçtik. Ercan ikinci katı sekreteri ile kendisine ayırdı. Üst katta benim yayın ekibim olacak. Giriş katında da montajcılar, pikajcılar, sekreterler... İki hafta içinde yerleştik. Meğer bizden önce orası randevu-evi olarak kullanılıyormuş..."

Gerçekten de Gelişim Yayınları'nın ilk günlerinde çalışanların, Şafak Sokak'taki 2 numaralı binanın bu özelliğiyle ilgili değişik anıları var. İlk günlerde binanın meslek değiştirdiğini fark edemeyen bazı eski müşteriler eski alışkanlıkla içeriye dalıyorlarmış. Giriş katında çalışanlar da genellikle pikajör kızlar ve sekreterler olunca... Bu anılardan en ilginci yine Hilmi Yavuz'a ait:

"Bir gün çok komik bir şey oldu... Odamdan çıkmış merdivenlerden aşağıya iniyorum. Dış kapıdan birinin girdiğini gördüm. Çalışan kızlara şöyle bir baktı... Biraz şaşırmıştı. Sonra göz göze geldik. Ünlü işadamlarından biriydi. Tanışıyorduk, beni de hep saygın biri olarak bellemiştir. Beni görünce şaşkınlığı iki kat arttı. Selamlaştık, yanına gittim, burasının yeni işyerimiz olduğunu anlatınca mosmor oldu... Ne diyeceğini bilemedi... Lafı değiştirmeye çalıştı... Ben de orada ne aradığını sormadım tabiî..."

Devrimler ve Karşı Devrimler Ansiklopedisi'nin yayın haklarını Gelişim Yayınları'nı kurmayı kafasına koyduğu günlerde satın almıştı Ercan Arıklı. Bu da İtalyan kökenli bir ansiklopediydi. Şafak Sokak'taki binaya yerleşince Hilmi Yavuz ve ekibinin önü-

ne yine orijinal metinler ve Fransızca çevirileri gelmişti. İlk on fasikülün dört ay içinde hazır olması gerekiyordu.

Adından da anlaşılabileceği gibi ansiklopedi, tarih boyunca gerçekleştirilen devrimleri ve karşı devrimleri kronolojik bir sırayla anlatıyordu. Başlama aşamasında Hilmi Yavuz ortaya bir fikir attı. İnsanlar geçmişteki devrimleri okumaktansa, yakın tarihte yaşanmış olaylara daha çok ilgi göstereceklerdi. Neden Vietnam ya da Küba'dan başlayıp, Fransız Devrimi'ne, Sovyetler Devrimi'ne doğru bir yolculuk yapılmasındı? Bu nedenle, ansiklopedinin sırasını tersyüz edip, günümüzden başlayıp geriye doğru gitmek daha iyi olmayacak mıydı?.. Olacaktı... Ercan bu teklifi hemen kabul etti ve Gelişim Yayınları, İtalyan yayınevinin aksine ansiklopediyi sondan başa doğru yayımlama kararını aldı.

Hilmi Yavuz verdiği sözü tuttu. Tam dört ay sonra fasiküller dağıtıma hazırdı. Bu arada Ercan da boş durmamıştı. Yeni ansiklopedinin tanıtımı için elinde kısıtlı bir bütçe vardı ve bunu en iyi şekilde değerlendirmeyi düşünüyordu. Basın ilanlarının dışına çıkmayı, TRT'ye reklam filmi yapmayı düşündü. İlk kez bir ansiklopedi reklamının TRT'de yayınlanması fikri ona ilginç gelmişti. Hemen dar bütçeli 30 saniyelik bir film hazırlattı. Castro'dan Lenin'e kadar pek çok liderin görüntülerini içeren bir reklam filmiydi bu. Filmi ilk kez izlediği zaman isabetli bir karar verdiğini anladı. Ama ne yazık ki, düşünmediği bir şey vardı: TRT'nin o yıllardaki katı denetimi. Filmi denetime gönderdiği gün ret yanıtı aldı. Bu hiç beklemediği bir durumdu. Kısa sürede daha "ılımlı" bir ikinci film hazırlattı. Artık baskıya geçebilirlerdi.

"Yüz bin mi? Sen çıldırmışsın patron" dedi Hilmi Yavuz.

Şafak Sokak'taki binada, Ercan Arıklı'nın odasındaydılar. Ercan ayaklarını masasının üzerine uzatmış, Yavuz'un bu tepkisini sessizce dinliyordu. Az önce ansiklopedinin ilk fasikülün baskısını 100 000 olarak belirlediğini söylediği zaman Hilmi Yavuz şaşkına dönmüş ve hemen itiraza başlamıştı. "30 000-40 000'den başlayalım" diyordu. "Eğer satarsak yeniden basarız. Ama aksi olursa hepsi elimizde kalır, iadelerle başa çıkamayız..."

Haksız da sayılmazdı. O güne kadar bu tür bir ansiklopedi, bu kadar yüksek bir tirajla piyasaya çıkmamıştı. Ercan bir süre onu dinledi... Her zaman yaptığı gibi, önce hak veriyormuş gibi göründü. Sonra ayağa kalktı...

"Bazı konularda haklısın ama, yüz bin iyidir. Eğer yok satarsa en büyük reklam bu olur."

"Sen bilirsin... Patron sensin."

Ercan kendinden emin görünüyordu ama bunun çok riskli bir karar olduğunun da farkındaydı. Ancak rotatifler o gün dönmeye başladı ve *Devrimler ve Karşı Devrimler Ansiklopedisi*'nin ilk sayısı 100 000 adet basıldı.

"Devrimler satışa çıktığı gün öğleden sonra bayilerin hücumuna uğradık. Şafak Sokak'taki binaların kapıları kırılıyordu neredeyse" diye anlatıyor Hilmi Yavuz. "Akıl almaz bir şeydi. İlk gün öğleye doğru yüz bin baskı da tükenmişti. Kapış kapış gidiyor. Bütün bayiler gelip Şafak Sokak'ın önünde bağırmaya başladılar. Ercan haklı çıkmıştı."

Bu satış patlaması sadece ilk günle sınırlı kalmadı. İkinci, üçüncü baskılar başladı. Her hafta talep giderek artıyordu. İlk ayın sonunda *Devrimler*'in satışı 500 000'e kadar ulaşıyordu. Birkaç ay sonra, *Devrimler ve Karşı Devrimler Ansiklopedisi*'nin ciltlenmiş bir şekilde satışa sunulan eski sayılarında ve taksitli satışlarda da aynı olayların yaşanması daha da şaşırtıcıydı. O günleri Koray Bako birkaç cümleyle şöyle özetliyor:

"Hem Şafak Sokak'ta hem daha sonra ciltleri satarken ve taksitli satışlarda yaşadıklarımız inanılır gibi değildi. İkinci patlama da orada gerçekleşti. Birkaç ay sonra, ciltler satışa çıktığı zaman bana tabancayla gelen bayileri bilirim. *Eros* da satmıştı, ama bu rekora erişebilmesi imkânsızdı. Devrimlerin satışı 450 000-500 000'li rakamlarda dolaşıyordu. Bu, o güne kadar görülmemiş bir şeydi."

Olayların böyle gelişmesindeki en önemli etkenlerden biri de "zamanlama"ydı. 1971 askerî darbesinin acılarının sarılmaya başlandığı günlerdi. Türkiye'de solun yükselmekte olduğu bir dönemdi. 12 Mart'ın getirdiği kısıtlamalar görece olarak kalkmıştı. Her ne kadar yanında Necmettin Erbakan da olsa, Bülent Ecevit iktidardaydı. İşçi Partisi yeniden kurulmuş, TKP faaliyete başlamış, Dev-Yol gibi örgütlenmelere yeşil ışık yakılmıştı. Kısaca politize bir gençlik yeniden oluşmuştu. Eh... Üstüne üstlük, pırıl pırıl kuşe kâğıda basılmış Castro'ların, Che'lerin resimleriyle bezenmiş bir ansiklopedi...

"Buna benzer bir durum 1960'lı yılların ortalarında bir kez daha yaşanmıştı" diye anlatmaya devam ediyor Hilmi Yavuz. "Muzaffer Erdost'un Sol Yayınları'nı ilk kurduğu günlerde bastığı kitaplar, Ankara'dan İstanbul'a otobüs kargolarıyla gelirmiş. O yıl-

larda İstanbul'da olmadığım için anlatılanları naklediyorum. Sol kitaplar İstanbul yakasına geçmeden önce, Kadıköy'de bayiler tarafından kapışılırmış. Bayiler Kadıköy'deki terminalde beklerler, paketler orada açılır, dağıtım orada yapılırmış. Öylesine talep varmış. Ondan sonra benim tanık olduğum bir tek bu hikâye vardır. Tiraj giderek artıyor, eski sayılar tekrar basılıyor, ciltleniyor, bu kez ciltli olarak satılıyor. Koray Bako'nun şirketinde evlere satış yapılıyor... Hâlâ heyecanlanıyorum. Türk ansiklopediciliğinin yıldızı o işte günlerde parlamıştır... *Meydan Larousse* da çok satmıştı, ama o bile bununla kıyaslanamazdı."

Peki Ercan Arıklı *Devrimler ve Karşı Devrimler Ansiklopedisi*'ni çıkarırken bütün bunları düşünmüş müydü? "100 000 basalım" derken bir kumar mı oynuyordu yoksa bu bilinçli bir karar mıydı? Castro'lu, Lenin'li reklamları hazırlatırken bu devinimin farkında mıydı?

"Bana kalırsa farkındaydı" diyor Hilmi Yavuz. "Bu konuda müthiş bir koku alma yeteneği vardı. Neyin tutacağı konusunda bir dehaydı. Çok şaşırtırdı bizi. İşte o gün, *Devrimler ve Karşı Devrimler Ansiklopedisi*'nin satışa çıktığı ilk gün, Allah Gelişim Yayınları'na 'yürü ya kulum' dedi. Para akmaya başladı, hem de peşin para... İstemediğin kadar. Aslında Fransızca ilk metinleri benim önüme koyduğu zaman, o güne kadar var olmayan Gelişim Yayınları'nın kaderi değişmişti. O, bunu biliyordu."

Devrimler ve Karşı Devrimler Ansiklopedisi'nin başarısından sonra Ercan Arıklı durmadı. Arka arkaya çıkardığı, *Dünyamız Çocuk Ansiklopedisi*, *Kadın ve Erkek Cinsel İlişkiler Ansiklopedisi*, *Sofra* gibi ansiklopedilerle bir yıl içinde bu alanda liderliğini ilan etti. Ama içindeki ateşi söndürememişti. Aklı fikri yeni bir gazetedeydi. *ABC*'deki başarısızlığını içine sindirememişti. Bu arada Ankara'da durumlar karışmaya başlamıştı. Yeni hükûmet İsmail Cem'in TRT'deki görevine son veriyordu.

Yıl 1975... Ankara'daki Ecevit-Erbakan koalisyonu yerini Milliyetçi Cephe Hükûmeti'ne bırakıyor. Yani Süleyman Demirel, Necmettin Erbakan ve Alparslan Türkeş hükûmetine... Milliyetçi Cephe Hükûmeti'nin ilk icraatlarından biri TRT'nin başındaki "solcu" İsmail Cem'i görevden almak oldu. O günlerde henüz 34 yaşında olan İsmail Cem, bir yıl içinde TRT'de köklü değişiklikler yapmıştı. Kendisine genç, yetenekli, iyi eğitim görmüş bir kadro oluşturmuştu. Cem dönemi TRT'sinin öne çıkan isimleri, Yılmaz Dağdeviren, Tarcan Gönenç, Mete Buharalı, Hıfzı Topuz, Rua Tezcan'dı. Ama bunların dışında TRT dışından gelen üç isim daha vardı ki, o camiada kabul edilmeleri çok güç olmuştu. Mehmet Barlas, Mustafa Gürsel ve Haluk Şahin'e TRT çalışanları tarafından "Gurka" adı takılmıştı. Kıbrıs Harekâtı sırasında da İsmail Cem'in ekibi büyük işler başarmış, TRT'nin çehresini tamamen değiştirmişti. Ama Milliyetçi Cephe Hükûmeti için bunlar hiçbir şey ifade etmiyordu.

İsmail Cem'in görevden alınması kamuoyunda büyük yankı uyandırmıştı. Daha sonra Cem, bu kararın yasal olmadığı yolunda bir mahkeme kararı çıkardı. Bir gün için de olsa görevinin başına dönecekti. Ama onu TRT'nin kapısından içeri almadılar. Amerika'da İndiana Üniversitesi'nde kitle iletişimi üzerine doktora, gazetecilik üzerine de master yaptıktan sonra Cem'in isteğiyle TRT'ye gelen Haluk Şahin, o günlerde yaşananları şöyle anlatıyor:

"İsmail Cem'i TRT kapısından geri çevirdikleri zaman biz içerdeydik. Basın bu olaya çok geniş yer verdi. Cem o tarihlerde 34 yaşında, yakışıklı, kibar, pek çok kesimden hayranı olan bir insandı. Solcular arasından da Ecevit taraftarları arasından da sempatizanları vardı. Solu Marksist açıdan değil, Türkiye solu

açısından yorumluyordu. Baskı üzerine baskı yapan *Türkiye'de Geri Kalmışlığın Tarihi* kitabının da yazarıydı. Yani müthiş bir yükseliş yaptığı dönemdi. Daha 40 yaşına varmamış, kocaman bir kitap yazmış, solcu, İsviçre'de hukuk okumuş, Robert Kolej mezunu, iki dili çok iyi konuşuyor ve fevkalade yakışıklı... Daha o günlerden İsmail Cem'in nasıl bir siyasî geleceğinin olabileceği yönünde spekülasyonlar yapılıyordu. Bizi görevden alacaklarının kesinleştiği günlerden birinde, Cem'in odasında küçük bir grup oturmuş, bu konuyu konuşuyoruz. Genel Sekreteri Rua Tezcan, "Cem Bey, herhalde bundan sonraki hükûmette sizi çalışma bakanı olarak görürüz" dedi. Çalışma bakanı demesinin nedeni şu: Bülent Ecevit de çalışma bakanlığından gelerek başbakan olmuştu. O bunu, yüksek bir paye olarak söylüyor. İsmail Cem cevap olarak: "Rua Bey, beni çalışma bakanlığına mı layık gördünüz?" dedi. Gönlü dışişleri bakanlığındaymış. 1975 yılından bahsediyorum..."

Politika gazetesinin projesi işte bu günlerde oluştu. Ercan Arıklı, arkadaşının bu zor günlerinde sık sık Ankara'ya gidip İsmail Cem'le buluşuyordu. Cem de İstanbul'a geldiği zamanlar, Bebek'te 142 kapı numaralı evinde Ercan'ı ağırlıyordu. Bu numara, Türk Ceza Kanunu'nun ünlü 142. maddesini akla getirdiği için İsmail Cem'in yakın dostları arasında espri konusu olmuştu. Bu buluşmaların konusu yeni çıkarılacak gazeteydi.

Yine öyle gecelerden biriydi. Bebek'teki 142 numaralı eve o akşam Ercan Arıklı gelecekti. İsmail Cem ve eşi Elçin Hanım, bir masanın üzerinde duran çocuklarının resimlerini kaldırdılar. Ercan'ın her gelişinde aynı şeyi yaparlardı. Aynı yaşlarda olan yeğenlerinin fotoğrafları, ona kaybettiği çocuklarını anımsatmasın diye... O gece evde bir başka konuk daha vardı. Cem'in uzun süreden beri arkadaşı olan Adil Özkol. O bir avukattı ve o sırada Cem'in hâlâ Danıştay'da olan TRT davasıyla ilgileniyordu. Ercan'ın oraya geliş nedenlerinden biri de Adil Özkol'la tanışmak ve ona *Politika* gazetesinin Ankara temsilciliğini teklif etmekti.

"Eve girdiğinde önce son derece şık giyinmiş olduğunu fark ettim" diyor Adil Özkol o geceyi anlatırken. "Üzerinde garip bir çekingenlik vardı nedense. Sonra Yeniköy'de bir restoranda oturduk konuştuk. Cem'in oğlu da vardı. Onlarla konuşurken baktım, gözlerinde bir hüzün var. Çocukları öleli daha bir buçuk yıl ya olmuş ya olmamış... Acı henüz geçmemiş, sıcak."

Ercan Arıklı ve Adil Özkol o geceden sonra yıllarca birlikte olacak, dostlukları her geçen gün daha da pekişecekti.

Ercan ve Cem artık bütün hazırlıklarını bitirmişlerdi. Gazetenin kadrosu etkili isimlerden oluşuyordu. İsmail Cem, TRT'den kendisiyle birlikte ayrılan arkadaşlarını Ankara'dan getirmişti. Haluk Şahin, Mustafa Gürsel, Mete Buharalı, Tarcan Gönenç, Uğur Dündar, Rua Tezcan, yeni gazetenin ağır toplarındandı. Mehmet Barlas ise bu yeni oluşum yerine *Günaydın* gazetesini tercih edip oraya geçmişti. Pek çok aydın ismin de *Politika* gazetesinde yazar olarak imzası bulunuyordu. Uğur Mumcu, Hilmi Yavuz, Sevgi Soysal, Çetin Altan, Adil Özkol, Uğur Kökten yazılarıyla, Ferruh Doğan, Tan Oral çizgileriyle katkıda bulunuyorlardı. Selim İleri ise sanat dedikodularını yazıyordu.

Cağaloğlu'ndaki Gazeteciler Cemiyeti'nin karşısındaki hanın ikinci katı, *Politika* gazetesinin İstanbul'daki merkezi olarak seçilmişti. Ercan Arıklı gazeteye pek karışmıyordu. İsmail Cem ise genel yayın yönetmeni olarak bizzat işin başındaydı. Onun yardımcılığını ise Haluk Şahin yapıyordu.

Politika, 1975 yılının 15 eylül günü "Bir politika, bir ekmek" sloganıyla satışa çıktı. Bir hafta öncesinden televizyonda bir kampanyayla tanıtımı yapılmıştı. Reklam filmlerinde dönemin en popüler isimlerinden biri olan Uğur Dündar vardı. Duvar afişlerinde ise İsmail Cem'in resmi... O günlerde Türkiye'nin en gözde isimlerinden biri olan Cem, her gün gazetenin başyazısını yazacaktı. Daha sonra kitap halinde basılan ve kendi TRT dönemini anlatan "TRT'de 500 Gün" yazı dizisi de tefrika halinde yayımlanıyordu. *Politika* adı gibi ciddi, siyah beyaz bir gazeteydi ve *Le Monde*'u örnek almıştı. Bütün planlar gazetenin 100 000 satacağı üzerine yapılmıştı.

1975 yılının 15 eylül günü, Ercan'ın ümitlerinin yeşerdiği gündü.

10

Üçünün de ağzını bıçak açmıyordu. Aradan dokuz aya yakın bir zaman geçmişti. *Politika* gazetesinin Cağaloğlu'ndaki binasındaki yönetim odasında Ercan Arıklı, Haluk Şahin ve İsmail Cem toplanmışlardı. Hiçbirinin içinden konuşmak gelmiyordu. 100 000'lik satışın bir hayal olduğunu kısa zamanda anlamışlardı. *Politika*, bir süre 30 000 tiraja oturmuş gibi görünüyordu. Ama şimdi bu tiraj da düşmeye başlamıştı.

"İade gazeteleri koyacak yer bulamıyoruz" diye yakındı Haluk Şahin.

O sırada kapı açıldı. Rua Tezcan girdi içeriye. Öfkeli olduğu her halinden belliydi. "Üçüncü sayfanın mizanpajını yine değiştirmişler Cem Bey" dedi. "Gazeteyle o kadar çok oynuyorlar ki okuyucu kızıyor. Vallahi kalkıp gazeteye doğru yürüyüşe geçecekler."

"Merak etmeyin" diye hafifçe gülümsedi Haluk Şahin. "Bir şey olmaz... Nasılsa bu odadakilerin sayısı okurlardan daha fazla."

Birden buz gibi bir sessizlik oldu. Ve ilk kahkaha Ercan Arıklı'dan geldi.

Umutlar suya düşmüştü. Bir yıla yakın bir süre içinde yolun sonu görünmeye başlamıştı. Belki de Türk okuru o günlerde böyle bir gazeteye hazır değildi. Hoş bugün ne kadar hazır, o da ayrı bir konu... Haluk Şahin geriye dönüp baktığında *Politika* macerasını şöyle anlatıyor:

"Beklentiler ve hayaller çok yüksekti. Bunun tersi olduğu zaman insanlar sürekli olarak gazeteyle oynamaya başladılar. 'Acaba şurasını da değiştirirsek çare olur mu?' düşüncesi ağır basmaya başladı. Siyah başlıkla çıkıyorduk, bir süre sonra maviye dön-

dük. Sayfaların yerlerini değiştirmeye başladık. Bir de galiba fazla entelektüel bir gazeteydi. Mesela spor sayfası yoktu. Bir süre sonra spor sayfasız olmayacağı anlaşıldı. Bu değişiklikler okuyucuyu serseme döndürüyordu. Gazetecilik açısından da imkânlarımız çok kısıtlıydı. Pek çok aydın, değerli insan yazılar yazıyordu, ama haber peşinde koşacak muhabirimiz yok gibiydi. Dünya haberlerini UPİ'ye bağlı tek bir teleksten alırdık. Ülkeyle ilgili haberleri ise Türk Haberler Ajansı'ndan... İş öyle bir hale geldi ki, Pazar günleri gazeteyi tek başıma ben çıkarmaya başladım."

Yine öyle bir pazar günüydü. Haluk Şahin, gazeteye böylesine erken gelmesinin pek işe yaramadığını artık biliyordu. Çalışma masasının başına geçti. İstanbul dışına dağıtacakları taşra baskısı için verilecek haberleri, öğleden sonra saat ikide kesmeleri gerekiyordu. Türk Haberler Ajansı'ndan gelen haberlerin fotokopilerine bir göz attı. O sabah yine dişe dokunan bir haber yoktu. Eğer saat ikiye kadar ajanstan bir haber geçmezse, ertesi gün gazete, taşrada yine dış haberlerden oluşan başlıklarla yayımlanacaktı. UPİ Haber Ajansı'nın teleksine koştu. O günlerde Lübnan'da süren savaş her zaman imdadına yetişirdi. Yine öyle olmuştu. Beyrut'taki bitmek bilmeyen çatışmalardan biri daha. Teleksten haber kâğıdını yırttı aldı ve daktilosunun başına geçip, ertesi günkü manşeti yazdı: "Beyrut yine kan gölüne döndü..."

"Saat ikiye kadar hiçbir şey gelmezdi" diye anlatıyor Haluk Şahin. "Allah'tan Beyrut'taki çatışmalar bitmek tükenmek bilmezdi. Mecburen o haberlerle ve bulabildiğimiz başka dış haberlerle sayfa yapardık. Taşra baskısını gönderdikten sonra yurtiçinden, İstanbul'dan, Ankara'dan haberler gelmeye başlardı. Ankara baskısını da saat altıda kesmek zorunda olduğumuz için yabancı haberlerin bir kısmını çıkarıp onu koyarsın. İstanbul baskısı için daha geç saatlere kadar bekleyebilirdik. Yine yabancı haberlerin bir kısmını atıp, İstanbul'da çıkacak gazeteye yerlileri koyarsın. Sonuçta garip bir durum ortaya çıkardı. Taşraya gönderdiğin bütün haberler yabancı, İstanbul'a verdiğin gazetede bir tane yabancı haber yok... Ama yine de çok kaliteli bir gazeteydi. Çok güzel yazılar çıkardı, ama habercilik açısından başarılı bir performans gösteremedik."

Politika gazetesinin ciddi görünümü öyle abartılıydı ki, bu görüntüyü bozmamak için birinci sayfaya resim koymak bile âdetten değildi. Bu konudaki çok ilginç bir anekdotu yıllar sonra bizzat Ercan Arıklı şöyle anlatacaktı:

"Bizim çocuklar birinci sayfaya reşim koymamakta direniyorlar. Etraftan eş dost 'Bu iş böyle yürümez' diye akıl veriyor. Bir gün Gündüz Ağabeyim 'Yahu bırakın şu inadı da biraz resim basın, yoksa batacaksınız' dedi. Bana gelen bu baskıları bizimkilere anlattım. Ertesi sabah Gündüz Abim telefon etti. 'Bravo' dedi. 'Nihayet bir resim koymuşlar. Birinci sayfada seninle Cem'in fotoğrafı var...' Daha gazeteyi görmemişim... Beynimden aşağı kaynar sular döküldü. Koştum gazeteyi açtım baktım. İlk sayfada gerçekten siyah beyaz bir resim var. Ama bizim resmimiz değil... Kurak bir Anadolu tarlasında baş başa iki öküzün resmi..."

"Resim diye bula bula onu koymuşlar" diyor gülerek Gündüz Arıklı bu olayı hatırlattığımda "Ben de açtım telefonu..."

Ve yine yıllar sonra, Ercan Arıklı bir röportajında *Politika* macerasını şöyle değerlendiriyordu:

"Bugün analiz yaparken şöyle düşünüyorum. Biz halkı bir anlamda dolandırdık. Çünkü o olay İsmail Cem'in olayıydı. Bütün reklam kampanyalarımızda İsmail Cem'i ön plana çıkarmıştık. Cem, televizyonda en büyük yeniliği yapan kişiydi. Halk yeni, dinamik bir gazete beklentisi içine girmişti. Bizse bambaşka bir gazete sunduk okura. Türkiye'nin *Le Monde*'uydu sanki bizim verdiğimiz gazete. Böylece insanlar gazeteyi alınca beğenmek bir yana sınırlendi..."

Finans sorunları, maddî sıkıntılar ve giderek düşen tirajlar güzel başlayan bir rüyanın, *Politika* gazetesinin sonunu getirmişti. Bu hazin sonu, o umutlu başlangıcın ilk adımlarını atan İsmail Cem'den dinleyelim: "Bugün hâlâ çok güzel bir gazete yaptığımıza inanıyorum. Galiba bizim bu konudaki kısmetimiz böyleydi. Güzel bir gazete oluyor, ama sonuçta maddî sorunlar baş gösteriyor. Çok yatırım yapmak zorunda kaldık. Ama dayanamadık. Sonra baktık olmayacak, hisselerin büyük çoğunluğunu Vedat Dalokay'a devrettik. Hisselerin bir bölümü bizde kalmıştı. Bir süre yönetici olarak çalıştık. Sonra elimizde kalan hisseleri de DİSK'e devrettik."

Politika kapanmıştı, ama Gelişim Yayınları'nın ansiklopedi atağı aynı hızla sürüyordu. Maddî açıdan da büyük bir başarıydı bu. Ümit Umar bu konuda şu küçük örneği veriyor. "Gelişim'in kazancı hepimize yansıyordu. 1977 yılının sonunda yılbaşı primi olarak 12 maaş ikramiye almıştım. Bir yıllık kazancım ikiye kat-

lanmıştı. Ercan Bey ortaklarından para almayı sevmezdi. Diyelim ki 3 milyar sermayesi var şirketin, 'Gelin bunu 10 milyara çıkaralım' dese ortakları hemen verirlerdi parayı. Zaten hepsi arkadaşı. Alp Yalman, Koray Bako, İzzet İncekara. Onlar için para söz konusu değildi. Ama Ercan Bey 'Biz bu işi döndürüyoruz, para da kazanıyoruz, neden sermaye artıralım?' derdi."

Bütün bunlara rağmen Ercan Arıklı, yayıncılığa sadece kârlılık amacıyla bakmıyordu. Gelişim Yayınları'nın belirli bir prestiji tutturması da onun için çok önem taşıyordu. O günlerde Hilmi Yavuz'la birlikte bir de kitap projesi geliştirdiler. Bir Paris yolculuğu sırasında gördüğü bir kitap dizisi ilgisini çekmişti. "Que sais-je?" ("Ne biliyorum?") başlığını taşıyan bu kitap serisi entelektüel bir okuyucu kesimine hitap ediyordu. Bu serinin ansiklopediler gibi kârlı bir yatırım olmadığının farkındaydı Ercan. Ama yayınevinin prestiji için böyle bir girişime gerek duydu. Fransızlardan "Que sais-je?"nin yayın haklarını satın aldı. Bu anlaşma, Gelişim Yayınları adına yurtdışında yapacağı diğer görüşmelerde de ona bir ayrıcalık sağlayacaktı. Hilmi Yavuz ve ekibi yine kolları sıvadı, *Anlam Bilim, Eleştiri Kuralları* adları altında "Ne Biliyorum?" dizisinin kitapları teker teker yayımlanmaya başladı. Bu kez çevirileri Berke Vardar, Tahsin Yücel gibi konularının uzmanları yapıyordu.

"Bunlar satış yapmıyordu ama ciddi bir yayınevinin portföyünde bulunması gereken kitaplardı" diyor Hilmi Yavuz. "Yurtdışı ilişkileri için de çok önemliydi. Ama bu arada ansiklopedi 'cephesini' hiç boş bırakmıyordu.

"Alo... Hocam yemekler hazır..."

Ercan Arıklı'nın Serencebey'deki evinden, Şafak Sokak'taki Gelişim binasına açılan bu telefon, Hilmi Yavuz için dört dörtlük bir ziyafet anlamına geliyordu. Önce fotoğraf çekimine şöyle bir göz atıp, sonra o muhteşem sofraya kurulabilirdi. Zaten yeni çıkaracakları ansiklopedinin ismi de *Sofra*'ydı.

"Hem Gelişim'de çalışıyor, hem de Boğaziçi Üniversitesi'nde ders veriyordum. Ercan da o sırada Serencebey'de oturuyor" diye o günleri anımsıyor Hilmi Yavuz. "Ercan bir gün 'Bir fikrim var' dedi. Mesleğinde hep boş alanları arardı. Düşünmüş taşınmış, Türkiye'de doğru dürüst bir yemek kitabı olmadığını fark etmiş. 'Bu alanda bir boşluk var, yeni bir ansiklopedi yapalım' diyor. İsmini bile bulmuş: *Sofra*. Araştırdık, İtalyanların bu tür bir ans[illegible]

lopedisi var. Hiç vakit kaybetmeden yayın haklarını satın aldı. Ama bu defa, bu iş tamamen çeviriyle olmayacak. Türk yemeklerinin tariflerini de katmak lazım. Yani bu işin uzmanlarını bulmak lazım. Boğaziçi'nde iki talebem var. Biri Tuğrul Şavkay, diğeri Ayhan Aktar. Türkiye'de ilk defa bir üniversite çatısı altında bir mutfak kulübünü kuran insanlar. Biri yemek kulübünün başkanı, biri başkan yardımcısı... Gastronomi üzerine uzman olmuşlar. Bu ikisi böyle şişman... Çok da iyi aşçılar. Kolejden oldukları için İngilizceleri de mükemmel. 'Sana iki adam buldum' dedim. Getirdim tanıştırdım. Ercan zaten ikisini görünce gülmeye başladı. 'Tam *Sofra*'lık' dedi. Anlaştık. Tuğrul ve Ayhan çevirmen olarak da çalışacaklar, Türk yemeklerini kendileri yazacaklar. Ayrıca her yemeğin renkli fotoğraflarının da çekilmesi lazım. Ergun Çağatay da Ercan'ın kolejden arkadaşı zaten. O da fotoğrafları çekecek. Serencebey'deki evde yemekler yapılıyor, Tuğrul ve Ayhan mutfağa giriyorlar, masayı kuruyorlar, masa süsleniyor filan... Tam fotoğraf aşamasına gelince bana telefon ediyorlar, 'Hocam tamam...' diye. Ben geliyorum, yemekleri oturup afiyetle yiyoruz. Nevzat bile çocukların aşçılığına hayran. Ercan eve geldiği zaman, sofra toplanmış, bulaşıklar yıkanmış olurdu. 'Bugün yemekte ne vardı?' diye sorduğu zaman, ona ayırdıklarımızdan biraz tadar, 'Bu ansiklopedi tutacak bebeğim' derdi."

Klasik patron imajına uymasa bile Ercan Arıklı işte böyle bir insandı. Bütün bunların yanı sıra pek çok kişinin yaşamında önemli roller oynamıştı. Bir anlamda Gelişim Yayınları'nda hayata gözlerini açan Ayşe Karabece, Serpil Demirtaş ve Deniz İnsel bu gruba giriyordu. Birkaç yıl sonra Hıncal Uluç, bu üç genç kıza "Ercan Arıklı'nın Melekleri" adını takacaktı. Üçü de çok iyi İngilizce bilen, iyi eğitim görmüş, değişik konularda yetenekli genç kızlardı.

İlk melek, Ayşe Karabece'ydi. 1977 yılında İzmir'den İstanbul'a geldiği zaman iş arıyordu. Onun yeteneklerini bilen gazeteci arkadaşı Zeynep Oral'ın Ayşe'yi götürdüğü adres, Şafak Sokak'taki, artık aşina olduğumuz üç katlı binaydı. Ercan, her zaman olduğu gibi kısa bir görüşme sonunda kararını verdi. Ayşe Karabece, onun asistanı olacaktı. Söz Karabece'de:

"Genel Kültür Ansiklopedisi'ni çıkarmaya hazırlanıyorlardı. İşe başladığım zaman tam bir acemiydim. Bana müthiş abilik yaptı. Özel hayatımla da ilgilenirdi. Gelişim o sırada kadro olarak küçüktü... Bir aile gibi... O da ailenin reisi... Hem patrondu, hem aile reisi. İkisini bir arada götürüyordu. Ansiklopedilerin her şeyiyle

uğraşırdı. Her fasikül gelir, provalarına bakar, en ufak detayına kadar kontrol ederdi. Her yıl Ercan'la Frankfurt Kitap Fuarı'na giderdik. Onun yanında oralara giderken her şeyi öğrendim. Oturup öğretmezdi. Yanında dolaşarak öğrenirdin. Avrupa'daki yayınlarla ilişkilerini, yazışmaları bana bıraktı sonra. Sana çok özgürlük tanır. Alabildiğin kadarını alır, yapabildiğin kadarını yapardın. Kapasiteni sonuna kadar kullanmanı sağlardı. Ama ihtirasın çoksa, her şeyi yapacağım diye yola çıkar, başaramazsan pat diye düşersin gözünden. Bütün yayıncılık işini, kâğıt işini, prodüksiyon işini orada öğrendim. Onun yanında."

Karabece, sonraki yıllarda Ercan'ın Güher Pekinel'le yapacağı üçüncü evliliğinde de önemli bir rol oynayacaktı.

Gazeteye verilen ilan yedi kelimeden ibaretti: "Bir çocuk dergisine yazı işleri müdürü aranıyor." İkinci melek, işte bu ilanla geldi. Serpil Demirtaş, Boğaziçi Üniversitesi'ni bitirdikten sonra kısa süre özel bir şirkette çalışmıştı. Ama geleceğini başka türlü yönlendirmek istiyordu. 1978 yılında, Gelişim Yayınları'nın kapısından girdiği an, o da aynı insanla tanışacaktı ve o da ilk melek gibi yayıncılık hakkında hiçbir şey bilmiyordu. Söz Demirtaş'ta:

"'Yaparsın', dedi Ercan Bey. Yayıncılığın y'sini bilmiyorum. Önce *Yaman* diye bir çocuk dergisi çıkardık. Pek tutmadı, Ercan Bey zamanın uygun olmadığı, yürümeyeceğini gördü ve kapattı. Ben de ayrılmak için hazırlanıyorum. Bir gün çağırdı. Bana bazı projeler verdi. Film işine giriyordu o zamanlar. Bir televizyon stüdyosu kurmayı planlıyordu. Bir süre o proje üzerine çalıştım, sonra 'Beyaz Dizi' başladı."

Daha sonra sözünü edeceğimiz ve 10 yıl boyunca yayını sürdüren "Beyaz Dizi" de Anıklı'nın şaşırtıcı öngörülerinden biri olmuştu. Serpil Demirtaş ise onun yıllarca birlikte çalışacağı bir iş arkadaşı.

"Boğaziçi'nde siyasetbilimi master'ımı yapıyordum. Bir yandan da Eczacıbaşı firmasında genel müdür asistanı olarak çalışıyorum. Ama yaptığım sekreterlikten başka bir şey değil. Kendimi mutsuz, böcek gibi hissettiğim bir dönemdi. Bir yaz günüydü. Tuğrul Şavkay'la karşılaştım. Kolejden arkadaşımdı. Orada bir yemek kulübü kurmuşlardı. 'Ben geçen gün Ercan Bey'le konuştum. Boğaziçi'nden arkadaşların varsa tanışalım' dedi. Yeni projeleri için yeni birtakım insanlar arıyormuş. Bahsedeyim mi sen-

den?' dedi Tuğrul. Yahu bu Ercan Bey kim?.."

Deniz İnsel, Gelişim Yayınları'nın merdivenlerini çıktığı zaman önce Ayşe Karabece ve Serpil Demirtaş'ı gördü karşısında. Kendisinden önceki iki melek... Ayşe'yle tanıştılar, Serpil zaten üniversiteden arkadaşıydı. Sonra Ercan Arıklı'nın odasına girdi.

"Odaya girdim. Loş bir oda. 'Anlat bakalım' dedi. Ben anlattım kendimi. 'Bak şimdi bebeğim, benim kafamda üç tane proje var. Seç beğen hangisini istiyorsan. Ama önce sana baskı ve kâğıt hesabını öğreteceğim' dedi. 'Peki öğretin' dedim. Başka ne diyebilirdim ki?"

Yıllar sürecek bir macerada üçüncü melek de yerini bulmuştu.

Deniz İnsel'in Gelişim ailesine katıldığı 1980 yılına kadar Gelişim Yayınları'nın bir "yavrusu" olmuştu: Süreli Yayınlar. Gelişim Yayınları *Devrimler ve Karşı Devrimler Ansiklopedisi*'nden sonra çıkardığı *Gelişim Büyük Coğrafya Ansiklopedisi, Bilim ve Yaşam, Gelişim Hachette Alfabetik Genel Kültür Ansiklopedisi, Dünyamız Çocuk Ansiklopedisi, Sofra, Kadın ve Erkek Cinsel İlişkiler Ansiklopedisi* gibi yayınlarla artık kendini ispat etmişti. Ercan Arıklı, ansiklopedi işinde bir numara olduğuna inandığı zaman, yayıncılık hayatında ikinci bir adım daha atıyordu. Artık dergi çıkaracaktı. Yıllar önce Lozan'daki evinde arkadaşı Arda Gedik'e söylediği söylediği şu sözleri unutmamıştı: "Dergiler yapacağım... Kadına bir dergi, çocuğa bir dergi, erkeğe bir dergi... Bunlar bizde yok... Türkiye'yi dergiye boğacağım..."

İşte o günler gelmişti. Süreli Yayınlar, Gelişim'in kardeşi olarak 1978 yılında bu amaçla kuruldu. Ercan Arıklı, gerçekten de yakın bir gelecekte Türkiye'yi dergilere boğacaktı. Bu arada özel yaşamı da iş yaşamına atbaşı, doludizgin gidiyordu. Ercan'ın iki ayrı dünyası vardı ve bunları asla birbirine karıştırmazdı. Bunlardan biri işi, diğeri ise "oyun arkadaşları" ve gönül maceraları. Her cumartesi günü eski dostlarıyla buluşur poker, king ve briç partilerini sürdürürdü. Bir de derin bir tavla tutkusu vardı ki, o da birkaç yıl sonra su yüzüne çıkacaktı. Gönül maceralarında ise, tek kelimeyle "tutabilene aşk olsun" durumları yaşanıyordu.

Evlilik aklının ucundan bile geçmiyordu. O kadar ki, bir gece Selahattin Sabuncuoğlu ve Şengün Kaptanoğlu'yla Bebek'te bir restoranda yemek yerlerken, söz dönmüş dolaşmış bu konuya

gelmişti. Uzun yıllar Rabia Hanım'la evli olan Sabuncuoğlu'na dönüp şunları söylemişti: "Ulan sen ne biçim adamsın, bir erkek aynı kadınla 36-37 sene bir arada nasıl yaşar?" "Bir süre sonra o evlenince şaştım kaldım" diyor Sabuncuoğlu. "Hiçbirimiz ondan böyle bir şey beklemiyorduk." 1980 yılında Ercan Arıklı ani bir kararla ikinci evliliğini yapacaktı. Ama o güne gelene kadar...

11

Saat geceyarısına yaklaşıyordu. Nevzat Öztürk, pijamalarını giymiş yatmaya hazırlanıyordu. Telefon çaldığı zaman şaşırdı, ama kim olduğunu tahmin etmekte zorlanmadı. Bu saatte ondan başka kimse aramazdı. Telefonu açtığı zaman karşı taraftan Ercan'ın neşeli sesi duyuldu:

"Beyefendi ne haber? Bu saatte ne yapıyorsun?"

Nevzat bir an üzerindeki pijamalara baktı. Yanıt ortadaydı, ama cevap vermedi.

"Senden bir şey istersem yapar mısın?"

"Zaten yapacağımı biliyorsunuz Ercan Bey. Yapmama şansım var mı?"

"Yok... Şimdi arabayı al, sana vereceğim adrese git. Oradan çıkan hanımı alıp istediği yere götür. Ona plaka numarasını verdim. Kâğıdın kalemin hazırsa adresi yaz..."

Yaklaşık yarım saat sonra Nevzat Öztürk verilen adresteydi. Kapıdan çıkan genç kadın otomobile binerken Nevzat onun "gitmek istediği yeri" zaten tahmin etmişti: Ercan Arıklı'nın evi...

"Çıktım, karşıladım, arabaya binmesine yardım ettim" diye anlatıyor Nevzat Öztürk. "Uzun boylu bir kadındı, Yüzünü tül bir eşarpla kapatmıştı. Tanınmak istemiyordu. Onu Ercan Bey'e götürürken arada bir aynadan arkaya bakıyordum. Kim olduğunu anlamıştım. O günlerin en ünlü tiyatro oyuncularından biriydi. Ertesi gün Ercan Bey'e kadını tanıdığımı söyleyince 'Ulan benim anılarımı satsan ne para kazanırsın biliyor musun' demişti." Kısa bir süre sonra Nevzat Öztürk, böyle bir teklifle karşı karşıya kalıyordu. Teklif çok netti: tek fotoğraf karşılığında sıfır kilometre bir araba...

Türkiye'nin en çok satan magazin gazetelerinden birinin Nev-

zat Öztürk'e bu teklifi götürmesindeki neden, patronunun özel yaşamındaki bir sırrı, onlarla "paylaşması" içindi. O güne kadar bütün gönül ilişkilerini basından gizli tutan Ercan Arıklı'nın bir süredir birlikte olduğu insan Türkiye'nin en ünlü sinema oyuncularından biriydi çünkü. Üstelik bu ilişki öyle gelgeç bir şey de değildi. Ercan'ın yakın dostları onun bu ilişkiyi gerçekten ciddiye aldığını fark ediyor ve şaşırıyorlardı. Acaba daldan dala uçan bu hercai gönül, bu kez ökseye yakalanmış mıydı? Eğer bu satırları okuyorsanız, Ercan'ı böylesine etkileyen bu ünlü sinema oyuncusunun ismini merak ediyorsunuzdur. Hemen söyleyelim: Selma Şengör... "Bu isimde ünlü bir artist tanımıyoruz" derseniz siz de haklısınız. Bu isimde biri Türk sinemasında yok. Kim olduğuna gelince... O dönemin dört beş starından biri diyelim ve o günlerde bekâr olduğunu hatırlatalım. Daha fazla sır vermeyip, adını da Selma olarak biz koyalım.

Nedenine gelince: Ercan Arıklı, dedikoduyu severdi, yakınlarının özel hayatlarına girmeye, neler olup bittiğini öğrenmeye bayılırdı. Onlara fikirler verip ilişkilerini yönlendirmeyi de. Ama anlatılanların hepsi yine onda bir sır olarak kalır, insanları incitecek olayları afişe etmekten kesinlikle kaçınırdı. Arıklı'nın bir insan olarak portresini kâğıda dökmeye çalışırken özel yaşamına girmemek de olmazdı. Ama bunun da bir sınırı olmalıydı. Bu nedenle, kitabın bundan sonraki sayfalarında, "Selma" gibi bir iki takma isme daha rastlayabilirsiniz (ki bunlar da belirtilecektir.) Şimdi kendisi bambaşka bir yaşam biçimini seçmiş bir harumefendi olduğu için, "Selma olayı"nın detaylarına fazla girmeyeceğiz. Biz yine dönelim o günlere...

Ercan, sıkılgan yapısı gereği her ne kadar basın organlarında boy göstermekten nefret etse de, medyatik kadınlara karşı bir zaafı vardı. Belki "medyatik" doğru bir sözcük değil. Ama karşı cinsten beğendikleri hep güzel, zeki, toplum tarafından saygı gören, çevresine kendisini kabul ettirmiş insanlar olurdu. Selma, bu özelliklerin hemen hemen hepsine sahipti. Bu nedenle Ercan'ın ona olan ilgisi giderek artıyordu.

Ercan ile Selma'nın buluşmaları daha çok Ercan'ın evinde ve kısıtlı bir dost çevresi içinde oluyordu. İkisi de bekâr olmasına rağmen, beraberliklerinin kamuoyuna yansımasından korkuyorlardı. Bu nedenle Ercan genç kadını her cumartesi yapılan o ünlü oyun partilerinin dışında tuttu. Arada bir, Alp Yalman, Selahattin Sabuncuoğlu ve birkaç yakın dostuyla birlikte yemek yerlerdi. Bu dostlardan biri de Aziz Üstel'di.

Aziz Üstel o yıllarda Ankara'da oturuyordu ve Ercan'la aralarında sıkı bir dostluk oluşmuştu. Ayda birkaç kez İstanbul'a gelir ve o günleri Ercan'la paylaşırdı.

Yine öyle bir gündü. Aziz, uçaktan inip Hilton Oteli'ndeki odasına girmişti ki telefon çaldı. Tahmin ettiği gibi arayan Ercan'dı... Ama ondan hiç tahmin etmediği bir istekte bulunuyordu. Acaba Aziz, vereceği adreste bekleyen bir hanımefendiyi alıp Nişantaşı'ndaki Ziya Restoran'a götürebilir miydi? Kendisi daha sonra onlara katılacaktı...

"Kim bu hanımefendi?" diye şaşkınlıkla sordu Aziz... Ercan ünlü film yıldızının adını söyleyince Aziz neredeyse küçükdilini yutuyordu..

"Ercan sen deli misin?" dedi. "Ben o kadını sadece fotoğraflarından tanıyorum... Tek filmini bile görmedim. Ne konuşuruz?.."

"Sen bulursun bir şeyler... Merak etme çok şeker bir kızdır. Şimdi adresi yaz..."

O cumartesi gecesi Ziya Restoran her zamanki gibi çok kalabalıktı. Genellikle birbirini tanıyan işadamları, şık hanımlar, şık beyler... Selma ile Aziz salona girdikleri zaman bütün gözler onlara çevrildi. Aziz Üstel'in önünde bir kraliçe edasıyla yürüyen Selma pek hoş bir kadındı doğrusu. Oturacakları yer daha önceden ayrılmıştı. Mümkün olduğunca gözlerden uzak üç kişilik masaya yerleştikleri zaman Aziz üzerindeki sıkıntıyı hâlâ atamamıştı. Selma gerçekten de Ercan'ın söylediği gibi tatlı, kibar bir kadındı. Üstelik güzelliğinin ve çevresinde yarattığı etkinin farkında olan bir kadın... Aziz yemekleri ısmarlarken biraz zaman kazanacağını ve Ercan'ın yetişeceğini düşünüyordu, ama umduğu gibi olmadı. "Nasılsınız?" "İşler nasıl gidiyor?" türünden zorlama ve anlamsız bir sohbetin ardından nihayet Ercan göründü kapıda. Sağa sola gülücükler atıp, selamlar sarkıtarak salonda ilerledi. O arada "tesadüfen" Aziz'i gördü. İçten bir şekilde yanına yaklaşıp elini sıktı. İstanbul'a yeni mi gelmişti?.. Gelişini neden önceden haber vermemişti?.. Sonra masaya çöktü. Çöküş o çöküş...

Ercan ve Selma bütün gece boyunca o masada tatlı tatlı flört ettiler. Aziz sıkıntıdan patlayacak duruma gelmişti. Konuşmak için araya girse bir türlü, girmese bir türlü... Aziz Üstel yıllar sonra o gece kendisini bir kenar süsü gibi hissettiğini söyleyecekti. Saat geceyarısına yaklaşırken Ercan "Sizi tanımak çok güzeldi" dedi Selma'ya.. Ve geldiği gibi gitti...

Ardından Aziz hesabı ödedi ve onlar da kalktılar. Restoranın kapısında bindikleri taksi aslında hiç de uzağa gitmeyecekti. Az ilerdeki köşeyi döndükleri zaman Selma arabayı durdurmasını söyledi şoföre. Sonra Aziz'e döndü "Sizi tanımak çok güzeldi" dedi içten bir gülümsemeyle.

Taksiden inip, az ilerde karanlıkların içinde bekleyen bir arabaya doğru hızlı adımlarla yürüdü Selma. Nevzat'ın açtığı arka kapıdan otomobile binip Ercan'ın yanına oturdu.

Nevzat gaza basarken Aziz Üstel taksiden indi. Nişantaşı'ndan oteline kadar yürümeyi tercih etmişti. Biraz yürüyüş iyi gelecekti ve sevgili dostuna lanetler yağdırmak için de zamana ihtiyacı vardı.

Ercan ile Selma'nın arasındaki bağ giderek daha da kuvvetlendi. Ercan onu ailesiyle de tanıştırdı. Nur Bilimer, "Bizim yazlıkta ailece birlikte olduğumuz günler ikisi birlikte gelirdi. Yemekler yer, sohbet ederdik. Çok tatlı bir kadındı" diye anlatıyor. "Ama yine de aynı evi paylaşmadılar."

Nevzat Öztürk ise "Selma Hanım kendi apartmanında otururdu" diyor. "Serencebey'deki evde bir geceliği bile yoktu. Ercan Bey, sabah kalkınca kadınlarla karşılaşmayı pek sevmezdi. Ben Selma Hanım'ı makyajsız bir kez bile görmedim." Selma makyaj konusunda öylesine duyarlıydı ki, birlikte kaldıkları ender gecelerin birinin sabahında, Ercan uyandığı zaman onu yine hiç bozulmamış, özenli makyajıyla görmüştü.

Ercan o günlerde basın prensliğine aday gösterilen parlak bir işadamıydı. Selma ise tam anlamıyla bir star. Gazetecilerin giderek ciddileşen bu ilişkiyi duymamış olması imkânsızdı. Bir süre meslek dayanışması adına ya da "kol kırılır yen içinde kalır" mantığıyla Ercan-Selma beraberliğinin basın tarafından üzerine gidilmedi. Etrafta dedikodular dolaşıyordu, ama birlikte çekilmiş tek bir kare fotoğrafları yoktu. Her ikisi de buna çok dikkat ediyordu. Ve bir gün büyük tirajlı bir magazin gazetesi bu "Omerta kanununu" yıkmaya karar verdi. Bu büyük aşkın detaylarını, öyküsünü öğrenmek istiyorlardı. Tabiî ki birlikte çekilmiş bir fotoğraflarıyla... Nevzat Öztürk'e işte bu nedenle gittiler. "Her şeyi anlatıp, Selma Hanım eve girerken fotoğraf çektirmelerini sağlarsam bana bir araba vereceklerini söylediler" diyor Öztürk. "O zaman Tofaş'ın Murat marka arabaları yeni çıkmış piyasaya. Hemen git-

tim, aynen anlattım Ercan Bey'e. Güldü... 'Oğlum ne istersen yap. Ama beni satacaksan kıytırık bir araba için satma. Bari sattığına değsin' dedi."

Özel hayatı artık bir düzene girmişti Ercan Arıklı'nın. Eskisi gibi daldan dala konmuyordu. Bu da dostlarını şaşırtıyordu. Yoksa ufukta bir evlilik mi vardı? Evet, yakında bir evlilik olacaktı, ama hiç beklenmedik bir şekilde ve beklenmedik biriyle...

12

Ercan Arıklı, artık yavaş yavaş dergiciliğe ısınıyordu. Süreli Yayınlar'ın ilk dergilerinden biri *Yaman* isimli bir çocuk dergisiydi. Ardından *Örgü*, *Genç Moda* gibi dergiler geldi. Bunlar ilk arayış döneminin ürünleriydi.

Dergiciliğin her dalında fikirler üretiyordu Ercan Arıklı. O günlerin tek tabanca mizah dergisi, Oğuz Aral'ın çıkardığı *Gırgır*, beş yüz bine yaklaşan tirajıyla dünyanın en çok satan mizah dergileri arasındaydı. Sarı saman kâğıda basılan *Gırgır* ucuz fiyatı, Oğuz Aral gibi bir mizah dehası ve gencecik karikatürist kadrosuyla almış başını gidiyordu. Ona rakip olmak her ne kadar imkânsız gibi görünüyorsa da, Ercan bu alana ikinci bir mizah dergisini daha sokmayı planlıyordu. İşte o arada *Gırgır*'ın en yetenekli gençlerinden bir grubun Oğuz Aral'la anlaşmazlığa düştüğünü öğrendi ve onlara teklifini yaptı.

Ergin Ergönültaş, Latif Demirci, Hasan Kaçan, Behiç Pek gibi, sonraları her biri ayrı birer usta sayılacak gençler artık Gelişim bünyesindeydiler. Yeni çıkacak derginin adı *Mikrop*'tu.

Aslında *Mikrop*'un, içeriği açısından *Gırgır*'la pek az ilişkisi vardı. Ercan kafasında başka bir model oluşturmuş, Fransızların ünlü *Hara-Kiri* dergisini Türkiye'ye uyarlamasını istemişti gençlerden. Dergi, çıkışında ulaştığı 70 000'lik tirajını iki yıla yakın bir süre korudu. *Mikrop*, *Gırgır*'dan çok daha politik ve radikal bir mizah dergisiydi. Ercan bu genç sanatçıların işine hiç karışmadı ve yasaların elverdiğince onların muhalif görüşlerini destekledi. Ama doğrusu halleri tavırları da bir garipti bu çocukların. Özellikle giysileri, görünüşleri ve çalışma biçimleri... Bazen üç dört gün işe gelmezler, sonra sabahlara kadar çalışırlar, kimi zaman da Cağaloğlu'ndaki dergi binasında yatıp kalkarlardı. Aynı yerde

Tuncer Arıklı'nın da bir bürosu bulunuyordu. Hasan Kaçan'ın anlattığı, o günlere ait matrak bir olay, Arıklı ailesi erkekleri hakkında bazı ipuçlarını veriyor.

"Ercan Bey bize hiç karışmadı. Bizim binaya gelmezdi bile... Ama Tuncer Bey'le bir seferinde çok garip bir olay yaşadık. O gece gene sabaha kadar çalışmışız, gün ışımış... Boyaları, mürekkepleri her tarafa saçmışız, etrafı öylesine kirletmişiz ki kokudan durulmuyor. Uyumak için temiz bir yer aradık. Tuncer Bey'in odası kilitliydi. Çilingir gibi açtık kapıyı. Koltukların üzerine, yerlere serilip uyumaya başladık. Leş gibi de kokuyoruz. Meğer Tuncer Bey'in sabah bir toplantısı varmış. Adam odaya girdi, baktı ki hepimiz yerlerdeyiz... Hiç sesini çıkarmadı. Bizi uyandırmamaya çalışarak üzerimizden atladı ve gitti masasının başına oturdu. Bu kadar nazik bir insan olamaz. Hemen arkasından misafirleri geldi. Uyku sersemi durumu anladık, ama korkuyoruz, uyur gibi yapmaya devam ettik. Misafirlerine, 'Çocukları uyandırmayın, alçak sesle konuşun...' dedi. Toplantılarını yaptılar, bizi uyandırmadan kapıyı çekip gittiler. Adamın o inceliği bizi mahvetti..."

İki yıl sonra bu genç kadronun tekrar Oğuz Aral'la anlaşıp yuvaya dönmeleri üzerine *Mikrop* macerası sona erdi. Ama Ercan, yaklaşık 10 yıl sonra onlarla yeniden anlaşacak, bu kez *Gırgır*'a rakip bir mizah dergisi olan *Hıbır*'a imzasını atacaktı.

Mikrop'la aynı dönemde yayımladığı ve bir çizgi roman dergisi olan *Yaman*'ın yöneticisi Serpil Demirtaş da, sıradışı patronuna ilk günlerde şaşırmış, giderek alışmıştı. "Birbirimizi tanıdıktan sonra yanına her gidişimde iş kadar özel hayatımı da sorardı. Böyle şeylere müthiş merakı vardı. Kadın erkek ilişkileri konusunda fikirler verirdi. 'Kızım eğer bir erkeği unutmak istiyorsan, aklına onun çirkin taraflarını getireceksin... Mesela tuvaletteyken düşün onu' demişti bir seferinde. Konuşmanın bittiğini belirtmek için ayağa kalkar, sırtınıza hafifçe vurur ve sizinle birlikte kapıya doğru yürürdü. O zaman gitmeniz gerektiğini anlardınız. Bir gün tam kapıdan çıkarken 'Bir erkekle çıkacağın zaman sakın yanına senden güzel bir kadın alma' diye nasihat etmişti... Kimi zaman da 'Gömleğinin üst iki düğmesini açık bırak, daha çok dikkat çekersin' diye uyarılarda bulunurdu..."

"Röportaja giderken gömleğinin en üst düğmesini aç. İnsanlar daha çok ilgi gösterir sana..." Duygu, patronu Ercan Arıklı'dan bu

cümleyi duyduğu zaman hiç şaşırmamıştı. Çünkü artık onun huyunu suyunu öğrenmişti. Onunla tanışmadan önce bir reklam şirketinde metin yazarlığı yapıyordu. Daha önce *Hürriyet*'te muhabir olarak çalışmış, *Kelebek* gazetesinde "Şirin" takma adıyla kadınlara yönelik köşe yazıları yazmıştı. Bir ara işsiz kalmış, o dönemde de kız kardeşi İnci'nin eşi olan Nazar Büyüm'ün reklam şirketi Ajans Ada'da çalışmaya başlamıştı. Ama reklamcılık ona yabancıydı ve işine bir türlü ısınamamıştı.

Aynı günlerde Ercan, kafasındaki ilk önemli projeyi gerçekleştirmek için çalışmaya başlamıştı. Çok satan bir kadın dergisi çıkarmak istiyordu. Derginin içeriğini planlamış, yönetici olarak da modacı Necla Seyhun'u seçmişti. Bütün hazırlıklar tamamdı. Ercan Arıklı, Necla Seyhun'a yardımcı olacak bir yazı işleri müdürü arıyordu. Derginin adı *Kadınca* olacaktı.

"Asma suratını, bu işten memnun olmadığını biliyorum" dedi Nazar Büyüm. Haklıydı. Duygu gazeteciliği özlemişti. Nazar Büyüm ile İnci'nin evinde akşam yemeği yiyorlardı. Nazar, baldızının içten tavırlarını sever, mesleğine olan bağlılığını çok iyi bilirdi. Bu akşam onu yemeğe çağırmasının bir nedeni vardı. Yemeğin ortalarına doğru konuyu açtı:

"Bir arkadaşım yeni bir kadın dergisi çıkarıyor. Orada çalışmak ister misin?"

"Eğer şirketten ayrılmama alınmazsan..."

"Numara yapmayı bırak... Söylediğim anda gözlerin parladı. Bir yazı işleri müdürü arıyorlar..."

"Ama ben hiç yöneticilik yapmadım ki..."

"Yaparak öğrenirsin... Yazı da yazarsın... Senin adına bir randevu aldım."

"Kim bu arkadaşın?"

"Ercan Arıklı..."

"Kim bu Ercan Arıklı?.."

"Bir çaresini buluruz Ercan Bey" dedi telefonda Mehmet Karabat.

"Çabuk bulsan iyi olur. Bu ay başında Selma'nın Londra'da olması lazım. Kız için çok önemli bu..."

"Merak etmeyin... Akşama doğru sizi ararım Ercan Bey."

Mehmet Karabat telefonu kapattı. Bir çaresini bulacaktı, ama

Ercan Arıklı'nın istediği de öyle kolay bir iş değildi.

Mehmet Karabat, patronunu 1975 yılının eylül ayından beri tanıyordu. Yani yaklaşık dört senedir. *Politika* gazetesinin kurulduğu günlerdi. İstanbul'daki Gelişim Yayınları'nın binasında gazete için önemli kararların alınacağı bir toplantı vardı.

"Kadri Kayabal, İsmail Cem, Ercan Arıklı ve birkaç kişi daha toplanmışlardı" diyor Mehmet Karabat. "Herkes anlatıyor, Ercan Bey dinliyor. Beni de oraya Kadri Bey getirmişti. Sonunda Ercan Bey 'Bir de' dedi, 'Mehmet Karabat varmış, onunla da görüşmek istiyorum'. Ayağa kalktım, tokalaştık. Bana 'Sen Yılmaz Güney'in yakını mısın?' diye sordu. Ona benzetmiş. 'Hayır' dedim. Neyse ben Ankara büroda idarî müdür olarak başladım. Aramızdaki her şey, patronluk, dostluk, orada başladı."

Mehmet Karabat, *Politika*'nın kapanmasından sonra da Ankara büroda kalmış, Gelişim'in başkentteki tüm işleriyle ilgilenmişti. Şimdi dört yıl sonra patronu telefon açıyor, ona hemen hemen gerçekleştirilmesi imkânsız bir görev veriyordu. Selma, birkaç gün önce bir film çalışması için gittiği Atina'dan dönmüştü. Londra'da okuyan oğluyla buluşması için İngiltere'ye gitmesi gerekiyordu. Karabat, Ercan Bey'in onun isteklerine ne kadar önem verdiğini biliyordu. Ama o yıllar, isteyenin, istediği zaman yurtdışına çıkabildiği yıllar değildi. Her vatandaşın, senede ancak bir kez yurtdışına çıkma hakkı vardı. Bu yasak ancak doktorlar ve gazeteciler gibi bazı meslek grupları için geçerli değildi. Ve Ercan Arıklı, sevgilisini yurtdışına yollayabilmek için Mehmet Karabat'tan bir formül üretmesini istiyordu.

Aralarındaki bu konuşma, Nazar Büyüm'ün evindeki akşam yemeğinin ertesi sabahı geçmişti.

"Özür dilerim, sizi biraz beklettim..." Karabat'la konuşmasını bitirip telefonu kapatan Ercan Arıklı, yaklaşık on dakikadır sekreterinin yanında bekleyen genç kadını odasına almıştı.

"Önemli değil... Zaten ben de biraz erken gelmiştim" diye onun elini sıkan Duygu tedirgindi. Ama bu tedirginliği, birkaç dakika içinde hiç ummadığı bir rahatlığa dönüşecekti. Konuştukça açılıyor, açıldıkça konuşuyordu Duygu. Sonra bir an karşısındaki gözlüklü, şık giyimli erkeğin çoğunlukla sessiz kaldığını, arada sırada bazı sorular sorduğunu fark etti.

"Odasına girdikten beş on dakika sonra hep kendimi anlattığımı fark ettim. Sonra, gazetecilik geçmişimden çok, kişiliğimi öğ-

renmeye çalıştığını fark ettim. O zaman konuyu *Kadınca*'ya getirdi. Necla Hanım'ın yanında yazı işleri müdürlüğü yapmamı istiyordu. Bu konuda hiç tecrübem olmadığını söyledim. 'Merak etme, sen bu işi başaracaksın' dedi. Ayağa kalktı, omzuma hafifçe dokundu. Gitmem gerektiğini hissettim. Birlikte kapıya doğru yürürken 'Yarın işe başlıyorsun, sabah gel, seni Necla Hanım'la tanıştıracağım' dedi. Şaşkın bir durumda çıktım odasından."

Duygu odadan çıktıktan kısa bir süre sonra Arıklı'nın telefonu çaldı. Ankara'dan arayan Mehmet Karabat'tı: "Aklıma bir fikir geldi patron" dedi. "Galiba Selma Hanım'ın işini halledebileceğiz."

Karabat çareyi yarım saat içinde bulmuştu. Keyifli bir sesle konuşuyordu telefonda: "Selma Hanım'ın ismini moda dergisinin künyesine koyalım. Dergi adına defileleri takip etmek için Londra'ya gitmesi gerekiyor diye bir dilekçe verir, yurtdışına çıkmasını için özel izin alırız... Bana kalırsa başka yolu yok." Ercan Bey bu fikri çok tuttu. Moda dergisinin künyesinde ünlü bir yıldızın da ismi vardı artık. "Bir dilekçe yazdım, hallettik konuyu. Selma Hanım gitti. Sonradan takılırdı ona da, bana da. 'Bir günde gazeteci yaptın kızı, künyede ismi var, ama bir gün dergiye uğradığı yok' derdi..."

1978 yılının aralık ayının başında *Kadınca* dergisi piyasaya çıktı. İlk sayının satışı beklenenin altındaydı. Satış rakamı 20 000'in altında görünüyordu. Şafak Sokak'taki binada yeni bir dergi için yer olmadığından, Ercan Arıklı Cağaloğlu'nda, *Kadınca* için yeni bir büro kiralamıştı. Eski bir binanın ikinci katında dört beş odalı bir daireydi burası. Yazı İşleri Müdürü Duygu işe dört elle sarılmıştı:

"Necla Seyhun derginin planını, konuları önceden hazırlamıştı. Moda sayfaları, güzellik sayfaları, kadınlara yönelik röportajlar... Onun Vakko'da bir işi daha vardı. Çok uğramazdı dergiye. Dikiş, nakış, patron modellerini filan bize yollardı. Birkaç kişilik bir kadroyla çalışıyorduk. Bir çevirmen aldım. Bir iki muhabir arkadaş. Yazıların bazılarını da zaten dışarıya ısmarlıyorduk.

Üçüncü sayıda bir yazı yazdım. 'Ayşe'ler uyanın, Ali'leri uyandırın' diye. Biraz feminist bir yazıydı. 'Kadınlar, kendinizi erkeklere ezdirmeyin' diyordum. Bir de bir cinsellik yazısı koymuştum. Ama doktorlara filan danışarak... Necla Hanım bunlardan hiç hoşlanmadı. Hatta bir toplantıda 'Bunlar çok bayağı oluyor Ercan Bey' dediğini hatırlıyorum. O toplantıdan sonra Ercan Bey beni

odasına çağırdı... Önünde yabancı dergiler vardı. Onları gösterdi. 'Bak' dedi, 'Avrupa'da bile bu kadın hakları filan gibi şeyler satmaz. Hiçbirinde görüyor musun böyle yazılar. Bir daha böyle şeyler yapma.' Ben onu dinlemedim. Öbür sayı yine aynı tür yazılar koydum. Aldığımız tepkiler çok iyiydi. Ercan Bey hiç sesini çıkarmadı. Bir daha uyarmadı beni."

Bu Ercan Arıklı'nın ender yanılgılarından biriydi. Duygu kafasının dikine gitti ve onu dinlemedi. Kadın haklarını savunan yazılarına, cinsellik haberlerine devam etti. Bu arada Necla Seyhun dergiden ayrılmış, genel yayın yönetmenliği koltuğunu ona bırakmıştı. Kısa bir süre içinde *Kadınca*'nın çehresi tamamen değişti. O günler, kadın hakları söylemlerinin başladığı, kadınların seslerini yükselttiği bir dönemdi. Bir yıl içinde derginin tirajı 80 000'e fırladı. Bu Gelişim Yayınları'nın, ansiklopedilerden sonra dergicilik alanında da ilk büyük atağı olmuştu. Ercan Arıklı bu kez yanılmıştı ama, yine de sağduyusunun sesinin dinleyip genç yazı işleri müdürünün işine karışmamıştı. Sonuçta yine kazanan o oldu. Türkiye *Kadınca*'ya diye bir dergiyle tanıştı. Bir de "tescilli bir feministle": Duygu Asena.

"Anlayamadım... Evleniyor musunuz?" diye hayretle sordu Duygu Asena. "Evet" dedi Ercan Arıklı.. "Şimdiye kadar tanıdığım en harika kadınla..." Gelişim Yayınları'nın Cağaloğlu'ndaki bürosunda, Duygu'nun odasındaydılar...

"Evlilik deliliktir diye aylardır başımın etini yiyen sen değil miydin patron?" dedi Hilmi Yavuz duyduklarına inanmazcasına. "Fikrimi değiştirdim" dedi Ercan Arıklı gülümseyerek. Gelişim Yayınları'nın Şafak Sokak'taki binasındaydılar...

"Âşık mı oldun?.. Sen delirdin mi oğlum?.. Daha tanışalı ne kadar oldu?" diye konuştu tevekkülle Koray Bako... "Bu kadın bambaşka bir şey... Dünyanın en güzel kızını seviyorum" dedi Ercan mutlulukla. Ziya Restoran'da bir öğle yemeğindeydiler...

"Evleniyor musun?" dedi Selma yıldırım çarpmışçasına... "Bunu sana daha önce söylemeliydim bebeğim. Ama ben de yeni farkına vardım" dedi Ercan özür dileyen bir hüzünle. Yeşilköy'deydiler. Havaalanının önünden otomobile yeni binmişlerdi...

1979 yılının ekim ayının son günleriydi... Bir yılda ne kadar çok

şey değişmişti. Genç kadına yurtdışına çıkış belgesi alıp, birkaç hafta sonra onu dönüşünde havaalanında karşılayan Ercan, şimdi Selma'yı allak bullak eden haberi veriyordu. Bir başkasını seviyordu... Yıldırım aşka inanmazdı, ama olmuştu bir kere... Bunu anlayışla karşılamalıydı... Evet, yaptığının inanılmaz bir şey olduğunun farkındaydı... Evet, bunu söyleme biçimi de çok yanlıştı... Ama Selma çok güzel ve çok ünlü bir yıldızdı... Belki bu evlilik onun mesleğine de... Peki... Tamam... Başka hiçbir şey söyleme-yecekti... "Lütfen ağlama bebeğim" diye fısıldadı son olarak.

13

Aslında Ercan Anıklı âşık olduğu kadınla yıllar önce pek çok kez karşılaşmıştı. Ama o günlerde Ercan'ın dikkatini bile çekmemişti bu küçük kız. Çünkü Ercan o günlerde bir başka genç kadına, ilk karısı İnci Trak'a âşıktı ve evliliklerinin ilk yıllarıydı. Merve, henüz 18 yaşında gencecik bir kızdı. Ercan ve İnci ise Moda Deniz Kulübü'nün en popüler, en gözde çiftiydi.

"İnci çok hoş bir kadındı" diye anlatıyor Merve Yolaç. "İkisi Moda Kulübü'ne el ele gelirlerdi. Büyük aşkmış filan diye konuşulurdu. Nereden bilebilirdim ki 13 yıl sonra bizim için de aynı şeyleri konuşacaklar..."

Merve Yolaç da, 13 yıl sonra 1978 yazının ilk aylarında onunla birkaç kez daha karşılaşmış, ama Ercan'ı fark etmemişti bile. Oysa Ercan'ın bu konularda da usta olan miyop gözleri onu algılamakta gecikmemişti. Merve'yi ilk kez o günlerin en gözde restoranı olan Nişantaşı Ziya'da görmüştü. Sonra bir kez, bir kez daha...

"O da kız arkadaşlarıyla birlikte geliyordu Ziya'ya" diyor Koray Bako... "Ercan onu ilk gördüğünde 'Kim bu kız?' diye sormuş, sonra kendine özgü yöntemlerle birkaç gün içinde Merve hakkındaki her şeyi öğrenmişti..."

Akşam gazetesinin sahibi, gazeteci Malik Yolaç'ın kızı Merve, 1948 doğumluydu. Yaşama dört elle sarılmış, kültürlü, delidolu ve çok güzel bir genç kadındı. İlk evliliğinden Yasemin isimli minik bir kızı vardı. Ama yürütememişti evliliğini. O günlerde eşinden boşanmak üzereydi.

Ercan onun doğum tarihini tam olarak öğrenince şaşırdı. Her ikisi de sekiz yıl arayla aynı gün dünyaya gelmişlerdi. 22 şubat günü. Acaba kadere inansa mıydı? Şimdilik bunu düşünmeye zamanı yoktu. Yapacak çok işi vardı... Âşık olmaya başladığını hissediyordu.

Ercan'ın Merve'yi "fark etmesinden" yaklaşık bir ay sonra Kemer'deki Valtur Tatil Köyü'ne gitmesi bir rastlantı mıydı, yoksa bazı ince hesapların sonucu mu bilinmez. Ama rastlantı olan bir şey vardı: aynı günlerde Merve'nin de orada bulunması, o gece Valtur'un diskosunda genç kadın arkadaşlarıyla dans ederken Ercan'ın hemen yakınlardaki bir masada eski dostu Tevfik Dölen'le birlikte oturması ve Dölen'in Merve'yi tanıması... Bu kadar rastlantı doğaldır diyorsanız, bu karşılaşmada bir ince hesabın olmaması da o kadar doğaldır.

"Bir arkadaş grubuyla Kemer'e tatile gitmiştim" diyor Merve Yolaç. Bir gece pistte dans ediyorum... Biri kolumdan tuttu... Bir baktım Tevfik. Meğer Ercan ısrar etmiş 'bizi tanıştır' diye. Tevfik kolumdan çekip beni bir masaya oturtuverdi. Bir baktım ki Ercan'ın yanındayım. 'Bu ne ciddi adam' dedim ilk görüşte. Sonra konuşmaya başladı..."

Şeytan tüyü, Ercan konuşmaya başladığı anda devreye girivermişti. Bir hafta sonra İstanbul'a birlikte döndüler. Her şey yıldırım hızıyla gelişiyordu. Birbirlerine âşık olmuşlardı ve Ercan evlenmeyi aklına koymuştu. Yakınları, arkadaşları bu beklenmedik karar karşısında şaşkına dönmüştü. Ama halledilmesi gereken bazı sorunlar vardı. Merve eşinden resmî olarak boşanmamıştı. Ercan bir avukat buldu ve boşanma işlemlerini kısa sürede halletti. Selma, o günlerde Londra'da oğlunun yanındaydı. Ama dönüş günü gelmiş çatmıştı. Ercan onu da sevmişti sevmesine, ama şimdiki duyguları bambaşkaydı. Her şeyi açık açık söyleyecekti. O gün Selma'yı havaalanından aldı. Birlikte arabaya bindiler.

"Evleniyor musun?" dedi Selma, yıldırım çarpmışçasına...
"Lütfen ağlama bebeğim" dedi Ercan fısıldarcasına...

7 aralık 1979 günü Ercan ve Merve evlendiler. Aynı günlerde Alp Yalman da evliliğe hazırlanıyordu. Ercan'ın nikâh şahidi de zaten o olacaktı. Ama nikâh töreninden bir gece öncesi, Serencebey'deki evde alışılmadık görüntüler vardı.

"Kapıyı açsana bebeğim... Bak, imam geldi... Adamı bekletemeyiz."

"Açmam. Alp bana tektaş yüzük almış. Sen hediyeni vermeden açmam..."

"Ben sana yarın alacağım... Bu geceki sadece imam nikâhı..."

"Bir gece önce imam nikahı yaptık" diye kıkır kıkır gülerek anlatıyor Merve Yolaç. "Nedeni yok aslında... Uğurlu gelir diye düşündüm... Biz buna karar verince Alpler de o gece imam nikâhı yaptılar. Alp, Barbara'ya da, bana da birer yüzük almış hediye olarak... İmam geldi filan deyince ben yatak odasına kapandım... Hediyemi vermeden çıkmam diye tutturdum. Şakaydı tabiî... O gece Alpler de, biz de imam nikâhıyla evlendik. Ertesi gün de resmî nikâh oldu zaten. Bana 'boş ol' demediği için imam nikâhlı karısı hâlâ benim."

Hemen hemen aynı günlerde Ankara'da yaşanan bir olayın, bu aşk öyküsüyle hiçbir ilişkisi yok, ama yine de kahramanımızın iş yaşamındaki önemli bir atılımıyla yakından ilgili... Ercan Arıklı bir yandan özel yaşamından hiç beklenmeyen bu adımı atarken diğer yandan da Gelişim Yayınları'nı daha da ileri götürmek için yeni planlar üretiyordu. Bu süre içinde *Kadınca*, 50 000-60 000 arası bir tiraja oturmuş, kendi alanında Türkiye'nin ilk ve tek kadın dergisi olmuştu. Ercan, artık erkeklere bir dergi çıkaracaktı. Aklından geçen, *Playboy* örneği, çok satan, kaliteli bir erkek dergisiydi. Derginin adını bile koymuştu: *Erkekçe*... Bu fikrinden bazı yakın arkadaşlarına olduğu gibi Yusuf Subaşı'ya da söz etmişti. Ve Subaşı'nın yolu işte o günlerde Ankara'ya düşmüştü. Ankara'da, *Playboy* için aynı planları yapan bir gazeteci daha vardı ve o da Yusuf'un arkadaşıydı.

Hıncal Uluç, Ankara'da *Yankı* dergisinde çalışan deneyimli bir gazeteciydi. Haftada iki gün *Cumhuriyet* gazetesinde spor yazıları yazıyor, ama yıllardır *Playboy* gibi bir dergi çıkarmayı düşlüyordu. 21 yıldır *Playboy*'u takip ediyor, derginin özelliklerini, neden dünya çapında bir marka olduğunu inceliyordu. Uluç'un *Playboy*'la tanışması 1957 yılına dayanıyordu. Mehmet Ali Kışlalı'nın *Yenigün* gazetesini çıkardığı günlere... Hıncal Uluç o günlerde genç bir muhabir...

"Bir gün Mehmet Ali Abi nereden bulduysa bir *Playboy* dergisi getirdi gazeteye. O zamanlar Türkiye'nin en abaza devirleriydi. Böyle bir derginin adını bile bilmiyorduk. Gazetenin o abaza gençleri, çıplak kadın fotoğraflarını görünce heyecanla sayfaları karıştırmaya başladık. Mehmet Ali Ağabey sabırla bekledi, sonra dedi ki: 'Aslında bu, yazıları okunacak ve zevkle bakıla-

cak bir dergi...' Sonra bize *Playboy*'un ne olduğunu anlattı. Ben o gün kendi kendime 'Günün birinde böyle bir dergi çıkaracağım' dedim... Sene 1957. Ondan sonra da *Playboy* dergisini her yerde aramaya başladım. Mehmet Ali Ağabey seyahate gittiği zaman getirirdi. Sonra 1974 senesinde Holly'yle tanıştığım zaman ona ilk söylediğim şey 'Bana PX'den hediye alacaksan *Playboy* al' oldu. Ben bu dergiyi hatmettim. Bir dergi nasıl dünya çapında olur, 5-6 milyon satardı? 1978'in sonu falan. Yusuf Subaşı Ankara'ya geldi. 'Bu dergiyi bir gün çıkaracağım' diyorum ben yine. 'Deme ya!' dedi Yusuf... İstanbullu bir arkadaşından bahsetti. '*Kadınca*'yı çıkardı şimdi de *Erkekçe*'yi çıkarmaya çalışıyor, ama onu çıkaracak ekibi bir türlü bulamıyor. Götüreyim seni İstanbul'a tanıştırayım' dedi. Benim cevap: 'Ercan Arıklı iyi bir erkek dergisi istiyorsa bunu hak etmeli. Bunu hak etmenin yolu da beni keşfetmekten geçer. Beni bulursa bulur. Bulamazsa olmaz.'"

Hıncal Uluç bunları anlatırken, son cümlesinden sonra durdu, güldü... "Haklısın, megalomani bende o günlerde başlamış..." dedi.

Yusuf'un kafası da Hıncal'ın bu son sözlerine basmamıştı. "Yahu adam seni nereden keşfetsin?" dedi "Haftada iki gün *Cumhuriyet*'te spor yazan bir adamın *Erkekçe*'yi çıkaracağını nerden bilsin?" "O zaman bekler" dedi Hıncal Uluç.

Ercan Arıklı bekledi. Tam bir yıl... Hiç tanımadığı Hıncal Uluç'u değil... Doğru insana doğru işi yaptırmayı bekledi. Bu arada irili ufaklı pek çok derginin, pek çok projenin temellerini hayata geçiriyor, ama "gerçek hayatında" bambaşka birine bağlanıyordu. Yasemin'e... Tıpkı İsmail Cem'in kızı İpek'e bağlandığı gibi... Yasemin, Merve'nin minicik kızıydı.

"Onu tanıdığımda ilkokulu yeni bitirmiştim, 13 yaşındaydım. O zaman annemle evlenmişti. Dedemlerle tanışmaya geldi, evde bir telaş bir kıyamet. Annem babamdan problemli bir şekilde ayrılmış, ben korkuyorum, kimdir nedir, dedem gazeteci olduğu için tanıyor. Ama sonra..." diye devam ediyor Yasemin Kiremitçi.

Yasemin'in şimdiki soyadı sizi şaşırtmasın. Zaman akıp geçiyor. Ercan Arıklı'yı baba olarak benimsediği günlerden bu yana 25 yıl geçmiş. Bu süre içinde evlenmiş, kariyer sahibi bir insan olmuş. Eşi de ünlü yazar Tuna Kiremitçi olduğu için bu satırlarda

ondan Yasemin Kiremitçi olarak söz ediyoruz. Ama aslında o, Ercan'ın minik sevgilisiydi...

Yasemin'in deyimiyle Ercan Arıklı süper bir babaydı. Onun derslerine yardım eder, giyimine karışır, hatta arkadaşlarıyla yaptığı telefon konuşmalarını gizlice dinler, sonra hiçbir şeyden haberi yokmuş gibi Yasemin'le dalga geçerdi. Ama geçmişinden hiç söz etmezdi. Merve, Yasemin'i, Ercan'ın aklına çocuklarını getirebilecek bir konuyu açmaması için sık sık uyarıyordu. Bu konu aralarında bir tabuydu sanki. Ama Yasemin çocuk merakını yenemiyordu. Ali ve Giray ismi aklının bir yerine kazınmıştı. Yaşasalardı, onlar da şimdi kendi yaşlarında olacaklardı. Bir gün gizlice yatak odasına girip Ercan'a ait dolapları karıştırdı. Kalın bir zarfın içinde onlarca fotoğraf vardı. Ürkerek, içlerinden birini çekip aldı ve baktı. Resimde Ali ve Giray ona bakarak gülümsüyorlardı.

Merve ve Ercan evlendikten bir süre sonra Serencebey'deki evden Moda'ya taşındılar. Genç kadının ailesinin oturduğu Marmara Apartmanı'nın bir katı da onlara ayrılmıştı. Ercan yine İnci Trak'la sık sık gittiği Moda Kulübü'ndeydi. Yeni aldığı Cafer Reis isimli teknesiyle oradan denize açılırlardı. Ama bu kez yanında, yıllar önce aynı yerde karşılaşıp, farkına bile varmadığı Merve vardı. Marmara Apartmanı, Yasemin için sıcak bir yuva, Ercan'ın arkadaşları içinse cumartesi günleri düzenlenen, king, briç ve poker partilerinin yeni adresi olmuştu. Ercan'ın yaşamındaki bazı şeyler değişmişti artık. Ama "değişmez adamı" hâlâ Nevzat Öztürk'tü. "İlk teknesini o günlerde Bodrum'da yaptırmıştı" diye anlatıyor Nevzat. "Sonra Bodrum'da bir de ev yaptırdı. Beşiktaş'tan Marmara Apartmanı'na gidince bambaşka bir Ercan Arıklı oldu. Artık beraber oturmuyorduk. Sabahları alıp, akşamları eve bırakıyordum Ercan Bey'i. Akşamları eve gittiğinde bir kadeh içkisini alıp kitap okumaya başlardı. Zaten arabada, hatta tuvalette bile kitap okurdu. Zaman zaman da evlerinde davetler verirlerdi. Eski Ercan Arıklı, birden değişivermişti..."

Tüm bunlar yaşanırken, Ercan'ın içine gömdüğü o acı olayın belli belirsiz su yüzüne çıktığı zamanlar da oluyordu. Çevresindekilere hiçbir şey söylemese bile onlar bunu seziyordu. Örneğin Duygu Asena'nın anlattığı şu minik anekdotta olduğu gibi: "Cağaloğlu'nda çalışırken maaşım oradaki Ziraat Bankası'na yatardı. Gide gele bankanın müdürüyle ahbap olmuştum. Bir gün gittim bir baktım adam yok. Ölmüş... Nasıl üzüldüm, geldim ma-

samda oturuyorum. Neredeyse ağlayacağım. O sırada odama girdi. 'N'oldu?' dedi. Anlattım... 'Adam ölmüş' dedim.. Öyle bir baktı ki yüzüme, 'Salak, tanımadığın bir adamın ölümüne üzülüyorsun, dünyada daha ne acılar var' der gibi... Sonra hiçbir şey söylemeden çıkıp gitti. Bir daha da ölüm lafını ağzıma bile almadım onun yanında."

14

"Artık yeter! Açlıktan nefesin kokuyor, hâlâ burnundan kıl aldırmıyorsun" dedi Yusuf Subaşı. Hıncal'la Ankara'da *Erkekçe* konusunu konuşmalarının üzerinden yaklaşık bir yıl geçmişti. "Ercan'a senden bahsedeceğim." "Bahset bakalım" dedi Hıncal Uluç. Belli ki bıçak kemiğe dayanmıştı. Ertesi gün gelen bir telefon onun hayatını değiştirecekti.

"O zaman hayatımı *Cumhuriyet*'te yazdığım parayla kazanıyorum. Kıt kanaat geçinip gidiyoruz. O gün telefon çaldı. Açtım, Ercan Arıklı. Meğerse o da benim spor yazılarımın tiryakisiymiş. 'Yazılarını keyifle okuyordum, ama senin bu tarakta bezin olduğu hiç aklımdan geçmedi. Hemen atla İstanbul'a gel' dedi. Gittim..."

Ercan Arıklı, Şafak Sokak'taki Gelişim binasında Hıncal Uluç'la buluştuğu ilk gün, bir kez daha isabetli bir karar verdiğini düşündü. Bir yıl boşuna beklememişti. Hıncal bu işin tam adamıydı. İkisi de *Playboy*'u uzun süre incelemişler, başarısının sırrını araştırmışlardı. Playboy Amerika'da 300 000 satarken bir ay içinde 5 milyonluk bir tiraja ulaşmıştı. Hıncal Uluç'un anlattığına göre bu sırrı derginin sahibi Hugh Heffner yıllar sonra şöyle açıklamıştı: "Erkek dergileri genellikle tezgâh altında satılır. Adam alır bakar ve ofisinde, işyerinde yardımcısına verir. Sonra o bakar ötekine verir ve dergi eve gitmez. Bir dergi onca kişiyi dolaşır ve sonra da çöpe gider. On kişi bir dergi alır. Sonra baktık ki bu iş böyle yürümüyor. Derginin eve gitmesi lazım. Dergiyi tezgâh üstüne çıkarıp eve gitmesini sağlayınca patlama yaptık."

Türkiye'de bir erkek dergisi nasıl eve girerdi? Önce onu kadınların da utanmadan okuyacakları, onların da ilgisini çekecek bir hale getirmek gerekiyordu. Sadece bu da yetmiyordu tabiî... "Bu

dergiyi Süleyman Demirel'in masasında görmek istiyorum" dedi Hıncal Uluç.

Öyle de oldu!..

Bu görüşmeden hemen sonra, düşündüğü derginin bir maketini ve bazı yazılarını Anıklı'ya bırakan Hıncal Uluç, *Cumhuriyet* gazetesi adına olimpiyatları izlemek için Moskova'ya gitti. 1980 yılının temmuz ayıydı. Bu bir ay Ercan için kolay geçmedi. Yazıları okuyup, projeyi incelediğinde iyice heyecanlanmıştı. Bir an önce işe başlamak istiyordu. Dergicilikte yeni bir atılım olacaktı *Erkekçe*.

Hıncal, ağustos ayının ilk haftasında Moskova'dan döner dönmez Ercan'la buluştu. "Yazılar harika, hemen başlıyoruz" dedi Ercan. "Kadroyu kurmalıyız..." "Benim kadrom hazır" dedi Hıncal.

Mehmet Y. Yılmaz, Hıncal'dan yaşça küçük olmasına rağmen onun 10 yıllık arkadaşıydı. *Yankı* dergisinde uzun süre birlikte çalışmışlardı. Hıncal, yayın yönetmenliği için onu düşünüyordu. Mehmet'in askerden dönmesine bir iki ay kalmıştı. Bu süre içinde onsuz idare edebilirdi. Ankara'da yaşayan Prof. Kurthan Fişek ve yine deneyimli bir Ankara gazetecisi olan Avni Özgürel *Erkekçe*'nin beyin takımını oluşturacaktı. Yazı işleri müdürü olarak da İstanbul'dan tanıdığı bir arkadaşını düşünüyordu. Ama orada bir pürüz çıktı. Son anda ailesi onun bir "erkek dergisinde" çalışmasını doğru bulmadı. Mehmet de henüz ortalarda yok.. İstanbul'a geldiği zamanlarda evinde kaldığı eski arkadaşı Ali Kocatepe'yi düşündü bir an. Ali o günlerde de ünlü bir besteci ve şarkıcıydı. Ama Hıncal onun arşivci yanını, yazı yazma yeteneğini iyi biliyordu. Hemen telefona sarıldı.

"Alo... Ali... Yarın akşam İstanbul'a geliyorum."

"Evde olmazsam anahtarı yine paspasın altına bırakırım abi."

"N'apıyorsun bu günlerde?.."

"Hiiçç... Bildiğin gibi... Pek bir şey yaptığım yok."

"Artık yapıyorsun!"

"Ne yapıyorum?.."

"*Erkekçe*'nin yazı işleri müdürlüğünü yapıyorsun."

Ertesi gün Hıncal İstanbul'a geldi ve Ali Kocatepe'nin evine yerleşti. Kısa bir süre sonra Mehmet Yılmaz da aralarına katıldığında bu ev, hayatlarının en güzel dönemlerini yaşadıkları bir mekân olacaktı onlar için.

Bu arada Ercan, kendisine düşen tüm hazırlıkları bitirmişti. Şafak Sokak'taki bina, artık giderek büyüyen Gelişim Yayınları'na dar gelmeye başlıyordu. Bunun için de bazı planları vardı. Ama önce *Erkekçe*'yi hayata geçirmeliydi. Cağaloğlu'nda *Kadınca* binasına yakın bir kat daha kiraladı Hıncal ve ekibi için. İki ay gibi kısa bir süre içinde son hazırlıklar bitmiş, düğmeye basma zamanı gelmişti. Yıl 1980, eylül ayının ilk günleriydi.

İşte o günlerde 12 Eylül Darbesi geldi.

Ercan'ın bütün planları o anda altüst olmuştu. Böyle bir dönemde içinde erotik kadın fotoğrafları bulunan bir dergiyle piyasaya çıkmanın doğru olmadığını düşünüyordu. Hıncal ise aynı fikirde değildi. "Askerlerle geçinmek daha kolay olur Boss" dedi. "Boss" onun bu kararına uydu. Ama ilerki yıllarda bu "geçinme işinin" düşündükleri kadar kolay olmadığını ikisi de anlayacaktı.

"Bebeğim neredesin?"

"Kahvaltıyı hazırlıyorum."

"Boşver şimdi buraya gel."

Merve banyonun kapısını açtı, içeri girdi. Ercan tıraş olurken aynadan ona baktı.

"Kapat şu tuvaletin kapağını da gel otur şuraya!"

"Neden?"

"Bir şeyler anlat işte... Yalnız tıraş olmaktan sıkılıyorum."

Merve tuvaletin kapağını kapatıp anlatmaya başladı. Ercan da gülmeye...

Merve, Ercan'ı tanıdıkça onun bazı huylarını da yeni yeni öğrenmeye başlıyordu. "Benimle çok eğlenirdi. Akşamları üçümüz birlikte yemek yeriz, biraz televizyon seyrederiz. O kitap okur, bana yabancı mecmuaları verir, 'Şunlara bir göz at, ilginç bulduğun sayfaları, haberleri kes' filan der. Elinden kitap düşmezdi. Bir gün kıyafetlerime de karışmaya karar vermiş. Bir kitap aldı. Kitapta insanlar, ilkbahar, sonbahar, kış, yaz diye dörde ayrılıyor. İnsanları mevsimlere benzetmiş, karakterine göre, ne giyebilir ne giyemez diye yazmışlar. Bunun gibi bir şey. Ben yaz mı çıktım, kış mı çıktım neyse... Ama o güne kadar hep kendime yakışanı giyerdim. Gencim... frapan elbiseler filan. Kitapta, benim tipime uygun elbiseler öyle garip şeyler çıktı ki anlatamam. Siyah ceketler, uzun etekler, pantolonlar, hep klasik şeyler. Bu girişiminden sonra kıyafetlerimle uğraşmaktan vazgeçti. Kendi kıyafetlerine de

çok dikkat ederdi. Ara sıra dışarı da çıkardık. Ama o çıkışlar da bir âlemdi. Mesela Şamdan'a gidilecek, 3 numaralı pantolonun giyilmesi lazım... Mesela bir arkadaşın evinden kalkıp hep birlikte bir gece kulübüne filan gideceğiz. Gitmez! Onun pantolonu gömleği ayrıdır. Tiril tiril pantolonlar, çizgili gömlekler, hepsinin bir yeri vardır. Bir yerden, başka bir yere mutlaka gidilmesi gerekiyorsa, eve gidilip pantolon değiştirilir; diyelim ki, 5 numaralı pantolon giyilir, öyle gidilirdi."

Ercan'ın numaralı pantolonların sırrı aslında şuydu. Her ceketinin, pantolonunun beline, hava sıcaklığına göre birer numara işlenmişti. Onun bu huyunu, son dönemlerdeki en yakın dostlarından biri olan Zafer Mutlu şöyle anlatıyor:

"Bu numaralar, havanın sıcaklık ya da soğukluk derecesine göre değişirdi. 18, 19, 20 diye giderdi. Hava sıcaklığı 18 derece mi? Ercan, o gün 18 numaralı ceketi ya da pantolonu giyerdi. Kumaş kalınlığına göre ayarlarmış. Mesela işten bir yere gidecek, evindeki yardımcısı Esin Hanım'a telefon açar, 'Esin, 24 derecelik pantolonu şoföre ver bana getirsin' derdi. Bu yöntemi uygulamayanlara da şaşırır, 'Neden böyle yapmıyorlar?' diye hayret ederdi. Hayat boyu hazırgiyim almayı aklı almamıştır. İngiliz lordlarına, kraliyet mensuplarına gömlek diken Turnbull&Asser adlı bir mağaza vardır Londra'da. Yakasında E. A. yazan gömleklerini hep oraya ısmarlardı."

Gerçekten de Ercan Arıklı için gömleklerinin ayrı bir önemi vardı. Londra'ya yakınlarından kimin yolu düşse, mutlaka Ercan'ın ondan bir isteği olurdu. "Yavrucuğum, gitmişken benim mağazaya uğrayıp sipariş ettiğim gömlekleri de alır mısın?" Bir gün Duygu Asena da böyle bir istekle karşılaşmıştı.

"Bir gün odasına çağırdı 'Londra'ya gidiyormuşsun sana bir iki şey ısmarlayacağım. Gömleklerim hazırmış, bir de sualtı gözlüğüm var, getirebilir misin?' dedi. Numaralı sualtı gözlüklerini de Londra'dan alırmış. Londra'da o iki adresi arayıp bulana kadar iflahım kesildi. Sonunda önce gözlükleri aldım, sonra gömlekçiye gittim. Çok meraklıydı gömleklerine. 'Uzun boylu erkekler kısa yaka giyerse çirkin olur onun için yakanın geniş olması lazım' derdi. Adam gömlekleri bir çıkardı, yaklaşık 20 tane gömlek. Üst üste koysan, neredeyse bir metre olacak. Allah'tan bir kısmını yetiştirememiş. Ben gömlek deyince, bir iki gömlek sandım. Çaresiz, gömlekler ve gözlükler için yeni bir valiz satın aldım..."

Gömlekler konusunda son söz yine Zafer Mutlu'nun: "Bir gün Cem Uzan'la bir suşi restoranında yemek yiyoruz. Cem Uzan bir ara gömleğini gösterip, 'Bu gömleği dünyanın en önemli mağazasında yaptırdım. Prens Charles da orada giyiniyor' filan diye hava atmaya başladı. Daha mağazanın ismini söylemeden 'Turnbull&Asser'dan mı?' diye sordum. Şaşırdı. Halbuki ben Ercan'dan biliyorum. Yıllardır başka gömlek giymemişti."

Üçüncü bölüm

15

Telefon çaldı. Homurdanarak açtım. Daha saat sabahın onu...

"Arda Uskan, daha kalkmadın mı?" diye sordu karşı taraftaki ses.

"Kimsin?" dedim yeterince kibar olmamaya çalışarak.

"Hıncal oğlum, Hıncal... Çabuk kaldır poponu da buraya gel!"

"Orası neresi abi?.."

"Gelişim Yayınları... Şafak Sokak'ta."

"Ne diyorsun abi yaa? Ne Şafak Sokak'ı... Sabahın köründe..."

"Bir saat sonra burada ol... Ya da hiç kalkma" dedi. Kapattı telefonu.

1980 yılının eylül ayıydı. *Milliyet* gazetesinden ayrılmış, yurtdışındaki serserilik stajımı tamamlamış reklamcılık yapmaya çalışıyorum. Tek kanallı TRT'ye topu topu bir reklam filmi çekmişim. "Merbolin tek katta örter" diye sloganı olan bir boya reklamı. Dâhiyane fikrim de şu: boş bir odada duvarları boyayan boyacı, dönüp ekranı da boyayacak. Ekran simsiyah olunca "Merbolin tek katta örter" yazısı çıkacak. Ama Merbolin, kameranın önüne koyduğumuz camı tek katta örtmemiş. Bir başka marka boya alıp örttürmüşüz. Reklamcılıktaki tek geçmişim yarım dakikalık bu film. Ve işte o günlerde geldi Hıncal'ın telefonu... Ben bir saat içinde, nefes nefese Şafak Sokak'taki ünlü binada aldım soluğu. Gelişim Yayınları ve Ercan Arıklı'yla ilk tanışmamdı. Hıncal yeni çıkaracağı *Erkekçe* dergisinin reklam filmini çekmemi istedi. Ercan Bey pek konuşmadı. İlk görüşmemiz kısa sürdü. Birkaç gün sonra bu konuda bir senaryo getireceğimi söyleyip ayrıldım. Bu uzun boylu, son derece kibar ve şık patronun gözünde, "kılık kıyafet köpeklere ziyafet" durumumla pek iyi bir izlenim bırakma-

dığımı düşünmüştüm. Yanıldığımı bir süre sonra anlayacaktım.

Bir iki gün sonra gerçekleşen ikinci buluşmamız yeterince şaşkınlık vericiydi. Hıncal yazdığım, "Erkekçe yaşayan *Erkekçe* okur" sloganını beğenmiş, senaryomu da kabul etmişti. Reklamda oynayacak kızı seçmeye gelmişti sıra. Bu kez Cağaloğlu'nda *Erkekçe*'nin hazırlandığı büroda buluştuk. Geniş bir salonun duvarlarında çeşitli kast ajanslarında çalışan mankenlerin, fotomodellerin resimlerini içeren posterler asılmış. Güya yönetmen benim, ama Hıncal ile Ercan Bey oynayacak kızı seçmek için inanılmaz bir çaba gösteriyorlar. Fotoğraflara bakarak önden yürüyorlar. Kıkır kıkır gülerek kızlar hakkında yorumlarda bulunuyorlar. "Şu kızın göğüsleri nefis, bunun poposu çok güzel" türünden nezih saptamalar yapmaktalar. Ortada garip bir durum var. Çünkü birkaç dakika sonra bakacakları sarışın kadın benim eşim. "Aman abi" dedim telaşla... "Şu kızı atlayıp geçin, ne söyleyecekseniz ondan sonra devam edersiniz. O benim karım!"

Neyse ki reklam filmi kazasız belasız bitti, ama sonunda TRT denetimine takıldık. "Erkekçe yaşayanlar *Erkekçe* okurlar" denmezmiş. Ya erkekçe yaşamayanlar ne olacakmış... Böyle bir ayırımcılık yapılamazmış. Denetimden bu rapor gelince bir gece içinde o sloganı değiştirdik. Son dakikada Hıncal'ın söylediği cümleyi onun yerine monte ettik. "*Erkekçe* çıktı. Hemen alın. Bulamazsınız!" Gerçekten dergi piyasaya çıkar çıkmaz kapışıldı. Tek bir sayı bile iade gelmedi. Herhalde benim kıytırık film neden olmamıştı buna. Üstelik büyük bir televizyon kampanyası filan da değildi.

Bugün, Hıncal Uluç'a, *Erkekçe*'nin ilk günden itibaren neden patlama yaptığını sorduğumda şu yanıtı alıyorum: "Derginin prova baskılarının yapıldığı ilk günlerde Ercan ve kurmayları yaptıkları toplantılar sonucu ilk sayıyı 150 000 basmaya karar vermişler. Ben buna karşı çıktım. Dedim ki '60 000 basacaksınız, hepsini satacağız. Ertesi gün bayilere gidenler dergi bulamayacaklar. Bundan iyi reklam olur mu?..' Dediğim de çıktı. Ondan sonra *Erkekçe*'nin tirajı 100 000'den aşağı düşmedi. Türkiye'de ilk kez böyle bir dergi çıkıyordu. Popüler bir erkek dergisinin bütün özellikleri vardı, ama ayrıca içinde çok ciddi söyleşiler, yazılar da vardı. İlk başlarda Ercan'a söylediğim de gerçekleşti. Dergi Süleyman Demirel'in masasına kadar gitti. Görenler bıyık altından gülmüş, imalı konuşmuşlar. 'Gülün bakalım' demiş Süleyman Bey. 'Siz bu dergideki yazıları okudunuz mu?' Bütün yazıları okunan, bütün resimlerine bakılan bir dergiydi..."

Bugün bile hiçbir erkek dergisinin ulaşamadığı bu başarının nedenlerinden biri de, *Erkekçe*'nin aylık bir dergi olmasına rağmen gazetecilik yapmasıydı. Örneğin, Humeyni'nin bir dönem Türkiye'de yaşadığını ortaya çıkaran, Bursa'daki, Ankara'daki komşularını bulup konuşan *Erkekçe* olmuştu. Dergide yayımlanan her röportaj büyük ses getirirdi. Turgut Özal, Zeki Müren, Necip Fazıl Kısakürek söyleşileri, bunlara sadece birkaç örnektir. Bu söyleşilerin çoğunu, dönemin en usta röportajcısı Ahmet Kahraman yapmakta, ama yine de soracağı her soru derginin beyin takımı tarafından önceden inceden inceye hazırlanmaktaydı. Hıncal Uluç, Mehmet Yılmaz ve Ali Kocatepe'nin yanı sıra derginin belkemiklerinden biri de Ankara'da oturan Profesör Kurthan Fişek'ti. Kurthan Hoca imzalı yazıların dışında dergideki bütün yazıları yazar ya da redakte ederdi. Yukarıda da sözünü ettiğimiz gibi *Erkekçe*'nin bir diğer sırrı da, derginin kadınlar tarafından da okunmasıydı. Aslında içinde erotik kadın fotoğrafları olan bir kadın dergisiydi *Erkekçe*. Bu olguyu Hıncal Uluç şöyle anlatıyor:

"Bu derginin ilk sayılarından şöyle on tanesine bakın, Kurthan hoca tarafından yazılan yazıların yüzde sekseni *Playboy* ya da *Penthouse*'dan değil *Cosmopolitan*'dan alınmıştır. Biz *Erkekçe* adıyla *Cosmopolitan* çıkarıyorduk. Yani kadınların okuduğu bir dergi. O da işte Kurthan Hoca'nın büyük ustalığıdır. *Cosmopolitan* Janet'in John'dan doğan sorunlarını yazar, Kurthan Hoca onları Ahmet'in Ayşe'den doğan sorunları olarak adapte eder. Erkek noktasından, ama aslında kadının sorunlarını yazar. *Erkekçe*'ye mektuplarla gelen soruların sahiplerinin yarıdan fazlası kadınlardır. Erkekler hep birbirine benzer salak sorular sorarlar. 'Benimkinin boyu bilmem kaç santim. Normal mi?' filan diye. Kadınlar ise genellikle 'Kocama çok şeyler öğretiyorsunuz, sizin yayınlarınızdan sonra evde keyfimiz düzeldi. Aman şu konuyu da yazın, onu da öğrensin' gibi..."

Gerçekten de *Erkekçe*'nin 150 000 sattığı dönemlerde yapılan bir bayi araştırmasında bir sayının 60 000 adedinin kadınlar tarafından tüketildiği saptanmıştı. Ama her şey böyle güllük gülistanlık olmayacaktı. "Askerlerle iyi geçinemedikleri" günler de gelecekti, Muzır Yasası nedeniyle kapkara poşetlere bürünmeler de...

16

Eğer o gece Moda'daki Marmara Apartmanı'ndaki katlarında Ercan ile Merve'yi gören biri olsa şaşkınlıktan küçük dilini yutardı. Saat geceyarısına yaklaşıyordu. Salona tam bir sessizlik hâkimdi. Merve ayakta sağa sola hafif hafif sallanıyor, Ercan ise eğilip bükülüyor, bir sağ kolunu, bir sol kolunu havaya kaldırıp indiriyor kendisinden hiç beklenmedik çılgınca hareketler yapıyordu. Hafifçe sallanmaya devam eden Merve ise gülmemek için kendini güç tutuyordu. Gerçekten de manzara gülünmeyecek gibi değildi. Her ikisinin kulaklarındaki kulaklıkları, bellerindeki walkman'leri ancak çok dikkatli bir göz fark edebilirdi. Ercan'ın yapmaya çalıştığı garip hareketlere aslında rock'n roll adı veriliyordu. O gece Ercan Arıklı dans öğreniyordu.

"Bana dans öğretir misin bebeğim?.."

Ercan'ın utana sıkıla söylediği bu sözlerle başlamıştı dans dersleri. "İngiltere'ye bir iş anlaşması için gitmişti" diye anlatıyor Merve. "Bir gece, görüştüğü adamın karısıyla dans etmek zorunda kalmış. Tabiî pistte kadının ayaklarını paralamış. Dönünce, 'Bebeğim, lütfen bana dans öğret' dedi. Ben de iki tane walkman aldım. Benimkine slow bir kaset koydum. Onunkine de rock'n roll... Kendini yerden yere atmaya başladı. Çok eğleniyorduk canım..."

Ercan'ın bir İngiliz kadının "ayağını paralamasına" neden olan İngiltere yolculuğu, yeni bir projenin ilk adımlarından biriydi. Ercan Arıklı her yıl Frankfurt'ta düzenlenen kitap fuarının düzenli katılımcılarından biriydi. Dünyanın dört bir yanından gelen dergi ve kitap yayıncılarının buluştuğu bu dev pazarda, onun ayrı bir yeri vardı. "Fuardaki bütün yabancı yayıncılarla çok iyi ilişkileri

vardı" diye anlatıyor, defalarca onunla birlikte aynı fuara katılan Serpil Demirtaş. "O adamlar da, bizler gibi, Ercan Bey'le biraz konuşunca yelkenleri suya indirirlerdi. Pazarlıklar hep onun lehine sonuçlanırdı."

"Beyaz Dizi" fikri de, Ercan'ın 1981 yılında katıldığı bu fuarda doğmuştu. Harlequin, bütün dünyada aynı isimli yayınevi tarafından yayımlanan bir aşk romanları dizisiydi. Özellikle Avrupa ülkelerinde olağanüstü ilgi görüyordu. Ercan bu kitapları, "Beyaz Dizi" adı altında Türkiye'ye getirecekti. Frankfurt Kitap Fuarı'nda başlayan görüşmeler Londra'da da devam etti. Harlequin, tıpkı McDonald's gibi çalışıyordu. Yayın haklarını verdiği her ülkede aynı şartların yerine getirilmesini istiyordu. Ercan, bu yeni projesinin başına Serpil Demirtaş'ı getirmişti. Serpil, tüm dünyadan gelen editörlerle birlikte, Hollanda'da, İtalya'da yapılan seminerlere katıldı.

"Beyaz Dizi", Türkiye'de ilk kez uygulanan bir yöntemle yayımlandı. On beş günde bir ikişer adet olmak üzere, ayda dört kitap çıkarılacaktı. İşin püf noktası bu yayınların kitapçılar yerine, gazete bayilerinde satılacak olmasıydı. Tıpkı dergiler gibi. Okuyucular da bu yayın periyoduna alışıp her ayın birinci ve on beşinci gününü bekleyeceklerdi.

"Beyaz Dizi" bir anlamda, sonraki yıllarda televizyonlarda bir salgın haline gelen pembe dizilerin ya da Brezilya dizilerinin bir başlangıcıydı. 80'li yılların zenginlik hayallerine, temiz aşklara, romantik dünyalara hitap eden bir dizi kitap... Dağıtımcılar önce bu fikre karşı çıktılar. Gazete bayilerinde kitap satmaya hiçbirinin aklı yatmamıştı. Ama Ercan direndi ve "Beyaz Dizi"nin satışı, 60 000'den başlayarak 90 000'e kadar yükseldi. İlgi o kadar yüksekti ki, Gelişim Yayınları aylık kitap sayısını dörtten altıya çıkardı. "Beyaz Dizi"nin yayını tam on yıl sürdü ve bu süre içinde 800'e yakın kitap yayımlandı. 90'lı yılların başında, özel televizyonların devreye girmesiyle Brezilya dizileri başlayınca bu trend sona erdi. Ama Ercan bu kararı verdiğinde yıl 1981'di ve Gelişim Yayınları, ansiklopedileriyle, dergileriyle, *Erkekçe*'si, *Kadınca*'sı ve "Beyaz Dizi"leriyle altın günlerine doğru yolculuğa çıkmıştı...

Ercan Anıklı "Beyaz Dizi"nin başarısından hemen sonra "Sarı Dizi" adı altında bir de polisiye kitaplar dizisi yayımlamaya başlamıştı. Bu işin başına da Kurthan Fişek'i getirdi. Kurthan Hoca, Ercan'ın pek bilinmeyen bir özelliğini şöyle anlatıyor:

"12 Eylül'den sonra başlayan 1402'likler operasyonu devam ediyordu. YÖK tarafından üniversiteden kovulan 77 profesör-

doçent takımından 27'si Mülkiye hocasıydı. 'Patron' dedim, 'Bir sürü akademisyen işsiz... Ne yapalım? "Beyaz Dizi"den sonra polisiye romanlarını çıkarmaya karar verdi. 12 Eylül faşizmi sırasında hiç kimsenin cesaret edemediği bir şey yaptı; dizinin tercümelerini SBF'nin kovulmuş hocalarına yaptırttı. En sıkıntılı günlerimizi bizim patron sayesinde atlattık. Bu tercümeler için eşek yüküyle para verdi. Ercan'ı özetlemek gerekirse 12 Eylül faşizmine karşı gösterdiği duruşu örnek gösterebilirim. Daha önce hiçbir siyasî eğilim belirtmemiş olmasına rağmen 12 Eylül'ün en azgın döneminde bir sürü 1402'lik orada, Kenan Evren faşizmine tepki olarak Ercan tarafından telif haklarıyla beslendi. Ercan'ın politikasını ilk defa o zaman gördüm. Namuslu bir demokrattı. O acayip koşullarda inanılmaz bir şekilde üniversite hocalarına sıkıntılı günlerini atlatabilmeleri için destek verdi."

Aynı günlerde Ercan Arıklı, Selimiye Kışlası'ndaki Sıkıyönetim Komutanlığı'ndan bir celp kâğıdı aldığı zaman, birkaç ay önce Hıncal Uluç'un söylediği şu cümleleri hatırladı ve acı acı gülümsedi: "Askerlerle geçinmek daha kolay olur Boss..." Aynı çağrı Gelişim Yayınları'ndan üç kişiye daha gelmişti. *Erkekçe* dergisinin yayın sorumluları Hıncal Uluç, Mehmet Yılmaz ve Ali Kocatepe'ye. 12 Eylül Darbesi'nden sonra Kenan Evren yönetiminin, aydınları, yazarları, gazetecileri hallaç pamuğu gibi attığı günlerdi. Yani mapushanelere güneş doğmadığı günler... Ercan ilk kez böyle bir durumla karşılaşıyordu. Bundan sonrasını Hıncal Uluç'tan dinleyelim:

"Sıkıyönetim Komutanlığı'na çağrıldığımız zaman dördümüz de eş dostla helalleştik. Neden çağrıldığımızı bile bilmiyoruz. Gidip de dönmemek var. Öyle günler... Neyse, kalktık gittik, dördümüzü bir albayın odasına aldılar. Albay, nazik bir adama benziyor ama, yanında bir yüzbaşı var, SS subaylarından farksız. 'Biz sizin ruhunuzu biliyoruz! Siz bu memleketin düşmanısınız' diye başladı konuşmaya... Konuşma dedimse öyle normal bir ses tonuyla değil. Nerdeyse üstümüze yürüyecek! Meğer bozulmasının sebebi de şuymuş: o sayı New York'ta açılan bir diskonun resimlerini yayımlamıştık. 'Siz bu resimleri basarak Batı dünyasının nasıl dejenere olduğunu insanların bilinçaltına yerleştirmek istiyorsunuz. Çünkü Moskova'da disko yok. Siz insanları komünizme özendiriyorsunuz!' Mantığa bak! Şaştık kaldık... Öyle bir durum

ki hiçbir şey de söyleyemiyorsun. Neyse ki o yüzbaşı bizim davada görevli değilmiş, orada tesadüfen bulunuyormuş, sonra çıktı gitti. Albay gerçekten çok kibar bir adammış. 'Siz bu gençlere bakmayın, bazılarının kafası işte böyle çalışıyor' dedi. Eğer o albayın yerinde yüzbaşı olsaymış yanmıştık. Meğer çağırmalarının sebebi başkaymış. *Erkekçe*'yi kapatma kararı almışlar. Adamcağız 'Böyle bir karar aldık, ama endişelenmeyin' dedi. Çaylar, kahveler filan söyledi. '*Hafta Sonu* gazetesinde bazı resimler yayımlandı. Bu resimler nedeniyle o gazeteyi kapattık. Aynı resimler *Erkekçe*'de de yayımlanınca sizi de kapatmak zorunda kaldık. Sizinki aile bireylerinin kontrol edebileceği bir dergidir. Ama bunu açıklayamazdık, bu nedenle aynı kararı size de uyguladık' dedi. Ay başına doğru kararı geri alacaklarmış. Zaten diğer ay başında çıktığımız için bir sorun yoktu. Adamcağız bize bunu haber vermek için çağırmış."

Bundan bir süre önce, Gelişim Yayınları'nda benzer bir olay daha yaşanmış, o da Hilmi Yavuz'un başına gelmişti. Yayını sürmekte olan *Devrimler ve Karşı Devrimler Ansiklopedisi*'nin sorumlu yönetmeni Hilmi Yavuz hakkında Diyarbakır ve İstanbul DGM'lerinde iki dava birden açılmıştı. Gerekçede, *Devrimler ve Karşı Devrimler Ansiklopedisi*'nin komünizm propagandası yaptığı belirtiliyordu.

Bir süre sonra da yine *Erkekçe*'de basılan bir Yılmaz Güney fotoğrafı nedeniyle derginin Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Ali Kocatepe hâkim karşısına çıktı. Ama bu kez Ali paçayı sıyıramadı ve 3 ay hapse mahkûm oldu. Aynı günlerde benzer bir cezayı da Nazlı Ilıcak yemişti. Ilıcak, yapılan bir anlaşma nedeniyle gündüzleri işinin başında oluyor, geceleri ise hapishanenin yolunu tutuyordu. Ali'nin de cezasını aynı şekilde çekmesi için benzer pazarlıklar başladı. Ama bu süre içinde çıkan bir afla Kocatepe'nin bu pazarlığa ihtiyacı kalmadı.

Bu birkaç masum küçük örnek bile, o günlerdeki baskı rejimini açıkça gösteriyor. Bütün bu gelişmeler sonunda Ercan bir karara vardı. Yanında bu işlerden iyi anlayan, anlaşabileceği bir hukuk adamı olması gerekiyordu. Gelişim Yayınları giderek büyüyordu ve planları arasında haftalık bir haber dergisi çıkarmak da vardı. Ercan bu hukukçunun kim olduğunu biliyordu: *Politika* gazetesi günlerinden tanıştığı, birlikte çalıştığı Adil Özkol... Ama zamanla Adil Özkol'la kader birlikleri, düşündüğünden çok daha ileri gidecekti.

Adil Özkol, o günlerde Ankara'da oturuyordu. Bütün bu gelişmeler sırasında Ercan, bir eksikliği daha hissetmiş ve bundan Adil'e de söz etmişti. Büroları, Nişantaşı, Cağaloğlu gibi değişik semtlerde, değişik binalarda bulunan Gelişim Yayınları'nın, bankalarla olan kredi sorunlarını çözebilecek, genel gidişi kontrol edebilecek ve malî işlerden çok iyi anlayan bir genel koordinatöre ihtiyacı vardı. Ercan böyle birini tanımıyordu, ama Adil tanıyordu: Mustafa Özyürek...

"Ben Ercan Arıklı'yla Adil Özkol vasıtasıyla tanışmıştım. Ercan Bey'e benden bahsetmiş. İstanbul'a gittim tanışmak için. Hiç unutmuyorum Nişantaşı'nda küçük bir binadaydı o zamanlar Gelişim Yayınları. Onu ilk kez bu binadaki odasında gördüm. Çok sıcak karşıladı. Hemen oradan çıkıp, sonradan defalarca şahit olacağım gibi Ziya Restoran'a gittik. Ercan Bey, 'Hayatım...' diye başladı konuşmaya. Yemek daha çok sohbet şeklinde geçti. Daha sonra ben bile şaşırdım. Giderek gelişmekte olan koca bir müessesenin en sorumlu makamını sadece o yemek sonucunda bana vermişti. Yemekten sonra ayrıldığımızda Adil 'Sana çok önem verdi' dedi. Nasıl anladığını sorduğumda 'Ayşe sana çay getirdi' dedi. O zaman hatırladım. Ziya'ya gelmeden önce Ayşe Karabece bana çay servisi yapmıştı. Meğer kimseye yaptırmazmış. Birkaç gün sonra Gelişim Yayınları'nın genel koordinatörü oldum. Adil ile bana Nişantaşı'nda yer bulamadılar. Gümüşsuyu'nda Tuncer Arıklı'nın bürosuna yerleştik."

Adil Özkol ve Mustafa Özyürek, Gümüşsuyu'ndaki büroyu mekân tutmuşlardı. *Erkekçe*, *Kadınca* Cağaloğlu'nda, ansiklopediler ve merkez bina ise Nişantaşı'nda... Ercan bu dağınıklığa son vermeye ve giderek büyüyen Gelişim Yayınları'nı aynı çatı altında toplamaya çoktan karar vermişti. Dergilerinin pek çoğunu bastırdığı Levent'teki Apa Ofset'in tam karşısındaki bir arsada inşaata başlamıştı bile. Arsa Apa Ofset'in malıydı ve yeni binaya her iki kuruluş ortak olacaktı. İnşaatla başından beri Apa ailesinin veliahtı genç Cem Apa ilgileniyordu:

"O zaman çok daha gençtim. Buna rağmen o inşaatın sorumluluğunu üstlendim. Alt kat ve giriş katı bize ait olacaktı, üst katlar Gelişim'e. O günlerde maddî açıdan çok sıkıntılı günler yaşadık. Paralar son dakika bulunuyor, krediler alınıyor filan. Bunların hepsinin üstesinden geldi. Bunu çok farklı ve çok ince bir şekilde halledebiliyordu."

Cem Apa ile Ercan Arıklı'nın dostluğu hiç bitmedi. "Onu kendime örnek almıştım" diyen Apa'nın bugün 27 yaşında olan oğlunun adının Ercan olması da bu dostluğu kanıtlıyor.

"Gerçekten ne düşündüğümü soruyorsan..." dedi Haluk Şahin elindeki dergiyi ona doğru uzatırken. Ayaklarını masanın üzerine koymuş olan Ercan Arıklı'nın yüzünde hiçbir ifade yoktu. Dergiyi bir gece önce Haluk'a vermiş, inceleyip fikrini söylemesini istemişti. "Bana kalırsa olmamış. Bir kere daha denemelisiniz" dedi Haluk Şahin. Ercan kaykıldığı yerden doğrulurken gülümsedi. "Zaten beğenseydin hakkındaki bütün fikirlerimi değiştirirdim hayatım..."

Haluk Şahin'in elindeki dergi *Hafta* adını taşıyordu. 1978 yılının ağustos ayıydı. Ercan Arıklı daha o günlerden haftalık bir haber dergisi çıkarmaya karar vermişti. Bunun için bir deneme de yapmıştı. *Politika* gazetesindeki ekibin de yardımıyla *Hafta* adında bir dergi hazırlamış, prova baskısını yaptırmıştı. (Acaba 25 yıl sonra *Haftalık* dergisinin adını koyarken o nostaljik anı hatırlamış mıdır?) Ama sonuçtan memnun olmamıştı Ercan. Bir kez de Haluk Şahin'in fikrini aldıktan sonra bu projeyi bir süre için beyninin derinliklerine gömmüştü. Ta ki 1981 yılının son günlerine kadar. Bu arada Amerika'ya yerleşen Haluk Şahin'le de bağlarını koparmamıştı. *Kadınca* ve *Erkekçe*'nin başarısından sonra sıra şimdi de haftalık bir dergiye gelmişti. O günlerde *Cumhuriyet* gazetesine "Amerika Mektupları" yazan Haluk'la bu proje için sık sık mektuplaşıyor, haberleşiyorlardı. Ama kısa dönemde başka bir deneme yapmak istiyordu Ercan. Bu da yine haftalık bir dergi olacaktı. Amerika'da yayımlanan büyük tirajlı *People* dergisini örnek almıştı bu kez. *People*, ünlü insanlar, yaşamları ve onlarla yapılmış söyleşiler ekseninde dönen bir dergiydi. *Milliyet* gazetesinin en parlak gazetecilerinden biriyle anlaşmıştı. Yalçın Pekşen, onun teklifine "evet" demişti. Derginin adı *Nokta* olacaktı.

17

"Alo... Erhan!"
"Kimsiniz?"
"Sana ıslak bir davetiyem var..."
"Allah canını almasın Arda... Yine mi aynı soğukluk?"

Erhan Akyıldız'la Arkeoloji'de geçirdiğimiz üniversite yıllarımızdan beri arkadaştık. Semra'yla evlenirken matbaadan aldığı nikâh davetiyesini aynı gün bana getirmiş, "Yeni çıktı... Islak ıslak!" demişti. 1972 yılında *Milliyet* gazetesine beraber girmiştik. Yaklaşık dört yıl sıkı bir beraberliğimiz olmuştu gazetede. Sonra ben gençlik rüzgârlarının serseriliğine gönül verip, başımı alıp gitmiştim. O direnmiş, yönetici konumuna gelmişti. İşte telefonu açtığım o gün bu eski dosta ihtiyacım vardı. Serserilikten bıkmıştım, gazeteciliğe dönecektim.

"Ercan Arıklı yeni bir dergi çıkarıyor" dedi telefonda...

Ercan Arıklı mı?... Hıncal'la birlikte fotoğraftaki güzel göğüsler, popolar hakkında fikir yürüten o yakışıklı adam... "Yalçın Pekşen işin başında olacak. Gel seni onunla tanıştırayım!"

Yalçın Pekşen beni tanımıyordu. Ama yaklaşık on yıl önce, *Milliyet*'te dört gün üst üste tam sayfa yayımlanan Âşık Veysel röportajımı gazetenin arşivinden çıkarıp önüne koyunca eski kulağı kesiklerden olduğumu anladı. O gün yeniden gazeteci olmuştum. Henüz çıkmamış, ama adı konmuş *Nokta* dergisinde işe başladım. 1981 yılının aralık ayıydı.

Yalçın Pekşen'in işe başlamam için bana verdiği adres, Zincirlikuyu'da bir hanın beşinci katıydı. Bu katta, neredeyse İstanbul'un dört bir yanına dağılmış olan Gelişim Yayınları'nın bir baş-

ka yeni kuruluşu faaliyet gösteriyordu. Filmeks, Ercan Arıklı'nın başka bir hayali için kurulmuştu. Sinema filmleri ve reklamcılık. Ercan, bu işin başına da İsmail Cem'le birlikte TRT'den ayrılan deneyimli bir televizyoncuyu getirmişti. TRT haber dairesi başkanıyken görevinden ayrılan Tarcan Gönenç'i... TRT'nin genç, ama başarılı yönetmenleri Ünal Küpeli ve Hüseyin Karakaş da Filmeks için çalışacaklardı. Ama bu girişim başarılı olmayacak, Filmeks bir süre sonra kepenkleri indirecekti. *Nokta* işte bu katta yayın hayatına başladı. Kocaman bir salon ve kapısı sürekli kapalı bir oda. Ben gittiğimde Yalçın Pekşen ve Yazı İşleri Müdürü Hasan Çakkalkurt bu kapılı kapının ardında harıl harıl hazırlık yapıyorlardı. Başka kimsecikler de yoktu...

Bu arada Nişantaşı'ndaki Gelişim'in merkez binasında da harıl harıl çalışanlar vardı. Ercan Arıklı, Deniz İnsel'e o güne kadar çok şey öğretmişti. Ama şimdi ikisi de yeni bir deneyime giriyorlardı. Haftalık bir dergi ve rotatif baskı şimdiye kadar yaptıkları işlerden farklı bir şeydi. Ansiklopediler ve aylık dergiler genellikle Mısırlı ya da Apa Ofset matbaalarında "düz baskı" denen teknikle basılıyordu. Kâğıt, baskı daha kaliteliydi, istenirse az sayıda baskı yapma imkânı vardı. Kâğıt masrafı çok aza indirilebiliyordu. Rotatif baskı ise daha ucuzdu, ama kâğıt maliyeti artmasın diye tirajın yüksek tutulması gerekiyordu. Eğer bu yüksek tirajdan sonra iadeler yağmaya başlarsa o da ayrı bir felaketti.

Tiraj, satış ve iade üçgeni o günlerde gerçek bir sorundu. Bilgisayar sistemine geçilmediği için dağıtılan dergilerin ne kadar satıldığını ya da satılacağını birkaç gün içinde hesaplamak imkânsız gibiydi. Aylık dergilerin dağıtımlarını *Hürriyet* yapıyordu, ama ne kadar derginin satılmayıp iade edildiği kesin olarak ancak üç ay sonra belli oluyordu. Örneğin bir derginin 50 000 sattığını düşünüp ona göre hesaplar yapılıyor, eğer bu hesap yanlış çıkıp derginin aslında 10 000 sattığı anlaşılırsa dağ gibi bir iade yığınıyla karşı karşıya kalınıyordu. Gerçi ansiklopediler için bu pek sorun değildi. Çünkü ansiklopedi fasikülleri zaman içinde ciltlenerek tekrar satışa verilebiliyordu. Ama aylık dergiler için bu iadeler tümüyle zarar demekti. Haftalık dergide böyle bir tablo daha kritik durumlar yaratabilirdi.

Ercan Arıklı, Deniz İnsel'e "Bak bebeğim..." diye başlayan bir cümleyle tirajları ayarlama görevi vermişti.

"'Bak bebeğim... Bu tiraj ve baskı işine sen bir el at... Hesapları tek tek görmek istiyorum' dedi bana. Listeleri inceleyince anlardım ki biz aslında hayalî satış rakamlarıyla uğraşıyoruz. Bu satış rakamlarına göre de, bilinçsiz bir şekilde kâğıtlar alıyoruz, baskılar yapıyoruz. Yani geliri bilmeden müthiş giderler yapıyoruz. Bunları görünce Ercan Bey, 'Bak bebeğim' dedi. 'Optimum iade oranı yüzde 20'dir. Yüzde 20'nin üzerine çıktın mı zarar edersin. Ama yüzde 10'nun da altında olmaz iade. O zaman yok satarsın. Bizim tirajları yüzde 20 ile yüzde 10 arasında fikse etmemiz lazım.' Bu güç görevi verdi bana. O öğretiyor, ben de kafayı yoruyorum. Olsa olsa böyle olur diyorum. Genç çocukları tutuyoruz, bayilerden sıcak rakamları almak için sahaya yayıyoruz. Çocukları ben telefonla takip ediyorum. Doğru mu almışlar eğri mi almışlar diye. Bu sistemi iki ay içerisinde oturttuk. Ve öyle bir hale geldi ki gerçekten dergilerin iadesi makul ölçülere indi. Ama bütün bu çalışmalar aylık periyot üzerineydi."

Oysa *Nokta*, haftalık bir dergi olacaktı ve daha piyasaya sürülmediği için tirajını belirlemek çok daha güçtü. Yalçın Pekşen dergiyi hazırlarken Ercan Arıklı işte bu işlerle uğraşıyordu. Nasılsa kafasındaki *Nokta*'nın modelini Yalçın Pekşen'e vermiş, detaylarını anlatmıştı. Ondan sonrasına artık gerekmedikçe karışmazdı. Gerisi yöneticinin işiydi.

Bu arada ben, bütün bunlardan habersiz, Yalçın Pekşen'in gözüne girmek için bütün gücümü seferber etmiştim. Sanki her şeye yeniden başlıyordum. Babıâli'de ismim unutulmuştu. Oysa bir zamanlar Halit Çapın Usta'nın deyimiyle "Onun yerini dolduracak çocuktum." Elden düşme bir Nikon satın aldım. Röportajlar yapmak için eski defterleri karıştırıp "eski ünlü dostları" teker teker aramaya başladım. Var olmayan bir dergi için randevuları alıp söyleşileri, fotoğrafları getirmeye başlayınca, Yalçın'ın kapalı odasının kapısı biraz olsun aralandı ve onun sıcak, insancıl yüzünü tanımaya başladım. Bu arada ilk *Nokta* sakinleri de Zincirlikuyu'daki binaya teker teker gelmeye başlamıştı. Yetkin İşçen, Dürin Ababay, Hızır Tüzel, Korhan Atay. Hepsi çok içten çocuklardı, ama Korhan ve Hızır'la hemen kaynaşıvermiştik. Her ikisiyle de uzun yıllar birlikte çalışacağımızı o günlerde tahmin bile edemezdik. Korhan, bir "Maocu eskisiydi". *Aydınlık* gazetesinden *Ses* dergisine geçmiş, oradan da yolu buraya düşmüştü. Hı-

zır ise bir başka âlemdi... Yalçın Pekşen onu fotoğrafçı olarak işe almıştı ama...

İşe girdiğinin ertesi günü "Şu makineyi görüyor musun abi?" dedi Hızır elindeki Nikon'u göstererek. "Daha dün amcam Almanya'dan getirdi. Hayatımda tek kare fotoğraf çekmedim." Peki nasıl aldılar seni buraya?" diye sordum hayretle... Güldü: "Bir arkadaşım randevu almış. Yalçın Pekşen'le görüştüm. Tecrübeli eleman arıyormuş. Bu işin ustasıyım dedim. İşte burdayım. Ama şipşak öğrenirim işi..."

Öğrendi de!.. Ama *Nokta*, yayın hayatına işte böyle bir fotomuhabiriyle başladı. Derginin çıkacağı günü heyecanla beklerken henüz Ercan Arıklı'yla ikinci kez karşılaşmamıştım bile.

Ercan Arıklı, *Nokta*'nın ilk sayısının 125 000 basılmasına karar vermişti. Bu çok yüksek bir rakamdı. Ama Gelişim'in ağır topları pek itiraz etmediler. Ercan Arıklı bir şeyler biliyor olmalıydı. Ya da dergisine ve tecrübesine çok güveniyordu. Dergi 1982 yılının ocak ayının ilk haftasında piyasaya çıktı. Künyesinde sadece 7 isim vardı: Sahibi: Ercan Arıklı, Genel Yayın Yönetmeni: Yalçın Pekşen, Yazı İşleri Müdürü: Hasan Çakkalkurt, Teknik Müdür: Güman Birincioğlu, Sayfa Düzeni: Funda Eren, Satış Müdürü: Yıldırım Ünverdi, Reklam Müdürü: Ceyda Yazıcıoğlu.

Yayın hayatına atıldığının 14. haftasında bu künyede iki isim değişecekti. Genel yayın yönetmeninin yerine Canan Barlas'ın, yazı işleri müdürünün yerine ise Arda Uskan'ın isimleri gelmişti. Bunu iki nedeni vardı.

Ercan Arıklı gerçekten de ilk görüşmelerde fikir birliğine vardıktan sonra işi artık yayın yönetmenine bırakırdı. Yalçın Pekşen'e de aynı şekilde davranmıştı. Ama anlaşılan işin başında aralarında bazı fikir ayrılıkları olmuştu. Ercan'ın düşündüğü, daha çok fotoğraf ağırlıklı, ünlü insanların merak edilen yanlarını işleyen daha popüler bir dergiydi. Yalçın'ın kafasındaki model ise farklıydı. Derginin içindeki yazıları ve fikirleri ön plana çıkarmak istiyordu. Aralarında doğacak anlaşmazlık kaçınılmazdı. Yine de Ercan dört ay boyunca beklemişti.

İkinci neden, Yalçın Pekşen'den tamamen bağımsızdı. Baskı için karar verilen 125 000 rakamı, *Nokta*'yı hiç beklenmeyen bir darboğaza sokmuştu. Bu karar çok büyük bir hataydı, üstelik işin daha da vahimi, bu hatanın haftalar boyunca fark edilememesiy-

di. Nedeni, Deniz İnsel'in ağzından:

"125 000 tiraj çok büyük bir rakamdı. Ama Ercan Bey buna inanmıştı. Birinci sayının tirajını ilk birkaç gün içinde bilebilmek imkânsızdı. Dağıtımı *Hürriyet* yaptığı için sürekli onlarla temas halindeydik. 'Harika gidiyor, 100 000 satarız filan' diyorlar. Mecburen ikinci sayıyı da aynı oranda bastık. *Hürriyet* hem basıyor, hem dağıtıyor. 100 000'in üzerindeki rakamlar onlar için de iyi bir kazanç kapısı. *Hürriyet*'ten Tuncer Bicioğlu Bey'le konuşuyorum. O da 'İadeler henüz belli olmaz' diyor. 100 000 sattı, 80 000 sattı derken üçüncü ayın sonunda kesin rakamlar elimize geldi. İlk sayı sadece 17 500 satmış. Sonra giderek düşmüş. Bayilerden gelen iade dergiler yığılmaya başladı. Dağ taş, *Nokta*'nın satılmayan sayıları... Dört ay iade yağdı. Nereye koyacağımızı bilemedik..."

Belki de Yalçın Pekşen'in formülü tutsaydı ve bu olay yaşanmasaydı, Ercan'la yolları ayrılmazdı. Ama o zaman ikinci *Nokta* var olmazdı. Özellikle basın dünyasından bugün tanıdığımız pek çok insanın yolları başka türlü çizilirdi belki de. Varsayımları bırakıp gerçeklere göz atarsak sonuç şöyle oldu: Yalçın, ilk yuvası olan *Cumhuriyet*'e dönerken, Ercan, yakın dostu Mehmet Barlas'ın eşi Canan Barlas'ı *Nokta* dergisinin başına getirdi. Canan da, o kadrodaki en deneyimli gazeteciyi, Arda Uskan'ı yazı işleri müdürü yaptı. Yalçın Pekşen dergide yazdığı veda yazısında, *Nokta*'nın o kısacık öyküsünü, biraz da Ercan Arıklı'yı anlatıyordu:

(...) *Nokta* dergisini çıkarırken kâğıdın kalitesinden çok üstündeki yazılarla ilgili kişilere seslenmek istedik. Böyle de oldu, kâğıdın kalitesiyle ilgilenen okuyucular elendi. *Nokta*, yeterli sayıda gerçek okuyucusuna kavuştu. Aldığımız mektupların içeriği de kısa sürede değişti. Bizden imzalı artist fotoğrafı ve futbol takımı posteri isteyen okurların yerini yazıların içindeki fikirleri irdeleyen bir okuyucu kitlesi aldı. Bizim de istediğimiz zaten buydu. Aydın, düşünen, okuduğunu anlayan ve iyi yazılar okumak isteyen bir okuyucu türüydü istediğimiz. "Kendimizi övmek" gibi görünen bu açıklamanın bir nedeni var. *Nokta* yönetimi gelecek sayıdan itibaren el değiştirecektir. Yukarıdaki satırlar derginin içeriğiyle ilgili eleştirilerden değil, tamamen kişisel nedenlerden kaynaklandığını belirtmek için yazıldı. Yeni yöneticilerin elinde *Nokta*'da bazı değişikliklerin yapılacağını sanıyorum. Çünkü *Nokta* dergisinin sahibi Ercan Arıklı diğer Babıâli patronlarına benzemez. Yayınlarının yönetimini, teslim ettiği kişilere hiç karış-

mamakla ve onları her bakımdan özgür bırakmakla tanınmıştır.

Bu bakımdan dergi yöneticilerinin kişisel eğilimlerine göre dergi içeriğinin değişmesi doğaldır. Ben bu değişikliğin, dergiyi daha iyi NOKTA'lara ulaştıracağına inanıyorum...

Yalçın Pekşen yazısındaki son satırlarla, Ercan Arıklı'nın bir patron olarak nasıl davrandığını özetliyordu. Ercan Arıklı bu yazının yayımlanmasına da hiç karışmadı. Çünkü o günlerde *Nokta*'yı Canan Barlas'a teslim etmişti. Ve Canan Barlas'a da belirli bir süre hiç karışmayacaktı.

Bu arada Ercan ile Merve'nin evlilikleri sorunsuz yürüyordu. Genç kadın Ercan'ın bazı huylarına artık alışmıştı. Örneğin katıldıkları davetlerde, eşinden başka kimseyle dans etmez, onun da aynı şekilde davranmasını isterdi. Bir gün, yine böyle bir davette Belma Simavi'ye bunu açık açık söylemekten kaçınmamıştı.

Merve'yi hayrete düşüren bir başka durum da, karşısındakinin onaylamadığı ya da aptalca bulduğu bir davranışını aklına geldiği anda söylemesiydi. Ama bunu öyle bir şekilde yapardı ki, muhatabı, kendisine hakaret edildiğini birkaç dakika sonra anlayabilirdi. Böyle bir durumdan sonra yalnız kaldıklarında söylediği cümle genellikle şu olurdu: "Bebeğim, ne yapayım dayanamadım. Ama doğruydu söylediğim."

Ercan Arıklı'nın bu huyu hiç değişmedi. Yıllar sonra edindiği dostlarından biri olan Nüket Mutlu, tanık olduğu bir olayı şöyle anlatıyor: "Bodrum'dayız... Bir akşamüzeri, Türkbükü'nde bir mimar dostumuzun teknesine gittik. Orada bir hanımefendiyle tanıştık. İstanbul'dan yeni gelmiş, Bodrum'a yerleşmiş. Daha ilk görüşümüz. Ercan'ı hafiften beğendi, dikkat çekmek için konuşuyor, Bodrum'a hayran kaldığını anlatıyor. 'Burada bir gözlük almaya gitmek bile çok önemli bir şey' dedi. 'Türkbükü'nden Bodrum'a iniyorsun, bütün günün doluyor, bir amacın oluyor. Halbuki İstanbul'da bir dükkâna girersin gözlüğünü alırsın olur biter. Bu çok önemli ve heyecan verici...' filan diye konuşuyor. Ercan biraz dinledi, sonra aynen şöyle dedi: 'Hayatım seni tanımasam, ne kadar geri zekâlı, aptal bir kadın diyeceğim. Buradan oraya gözlük almaya gitmenin neresi önemli ve heyecanlı olabilir?' Kadın çöktü kaldı. İlk kez görüyor ve 'seni tanımasam' diyor. Kendince usturuplu söylüyor, aslında 'öyle değilsin' anlamına getiriyor ama... Sonra dönerken 'Durdum durdum, ama dayanamadım.

Kafasından geçen her şeyi olduğu gibi söyleyen insanlara hayranım' dedi. Sanki kendisi söylemiyormuş gibi..."

Ercan Arıklı'nın bir de tırnak merakı vardı. Kadınların tırnaklarına özellikle dikkat eder, onların daima bakımlı olmasını isterdi. Ne yazık ki Merve, bu konuda hiç şanslı değildi. O, özel bir durumdu...

"Ben doğduğumdan beri tırnaklarımı yerim. Bir Amerika seyahatinde, tuttu kolumdan beni bir kuaföre götürdü. Protez tırnaklar yeni yeni çıkmış o zaman. Parmaklarıma yapma tırnakları taktırdı. Otele döndük. Felaket bir durumdayım. Tuvalete gidemiyorum, kafamı kaşıyamıyorum... Alışmamışım. Sonunda isyan ettim. Ertesi gün yine aynı kuaföre gittik. Çıktı protez tırnaklar... 'Yahu' dedim 'ben buraya eğlenmeye geldim sen kafamı karıştırdın. Tırnaktan başka bir şey düşünemez oldum...'"

Merve, yakın bir gelecekte, bu günleri bir daha asla yaşayamayacağını bilmiyordu.

Canan Barlas yönetime geldikten sonra *Nokta*'nın ismi *Nokta İnsanlar* olarak değiştirildi. Bu biraz da, derginin *People* modelini iyice benimsediği anlamına geliyordu. Bu arada *Nokta*, Filmeks'in binasından Cağaloğlu'na taşınmış, *Kadınca*'ya komşu olmuştu. Üç dört odalı, eski bir apartman dairesiydi burası. Deneyimli bir gazeteci olan Canan'ın, basın ve iş dünyasının üst düzey yöneticileriyle ilişkileri son derece sıcaktı. Bunun, dergiye yeni bir soluk getirebileceği düşünülmüştü. Sayfalardaki fotoğraflar, puntolar büyüdü. Ama o fotoğraflar yine üçüncü hamur kâğıda basılıyor ve henüz mesleğinin emekleme dönemini yaşayan Hızır Tüzel tarafından çekiliyordu. İşadamları ve politikacı portreleri daha ağırlık kazandı. Satış grafiğinde ise hiçbir artış göze çarpmıyordu. Kısaca *Nokta*, 100 000'lik hayallerle çıkılan bir yolda, 2 000-3 000 satan "cim karnında bir noktaydı" sadece...

18

Bir gece, geç saatlerde telefon çaldı. "Hayatım ben Ercan" dedi karşı taraftaki ses. *Nokta* dergisinin yazı işleri müdürüydüm ama, Cağaloğlu'na hiç uğramayan Ercan Arıklı'yı ancak birkaç kez görebilmiştim. Gecenin o saatinde sesini duyunca, önce hayra yormadım. Ama son derece kibar ve içtendi. Hemen konuya girdi.

O gün, ellerinde bazı fotoğraflarla hiç tanımadığım iki genç gazeteci gelmişti dergiye. Getirdikleri Güneri Civaoğlu hakkında bir haberdi. Civaoğlu o günlerde en parlak dönemini yaşayan *Güneş* gazetesinin başında. Ellerindeki fotoğraflar Civaoğlu'nun özel yaşamıyla ilgiliydi. Hiçbir yerde bastıramamışlar, son umut olarak bize getirmişlerdi. Gençliğin verdiği çiğlikle "Biz basarız" demiştim. "Bizi kimse tutamaz..." İşte aynı gece Ercan Bey'in telefonu geldi. "Basmasanız iyi olur" diye rica etti. "Böyle şeyler bize yakışmaz. Bir gün senin de benim de başıma gelebilir..." "Tabiî Ercan Bey" dedim. Telefonu kapattıktan sonra düşündüm. Koskoca patron rica ediyor. Emretmiyor, sesini yükseltmiyor, sanki ikna etmeye çalışıyor. Böylece bana, özel yaşamların hassasiyeti konusunda ilk dersi veriyor.

Nokta İnsanlar kör topal yayın hayatını sürdürürken Ercan Arıklı yeni bir sürprize hazırlanıyordu. Gerçek anlamda bir haber dergisi için kolları sıvamıştı. Unesco'da görevi biten Hıfzı Topuz'la görüşmeler yapmış; "Artık kafamızdaki dergiyi çıkaralım" diye Amerika'daki Haluk Şahin'e mektuplar yazmıştı. İkisinden de olumlu yanıtlar almıştı. Bu ikilinin yönetiminde yepyeni bir başlangıç yapmak istiyordu.

"1982 yılının sonunda haftalık bir haber dergisi çıkarmaya karar verdik" diye anlatıyor Haluk Şahin. "Ama benim hemen dön-

meme imkân yok. Bir ara İstanbul'a geldim ve bu konuyu tartıştık. *Time* ve *Newsweek* dergilerini örnek olarak almıştık. Ben, derginin içeriğinin yanı sıra teknik olarak da bir sıçrama yapılmasından yanaydım. Yeni dergi, *Erkekçe*, *Kadınca* gibi, ansiklopediler gibi iyi kâğıda, renkli olarak basılmalıydı. Derginin adı *Gözlem* olacaktı. Tekrar Amerika'ya gittim. Hıfzı Bey işe başlayacak, ben Amerika'daki işlerimi halledip döndükten sonra onlara katılacaktım."

Haluk Şahin Amerika'ya döndükten sonra Ercan Arıklı yeni dergi için kadro arayışına girdi. Bu iş için, Babıâli'nin dışından, denenmemiş, risk almaktan kaçınmayan genç insanlar arıyordu.

Bu arada Gelişim ailesine Ankara'dan başka bir isim daha katılmıştı. Ercan'ın yeni projesinde, siyasîlerin, dolayısıyla başkentin önemli bir yeri olacaktı. O çevrelerin içinde sözü geçen, yıpranmamış bir Ankara temsilcisine ihtiyaç duyuyordu. Çözüm, yine Adil Özkol'dan geldi: "Aycan bu iş için biçilmiş kaftan" dedi Adil Özkol. Aycan Giritlioğlu TRT kökenliydi. Yaptığı açık oturumlarla tanınıyor, Ankara'nın siyasî dünyasını avucunun içi gibi biliyordu.

"Yeni bir dergi nasıl ve neden olmalı?.." Aycan Giritlioğlu bir an durakladı. Yaklaşık 20 dakikadır bu sorunun yanıtı üzerine konuştuğunu fark etti. Oysa kendisine böyle bir soru sorulmamıştı. Adil Özkol'la birlikte Zafer Sokak'taki binaya gelip Ercan Arıklı'yla tanışmalarının üzerinden henüz bir saat bile geçmemişti. Önce şaşırmış, sonra alışmıştı duruma. Sanki iş konuşmaya gelmemişti. Karşısındaki uzun boylu, gözlüklü adam onunla tatlı bir sohbete girmişti. Nelerden hoşlanırdı, ortak zevkleri var mıydı, ne okur, ne dinlerdi?.. Siyasetten, gazeteciliğe kadar daldan dala atlamışlardı. Bu arada Aycan, farkında olmadan kafasındaki dergi modelini anlatmaya başlamıştı. Politikayla biraz ilgilenen, Türkiye'de neler olup bittiğini merak eden bir okur kitlesine ulaşmak gerektiğini anlatıyordu. O da, *Newsweek*, *Time* örneklerini veriyor, haftanın olaylarının başka bir bakış açısıyla anlatılmasını öngörüyordu. Bir ara, konuşmanın başında sürekli lafa giren Ercan'ın, hiç konuşmayıp sadece dinlediğini fark etti. "Bu bir test olmalı" diye düşündü. Haklıydı. Ama Aycan ile Ercan'ın fikirleri uyuşmuştu. O günden sonra Aycan Giritlioğlu, 10 yıl boyunca *Nokta*'nın Ankara temsilcisi olacak, son bir yılını da tüm Gelişim Yayınları'nın en üst düzey yöneticisi olarak geçirecekti.

O günkü toplantının sonunda Ercan, Aycan Giritlioğlu'na dergi için nasıl bir kadro düşündüğünü anlattı. Ankara'da oturan birkaç isimden söz etti. Aycan, onlardan bazılarını tanıyordu.

O günlerde Türkiye'de 12 Eylül iktidarının kıyımına uğramış kurumlardan biri de üniversitelerdi. YÖK'ün kurulmasıyla birlikte bir cadı avı başlamıştı. Solcu olarak damgalananlar görevlerinden alınıyor, üniversiteden atılıyor, kimileri istifa ediyor, kurumda kalmayı düşünüp direnenler ise nasıl bir tepki göstermeleri gerektiği konusunda toplantılar yapıyorlardı. Tuğrul Eryılmaz da onlardan biriydi. Ankara Üniversitesi Basın Yayın Yüksekokulu'nda asistanlık yapıyordu. Şükrü Sina Gürel, Ömer Madra, Serdar Turgut gibi genç öğretim görevlileriyle birlikte yaptıkları toplantılarda nasıl bir "isyan" başlatacaklarını planlıyorlardı.

Aycan Giritlioğlu'nun Tuğrul Eryılmaz'ı araması işte bu günlere denk geldi. Aycan lafı dolaştırmadan sordu: "Bir dergide çalışmak için İstanbul'a gelir miydi?"

Yazgülü Aldoğan, iletişim doktoruydu ve Basın Yayın'da dergicilik üzerine ders veriyordu. Basın Yayın'ı bitirdikten sonra, iki yıla yakın ANKA Haber Ajansı'nda Örsan Öymen'in yanında siyasî muhabir olarak çalışmış, oradan Fransa'ya gidip doktorasını yapmış ve öğretim görevlisi olarak eski okuluna dönmüştü. YÖK sonrasında işine son verilen ilk sekiz kişiden biriydi. Artık hayatına yeni bir yön vermesi gerekiyordu. Aynı günlerde İstanbul'dan bir telefon aldı. Ercan Arıklı arıyordu.

Ercan ve Yazgülü bundan önce sadece bir kez konuşmuşlardı. O konuşma da telefonda olmuştu. Yazgülü, öğrencileriyle okulda çıkardığı *Görünüm* adlı gazete için Ercan Arıklı'yla dergicilik üzerine bir söyleşi yaptırmıştı. Ercan onun çıkardığı gazeteyi görmüş, beğenmiş sonra da teşekkür etmek için bir telefon etmişti. Ama Yazgülü ismini aklının bir köşesine de yazmıştı.

Yazgülü Aldoğan, Ercan'ın çağrısı üzerine İstanbul'a gitti. İkisinin arasındaki konuşmalar bu kez tahmin edilenden çok daha uzun sürdü. Tam dört gün üst üste buluştular. Genç kadın, kolay bir lokma değildi. Yetkilerini, yapacağı işi sorguluyor, derginin konsepti üzerine dişe diş tartışıyorlardı. Dört günün sonunda Ercan, yeni yazı işleri müdürünü bulduğuna karar vermişti. Ama Yazgülü'nün bir şartı daha vardı. Birlikte çalışmak için Ankara'dan birkaç arkadaşını da getirecekti. Bu isimlerden biri, Aycan'ın da sözünü ettiği Tuğrul Eryılmaz'dı. "Bu kadar konuştun,

kaç para alacağını hiç sormadın" dedi Ercan. "Ben devlet memuruyum" diye cevap verdi Yazgülü. "Ayda otuz bin lira alıyordum. Herhalde daha fazlasını verirsiniz." Yazgülü o gün işe başladı.

Birkaç gün sonra Tuğrul Eryılmaz, Uygur Kocabaşoğlu ve Nilgün Abısel de Ercan Arıklı'yla görüşmek için İstanbul'a doğru yola çıkıyorlardı.

19

İstanbul'da, Levent Eczacıbaşı İlaç Fabrikası ile Apa Ofset'in arasındaki dar sokaktan girip, beş yüz metre sonra sağa dönerseniz, karşınıza uzunlamasına yayılmış, dört katlı, kocaman bir bina çıkar. Deniz İnsel'in, o toprak yolda bir an durup, umutsuz gözlerle baktığı bu bina, o günlerde henüz üç katlıydı ve kaba inşaatı yeni bitmişti. Deniz, umutsuzluğa düşmekte haksız değildi. Karşısında duran taş duvarları, üç ay içinde, yaşanabilecek, şık bir hale getirmek zorundaydı. Ercan Arıklı bu yeni görevi ona verirken "*Nokta*'yla yeni bir başlangıç yapıyoruz. Hıfzı Topuz Paris'ten, Haluk Şahin Amerika'dan gelecek. Bütün dergileri bir araya toplayacağız. Bize yakışan bir yer yapmalıyız" demiş ve önemsiz bir şey söyler gibi eklemişti: "Bir iki ay içinde de bitsin..."

Ercan Arıklı yepyeni heyecanlar içindeydi. Ama bu arada yolunda gitmeyen başka şeyler de vardı. Bunun ne olduğunu ilk Merve anlamıştı:

"Bence bir kitaptan okudu bu... Bir gün geldi, evliliğin hiç de iyi bir şey olmadığını anlatmaya başladı. Sadece bana değil, sağa sola da anlatıyor. Ben anladım ki artık sıkıldı. Maymun iştahlı çünkü... İlk tanışırsın, seni göklere çıkarır... Onunla her beraber olan ilk kendisiymiş zanneder. Ama kadınlar salak oldukları için bunu anlamazlar. Sonra bir gün pat diye aşağıya düşersin."

Ercan, Merve'yi, özellikle küçük Yasemin'i çok sevmesine rağmen... Sıkılmıştı.

"Hem Marksist olduğunu söylüyorsun hem de diskoteklere gittiğini... Hayatım bu nasıl oluyor?.." Tuğrul Eryılmaz Ercan'ın bu

sorusuna şaşırmamıştı. Daha ilk karşılaşmalarıydı. O dakikaya kadar neler konuşmamışlardı ki? Dördü birlikte Ercan Anıklı ve Adil Özkol'la buluşmuşlardı. "Önce biraz kafasındaki dergiyi anlattı" diyor Tuğrul. "12 Eylül konusunda bir ölçüde muhalefet yapmak istiyor. Zaten her şey açık açık konuşuluyor. 'Siz solcusunuz, biraz da ondan alıyorum sizi buraya' diyor adam. Çünkü biz 'Yazgülü'nün dışında hiç gazetecilik yapmadık. Kuramını biliyoruz, ama hiç pratiğimiz yok' dedik başta... Bunun önemi yokmuş... 'Ben de bilmiyorum, beraber öğreniriz' dedi. Sinemadan, müzikten söz etti. Hayata nasıl baktığımızı öğrenmeye çalışıyor. Sohbet ediyor, ama seni sorguya çekiyor, hissediyorsun bunu. Fidel mi iyidir, Che mi?.. Mesela 'Lenin iyi diyorsunuz, ama Stalin kötüyse Lenin de kötüdür hayatım' deyip cevap bekliyor. Sonradan bize 'Durduğunuz yeri ne kadar savunuyorsunuz diye merak ettim. Çünkü bu dergi benim için çok önemli bir proje' demişti."

Ercan Anıklı bu toplantının sonunda kararını vermişti. Yazgülü Aldoğan'ın yanı sıra Tuğrul Eryılmaz, Uygur Kocabaşoğlu ve Nilgün Abısel'i tanımış, onlarla birlikte yola çıkabileceğine inanmış ve cevap vermeleri için onlara çok kısa bir süre bırakmıştı. İşin kurallarını, kuramını bilen ama hiçbir gazetecilik deneyimi olmayan bir ekiple yola çıkmak aslında riskli bir karardı. Ama Ercan bu riski göze almıştı. Zaten onlardan hemen işe başlamalarını da istemiyordu. Üç dört aylık bir süreleri vardı. Bu arada halen çıkmakta olan *Nokta İnsanlar* dergisinde hafif hafif alıştırmalara başlayabilirlerdi. *Nokta İnsanlar*, bir anlamda kobay olarak kullanılacaktı. Hıfzı Topuz'dan da söz etmişti. Derginin genel yayın yönetmeni Hıfzı Bey olacak, yaz ortalarına doğru Amerika'daki danışmanı Haluk Şahin onlara katılacaktı. Maaş konusunu da, hemen oracıkta söylemişti. Üniversiteden aldıklarının üç katını vermeye hazırdı.

Tuğrul, Uygur ve Nilgün Nişantaşı'ndaki binadan ayrıldıktan sonra bu teklifi kendi aralarında tartıştılar. Nilgün Abısel olaya sıcak bakmamıştı, karşılaşacağı zorluklara rağmen üniversitede kalacaktı. Uygur Kocabaşoğlu'nun İstanbul'a taşınması çok güçtü. Bu nedenle Ankara bürosunda çalışmayı kabul etti. Tuğrul da, Yazgülü gibi yaşamında yeni bir sayfa açmaya karar verdi.

20

Pis bir yağmur yağıyordu. 1983 yılıydı... Ocak ayının ilk günleri... Saat geceyarısına yaklaşırken Moda'daki Marmara Apartmanı'nın önünde park eden siyah otomobilden inen gölge elindeki anahtarla apartmanın dış kapısını açıp sessizce içeri girdi.

Merve ile Ercan'ın oturduğu dairenin kapısı açıldı. Salon tümüyle karanlıktı. Nevzat Öztürk ışığı yaktı ve elindeki bavulla karşı duvardaki büyük kütüphaneye doğru yürüdü. Evde kimse olmadığını biliyordu. Duvardaki kitapları itinayla bavula yerleştirmeye başladı. O gece aynı işi birkaç kez daha yapacaktı. Arabanın bagajında bekleyen üç boş bavul daha vardı. Aldığı emre göre daha sonra yatak odasından Ercan'ın bazı özel eşyalarını da alacak ve ışığı söndürüp daireyi terk edecekti. Öyle de yaptı.

Kısa bir süre sonra görevini tamamlamış, Marmara Apartmanı'nın önündeki siyah otomobili çalıştırıyordu. Rahatlamıştı. Aslında hiçbir engelle karşılaşmayacağını biliyordu. Çünkü birkaç saat önce telefonu çaldığında...

"Nevzat... Yattın mı?"

"Hayır Ercan Bey... Buyurun..."

"Benim evin anahtarı yanında değil mi?"

"Evet Ercan Bey..."

"Bak hayatım... Şimdi kalkıyorsun..."

Nevzat Öztürk hemen kalkmış ve söylenenleri yapmıştı. O gece Merve ve Yasemin evde yoktu. Nevzat, patronunun kitaplarını ve bazı özel eşyalarını evden alıp Sheraton Oteli'ne götürecekti. Ercan Arıklı taşınıyordu. Bu evliliğin de sonu gelmişti.

"Yılbaşından birkaç gün önce 'Biraz ayrı kalalım mı?.. Belki buna ihtiyacımız vardır' dedi..." diye anlatıyor Merve. "Ben he-

men anladım. İstenmiyorsan gideceksin... Kene gibi yapışmayı sevmem. Doğal karşıladım. Ben de sıkılmış olabilirdim. Ama Yasemin çok üzüldü..."

"Bir gün beni aradı" diye anlatıyor Yasemin. "'Ben gidiyorum, ne zaman ihtiyacın olursa beni ara' dedi. Benle daha önce hiç bunu konuşmamıştı, hiçbir şey söyleyemedim, öyle kaldım. Biliyordum ki beni hep sevecek. Sevgisini çok belli eden bir insandı, içinde hiç saklamazdı, bana baba gibi davranmaya başlamıştı. Ne zaman başım sıkışsa, arayabileceğimi hissediyordum. Ayrıldıktan sonra uzun süre hiç görüşmedik, ta ki ben üniversiteyi bitirdim, Johnny Walker'ın Türkiye mümessilliğini yapan bir yerde çalışıyorum, bir gün telefon açtı, 'Kalk gel...' dedi, Medi Grubu kurmuş, o zamanlar *Kapris* dergisi çıkıyor. *Kapris*'in reklam müdürü oldum. Hemen hemen on yıl sonra, ilk telefonunda teklif ettiği işe girdim. Derken *Kapris* dergisi kapandı. *Harper's Bazaar*'ı çıkardı. Sonra *Penthouse*, *Cosmopolitan*... Hepsinin reklam müdürlüğünü yaptım. *Kapris* kapanmadan önce, 'Bir veda partisi verelim' dedim. Ercan Ağabey güldü... 'Bebeğim' dedi, 'Bir adam 90 yaşına gelmiş, kör, sağır, ölmek üzere... Sen diyorsun ki ona doğum günü partisi yapalım...' Daha sonra çıkardığı bütün kadın dergilerinin reklam müdürü oldum..."

"Bak Arda..." dedi Tuğrul Eryılmaz, "Ercan Bey bize tam yetki verdi. Seninle aramızda bir sorun olmayacağını, anlaşabileceğimizi de söyledi." Lafın nereye geleceğini anlamıştım. Akşamüzeriydi... Cağaloğlu'nda bir birahanede oturuyorduk... Dergiye, yeni yazı işleri müdürü olarak Yazgülü Aldoğan atanmıştı. Bu konuda "fazla hassasiyet göstermezsem" benimle çalışmak istiyorlardı. Samimiydi. Direkt konuşuyordu.

"Hassasiyete" filan aldırdığım yoktu aslında. Benim için hava hoştu. Post kavgasında olmadığımdan bu "yeni haberi" fazla takmamıştım. "Önemli değil" dedim Tuğrul'a... "Yeter ki huzurumu bozmayın. O zaman zaten ben giderim." Gerçekten de böyle şeyleri dert etmiyordum. Kısa bir süre önce de benzer bir olay yaşamıştım ama, o biraz daha farklıydı.

İki üç ay kadar önce bir gün Canan "Bülent Özveren *Nokta*'ya geliyor, bizimle çalışacak" demiş, ertesi gün de Bülent gelmişti. TRT'den yeni istifa etmiş, yazılı basına dönmek istemişti. Canan bizi tanıştırır tanıştırmaz Bülent'le birbirimize ısındık, sıcak, candan bir insandı. Geldiği gün masamı ona verdim, aynı odayı pay-

laşmaya başladık. Birkaç gün sonra derginin yeni sayısına baktığımda künyede bir değişiklik olduğunu fark ettim. Canan, Yazı İşleri Müdürü Arda Uskan'ın üstüne Bülent'in adını yazdırmış "koordinatör" filan gibi de bir unvan koymuştu. Umursamadım, Bülent'e de, Canan'a da bir şey söylemedim. Ama aynı gece Ercan Arıklı eve telefon etti; "Hayatım, dergi yeni elime geçti. Bu değişiklikten haberim yoktu. İstersen düzelteyim" dedi. Onun bu düşünceli davranışı karşısında hem sevinmiş hem biraz da utanmıştım. "Ne gereği var Ercan Bey?" dedim, "Zaten künyeye bizden başka kim bakıyor ki..." Konu öylece kapanıp gitmişti.

O gün, Cağaloğlu'ndaki birahanede "Önemli değil, zaten künyeye bizden başka kim bakıyor ki?" dedim Tuğrul'a da.. Muhabirliğin nesi kötüydü ki?.. Zaten oradan başlamamış mıydım?

On yedi ay sonra

"*Nokta*'nın yazı işleri müdürü olur musun?" dedi Haluk Şahin.

Bir akşamüzeriydi. Levent'teki evinde oturuyorduk.

"Abi delirdin mi? Birdenbire nereden aklına geldi bu?"

"Birdenbire gelmedi... Sen cevap ver bakalım şimdi..."

"Yahu ben bakanların, milletvekillerinin isimlerini bile karıştırıyorum, sen politik bir derginin yöneticisi ol diyorsun."

"Onları nasıl olsa öğrenirsin. Bakışın, görüşün önemli. Ne diyorsun?.."

Bir an düşündüm. Bütün bunlar on yedi ayda nasıl olmuştu?

On yedi ay önce

> Gelişim Yayınları'nda her şey en iyiyi aramak için yapılır. Tam en iyiye yaklaşırken yeni hedeflerde buluşulur. Bu anlamda en iyi yayınlarda buluşmak üzere derken sizlere veda ediyorum. Canan Barlas.

Canan, *Nokta İnsanlar*'a bu yazıyı yazdığı zaman tarih 8 kasım 1982'ydi. Canan Barlas *Nokta*'ya veda ediyordu, ama Gelişim Yayınları'na değil. Ercan Arıklı ona, aylık bir kadın dergisi olan *Genç Kadın*'ı çıkarmasını önermiş, Canan da kabul etmişti.

Nokta İnsanlar logosu yine *Nokta*'ya dönmüştü. Kapaklardan Muazzez Abacı'ların, Ali Koçman'ların fotoğrafları kovulmuş, yerlerine Erdal İnönü'ler, merkez sol, merkez sağ partilerin tartışmaları yerleşmişti. Yeni *Nokta*'nın ilk kapağında "Sosyal demokrat taban: sesimize kulak verilsin" başlığı göze çarpıyordu. Dergi-

nin künyesi de, hemen hemen bütünüyle değişmişti. *Nokta*'nın sahibi olarak yazılan Ercan Arıklı'nın altındaki yayın kurulu şu isimlerden oluşuyordu: Adil Özkol, Hilmi Yavuz, Hıncal Uluç, Mustafa Özyürek, Deniz İnsel, Dr. Yazgülü Aldoğan. Yazı İşleri Müdürü Yazgülü Aldoğan'ın yardımcıları Tuğrul Eryılmaz ve İpek Çalışlar'dı. Ekonomi'den Mustafa Sönmez, Dış Haberler'den Nilay Karman, Araştırma'dan Güldal Kızıldemir sorumluydu. Muhabir kadrosunda da eskilerden sadece birkaç isim göze çarpıyordu. Dürin Ababay, Korhan Atay, Arda Uskan ve Hızır Tüzel... Ama Genel Yayın Yönetmeni Hıfzı Topuz'un adı yoktu. *Gözlem* projesi de yerini *Nokta*'nın yenilenmesine bırakmıştı.

Derginin ilk çalışmaları Hıfzı Topuz daha Paris'ten dönmeden başlamıştı. Yazgülü ve arkadaşları, başlarında bir genel yayın yönetmeni olmadan işe dört elle sarılmışlardı. Ercan her şeyi titizlikle inceliyor, mükemmeli arıyordu. Bu arada Yazgülü ile Tuğrul, sayfa düzeni sorumluları Mustafa Eren ve Funda Eren'le birlikte derginin ilk maketini hazırlamışlardı. Maketi Ercan'a gösterdikleri zaman...

"Kıyamet koptu..." diye anlatıyor Tuğrul. "Çok kızdı. 'Bu nasıl şey böyle?..' diyor. 'Bu başlıklar ne? Bu nasıl mizanpaj?..' Aslında kızgınlıktan çok, mutsuz olduğunu hissettim. Ortak bir karara varana kadar kim bilir kaç maket daha yaptık."

Birkaç ay sonra, Hıfzı Topuz, Unesco'daki başarılı çalışmalarının ardından artık Paris'ten İstanbul'a dönmüştü. Ercan Arıklı ona çok önem veriyordu. *Nokta* projesi için bir süre mektuplaşmışlar, birkaç kez de yüz yüze görüşmüşlerdi. Hıfzı Bey döndüğü zaman Gelişim Yayınları'nın Levent'teki yeni binası hazırlanmıştı. Bütün dergiler, ansiklopediler, teknik servis elemanları, reklam, pazarlama birimleri bu duvardan duvara halılarla kaplanmış şık ve modern binaya taşınmıştı. Deniz İnsel patronunun kendisine verdiği görevi çok kısa bir sürede ve en iyi şekilde yerine getirmişti. Artık her şey hazırdı, Ercan Arıklı ve Hıfzı Topuz, yeni bir başlangıç için son kez görüşeceklerdi. Bu görüşme ne yazık ki olumlu sonuçlanmadı. Her ikisinin arasındaki görüş ayrılıkları su yüzüne çıkmıştı.

Ertesi sabah iş yerine gelen Deniz İnsel masasının üzerinde Hıfzı Topuz'un el yazısıyla Ercan Arıklı'ya yazılmış bir mektup buldu ve bunu Adil Özkol'a götürdü. Zarf kapalıydı. Ercan Arıklı'ya telefon ettikleri zaman "Açın, bana ne yazdığını okuyun" yanıtını aldılar. Mektuptaki satırlar üçünün de beklediği yöndeydi. Hıfzı Topuz kibar bir dille birlikte çalışamayacaklarını bildiriyordu.

Ercan Arıklı o gün kararını verdi. Haluk Şahin gelene kadar dergiyi Yazgülü Aldoğan ve ekibine teslim edecekti. Zaten Hıfzı Topuz gelmeden önce bir süre dergiyi onlar çıkarmışlardı. Üstelik bu kez başlarında kendisi olacaktı.

"Gölge yayın yönetmeni Ercan Arıklı'ydı, onun altında da ben vardım" diyor Yazgülü Aldoğan. "Ne yapıyorsak beraber yapıyorduk. Ben çok şey öğrendim ondan ve çok da kavga ettim."

Öfkeyle ayağa fırladı Ercan Arıklı. Bir yandan da avazı çıktığı kadar bağırıyordu: "Ben seninle asla evlenmem..." "Zaten seninle evlenen kim?.." diye haykırdı Yazgülü gözyaşlarını silerken... Bir an birbirlerine baktılar. Yüzlerindeki öfke ani bir şaşkınlığa dönüştü...

"Şaşırıp kalmıştık" diyor Yazgülü Aldoğan... "Derginin o haftaki kapağını tartışıyorduk. Bizden 'Türklerin en sevdiği yabancı lider' diye bir kapak konusu istemişti. Ben de bir araştırma şirketiyle anlaştım. Sonuçları aldım, gittim. Adil Bey'in odasında oturuyor. Deniz İnsel ile Nevzat Öztürk de var. Sonuçların yazıldığı kâğıda şöyle bir baktı. 'Biz Kaddafi'yi birinciymiş gibi kapağa koyalım' dedi. Şaşırdım 'Nasıl olur' dedim... 'Bal gibi olur' dedi... 'Renkli bir adam. Komik durur kapakta...' O yıllarda benim böyle bir şeyi aklım almıyor. Üniversiteden gelmişim... Başladık tartışmaya... Ben diretiyorum... Bağırıyorum, o da bağırıyor. Adil ile Deniz, arkasından 'sus' diye işaret ediyorlar bana. Öyle hırslanmışım ki ağlamak üzereyim. Bunu görmesin diye dışarı çıktım. Gözyaşlarımı sildim. Tekrar daldım odaya... Kavga yeniden başladı. Sonra Ercan Bey dayanamadı, fırladı ayağa 'Ben senin gibi kadınla asla evlenmem' diye bağırdı durup dururken... Ben de aynı hırsla 'Zaten seninle evlenen kim?' haykırdım. Hiçbir zaman kadın olarak bakmamıştır bana... Tipi de değilim. 'Ne bela kadınsın' demek istiyor. Herkes şaşırdı... Sonra başladık kahkahalarla gülmeye. Bende yelkenler suya indi ve her zamanki gibi onun dediği oldu. 'Bak bebeğim' dedi 'Bunlar araştırmayı yaparken tek tek insanlara mı sordular sanıyorsun? Bir kahvede oturmuş doldurmuşlardır anket formlarını...' O hafta kapakta Kaddafi çıktı. Ondan sonra yıllarca Türklerin en sevdiği lider Kaddafi diye konuşuldu durdu..."

12 Eylül iktidarı, sonunda seçimleri yaptırmaya karar vermişti. Kenan Evren, eski bir asker olan Turgut Sunalp'in partisini des-

tekliyor, merkez solda da Necdet Calp'ın etrafında bir örgütlenme başlıyordu. Sessiz sedasız kurulmakta olan Turgut Özal'ın ANAP'ına pek kimse şans vermiyordu. Bu arada *Nokta* da, 10 000 civarında satan, saygın bir siyasî dergi konumundaydı. Ercan, her ne kadar politikaya aktif olarak karışmasa da, sezgileriyle gelişmeleri önceden hissedebiliyordu. Bu konuda minik bir öykü Tuğrul Eryılmaz'dan: "Mesut Yılmaz benim okuldan arkadaşımdı. Turgut Özal'la birlikte ANAP'ı kurduğu günler. Daha henüz hiç kimse tanımıyor. Bir gün İstanbul'a gelmiş, beni yemeğe çağırdı. Basından destek arıyor. Bir fotoğrafını verdi dergiye basmam için. Ercan Bey'e bunu anlattığım zaman 'Onunla ilgili bir haber yapalım' dedi. 'Adam genç, iyi Almanca biliyor, modern bir görünüşü var. Bunlar gelecek hayatım..' Oysa o günlerde gözler Calp ve Sunalp'in üstündeydi. Böyle bir siyasal öngörüsü vardı..."

21

Çağla Kurtuluş, daha mankenliğe başlamadan önce tanışmıştı Hıncal Uluç'la. Her ikisi de Cüneyt Koryürek'in Ankara'daki Delta Reklam Ajansı'nda birlikte çalışmışlardı. Çağla o günlerde mankenliği seçmiş, bir süre sonra da Amerika'ya giderek öğrenimine orada devam etmişti. Sonunda Yale Üniversitesi'ni bitirmiş, işletme üzerine master'a başlamıştı. Genç kadın Green Card sahibi olabilmek için Amerika'da bir de formalite evliliği yapmıştı. Ama bu formalite evliliği giderek duygusal bir bağa dönüşüyordu.

Çağla o yaz tatil için İstanbul'a döndüğünde 34 yaşında, sarışın, gösterişli, güzel bir kadındı. Bir gün yolları eski arkadaşı Hıncal Uluç'la kesişti ve o gece bir akşam yemeği için sözleştiler. Bu sözü verirken gelecek için yaptığı hesapların tümüyle değişeceğinin farkında bile değildi. Ortaköy'deki restoranda Hıncal Uluç, Ali Kocatepe ve birkaç arkadaşı daha karşıladı Çağla'yı. Bir ara genç kadının gözleri masalarına doğru gelen uzun boylu, gözlüklü son derece şık giyinmiş bir erkeğe takıldı. Hıncal, yeni geleni görünce samimi bir tavırla "Aaa, Boss... Sen de mi buradasın?" diyerek ayağa kalktı. Boss masaya oturdu. Çağla'yla göz göze geldiler.

Neyse ki Çağla'nın arabası yoktu o gece. Bu nedenle Ercan Anklı'nın "Sizi evinize ben bırakayım" teklifine "Hayır" diyecek bir mazereti de kalmamıştı. Ercan o gece Çağla'yı evine bıraktı.

"Ondan sonra bırakmadı beni. Bu kadar basit, bir daha bırakmadı..." diye anlatıyor Çağla.

"Nasıl bırakmadı? Ertesi gün telefon mu etti?"

"Gerek yoktu ki... O gece etkilenmiştim zaten. Adam birisini

etkilemek isteyecek de etkilemeyecek. Böyle bir şey mümkün değil. Dolayısıyla tabiî etkiledi beni de."

"Sonra Amerika'ya döndünüz mü?"

"Döndüm ama nasıl? 'Amerika'ya git, işlerini hallet dön' dedi..."

"Ama orada evlisiniz..."

"Ben de onu söyledim. 'Evliyim' dedim. 'Boşanırsın' dedi. 'Tezimi yazacağım' dedim. 'Burada yazarsın' dedi. Nitekim ben gittim, boşandım geldim."

"O gelişinizde İstanbul'da ne kadar kaldınız?"

"İki ay... Sonra gittim, bir ay içinde boşandım. Eşyalarımı aldım, topladım. Ve buradaki ekim sömestrine Boğaziçi'ne tez yazmaya geldim."

"Sadece Ercan'la beraber olmak için..."

"Evet, evet... Çok âşık olduk birbirimize."

"O tanışma gerçekten bir rastlantı mıydı?"

"Tabiî... O gece öyle... Ama o benimle tanışmayı çok önceden aklına koymuş. Zaten listesinde ikinci sıradaymışım..."

"Ne listesi bu?"

Sorunun yanıtı için sabırsızlanmayın. Ercan Arıklı'nın hayat hikâyesindeki ilginç ayrıntılardan biri olan bu liste öyküsüne yine döneceğiz. Şimdilik bu yeni tanışmanın, Ercan'ın yaşamındaki uzun süreli ve önemli bir beraberliğin ilk adımı olduğunu belirtmekle yetinelim.

Ercan, yeni bir derginin heyecanını yaşarken günlük, küçük heyecanlarından da koparmıyordu kendini. Yanında çalışanlarla konuşur, onların özel hayatlarını didik didik etmeye, dedikodu yapmaya bayılırdı. Onlara bu konuda fikirler vermeye de... Bir gün Mustafa Özyürek'in sekreteriyle koyu bir sohbete dalmıştı. Genç kız nişanlıydı ve evlenmek üzereydi. Ona nişanlısı hakkında sorular soruyor, evlilik üzerine nasihatler veriyordu. Devamını Mustafa Özyürek'ten dinleyelim:

"Sonra benim odama geldi. Heyecanla anlatıyor. 'Senin sekreterin nişanlısı ona Ankara'dan bir ev alacakmış' dedi. Bahsettiği evin değeri o zamanın parasıyla 300 bin mi, 300 milyon mu, şimdi hatırlamıyorum ama çok büyük bir para. Diyelim ki şimdiki 300 milyar. Bunu Ercan Bey'e de anlatmış, o da bana gelip, 'Duydun mu?' diye soruyor. Ben de 'Ercan Bey' dedim, 'Ankara'da o

kadar pahalı ev yoktur.' Birden bozuldu... 'Hayatım, seninle de dedikodu yapılmaz ki zaten. Bırak olsun veya olmasın, ne güzel anlatıp gidiyoruz. Hemen rakamları devreye sokup dedikodunun zevkini kaçırıyorsun.'"

Onun bu dedikodu merakını Duygu Asena da şöyle anlatıyor: "Odama her gelişinde lafı dönüp dolaştırıp flörtlerime getirirdi. Kimle çıkıyorum, nasıl biri? Ne zaman onunla tanıştıracağım?.. Sonra akıl verme faslına geçerdi. Hatta bir ara Ercan Arıklı'yla bizim dedikodumuzu çıkarmışlar. Bir akşam bir grup oturuyoruz: 'Yahu kadını ben hiç yalnız yakalayamadım ki nerede beraber olacağım?' dedi. Bir gün yine 'Ercan Bey' demiştim, 'hangi kadını gözünüze kestiriyorsanız onu elde ediyorsunuz. Hepsi kaliteli, güzel kadınlar. Nasıl yapıyorsunuz bunu?' 'Bebeğim' demişti, 'bunu o kadar inanarak yapıyorum ki, karşımdakini o an dünyanın kraliçesi olarak görüyorum ve bunu ona anlatıyorum. Bundan etkilenmeyecek bir kadın yok.'"

Tuncer Arıklı'nın da söylediği gibi, onun çapkınlığı sonradan edinilmiş bir şey değildi. İçten gelen, samimi bir "şey"di. Ercan, söylediği her söze kendi de inanıyordu.

Ercan, Merve'den ayrıldıktan sonra Kabataş'ta, Setüstü'nde Boğaz manzaralı bir eve taşınmıştı. Bu arada Çağla da, Amerika'daki işlerini çözümleyip İstanbul'un yolunu tutmuştu. Havaalanında onu karşılayan Ercan'ı bir sürpriz bekliyordu. Çağla ona bir hediye getirmişti. Siyah beyaz benekli minicik bir Dalmaçyalı. Blacky adını koydukları bu minik yavruyu kucağına aldığı ilk günden sonra, Ercan tabiî ki, köpekler hakkındaki bütün kitapları okumaya başladı. Ve Blacky, onun yıllar boyu vazgeçemediği tutkularından biri haline geldi.

Setüstü'ndeki evde birlikte yaşamaya başladıkları zaman Çağla her geçen gün onun hakkında yeni bir şeyi keşfediyordu. Bu eve soğan ve sarmısak kesinlikle girmiyordu. Ercan, temizlik konusunda olduğu kadar yemek konusunda da son derece titizdi. Örneğin sofraya getirilen peynirin mutlaka Nişantaşı'ndaki Abant Çiftliği adlı şarküteriden alınması gerekiyordu. Zeytin ve her sabah yediği greyfurtun da Balık Pazarı'ndan... Evde gerekmeyen hiçbir eşya bulunmuyordu. Ne bir biblo ne bir aksesuar. Her şeyin fonksiyonel olması gerekiyordu. Masa örtülerinden, çarşaflara, duvarlara kadar her şey beyazdı. Yemek takımları, duvarlar, halılar da. Sadece koltuklar siyah deridendi. "Çekmece" sözcüğü-

ne hayatında yer yoktu. Yatak odasındaki komodinler, çalışma masası, her şey ortada ama belirli bir düzen içinde olmalıydı. Zaten çalışma masası da camdan yapılmıştı. Briçten fotoğrafçılığa kadar her konuda yüzlerce kitabı içeren kütüphanesi ve video film arşivi de inanılmaz bir titizlikte hazırlanmıştı. Nereye elini atsa, istediğini o an bulabiliyordu.

Giysileri, pamuk, keten, ipek gibi saf kumaştan dikilirdi. Sentetik kumaş da girmezdi bu eve. Çarşafların da pamuktan olması gerekiyordu. Çağla, kaç kez onun yurtdışına yaptığı yolculuklarda yanında çarşafını götürdüğüne tanık olmuştu. Bazı otellerde kullanılan sentetik çarşaflarda yatamıyordu. Tabiî ki hava sıcaklığına göre sınıflandırılmış elbiselerin, gömleklerinin bulunduğu gardırobu da aynı düzen içindeydi. "Dışarısı kaç derece onu bilirdi" diyor Çağla. "Sabahları hava raporunu dinlerdi. Ama İstanbul'da iklim gün içinde bile değişir. Böyle durumlarda zaman zaman pantolon istettiği de olurdu."

"Sözünü ettiğiniz listeyi size gösterdi mi?"

"Bir gece yemek yerken bahsetmişti. Sonra çok ısrar edince gösterdi."

"Nasıl bir liste bu?"

"Mutlaka tanımam gereken kadınların listesi demişti..."

"Siz de var mıydınız o listede?"

"Listeyi ilk yapmaya başladığı zaman yazmış beni. Daha tanışmadan önce... Ben iki numaradaymışım."

"Bir numarada kim vardı?"

"Üstünü çizmiş. Okunmuyordu. Herhalde onunla tanışmış olmalı. 'Kaç senesinde beni oraya koydun?' diye sormuştum. Uzun zamandır tutuyor olmalı. Çünkü kalemlerin mürekkepleri zaman zaman değişiyor. Belli ki eklemeler yapılmış. Dedim ki, 'Peki arkadakileri ne zaman tanıyacaksın?' 'Ee bir gün tanırız' demişti. Çok gülmüştük."

"Sizin altınızda da isimler vardı yani..."

"Tabiî... Ben ilk söylediği zaman inanmamıştım. Şaka yapıyor sandım. Sonra 'İlk defa sana gösteriyorum' diye gösterdi. Kasasında saklıyormuş. Önce çok güldük, sonra birinin eline geçmesin diye 'Yırt at bunu' dedim. Sonra ne yaptı, yırttı mı yırtmadı mı bilmiyorum..."

Ercan o listeyi yırtmamıştı... Yıllar sonra Adil Özkol da aynı listenin son halini görünce oldukça şaşırmış ve aynı tavsiyede bulunmuştu: "Ercan Bey, yok edin bu listeyi..."

Ansiklopediler, *Erkekçe*, *Kadınca* gibi dergilerle Ercan Arıklı artık basın dünyasında "Prens" diye anılıyorsa da, *Nokta*'nın sahibi olması nedeniyle siyasîlerle de yüz yüze gelmeye başlamıştı. Arada sırada Ankara'ya gidiyor, üst düzey devlet görevlileriyle bir araya geliyordu. Aslında bundan pek hoşlandığı söylenemezdi. Bu tür buluşmalardan sıkılıyor, hatta çekiniyordu. Bir keresinde Kenan Evren tarafından resmî bir davet için köşke çağrılmış, bu kısa Ankara yolculuğu hayatının kâbuslarından biri olmuştu. Ama o günlerde başına gelen bir olay ona çok daha sıkıntılı günler yaşatacaktı.

Yıldırım Ünverdi, Gelişim Yayınları'nın satış ve dağıtım sorumlusuydu. Yıllardır Ercan Arıklı'yla birlikte çalışıyordu. Gelişim, Levent'e taşındıktan sonra Babıâli'ye yakın olsun diye bir tek onun bürosu Cağaloğlu'nda bırakılmıştı. Mesleği gereği bütün haftalık dergiler ve gazeteler piyasaya çıkmadan bir gün önce onun önüne gelirdi. O çarşamba günü öğleden sonra, ertesi gün yayınlanacak olan *Hafta Sonu* gazetesine bir göz atmak için masasına oturdu. *Hafta Sonu* o günlerin en popüler magazin gazetesiydi ve *Hürriyet* tarafından yayımlanıyordu. Yıldırım, gazetenin manşetini gördüğü zaman dondu kaldı. Yazıyı bir solukta okudu, sonra telefona uzandı.

22

Telefonu Adil Özkol açtı. Levent'teki binada, Ercan'ın odasındaydılar. "Yarınki *Hafta Sonu*'nda çok kötü bir haber var" dedi karşı taraftan Yıldırım Ünverdi. "Patronun resmi birinci sayfada... Emel Sayın'la birlikte... 'Skandal' diye yazmışlar..." Adil Özkol önce bir şey söyleyemedi. Karşısında meraklı gözlerle kendisine bakan Mustafa Özyürek ve Ercan'la göz göze geldi. Sonra "Gazeteyi hemen buraya gönder" dedi Yıldırım Ünverdi'ye...

Emel Sayın ile Ercan Arıklı, Çağla bir yurtdışı seyahatindeyken, Ercan'ın evinde verdiği bir davette tanışmışlardı. Yakın dostu Şengün Kaptanoğlu o geceyi çok iyi hatırlıyor: "Kabataş Setüstü'ndeki evde bir yemek vermişti Ercan. Metin Akpınar, Zeki Alasya, Emel Sayın birlikte gelmişler. Çok eğlenceli bir geceydi. Ercan hoşluk olsun diye kokoreç ve işkembe çorbasından oluşan bir mönü hazırlatmış. Yüksek sesle bağırıyorum garsonlara 'Bana havyar, şampanya filan getirin! En parasız dönemlerimiz bu yemeklerle geçti' diye... Ercan kıpkırmızı olmuş ayağıma tekme atıyor. 'Sus, beni rezil ediyorsun' diye fısıldıyor kulağıma. Öyle eğlenceli bir geceydi..."

Ama sonra yaşananlar hiç eğlenceli olmadı. Gazetede manşetten verilen haber gerçekten korkunçtu. O güne kadar, hiçbir yerde fotoğrafının çıkmamasına dikkat eden Ercan için bu yazı kâbustan farksızdı ve onur kırıcı bir şekilde kaleme alınmıştı. "Basın Prensi'nin son skandalı" diye başlıyor, Emel Sayın'la bir mavi yolculuktan söz ediliyor, sonra Ercan Arıklı'nın özel yaşamı paramparça ediliyordu. Arıklı'ya en çok dokunan da çocuklarının

ölümünün bile ayrıntılarıyla yazılması ve bundan onun sorumlu tutulmasıydı.

Peki neden böyle olmuştu? Bir görüşe göre bu, Erol Simavi'nin intikamıydı. Bir süre önce Canan Barlas'ın çıkardığı *Genç Kadın* dergisinin kapağında Gönül Yazar ile Erol Bey'den olan kızı Yasemin'in fotoğrafı basılmıştı. Kapakta ilk kez Yasemin, gerçek soyadı ile Yasemin Simavi olarak anılıyordu. O günlerde basındaki sessiz anlaşmaya göre kimse bunu yazmazdı. Tıpkı, Ercan Arıklı'nın çocuklarının yanarak can vermesinin yazılmadığı gibi... Ama bu kapak, centilmenlik anlaşmasını bozmuştu. Karşı tarafın cevabı çok daha ağır olmuştu. Bu olayın perde arkası için genel kanı buysa da hem Ercan'a hem Erol Simavi'ye çok yakın olan Arda Gedik bunun tersini düşünüyor. "Erol Bey böyle kızıp da birini aşağılamak için emir verecek adam değildir. Ya biri onu tahrik etmiştir ya da bu kraldan çok kralcıların işidir..."

Öyle ya da böyle... Ercan Arıklı gibi bir adam için bu dayanılmaz bir durumdu. Birkaç gün odasına kapanıp kimselere görünmeyecekti. Ama önce bunu Çağla'ya açıklamak gerekiyordu. Gazete ertesi gün piyasaya çıkacağı için Çağla'nın henüz hiçbir şeyden haberi yoktu.

O dakikalarda Ercan'ın odasında derin bir sessizlik vardı. Yıldırım'ın gönderdiği gazete masanın üzerinde duruyordu. Üçü de haberi okumuşlardı. Ercan, âdeta çökmüştü.

"Çağla'yı da alıp hep birlikte bu akşam bize yemeğe gidelim" dedi Adil Özkol.

"Nasıl söyleyeceğiz?" diye umutsuz bir sesle sordu Ercan.

"Yarın gazetede görmesi daha kötü olur. Bu gece alıştıra alıştıra söyleriz."

Yaklaşık iki saat sonra Çağla'yı evden aldılar. Mustafa Özyürek ve Adil Özkol arkada oturuyor, arabayı Ercan kullanıyordu. Genç kadın böyle habersiz, apar topar götürülmesine bir anlam verememişti. Durumda bir gariplik olduğunu seziyordu. Tarabya'daki eve doğru yola çıkarken Ercan yine Abant Çiftliği'nin önünde durdu. Onun alışveriş yapmak için arabadan inmesini fırsat bilen Adil, gazetedeki haberden kısaca söz etti Çağla'ya. Ercan'ın çok üzüldüğünü de ekledi. Omuzlarını şilkti genç kadın... "Neden takıyor ki böyle şeylere?" diye mırıldandı umursamazcasına.

Onları Adil Özkol'un eşi Pırıl Hanım karşıladı... Çağla neşe içinde onu her iki yanağından öptü sonra da, "Çok ani geldik kusura bakma, sağolsun bunlar da büyütmüşler. *Hafta Sonu*'nda

saçma sapan bir haber çıkmış..." Ercan rahatlamıştı. O akşam yemekte bu konuyu bir daha açmadılar. Eve dönünce...

"Eve gidince gazeteyi bana gösterdi" diyor Çağla Kurtuluş. "Benden bir reaksiyon bekliyordu. 'Ben sadece yazının çirkinliğine sinirlendim. Üst tarafı beni ilgilendirmiyor' dedim."

"Yani bir tepki göstermediniz..."

"Hayır. Ama o bunu beklemiyordu, şaşırdı."

"Peki doğru muydu o olay?"

"Zannetmiyorum. Ama olmuşsa olmuş. Çok şaşırdı bu tutumuma. Normal bir kadın gibi davranmıyordum. Onun için 'Amerikalı' derdi bana. Hiç sorun etmedim. Bu benim problemim değildi. Önce hoşuna gitti bu durum. Ama çok enteresandır, bir süre sonra geldi dedi ki 'Bu davranışın bana bir sorumluluk yükledi. Üstelik kaçamak yapmanın zevkini de elimden aldın.' Vardır ya hani gizli bir şeyler yapmanın heyecanı. Baktı ki ben hiçbir şey demiyorum, o heyecanı kaybettiğine üzüldü..."

Ercan'ın bu gerginliği üzerinden atması çok sürmedi. Ama bu tatsız olay bir süre onu tedirgin edecekti. Hatta, 12 Eylül döneminin ünlü generallerinden Necdet Üruğ Paşa'nın yanında bile... Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri Necdet Üruğ, Adil Özkol'un aile dostuydu. Adil, Ercan ve Aycan'ı Necdet Paşa'yla tanıştırmak için Ankara'da bir randevu ayarladı. Gerisini Aycan Giritlioğlu anlatıyor:

"Onlar o günlerde mecliste görev yapıyorlardı. Adil ile Ercan İstanbul'dan geldiler. Bir süre Özel Kalem'de bekledik. Ercan meclisin o dağdağalı halini görünce 'Buraya bu kadar para harcanır mı? Bütün bu insanlar burada ne yapıyor?' diye hayretle söylenmeye başladı. Özel Kalem'deki albay, konuşmak ihtiyacındaydı herhalde. Bakanlıklar arasındaki ilişkilerde kendisine çok ters gelen durumları anlatıyor, verip veriştiriyordu. Bütün bunlar Ercan'a çok ters gelen şeylerdi. Albay anlattıkça o gerildi. Bir de içeri girecek, paşayla muhatap olacak... Onu da düşünüyor. Sonra girdik içeriye, Necdet Paşa bizi ayakta karşıladı. Zaten son derece zeki ve işini çok iyi bilen bir komutan, yer gösterdi, oturduk. Burada bir parantez açmak istiyorum. Benim adım Aycan olduğu için sık sık Ercan'la karıştırılır, çoğu kez bana 'Ercan' derler. Necdet Paşa'nın iki oğlu var. Onlar beni çok severlerdi. Evde de hep Aycan diye adım geçermiş. *Nokta*'ya geçmeden önce TRT'de açı-

koturumlar yapıyor, magazin basınında hakkımda abuk sabuk dedikodular çıkıyor. Paşa, bütün bunları da okumuş, ama belki de televizyonda görmediği için yüzümü hatırlamıyor. Kısaca beni Ercan zannetti, Ercan'ı da Aycan... Benim hakkımda çıkan magazin haberlerini hafif hafif sokuşturmaya başladı Ercan'a... Onun da zaten *Hafta Sonu*'ndaki haberden dolayı sicili bozuk. Kıpkırmızı oldu. Ama paşa, onu değil, beni kastediyor. Tabiî ben hiç düzeltmedim. Adil büyük bir ustalıkla lafa girip konuyu değiştirdi, sorular sordu. Paşa onlara konsantre oldu, böylece Ercan bu durumu kazasız belasız atlattı. Dışarıya çıktığımızda beni neredeyse öldürüyordu. 'Senin yüzünden başıma gelmedik kalmadı' diyerek... Askerî bürokrasinin üst düzeyiyle ilk yakın teması da işte böyle oldu."

1983 yılının temmuz ayında Haluk Şahin Amerika'dan döndüğünde *Nokta*, 10 000 civarında bir tiraja oturmuş saygın bir dergiydi. Haluk, dergiyi çıkaran ekiple tanıştı ve genel yayın yönetmeni olarak işe başladı. Seçimler yaklaşıyordu, ama yine de 12 Eylül'ün sert rüzgârı durmak bilmiyordu. *Nokta* ise Türkiye'nin ihtiyacı olan demokratik çizgiyi yakalamıştı. Belki de bu nedenledir ki, 23 ağustos 1983 günü Levent'teki Gelişim binasını polisler bastı. *Nokta* kapatılmıştı. Kapatma kararının tebliğ edildiği Haluk Şahin Amerika'dan gelirken böyle bir durumu aklına bile getirmemişti. O anda yanında bulunan ve Türkçe bilmeyen küçük oğlu da polisleri görünce şaşkına dönmüştü... "*What's going on? What's happening dad?*" diye sorup duruyordu. Haluk ona, DYP Genel Başkanı Yıldırım Avcı'nın dergide yayımlanan şu sözlerinin Kenan Evren yönetimini kızdırdığını nasıl izah edebilirdi?

> Türkiye'nin karşı karşıya olduğu iç ve dış meselelerin ancak millî iradeye başvurularak çözüleceğine inanıyoruz. Dolayısıyla, bu temel ve vazgeçilmez şartları hiçe sayan her formül çıkmaz sokaktır. Zaten milleti ve onun iradesini devre dışı bırakan bir seçim ve demokrasinin düşünülmesi bile abestir. (...) Vatandaşlarımız, kendi gerçek temsilcilerini parlamentoya göndererek ülkenin idaresini onlara teslim etmek istemektedir.

Suç, işte bu cümlelerdi. Tebligat pazartesi günü yapılmıştı. Salı sabahı ise Ercan Arıklı, Haluk Şahin ve Adil Özkol Selimiye Kış-

lası'na, Sıkıyönetim Komutanlığı'na çağrılmışlardı. İstanbul Sıkıyönetim Komutanı Orgeneral Necdet Öztorun'un Kurmay Başkanı Tümgeneral Çetin Başar kabul etti onları.

Yazar Kürşat Başar'ın babası olan Çetin Paşa son derece kibar ve sıcak karşıladı üçünü de. Ercan ve Adil, bir süre önce onun makamına bir kez daha gelmişlerdi.

İlk çağrılışları sadece bir uyarıydı. *Nokta*, yasaklı olan Bülent Ecevit'in Kıbrıs için yaptığı bir konuşmayı yayımlamıştı. Sıkıyönetim bunun bir kez daha tekrar etmemesini "rica" ediyordu. Ercan Arıklı, Çetin Paşa'nın karşısında laf oyunlarına girişmemişti. "Kıbrıs Barış Harekâtı'nı sizler yaptınız Paşam" dedi. "Kıbrıs meselesinden söz ederken Ecevit'ten de bahsetmenin şart olduğunu herhalde kabul ediyorsunuz. O zaman Ecevit'i değil bu yasağı ortadan kaldıralım." Çetin Başar bu görüşe katılıyordu aslında. Ama bu uyarıyı yapmak da onun göreviydi.

Şimdi bir kez daha aynı odadaydılar. Bu kez süresiz kapatma kararı alınmıştı. Ercan yine alttan almadı. "Paşam, ordumuz ne zaman darbe yapsa sonunda demokrasiye geçmiştir" dedi ve devam etti: "Şimdi de bu geçiş dönemini yaşıyoruz. Teröre, anarşiye karşı her türlü tedbiri alabilirsiniz. Ama siyasete karşı tedbir almak makul mü? Kapatma kararı sizin yetkinizde. Ama bu sadece bizim için değil, Türkiye'nin imajı bakımından da kabul edilebilecek bir şey değil. Yetki sizin, ama bu da benim yayıncılık anlayışım..." Tümgeneral Çetin Başar "Bu söylediklerinizi komutanıma ileteceğim" dedikten sonra konuyu değiştirdi ve daldan dala atlayan bir sohbet başladı.

Ercan, Haluk ve Adil dışarı çıktıkları zaman hâlâ tedirgindiler. Derginin açılması konusunda olumlu ya da olumsuz bir yanıt alamamışlardı. Ercan, arabasının direksiyonuna geçerken "Acaba bunları hiç söylemese miydim?" diye düşünüyordu. Bu esnada, geri geri park yerinden çıkarken askerî bariyerlerden birine çarptı ve devirdi. Adil Özkol güldü: "Demin ucuz kurtulduk, ama ister misin şimdi ordu malına zarar vermekten bizi içeri alsınlar..."

İki gün sonra, perşembe akşamüzerine doğru derginin yeniden açıldığına dair karar ellerine ulaştı. Hiç ara vermeden yayına devam edebileceklerdi. *Nokta* ekibi kolları sıvadı ve cuma akşamına kadar dergiyi baskıya hazırladı. Ertesi gün yazı işleri salonuna giren Ercan'ın onlara söylediği cümleler şöyleydi: "Yavrucuğum, mademki iki günde böyle güzel bir dergi hazırlayabiliyorsunuz, kalan beş günde ne yapıyorsunuz?"

Birkaç günlük bu kapatma kararı ters tepti. Olay basında büyük yankı buldu. Askerî yönetim tarafından bir derginin kapatılması, onun demokratik ehliyetinin belgelenmesi anlamına geliyordu. *Nokta*'nın bir gün içinde prestiji arttı. Ama mutfakta işler pek iyi gitmiyordu. Haluk ile derginin eski kadrosu arasında soğuk rüzgârlar esmeye başlamıştı. Haluk Şahin'in deyimiyle "Ankara'dan ve soldan gelen grup bir dayanışma içindeydi, kendisinin yayın politikasını fazla sosyal demokrat, yeterince solcu bulmadıkları için bir muhalefet havası yaratıyorlar"dı.

Aslında bu çatışmanın başka bir nedeni daha vardı. Haluk döndükten sonra, Ercan'la birlikte ortak bir karar almışlardı. Derginin mizanpajı ve yazı üslubu *Time* ve *Newsweek* dergilerini örnek alacaktı. Sayfa düzeninde pek sorun çıkmadı, ama yazı konusuna gelince işler karıştı. Bütün yazıların bir öykü gibi başlaması ve "di'li geçmiş"le yazılması isteniyordu. *Nokta* çalışanlarının yıllar sonra bile birbirlerine "Olsun!" yerine "Olsundu!" diye takılmaları işte o günlerden mirastı. Bütün yazıların düzeltilmesi ve bu formüle uygun hale getirilmesi görevini ise Hilmi Yavuz üstlenmişti. O günlerde bilgisayarlar ancak filmlerde görülebildiği için, Hilmi, önüne gelen daktiloyla yazılmış yazıları, haberleri kırmızı kalemiyle düzelterek "gelincik tarlası"na çevirirdi. Buna en çok bozulanlardan biri de, *Nokta*'nın doğal isyankârı, Tuğrul Eryılmaz'dı. Her on beş dakikada bir, David Bowie'nin bir şarkısını yüksek sesle söyleyerek, yazıları düzeltmekte olan Hilmi Yavuz'un masasının yanından geçerdi...

"'Ground control to major Tom' (Yer kontrolünden Yüzbaşı Tom'a) şarkısını dinlemekten gına gelmişti" diyor Hilmi Yavuz. "Tuğrul'lar beni Ercan'ın oraya koyduğu bir casus olarak bellemişlerdi. Ben yazıları oturup kırmızı kalemle düzeltiyorum. Tuğrul yanımdan geçerken hep aynı şarkıyı söylüyor beni çıldırtmak için: 'Ground control to major Tom'. Nereden bulmuşsa o şarkıyı. Bir gün ben bunu kenara çektim. 'Tuğrul Bey benimle bir meseleniz mi var?' dedim. 'Ne münasebet' dedi. 'Bir şey var herhalde ki Ground control to major Tom, diye hep yanımdan geçiyorsunuz.' Tuğrul da 'Bütün yazıları lale bahçesine benzetiyorsunuz böyle kırmızı süslerle' dedi. O zaman kafam attı. 'Ne yapayım, siz de yazı yazmasını bilen adamlarla çalışın kardeşim...' dedim.

'Bu kuralları kim koydu?'

'Biz koyduk.'

'Bunlara uymak zorunda mıyız?'

'Bunları Ercan Bey'e sor... Onun kuralları' dedim. Aradan bir süre geçtikten sonra anlamış ki ben Ercan'ın adamı filan değilim, sonra aramız düzeldi."

Bu konu açıldığında Tuğrul da, "Hilmi Yavuz'a David Bowie'nin şarkısını ezberletmiştim" demekle yetiniyor.

23

"Mademki o kadar solcu geçiniyorsun, TİP davasında ben hapislerde yatarken sen nerelerdeydin?" diye bağırdı Adil Özkol.

"Ben o zaman Londra'da Rolling Stones konserindeydim" diye yanıtladı onu Tuğrul Eryılmaz aynı kızgınlıkla.

İkisinin arasındaki bu kapışmalar artık doğal sayılıyordu, ama Adil Özkol'un sesi ilk kez yükselmişti... Tuğrul ne yaptıysa?.. Aslında bu tartışmalar kişisel değildi. Adil Özkol'un *Nokta* dergisindeki konumundan kaynaklanıyordu. Dergiye girecek olan yazıları okur, fazla sivri olanları dönemin şartlarına göre "bir hizaya girmesini" sağlardı. Ya da bu sivriliğe mantıklı bir neden bulunmasını isterdi. Bu nedenle "gençler" ona sansürcü derlerdi kimi zaman. Ama aslında o tam bir denge unsuruydu.

"Bana sansürcü demelerini anlıyorum. Bir bakıma işlevim buydu. Ama bu hiçbir zaman bir çekişme, tartışma halinde olmadı. 'Çocuklar bu yazıyı koymayalım' dediğim zamanlar olmuştur. Ercan Bey Gelişim'in tek patronuydu ve uzun bir dönem, hatta sonuna kadar yayının içindeydi. Patronlar siyasî ya da ekonomik nedenlerle belirli haberleri ya hiç yayımlamazlar ya da belli kalıplar içinde yayımlanmasına izin verirler. Bu, patronun tavrına göre kimisinde açık, kimisinde dolaylı yönden olur. Ercan Bey'in tavrı böyle değildi. Çoğu zaman diğer arkadaşların yanına geçip beni ikna etmeye çalışmıştır. Tabiî bu benim için bir sorun değildi, hatta büyük bir rahatlıktı. Ercan Bey'e olsun, diğer arkadaşlara olsun, 'Bunu yapmayalım, şöyle zamanlayalım' demek rolü hep bana kalırdı."

Adil Özkol'un bu anlattıkları Tuğrul Eryılmaz'ın şu cümlelerine denk düşüyor aslında: "Sonradan anladık ki, Ercan Bey, Adil Bey'e kötü polis rolü vermiş. Yayın politikası için söylüyorum tabiî bunu.

Adil Bey de yıllarca bize 'Kardeşim benden ne istiyorsunuz, gidin onunla konuşun' demedi..."

"Biliyor musun aslında senin ellerin çok güzel..." Bu cümle Ercan'ın hoşuna gitmişti. Ellerini dikkatle inceleyip gülümsedi, karşısında oturan Çağla'ya baktı: "Sahi mi? Hiç fark etmemiştim." "Evet" dedi Çağla "Mesela Sakıp Sabancı'nın da elleri de çok güzel. Bunu neden kullanmıyorsun?" Ercan, "Ben sadece bacaklarımın güzel olduğunu sanırdım" dedi ve anlatmaya başladı.

"Lozan'da bir arkadaşımla birlikte çok hoş bir kızla tanıştık. İkimiz de kızı tavlamaya çalıyoruz. Arkadaşım çok yakışıklı bir çocuk. Bir yarışa girmişiz. O gün aynada kendime baktım... En güzel yerim bacaklarım. Hemen gittim bermuda şort aldım. Sonra birkaç tane daha.. Lozan'da yağmur yağıyor, ben kızın yanına şortla gidiyorum. Yarışı ben kazanınca anladım ki bacaklarım güzelmiş. Ama ellerim?.. Hiç düşünmemiştim..."

Çağla iltifat etmemişti. Buna Ercan'ı inandırdı. O günden sonra Ercan, karşısındakiyle konuşurken ellerini kullanmaya başladı. Zaman zaman ellerini uzunlamasına birleştirip, çenesine dayayarak konuşması onun özelliklerinden biri olmuştu. Dostlarının yanında, ayaklarını masaya dayayıp konuşması, sinirlendiği ya da önemli bir karar vermek üzere olduğu zaman bacak bacak üzerine atıp tek ayağını sallaması gibi...

Haluk Şahin, onun karikatürlerini ilk kez *Washington Post*'ta gördüğü zaman Türkiye'ye dönmeye hazırlanıyordu. Karikatürlerin altında bir Türk'ün imzası vardı: Salih Memecan. Salih aslında mimardı ve Philadelphia'da doktorasını yapıyordu. Onunla temasa geçti ve bir süre sonra Türkiye'ye döneceğini öğrendi. Haluk yeni dergisinde ona karikatür çizdirmeyi kafasına koymuştu.

Memecan Karadenizli bir ailenin oğluydu ve kendini bildi bileli çiziyordu. Ama ailesi onu oraya okuyup adam olsun diye göndermişti, karikatürcü olması için değil... Bu arada Salih, Washington'da Nursuna isimli genç bir Türk kızına âşık oldu. Sonradan yaşamını birleştireceği Nursuna da İstanbul'un köklü ailelerinden birinden geliyordu.

Memecan, bazı kelimeleri söyleyemez, kekelerdi. Özellikle "b" harflerinde... Bir gün süpermarket benzeri bir yerde Nursuna'yla kuyruğa girmişti. Bir jilet alacaklardı. Eninde sonunda İngilizce

olarak *blade* diyecekti. Ama bunu siz bir de ona sorun. Kelimenin başında "b" harfi, yanında yeni tanıştığı kız, önünde uzun bir kuyruk olunca heyecanı artmıştı. *"Blade, blade"* diye kendi kendine mırıldanıp alıştırma yaparken birden kendini kuyruğun başında buldu. Sıra ona gelmişti. Bir solukta *"Blade"* deyiverdi. Rahatlamıştı. Ama asıl darbe o anda geldi. Satıcı, *"Black or blue?"* diye soruverdi. Salih bu iki yeni 'b" saldırısı karşısında çöküp kalıvermişt. kuyruğun başında...

Haluk Şahin'in teklifine bir yanıt vermemişti Salih Memecan. Doktorasını bitirmişti, İstanbul'a dönünce düşünecekti. "Türkiye'ye dönüp, "Yapı Teknolojisi Felsefesi ve Tarihi" konusundaki doktoramla inşaat şirketlerinde iş aramaya başladım. Bir büyük inşaat şirketinin genel müdürüne yedi sene doktora yaptığımı, Fullbright hikâyelerimi filan anlattım. 'Sen kalıp sökmesini bilir misin?' dedi. 'Hayır ama, gotik katedrallerin nasıl yapıldığını çok iyi anlatırım' dedim. 'Libya'ya gider misin?' diye sordu. Amerika'dan gelmişim, Libya'ya neden gideyim? Sonunda Haluk Şahin'in teklifini kabul ettim. Ercan Arıklı'yla görüştüm. 100 000 lirayla işe başladım. Bu büyük bir karardı benim için. Hayatım bundan sonra karikatürist olarak geçecekti."

"Bu kızın memeleri küçükmüş Ercan Bey..." dedi Salih. "Hayatım nasıl olur, sen önceden bakmıyor musun?" diye hayretle sordu Ercan Arıklı.

"Nasıl yani?.."

"Aç memelerini bakayım demedin mi?"

"Hayır demedim. Nasıl diyeyim? Hadi açtık baktık diyelim. Ya kötüyse memeleri?.. Bu memeler kötü mü diyeceğim?.. Söyleyemem. Ben mimarım."

Ercan ile Salih'in arasındaki bu hararetli tartışmanın nedenini az sonra öğreneceğiz. Ama şimdi iki yıl öncesine, Memecan'ın Gelişim Yayınları'na katıldığı günlere dönelim. Ercan ve Haluk, Türk dergilerinde bir art director eksikliğinin farkına varmışlardı. Salih, eğitimi ve sanatsal birikimiyle bu işi üstlenebilirdi. Ve Salih Memecan, karikatürlerinin yanı sıra, derginin sayfa düzeninden, kapaklarına kadar tüm görsel yönleriyle ilgilenmeye başladı. Haluk onun görevine bir de Türkçe bir isim bulmuştu: görsel yönetmen. Türk basınında bu terim ilk kez kullanılıyordu. Salih'in bu konuda hiçbir deneyimi yoktu, ama çabuk öğrenecekti. Bir süre sonra *Nokta*'yı *Nokta* yapan en büyük özelliklerinden bi-

ri olan kapakların altında hep onun imzası olacaktı. Derginin daha da popülerleşip, kapaklarına zaman zaman yarı çıplak kadın fotoğraflarını da koymaya başladığı dönemde, Salih geleneksel utangaçlığını hâlâ üzerinden atamamıştı. İşte böyle günlerden birinde Memecan kanser konulu bir kapağa anne, baba ve çocuktan oluşan çıplak bir aile koymayı tasarlamıştı. Konu mankenleri gelip soyununca, Salih kızın memelerinin küçük olduğunu görmüş ve Ercan Arıklı'nın odasına koşmuştu.

"Bu kızın memeleri küçükmüş Ercan Bey..."

Zamanla, çizgilerinde olduğu kadar, kapaklara koyduğu çıplak mankenlerin fotoğraf çekimleri konusunda da uzmanlaştı Memecan. Kapak resimlerini Gelişim'in stüdyosunda Nermi Erdur çeker, Salih de görsel yönetmen olarak onun başında bulunurdu. İşte yine öyle bir geceydi... Salih anlatıyor:

"Para uğruna ameliyat yapan doktorlar konulu bir kapak çekeceğiz. Tasarladığım şu: doktor ameliyat masasında yatan çıplak kadının vücuduna elini sokup paraları çıkaracak. Cavidan adlı bir manken geldi, soyundu. Cavidan'ı yatırdım, üzerine çarşafı örttüm, elimi de çarşafın altına sokup, doktora parayı nasıl çıkaracağını gösteriyorum. Saat gecenin 11'i... Bu arada eşim Nur beni almaya gelmiş, bulamamış, stüdyoda demişler. Tam elim kızın göbeğinde kapı açıldı. Bir baktım Nur girdi. 'Nursuna... Bak tanışıyor musunuz? Bu Cavidan, bu da Nursuna...' diye tanıştırdım onları o vaziyette. Ne yapsaydım ki?"

24

Bugün Nokta'dan ayrılırken bir senedir emek verdiğim 48 dergi var. Belki sizin bazılarını göremediğiniz ama benim her satırının üzerinde çalıştığım dergiler. Şimdi de içimde bir burukluk var, ama izninizle, çünkü *Nokta*'yı *Nokta* yapan eninde sonunda okurlarıdır. Sevgiyle, Hoşçakalın. Yazgülü Aldoğan.

Yazgülü, bu veda yazısını yazdığı zaman tarih 23 ocak 1984'tü. Yazgülü bunca emek verdiği *Nokta*'dan, kendi isteği dışında ayrılmak zorunda kalmıştı. Bunun başka nedenleri de vardı, ama bu yazıdan bir hafta önce yaşanan bir olay hepsinin üzerine tuz biber ekmişti. Usta röportajcı Ahmet Kahraman *Nokta* için gazeteci Nazlı Ilıcak'la bir söyleşi yapmıştı. Bu görüşmenin gergin geçeceği belliydi. Bu nedenle taraflar, teybe konuşulanların tek kelime değiştirilmeden yayımlanması konusunda anlaşmışlardı. Gerisini, biz bırakalım Yazgülü anlatsın...

"Ahmet, Nazlı Ilıcak'a birkaç tanım sormuş, o da bunları yanlış söylemiş. Sonra farkına varmış ve değiştirilmesi için Ercan Bey'i aramış. 'Ben değiştirmem' dedim. Sonra Ilıcak, aşağıya Ercan Bey'in odasına gelmiş, ısrar ediyor. Ercan Bey Haluk ile beni çağırdı. Ben inmedim aşağıya. Ercan Bey kadına söz vermiş. O gittikten sonra yanına indim. 'Baştan böyle konuşmadık mı Ercan Bey?' dedim 'Kadın yanlış söylemiş, yanlışı ortaya çıkacak, işin bütün güzelliği burada, yoksa bütün yazıyı verelim eline düzeltsin...' O zaman çok kızdı. Masaya yumruğunu vurarak ayağa kalktı. 'Burada patron benim, ben ne dersem o olacak anladın mı?' dedi sert bir şekilde. Ben de aynı sertlikle 'Anladım' dedim, ardından da ukala bir şekilde 'Hıh' diye omuzlarımı silkerek döndüm, çıkıyorum.. 'Buraya geeell!!!' diye bağırdı arkamdan. Döndüm. 'O hıh

ne demek?' diye sordu. Bendeki cevap şu: 'O hıh şu demek. Siz patronsunuz, sizin dediğiniz olur, ama ben de böyle bir patronla istersem çalışırım istersem çalışmam.' Sonra odadan çıktım."

Ercan Arıklı o gün hiçbir şey söylemedi. Ama birkaç gün sonra Haluk Şahin önemli bir konuda görüşmeye geldi.

"Dergideki durumdan uzun zamandan beri rahatsız olduğumu Ercan zaten biliyordu. Dergide benim koymaya çalıştığım Batılı ölçülere uymayan birtakım şeyler, bana rağmen, yapılmaya başladı. Mesela birtakım hamasi solcu sloganlar çıkıveriyordu. Övülmesini istediğim şeyler haberim olmadan yeriliyordu. Aslında çok ilginç bir kadro vardı. Askerî idarenin gadrine uğramış eski akademisyenler, solun çeşitli fraksiyonlarını temsil edenler... Ben bu çok farklı kesimlerden gelen solcu arkadaşlarımızı belirli bir demokratik çizgide bir arada tutmaya çalışırken bir taraftan da modern bir dergi için çaba sarf ediyordum. O solcu arkadaşlarımızla ilerki yıllarda, çeşitli yerlerde beraber çalıştık; hepsi çok sevdiğim takdir ettiğim insanlardır. Bütün bunları 1983'ün konjonktürü içinde düşünmek lazım. Sol, hâlâ fraksiyonel kavgasına devam ediyordu. Büyük sosyoloji projesi hâlâ geçerli bir projeydi. O grubun amacı demokrasiyi araç olarak kullanarak 'Marksist' bir çizgiye geçmekti. Böyle bir dönemde Yazgülü'yle *Nokta*'nın nereye gitmesi gerektiği konusunda göz göze gelemediğimizi anladım. Ve yeni bir yazı işleri müdürü aramaya başladım. Durumu Ercan'a anlattım. 'Yayın yönetmeni sensin, istediğin değişikliği yapabilirsin, ben de desteklerim' dedi. Ben o sırada bakıyorum kim olabilir diye. O sırada, arkada saklanmaya çalışan Arda'yı gördüm. Birkaç defa beraber kapak yazmışız. Yazısının çok iyi olduğunu biliyorum. Boş vakitlerinde de senaryolar yazıyor. Ama yöneticilik kapasitesi hakkında hiçbir fikrim yok. Ercan'a söyledim. 'Tamam' dedi. O akşam Arda'yı eve çağırdım..."

"*Nokta*'nın yazı işleri müdürü olur musun?" dedi Haluk Şahin. Bir akşamüzeriydi. Levent'teki evinde oturuyorduk.

"Abi delirdin mi? Birdenbire nereden aklına geldi bu?.."

"Birdenbire gelmedi... Sen cevap ver."

"Yahu ben bakanların, milletvekillerinin isimlerini bile karıştırıyorum, sen bana '*Nokta*'nın yazı işleri müdürü olur musun?' diyorsun..."

"Ertesi sabah bir toplantı yapıp Yazgülü'nün yerine Arda'yı getirdiğimi söylediğimde en büyük yönetimsel şoklardan biri oldu bu.

Kimse onun başarılı olacağına inanmıyordu. Ama bırakın yazı işleri müdürlüğünü, sonradan genel yayın yönetmeni oldu ve *Nokta*'nın başında en çok o kaldı. Üstelik derginin tiraj olarak en başarılı olduğu yıllarda. Sonunda benim seçimimin yanlış olmadığı görüldü."

Yazgülü, eşyalarını topladıktan sonra son konuşmayı Ercan Arıklı'yla yaptı. Ercan onun Gelişim Yayınları'ndan ayrılmasını istemedi. "Senin çalışmana hiçbir itirazım yok, ama zor bir insansın" dedi Ercan. "Bunu ilk günden itibaren anlamış olmanız lazım" dedi Yazgülü. Ercan Arıklı ona Gelişim Yayınları'nda başka bir dergi çıkarmasını teklif etti. Ama Yazgülü kırılmıştı. Kabul etmedi. Levent'teki binaya son bir kez baktı ve oradan ayrıldı. Ercan Arıklı, iki ay ona maaşını gönderdi, sonra ödemeleri kesti. Yazgülü, tazminatının ödenmesi için harekete geçti.

"İş müfettişlerine başvurdum. Onlar raporu hazırlamak için Ercan Bey'le konuşmaya gitmişler. Benim savım şu: bana yazı işleri müdürlüğüyle eşdeğerli bir iş verecek. O zaman ben haklı duruma geçiyorum. Ercan Bey müfettişlere şöyle demiş: 'Evet, Yazgülü Aldoğan haklıdır, ama tazminatını vermeyeceğim. Mahkemeye gitsin, kazansın, alsın...' Ben de ona haber gönderdim, 'Mahkemeye gitmeyeceğim, ama başka bir şey yapacağım... Bunu herkese anlatacağım' diye... Öyle de yaptım. Burada bile anlatıyorum işte..."

Zili çalan kadın, kapı açılınca şaşkınlıktan donakalmıştı. Ercan Arıklı, kimonosunun önünü açmış, üstünde sadece slip bir külotla nazikçe sormuştu:

"Bir şey mi istemiştiniz?"

"Hayır... Özür dilerim..." diye kekeledi ev sahibi kadın ve kaçarcasına uzaklaştı. Ercan kapıyı kapadı. Merdivenleri çıktı ve ikinci kattaki salona girdi. Videokasetten dev ekrana yansıyan film devam ediyordu. "Kimmiş?" diye sordu divana uzanmış filmi izleyen Çağla. "Ev sahibi..." dedi kızgınlıkla Ercan... Çağla şaşkınlıkla ona baktı: "Kapıyı bu kılıkta mı açtın?.."

"Kapıyı neden öyle açmış?"

"Pazar günlerini çok özel tutardı. Kimsenin gelmesini istemezdi. Evde oturur film izlerdik. Ya da bir şeyler okurdu... Tam konsantre olmuşken ev sahibi kadın her pazar gelir, zırt pırt kapıyı

çalar. Kızmış işte... Birkaç defa da kibarca söylemişti. 'Pazar günü evin mahremiyetini bile bile kapıyı çalarsa ben de böyle açarım' dedi. 'Sen olmasaydın çıplak açacaktım' demişti."

"Cumartesi günleri oyun seansları devam ediyor muydu?"

"Tabiî... Çekirdek kadro hep aynıydı, bazen yeniler eklenirdi. Alp Yalman, Şengün Kaptanoğlu, Koray Bako, Selahattin Sabuncuoğlu... Zaten her gün öğle yemeğinde de Ziya Restoran'da buluşurlardı. Hep aynı yerde yemek alışkanlığı, yemeğe çok meraklı olmasındandı."

"Peki yurtdışına gittiği zaman ne yapıyordu?"

"Belli restoranlarını hiç değiştirmezdi. Ama değişik yerler denemek istediği zaman, mutlaka bu işleri bilen birine, önceden sorardı."

"Öyle pat diye gitmez yani..."

"Yok canım, bir iki kişiden kontrol edecek. Eğer önemli bir yemekse ve oraya ilk defa gidecekse, önceden bir kere uğrar, bir şeyler yer, bahşişini bırakırdı ki sonraki gelişinde iyi davranılsın. Öğlen yemeklerine bile meraklıydı. Bir keresinde 'Alp'i kıskanıyorum' demişti."

"Neden kıskanıyormuş?"

"Alp, bir iki kere öğle yemeği için uçakla Paris'e ya da Londra'ya gidip gelmiş. 'Ben yapamadım şunu' derdi..."

O günlerde Ercan Arıklı sadece *Nokta*'yla ilgili değildi doğal olarak. Gelişim Yayınları'nın daha güçlenmesi için çeşitli arayışlar içindeydi. "Beyaz Dizi", *Erkekçe* ve *Kadınca*'nın yanı sıra, ansiklopedi yayınları da devam ediyordu. Bu arada Duygu Asena, *Örgü*, *Bella*, *Bayan* adlı kadın dergileri ile *17* adlı gençlik dergisini, Hıncal Uluç *Gelişim Spor*'u, Tuğrul Şavkay, *Tat* isimli yemek dergisini, Ayşe Karabece, tıp dünyasına yönelik *Jama*'yı, Doğan Şener, *Televizyon* dergisini, Canan Barlas, *Genç Kadın*'ı çıkarıyordu. Kısa bir süre sonra aileye katılacak olan Yalvaç Ural da, *Bando*'yla Gelişim ailesinin çocuklara yönelik boşluğunu dolduracaktı.

Bu dergilerin bazılarının yayın hayatı pek uzun sürmeyecek olsa da, Ercan Arıklı'nın bu dergicilik atılımı basın dünyasında öyle yankılanıyordu ki, her yaptığında bir keramet aranıyordu. *Genç Kadın*'ın ilk çıktığı günlerde, bir araştırma şirketinin kadın dergileri üzerine yaptığı bir araştırma yayımlanıyor ve şöyle bir yorum getiriliyordu: "Ercan Arıklı bu boşluğu önceden görüp ikinci kadın dergisini de piyasaya sürdü." Ercan bu satırlara çok gülmüştü.

Nedenini de Adil Özkol şöyle anlatıyor:

"Ercan Bey bu yazıyı okuyunca güldü. 'Yahu' dedi, 'ben bu dergiyi Canan ile Duygu daha fazla kapışmasınlar diye çıkardım. Onlarsa ne sanıyorlar...' Canan Barlas ile Duygu Asena bir çekişme içindeydiler. Canan dergisiz kalınca, Ercan Bey bu formülü bulmuştu."

Canan Barlas ile Duygu Asena'nın bu çekişmesinde Gelişim'in Reklam ve Halkla İlişkiler Müdürü Ceyda Yazıcıoğlu da başrol oyuncularından biriydi. Ceyda, Canan'ın tarafındaydı. Bir gün Duygu bunu fark etti. Yaşadığı olayı şöyle anlatıyor:

"Canan ile Ceyda çok iyi arkadaştı. *Kadınca*'nın 65 000 sattığı günlerde *Genç Kadın* çıkmış, 10 000 civarında tiraj almıştı. Her iki derginin de reklam alması lazım. Bir gün Ceyda'nın imzasıyla reklam şirketlerine gönderilen bir tiraj raporu önüme geldi. *Genç Kadın* 65 000, *Kadınca* 10 000 satıyor diye gösterilmiş. Tirajlar tam olarak ters verilmiş. Ne yapacağımı şaşırdım... Hemen Ercan Bey'e koştum..."

Gelişim Yayınları'nın çatısının böylesine genişlemesi Ercan Arıklı'yı, tüm dergilerinden sorumlu olacak yeni bir yönetici arayışına itmişti. O günlerde parlayan genç bir gazeteciye böyle bir teklif götürmek istiyordu. *Günaydın* gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Zafer Mutlu'nun bu işi kabul edeceğinden de emin değildi. Teklifi kabul etmese bile onunla görüşüp, tanışmak istiyordu.

"O güne kadar Ercan Arıklı'yla birkaç kez karşılaşmıştık. Ben de kendisiyle tanışmak istiyordum. Ama bana ondan direkt olarak bir teklif gelmedi. Önce Adil Özkol ve Mustafa Özyürek'le görüştük. Beni tüm yayınlarının başına geçirmek istiyorlardı. Adı konmamış bir şeydi. Ama o konuşmada anlaşıldı ki, benim *Günaydın*'daki maddî kazancım göz önüne alınırsa, böyle bir durum gerçekleşmeyecek. Ama onların ısrarıyla Hilton Oteli'nin açık büfesinde bir kahvaltıda buluşmayı kararlaştırdık. Ben o güne kadar daha Hilton'a gitmemişim. Acemilik çekmeyeyim diye buluşmamızdan bir gün önce gidip bir kahvaltı yaptım. Ertesi sabah da buluştuk. İş filan konuşmadık. Zaten benim gelmeyeceğimi o da anlamıştı. İlk tanışmamız orada oldu. Benim Hilton'a ikinci kez gittiğim o günde..."

O gün her ikisi de, bu tanışmanın yıllar sonra, büyük bir dostluğa hatta bir kader birliğine döneceğini bilmiyorlardı.

25

"GSMH"... Bana gelen yazıları okumaya başladığım zaman karşıma çıkan bu dört harf, *Nokta*'daki yazı işleri müdürlüğümün ne denli çetin geçeceğinin ilk işaretiydi. Zaten Yazgülü'nün masasına oturmamdan kimse mutlu olmamıştı. Orada, bu işi hak etmiş ne canavarlar vardı... Ama benim bu durumu pek taktığım yoktu. Çünkü kimse bana o masadan kalkarken "Nereye gidiyorsun?" diye sormamıştı ki, şimdi "Neden oraya oturuyorsun" diyebilsinler.

"GSMH" olayına geri dönersek... Önüme gelen ilk yazılardan birinde bu harfler en az yirmi kez tekrarlanıyordu ve ben onların ne anlama geldiğini bilmiyordum. Bir ekonomi yazısıydı. Yazının gidişine göre bu garip harf birleşiminin ne olduğunu çıkardım, ama emin değildim. Şimdilerin en sıkı ekonomistlerinden biri olan Mustafa Sönmez, o günlerde *Nokta*'nın ekonomi sayfalarını yönetiyordu. Yardımcısı da Nurcan Akad'dı. Mustafa'nın masasına gittim, "Hoca" dedim "Bu GSMH'nin ne olduğunu çıkaramadım, açık açık yazsan da ben de anlasam, okuyucular da..." Yüzüme şöyle bir baktı, 'Kimlerle çalışıyoruz?' dercesine... Sonra ilk GSMH'yi çizip yanına "Gayri Safi Millî Hasıla" yazdı. "Sağol" dedim, "Diğer GSMH'ler kalabilir, açıklaması bayağı uzunmuş..." Yazıyı alıp giderken hakkımda pek iyi şeyler düşünmediğini hissediyordum. Daha sonraları, uzun süre birlikte çalışınca, o katı görünüşünün altında, dirençli ama çok tatlı insan yattığını anlayacaktım.

Haluk Şahin'le çok uyumlu çalışıyordum. Salih Memecan ise derginin kapaklarında o güne kadar yapılmamış işleri başarma çabasındaydı. Fotomontaj kapakları gündeme getirmişti. Bir karikatürcü bakış açısıyla yapılan esprili, insanı gülümseten kapak

kompozisyonları. Bilgisayar teknolojisi henüz Türkiye'ye erişmediği için, konu mankenlerini bulur, fotoğraflarını çektirir, kafaların yerine siyasîlerin, ünlülerin başlarını monte ederdi. Bu işlere yeterli bütçe ayrılmadığı için, bu mankenler genellikle Gelişim Yayınları içinden seçilir, "ikna" edilirdi. Kumar tutkusu üzerine bir kapak yapacaktık. Salih o günlerde yeni flört etmeye başlamış olan Haluk Şahin ile Deniz İnsel'i ne yapıp yapıp kandırmış, kol kola bir fotoğraflarını çekip, başları yerine de iskambil kâğıtları yerleştirmişti. Deniz ve Haluk kısa bir süre sonra da evlendiler.

Turgut Özal kapaklarının değişmez mankeni *Gelişim Spor*'un muhabiri Temel Özalak'tı. O günlerde en çok ses getiren kapaklardan birinde yine Turgut Özal ve ailesi başroldeydi. "Özal Şov Grubu" başlığının altında, tüm aile ellerinde tefler, darbukalar bir panayır sahnesindeydiler. Ertesi gün neredeyse bütün gazeteler aynı boyda *Nokta*'nın kapağını aynen basmıştı. Ama bir kapak vardı ki az kalsın pek çok kişiyi işinden edecekti...

Konu çocuklara zararlı kitaplardı. Salih'in yardımcıları arşivden bir dia bulup getiriyorlar. Sadece üst üste konmuş cilt cilt kitaplar var fotoğrafta. Salih kitapların ne olduğuna dikkat etmeden bu dianın üzerine, çatık kaşlı bir çocuk resmi monte edip bastırıyor. Altında da "Çocuklara zararlı kitaplardan sakının" diye bir kocaman yazı. Meğer o fotoğraf Gelişim ansiklopedilerinin tanıtım diasıymış ve kocaman basılınca... Ve Ercan Arıklı kendi dergisini açıp bakınca... Gerisini anlatmaya gerek yok...

Günler böyle akıp gidiyordu. Derginin yayın çizgisinde önemli bir değişiklik olmamıştı ama siyasî konuların yanı sıra toplumsal olaylar, kültür sanat hareketleri de artık kapaklarda yer bulmaya başlamıştı. *Nokta*, İngiliz dergiciliğinden Akdeniz dergiciliğine, yani daha güler yüzlü ve sıcakkanlı bir çizgiye geçiyordu. Bu Ercan ile Haluk'un birlikte verdikleri bir karardı. Tiraj 15 000 civarına gelmişti, ama bütün bunlar Ercan Arıklı'yı mutlu etmiyordu... Aklında başka şeyler vardı.

Adil Özkol bu hareketi iyi biliyordu, çünkü defalarca görmüştü. Ercan Arıklı'nın bacak bacak üstüne atıp, bir ayağını sürekli sallaması, onun önemli bir karar alacağının işaretiydi. Gerçekten de Ercan, o gece böyle bir karar almak üzereydi.

Ankara'da RV Restoran'daydılar. Sabah uçaktan indiklerinde Ercan, Büyük Ankara Oteli'ne yerleşmiş, Adil Özkol da uzun süredir ayrı kaldığı evine gitmişti. Özkol'un eski arkadaşı Uğur Mumcu'yla buluşmuşlardı. Adil bu arada Mümtaz Soysal'ı da çağırmış, hep birlikte yemeğe oturmuşlardı.

Buluşmalarının belirli bir nedeni yoktu. Ercan'ın kafasındaki, onlara fikir sormak, bazı konulardaki düşüncelerini öğrenmekti. Önce *Nokta* hakkında ne düşündüklerini sordu. *ABC* ve *Politika* deneyimleri, içindeki gazete çıkarma ateşini söndürememişti. Söz dönüp dolaşıp bu konuya geldi. Bir gazete çıkaracaksa ne yapmalıydı? Lafın burasında Mümtaz Soysal hafifçe güldü. "Elinizde bir dergi var" dedi, "Geleceği iyi görünüyor. Gazeteden önce onunla biraz daha fazla uğraşsanız..."

Ercan hemen anladı. Mümtaz Soysal kibarca, "Önce elindeki dergiyi bir adam et de ondan sonra gazeteyi düşün" demeye getiriyordu. Mesajı almıştı. Sol ayağı elinde olmadan sallanmaya başladı. Yemek boyunca bir daha bu konu açılmadı.

Restorandan önce Mümtaz Soysal ayrıldı. Uğur da Adil'i evine bırakacaktı. Ercan ona "Sabah kahvaltıya otele gelebilir misin?" diye sordu.

Adil, ertesi sabah erkenden Ercan'ın Büyük Ankara Oteli'ndeki odasına gitti. Kahvaltı masası olduğu gibi duruyor, ayak sallanıyordu.

"Adil, dün geceden beri düşünüyorum. Greyfurtumu bile yiyemedim. Adam ne kadar haklı. Önce şu dergiye bir el atalım... Ben bu işi yapabilirim değil mi?"

"Yaparsınız" dedi Adil, "Arda da iyice öğrendi..."

"Sen de varsın..."

"Yaparız, merak etmeyin" dedi Adil Özkol.

Ercan Arıklı kararını vermişti. Kendi dergisini ele geçirecekti. Sol ayağı hâlâ sallanıyordu.

"Ercan'ın dergiyle ilgili beklentileri giderek yükseliyordu" diyor Haluk Şahin. "Bir gazete yapmak fikrini aklından çıkaramıyordu. Uğur Mumcu'nun, Mümtaz Soysal'ın söylediklerine kulak kabartıyordu. Onlar da 'Dergi iyi filan ama gazete çıkarmadan önce kendini kanıtlaman lazım' diyorlar... Ercan'da o baskıları hissediyorum. Bu arada ben, İtalyanların *Panorama*'sı *L'espresso*'su gibi kendi gündemimizi yaratmaya gayret edelim, insanî konulara, cinselliğe, kültür sanata daha çok yer ayıralım istiyordum.

Ama Ercan daha hızlı gitmek niyetindeydi. Böylece aramızda birtakım fikir ayrılıkları belirdi. O, daha hızlı tiraj alan ve günlük gazete çıkarma idealine daha çabuk yaklaştıracak bir köprü gibi görmeye başlamıştı *Nokta*'yı. Hiç girmediği yazı işleri toplantılarına bile zaman zaman girmeye başlamıştı..."

O güne kadar Ercan Arıklı *Nokta*'nın sadece Yayın Kurulu toplantılarına girerdi. Yayın Kurulu'nda önce bir hafta öncenin dergisi kıyasıya eleştirilir, ardından yeni derginin konuları üzerine fikir üretilirdi. Her pazartesi sabahı başlayan bu toplantılar akşamüstüne dek sürerdi. Eleştiriler gerçekten acımasız olurdu. Ercan Arıklı başkanlığındaki bu savaş, kuruldaki iki ekip arasında geçerdi. Bir tarafta *Nokta* yöneticileri, diğer yanda, Adil Özkol, Mustafa Özyürek, Hilmi Yavuz, Hıncal Uluç, Duygu Asena, Attilâ İlhan gibi Gelişim'in önde gelen isimleri...

Gerçekten de Ercan, Yayın Kurulu'ndan sonra, artık haber toplantılarında da kendini göstermeye başlamıştı. "Dergiyi ele geçirme" operasyonunun ilk adımlarıydı bunlar. Bir seferinde toplantı salonuna girince Güldal Kızıldemir, "Hababam sınıfına müfettiş geldi!" diye bağırmıştı. Herkes gibi Ercan Arıklı da gülmüştü. O böyle şeylere kızmazdı. Hatta daha ileri gidenlere bile...

Bir gün derginin yazı işleri salonunda Tuğrul Eryılmaz'la ve İpek Çalışlar'la siyasî bir tartışmaya girmişlerdi. Ercan fikrini onlara kabul ettiremiyor, diğer ikisi bastırıyordu. Sonunda dayanamadı Ercan: "Bana bakın, fazla ukalalık etmeyin, ben Lozan'da siyasal bilimler okudum" dedi. Tuğrul'dan gelen yanıt aynen şöyle oldu: "Buradaki Siyasal'ı kazanamayınca babanız parayı bastırıp Lozan'a göndermiştir." Hep birlikte gülmüşlerdi. Ercan, Tuğrul'u severdi.

Bir yaz günü Ercan Bodrum'dan tatilden dönmüştü. Gelişim'in kapısından girerken Semra Somersan'la karşılaştı. Semra, akademisyen bir genç kadındı ve *Nokta*'da çalışıyordu. "Sen daha tatile çıkmadın mı?" diye sordu Ercan. Semra'nın yanıtı: "Biz patron muyuz? Bodrum'da evlerimiz, yatlarımız yok. Buralarda sürünüyoruz..." Ercan bu kez gülmedi. Hiçbir şey söylemeden yürüdü, odasına çıktı. Reaksiyonu bu olmuştu. Zaten Semra da fazla ileri gittiğinin farkındaydı.

O günlerde yaşanan bir olay hem Ercan Arıklı'nın karakterini, hem de bazı konularda Haluk Şahin'le baş gösteren fikir ayrılık-

larını ortaya çıkarması açısından ilginçtir. Çoğu patron gibi Ercan Arıklı da sendika olayına karşıydı. Üstelik Gelişim Yayınları çalışanları da o güne kadar böyle bir şeyi düşünmemişlerdi. Ama olay gündeme geldiği zaman Ercan bu konuyu yöneticileriyle görüşüp bir karara varmak istedi. İşte o gün olanları, değişik açılardan yaşayan iki tanıktan, Duygu Asena ve Haluk Şahin'den dinleyelim. Önce söz Duygu'nun:

"Bir ara 'sendikaya girelim mi girmeyelim mi' toplantısı yaptı. Hepimizi topladı. Güya bize soracak. Kararımızı öğrenecek. Hıncal filan da vardı galiba. 'Ne isterseniz onu yapacağım' dedi. Sonra bir konuştu, 'Girersek, evet derseniz şu olur, bu olur. Maaşlar şöyle olur..' Öyle bir tablo çizdi ki, sonunda onun dediği oldu. Sonra Haluk'u çağırdı."

"Beni aşağıya çağırdı. Hıncal orda, Ceyda orda, Duygu orda. Adil Özkol orda. Bir heyet toplanmış. 'Halukçuğum şey konuşuyoruz, sendikalaşma yolunda bazı istekler varmış ne dersin; sendikalaşmaya izin verelim mi vermeyelim mi?' dedi. 'Yahu biz dergide işçi haklarını savunuyoruz tabiî ki verelim' dedim. 'Ama hepimizin kararı aksi yönde' dedi. Ben iyot gibi açıkta kaldım."

Sonunda beklenen oldu. Haluk'la baş başa yaptığı bir toplantıda Ercan Arıklı, Haluk Şahin'e eğer uygun görürse kendisini derginin yazı işleri müdürü olarak atamasını istedi. "Sen genel yayın yönetmeni olarak kalırsın, ben de senin yanında çalışır bu işi öğrenirim" dedi. "Arda Uskan'a yine muhabirlik yolu göründü" diyenler fazla sevinmesin; çünkü Haluk bu teklifi kabul etmedi. "Sen buranın patronusun, ben senin yanında çalışıyorum, şimdi sen benim yanımda çalışmak istiyorsun. Diyelim ki seni işten kovmam gerekti, bunu nasıl yapacağım. Bu mantıklı değil" dedi Ercan'a. Ardından ikinci teklif geldi. Haluk, *Nokta*'da başyazar olarak kalsın, bütün dergilerin başında da "murahhas aza" olarak görevine devam etsin... Haluk Şahin, ikinci görevi de kabul etmedi. Bir süre dergide başyazar olarak yazmaya devam etti, sonra da Gelişim'e veda ederek *Hürriyet* gazetesine kanat açtı.

Haluk Şahin, Gelişim'de son dönemde yaşadıklarını şöyle anlatıyor:

"Ercan çok zeki, meraklı ve işin püf noktalarını gören bir yayıncıydı. *Nokta*'nın daha kısa zamanda çok daha başarılı olabileceğini gördü. Ben *Nokta*'yı kendi başına bir hedef olarak düşünmüştüm. Ercan ise yayıncı olarak, bunun başarı potansiyelinin

çok daha yüksek olduğunu fark etti ve o potansiyeli bir an önce realize etmek için gerekli atakları yapmayı planladı. Biz 10 000 metre koşacağımızı zannederek yola çıktık, bize '10 000 metre koşmuyoruz, 800 metre koşacağız' dedi kısaca."

26

Olan biteni sessizce seyrediyordum... Haluk Şahin'in genel yayın yönetmenliğinden ayrıldığı duyulur duyulmaz, dergide yine ortalık karıştı. Onun yerine kim geçecek, künyeye kim "genel yayın yönetmeni" olarak yazılacaktı? Beni Yalçın Pekşen'le tanıştıran ve Gelişim'e girmeme neden olan sevgili dostum Erhan Akyıldız, o günlerde *Milliyet*'ten ayrılmış, bizimle çalışmaya başlamıştı. Haluk'un olayı duyulduğu gün, Erhan bana geldi "Arda, alınmazsan Haluk'un görevine ben talibim. Ercan Bey'le gidip bunu konuşacağım, ama önce sen bil istedim" dedi. Her zaman olduğu gibi bana göre hava hoştu. Bu konuşmadan hemen sonra Ercan Arıklı'nın yanına indi. Kısa bir süre sonra tekrar yanıma geldi. "Ben istifa ettim" dedi ve eşyalarını toplamaya başladı. Çok üzülmüştüm, ama onu durduramadım.

Daha sonra beklediğim telefon geldi. Ercan Bey çağırıyordu. Bu kez ben indim yanına... Dergi çalışanlarının merakla beklediği kararı Adil Özkol'la birlikte açıkladılar. *Nokta*'ya bir yayın yönetmeni atanmayacaktı. Künyede, bu bölüm şimdilik boş bırakılacaktı. Ben iyice pişmiştim, kendisi de "yardım" edecekti. Dergiyi bir süre böyle götürecektik. Bana kolay gelsindi... Böylece yayın yönetmeninin kim olacağı(!) anlaşılmıştı. Künyede, bu unvan yazılmayacaktı. "Hayatım, zamanı gelince, hak ettiğine inandığında, künyeye de ismini yayın yönetmeni olarak yazacaksın" dedi bana. Gerçekten de bir süre sonra söylediği olacaktı.

Çağla bir bebek bekliyordu ve bu Ercan'ın duymak isteyeceği en son haberdi. Aslında genç kadın bu beraberliğin başından beri bir çocuk sahibi olmak istemişti. Hatta daha önceleri bile...

Ama bu duygusunu Ercan'a açmaktan hep çekinmişti. Şimdi hamileydi ve çaresiz söyleyecekti.

"Söyleyince şok oldu tabiî. 'Çocuk konusunda katı kurallarım var, böyle bir mesuliyete bir daha giremem. Kaldıramam' dedi. O kapıyı kapatmış bir kere. Ama ben istiyordum bu çocuğu. Ve hiç beklemediğim bir şey söyledi. 'Evlenelim' dedi. 'İstiyor musun bu çocuğu?' diye sorunca 'Bu konuyu sonra konuşuruz' dedi. Anladım ki istemiyor, kararını vermiş..."

"Ama evlenelim diyor..."

"O zaman ben dört aylık hamileydim, geç farkına vardım. 'Çocuğu istemiyorsan evlenmemize gerek yok' dedim. Artık ben mutlaka bir çocuk sahibi olmak istiyordum. Şimdiki aklım olsaydı doğururdum o çocuğu. Ama Ercan'ı böyle bir yükün altına sokmak istemedim."

"Aldırdınız mı çocuğu?"

"Amerikan Hastanesi'ne birlikte gittik. Ercan iki dakika bile duramadı içerde. Hastane fobisi varmış. Dışarı çıktı beni bahçede bekledi. Üç saat, orada öylece beklemiş..."

Amerikan Hastanesi'nin bahçesinde Ercan, sigara üstüne sigara yakıyordu. Verdiği bu karar onu perişan etmişti. Ama başka şekilde davranması da imkânsızdı. Son sigarayı bitirip boş paketi cebine koyduğu zaman artık bu olay için de geriye dönüp bakmayacağını biliyordu.

Mehmet Yılmaz *Erkekçe*'deki görevinden ayrılmış, Televizyon dergisinin yayın yönetmenliğine terfi etmişti. O gün Ercan Arıklı'nın odasına girerken istediği şeyi kabul ettireceğini çok iyi biliyordu. Ya da o öyle sanıyordu. Derginin yazı işleri müdürü Haluk Aktar, o günlerde evlenmek üzereydi. Aralarında ona para toplamışlardı. Haluk'u çok seven Ercan Bey'in de bu konuda bonkör davranacağından emindi. Durumu anlattığı zaman hiç ummadığı şu yanıtı aldı:

"Bak yavrucuğum, ben evlenecek kadar salak bir adama beş para vermem. Eğer boşanacak olan varsa, bana gelsin, bütün masraflarını karşılarım..."

Ercan ve Çağla evlenmediler. Genç kadın bir çocuk sahibi olmakta ısrar ediyordu. O olaydan sonra ilişkileri de artık eskisi gi-

bi yürümedi. Ayrılık bulutları artık alçalmaya başlamıştı. Çağla evlenip çocuk sahibi olmak istiyordu. Sanki sessiz bir anlaşma olmuştu aralarında. Çağla bir süredir Gelişim Yayınları'nda çalışıyordu. Veda günü gelip çattığı zaman genç kadın Gelişim'deki görevinden de istifa etmek istediğini söyledi. "Saçmalama" dedi Ercan. "Burası her zaman senin yerin..."

Ercan Bey'le birlikte hazırladığımız ilk sayıda garip bir gelişme yaşandı. Hafta sonunda oturmuş düşünmüş, pazartesi sabahı geldi, "Bir mafya kapağı yapalım bu hafta" dedi... Şaşırdık. O zaman adı bilinen birkaç kabadayının dışında Türk mafyası diye bir şey yok ortada. Birkaç tane yabancı dergi verdi. "Dünya mafyasını yazarız, sen bunlardan derleyip toplayıp bir kapak yazarsın..." Pek aklım yatmadı, ama dergileri alıp bir odaya kapandım. Daha sonra kapak kompoziyonu için Salih'e gitmiş Ercan Bey. "'Bir mafya kapağı yap' dedi" diye anlatıyor Salih. "'Şuraya bir şey koy, bunu buraya koy' diyor. 'Ne anlar' diye düşündüm, ama o ne dediyse yaptım. Bir baktım ki güzel bir kapak çıktı sonunda."

Ertesi hafta 15 000 civarında satan nokta 20 000'e yükselmişti. Bir hafta içinde tam 5 000 dergi fazla satmıştık. Bu kimsenin ummadığı bir şeydi.

Ercan Arıklı ilerici, muhalif ama popüler bir dergi istiyordu. *Nokta*'nın bir diğer özelliği kendi gündemini kendi yaratmasıydı. Haftanın olaylarının peşinden koşmuyordu. Bu bir yenilikti, o güne kadar Türkiye'de yayımlanan bütün haftalık dergilerin çizgisinin dışına çıkılmıştı. Ve tiraj, azar azar da olsa belirgin bir şekilde artıyordu.

"Bebeğim nasıl biri bu adam?" diye sordu Ercan.

"Alman ekolünden" dedi Çağla "Almanya'da uzun yıllar bir ilaç şirketinde genel müdürlük yapmış."

"Ayakkabılarını cilasız gördün mü hiç?"

"Hayır. Hep pırıl pırıl..."

"Arabası ne marka?"

"Mercedes kullanıyor."

Ayrı evlerde yaşamaya başladıklarından yaklaşık altı ay sonra, bir gün Çağla, Ercan'ın odasına girmişti. Konuşmak istediği iki önemli konu vardı. Birincisi; artık Gelişim Yayınları'nda çalışamayacağını söylemekti. İkinci konu da, ilkiyle yakından ilgiliydi,

çünkü evleniyordu. O zaman "Bebeğim nasıl biri bu adam?" diye sormuştu Ercan.

"Onu tanımak istedi" diyor Çağla. "Arabalara önem verirdi. Çok gösterişli araba kullananları sevmezdi, bu nedenle sordu arabasının markasını. Altı ay sonra Bodrum'da karşılaştık. Ben hamileydim. Kocamla tanıştırdım. Kulağıma eğilip 'Muradına ermişsin' diye fısıldadı."

Ercan, Çağla'yla arkadaşlığını hiç bozmadı. Yıllar sonra üçüncü eşinden boşanmaya karar verdiği zaman bile ondan yardım isteyecekti.

"Kim ulan bunlar?.. Ulan bebeğim kim bunlar?.."

Tuğrul Eryılmaz ilk kez Ercan Arıklı'yı böylesine öfke içinde kendisine bağırırken görünce şaşkına dönmüştü. Her zamanki "bebeğim" lafını yine ağzından düşürmemişti ama, bu kez kızgınlığının etkisiyle bir de "ulan" eklemişti başına. Tuğrul'un dergiye koyduğu bir röportajı gösterirken gözlerinden ateşler fışkırıyordu: "Dört elle piyano çalıyorlarmış... Kim tanır bunları? Siz beni batırmak mı istiyorsunuz?" Tuğrul bir yandan azarı işitiyor, bir yandan da Ayşe Karabece'ye beddualar yağdırıyordu içinden. Bütün bunlar onun yüzünden başına gelmişti.

Ayşe Karabece bir klasik müzik tutkunuydu ve o günlerde Avrupa'da yeni isim yapmaya başlayan Güher-Süher Pekinel kardeşlerle tanışmıştı. Onlarla bir röportaj yapmak fikrini Tuğrul'a ilk açan oydu. Şimdi de Ercan Arıklı bu söyleşi yüzünden Tuğrul'un başının etini yiyordu. Kimdi bu kadınlar, onları kim tanırdı? Bu dergide ne işleri vardı?

Ne Ercan ne Tuğrul ne de Ayşe... O gün hiç biri bilmiyordu. Ama Ercan Arıklı birkaç yıl sonra bu kadınlardan biriyle evlenecekti.

Dördüncü bölüm

27

1985 yılının mayıs ayında bir gün "Neden imzalı editör yazılarına başlamıyorsun?" diye geldi Ercan Arıklı. Bu derginin girişini, yani vitrinini bana vermesi demekti. "Başlarım" dedim ama bir sorun vardı. Gerçek imzamı ancak bir eczacı ya da bir hiyeroglif uzmanı çözebilirdi. Memecan imdadıma yetişti ve bana okunabilen, fiyakalı bir imza kaligrafisi hazırladı. Artık vitrine çıkmıştım. Bu imza hikâyesini aramızda pek bilen yoktu. O dönem bizde çalışan Ergun Hiçyılmaz bir gün telefon etti. Bankadan arıyormuş. "Gözün aydın, bana kefil oldun" diyor. Bir bankadan kredi alması gerekiyormuş, beni bulamayınca dergideki imzamı kopya edip parasını almış. "Valla imza aslından da güzel oldu" dedi. "Şimdi yandın" dedim. "Çünkü o imza benim değil..."

Cuma günleri akşama doğru, *Nokta*'da, sabaha kadar sürecek olan şenlikli bir maraton başlardı. Sabahın ilk ışıklarıyla birlikte dergi baskıya girerdi. Ercan Arıklı genellikle o geceleri bizimle birlikte geçirirdi. Yazı işlerindeki bir masanın üzerine ayaklarını uzatır, sohbete başlardı. Saatler ilerledikçe zuladaki içki bardaklarımız masaların üzerine çıkardı. Bazen de o, elinde kocaman bir Fransız konyağı ya da bir viski şişesiyle gelirdi. Geceyarısından sonra Nevzat'ın Divan Oteli'nde hazırlatıp getirdiği harika sandviçler bu sohbetlere eşlik ederdi. Kendisi bizim yanımızda içki içmezdi. Özellikle gençlerle, aramıza yeni katılanlarla konuşur, özel yaşamlarıyla ilgili sorular sorar; biraz alkol aldıkları zaman değişip değişmeyeceklerini gözlerdi. Aşağı kattaki odasının kapısı, o olmadığı zamanlar genellikle kilitlenmezdi. Bize katılmadığı bazı gecelerde içki stokumuz tükendiğinde, muhabbet grubunun ele-

başısı olarak odasına sızıp, buzdolabından konyak ya da viski temin etmek benim görevimdi. Ertesi sabah gelip, boş dolabı gördüğünde tek kelime söylemeyeceğini artık biliyorduk.

Yine öyle gecelerden birinde, baş başa oturmuş konuşurken, "Biliyor musun, Nil seni bana çok anlatmıştı" dedi. "Hangi Nil?" diye sordum, ama konuşmanın varacağı yeri sezmiştim. Çünkü hayatıma sadece bir tane Nil girmişti.

Ercan Arıklı'nın varlığından bile haberim olmadığı günlerdi. Nil'e işte o günlerden birinde âşık olmuştum. Henüz yirmili yaşlardaydım, ama Beyoğlu'ndaki ünlü "Kulis"te, Beklan Algan, Engin Cezzar gibi "abi"lerin arasına kabul edilmiştim. Onu ilk kez orada gördüm. Bir kış günüydü. Kürkünü sırtına atmış, simsiyah saçlarıyla içeri girmişti. Ufak tefek ama çok güzel bir kadındı. Ressamdı, Paris'te yaşıyordu, bir ayağı İstanbul'daydı. Oradan el ele dışarı çıktık ve hayatım kaydı.

Kendinden üç beş yaş büyük bir kadına âşık olmak ve onun da seni sevdiğini bilmek, o yaşta bir genç için müthiş bir şeydi. Bu tutku, bir yıla yakın sürdü. Sonunda bir gün kara haber geldi. Nil ilginç bir erkekle tanışmıştı. Uzun boyluydu, çok kibardı ve... gözlüklüydü... "Yemekten içmekten kesilmek" diye bir tabir vardır ya... Aynen öyle olmuştum terk edilince...

"Sana bu güne kadar söylemedim hayatım, ama Nil seni de çok sevmiş" dedi Ercan Bey. Bu ne biçim bir insandı? Gençlik aşkıma kadar uzanmıştı. "Siz olduğunuzu bilmiyordum, bilsem de nasıl rekabet edebilirdim ki?" dedim. Güldü... Kendime haksızlık ediyormuşum... Sonra dedi ki: "Seni tepeden tırnağa bir giydireyim, Paris'te bir lokantanın kapısından girelim, içi gitmeyecek kadının alnını karışlarım..."

İkimiz de biliyorduk ki, ender söylediği yalanlardan biriydi bu...

1986 yılının ocak ayında, genel yayın yönetmenliğim artık künyede de onaylanmıştı. İşte tam o günlerde, hepimizi, *Nokta*'yı, hâtta Türkiye'yi ilgilendiren önemli bir olay yaşanacaktı.

Korku filmlerini andıran yağmurlu, fırtınalı bir cuma gecesiydi. Telefon çaldı. Açtım. Dışarıdaki atmosfere uygun kısık bir ses tek bir cümle söyledi: "Bir işkenceci polisin itiraflarıyla ilgilenir

misiniz?" "İşkence" ve "polis" sözcüklerinin bile tüyleri diken diken ettiği günlerdi. Telefondaki ses, "63823 sicil numaralı polis memuru Sedat Caner" olduğunu söylüyordu. Üç kişilik gezici bir işkence timinin elemanıydı. Sayısız işkence olayına katılmış, pek çoğunu kendisi uygulamış, işkence sırasında Cennet Değirmenci isimli bir kadını öldürdükleri için yargılanarak mahkûm olmuştu. Ama her şey örtbas edilmişti. Bir kanun kaçağıydı ve bütün yaşadıklarını itiraf etmek istiyordu.

Başta Ercan Arıklı olmak üzere herkesi bir heyecan sarmıştı. Akıllara takılan iki soru vardı. Telefondaki ses doğru mu söylüyordu? Eğer doğruysa bu haber nasıl yayımlanacaktı? Bu çapta bir işkence olayını kapağa çıkarmak derginin başına büyük belalar getirebilirdi...

Dergide bundan önce de iki kez böyle bir "suç"a teşebbüs etmiştik. 1985 yılının mart ayında Kanada ve Danimarka'daki işkence kurbanları hakkında bir yazı yayımladık. Örnekler yurtdışında olduğu için bir tepki gelmedi. Biraz da bundan cesaret alarak, üç ay sonra, Türkiye'de yargıya intikal etmiş işkence olaylarının mahkeme dosyalarını kapağa taşıdık. Ama bin dereden su getirerek... Kenan Evren ve Turgut Özal'ın işkenceye karşı olduklarını söyledikleri birkaç demeci bulunup kapak sayfalarına kondu. Buna rağmen yeterince gardımızı aldığımızı düşünmüyorduk. Adil Özkol'un tavsiyesiyle kendi yazımda bir açıklama yaptım. Cumhurbaşkanı Evren o günlerde 10 üniversite öğrencisine, ayda 7 500 lira burs vereceğini söylemişti. Biz de *Nokta* olarak onun yaptığı "bu anlamlı çağrıya katılarak" 10 öğrenciye dokuz yıl süresince burs verecektik. 1985 yılında bir işkence haberi yapabilmek için, işte böyle taklalar atmak gerekiyordu. Ve bu kez elimize geçen "Sedat Caner Olayı" diğerlerinin hiç birine benzemiyordu.

İpek Çalışlar ve Can San bu araştırmayı yapmaya gönüllü oldular. Ertesi gün Sedat Caner bir kez daha aradı ve randevu yerini kendisi verdi. Levent'te Gelişim binasının yakınlarındaki Kosova isimli bir et lokantasında buluşmak istiyordu. Gecenin ilerlemiş bir saatinde İpek ve Can, işkenceci olduğunu söyleyen bu adamla buluşmak için lokantaya gittiler. Onların güvenliği için de bir tedbir düşünülmüştü. Randevu saatinden bir süre önce Kosova'nın önüne park eden bir otomobilde iki *Nokta* muhabiri bekliyor ve çevreyi kontrol ediyordu.

Ama işe bakın ki, Sedat Caner bizden çok daha önce aynı yeri incelemişti. Lokantanın iki kapısı vardı ve belli ki randevuyu onun için burada vermişti. *Nokta*'cılar ön kapıda beklerken Ca-

ner, İpek ve Can'ı arka kapıdan dışarı çıkarmıştı. Yarım saat sonra yazı işlerine bir telefon geldi, arayan İpek'ti: "Alt kattayız, Sedat Caner'i Gelişim'e getirdik" diyordu.

İpek ve Can onunla günlerce konuşup, anlattıklarını banda aldılar. Sedat Caner'in itirafları gerçekten korkunçtu. O güne kadar çeşitli rivayetlerle ortaya atılan işkence iddiaları ilk kez birinci ağızdan gün ışığına çıkıyordu. Adil Özkol bütün olayların tek tek araştırılmasını ve doğrulanmasını istedi. Bu iş en az iki üç hafta alacaktı. Ercan Arıklı da sabırsızlanıyordu, ama elinden bir şey gelmiyordu. İpek ile Can'a dört kişilik bir ekip daha katıldı. İşkence gören 200'e yakın insanın avukatları tek tek aranıyor, dava dosyaları taranıyordu.

"Sedat Caner pek çok şey anlatmıştı" diyor Adil Özkol. "Bunların en somut olanlarını seçip araştırdık. Bize, 'Antep ve Maraş civarında da işkenceden ölenleri gömdüğümüz yerler var' demişti. Oralara kadar bile gidildi..."

Antep ve Maraş'a gidip mezarları araştırmak Can San'ın göreviydi. Bu tüyler ürperten yolculuğu şöyle anlatıyor Can: "Bir geceyarısı bizim şoförle Sedat Caner'i aldık ve Antep'e doğru yola çıktık. Ben şoförle önde oturuyorum, arkada da işkenceci polis. Antep'e varınca, işkence sırasında ölüp gömüldüğünü söylediği bir devrimcinin mezarını aramaya başladık. Koskoca bir dağ, elimizde kazma kürekler... Bir gece oralara bir yerlere bir ceset gömmüşler, ama neresi olduğunu tam hatırlamıyor. Birçok yeri kazdık, bulamadık. Oradan Maraş'a geçtik. 'Şu ağacın iki yüz metre ilerisiydi' diyor, ama bulmaya imkân yok. İstanbul'a elimiz boş döndük."

Sonunda 31 ocak 1986 günü gelip çattı. Cuma gecesi sabaha karşı, *Nokta* kapağının ilk provaları rotatiflerden çıkmaya başladı. Kapakta Sedat Caner'in resminin üzerinde, bana ilk telefon açtığı zaman söylediği o dört kelime vardı: "Bir işkenceci polisin itirafları". Pazartesi sabahı geldiğinde ise bütün gazetelerin manşetlerini Sedat Caner ve *Nokta* kaplamıştı. Olay büyük yankı yapmıştı. Bir resmî işkenceci, ilk kez kendi ağzından, aldığı emir üzerine yaptığı işkenceleri anlatıyordu. Sedat'ın anlattığı işkence yöntemlerini Emre Ulaş çok gerçekçi bir biçimde resimlemişti. Daha sonra bu desenler nedeniyle iki yıllık hapis cezası istemiyle yargılanacaktım.

Esas kıyamet bir sonraki gün koptu. Köşe yazarları ağız birliği etmişçesine *Nokta*'nın haberciliğini kutlarken, Ankara'daki devlet büyükleri komik iddialarla olayı çarpıtmaya çalışıyorlardı. Muhalefet bu konuda mecliste bir soruşturma açılmasını ister-

ken, Başbakan Turgut Özal ve İçişleri Bakanı Yıldırım Akbulut, Sedat Caner'in "Dev-Yol"cu olduğunu iddia ettiler. Emre'nin yaptığı işkence resimleri için "yabancı dergilerden alınma" dediler. Ama bütün bunlara Rauf Tamer, *Tercüman* gazetesindeki şu satırlarıyla yanıt veriyordu:

> Solcuymuş, komünistmiş, yok örgüt üyesiymiş, geçiniz!.. Şimdi neredeymiş ona bakınız. Yaptığı gazetecilikten dolayı *Nokta* dergisini kutlarım. Herkes kendi mesleğini iyi yapmak zorunda olduğuna göre şimdi başarı gösterme sırası "şaibeden kurtulmak isteyen" taraftadır.

Bütün köşe yazarları da Rauf Tamer'le aynı fikirdeydi. Sıra, hükûmetin üzerine düşeni yapmasına gelmişti. Hükûmet bunu yaptı da: "Devletin itibarını zedelemek" suçundan beni mahkemeye verdi.

Ama bu arada atı alan Üsküdar'ı geçmişti. Birkaç hafta öncesinde 30 000 civarında satan *Nokta*, o hafta 120 000'e fırlamıştı. Ertesi hafta Sedat Caner'in anlattıklarının ikinci bölümü yine kapaktan verildi. Satış 110 000'in üzerindeydi. O güne kadar bu tiraj görülmüş bir şey değildi. Bugüne kadar da görülmedi.

Aynı hafta içinde Sedat Caner, Barolar Birliği güvencesi altında savcılığa teslim oldu ve işkence suçundan daha önce aldığı cezayı çekmek üzere cezaevine kondu. Bu arada ona bir başka dava daha açıldı. Benimle aynı suçtan... Sedat Caner'le bir yıla yakın bir süre aynı mahkemede yargılandık ve aklandık.

Aradan yaklaşık yedi yıl geçmişti. 10 senelik *Nokta* serüveninin sonunda televizyonculuğa soyunmuştum. Star'ın kurulduğu günlerde haber müdürlüğü yapıyordum. Bir telefon geldi yine. "Zeytinburnu belediye başkanı ziyaretinize gelmek istiyor" dedi başkanın basın danışmanı. Sesi tanıdık gibiydi. Ertesi gün geldiler. SHP'li başkanın basın danışmanını hemen tanıdım. Telefonda sesini çıkartamadığım için de hayıflandım. Çünkü o Sedat Caner'di... Birkaç yıl sonra da haftalık bir dergide yayımlanan bir haberde, Sedat Caner'in yeraltı dünyasının ünlü isimlerinden Drej Ali'nin yanında bir çay bahçesi işlettiği yazıyordu.

Nokta artık tutulamayacak bir ivme kazanmıştı. Cinsellikten tutun da en sert haberlere kadar, o günlerde tabu sayılan her tür-

lü konuya el atıyor, haber kapakları birbiri ardından patlıyordu. İpek Çalışlar'ın 6 temmuz 2003 tarihinde *Cumhuriyet* gazetesinde yazdığı şu satırlar o dönemin *Nokta*'sını mükemmel bir şekilde özetliyor:

> 100 000'e yaklaşan bir dergi eskisinden daha iyi olmak zorundaydı. *Nokta* âdeta insanların aklından geçeni okuyordu. Konu yelpazesi fevkalade genişti. Toplum içindeki tartışmalar, Muzır Yasası gibi güncel konular, batan milyarlar, yakılan filmler, bekâret, sıkıyönetim mahkemeleri, tarikatlar, fahişeler, sübyan koğuşları, Nâzım Hikmet'in kaçış öyküsü, 12 Eylül mültecileri, Kanlı 1 Mayıs... Ama hiçbiri boş laf üzerinden yayımlanmıyordu. Planlı bir biçimde, belgesi, bilgisi, hikâyesi, fotoğrafı kotarılıp çarpıcı bir biçime sokuluyordu.
>
> Büyük çoğunluğu sus pus eden askeri darbeye "haber cephesinden" saldırılıyordu. Üslup zarif, kullanılan dil popülerdi. Muhalefetin dozu, tiraj yükseldikçe artmıştı. Okur, muhalefetin değerini biliyordu. *Nokta*'da muhalefet lafla değil, haber aracılığıyla yapılıyordu. Yayımlanamaz sanılan haberleri araştırma ve bilgiyle donatıp yayımlıyorduk. *Nokta*, günlük gazeteleri etkilemeye başlamış, siyasî ve toplumsal anlamda neredeyse militan denilebilecek muhalif bir çizgi tutturmuştu.

Bebek Kahve'de yine miskin şubat günlerinden biri yaşanıyordu. Dışarıda çiseleyen yağmur, kahvenin kozmopolit müdavimlerine aldırmıyordu. Onlar da yağmura... Çaylar içiliyor, poğaçalar yeniyor, dergiler, kitaplar karıştırılıyordu. Elden ele dolaşan bir derginin kapağına göz attı Haşmet Babaoğlu. Başlıkta "Bir işkenceci polisin itirafları" yazıyordu. Haşmet'in aklı bambaşka yerlerdeydi ve birkaç gün içinde o derginin bir parçası olacağından haberi bile yoktu. "Artık bir şeyler yapmamız lazım" dedi. "Beş kuruş param kalmadı."

Haşmet'in "bir şeyler yapmaktan" kastı, bir işe girmekti. Cebinde, ikinci çayın parasını ödeyecek kadar parası olmayan Serdar Semen cebine inat çayından bir yudum daha aldı. Ali Boratav'ın da maddî açıdan her ikisinden farkı yoktu, ama o Haşmet'in söylediklerini duymamış gibiydi. Elindeki *Nokta* dergisine kaptırmıştı kendini ve işkenceci polisin itiraflarını okuyordu..

Serdar Semen bugün, Norveç'te felsefe profesörü... Ali Boratav ünlü bir piar şirketini yönetiyor. Haşmet'e ise, Babaoğlu soyadı zaten yetiyor. Ama iyi eğitim görmüş bu üç parlak delikanlı, 1986 yılının şubat ayında çaylarını yudumlarken kara kara düşü-

nüyorlardı. Kişisel tarihleri içinde o kadar uzun süredir çalışmamışlardı ki iş bulma becerilerini bile kaybetmişlerdi. Yine de her gün Bebek Kahve'ye gelip entelektüel delikanlılıklarına toz kondurmuyorlardı.

Haşmet "N'apacağız oğlum" diye yineledi.

Gözlerini dergiden kaldıran Ali "Artık bir işe girmenin zamanı geldi."

"Saçmalama." dedi Haşmet. "Aylardır çalışmıyoruz. Pat diye bize kim iş verir?"

"Belki *Nokta*'ya gireriz" diye masadan kalktı Ali Boratav ve tuvaletin yanındaki telefona doğru yürüdü. Henüz öğle yemeği bile yememişlerdi. Tabiî ki öğle yemeklerini yine birkaç poğaçayla geçiştirdiklerini söylersek abartmış olmayız.

"*Nokta*'da çalışmak mı?" diyerek bıyık altından güldü Haşmet. Bu Ali gerçekten iyi bir hayalperestti.

"Ali, sadece iki telefon etti" diye anlatıyor Haşmet Babaoğlu "Hilmi Yavuz'u ve Nurcan Akad'ı aramış. O akşamüzeri üçümüz de Ercan Arıklı'nın odasındaydık. Ercan Bey'in şu tavrı dehşetti. Ellerini cebine soktu. Aramızda şöyle bir dolandı, üçümüzü de süzdü. Sonra bize Bebek Kahve'yi sordu. Orayı merak edermiş. Bizi oraya Bebek Kahveli birileri olarak çağırmış gibiydi. Bir süre havadan sudan konuştuk. O kadar belirsiz konuştu ki Ali dayanamayıp sordu: 'Yani Ercan Bey, biz şimdi girdik mi *Nokta*'ya?' dedi. Ercan Bey döndü baktı artist gibi. 'Tabiî oğlum, sizin gibi adamlar gelmiş, işe almıyorum mu diyeceğim' dedi. Biz ertesi gün çalışmaya başladık. Bu çok acayip bir şeydi."

Nokta'nın kadrosu giderek gelişiyor, yetenekli genç insanlar ekibimize katılıyordu. Aramızda zaman zaman tartışmalar, hatta kavgalar bile çıksa yine de herkes keyifliydi. Maocusu, Troçkist'i, *Birikimci*'si, İslamcısı, her türlü insan vardı bu atmosferin içinde. Hatta eski bir MİT ajanı bile. Onlardan pek çoğu bugünün yıldız gazetecileri oldu. Bu inanılmaz ve uyumlu karışımın mimarı da tabiî ki, Ercan Arıklı'ydı... Onun kişiliğini bir de, *Nokta*'ya çok emeği geçen Ayşenur Arslan'ın satır aralarında arayalım:

> *Nokta* dergisi için epey ter döktüm... Hemen her kapağını bugün gibi hatırlarım. Dersim'in 50. yıldönümü kapağı mesela... Nasıl da saatlerce tartışmıştık... Kürt sözcüğünün henüz "realite" sayılmadığı günlerdi... Ama Ercan Arıklı "birileri yazmalı" diye düşünüyordu. İs-

lamcı kamplaşma üzerine hazırladığımız kapak yazısı yüzünden basbayağı hedef olmuştuk. Bilen bilir...

İşkenceci polis söyleşisinde Ercan Arıklı'nın nasıl heyecanlandığını, röportajı yapan İpek Çalışlar'ın, *Nokta*'yı efsane haline getirecek o randevudan dönmesini nasıl dört gözle beklediğini de bilen bilir...

O haftaların, yılların *Nokta* dergileri cilt cilt kütüphanemde... Yanlarında da Ercan Arıklı'nın hatmettiği ve okumam için hediye ettiği, medya üzerine araştırma kitapları duruyor. Ben o kitaplardan bir şeyler öğrendim elbette... Ama asıl Ercan Arıklı'dan öğrendim... Neleri mi? Mesela özgür gazeteciliği... Ve bunun için her şeyden önce bireysel olarak "kendi beyinlerimizi" özgürleştirmeyi... Tartışmayı ama bu yüzden düşman olmamayı... Soruların sonu olmadığını... Merak etmeyi... Nasılsa aklına gelip de bizlere soracağı için her ayrıntıyı hesaba katmayı... Ayrıntının zenginliğini...

Ercan Arıklı, kimilerine göre "başarılı" olamadı. Bunda, "Bir de gazetem olsun' hevesinin payı var mı, hep merak etmişimdir... Gazete çıkarmak yerine, *Nokta*'yı ve öteki dergilerini muhafaza etmeyi seçseydi... Kim bilir... O günlere dönmek mümkün değil... Peki, o günleri "yok saymak" mümkün mü? Ercan Arıklı'nın yaptıklarını bir kalemde silip atmak mümkün mü?

İlk taşı atanlar, keşke tek bir nüsha var edebilselerdi... İlk taşı atanlar, keşke arkalarından bu kadar konuşulup tartışılmayı hak etselerdi...

Böyle bir yazıya, o tartışmaların "öteki boyutunu" eklemeye gerek var mı, bilmiyorum... Hani şu, onu seven bütün kadınların "yatağından geçtiğini"... Erkeklerin de, o yatağa "kadın temin ettiklerini" söyleyen ya da ima eden boyut!

Tanıdığım Ercan Arıklı, buna katıla katıla gülerdi. Tıpkı bizler gibi... Özellikleri arasında "güzellik ve çekicilik" olmayan –aralarında benim de bulunduğum pek çok kadın– onun yanında kendimizi güzel hissederdik... Hissettirirdi... Bu, kadınları ancak yatakta düşünebilen erkeklerin anlayamayacağı bir şey elbette... Kadın/çocuk/kitap/içki/yemek/müzik/hayattan bütünüyle keyif alamayan... Hayatla flört edemeyenler için kavraması "zor" elbette...

Peki, bir melek miydi Ercan Arıklı? İnsana dair bütün kusurlardan azade miydi? Hiç mi kötülüğü dokunmamıştı birilerine?

Hayır... Hayır... Hayır...

Ama doğrusu merak ediyorum... Ona kızanların hayatları nasıl acaba? Tek bir kişiyi bile işten çıkarmayan bir patronla çalışıyorlarsa ne mutlu onlara... İktisattan miktisattan anlayarak, hasbelkader değil de, planlı programlı dergiler çıkartıp yayın tarihine bırakmışlarsa ne mutlu onlara... Psikolojik sorun ne demek, hayatında hiç "of" deyip

gözyaşı dökmemişlerse ne mutlu onlara...

Ercan Arıklı, o insanlardan değildi ne yazık ki! İnsandı! Bütün kusurlarıyla, hatalarıyla, coşkusuyla, insandı. Ondan çok şey öğrendim. Onunla çalışırken hem kendimi ve yaptığım işi, hem de onu çok sevdim...

28

"Ben söyleyemem Ercan Bey" dedim...

"Vallahi ben de söyleyemem" dedi Salih Memecan.

"O zaman üçümüz birlikte gideriz" dedi Ercan Arıklı. "Hem, ne var bunda söyleyemeyecek, anlamadım..."

Duygu Asena'yı, *Nokta* kapağı için soyunmaya ikna edecektik. O günlerde Duygu'nun ilk kitabı *Kadının Adı Yok* büyük bir patlama yapmıştı. Atıf Yılmaz kitabın filmini çekmiş, başrolde de Hale Soygazi'yi oynatmıştı. Filmin afişinde Hale'nin sırtından yarı beline kadar çıplak, daktilonun başında yazı yazarken çekilmiş bir fotoğrafı vardı. O sabah Ercan Arıklı gelmiş, harika fikrini açıklamıştı. Duygu'ya aynı pozu verdirtip, fotoğrafını çekerek derginin kapağına koyacaktık. Memecan o güne kadar pek çok genç kadını, mankeni soymuştu ama, bunu Duygu'ya teklif etmek ikimizin de harcı değildi. Ne var ki, Ercan Arıklı kararlıydı. Onun peşine takılıp, Duygu Asena'nın odasının yolunu tuttuk...

Duygu teklifi duyunca kulaklarına inanamadı. Ercan, çıplak fotoğraf çektirmesinden çok doğalmış gibi söz ediyordu. "Bebeğim, iyiliğin için söylüyorum. Koskoca *Nokta*'ya kapak olacaksın" dedi. Duygu üzerinden şaşkınlığı attıktan sonra üçümüzün yüzüne şöyle bir bakıp teklifini yaptı: "Önce siz üçünüz popolarınızı açın, ben bunu *Kadınca*'nın kapağına basayım; sonra da ben soyunurum."

Biz üçümüz popolarımızı açmadık, Duygu da soyunmadı doğal olarak... Ama Ercan Arıklı, böyle bir fikrin gerçekleşebileceğini düşünmüştü işte...

Nokta'nın en çok konuşulan kapaklarından birine de YÖK Başkanı İhsan Doğramacı konuk olmuştu. YÖK'ün dördüncü yılıydı

ve kurum ağır eleştirilere hedef oluyordu. Ama Doğramacı yine de çok güçlüydü ve dokunulmaz gibi görünüyordu. Haber toplantısında bu konu açıldı ve YÖK'teki olumsuzlukları gözler önüne seren bir kapak yapmaya karar verdik. Ama bu öyle bir kapak olmalıydı ki...

Öyle bir kapak oldu ki, yine ortalık birbirine girdi ve bu olay uzun yıllar hafızalardan silinmedi. Toplantıda bu konu konuşulurken, Salih Memecan, her zamanki gibi elindeki kocaman deftere bir şeyler karalıyordu. Dinlemez gibi görünür, sürekli çizerdi. Ama çizdiği karikatürler, desenler, hep o an konuşulanlar üzerineydi. YÖK konusunun nasıl işleneceği hakkındaki tüm detaylar konuşulup, toplantı bittiğinde, Salih yanıma gelip çizdiği bir karikatürü gösterdi ve "Kapağı böyle yapalım mı?" dedi... Elindeki karikatür eskizine bakınca dondum kaldım. "Nasıl yani?" dedim şaşkınlıkla... "Dört ayrı fotoğraf çekeriz, sonra üst üste montajlarız" dedi.

Gerçekleştirmek istediği eskizde, İhsan Doğramacı, İstanbul Üniversitesi'nin üzerine oturmuştu. Pantolonunu yere kadar indirmişti, külotunu sıyırmış, poposu ortadaydı. Oturduğu üniversite binası bir alafranga tuvalet gibi görünüyordu ve İhsan Doğramacı onun üzerine büyük aptesini yapıyordu. Kendimi tutamadım, güldüm, "Ciddi misin?" diye sordum.

"Ben ciddiyim ama Adil Bey hayatta kabul etmez..."

"Şimdi göstermeyelim, yarın sabah ikisi Ankara'ya gidiyor, bir çaresini düşünürüz."

Ercan Arıklı ve Adil Özkol ertesi sabah Ankara'ya gittiler. Adil Özkol'a faksla kapağın eskizini gönderdik. Sadece kâğıt üzerinde bir çizim olduğu için pek belirgin değildi durum. Adil Özkol bunu üniversitenin üzerinde oturan Doğramacı olarak algılamış, Ercan Arıklı'yla da görüşüp bir sakınca olmadığını bildirmişti. Salih hemen çalışmaya başladı. Önce üniversitenin bir fotoğrafını buldu, sonra fona yerleştireceği bulut resimlerini... İhsan Doğramacı'nın kafasını, kep giyerken eğilmiş olarak çekilmiş bir diasından çıkardı. Sıra işin en güç kısmına gelmişti... Kapaktaki YÖK başkanının poposu kime ait olacaktı?

Ruşen Çakır'ın direnmesi fayda etmedi. Derginin genç muhabirlerinden biriydi, yüzünün görünmeyeceğine ikna olunca, Salih'le birlikte stüdyonun yolunu tuttu ve bir kütüğün üzerine oturarak o meşhur fotoğrafı çektirdi. Memecan da artık bu dört resmi dekupe edip, mükemmel bir fotomontaj haline getirecek ka-

dar ustalaşmıştı işinde. Duygu'yu soyamamıştı, ama İhsan Bey'i soymuştu işte...

Ercan ve Adil Ankara'dan döndükleri zaman iş hemen hemen bitmiş, kapağın prova baskısı hazırlanmıştı. Sonunda fotomontajı yayın kuruluna gösterdik. Adil Özkol bu kadarını beklemiyordu doğrusu... Ercan Arıklı kahkahalarla gülmeye başladı. Hıncal Uluç karşı çıkanlardandı, ama Hilmi Yavuz kıyameti kopardı. Ne de olsa o günlerde üniversitede öğretim üyesiydi. "Bunu bu şekilde yayımlarsanız o hafta dergiden imzamı çekerim" dedi. Ercan Arıklı hâlâ kahkahalarla gülüyordu.

Fikrini almak için kapağı, yeni yayımlanmaya başlayan *Gelişim Büyük Larousse Ansiklopedisi*'nin Yayın Yönetmeni Adnan Benk'e götürdüm. Adnan Benk Fransız Filolojisi'nde doçentlik yaparken üniversiteden atılmıştı. Buna rağmen, kapağa şöyle bir baktıktan sonra, buz gibi bir sesle, "Bunu yapamazsınız..." dedi.

Yaptık...

1986 yılının 24 mart pazartesi günü yayımlanan hemen tüm gazetelerin birinci sayfasında yine *Nokta*'nın kapağı vardı. Olay bu kadar yayılmasaydı belki de İhsan Doğramacı'nın öfkesi de o kadar büyük olmayacaktı. Kendisini destekleyen Kenan Evren de bu duruma çok bozulmuştu. Üstelik o gün İhsan Doğramacı İstanbul Üniversitesi'nde rektörlerin bir araya geleceği bir toplantıya katılacaktı. Bu toplantıda *Nokta*'nın masaların altında elden ele dolaşması, bıyık altından gülüşmeler doğrusu çok tatsız kaçmıştı. Ardından İhsan Doğramacı'nın açıklamaları geldi: "Bunu yapanları hapse attıracağım, bu yayını yapan şirkete öyle bir tazminat ödettireceğim ki bir daha böyle bir terbiyesizlik yapamayacaklar" türünde beyanlardı bunlar...

İhsan Doğramacı ceza ve tazminat davalarını birlikte açtı. Mahkemede örnek olarak göstermek için, *Stern*, *Figaro*, *Panorama* gibi uluslararası dergilere mektuplar yazıp, bu tür bir kapak yapıp yapmadıklarını sorduk. Hayır, böyle bir suç işlememişlerdi... Savunmayı her zaman olduğu gibi Adil Özkol üstlendi. Şişli Asliye Ceza'da görülen davada Savcı Yurdal Bekman malum kapağı eline alınca gülmesine engel olamadı. Kapağı hâkime uzattı. O da başladı gülmeye...

İhsan Doğramacı beni hapse attıramadı, ama Gelişim o günün

parasıyla 10 milyon tazminat ödemeye mahkûm oldu. Sonunda olan Ercan Bey'in 10 milyonuna olmuştu.

Nokta bir yandan böyle ciddi işlerle uğraşırken, derginin mutfağında heyecan ve eğlence eksik olmazdı. Ercan Arıklı her toplantıda, "Başka, başka..." diye sorarak, haberleri, fikirleri tüketir, insanları perişan ettikten sonra ya okuduğu bir kitabı ya da başına gelen olayları anlatırdı. Bir gün evinin yakınında yeni açılan bir süpermarkete girmiş. "Hoşuma gitti, ne görürsem almaya başladım" diyor... "O kadar çok şey almışım ki çalışanlardan biri yanıma geldi, 'Çok güzel otomobil cilalarımız var' dedi. Adam bu halimi öyle sersemce bulmuş ki, 'Nasılsa otomobil cilasını da alır bu' diye düşünüyor..."

1987 yılının mart ayı gerçekten kazma kürek yaktıracak cinstendi. İstanbul'a müthiş bir kar yağmış, günlerce kalkmamıştı. İlk gün hepimiz şaşkına dönmüştük. Levent'teki binaya ulaşabilmemiz bir sorun olmuştu. O sabah bin bir badire atlatıp dergiye vardığımda, ilk gelenlerden Güldal Kızıldemir ile Nadire Mater'in bir liste hazırlayıp duvara astıklarını gördüm. Listeye henüz gelemeyenlerin durumlarını yazmışlar: "Arda Uskan: kapısının önüne çığ düşmüş. İtfaiye ekipleri küreme çalışmalarını sürdürüyor." "İpek Çalışlar: kapısının kilidi donduğu için çilingir çağırmışlar." "Dürin Ababay: kaldığı yalı karayla irtibatını keserek denize açıldı ve kayboldu." "Haşmet Babaoğlu: efor optimizasyonu nedeniyle kış uykusuna yattı. Gelmesi zaten beklenmiyordu..." Liste böyle uzayıp gidiyor. Güldal karla dalga geçmenin cezasını ağır ödedi. Minik bir Volkswagen'i vardı. Birkaç gün sonra iş makineleri yolu temizlemek için Gelişim'in önüne gelince farkında olmadan karların altında kalan Güldal'ın arabasını da savurup yolun bir kenarına fırlatmışlar.

O hafta bu listeyi ve aramızda yaşanan bütün matrak olayları *Nokta*'nın giriş sayfasındaki kendi köşemde yazmıştım. Pazartesi sabahı Ercan Bey geldi. Suratı asıktı. "Hayatım" dedi, "Herkes bizi burada ciddi işler yapan, ciddi adamlar sanıyor. Sen oturmuş neler yazmışsın..."

Bu arada Ercan, gözbebeği olan *Nokta*'nın yanı sıra uzmanlık alanı olan ansiklopediciliği de ihmal etmemişti. Fransızların ünlü Larousse firmasıyla anlaşmış, Adnan Benk yönetiminde büyük bir

uzman kadrosu kurarak, *Gelişim Büyük Larousse*'un yayınına başlamıştı. Bu ansiklopediden çok şey bekliyordu, ama uzun dönemde umduğunu bulamayacaktı. Bunun nedenini Gelişim Yayınları Genel Koordinatörü Mustafa Özyürek şöyle anlatıyor: "Ticarî olarak çok önemli, temel hatalardan biri şuydu: *Encyclopedia Britannica* ilk bize teklif edilmişti. O arada da Larousse projesi gündemdeydi. Ercan Bey şöyle bir hataya düştü. *Meydan Larousse* yıllar önce bir kez yayımlanmış ve çok satmıştı. 'İnsanların aklında bu isim vardır. Pek çok insan da bunu kaçırmış, alamamıştır. Onun için *Larousse*'u çıkaralım' dedi ve *Britannica*'yı reddetti. Tabiî ikisini aynı zamanda çıkaramazdı. Sonra *Britannica* çok tuttu, bizimki o kadar satmadı. Gelişim'in ekonomik açıdan ilk sarsıntılarından biri odur. İyi bir hesap yapamamıştık. Son tahlilde zarar bile etmemiştik ama... Mesela ilk fasikülde 300 000 basarak başladık sonra 60 000-70 000'lere kadar indik. Bize ilk darbeyi *Britannica* vurmuştu."

Tuğrul Eryılmaz, masasında oturmuş, elindeki telefon faturasına bakarak, yüksek sesle söylenip duruyordu. Geçen ay Londra'yla çok konuşmuş olmalıydı ki, neredeyse maaşının yarısına yakın bir telefon parası gelmişti. Onun geldiğini hissetmemişti. "Yine ne oldu hayatım, ortalığı birbirine katıyorsun?" diyen sesini duyunca önce Ercan Arıklı'ya baktı, sonra elindeki faturayı gösterdi. "Bu kadarı da olmaz ama..." dedi, "Kaç para olduğunu görüyor musunuz?" Ercan kâğıda şöyle bir göz gezdirdi ve hiçbir şey söylemeden yazı işleri salonundan çıkıp gitti.

Aradan on dakika geçmemişti ki, Ercan Arıklı'nın sekreteri Semra, Tuğrul'un masasının üzerine bir zarf bırakıp uzaklaştı. Tuğrul önce ne olduğunu anlayamadı. Zarfın içinden çıkan paralar telefon faturasının tutarı kadardı. Ne beş kuruş eksik ne beş kuruş fazla. Tuğrul şaşırdı, duygulandı ama aklına koyduğunu yapmakta kararlıydı. Artık sıkılmıştı, *Nokta*'dan ayrılacaktı.

Tuğrul Eryılmaz'ın son istifa krizi tuttuğu gece ben de yanlarındaydım. Tuğrul bundan önce birkaç kere daha aynı şeyi denemiş, onu kolundan tutup dergiye döndürmek arkadaşlarına düşmüştü. Bir keresinde de bana... Ama o cuma gecesi sabaha karşıki gidişinin dönüşü olmayacaktı. Kendine göre nedenlerini sıraladı, ona "gelmişlerdi". Hayatının bazı dönemlerinde olurdu bu... Ardından Ercan Bey, "Şununla son kez konuş bakalım, gerçekten ciddi mi?" dedi. Konuştum. Ciddiydi. O günden sonra da zaten gelmedi.

"Korkunç bir geceydi, hatırlamak bile istemiyorum" diyor Tuğrul. "Yeni bir yere gitmeyi kafama koymuştum. Ama ayrıldıktan sonra hiç beklemediğim bir şey oldu. Yanından bağıra çağıra ayrılmama rağmen tazminatımı iki misli fazla ödedi. O parayla uzun süre çok rahat geçinebilirdim. Seni hemen silmiyor ve dışlamıyor. Bu çok hoş bir şey. Bir de şimdiki durumlara bak. Kovsalar bile paranı vermiyorlar. Üstelik elinden 'hiçbir alacağım yoktur' diye imzalı kâğıt almaya çalışıyorlar."

1987 yılı Ercan'ın hem iş hem özel yaşamında bir dönüm noktası olmuştu. Önce bir süredir uzak kaldığımız ikinci konuyla başlayalım. Özel yaşamla...

"İngiltere'den bir kitap getirtmiş... Hem de üç gün içinde..." Haber toplantısında herkes bunu konuşmaya başlamıştı. Kitabı getirten Ercan Arıklı olunca, bunun ilgi çekici bir yanı yoktu. O zaten bir kitap kurduydu. Ama kitabın konusu ve bu aceleci tavır, olağanüstü bir durumun habercisiydi. *Nokta*'nın haber toplantısında, habere filan boş verilmiş, bu konuşuluyordu. Zaten konuyu açan da Ercan'ın kendisiydi. Herkesin merakı, onun *100 Soruda Klasik Müzik* gibi bir kitaba neden ihtiyaç duyduğu noktasında kesişiyordu. Israrlı sorular üzerine baklayı ağzından çıkardı: "Kitabı getirttim çünkü bu akşam biriyle yemeğe çıkıyorum."

Bunun merakları daha da kamçılayan bir yanıt olduğunun farkındaydı. Klasik müzik ile yemeğin ne alakası vardı? "Yemeğin alakası yok. Tanışacağım insanın alakası var" dedi Ercan. "Çünkü o bir piyanist... Ve ben klasik müzikten hiç anlamam. En basit kitabı getirttim, dün gece de okuyup bitirdim."

Sorun biraz olsun anlaşılmıştı. Haberciler rahatladılar. Bu geceki buluşmaya donanımlı gidecekti. Patronları galiba yine "âşık oluyordu". Bu piyanist kadın aslında yabancımız değildi. Birkaç yıl önce, onun bir röportajını dergiye koyduğu için kahramanımız, Tuğrul Eryılmaz'a öfkeyle bağırmıştı: "Ulan bebeğim kim bunlar? Dört elle piyano çalıyorlarmış... Kim tanır bunları? Siz beni batırmak mı istiyorsunuz?" Hatırlayacaksınız, Tuğrul bir yandan azarı işitiyor, bir yandan da Ayşe Karabece'ye beddualar yağdırıyordu içinden. Çünkü "bu kadınlarla" yapılacak söyleşiyi o önermişti. Ve işte bu gece Ercan, "bu kadınlardan" biriyle yemeğe çıkacaktı. Kadının adı Güher Pekinel'di.

29

Ercan ile Güher'in tanışmalarında yine Ayşe Karabece'nin rolü olduysa da, bu konuda Ercan'a çakılan ilk kıvılcım ağabeyi Tuncer Arıklı'dan gelmişti. Güher-Süher Pekinel kardeşleri bir konserlerinde izleyen Tuncer Bey yarı şaka yarı ciddi, "Bugüne kadar beraber olduğun kadınları hep çevrenden seçtin. Bunlar uluslararası insanlar. Şimdi göster bakalım marifetini..." demiş, Ercan bu konuyla ilgilenmeyi işte o an aklına takmıştı.

İsviçre'de yaşayan Güher-Süher Pekinel kardeşler uluslararası ün yapmış iki sanatçıydı. O yıl Amerika'da yaptıkları turneyle *People Weekly* dergisine haber olmuşlar, konserlerinde Stravinsky'nin *Bahar Ayini* adlı eseriyle izleyenleri büyülemişlerdi. "Sanki dört el bir beyinden yönetiliyor" diyordu eleştirmenler. Ayrıca Boğaziçi Üniversitesi de kardeşlere fahrî doktorluk unvanı vermiş. Şimdi, Ercan Arıklı İngiltere'den *100 Soruda Klasik Müzik* kitabını getirtmesin de ne yapsındı?

Ama önce, bu konularda her zaman yaptığı gibi titiz bir çalışma sürecine girdi. Onu AKM'de bir klasik müzik konserinde görenler şaşırdı. "Ercan böyle konserlere hiç gelmezdi. Üstelik elindeki dürbünle neden sahneyi izliyordu?"

Kahramanımızın içinde bulunduğu durum gerçekten güçtü. Çünkü piyanist kardeşler ikizdi. Ama bunu, daha sonraki aşamalarda da çözebilirdi. Önce onları tanıyan birilerini bulmak gerekiyordu.

"Tabiî tanıyorum" dedi Ayşe Karabece. "Hem de çok iyi arkadaşlarım." O meşhur söyleşiden sonra Güher ve Süher, Ayşe'yle dost olmuşlardı. İstanbul'a her gelişlerinde mutlaka onunla buluşuyorlardı. Zaten Ercan Arıklı bu soruyu sorduğu zaman, deva-

munda ne geleceğini anlamıştı Ayşe. "Siz onlarla röportaj yaptığımız için kızmıştınız bir zamanlar" dedi anlamlı bir gülümsemeyle... "Canım o günler geldi geçti işte..." diye bir şeyler geveledi ağzında Ercan.

"O zaman belki hafta içinde birlikte bir yemek yeriz."

"Sen bir harikasın bebeğim..."

Ayşe odadan çıktıktan sonra Ercan telefona uzandı. Londra'dan kitabı ısmarlama zamanı gelmişti.

30

Divan Oteli'ndeki yemekte dört kişiydiler. Zafer Mutlu, Dinç Bilgin, Adil Özkol ve Ercan Arıklı. Bu buluşma, bir anlamda Ercan Arıklı'nın yaşamının akışını değiştirecekti. *Sabah* gazetesinin sahibi Dinç Bilgin, Gelişim Yayınları'yla birlikte ortak bir günlük gazete çıkarma teklifiyle gelmişti. Ercan'ın hayalleri ilk kez ete kemiğe bürünüyordu. Aileden basın hayatının içinde olan Bilgin, Türkiye'nin en eski gazetelerinden birinin, *Yeni Asır*'ın da sahibiydi. 1960 yılında babasının yanında *Yeni Asır*'da işe başlamış, muhabirlikten muhasebeye kadar bu mesleğin her dalında çalışmıştı. 1965'te gazetenin başına geçen Dinç Bilgin, daha sonra İstanbul'a gelmiş, kimsenin ummadığı bir biçimde *Sabah* gazete grubunu yoktan var etmişti. Sonradan pek çok büyük gazetenin taşınacağı İkitelli semtine de, ilk basın "plaza"sının temellerini o günlerde atmıştı.

Zafer Mutlu ise *Sabah*'ın kurulma aşamasında Dinç Bilgin'le birlikte çalışmaya başlamıştı. Kısa sürede gazetenin genel yayın yönetmeni ve bir numaralı ismi olmuştu. Aslında bu buluşmanın mimarı da oydu. *Sabah*'a geçişinin temel nedeni Dinç Bilgin'e olan inancıydı. Aynı şekilde Ercan Arıklı'ya da inanıyordu. Birkaç kez bunu Bilgin'e de anlatmıştı.

"İki grubun ortak bir gazete çıkarmasını çok istiyordum. Bu projeden önce de birkaç kez bir gazete çıkaralım diye görüşmüştüm. Hatta 'Ercan Abi' diyordum, kızıyordu bu lafa. Dinç Bilgin'e de anlattım, bu adam benim çok beğendiğim, saygı duyduğum biri diye. Sonunda Divan Oteli'nde buluştuk."

Ercan Arıklı kafasındaki gazeteyi anlattıktan sonra tarafların anlaşması çok kısa sürdü. Ercan'ın "Gazeteyi ben yönetirim" ko-

şuluna kimse itiraz etmedi. Birkaç ay sonra Ercan Arıklı bu girişimi, *Nokta* dergisine verdiği bir söyleşide şöyle anlatacaktı: "Bu konuda tek koşulumuz vardı. Parasal ortaklık hangi oranda olursa olsun, yönetim kesinlikle bizde olmalıydı. İlk temasımı eski arkadaşım Erol Aksoy'la yaptım. Onunla görüşmelerimiz sürerken Dinç Bilgin'le ve Zafer Mutlu'yla temasımız oldu. Her şey o kadar denk düşmüştü ki, rekor denecek bir sürede anlaşmayı imzaladık. Bu ortaklığa biz Erol Aksoy'u da kendi grubumuza alarak katıldık."

Nokta'nın aynı sayısında Dinç Bilgin'in şu sözleri de yer alıyordu: "Konuştuğumuzda düşüncelerimizin birbirine çok benzediğini gördük. Yayına dönük faaliyetlerin ağırlığını Gelişim taşıyacak, biz de gazetenin yaşaması için teknik ve lojistik desteği sağlayacaktık. İdarî ağırlığı da aramızda paylaştık."

O gece el sıkışıldı. Dinç Bilgin'in başkanlığında, Ercan Arıklı, Zafer Mutlu ve Adil Özkol, yeni gazetenin Yönetim Kurulu'nu oluşturacaklardı.

Ercan'ın düşü, artık gerçeğe dönüşmek üzereydi.

"Hafta içinde birlikte bir yemek yeriz" demişti ya Ayşe Karabece. İşte o yemek, Divan Oteli'ndeki buluşmanın hemen ardından geldi. Kahramanımız bu kez Şamdan'daydı ve masada yine dört kişi vardı: Güher Pekinel, Süher Pekinel, Ayşe Karabece ve Ercan Arıklı. Ercan, her zaman olduğu gibi dört dörtlük bir davet sahibiydi. Ve yine her zaman olduğu gibi gecenin sonunda, karşısındaki genç kadının etkilendiğini hissetmişti. Bu duygusu onu hiç yanıltmamıştı. Karşısındaki gülümseyen gözler, yeni bir beraberliğin işaretiydi. Gerçekten de Ercan Arıklı'nın, Güher Pekinel'le olan ilişkisi evliliğe kadar uzanacak, sonra da amansız bir savaşa dönecekti. Ama daha o günlere çok vardı. Şimdi sevginin, heyecanın ve mutlu olmanın zamanıydı.

Dinç Bilgin'in avukatları birkaç gün içinde yeni gazetenin kuruluş hazırlıklarının hukukî yönünü tamamlamışlardı. Dinç Bilgin, Ercan Arıklı, Zafer Mutlu ve Adil Özkol, Sabah Grubu'nun hukuk bürosunda buluşup sözleşmeyi imzaladılar. Bu dört imzayla *Söz* gazetesi artık somut bir hale gelmişti. Ercan Arıklı kadrosunu kurmaya başlayabilirdi.

Ercan rüyalarına kavuşmuştu ama, bu rüyaları geleceğin kâbusu olarak görenler de yok değildi. Örneğin Mustafa Özyürek bu işe kesinlikle karşıydı.

"Ben her zaman gerçekçi oldum. Biz rakamlara bakarak karar veririz. Diyordum ki: 'Ercan Bey biz gazete çıkaracak konumda değiliz. Bu büyük sermaye gerektiren bir şey'. O zaman derdi ki: 'Eee, yaşımız elliye geldi. Biz ne zaman gazete çıkaracağız?' Tamam da, bunu bir yere oturtmak lazım. Ama dinlemedi. 'Birileriyle ortak olalım' dedi. Sonunda Sabah Grubu'yla ortak oldu. Yine de hazır olmadığımıza inanıyordum. Vazgeçirmeye çalıştım, olmadı."

Deniz İnsel de bu girişimin kötü sonuçlanacağına inananlardandı: "Bir gün gazete işini açtı. 'Ercan Bey, bu bizi çok aşar, o kadar iyi bir noktadayız ki. Kimsenin alanına da el atmıyoruz. Rakibimiz yok. Ama gazete hadisesinde birilerinin alanına gireceksiniz' dedim. 'Aylık dergilerden haftalıklara döndüğümüz zaman bile bunu oturtmamız üç yılımızı almıştı. Günlük satışın geliri bir anda gidecek. Buna uygun bir sermaye yapımız yok, matbaamız yok...: Hep birilerine mecbur olacaksın.' Sonra Sabah Grubu'yla ortak olduğunu söyledi. Bunlar gazeteci insanlar. Yıllardır *Yeni Asır*'ı çıkarmışlar, İstanbul'a gelip *Sabah* gibi bir gazete yaratmışlar. 'Gazeteyi ben yöneteceğim' diyor, ama gazetecilik deneyimi yok. Arkasında duracak güçlü bir sermaye de yok. Ben bu tavrı koyunca o da bana karşı tavır aldı ve bu gazete operasyonundan dışlandım."

Ercan Arıklı bu konuda kimseyi dinlemeyecekti, kararını vermiş, imzasını atmıştı. Gelişim Yayınları'nın üst katında hazırlıklar başladı. Ercan, ekibini kurmakta zorlanmayacağını biliyordu. Elinin altında *Nokta* dergisinin geniş kadrosu vardı, onlardan yararlanacaktı. Ama gazetenin genel yayın yönetmenini dışardan getirmeyi planlıyordu. Genç, her türlü yeniliğe açık bir gazeteciydi kafasındaki.

Umur Talu, Arıklı'nın teklifine hayır demedi. Gazeteci bir aileden geliyordu. Sekiz yıldır *Günaydın*, *Güneş*, *Cumhuriyet* gibi gazetelerde çalışmıştı; o günlerde *Milliyet*'te görev yapıyordu. Onun gönlünde de, dinamik, çağdaş bir gazete yatıyordu. Ercan'la ilk konuştuğu gün düşüncelerinin aynı paralelde olduğunu anladı. El sıkıştılar.

Söz'ün kadrosunu "içerden" ve "dışardan" olmak üzere iki ekip

oluşturacaktı. İçerden gelenler, *Nokta*'nın ağır toplarıydı. Ercan onların bir kısmını *Söz*'e kaydırdı. Salih Memecan, gazetenin görsel tasarımını üstlendi. Ayşim Alpman dünya sayfalarından, Mustafa Sönmez ekonomiden, Ahmet Turan Altuner hafta sonu eklerinden sorumluydu. Duygu Asena "Kadın-Erkek" sayfalarını yönetecek, Ayşenur Aslan "12. Sayfa" adıyla, magazinsel ve mizahî bir üslupla haftanın olaylarını değerlendirecekti. Spor müdürü, *Gelişim Spor*'dan gelen Atilla Gökçe'ydi. Hıncal Uluç da spor yazılarıyla gazeteye katkıda bulunacaktı. Ankara bürosu ise yine bir *Nokta*'cıya, Nurcan Akad'a emanet edilmişti.

Söz, *Milliyet-Cumhuriyet* arası bir çizgiyi yakalayacak, *Nokta* gibi kendi gündemini yaratan, dinamik, çarpıcı haberlerle başa güreşecek bir gazete olarak planlanmıştı. Bu amaca ulaşmak için, *Nokta*'da uygulanan bazı formüller hayata geçirilecekti. Ercan yine *Nokta* çalışanlarından oluşan iki ayrı özel haber ekibi kurdu. İpek Çalışlar'ın yönetiminde İstanbul'da oluşturulan ekipte Güldal Kızıldemir, Nadire Mater, Dürin Ababay ve Neyyire Özkan görev yapacaktı. Ankara'da ise Can Dündar, Avni Özgürel ve Nezih Tavlaş...

Buraya kadar saydıklarımız *Nokta* ve Gelişim kökenli gazetecilerdi. Gelelim dışardan gelenlere... Murathan Mungan, kültür-sanat sayfalarını hazırlamak için aileye katılmıştı. Yazı işleri müdürlüğü ise Mehmet Yaşin'e teslim edilmişti. Bülent Denli istihbarata, Ergun Hiçyılmaz da yurt haberlerine bakıyordu. Ayrıca *Cumhuriyet*'ten Erhan Key, *Hürriyet*'ten Vahap Münyar, *Milliyet*'ten Murat Köprü, *Yeni Asır*'dan Ergun Babahan, *Güneş*'ten Kemal Özuğur, *Cumhuriyet*'ten Deniz Som ve Reha Öz de artık yeni gazeteleri için ter dökeceklerdi. Bugün geriye dönüp baktığınızda bu gerçekten muhteşem bir kadroydu.

Ercan Arıklı ise o günlerde *Nokta*'da Gülay Göktürk'le yaptığı bir söyleşide bu konuda şunları söylüyordu: "Burada büyük güvencelerimden bir tanesi *Nokta*'ydı. Gazeteyi düşünerek *Nokta*'nın kadrosunu iki katına çıkarmıştım. İlk olarak *Nokta*'daki bütün arkadaşlara gazeteye geçmek isteyip istemediklerini sordum. Ve şaşırtıcı bir sonuçla karşılaştım. Umduğumdan çok fazla kişi benim hatırım için gazeteye gelebileceklerini ancak gönüllerinin *Nokta*'da çalışmaktan yana olduğunu söylüyorlardı. Bu beni bir açıdan zor durumda bıraksa da çok gururlandım. Yayına bu kadar sahip çıkan bir kadronun yenemeyeceği güçlük olamazdı. Gene de *Nokta* kadrosunun üçte birini gazeteye almak zorun-

daydım ve aldım. Ondan sonra dış transferlere başladım. İlk konuştuğum öteden beri takdir ettiğim Umur Talu oldu. Gerisini Umur'la birlikte planladık..."

Nokta birkaç yeni takviyeyle yoluna devam edecek, Ercan Arıklı ise artık tüm enerjisini gazeteye harcayacaktı. Ve *Söz*'cüler için, uykusuz gecelerin mahmur sabahlarla el sıkıştığı yorucu bir çalışma dönemi başlamıştı.

"Bebeğim, her tarafa yeşil halı döşeyeceğim" diyordu Ercan. Duygu Asena'yla birlikte Gelişim Yayınları'nın inşaatı yeni biten üçüncü katını dolaşıyorlardı. Uzun süredir yapımı süren bu kat, gazete projesiyle birlikte hızlandırılmış, yeni ev sahiplerini ağırlamaya hazır hale gelmişti. Ercan heyecanlıydı... Katın dekorasyonu kadar, gelecek için de planları vardı... "Sonra binanın her yanına müzik tesisatı kuralım... Şu gazete bir tutsun... İlerde, yaşlanınca bu yeşil halılarda çıplak ayaklarla yürürüz. Kimsemiz olmasa bile biz bir aileyiz..."

Duygu düşündü... Her şeye sahip olan bir insanın içinde büyüttüğü yalnızlığı düşündü... Yaşlanınca bu yeşil halılar üzerinde hep birlikte çıplak ayakla yürümek... Sanki güneş altında yeşil çimenlerde yürümek gibi... Hep birlikte... Bir aile olarak... Gelişim ailesi olarak...

Hayal ile gerçek arasındaki çizgi, birbirine ne kadar yakın... ya da ne kadar uzaktı...

Sonunda 8 kasım 1987 günü geldi çattı. *Söz*, o sabah yayın hayatına başlayacaktı. Aynı hafta gazetenin macerasını *Nokta*'da kapak konusu olarak işledik. Dergideki köşemde, hem aramızdan ayrılan dostları uğurlamak, hem de *Söz*'ün gelişini müjdelemek için şu satırları yazdım:

> Rüyalar gerçek olur mu? Olur belki... Belki de olmaz... Diyelim ki oldu... Olsa bile gerçekleşen bir rüya, *Nokta* gibi bir derginin kapak konusu olur mu?
>
> Bal gibi olur.
>
> Eğer bu rüya yepyeni bir gazetenin doğuşunu müjdeliyorsa ve bu gazetenin tohumları yıllardır paylaştığımız bu masalardaki daktilo tıkırtıları arasında yeşermişse...

Eğer bu rüyanın sahibi, bu derginin de sahibiyse ve bu derginin sahibi, bu derginin çalışanlarıyla omuz omuza vererek bu dergiyi buralara kadar getirdiyse...

Ve eğer yıllardır *Nokta*'yı birlikte omuzladığımız arkadaşlarımızın bazıları *Söz*'de söz sahibi olmuşsa...

Bal gibi olur.

Sözü fazla uzatmaya gerek yok.. Bu gazetenin sayfaları arasında fitili ateşlenmiş bir bomba var. Farklı, yepyeni ve patlamaya hazır... Sayfaları açarken dikkatli olun... Kiminin ayağında patlayabilir bu bomba... Kiminin de belki ayağının yerinde kafası vardır. Sözümüz meclisten dışarı.

Hoş geldin *Söz*!

Ve bomba patladı. Ama hiç beklenmeyen bir biçimde... 7 mart gecesi, belki de Ercan'ın hayatında, bir kez daha yaşamayı istemeyeceği gecelerden biri olacaktı. Başlamadan sona eren bir hayali, *Söz* gazetesinin o geceki öyküsünü Ayşenur Arslan'ın anılarından okuyalım:

Sonunda beklenen gün gelip çattı...

8 kasım 1987 günü, *Söz*, okuyucularıyla buluşacaktı... 7 kasım akşamı, eski model bilgisayarlarla boğuşarak hazırladığımız gazeteyi matbaaya gönderdik. Matbaadan gelecek "taze mürekkep kokulu" ilk sayıyı beklemeye başladık. Ama, gazeteden önce "kötü haber" geldi...

Gazetenin ortağı ve oluşturulan yeni şirketin Yönetim Kurulu Başkanı Dinç Bilgin, gazeteyi beğenmemişti... Ve ekibiyle birlikte bizim binaya geliyordu... Sonrası, her birimiz için farklı biçimlerde ve nedenlerle de olsa "unutulmaz"dı... Örneğin ben, hem bu tatsız gelişmenin sıkıntısını yaşıyordum hem de kendi sayfama dair şoku! Gerçi, sayfam, matbaadaki "eleme sınavını" geçmişti... Ama sayfanın tepesindeki isim, kelimenin tam anlamıyla şaka gibiydi: "Ayşenur'un Sayfası"... İstiklal Caddesi'ndeki pavyonlardan birinin tabelası önünde duruyordum sanki... Ercan Arıklı'ya, bana haber vermeden böyle bir değişiklik yaptığı için çok ama çok kızgındım. Ne var ki, zaman, bu tepkimi gösterme zamanı değildi. Çünkü gazetede her şey altüst olmuş, sinirler gerilmişti. *Sabah* ekibi, birinci sayfayı yeniden çizdi. Manşet haber elden geçirildi. Başlıklar yeniden yazıldı. Ve hiç beklemediğimiz bir noktada gerilim patladı... Birinci sayfaya konacak "soft" haber, yani magazin haberi bulunamıyordu... Yazı işleri odasından avaz avaz sesler yükseliyordu: "Aylardır hazırlık yapıyorsunuz, yedekte bir tane bile soft haber bulunmaz mı kardeşim!" Doğrusu,

gerçekten de asıl ya da yedek, tek bir magazin haberi çıkmadı haber merkezinden... İhtiyaç, *Sabah*'tan "getirilen", TÜSİAD Başkanı Ömer Dinçkök'ün eşinden boşanacağına ilişkin haberle giderildi... Ve bir sorun aşıldı. Ancak, *Söz* asıl sorunu daha yaşamamıştı... Umur Talu, yaşananları "darbe" olarak yorumladı ve istifa etti... Durdurmaya çalıştılar mı, bilmiyorum, ama *Söz* gazetesi okuyucusuna ulaştığı gün, Umur Talu ve ekibinin büyük bölümü artık aramızda değildi. Ankara büro şefi Nurcan Akad da, sonradan pişman olduğu istifasını faksla duyurmuştu. Onların gidişiyle doğan boşluğu, biz geride kalanlar paylaşacaktık... Bu, her birimiz için, ek yük anlamına geliyordu...

Söz'den aklımda kalan, koltukların üzerindeki birkaç saat uykuyla yetinip, günlerce eve gidemeden çalışmak... Her dem gergin sinirler... Atlanan haberler... Ve daha ilk adımda tökezleyen gazeteyi ayağa kaldırmak için yapılan –nafile– hamleler...

Söz ölü doğmuştu. Bu Ercan için inanılmaz bir hayal kırıklığı oldu. Elinde kalan ekiple bir süre daha gazeteyi yürütmeye çalıştı. Ayşenur'un yazdığı gibi bazı hamleler de yapmaya çalıştı. Bunlardan biri son derece ilginçti ve Türk edebiyatına yeni bir kitap armağan edecekti...

31

"Bebeğim inan ki senin iyiliğin için söylüyorum..."

"Ercan Bey biliyorum hep benim iyiliğimi düşünüyorsunuz, ama aklımda hiçbir şey yok ve tek satır bile yazmış değilim..."

Duygu, Ercan'ın bu teklifi karşısında şaşkına dönmüştü. Ercan Arıklı onu odasına çağırdığında "Gözün aydın bebeğim, Kadının Adı Yok 2'yi yazıyorsun" demişti. Duygu itiraz etmiş, çırpınmış, ama dinletememişti. *Kadının Adı Yok* kitabının estirdiği rüzgârdan *Söz* adına yararlanmak istiyordu Ercan. Daha yazılmamış olan yeni kitabı gazetede tefrika edip tiraj almayı düşünüyordu. Gazete güç durumdaydı, ilanlar bile hazırlanmıştı. Birkaç gün sonra yayın başlayacaktı... Duygu karşı koymanın faydasız olduğunu biliyordu. Hemen o gece odasına kapandı ve ilk sayfaları yazmaya başladı...

"Beni odama kapattı, bir de sekreter koydu başıma..." diye anlatıyor Duygu Asena. "O gece başladım yazmaya. Ahmet Turan Altıner sürekli gelip 'Kadının Adı Kiki' diye dalga geçiyor... Yeni bir isim ararken Haşmet'le (Babaoğlu) birlikte *Aslında Aşk da Yok*'u bulduk. Üç dört gün sonra gazetede yayımlanmaya başladı... Bir taraftan yazıyorum, bir taraftan yayımlanıyor. İkinci romanım öyle doğdu işte. Sanki gazetenin yaşayıp yaşamayacağı benim romana bağlıydı."

Ne yazık ki *Söz* yaşamadı. Dört ay sonra, 1988 yılının şubatında yayın hayatına son verildi. Gazetenin kapanması Gelişim Yayınları'nı maddî olarak derinden yaralamıştı. Ama Ercan Arıklı bunu bize hissettirmedi. Bu deneyin acı faturası birkaç yıl sonra ortaya çıkacaktı. Gazeteye geçen arkadaşlarımız –kendi istekleri

dışında– dergiden ayrılmıştı ama, *Nokta* hâlâ Gelişim'in amiral gemisi olarak yoluna devam ediyordu.

Bu darbe Ercan'ı fena halde üzmüştü. Gazetedeki başarısızlığının yanı sıra *Nokta*'dan gazeteye aldığı çalışanlarıyla, zorunlu olarak yollarını ayırması, içinde bir yara olarak kalmıştı. Umur Talu'nun ilk günkü istifası da... Talu, yıllar sonra bu konuda şu satırları yazacaktı...

> Ercan Arıklı'nın "en büyük hayali"ni, kısa süre için de olsa, en yakından paylaşan kişi olmuştum. O kendisini dergicilikte "duayen" kılan başarısını, bence de bir "gazetecilik başarısı" ve birçokları için okul olan *Nokta*'da sağlamıştı ama, hayalinde hep "gazete" vardı. Yolculuğa birlikte ve büyük heyecanla başlayıp sonra çok olaylı bir şekilde ayrılmışsak da, onun gazete patronluğu hayali öylece bitmişse de, birçoklarından daha "gazeteci" bir patron olabileceğini hep düşündüm. Başka anaforların etkisiyle, benim bir erken hayalim çökmüş, onun en büyük hayali ise ölmüştü o zaman. Henüz 26-27 yaşında, *Cumhuriyet* yazı işlerinde, gazetede adı bile yazmayan bir editördüm. O günlerde, hiç tanımadığım Arıklı, *Nokta* dergisinde, başka sektörlerdeki gençlerin yanında, basından da beni ve bir başka meslektaşımı "geleceğin isimleri" olarak ilan etti. Genç yaşınızda elbette hoşunuza gidiyor, ama şaşırıyorsunuz da. Sonradan, daha o günlerden, ikimiz adına ortak bir hayal görmeye başladığını, hatta bunu bir proje haline getirdiğini öğrendim. *Cumhuriyet*'ten de *Milliyet*'e geçmiştim, daha henüz iki yıllıktım. O iki yıl boyunca bana sık sık, "birlikte farklı bir gazete çıkaracağımızı" söylemeye başlamıştı. Kendime güvenimi kışkırttı âdeta. 29 yaşımda, yöneticiliğe başladığım, üstelik hiçbir sorunum olmayan *Milliyet*'ten, üstelik hiçbir maddî cazibe olmadan, üstelik öteki tarafta hiçbir gazete donanımı yokken, kelimenin tam anlamıyla bir maceraya, bir hayale, yeni ve farklı bir gazete çıkarmanın heyecanına koşmak üzere ayrıldım. Ama, o heyecanı veren tek kuvvet, Arıklı'nın, hayalini bir proje olarak anlatmakta ve paylaşmaktaki kabına sığmaz coşkusuydu. Altı ay boyunca, gece gündüz, o hayali en yakından ve bire bir paylaştım. O heyecanı ben de başkalarına aktardım, bugün Türkiye medyasında bilinen, oturmuş birçok isim de o coşkuya, o projeye katıldı. Öyle bir coşkuyla doğmaya hazırlanan bebek, her hayalin ve her heyecanın taşıması muhtemel dengesizlikler ve ayak oyunları sonucu ölü doğduğu gün, bir gece önce biz kopmuştuk zaten. O günden sonra, neredeyse bir 15 yıl, bırakın bir ilişkiyi, bir merhabamız bile olmadı. Geçenlerde, bir yerde yemek yerken, bir başka masada o tek başınaydı. Ne bileyim, bir an, onca

kalabalıkların, onca arkadaşlıkların, onca işin filan arasında, asıl halinin o "yalnızlık" olduğunu düşünüverdim. Masasına doğru yöneldiğimde, görmüş, ama "selamsız, hatta müstehzi" geçeceğimi düşünerek tedirgin olmuştu sanki. 15 yıl önce gömülmüş o "sıcak merhaba"yı topraktan çıkardım. Müthiş mutlu oldu. Sohbet ettik. Biraz sonra da aynı filme bilet alırken bir kez daha rastlaştık. Aynı sıcaklıkla. İyi ki öyle bir rastlaşma olmuş, diyorum şimdi. Bunu, paylaşılan heyecanlarla doruğa varan, sonra çatışmalarla birden yerin dibine giren "insan hallerimiz"in, bir gün, kaçınılmaz son yolculuklara doğru, en azından son bir "sıcak merhaba"yla insanîleşmiş olmasının verebildiği küçük bir teselli diye görüyorum.

Sonunda *Söz*'ün yaraları sarılmış, *Nokta*'da hayat yine eski akışına dönmüştü. Dergi artık en olgun dönemini yaşıyor ve 1988 yılının aralık ayında yüz sayfalık ikinci bir ek dergiyle 5. yılını kutluyordu.

Ercan Arıklı her şeye rağmen durmuyordu. O günlerde Oğuz Aral'ın ünlü *Gırgır* dergisinde bazı iç huzursuzluklar olduğu biliniyordu. Yıllar önce *Mikrop*'la giriştiği mizah dergisi konusunda tekrar dönüş yapmak bu nedenle aklına geldi. Yıllar önce *Mikrop* denemesinde olduğu gibi sadece Latif Demirci, Hasan Kaçan ve birkaç arkadaşı değildi bu kez söz konusu olan. Ercan *Gırgır*'ın tüm kadrosuna göz dikmişti.

Bu arada bir ayrılık olayı da *Nokta*'da yaşanmıştı... Salih Memecan, Zafer Mutlu'nun transfer teklifini kabul etmiş ve *Sabah*'a geçmişti. Ondan boşalan yere, *Nokta*'nın arka sayfasına bir başka genç usta Latif Demirci geldi. Latif'in Gelişim'e gelmesi *Gırgır*'cılar için bir başlangıç oldu. Ercan Arıklı onlara cazip bir teklif sunuyordu. Kendi başlarına yepyeni bir mizah dergisi çıkaracaklardı.

Gırgır'ı tüm kadrosuyla Gelişim'e transfer etmek büyük bir riskti. Çünkü derginin Oğuz Aral'la bütünleşmiş bir okur kitlesi vardı. Bu kitle yeni dergiye büyük tepki gösterebilirdi. Ercan bu riski göze aldı. Üstelik, söz konusu olan bu genç insanlar, haftada 500 000 dergi satan mizahçılardı. Onlara Gelişim çalışanlarının üstünde bir para ödemek gerekiyordu. Ercan bu riski de göze aldı...

Ercan Arıklı ve *Gırgır*'cılar... Birbirlerine hiç uymayan iki ayrı yapı... Hasan Kaçan onu, kendi mesleğine atıfta bulunarak şu cümlelerle anlatıyor: "Ercan Bey çok titiz bir insan... Giyimiyle davranışlarıyla bir çizgi roman karesinden çıkmış hissini veriyor. Yeni boyanmış, pırıl pırıl, sanki baskıdan yeni çıkmış gibi."

Çizgi roman kahramanı gibi olan adam, çizgi roman çizerleriy-

le pazarlık masasına oturduğu zaman iki tarafta tarifsiz şaşkınlıklar içindeydi. Çizerler böyle bir patron görmemişlerdi, Ercan da böyle bir ekip...

"İlk karşılaşmamız çok hoştu" diyor Hasan Kaçan. "O nasıl tiril tiril giyinmişse biz de aynı derecede dökülüyoruz. Üzerimizde yırtık pırtık deri ceketler, blucinler. Sıra para konuşmaya gelince Ercan Bey çok şaşırmıştı. Mesela biz önce yüz lira istiyoruz, iki dakika sonra uçuyoruz gökyüzüne çıkıyoruz. Bir taraftan eğlendiğini de hissediyoruz... Eğleniyor, yoksa niye tahammül etsin. Bu adamlarla yola çıkacak, bir sürü para yatıracak... Ama karşısında ipsiz sapsız görünen insanlar var. 'Lideriniz kim?' diye soruyor. Liderimiz yok.. Latif Demirci, Ergun Gündüz, Atilla Atalay, İrfan Sayar, ben... Birbirinden cins, birbirinden farklı şeyler söyleyen insanlar. Tek ortak noktamız bile yok görünürde... Herkesin projeleri başka... Sonunda elini taşın altına soktu, dergi çıktı ama herhalde Ercan Bey de 'lanet olsun' demiştir."

Ercan "lanet olsun" demedi. Üstelik bu aykırı gençleri için için çok sevdi. Zaman zaman bunu gösterdi de... *Gırgır*'cıların Gelişim'e katılacağını bize ilk kez *Nokta*'nın bir haber toplantısında duyurdu. "Bu çocuklar bir harika, derginin ismini de bulmuşlar... Ben anlamadım ama..." dediğinde hepimiz meraklandık. Kimsenin anlayamadığı bir sözcük söyledi. Kıbır, kısır gibi bir şey... Her kafadan bir ses çıkıyor kelimenin ne olduğunu anlamaya çalışıyoruz... Ali Boratav ise "Hıbığ, hıbığ" diye yırtınıyor o gürültü arasında... Sorduk:

"Neymiş derginin adı Ali?"

"Hıbığ" dedi.

Ali Boratav, "r"leri söyleyemezdi. O nedenle ona "Ali Boğatav" derdik. O an anladık ki yeni dergimizin ismi *Hıbır*'mış...

Hıbır'ın çıkması, *Gırgır* tayfasının Gelişim'e katılmasıyla Levent'teki bina biraz daha şenlendi. En üst kata bu kez onlar yerleşmişlerdi. *Gırgır*'cılar kapalı bir toplum gibiydiler. Kendi aralarında kâğıttan toplarla futbol maçları yapar, gündüz uyur gece çalışırlardı. Ama bu arada *Hıbır*, 350 000 gibi büyük bir tirajla girmişti dergi piyasasına...

İşte o günlerden birinde Ercan Arıklı en üst kata çıktığında salonun ortasında duran kocaman bir langırt masasıyla karşılaştı. Masanın başında ikişerlik takımlar halinde dört *Gırgır*'cı maç

yapmakta, diğerleri "yaratıcı sloganlarla" takımlarını desteklemekteydi. Ercan şaşırdı, ama Hasan Kaçan hiç şaşırmadı. "Langırt masasını ben sanayi sitesinde yaptırdım. Ercan Bey'in olmadığı bir gün kamyonla getirip hamallarla üst kata taşıdık.. Ama nasılsa bir gün yukarı çıkıp görecekti."

"Görünce ne dedi?"

"'Yavrucum bunu kim getirdi?' dedi. 'Ercan Bey ben yaptırdım ama parasını biz verdik'. 'Haa iyi o zaman' dedi ve gitti. Tekme tokat kovabilirdi de..."

"Üst katta selobantlarla, gazete kâğıtlarıyla top yapıp futbol oynadığınızı hatırlıyorum."

"Yerler tıpkı halı saha gibiydi. Biz de masaları bir kenara yığıp maç yapardık. Atilla Atalay'la bir gün Duygu Asena'yı korkutmayı planladık. Ben bir namus meselesinden dolayı, Atilla'yı öldürmek için peşinden koşacağım, o koşarak Duygu'nun odasına saklanacak. Atilla 'Hasan beni öldüreceek!..' diye bağırarak, Duygu'nun odasına girdi. Ben de elimde silahla 'Yaktım seni!..' diye koşarken Ercan Bey'le çarpıştım."

"Ne yaptı?"

"Ne yapsın... Herhalde böyle bir manyaklığı bizden bekliyordu. Hiçbir şey söylemeden yürüdü gitti. Sonra bizimle baş edemedi, karşı binaya gönderdi. Orayı da yepyeni boyatmış, bize çok şık bir yer yapmış. Bir gün geldi baktı ki tavanda ayak izleri var. Sen ayakkabılara mürekkebi batır, iskemlenin üzerine çık bembeyaz duvarlarda, tavanda ayak izleri yap. Yine hiçbir şey söylemedi. Herhalde 'Hastayı olduğu gibi kabul etmek lazım' demiştir."

Duygu Asena da *Hıbır*'cılarla sıkı bir dostluk kurmuştu. Ercan bu konuda Duygu'ya takılmadan edemiyordu. "Bak aralarında çok yakışıklı çocuklar var bebeğim... Göreyim seni... Yüzümüzü kara çıkarma.." Duygu onun bu tür laflarına alışıktı. "Bir gün Ergun Gündüz odama geldi. Bir müzik kaseti verecekmiş" diyor Duygu... "Ercan Bey de o ara geldi, ikimizi gördü hemen geri çıktı... Aramızda bir şey var sanmış. Ama dayanamadı. Hemen odasına koşup telefonu açtı: 'Bravo vallahi... İki gün önce tanıştın, iki gün sonra odana attın çocuğu' diyor..."

Ama bu mutlu günlerin de sonu yaklaşıyordu. Ercan Arıklı kimseye belli etmese de Gelişim imparatorluğunun maddî açıdan içten içe çöktüğünün farkındaydı. 1989 yılının son günleri gelmiş çatmıştı... Bir çare bulunmalıydı... O çarenin ismi, Asil Nadir olacaktı.

32

Asil Nadir... O günlerin efsane ismi... Sahibi olduğu Polly Peck İnternational şirketi dünya çapında işler yapıyor... Kıbrıs'taki narenciye ihracatını Türkiye üzerinden geçiremediği için, uluslararası en büyük tropik meyve pazarlama şirketlerinden biri olan "Del Monte"yi gözünü kırpmadan satın alıyor. Ödediği fiyat o gün için 870 milyon dolar. İngiltere borsasında Polly Peck hisseleri aniden yükseliyor. Yaklaşık 283 milyon sterlin tutarındaki yeni hisse senetleri piyasaya sunuluyor. İşte bu Asil Nadir o günlerde Türkiye'ye dikiyor gözünü... Amacı bir basın imparatorluğu kurmak...

Gelişim Yayınları'nda ise durum tam tersiydi... Şirket, *Söz* olayından sonra girdiği krizi atlatamamıştı. Verilen bazı senetlerin protesto olması bile gündeme gelmişti. Ercan Arıklı tüm ataklığına rağmen parasal konularda çekingen bir yöneticiydi. Ticarî açıdan verdiği bir sözü kesinlikle tutmak isterdi. Onu en çok endişelendiren konu da çalışanların ücretlerinin zamanında ödenmemesiydi.

"Ben sıkışık anlarda tefeciden bile para aldığımızı bilirim" diye anlatıyor o kriz günlerinin en yakın tanıklarından Mustafa Özyürek. "Ercan Bey şöyle düşünürdü: 'Bu insanlar zaten az parayla çalışıyor, bir de onların maaşlarını geciktirmek bir prestij kaybıdır. Sırf bu nedenle bile çıkmazda olduğumuz konusunda dedikodular yayılır...' Yakın arkadaşlarından borç almıştı ve bu onu çok tedirgin ediyordu. Bankalardan kredi almıştık. Aslında firmanın itibarına verilen kredilerdi bunlar. Tabiî sonuna doğru bu kredilerin uzatılması uzatılmaması, müzakereleri yapıyorduk. Bunlar onu çok sıkardı. Gidiyorsunuz, banka bakıyor, 'Güç durumdasınız, bunu erteleyemeyiz' diyor filan. Bu tip durumlarda çok üzün-

tülü anlar yaşardı. 'Ercan Bey' derdim, 'bu ticarî hayattır. Adamlar biz iyi çalışırken bir sürü para kazandılar, banka faiz elde etti. Şimdi biz güç durumdayız. O da öyle altından kalkılmayacak rakamlar filan da değil hani. Şimdi onlar anlayış gösterecek. Bu bir ticarî ilişki sonuçta. Bize özel bir şey yapıyor değiller, öyle algılamayın' derdim ama o biraz öyle algılardı. Bütün bunlar onu çok yordu, çok sıktı..."

Bu arada Asil Nadir Türkiye'ye gösterişli bir çıkarma yapmıştı. Gücün basında olduğunu biliyordu. Önce *Günaydın* gazetesini satın aldı. Sonra *Güneş* için pazarlıklara başladı. Gazete patronları arasında bir panik başladı. Kendi dağıtım şirketini de kuracak olan Polly Peck sermayesi Türkiye'ye geliyordu... Dönem, Özal dönemiydi. Turgut Özal, Asil Nadir'i açıkça desteklediğini belli etmiyordu, ama yine de Özalvari manevralar yapmaktan da kendini alamıyordu. O günlerde Turgut Bey'in kızı Zeynep'i Asil Nadir'le evlendirmek istediğine dair bazı dedikodular bile çıkmıştı. Yıllar sonra Adil Özkol bu dedikoduyu Asil Nadir'in ağzından şöyle doğrulayacaktı:

"Kıbrıs'taydık. Asil Nadir, Ercan Bey ile beni bir balık lokantasına götürdü. Basının durumundan filan konuşuyoruz. O günlerde Maxwell'in *Hürriyet* gazetesini satın alacağı şeklinde dedikodular çıkmış. Asil Bey, 'İsterse bütün gazeteleri alsın, benimle baş edemez Maxwell' diye meydan okuyor... Siyasete girip Ecevit'i destekleyeceğinden söz ediyor. Özal yeni cumhurbaşkanı olmuş. Mesut Yılmaz da başbakan... Söz Özal'a gelince 'Turgut Bey beni ne zaman evine çağırsa, bakıyorum Zeynep de gelmiş... Sanırım bizim yakınlaşmamızdan yanaydı' dedi..."

O gece Ercan Arıklı ve Adil Özkol'u Kıbrıs'taki dillere destan villasına davet etmişti Asil Nadir. Evini gezdirirken sıra yatak odasına geldi. Son derece lüks, aynı zamanda zevkli döşenmiş, dubleks bir yatak odasıydı burası... Asil Nadir Ercan Arıklı'ya hüzünlü bir gülümsemeyle baktı ve "Benim hayatımda hep kadınlar vardır. Ama hiçbir zaman kadınım olmadı" dedi...

Asil Nadir'in piyasaya bu hızlı girişi Erol Simavi'yi de rahatsız etmişti. Açıktan açığa olmasa bile Türk basınında süper güçlerin savaşı yaşanıyordu. Bir gün Turgut Özal, Erol Simavi'yi Ankara'ya, Cumhurbaşkanlığı köşküne davet etti. Erol Bey randevuya tam saatinde gitti ve hiç bekletilmeden içeri alındı. Ama o da ne? Turgut Özal'ın karşısında gülümseyerek oturan adam Asil Nadir değil

mi? "Bu adamın burada ne işi var?" diye kendi kendine mırıldandı Simavi... Ama Özal babacan bir tavırla gülümseyerek ona Asil Nadir'in karşısındaki koltuğu gösterdi. O an neler söylediğini tam olarak bilmek güç ama, belli ki bir basın kavgasına son vermek istiyordu...

33

Kanlıca civarında Boğaz'a hâkim boş bir arsada arabayı durdurdu Ercan Arıklı. Güneş henüz batmamıştı. Arabada üç kişiydik. Adil Özkol, Ercan Arıklı ve ben. "Daha erken... Görgüsüzler gibi ilk giden biz olmayalım" dedi Ercan Bey. "Çıkıp biraz dolaşalım..." Asil Nadir'in ünlü köşküne davetliydik o gece. Pakistan başbakanının şerefine bir yemek veriyor. Üçümüz de sıkılıyoruz aslında. Ama Ercan Bey gitmemiz için öyle diretmiş ki Adil Özkol'la birlikte takım elbiseleri giyip yola düşmüşüz... *Nokta* dergisinin yayın yönetmeni olarak Asil Nadir'i birkaç kez görmüştüm. İlki, bizi "satın aldığı" günlerdeydi ki, daha henüz orayı anlatmadık. Deniz kenarında amaçsızca dolaşıp biraz zaman öldürdükten sonra "İkinizi gören cenazeye gidiyor sanır" dedi Ercan Bey. "Suratlarınızı asmayın artık. Vakit geldi... Binin arabaya..."

Yüksek duvarlarla çevrili uçsuz bucaksız gibi görünen bahçeye girdiğimiz zaman ilk dikkatimi çeken çimlerin üzerindeki boncuk boncuk çiy taneleri olmuştu. Güneş batmak üzereydi. Köşke doğru kıvrılarak giden yolun iki yanına abartısız, ama şık mumlar yerleştirilmişti. Sanki alevlerin aydınlattığı, sonunda cehennemin mi, cennetin mi bizi beklediği belli olmayan bir yolda yürüyorduk. Sonunda köşkün kapısına vardık. Asil Nadir konuklarını karşılayıp ellerini sıkıyor, sonra tokalaşma sırası yanında duran eşi Ayşegül Nadir'e geliyor. Elimi sıkan güzel kadının gülümseyen yüzüne baktım. Bu ikisi için iki yıl önce *Nokta*'da hazmedilmesi çok güç bir kapak yapan bizler değil miydik?

Nokta'nın o haftaki kapağında kocaman harflerle "Alaturka Dallas" yazıyordu. Kapaktaki fotomontajda Asil Nadir'in başında bir JR şapkası. Yanındaki Ayşegül Nadir de doğal olarak Sue Ellen oluyor... Yazıda ise Nadir'in serveti, şirketlerinin yanı sıra, *Dallas* dizi-

sini aratmayan aile ilişkileri anlatılıyordu. Nadir'in en muhteşem günleri... Doğal olarak avukatları hemen bir dava açtı. Ama Kıbrıs'ta... Kıbrıs zaten onun avucunun içi gibi bir yer. Neredeyse bütün Kıbrıs ondan soruluyor. Adil Özkol'un Asil Nadir'in avukatlarıyla bu konuda yaptığı bir konuşma çok ilginçti. Onlar Türk mahkemelerine güvenmiyorlar mıydı? Neden Kıbrıs'ta dava açıyorlardı? Bu konuyu *Nokta*'da gündeme getirmemiz pek hoş olmazdı herhalde. Avukatlar davayı geri aldılar. İki yıl sonra da Asil Nadir *Nokta*'yı aldı. Şimdi ise ben *Nokta*'nın kapağındaki JR ve Sue Ellen'la el sıkışıyordum.

Ama o geceki davette benim aklıma takılan, Asil Nadir'in parlak rugan ayakkabılarının yarı ıslak çimenlerin üzerinde nasıl ıslanmadan böyle pırıl pırıl kalabildiği oldu. Acaba ayaklarını çimenlerin çiyine bulaştırmadan yürüyen ve hayatı boyunca bir kadını olmadığından şikâyet eden bu adam nasıl bir insandı? Bu sorunun yanıtını fazla düşünmenin bir yararı yoktu. Çünkü benim patronum artık Asil Nadir'di...

Gelişim Yayınları'nın Asil Nadir'e satılması hiç kimsenin beklemediği bir süratle, neredeyse birkaç gün içinde gerçekleşti. Ama daha taraflar masaya oturmadan bu satışın dedikodusu yıldırım hızıyla yayılmıştı Babıâli'ye. Ercan Arıklı ile Asil Nadir o güne kadar hiç karşı karşıya gelmemişlerdi. Ama her ikisinin de bu konuya sıcak baktığı bir gerçekti. Ortak bir tanıdıkları olan Başkurt Okaygün aracılığıyla sonunda ilk buluşma gerçekleşti.

26 ocak 1989 cumartesi

Şiddetli bir yağmur vardı. Ümit Umar, Gelişim Yayınları'nın önünde arabasını park edip koşarak içeriye girdiği zaman saat öğleden sonra ikiydi. O tatil günü evinde oturmuş misafirlerini beklerken Ercan Arıklı aramış ve hemen şirkete gelmesini istemişti. Ümit şaşkına dönmüştü. Satış gerçekleşiyordu.

Ümit Umar, Ercan'ın odasına girdiği zaman Adil Özkol'un kendisinden önce gelmiş olduğunu gördü. Ercan kısaca durumu açıkladı. Asil Nadir'in adamları şirketin hesaplarını incelemeye geliyorlardı. Eğer anlaşma sağlanırsa satış bir iki gün içinde yapılacaktı. Konuklar onları fazla bekletmedi. Asil Nadir'in vekili Fahri Görgülü, muhasebecileri ve avukatı geç saatlere kadar Gelişim'in tüm hesaplarını incelediler. Ortaya çıkan tablo açıktı. Şirket zarardaydı ve borçları vardı. Görgülü'nün teklifi, zararları üst-

lenerek şirketi devralmak oldu. Onlar olaya sadece kâr zarar meselesi gözüyle bakıyorlardı. Oysa Gelişim Dergi Grubu'nun Türkiye'deki tüm dergiler arasındaki pazar payının ve prestijinin değeri çok daha fazlaydı. Ercan böyle bir teklifi kabul etmeyecekti. Fahri Görgülü son sözün Asil Nadir'de olduğunu söyledi. Durumu ve istekleri ona aktaracaktı.

27 ocak 1989 pazar

Taksim'deki Sheraton Oteli'nin kral dairesinde Fahri Görgülü ve ekibi gün boyunca Asil Nadir'e hesapları gösterdiler, durumu anlattılar. Görgülü'ye göre sadece zararları karşılamakla Gelişim Yayınları'nı satın almak kârlı bir yatırım olacaktı. Ama Ercan Arıklı böyle bir pazarlığa razı olmayacak gibi görünüyordu.

Ercan ise her pazar olduğu gibi o gün de evinden dışarı çıkmadı. Üzüntüsünü bastırmaya çalışıyordu. Gözü gibi sakındığı şirketi ellerinin arasından uçup gidecekti. Bir yandan da sırtındaki o maddî yükün ağırlığından kurtulacağı için garip bir huzur içindeydi. Üstelik hayallerini de satmayacaktı ya... Yeniden başlardı...

28 ocak 1989 pazartesi

Ercan Arıklı ve Asil Nadir'in Sheraton Oteli'ndeki ilk buluşmaları saat 14'te gerçekleşti. İki saat sonra Gelişim Yayınları'nda heyecanla bu buluşmanın sonucunu bekleyen Adil Özkol'un odasındaki telefon çalacaktı. Ercan Arıklı "Anlaşmayı yaptık, geliyorum, beni bekle" diyordu. Özkol da işlerin böylesine yıldırım hızıyla sonuçlanmasına şaşırmıştı.

Arıklı ile Nadir para konusu üzerinde pek fazla konuşmadılar. Asil Nadir, Ercan'ın istediğini üç aşağı beş yukarı kabul etti. Ama ikisinin de önem verdikleri başka şartlar vardı. Ercan Arıklı dergilerinin, özellikle *Nokta*'nın yayın politikasında hiçbir değişiklik olmayacağının garantisini istiyordu. Asil Nadir "Bu garantinin en akıllıca yolu, Gelişim Yayınları'nın yönetiminde bir yıl daha senin kalman olur" dedi. Nadir zeki bir işadamıydı. Böylesine prestij kazanmış bir yöneticiyi değiştirmek ise hiç de zekice bir iş değildi. Asil Nadir'in şartı şuydu: Ercan Arıklı bir yıl boyunca tek sorumlu olarak Gelişim Yayınları'nın başında kalacak, ondan sonraki bir yıl da dergi işine girmeyecekti. El sıkıştılar.

Ercan Arıklı bu anlaşma açıklandıktan sonra, o haftaki *Nokta* dergisinde yaptığı söyleşideki bazı soruları şöyle yanıtlayacaktı:

"Nasıl bir izlenim edindiniz bu görüşmeden?"

"Kendisiyle iki saat politika, gazetecilik, özel yaşam gibi genel konular üzerinde konuştuk. Sonra benim yönetimde kalmam konusu üzerinde durdu. Gelişim Yayınları'nın şu ana kadar izlediği yayın politikasını sürdürmek istediğini söyledi ve benim yöneticiliğimin devamını istedi. Gerek Gelişim çalışanları, gerekse kendi açısından buna uyum sağlayabileceğini düşünüyor. Ben de olumlu yanıt verdim."

"Yönetici olarak kalmayı kabul etmeniz riskli bir karar değil miydi? Bir yıl içinde yayın çizgisinde köklü bir değişikliğe girişmesi ve ters düşmeniz ihtimali yok mu?"

"Asıl Nadir bende söylediklerini inanarak söyleyen bir insan izlenimi bırakmasaydı bu görevi kabul etmezdim. *Nokta*'nın çizgisini değiştirmeye ihtiyaç duyacağını sanmıyorum. Çünkü bunu yapmak isteseydi yeni bir dergi çıkarırdı. *Nokta* bugünkü çizgisini devam ettirdiği sürece *Nokta*'dır. Bu çizgi terk edilirse ortada *Nokta* diye bir şey kalmaz."

"Fiyat konusu çok tartışıldı mı?"

"Bu son beş on dakika içersinde konuşuldu. Prensipte anlaştıktan sonra ufak bir fark da artık önemli değildi."

"Sorması ayıp Ercan Bey ama bize ne değer biçtiniz?"

"Estağfurullah, size paha biçilmez."

"Gelişim Yayınları'na 15 yıl emek verdikten ve bugün bulunduğu noktaya getirdikten sonra satmak nasıl bir duygu? Neler hissediyorsunuz?"

"Belki size garip gelecek ama, Gelişim benim için, içindeki insanlarla, Gelişim çalışanlarıyla birlikte bir anlam ifade ediyor. Onlarla birlikte bir şeyler yapmak, yeni bir şeyler yaratmak heyecan verici olan. Ve bundan sonra da bu kurumda çalışma arkadaşlarımla birlikte iyi şeyler üretmeyi sürdüreceğim. Bu yüzden hüzün yok içimde. Tersine, meslek hayatımın yeni bir döneminde olmanın heyecanını yaşıyorum."

Bu söyleşinin yayımlanmasından birkaç gün önce Ercan Arıklı hepimizi odasına toplamış ve aynı cümleleri bize de söylemişti. Satışın gerçekleştiği duyulur duyulmaz sabahtan beri telefonlarım susmamıştı. Arayanlardan biri de bir süre *Nokta*'da birlikte çalıştığımız eski dostum Erhan Akyıldız'dı. Onca yılın verdiği dostlukla dalgasını geçiyordu. O hafta "satış olayını" duyurmak bana düşmüştü. Derginin giriş yazısına Erhan'ın telefonuyla başlamıştım. "Seni gidi Kunta Kinte" başlıklı o yazı aslında bütün yaşananların içten bir özetiydi:

"Ne haber Kunta Kinte ?.."

Telefondaki ilk cümlesi bu olmuştu. Kıkır kıkır gülüyordu. Otuz yıllık arkadaşımdı. "Merak etme, bir şey olmuyor, biz de *Milliyet*'teyken bir kere satılmıştık" dedi.

Satılmak kelimesi kulağa pek hoş gelmiyordu doğrusu. Onun kıkırdamalarına karşılık "Köle miyiz yahu... Ters bir durum olursa alır şapkamızı gideriz" dedim. Bu kim bilir kaçıncı telefondu. Babıâli'nin habercilik konusunda ağır aksak işleyen çarkları böyle bir durumda yıldırım hızıyla dönmeye başlamıştı bile. Flash... Flash... Flash... Gelişim Yayınları satılıyor... *Nokta* el değiştiriyor... Asil Nadir olaya el koyuyor... Bütün bu flash'lar haber ajanslarından geçmiyordu henüz. Ama dedikodu ağı örülüyor, Cağaloğlu'ndaki telefonlar sürekli meşgul çalıyordu.

Evet... Gelişim Yayınları satılıyordu... Yıllardır okurlarla birlikte omuz omuza emek verdiğimiz *Nokta* da. Peki şimdi ne olacaktı ? Tüm arkadaşların beynine üşüşen bir dolu soru kılıktan kılığa girerek telefondaki eski dostumun ilk cümlesiyle bütünleşiyordu: "Ne haber Kunta Kinte ?.."

Eski dostumun bu esprisine en güzel yanıtı Ercan Arıklı salı sabahı yaptığı toplantıda şu cümlelerle vermişti. "Gelişim Yayınları, içinde sizler olmadığı sürece sadece bir bina ve bir matbaa makinesinden ibarettir. Ben sizlerle olmayı seçtim, binayı sattım. Şimdi aynı yerde, aynı çizgide devam ediyoruz. Değişen hiçbir şey yok. Bu garantiyi aldım, sizlere de veriyorum..."

Toplantıdan çıktığımızda beyinlerdeki sorular netleşiyor, sisler dağılıyor, *Nokta*'nın yazı işleri salonu eski neşeli, hınzır ve üretken kargaşasına yeniden kavuşuyordu...

34

Ercan Arıklı da, Asil Nadir de verdikleri sözü tuttular. Bir yıl boyunca Nadir'den tek bir istek bile gelmedi. *Nokta*, yine aynı *Nokta*'ydı. Bir yıl sonra Ercan yönetimi Adil Özkol'a bırakıp ayrıldığı zaman da durum pek değişmedi. Bir iki küçük istisnanın dışında... Ama sonra işler karıştı. O dönem Ercan Arıklı'yı ilgilendirmediği için biz yine dönelim kahramanımızın uzun süredir ihmal ettiğimiz özel yaşamına. Ama belki merak eden olur diye buraya küçük bir not düşelim. Ercan Arıklı'nın Gelişim Yayınları'nın satışından elde ettiği miktar, bir yıl içinde ödenmek üzere 6 milyon dolardı.

Peki ünlü piyanistle yaşanan büyük aşka neler olmuştu? Bu sorunun yanıtı Ercan'ın belki de hayatında ilk kez yazdığı bir akrostiş aşk şiirinde gizli. Ercan Arıklı'nın el yazısıyla yazdığı sevgi dolu şu beş dizenin başharflerinde acaba kimin adı gizli?

Geçirdiğim hayatta tek bir mutluluk hakkı tanısalar
Üzüntülerime, sevinçlerime hiç karışmasalar
Her şeyimi o tek mutluluk uğruna elimden alsalar
Eğer o tek mutluluk seninle yaşam boyu beraber olmaksa
Razıyım, razıyım, herşeye razıyım dostlar...

Ercan Arıklı

Ama bu sevgi sözcükleri her zaman yeterli olmuyordu. Belki Güher'in İsviçre'de yaşamasından, belki de yetişme tarzlarındaki farklılıktan, aralarında zaman zaman yaşanan kopukluklar bu ilişkiyi ayrılık noktasına kadar getiriyordu. İşte 1988 yılının ekim ayında Ercan'ın yine kendi el yazısıyla Güher Pekinel'e yazdığı buruk bir veda mektubu:

Seni tahmin edemeyeceğin kadar çok sevdim, seviyorum ve belki seveceğim de. Seni incitmekten korkarken kırmış bile olabilirim. Ama hiçbir zaman bilerek değil. Vicdanen çok rahatım. Çünkü sana sevgilerin, ilgilerin, düşüncelerin kısacası verebileceklerimin belki en fazlasını henüz veremedim, ama bütün her şeyimle vermeye çalıştığımı biliyorum. Seninle beraberken vererek mutlu olmayı öğrendim.

Bütün bunlara rağmen gücüm seni bu kadar tutmaya yetti; kullanamadığım gücüm kalmış olsaydı belki de şu an çok üzgün olurdum. Ama gerçekten kırgınım da; üzgün değilim çünkü elimden geleni yaptım. Amacım seni yaşamının sonuna kadar tutabilmekti. İlk kez bu kadar istediğim halde yapamadım. Belki de duygularım, senin için yapmak istediklerim, beni terk ettikten sonra sana ulaşamadan yok oluyorlardı. Bir bölümü bile sana ulaşmış olsa bu ilişki böyle bitmezdi.

Neden bitirmek istedin? Gerçekten salı gecesinden beri düşünmeme rağmen bir türlü çözümleyemiyorum. Sıkılmış olsan açıkça söyleyebilirdin. Saçma sapan nedenler icat etmene gerek yoktu. Yaşamına başka birinin girmiş olması... Doğrusu bu kadar yanılabileceğimi tahmin etmiyorum. Tek açıklayabildiğim şekil belki de iki kardeş oturdunuz (birbirinizi etkileyebilme gücünüz ortada) özel yaşamlarınızı daha mantıklı, daha Batılı bir biçimde ayarlamanız gerektiğini düşündünüz. Belki de sonuç olarak hiçbir erkek için fazla özveriye değmez dediniz. İsviçre'ye yerleşmiş uluslararası düzeyde kendini kanıtlamış iki kardeşe bir Türk'ün fazla bir şey getiremeyeceğine karar verdiniz. Belki o günkü mood'unuz da bir rol oynadı bu kararda. Hele sizlerle ayrı ayrı neler konuştuğum da meydana çıkınca Ercan engelini de ortadan kaldırmak için yeterli neden yaratıldı. Tabiî bu benim senaryom, maalesef gerçek senaryoyu bilmem mümkün değil.

Diğer ilginç bir konu da tam olarak neyle suçlandığımı anlayamam. Sizi para harcamaya teşvik ettiğim için mi kötüyüm, yoksa az harcamanızı isteğim için mi orasını tam olarak anlayamadım. 2-4 milyon franklık evleri bulan siz, 3 000'lik çantayı bulan siz ve ben 500 frank yerine 1 500 franklık bavul alın demişim diye iki kardeşin bu konuyu çok düşünüp tartışması gerçekten "*black humor*"dan başka bir şey olamaz.

PS 1- Hayatta iki kişiyi gerçekten çok sevdim ve elimden geldiğince iyi davrandım. Biri ilk karım, diğeri sen. Birincinin sonu malum. O günden sonra da iyi davranmamaya söz verdim ve de çok rahat ettim. Seni tanıyınca kendime verdiğim sözü unuttum. Sana çok korekt ve iyi davrandım. Sonu malum. Senden aldığım bu dersten sonra bir daha hiçbir kadına iyi davranmam ve eminim çok rahat ederim.

PS 2- Meslek yaşamınızın hep doruktâ geçmesi için her zaman dua

edeceğim ama doğrusu özel yaşamında mutsuz olduğunu öğrenirsem herhalde çok fazla üzülmem.

Şimdiye kadar hep gelecekle yazmıştım artık anılarımla yaşamayı öğrenmem gerekecek. Çünkü sensiz fazla zevkli bir gelecek maalesef düşünemiyorum. Belki şu anda ihtiyaç duymadığın, ama inşallah ilerde duysan bile bulamayacağın sevgimle. Ercan.

Hüzün, sitem ve kırgınlık dolu bu cümlelerden sonra ne oldu diye sorarsanız... Hiçbir şey olmadı... Bu ayrılık gerçekleşmedi. İkisinin arasındaki aşk ve tutku daha da alevlendi. Ercan ile Güher 1991 yılında evlendiler. Ama bu mektuptaki bazı ipuçları, evliliğin çatırdayacağı günlerde bir kâbus gibi dikilecekti Ercan'ın karşısına...

35

Gelişim imparatorluğunun gerileme dönemi ile bu aşkın alevlenmesi aynı zamana denk geldi. Henüz evlenmemişlerdi, ama Güher Pekinel İstanbul'da olduğu günler Ercan Arıklı'nın Gümüşsuyu'ndaki evinde kalıyordu. "İstanbul'da olduğu günler" diyoruz çünkü Pekinel, mesleği gereği yılın büyük bir bölümünü yurtdışında geçiriyordu.

İşte o günlerden birinde, bir pazartesi sabahı Ercan, *Nokta*'nın yazı işleri toplantısına girdi. Keyifliydi. Haber tartışmalarına geçmeden önce uzun toplantı masasının başındaki koltuğuna oturdu ve ceketinin üst cebinden minicik, ince şık bir deri kılıf çıkardı... "Bilin bakalım" dedi "bu nedir?" O şık kılıfın içinde hırsız habercilerin aklının ucundan bile geçmeyecek bir nesne vardı. Altın bir kürdan... Yemeklerden sonra Ercan Arıklı'nın kürdanlara olan "bağımlılığını" bilen bizler bile şaşırdık. Ercan'ın kürdan sorunu şık bir biçimde çözülmüştü. Ama Ercan'ın asıl keyfi altın kürdandan değil, kürdanın geldiği yerden kaynaklanıyordu. Bu, Güher'in İsviçre'den gönderdiği bir hediyeydi. Sevdiği adama İsviçre'den altın kürdan gönderen dünya çapında bir piyanist. Olağanüstü işlerin adamı Ercan Arıklı'ya olağanüstü bir armağan... Ve olağanüstü bir kadın...

Güher Pekinel'i ender görüşlerimden biri de o günlere denk gelmişti. Ercan Arıklı, *Nokta* çalışanlarından bir gruba evinde bir yemek verdi. Bunun bir tanıştırma daveti ve evin yeni sahibesinin Pekinel olduğunu hemen anlamıştık. Ercan'ın onunla gurur duyduğu gözlerinden okunuyordu. Yemekten sonraki sohbette, ayaklarını altına alıp Ercan'ın yanına oturan, ara sıra başını onun omzuna yaslayan bu minik, munis, sempatik kadın, ünlü bir müzisyenden çok yeni âşık olmuş liseli bir genç kızı andırıyordu.

Gelişim Yayınları'nın Asil Nadir'e satıldığı günlerde Ercan Arıklı kendine yeni bir ev aramaya başladı. Gümüşsuyu'ndaki kirada oturduğu daire artık onlara küçük geliyordu. Belki tek başınayken ona yeterdi. Ama artık Güher vardı. Onun piyanosuyla sakin bir şekilde saatlerce çalışabileceği büyük, müstakil bir yer satın alacaktı. Önüne gelene "Böyle bir yer görürseniz haber verin" diyordu. İnşaatçı arkadaşım Mehmet Dalmaz, Etiler'de bahçe içinde çok güzel bir villa yaptırmıştı. Orayı önerdim. "Yok" dedi, "Şöyle Boğaz'a bakan, deniz üstünde bir yer arıyorum." O villayı sonradan Nazar Büyüm ve İnci Asena satın aldılar.

Bir sabah evden çıktım. Dergiye gideceğim. Önümde Ercan Bey'in arabası durdu. "Bin" dedi. Arkada Güher'le birlikte oturuyorlar. Yeni şoförü Nazmi'nin yanına atladım. (Emektar Nevzat'a ne oldu derseniz birkaç satır altta.) Keyfi yine yerindeydi. "Bir yer bulduk... Harika" dedi. Yeni yapılmakta olan Eliyeşil Villaları'ndan birini beğenmiş. Sonradan gördüğümde zaten beğenmemenin imkânsız olduğunu anladım. Kocaman bahçesi, yüzme havuzu, orman gibi ağaçları olan ve İstanbul Boğazı'nı kuşbakışı gören nefis bir yapıydı. Dekorasyonunu da Güher Pekinel'e bırakmıştı. Yeşil ve mavi'nin karışımı bu huzur dolu yerde çok güzel yıllar geçirdiler. Ama ne yazık ki daha sonra kopan fırtınada, Gelişim'in satışından gelen parayla alınan bu villa ikisinin arasında bir kimlik savaşına ve özellikle Güher'in elinde acımasız bir silaha dönüşecekti. Ama o kara günlere daha çok zaman vardı.

Ercan'ın Güher'le olan beraberliği, bir ayrılığı da birlikte getirmişti. 17 kasım 1970 yılında Arıklı'nın yanında çalışmaya başlayan ve her yıl bu tarihi tek bir gülle kutlayan Nevzat Öztürk, yirmi yıl sonra, 1990 kasımında patronunun masasına son gülü koymuştu. Ama bundan çok daha önceleri Nevzat'ın görevi değişmişti. Arıklı'nın otomobilinin direksiyonuna genç bir şoför olan Nazmi Pala geçmişti. O da on yıla yakın bir süre Ercan'ın yanında kalacaktı.

Nevzat ise Gelişim Yayınları'nın idarî işlerinin sorumluluğunu üstlenmişti. Kendine yaptırdığı oda görülmeye değerdi. Loş ışıklarla aydınlatılmış, hafif bir müzik eşliğinde akvaryumunda rengârenk balıkların yüzdüğü bu minik oda Gelişim'in cümbüşü ve telaşlı hareketliliğiyle sanki dalga geçiyordu. Ya da diğeri ötekiyle... Bilinmez... Nevzat, *Nokta*'daki haberci tayfasının hepsinden daha şık giyinirdi. Gömleklerinin yakasındaki E. A ibaresi açıkça okunmaktaydı.

Nevzat Öztürk'ün anlattığı iki minik öykü, aralarındaki ilişkiye

ve Ercan Arıklı'nın yapısına net bir örnek: "Muhasebeden istediğim kadar para çekme hakkım vardı. O sıralar kantini de işletiyorum. Bir gün bir açık vermişim. Ümit Umar odasına çağırdı. Paranın hesabını soruyor. Arıyoruz, bulamıyoruz açığın nereden geldiğini. Ercan Bey odaya girdi. 'N'oldu?' dedi. Ümit anlattı. 'Bırakın oğlum, bu işlerle bu hıyar beni kazıklamaz, kazıklayanlar başkası, onun açığını hesabıma geçirin' dedi ve çıktı gitti odadan. Birkaç gün başka bir olaydan dolayı beni çağırdı. Kantini işlettiğim zamanlar... Sekreteri Semra 'Çok sinirli' dedi. İçeri girdim, ateş püskürüyor: 'Sen benim paramın kâhyası mısın? Nasıl çarçur edersin?' diye bağırıyor. Hiçbir şey söylemeden çıktım. Yarım saat sonra çağırdı. Şeker gibi konuşuyor. Semra girdi odaya, şaşırdı. 'Ercan Bey biraz önce bağırıyordunuz' dedi. 'Bu benim çocuğum yahu, buna bağırmayayım da kime bağırayım' dedi Ercan Bey. 'Git muhasebeye ne kadar para lazımsa çek.' 'Ama Ercan Bey biraz önce..' diyecek oldum. 'Bırak yahu, o biraz önceydi' dedi... Kızdığı zaman cevap vermeyeceksin.

Bir sabah yine çağırdı, öfke saçıyor. 'Saat 11 oldu. Duygu hâlâ çay içmemiş, bu kadın çay içmeden yazısını yazamıyor bilmiyor musun?' diye bağırıyor. Tüpgaz bitmiş, Duygu Asena'nın çayı gecikmiş. 'Şimdi çay için size mi şikâyet ediyor?' dedim. 'Çık konuşma..' dedi. Yarım saat sonra çağırdı. 'Haklısın yahu' dedi, 'Çaylarla da ben mi uğraşacağım?'"

Nevzat Öztürk'e göre patronuyla aralarının bozulmasına Güher Hanım neden olmuş. Bardağı taşıran son damla "kurtlanmış ağaç krizinden" yaşanmış. Pekinel, Bebek'teki villanın önündeki kurtlanmış bir ağacın ilaçlanmasını isteyince Nevzat, Belediye'deki bir akrabası sayesinde ağacı ilaçlatmış. Güher Hanım yapılan işi beğenmeyip işlemin bir kez daha tekrarlanmasını istemiş. Falan filan... "Bana en çok dokunan Ercan Bey'in bu konuda bana hak vermemesi oldu" diyor Nevzat. Patronunun masasına da son gülü işte bu tartışmalardan sonra koymuş.

Güher Pekinel'le ilişkileri konusunda Nazmi Pala da pek sabıkasız sayılmaz. Onun bir davranışı da Ercan-Güher ikilisi arasında ufak da olsa bir tartışma yaratmış. "Ercan Bey'i beklerken her sabah mutfakta kahvaltı ederdim" diye anlatıyor Nazmi. "Bir sabah Güher Hanım haber gönderdi. Mutfakta ne işim varmış... Ben de merdivenin üzerindeki bekçi kulübesine çıktım, orada devam ettim yemeğe. Ercan Bey gelmiş bakmış, aşağıda yokum... Beni kulübede görünce önce kızdı, 'Niye girmiyorsun, bekçi kulübe-

sinde kahvaltı yapıyorsun' diye... Ben de 'Eve girmem yasaklandı' dedim. 'Kim yasakladı?' dedi. 'Güher Hanım' dedim. O da aşağıya inmiş kavga etmişler. Sonra mutfağa girmeme kimse ses çıkarmadı, ama ben huzursuzluk çıkmasın diye sadece arada bir çay içmeye gidiyordum..."

Ercan Arıklı ile Güher Pekinel 1991 yılında evlendiler. Aradan 20 yıl geçti. 14 haziran 2001 günü Bebek Karakolu, Pekinel'in isteği üzerine mahkemeye sunulmak üzere deyim yerindeyse bir "fakir ilmühaberi" çıkarıyordu. Karakolun verdiği belgede şu cümleler yer alıyordu:

> Adı geçen şahsın, idaremiz Cevdat Paşa Cad. No 158 Eliyeşil Korusu Bebek sayılı adresinde bulunan müstakil evde oturduğu, bu evin sahibi ile ihtilaflı durumda olduğu, ayrıca tapu kayıtlarına göre dörtte birine sahip olduğu, devamlı bir işinin olmadığı, kendine ait BMW 318 marka otomobilinin olduğu, devlet sanatçısı unvanına sahip olduğu fakat devletten hiçbir ücret veya maaş almadığı SSK, Bağkur ve Emekli Sandığı'na bağlı bulunmadığı ve maaş almadığı, son zamanlarda ailesinin yardımlarıyla geçimini sağladığı tarafımızdan tesbit edilmiş olup...

Dünya çapındaki piyanist Güher Pekinel on yıl içinde nasıl bu duruma gelmişti... Nasıl olmuştu da SSK, Bağ-Kur ve Emekli Sandığı'ndan maaş alamadığı, ailesinin yardımıyla yaşadığı halde hâlâ o havuzlu villada ikamet ediyor, BMW'lerle dolaşıyordu? Bu akla zarar, trajikomik sorular gerçeğin peşinde koşan öykümüz çerçevesinde yanıtlarını bulacaktır. Biz yine dönelim kaldığımız yere...

36

Ercan Arıklı Asil Nadir'e verdiği sözü tuttu ve bir yıl boyunca Gelişim'in başında yönetici olarak, bir yıl da basın yaşamından uzakta kaldı. 1990 yılının son günleri artık yeni bir yaşama adım atmaya hazırdı. *Söz* gazetesi sırasında yaşadığı hayal kırıklığına rağmen Sabah Grubu, özellikle Zafer Mutlu'yla olan sıcak ilişkileri sürüyordu. Mutlu "ağabey" dediği Ercan Arıklı'ya çok güveniyor, Dinç Bilgin'le konuşmalarında da sık sık bu konuyu dile getiriyordu. Sonuçta onun önayak olmasıyla Ercan, Dinç Bilgin'le ortak yeni bir dergi grubu kurmaya karar verdi. *Sabah*, o günlerde İkitelli'deki yeni binasına taşınmak üzereydi.

İstanbul basınına büyük yenilikler getiren Dinç Bilgin, İkitelli'deki dev plazaya çok önem veriyordu. Sabah Grubu Mecidiyeköy'deki binasından, bu modern yapıya henüz geçmemişti. Daha dekorasyonu tamamlanmayan yeni binanın ilk sakinlerinden biri tanıdık bir isimdi. Yıllar önce Ankara'dan elinde tek bir bavul ve daktilo makinesiyle Ali Kocatepe ile Hıncal Uluç'un evine gelip *Erkekçe* ekibine katılan Mehmet Y. Yılmaz...

Aslında Mehmet Yılmaz'ın İstanbul'a gelip *Milliyet* gazetesinin genel yayın yönetmenliğine kadar yükseliş öyküsünün ilk durağı olan bu ev bile başlı başına bir kitap konusu olabilir. Belki bir gün üçünden biri yazar o günleri... Ama biz burada Hıncal Uluç'un ağzından 80'li yılların başında o evdeki atmosferi kısaca aktarmakla yetinelim...

"Ali, ev sahibi durumunda. O dönem yeni boşanmış ve dünyadaki bütün kadınları becererek intikam almaya çalışıyor kadın milletinden. Böylece *Erkekçe*'ye gelenler, sağından geçenler, solundan geçenler, yani kim varsa bizim eve akşamları davet ediliyor. Evde en hoşsohbet ben olduğum için, kızı lafa tutmak benim

görevim. Mehmet olağanüstü sofra hazırlıyor, salata hazırlıyor. O mutfakta yemek başında. Yemekler hazır olunca benim görevim bitiyor ve sofraya oturuyoruz. Yemek yenildikten sonra Mehmet'in de görevi bitiyor ve Ali'nin görevi başlıyor. Ali'nin odası ile Mehmet'in odası yan yana ve Mehmet, Ali'nin çetelesini tutuyor. Mehmet'in duvarı çeteleden görünmez hale gelmiş... Bir gün Ali İzmir'e gitti annesini görmeye. O olmadan huzurlu bir gece geçireceğiz diye biz de Mehmet'le oturuyoruz. Birden kulağıma bir ses geldi, gacır gucur... 'Mehmet' dedim, 'Benim duyduğumu sen de duyuyor musun?' 'Vallahi duyuyorum' dedi. Fırladık Ali'nin odaya koştuk. Yatak gıcırdıyor... Yatakta kimse yok, gece saat bir, yatak gıcırdıyor. Şimdi böyle bir ekip erkek dergisi çıkartır da o dergi satmaz mı? Yokken bile yatağı gıcırdatan bir yazı işleri müdürü var. Sonradan öğrendik gıcırtının sebebini. Aşağıdaki kadın kalorifer borularına beşik kurmuş bebek sallıyormuş.

İsmi lazım değil. Bir gün Türk sinemasının o zamanki starlarından birini getirdik. Ben de çok yorgunum. Gideyim biraz uzanayım yemeğe kadar dedim. Bunlar kızı ayarlamışlar. Kadın geldi, ben size masaj yapayım diye. 'Yap' dedim. Ama meğer masajdan kastı, Tayland masajıymış. Böyle köpürtüp masaj yapıyor bana... Dedim ki 'Hanımefendi lütfen durunuz. Ben evli barklı bir adamım.' Holly o zaman Ankara'da. 'Bizim evde bu işlerin sorumlusu Ali Kocatepe'dir. Odası da karşıdaki odadır.' Ali hem dergide hamaldı hem de evde. Mehmet nişanlı mazbut, ben evli mazbut. Ama sonra Ali'yi de evlendirip bu hayattan kurtardık.

Bir gece eve yirmi tane kız çağırmışlar. Geceyarısı sokağa çıkma yasağı başlıyor. Kızların hiçbiri gidemiyor. Holde yatıyorlar. Gece uyandım tuvalete gideceğim, koridordan geçerken 'ciyaak' diye bir ses. Üstüne basmışım kızın. Yan yana yatıyorlar kızlar...

O zamanki eşim Holly maşallah 1,82 boyunda falan. Hafta sonları İstanbul'a geliyor, bizimle kalıyor ve pazar akşamı onu trene bindirip gönderiyoruz. Yine böyle bir hafta sonu pazar akşamı Holly'yi trene bindirip geldim, yorgun argın attım kendimi yatağa. Vurdum kafayı yattım. Uyku sersemiyim. Ulan yatakta bir kadın var. Uyku arasında Holly zannederek şöyle bir okşadım, kadın yarı yolda bitti... Holly değil... 70-80 santim boyunda bir şey. 'Kim ulan bu' diye bir tekme attım küt, yataktan düştü. Bir baktım Sezen Aksu... Bunlar plan yapmışlar. Sezen'e demişler ki, 'Sen gir Hıncal'ın yatağına'. Ben de iki gündür Holly'yle yatıyorum sarmaş dolaş, uyku sersemi karım diye sarılmışım. Sezen düştüğü yerden 'Issız adada erkeksiz kalsam bile bir daha sana gelmem' diye ba-

ğınıyor. 'İlk defa bir erkek beni yataktan tekmeyle atıyor' diyor. Dedim ki 'Sen bunlara uyarsan daha başına neler gelir...'"

İşte o heyecan dolu neşeli gençlik yılları biraz gerilerde kalmış, Mehmet Yılmaz, *Erkekçe*'den ve Gelişim Yayınları'ndan 1985 yılında ayrılıp *Milliyet*'e geçmişti. Ercan Arıklı'yla ayrılan yolları *Sabah*'ın İkitelli'deki yeni binasında bir kez daha kesişiyordu. Yılmaz, *Milliyet*'ten ayrılıp, *Sabah*'la anlaşmış, yeni kurulacak olan dergi grubunun başına gelmişti. İlk olarak yayımlanmakta olan *Kapris* dergisini ele aldı. Moda ağırlıklı olan dergiyi *Cosmopolitan* türü bir kadın dergisine dönüştürdü. Daha sonra *Otohaber*'i yayımladı ve yeni bir haftalık haber dergisinin planlarını yapmaya başladı.

Aynı günlerde Ercan Arıklı, Dinç Bilgin'le bir kez daha el sıkışıyordu. Dinç Bilgin'in sahip olduğu Medya Holding bünyesinde kurulacak olan bu dergi grubunun ismi "1 Numara Yayıncılık" olacaktı ve her iki taraf, bu ortaklığa yüzde elli hisseyle gireceklerdi.

O arada Dinç Bilgin bir başka anlaşma daha yapıyordu. Mehmet Emin Karamehmet, yani Çukurova Grubu'yla masaya oturan Bilgin, Medya Holding'in yüzde on hissesini bu gruba satmayı kabul etti. Ama Karamehmet'in bir şartı vardı. Ortak oldukları şirketlerin kendi ortakları arasında da büyük ortak durumunda olmasını istiyorlardı. Bu durumda 1 Numara Yayıncılık'taki şartlar da bir kez daha gözden geçirilmeliydi. Çukurova'nın istediği, Bilgin'in yüzde 60, Arıklı'nın yüzde 40 hisse sahibi olmasıydı. Dinç Bilgin güç durumda kalmıştı. Bu anlaşmayı yapması gerekiyordu. Diğer tarafta ise Ercan'a verdiği söz vardı...

"Bana güven" dedi Dinç Bilgin. S Restoran'da öğle yemeği yiyorlardı. Bilgin konuşmaya başladığı zaman masada bulunan Zafer Mutlu onun ne söyleyeceğini biliyordu, ama Ercan'ın durumdan henüz haberi yoktu. Dinç Bilgin anlattı. Çukurova'yla yapacağı bu ortaklığa ihtiyacı vardı. Ama onlar 1 Numara Yayıncılık hisselerinin yeniden düzenlenmesini şart koşuyorlardı. "Bana güven" diyordu Dinç Bilgin. "Yapacağımız bu anlaşma sadece kâğıt üzerinde kalacak. Senin yüzde on hissen bendedir. Bunu sana ödeyeceğimi garanti ediyorum. Ortaklığımız yüzde elli oranında devam edecek. Bu iş benim için önemli..."

S Restoran'daki masada bu tekliften sonra yaşananları Zafer Mutlu şöyle anlatıyor: "Ercan orada inanılmaz bir şey yaptı. Bu teklifi senetsiz sepetsiz, kayıtsız şartsız kabul etti. Kendi araların-

da özel bir anlaşma bile istemedi. Ercan'ın hissesi yüzde 40'a düştü, Medya Holding'inki yüzde 60'a çıktı. Avans filan da istemedi. Sadece tek bir söze güvendi. Dinç Bey de sözünde durdu... Ta ki Etibank olayı patlayana kadar..."

Ercan, dergi grubu için kolları sıvadığı zaman Mehmet Yılmaz da yeni derginin hazırlıklarını sürdürüyordu. Bir kez daha buluşmuşlardı. Ercan yine patrondu, ama Mehmet bu kez 1 Numara Yayıncılık'ın genel müdürü konumundaydı. Üstte de söylediğimiz gibi Medya Plaza'nın iç inşaatı ve dekorasyonu henüz bitmemişti. Bu nedenle, Ercan Arıklı, Mehmet Yılmaz'la aynı odayı paylaşmaya başladı. Bir süre sonra *Sabah*, Hıncal Uluç'u da transfer etmişti. Yersizlikten Hıncal da aynı odayı mekân tuttu kendisine. Gelişim Yayınları'nın üç ağır topu bu kez Medya Plaza'nın bir odasındaki kocaman cam masanın etrafında bir araya gelmişlerdi.

Yeni derginin kadrosunda Kürşat Başar, Gülay Göktürk, Alper Görmüş gibi deneyimli isimler yer alıyordu. Derginin içeriği belirlenmiş, sıra ismine gelmişti. Ercan, bu konuda Mehmet Yılmaz'ın getirdiği önerileri beğenmedi. Bu kez yabancı dergi isimleri gözden geçirildi ve sonunda Arıklı kararını verdi. Derginin ismi *Aktüel* olacaktı. İsim hakkını satın almak için harekete geçtiklerinde aynı *Aktüel* isminin daha önce *Tercüman* gazetesinin o dönemdeki sahibi Kemal Ilıcak adına tescil edildiği ortaya çıktı. Ama Ercan ısrarlıydı. Dergisinin adına ısınmıştı ve bu ismin tutacağına inanıyordu. Ilıcak'tan bu ismi mutlaka almak istiyordu. Dinç Bilgin "Beni karıştırmayın, ben ararsam çok para ister, kendiniz halledin" diye sıyrıldı işin içinden. Sonuçta Kemal Ilıcak'la görüşmek Mehmet Yılmaz'a kalmıştı. Yılmaz, telefonu açtı ve durumu anlattı. "Kemal Bey, derginin isim hakkını bize verir misiniz?" diye bağladı cümlelerini. Aldığı yanıt onu şaşırtmıştı. Kemal Ilıcak hiç düşünmeden "Peki şekerim, verdim gitti, ne isterseniz yapın" dedi... Beş kuruş bile istememişti.

Dönem, Özalizm'in yükseldiği bir dönemdi. Ercan *Aktüel*'i yeni bir çizgiye oturtmak istiyordu. Ona göre dergi okurunun talepleri değişmek üzereydi. İnsanların ilgi alanları giderek gelişiyordu. *Nokta* gibi nispeten klasik, haber peşinde koşan bir dergi olmayacaktı *Aktüel*. Yeni eğilimler, ünlülerle yapılmış söyleşilerle desteklenmiş, fotoğrafların daha ağırlıklı olarak kullanılacağı bir modeli benimsemişti bu kez. Ciddi yazılar "Haftanın Özeti" bölü-

münde yer alacaktı. Kuşe kâğıda basılacak 140 sayfalık ilk sayının tüm hazırlıkları tamamlanmıştı. Sıra kapak kompozisyonuna gelince Mehmet Yılmaz ile Ercan Arıklı arasında bir görüş ayrılığı ortaya çıktı. Yılmaz, kapağa bir Madonna fotoğrafı koymayı öneriyordu. Oysa dergide Madonna'yla ilgili bir haber yoktu. Arıklı, bunun doğru bir fikir olmadığını düşünüyordu. Sonrasını Mehmet Yılmaz şöyle anlatıyor:

"Ercan Bey böyle bir şeye alışık değildi. Gülay Göktürk ve arkadaşları da 'Böyle kimliksiz bir kapak olur mu?' diye tepki gösterince buna karşı çıktı. Oysa kadın fotoğraflarının satış artırdığını öteden beri o da çok iyi biliyordu. *Nokta*'nın bile pek çok kapağında kadınlar ön plandaydı. Ben de düşündüm ki 'Mademki bu kadını buraya koymam gerekiyor, o zaman hiçbir özüre sığınmadan doğrudan doğruya koyarım.' Derginin kapağındaki o resmin bir tek amacı var, 'Beni al...' demesi. Ben de dedim ki: 'Ercan Bey, şu anda Madonna'dan başka kadın var mı ne yapsa satan? İşte bu amaçla onu koyuyoruz, bu dergi de satacak.' Düşündü, aklı yattı, sonra dedi ki; 'Satmazsa, ikimizi de tefe koyup çalarlar haberin olsun. Ben kaçarım İsviçre'ye, sen de bunlarla baş başa kalırsın.'"

Sonuçta *Aktüel*'in ilk sayısı kapakta Madonna'nın fotoğrafıyla çıktı ve 70 000'in üzerinde satış yaptı. Böylece 1 Numara Yayıncılık da dergiciliğe sağlam bir adımla girmiş oldu. Sonra arkası geldi... *Para*, *Cosmopolitan*, *Penthouse*, *Pratica Esquire*, *FHM*, *Mr*, *Oya*, *Cosmogirl*, *Gelin*, *Gezi* gibi haftalık ve aylık dergiler artarda yayımlanmaya başladı. Arıklı, Sabah Grubu içinde de kendi imparatorluğunu kurmuştu. Ayda 400 000'e yakın dergi satılıyordu.

Haftalar, aylar yuvarlanıp gidiyordu. *Penthouse* piyasaya çıktıktan bir süre sonra bir gün Ercan, Mehmet Yılmaz'ı odasına çağırdı. Ona bir teklifi vardı. Bu öylesine alışılmadık bir şeydi ki Mehmet önce ne söyleyeceğini bilemedi:

"Şirket olarak çok para kazanıyorduk. Ama Sabah Grubu içindeki dengeler yüzünden, benim gelirim ona paralel olarak artmamıştı. Ben de iyi para kazandım, iyi primler falan aldım, ama yine de *Sabah*'ta yönetici kesimin anormal ücretleri vardı, benimki onlardan uzaktı. Bu durum Ercan Bey'i rahatsız ediyordu. Bir gün beni odasına çağırdı ve dedi ki, 'Sana bir şey vereceğim, kimseye söylemeyeceksin.'"

Sonra Ercan, iç cebinden çıkardığı bir zarfı Mehmet'e uzattı. Zarfın içinde Arıklı'nın el yazısıyla yazılmış bir mektup vardı. Mehmet Yılmaz'ın şaşkınlığı şu satırları okuduktan sonra daha da

artmıştı: "Mehmet Yılmaz bu şirkette çalıştığı sürece, benim ölümüm halinde, buradaki hisselerimi devralacaktır. Altta imzaları olan eşim Güher Pekinel ve ağabeyim Tuncer Arıklı da bu kararıma şahittir."

"O mektup hâlâ bende saklıdır" diyor Mehmet Yılmaz. "Onun kişiliğini ortaya koyan çok ince bir jestti. Ama daha sonra olacakları bilse o hisseleri bana miras olarak bırakmayı aklından bile geçirmezdi herhalde..."

"Daha sonra olanlar"ın gerçekleşmesine yaklaşık yedi uzun yıl vardı.

37

Yedi yıl sonra

Zafer Mutlu, telefonu kapattıktan sonra "Bugün tutuklama bekleniyormuş" dedi karşısındaki geniş, siyah koltukta oturan Ercan Arıklı'ya.

Nişantaşı'ndaki *Sabah* gazetesinin yönetim odasındaydılar. Geçen yıllar, aralarındaki iş ilişkisini sıkı bir dostluğa dönüştürmüştü. Zafer, ağabeyi gibi sevdiği dostunun gözlerinden kaçırdı bakışlarını...

"Kesin olarak belli değil, ama gözaltılar bu gece başlayabilirmiş."

Ercan sıkıntı içinde ayağa kalktı... Saatine baktı... 16.43...

"N'apalım? Burada oturup beklemek sinirimi bozuyor."

"Eve git... Benden haber bekle... İlk gelecekleri yer burasıdır..."

"Bu halde eve gidersem çıldırırım. Ben bir film seyredeyim en iyisi..."

"Hangisine gideceksin?"

"Bilmem... Aslında bir komedi filmi yakışır bu duruma ... Sen ne yapacaksın?"

"Bir iki yeri daha aramam lazım. Telefonunu açık bırak."

Nişantaşı'ndaki sinemanın 17 matinesinde el el tutuşmuş bir iki sevgili ve popcorn yiyen birkaç yeniyetmeden başka kimse yoktu. Arka sıralardan birinde koltuğuna gömülmüş olan Ercan Arıklı perdedeki görüntüleri izliyordu. Önüne gelen ilk sinemaya dalmıştı ama seyrettiği bu ucuz, saçma sapan Amerikan komedisinin adını da nedense unutmayacaktı: *Dude, Where is My Car?* Gözü perdede, kulağı açık bıraktığı telefonundaydı.

Siyah polis aracı *Sabah* gazetesinin önüne park ettiği zaman, saat 19.20 olmuştu. Malî Şube Müdürü Ayhan Mimaroğlu birkaç dakika sonra Tayfun Hopalı'nın odasındaydı. Sabah Haber Ajansı'nın genç genel müdürü bu ziyareti bekliyor ve nedenini tahmin ediyordu. Yaklaşık yarım saat önce Mimaroğlu ona telefon etmiş, geleceğini bildirmişti. Malî Şube müdürü hiç vakit geçirmeden konuya girdi. Dinç Bilgin'i nerede bulabilirdi? Bilgin gazetede yoktu... Tayfun, nerede olduğunu bilmiyordu. Peki ya Zafer Mutlu?.. Tayfun Hopalı telefona uzandı. Genel yayın yönetmeninin numarası ezberindeydi.

Karşı taraftan Tayfun'un sesi duyuldu: "Zafer Bey, Malî Şube'den Ayhan Bey geldi. Sizinle görüşmek istiyor. Sanırım malum konu..."

"Dışarıda buluşalım" dedi Zafer Mutlu. "Yarım saat sonra Çırağan Oteli'nin pastanesinde olurum." Yanıtı beklemeden telefonu kapattı. Anlaşılan Çırağan'ın pastanesindeki buluşma, bir sonun başlangıcına tanık olacaktı...

Nişantaşı'nın en gözde mekânlarından biriydi Downtown. Zafer Mutlu, Çırağan Oteli'ne doğru yol alırken, Ercan Arıklı Abdi İpekçi Caddesi üzerinde bulunan bu ünlü lokantaya giriyordu. Her zamanki masasına oturdu. Aslında yemek yiyecek hali yoktu. O sulu zırtlak film, beynini berraklaştıracağına, yormuştu. Zafer hâlâ neden telefon etmiyordu? Kendisi arasa mıydı? Sorular... Sorular... Sorular... Bütün bunlar neden ve nasıl başına gelmişti?

Bütün bu olayların çıkış noktası yaklaşık iki yıl öncesine dayanıyordu. Sabah Grubu, yani Medya Holding, atv televizyonunu da kurarak medya sektöründe dev bir şirket haline gelmişti. 1998 yılı başında Dinç Bilgin, Cavit Çağlar'dan Etibank'ı devralarak hiç bilmediği bir alana, bankacılığa da el attı. Bankanın Yönetim Kurulu'na kendisine yakın gördüğü, güvendiği iki ismi Zafer Mutlu ve Ercan Arıklı'yı da almıştı. Zafer Mutlu "İlk başlarda her şey çok iyi gidiyordu. Biz zaten bankacılığın "b"sini bilmiyoruz. Yönetim Kurulu üyeleri olarak imzalanması gereken belgeleri imzalıyoruz" diye anlatıyor ilk günleri.

Ama gerçekler böylesine pembe değildi. Bu arada Samandıra'da dünyanın sayılı baskı tesislerine de yatırım yapan Dinç Bilgin büyük bir malî kriz içindeydi. *Sabah* ve atv, İkitelli'deki Med-

ya Plaza'dan, Nişantaşı'ndaki daha mütevazı bir binaya taşınmış, Bilgin kendine yeni para kaynakları aramaya başlamıştı. Bu arada devreye giren Turgay Ciner, Sabah Grubu şirketlerine, kendisine ait Park Grubu şirketleri aracılığıyla ortak oldu ve grubun en büyük hissesini ele geçirdi. 23 ekim tarihindeki bu hisse devrinden tam beş gün sonra büyük bomba patladı. Dinç Bilgin'in sahibi olduğu Etibank'a Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu tarafından el kondu ve yönetimi Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'na devredildi. Bu devir işlemi, Bankalar Yasası'nın 14. maddesinin 4. fıkrasına göre yapılmıştı. Kısaca, Etibank'ta kaynakların, patron Dinç Bilgin'in sahip olduğu şirketlere, yasalara aykırı olarak paravan şirketler üzerinden krediler yoluyla aktarılması gerekçe olarak gösteriliyordu. Dinç Bilgin ise malvarlıklarını satarak borcunu son kuruşuna kadar ödeyeceğini söylüyordu.

Etibank olayının medyadaki güçler dengesini nasıl etkilediği, politik uzantıları, üzerinde yapılan tartışmaları başlı başına bir inceleme konusu olduğu için biz burada kahramanımıza ve Etibank kasırgasının onu nasıl etkilediğine dönelim.

Abdi İpekçi Caddesi'ndeki Downtown'ın sakin atmosferinde, Ercan'ın istediği ringa balığı gelmiş, ama beklediği telefon hâlâ gelmemişti. Çünkü Zafer Mutlu, aynı dakikalarda Çırağan Oteli'nde, Malî Şube Müdürü Ayhan Mimaroğlu'nun anlattıklarını dinliyordu.

Malî Şube müdürü konuşmasını bitirdikten sonra Zafer Mutlu ondan izin istedi ve iki yere telefon etti. Önce Dinç Bilgin'in oğlu Önay Bilgin'i aradı. Babası onun yanında mıydı? Değildi... Dinç Bey'i bulup eve çağırmasını söyledi. Malî Şube müdürüyle oraya geliyorlardı. Üstü kapalı bir konuşmaydı, ama Önay anlamıştı. Zafer Mutlu, sonra Ercan'ın numarasını tuşladı. Konuşması kısa sürdü. Telefonunun dinlenebileceği korkusuyla açık konuşmadı, onu telaşlandırmak da istemiyordu. İşler karışmıştı, ama durum o kadar da kötü değildi. Ercan'a gazeteye gidip kendisini beklemesini söyledi...

Ercan Anıklı o anda durumun muhasebesini yaptı. Gazeteye gidecekti. Önce şoförü Nazmi'ye telefon edip gazeteye gelmesini istedi. Sonra bardağının dibinde kalan birkaç yudum viskiyi içip kalktı.

Dışarıya çıktığı zaman yağmur hafiften çiseliyordu. Buna rağmen Sabah binasına kadar olan kısa mesafeyi yürümeye karar verdi.

Zafer Mutlu, Tayfun Hopalı ve Malî Şube ekibi, Önay Bilgin'in Çengelköy'deki villasına geldiklerinde saat 21.30 olmuştu. Bu ziyaret Dinç Bilgin için sürpriz değildi. Ne olacağını biliyordu. Eşofmanlarını giymiş, küçük valizini hazırlamıştı. Ama asıl sürprizi Önay Bilgin yaşayacaktı. Malî Şube Müdürü Ayhan Mimaroğlu kibar bir ifadeyle "İsterseniz siz de bir çanta hazırlayın Önay Bey" dedi. "Gözaltında kalacağınız süre belli değil..." Bu cümle Önay ve eşi Zeynep Bilgin için tam bir şok olmuştu. Ama DGM'nin verdiği karardan dönüş yoktu.

Zafer Mutlu odaya girdiğinde saat geceyarısına yaklaşıyordu. Ercan merakla ona baktı. Zafer kendisini bir koltuğun üzerine bırakırken "Dinç Bey ile Önay'ı aldılar" dedi, "Operasyon başladı..." İkisi de garip duygular içindeydi. Dinç Bey ve oğlunun gözaltına alınması ikisini de sarsmıştı. Üstelik bir süredir diğer Yönetim Kurulu üyeleriyle birlikte malvarlıklarına tedbir konmuş, yurtdışına çıkışlarına yasak getirilmişti. Soruşturma hâlâ sürüyordu ve mahkemeye çıkacakları günü bekliyorlardı.

Aslında Zafer Mutlu olaya Ercan kadar umutsuz bakmıyordu: "Bu badireyi atlatacağımıza inanıyordum. Ercan aynı fikirde değildi. Dedim ki 'Arkadaş, biz hiç kredi kullandık mı? Avans aldık mı? Hayır. Malvarlığımızda banka döneminde bir artış oldu mu? Hayır. Neyle suçlanıyoruz? Banka hortumlamakla... Hortumladık mı? Hayır. İnandıklarımıza mahkemeyi de inandırabilirsek çözeriz bunu."

Zafer Mutlu'nun olaya böyle iyimser yaklaşmasının bir nedeni vardı. Etibank davasının açıldığı 12 şubat 2001 gününden hemen sonra Ercan'la birlikte iki deneyimli hukukçu olan Adil Özkol'la ve Prof. Uğur Alacakaptan'la bir öğle yemeğinde buluşmuşlardı. Kendilerini mahkemede Alacakaptan'ın temsil etmesini istiyorlardı. Buluştukları yer bu kez Park Şamdan'dı.

Uğur Alacakaptan öğle yemeklerinde ender de olsa yarım kadeh sulandırılmış viski içerdi. O gün de öyle yaptı ve Ercan ve Zafer'e ilk tavsiyesi şu oldu. "Ben sizin davanızı alırım. Ama en iyi avukat, kendi konusuna hâkim bir müvekkildir."

Bu cümle Zafer Mutlu'ya ışık tutmuştu. O yemekte yaşanan "tatlı" bir ayrıntıyı birkaç satır sonraya bırakıp yine Mutlu'ya kulak verelim: "O günden itibaren ceza hukuku, ticaret hukuku, banka hukuku konusunda gece gündüz okudum. Eski kitapları bile karıştırdım. Bankalar Kanunu'nun komisyondan geçişini öğ-

rendim. Bugüne kadar açılmış bu tür davaların hepsini inceledim. Bizim görevimiz Yönetim Kurulu üyeliğiydi. DGM'nin bir şablonu var, bu türdeki herkese dava açmak zorunda. Bizden önce yargılananlar eğer kendi üzerinden kredi kullanmamışlarsa, bankalarda operasyonel görevleri yoksa takipsizlik kararı almışlar. Biz de bu durumdaydık. Sadece titrimiz Yönetim Kurulu üyesiydi. Bunun dışında hiçbir şeye karışmamıştık."

Gelelim Park Şamdan'daki yemeğin eğlenceli yanına... Her zaman şişmanlamaktan çekinen Ercan Arıklı yine bir perhiz dönemine girmişti. Uğur Alacakaptan da perhiz yapıyordu. Ama balıklardan sonra, garsonun çikolatalı parfe önerisine ikisi de hayır diyemedi. Ercan bu dönemlerde her tatlı yiyişinde vicdan azabı çekiyordu. Bir parfeyi ikisi paylaşmaya karar verdiler, ama üzerine sıcak çikolata boca etmeyi ihmal etmediler. Adil Özkol şaka yollu "Perhizlere ne oldu?" diye sorunca Alacakaptan şu öyküyü anlattı:

"Süleyman Demirel'in başbakanlık döneminde kabinenin bakanlarından Barlas Küntay ve Sadettin Bilgiç, kilolarından sürekli olarak şikâyet etmelerine rağmen, Ankara'nın ünlü Merkez Lokantası'nda sıkı bir öğle yemeği yiyip Bakanlar Kurulu toplantısına gelmişler. Demirel ne yediklerini sormuş. Küntay sıralamış... Önce tandır kebabı ile pilav, sonra kurufasulye ve pilav, ardından ikişer porsiyon baklava... Demirel dayanamamış sormuş: 'Nerede kaldı sizin perhizler?..' Sadettin Bilgiç 'Bu kadar yediğimize bakma... Kahveleri şekersiz içtik...'"

Ercan Arıklı ve Uğur Alacakaptan da o gün öyle yaptılar. Yemekten sonra espressolarını şekersiz içtiler.

Etibank olayı o günlerde Ercan Anıklı'nın üzerine çöken tek kâbus değildi. Güher'le olan ilişkileri hiç beklemediği bir boyuta gelmişti. 10 yıllık evlilik oyunu bitmişti artık. Bunu ikisi de kabul etmişti. Ama bu trajikomik boşanma Ercan için, içinden çıkılmaz bir labirente dönüşmüştü. Ercan, 1999 yılının sonlarına doğru ayrılmaya ilk karar veren taraf olmuştu. 29 eylül günü avukatı Lalehan Eymiroğlu'nun mahkemeye sunduğu boşanma dilekçesi aynen şöyleydi:

> Taraflar evlendikten kısa bir müddet sonra başlayan anlaşmazlıklar giderek şiddetli geçimsizlik durumuna dönüşmüş, müvekkilimizin anlayış ve sabır göstererek uyuşmazlıkları çözme çabaları da karakter farklılığından doğan düşünce ve duygu ayrılıkları nedeniyle mutlu bir ortam sağlamaya yaramamış, birbirlerinden her geçen gün uzaklaşmışlardır.
>
> Taraflar arasındaki anlaşmazlığı ve şiddetli geçimsizliği gerek iş koşullarının koşut olmaması, gerekse davalının aile müessesesine bakışında değişiklik yapmaması gibi pek çok faktörün varlığı dolayısıyla gidememişler, müvekkilimizin olumlu gelişmeye yönelik bütün beklentileri de sonuçsuz kalmış ve boşanma en iyi çözüm haline gelmiştir...

Ercan, Eymiroğlu'na el yazısıyla verdiği bir notta, boşanmaları halinde eşine şunları teklif ediyordu: "Evin 1/4'ü Güher Pekinel'e aittir. Satılınca bedeli kendisine verilecektir. Ev satılıncaya kadar Ercan Anıklı, Güher Pekinel'e ayda 10 000 dolar kira verir. Londra'daki evin tamamı Güher Pekinel'e bırakılır. Borcu ödenir. Güher Pekinel'e verilen 450 000 dolar istenmeyecek. Menkul mallarda (tablolar hariç) makul paylaşım..."

Kısa bir süre sonra Pekinel'in avukatları Haluk ve Sema Burcuoğlu, zehir zemberek suçlamalarla dolu bir dilekçeyle karşı dava açtılar. Pekinel, tazminat olarak, dava süresince Bebek'teki villada oturmak ve bu süre içinde ayda 10 000 dolar nafaka ve daha önce Ercan Arıklı'nın dörtte birini verdiği bu villanın tamamını istiyordu. Şimdi bu son derece ilginç dilekçeden bazı bölümlere bir göz atalım. Biraz uzun olabilir, ama şu ana kadar okuduğunuz satırlardan daha eğlenceli olduğu kesin:

> Müvekkile Güher Hanım'ın çabalarıyla müşterek bir konut bulunmuş ve müvekkilemiz bu müstakil evi bir mutluluk yuvası haline dönüştürebilmek için maddî manevî her şeyini ortaya koymuştur. Evin yenilenmesi işlerini bütünüyle müvekkilemiz üstlenmiş, o ünlü ve paha biçilmez sanatçı âdeta bir ustabaşı gibi evin yenilenmesi işlemlerini sürdürmüştür. Varını yoğunu bu eve gözünü kırpmadan koyan müvekkilemiz tapuda evin yalnızca ...'ünün kendi adına ....'ünün ise davalı adına tesciline karşı çıkmamıştır. Çünkü o bir sanatçıdır, duyguları çok yoğundur ve davacıyı sevmiştir. Öyle ki müvekkile âşık olduğu ve severek evlendiği, uğruna Avrupa'da el üstünde tutulduğu yaşamı terk etmeyi göze aldığı davacı eşinin her geçen gün kendini hor görmesi, aşağılamasıyla derin ve onarılması olanaksız bir biçimde sarsılmıştır.

Görüldüğü gibi Güher Pekinel, bu sarsıntısını gidermek için ayda 10 000 dolar nafaka ve o gün değeri 6 milyon dolar olan villanın tamamını tazminat olarak talep etmekteydi. Buna sarsıntıdan çok, deprem demek herhalde daha yerinde olurdu. Bu depremin artçıları tam dört yıl sürecekti. Pekinel'in dilekçesinde ilginç bir bölüm daha yer almakta:

> Güher Pekinel'in ayrılmaz parçası olan sanatçı kariyerindeki bu ağır darbe yanında maddî açıdan da müvekkilemiz büyük bir güçlüğe düşmüştür. Her şeyini yaptığı aşk evliliğine veren müvekkilemiz üzülerek ve utanarak belirtelim ki ekonomik sıkıntı içine girmiştir. Piyano ikilisinin diğer elemanı olan Süher Hanım'la daima eşit kazanç elde eden müvekkilemizin bugünkü ekonomik durumu Süher Hanım'ınkiyle kıyaslanamaz hale gelmiştir. Dünya çapında bir sanatçının duygu yoğunluğu içinde olan müvekkilemiz davacı kocanın aşağılayıcı ve hakaret dolu tavırları ve davacı tarafından aldatılması karşısında manevî olarak çöktüğü ise tartışmaya yer bırakmayacak kadar açıktır. Üzülerek belirtelim ki bu çöküntü müvekkilemizin provalarda yıllar-

ca kardeşiyle birlikte çalmış olduğu eserlerin notalarını bile unutmaya başlamasına yol açmıştır...

Güher Pekinel'in Bebek karakolundan aldığı fakir kâğıdının gerekçesi de böylece ortaya çıkmış oluyor: 6 milyon dolarlık villa ve ayda 10 000 dolar nafaka...

Ercan Arıklı bu suçlamaları ve ağır hakaretleri hak etmiş miydi? Bu sorunun yanıtını dört yıla uzanan bir süreç sonunda adalet verdi. Fazla meraklandırmadan söyleyelim. Mahkemenin kararına göre Arıklı, Pekinel'e sadece 150 milyar lira maddî, 5 milyar manevî tazminat ödeyecek ve iki milyar da nafaka verecekti. Aralarındaki bazı alacak verecek davaları ise bugün bile devam etmekte.

Şimdi kuş uçuşu, bu tatsız günlerden biraz daha gerilere, 90'lı yılların ortalarına dönelim... Ercan Arıklı 1 Numara Yayıncılık'la yine dergicilik tahtına oturmuştu. Ama onu çok daha heyecanlandıran bir başka proje gözlerinin önünde oluşmaya başlamıştı. Medya Holding bir televizyon kanalı kuruyordu. Adı atv olacaktı...

39

"Bak Arda" dedi Ercan Bey. "Tekrar birlikte çalışacağız, ama tek bir şartım var... Burada ne isterseniz yapın, ekrana çıkarsanız vallahi kovarım. Hele sen..."

atv'de çalışmam için Ercan Bey'in bana koştuğu tek şart buydu. Televizyon icat olmuş, mertlik bozulmuş, *Nokta*'dan ayrıldıktan sonra dergideki kader birliği yaptığım arkadaşlarım Korhan Atay, Ayda Özlü Çevik ve Mahmut Övür'le birlikte yeni kurulan Star televizyonuna geçmiştik. İlk özel televizyonun ilk özel haber ekibi olmuştuk. Dostum Erhan Akyıldız'la burada da yollarımız kesişti. Erhan o günlerde Star'ın haber müdürüydü. Bir süre sonra o ayrılınca o görevi ben devraldım. Star'ın kurucuları Cem Uzan ve Ahmet Özal ortaklığında tek uyumlu şey, Cumhurbaşkanı Turgut Özal ile ANAP'a karşı olan yaklaşımlarıydı. Bu arada biz özel haberlerimizi yapıyor, bir de "Anahtar" isimli bir haber programı hazırlıyorduk. Star ise ANAP Başkanı Mesut Yılmaz'a tam destek veriyordu. Hani o, Sezen Aksu'nun ünlü "Hadi Bakalım Kolay Gelsin" şarkısının ANAP için miting meydanlarında hep bir ağızdan söylendiği günler... Ama ANAP seçimi kaybetti, DYP-SHP koalisyonu kurulunca Mesut Yılmaz muhalefete düştü. Süleyman Demirel'in başbakanlığının açıkladığı gün Cem Uzan'ın politikası aniden değişti. Artık Star, Demirel'in peşindeydi. Doğal olarak Ahmet Özal ile Cem Uzan'ın yolları da ayrılıyordu. Star'ın kurucularından TRT kökenli üç yönetici Mehmet Turan Akköprülü, Ekrem Çatay ve Adem Gürses yeni bir kanala yelken açtılar. Ahmet Özal'ın Kanal 6'sına... "Gelir misin?" dediklerinde, tası tarağı toplayıp çocuklarla birlikte biz de yola koyulduk. Kanal 6'nın daha binası bile yoktu.

"Babam dedi ki, 'Burası bir ticarethanedir. Haber değerim olmadığı zaman bana ekranlarda yer vermeyin. Prestijinizi zedele-

meyin, tarafsız bir kanal olun...'" Ahmet Özal ilk toplantısına rahmetli Turgut Bey'in bu cümleleriyle başlamıştı. Bir yaz günüydü... Hepimizde yeni bir heyecan... Acaba dediği gibi mi olacaktı? Kısa sürede her şey hazırlandı ve Kanal 6 yayına başladı. Bir yandan haber müdürlüğü yapıyorum, diğer yandan "Kamera 6" isimli bir haber programı hazırlıyoruz. Ahmet Özal sözünde duruyor, haberlere hiç karışmıyordu.

Bu pembe tablo 17 nisan 1993 tarihinde allak bullak oldu. O gün Kanal 6 ilk kez canlı bir maç yayınlayacaktı. Fenerbahçe-Gençlerbirliği... Ankara'dan naklen verilecek maç, acı bir haberle iptal edildi. Cumhurbaşkanı Turgut Özal vefat etmişti. Haber merkezinde hıçkırarak ağlayan genç habercileri hâlâ unutamıyorum. Ama bu ölüm, Kanal 6'da da bir değişimi beraberinde getirecekti.

Özal'ın ölümünden sonra Süleyman Demirel'in cumhurbaşkanı olacağı kesinleşmişti. Demirel'in yerine, Doğru Yol Partisi'nde iki başkan adayı vardı: İsmet Sezgin ve Tansu Çiller. Arkadaşımız Mahmut Övür'ün haberi tam bu günlere denk geldi. Mahmut, Çiller'in hakkında bazı yolsuzluk iddiaları üzerine bir haber bulup çıkarmıştı. Sonradan yıllarca yazılan bu haber, o gece ana haber bülteninde yayınlandı. Devamı gece haberlerinde verilecekti. Ekranda alt yazılar geçiyor, politikacılardan, gazetecilerden alınan görüşlerin yayınlanacağı bildiriliyordu. Bu arada bizler, nöbeti gececi arkadaşlara bırakmıştık. Ben de Ekrem Çatay'la birlikte reklamcıların Kristal Elma yarışmasına gitmiştim. Telefona çağırdılar. Arayan Semra Özal'ın sekreteriydi: "Semra Hanım, Tansu Çiller aleyhindeki o haberin yayınlanmasını istemiyor" dedi. "Genel müdür burada..." deyip Ekrem'e verdim telefonu. O da birkaç dakika dinledi, sonra kapattı. "Haber öldü" dedi hoşnutsuzlukla...

Bütün bunlar DYP genel başkanının seçileceği kongreden sadece birkaç gün önce oluyordu. O kongrede Tansu Çiller DYP başkanı, o haber de bizim Kanal 6'daki sonumuz oldu. Meğer Semra Hanım nasıl da ileri görüşlüymüş... *Aydınlık* gazetesinde ve birkaç yayın organında yazıldığına göre Tansu Çiller'in verdiği emir şöyleymiş: "Arda Uskan ve ekibini kovun..." Kısa bir süre sonra Korhan, Mahmut Ayda ve ben kapının önündeydik...

Ercan Anklı işte o günlerde telefon etti... "atv'yi kuruyoruz, al arkadaşlarını gel" dedikten sonra "Ama ekrana çıkarsanız vallahi hepinizi kovarım. Hele sen..." diye ekledi. "Ercan Bey" dedim.. "Bir zamanlar ne demiştiniz... Hani beni güzelce giydirip Paris'te bir lokantanın kapısından soksanız dönüp bakmayacak kadın yoktu..." "Yavrucuğum, ekranın büyüsü başka bir şey" diye başla-

dı anlatmaya... Televizyon hakkında yazılan neredeyse bütün kitapları okumuştu.

Ercan Arıklı, her ne kadar bana ekranı yasaklamışsa da kendisinin bile itiraf etmekten kaçındığı bir duygunun etkisi altındaydı. Acaba kendisi televizyonda nasıl görünürdü?.. Mehmet Yılmaz'ın bu konuda anlattıklarına bir kulak verelim...

"atv'nin ilk zamanları... Ercan Bey, "Aktüel" adlı bir televizyon programı yapmamızı istedi. Nasıl yapılacağı konusunda hiçbir fikrimiz yok. Bir de sunucu bulmamız lazım, ama onun aynı zamanda dergide de çalışıyor olması gerekiyor. Ercan Bey'e 'Sizin eve bir kamera kurun, dergideki çocukları teker teker götürüp çekeriz, bakalım hangisi iyi görünecek' dedim. O bunu ciddiye aldı, eve bir kamera getirdi. Birkaç kişiyi götürdük çektik. Sonra bir gün çocuksu bir heyecanla 'Birbirimizi de çekelim. Bakalım nasıl görüneceğiz' dedi. Kendimizi de çektik... Oyun gibi bir şeydi, ama bunu nasıl ciddiye aldı anlatamam. Sonra tabiî kimselere göstermedik çektiklerimizi..."

atv'nin ilk genel müdürü Yiğit Şardan'dı. Ercan'ın o günlerde Dinç Bilgin'le ilişkisi artık dergi grubu ortaklığının ötesine geçmiş, dost olmuşlardı. Bilgin bu projenin hayata geçirilmesinde Ercan Arıklı'nın da yer almasını istiyordu. Zaten yıllardır hayallerinde bir televizyon kurmak ya da yönetmek vardı Ercan'ın. Bu işi ciddiye aldı ve kolları sıvadı. Her zamanki gibi önce bu konuda yazılmış kitapları okudu. Kuruluş için, konunun uzmanı bir danışman getirdiler Amerika'dan. Bir dönem için mesaisinin büyük bir bölümünü atv'ye verecekti. Bu nedenle eski dostu Adil Özkol'u yardıma çağırdı. Gelişim Yayınları'ndan ayrıldıktan sonra *Hürriyet* gazetesine danışmanlık yapan Adil Özkol, onun bu teklifini ikiletmeden, dergilerle ilgilenmek için Sabah Grubu'na geldi. Zafer Mutlu, Zülfü Livaneli gibi *Sabah*'ın ağır topları da atv'ye destek oluyorlardı. Ercan diğer kanallardan yapılacak olan transferlerle ilgili görüşmeler yapıyor, bazı programlarla da bizzat ilgileniyordu. Ercan'ın planları içinde gençlere yönelik bir program yapmak da vardı. Sadece bu nedenle mi bilinmez ama, gençlerin uğrak yeri olan kulüplere, diskolara da gitmeye başlamıştı. O günlerden birinde yaşanan ilginç bir olayı Şengün Kaptanoğlu şöyle anlatıyor:

"2023 o günlerde yeni açılmış. En gözde kulüplerden biri... Sahibi de arkadaşım. Araba garajı gibi bir yer yapmışlar. Ercan da o zaman atv'nin yöneticisi. 'Oraya götür beni' diye tutturdu... 'Orası geceyarısı saat 2'den sonra başlar' diyorum, dinlemiyor. Bir gece gittik saat 12'de, kimseler yok. Birkaç gün sonra, bu sefer tam sa-

atinde gittik. 20-25 yaşlarında gençler dolduruşlar kulübü. 'Şuradan bir kız, bir erkek bulalım da gençlik programını onlara sunduralım' dedi. İyi fikir aslında, böyle etrafa bakınıyoruz, bir grubun içinde beyaz tişörtlü bir oğlan. Harika dans ediyor. Aslan gibi bir çocuk. 'Tam aradığım gibi' dedi. Adama piyango vurdu diye düşündüm. 'Git söyle...' dedim. 'Ben utanırım. Sen git söyle' dedi. Utanacak ne var bunda, iş teklif ediyorsun, belki adamın hayatı değişecek. Oğlan biraz sakinleşti danstan sonra. Yanına gittim, 'Gelsene biraz konuşalım' deyince, çocuk efemine bir tavırla 'Ben buraya erkek arkadaşımla geldim' demez mi? Bundan sonrası daha güzel. Ercan bana nasıl gülüyor, kahkahalar atıyor. Ben çok bozuldum 'Ulan' diyorum kendi kendime 'Sana ne atv'nin gençlik programından...' Çocuk da yanımızda, döndüm ona dedim ki: 'Benim adım Ercan Arıklı, seni atv'ye bir gençlik programı için düşünüyorum. Yarın gel beni bul...' Çocuk 'Gelirim abi...'' deyince Ercan şimşek gibi kesti gülmeyi... 'Benim adımı neden veriyorsun?' diye tepinmeye başladı. Bu sefer gülme sırası bana geldi. 'Ne yani' dedim, 'Benim adım mı çıksın sabaha karşı burada oğlanları kovalıyor diye...'"

"İsmail Cem'e hep gıpta ederdi..." diyor Çağla Kurtuluş, Ercan'ın televizyona karşı duyduğu ilgiyi anlatırken. "Onun TRT'de yakaladığı başarıyı örnek gösterirdi hep. Ulusal bir kanalı yönetmek hayalleri arasındaydı. Ercan'ın kriteri şuydu: dünyada ne tutuyor, Türkiye'de de o tutar. Örneğin yıllar önce, SKY TV örneği bir kanal kurmayı düşlerdi."

Ercan, Çağla Kurtuluş'la olan dostluğunu yıllar boyunca hiç bozmadı. Hatta bir ara onunla bir iş ortaklığına bile girdi. 90'lı yılların sonlarına doğru, Çağla'nın kurduğu "Damme" isimli mankenlik okulunun ortaklarından biri de Ercan Arıklı'ydı. Çağla'nın yetiştirdiği ya da yurtdışından getirdiği mankenlerin bir kısmını, Ercan dergilerinde model olarak kullanıyordu. Bunlardan biri de, bugünün "Yerli Cindy" diye anılan ünlü mankenlerinden Tülin Şahin'di. "Tülin fotomodellik yapmak için Belçika'dan gelmişti" diye anlatıyor Kurtuluş. "O günlerde hafif topluca, hatta şişmanca bir kızdı. Ercan ona zayıflamasını önerdi, giyiminden kuşamına kadar neler yapması gerektiğini uzun uzun anlattı. Tülin'e vamp havasından kurtulmasını önermişti."

Ercan Arıklı'nın en keyifle yaptığı ortaklıklardan biri de bu olmalı herhalde...

Bütün bu hareketli yaşam biçimine rağmen, Ercan, kimseye belli etmediği o acıyı hâlâ yüreğinden silememişti. Belki de hiçbir zaman silemeyecekti. Çocuklarının mezarlarını ayda birkaç kez ziyaret etmeyi hiç bırakmadı. Şoförü Nazmi, "Normal ziyaretlerin yanı sıra, bir şeye çok sinirlendiği ya da kızdığı zaman oraya giderdi" diyor, "mezarın kenarına oturur, dalgın gözlerle toprağı seyreder, orada sakinleşirdi..."

Belki de bu nedenden yakınlarının çocuklarıyla ilgilenmeyi, onların dertlerini dinlemeyi, yol göstermeyi alışkanlık haline getirmişti. Bu konuda üç küçük, ama ilginç örnek...

Mehmet Yılmaz anlatıyor:

"Kızım Yasemin yeni doğmuştu. Ercan yine İsviçre'ye gitmişti. Dönüşte kocaman bir kutu içinde oyuncaklar, bebekler getirdi. Bu benim açımdan çok dokunaklı bir hikâyeydi. 'O olaydan sonra, ilk defa bir çocuk mağazasına gidip, oyuncak alabiliyorum. Benim için kolay olmadı, ama Yasemin oynasın' dedi. Bu olayla ilgili, onun ağzından bunun haricinde hiçbir şey duymuş değilim."

Deniz İnsel anlatıyor:

"Oğlum Ali, üniversitenin üçüncü sınıfına girince bir bunalıma girdi. İki sömestr arka arkaya kaldı. İki kez daha kalırsa okuldan atılacak. Ankara'da okuyor, yaz tatiline gelmiş. Hiçbir şey söylemiyorum, konuşmuyor, nesi var anlamıyorum... Çıldıracağım... Gitti bu çocuk diyorum. Birden Ercan Bey'e telefon etmek aklıma geldi. Açtım durumu anlattım. 'Gönder bana. Biz onunla bir yemek yiyelim' dedi. Ali'ye 'Bak Ercan Bey'le konuştuk. Kaç senedir seni görmüyor, beraber bir yemek yemek istiyor' dedim. 'Peki giderim' dedi. Şaşırdım kaldım. Konuşmuyor, çünkü kimseyle. Kalktı gitti. Swissotel'in lokantasında yemek yemişler, sohbet etmişler. Geldi bu. 'Nasıl geçti?' diye sordum. Çok neşeliydi. İlk kez böyle görüyordum uzun zamandır. 'Ercan Bey çok şeker' falan dedi. Sonra o beni aradı. 'Çocuk gayet düzgün. Gayet aklı başında. Sınıfta kalsa ne olur. Gitme çocuğun üstüne' dedi. 'Tamam Ercan Bey, olur Ercan Bey' derken ben gene o eski, küçük Deniz oldum. Bu çok enteresandır, ben hayatımın en zor dönemlerinde hep bu adamı hatırladım."

İpek Cem anlatıyor:

"Babamla konuşamadığım bazı şeyleri Ercan Abi'yle konuşurdum. 1999 yılında eşimle tanıştım. Eşim aslen Iraklı, ama Türkiye'de oturuyor. Ciddi şekilde görüşmeye başladık, artık evlenmeyi düşünüyoruz. Fakat bizimkiler onun Türk olmamasından tedirginler. Biraz zorluk çıkarıyorlar. Ben kendi kararıma, değerlen-

dirmeme güveniyorum, ama iki arada kalmışım. Bizimkiler kimin fikrine değer verir, ben kiminle ailemden biri gibi konuşabilirim diye düşündüm. Açtım Ercan Abi'ye, 'Biliyorsunuz biriyle çıkıyorum, çok düzgün bir insan. Gerçekten hayatımda ilk defa evlenmeyi düşünüyorum, fakat böyle böyle. Sizden bir ricam var. Onunla karşı karşıya gelip bir konuşur musunuz. Bana samimi olarak fikrinizi söyleyin, çünkü ben de objektif davranamıyorum sevdiğim insana' dedim. 'Peki ama onunla baş başa görüşürüm' dedi. Bir öğle yemeğinde Downtown'da buluştular. Ben evde heyecanla bekliyorum. Engizisyon mahkemesi gibi bir şey... Çünkü Ercan Abi hayır derse çok kötü bir şey olacak. Sonunda aradı beni... 'Çok düzgün bir insan, sen doğru yoldasın kızım' dedi. 'Sana sonuna kadar destek veririm. Hemen anneni arıyorum.' Bizim evlenmemizde çok büyük bir rolü olmuştur."

Ercan Arıklı'nın eski dostlarıyla bir araya geldikleri cumartesi oyunları kesilmemişti, ama Ercan bu arada "iş ortamı gereği" tavlaya merak sarmıştı. Özellikle İkitelli'deki binaya taşındıktan sonra Dinç Bilgin, Zafer Mutlu, Güngör Mengi, Selahattin Duman ve Okay Gönensin'in de aralarında bulunduğu bitmek bilmeyen tavla partilerine katılıyordu. Tavlanın başına geçtiği zaman sanki hayatının en ciddi işini yapıyor gibi hissederdi kendisini. Bir taraftan karşısındakine oynaması gereken oyunu öğretir, diğer taraftan yanlış oynadığı elleri bile aklında tutardı. Oyun bittikten sonra nerelerde yanlış yaptığını anlatırdı. Dostları onun gerçekten sinirlenip bağırdığını ilk kez tavla masasında görmüşlerdi. Yenildiği zaman sinirlenir, eğer bir de karşı taraf dalga geçerse çılgına dönerdi. "Sizin gibi laubali insanlarla tavla oynanmaz" diye masadan kalktığı da çok olmuştu. Tavlaya başlamasının öyküsü Şengül Kaptanoğlu'na göre şöyle:

"Ercan tavla bilmezdi. Biz kahve tavlası oynardık. Kapıları alırsın, kırarsın filan... Sonra tavlanın kitabını getirmiş. Kuralları var, puan hesabı var. Briç oynar gibi tavla oynamayı öğrendi. Ondan sonra benim gibi ukalalık yapan bir sürü insandan daha iyi oynamaya başladı. Selahattin'in (Duman), Zafer'in (Mutlu) bilimsel tavlayla alakaları yoktu. Ama tavla sonuçta bir zar ve şans oyunu. Ne kadar iyi bilirsen bil, birkaç zar arka arkaya kötü gelirse yenilirsin. Bizler gibi kahve tavlası oynayanlara yenilmek çıldırtırdı onu. Bir de dalga geçersen, hazmedemez, isyan ederdi."

40

Ercancığım...

Doğumgününü candan kutlar, yaşadığımız bütün bu tatsızlıklara rağmen seni herkesten fazla, kalpten sevdiğimi ve seveceğimi bilmeni isterim. Arzuladığın iç huzuruna yakında kavuşabilmen için kendi payıma düşen her yardımı yapmaya her zamanki gibi devam edeceğim. Seni bütün kalbimle kucaklıyorum. Güher.

Bu mektubun yazıldığı tarih 22 şubat 1999. Güher Pekinel'in sevgi ve sitem dolu bu kırık cümlelerinden de anlaşılacağı gibi artık ufukta bir ayrılığın görüldüğü günler. Biri İsviçre'de, diğeri İstanbul'da yaşayan ve sadece yılın belli bölümlerinde birlikte olan Ercan-Güher çifti arasındaki ilişki yedi ay sonra, yani aynı yılın 29 eylül günü Ercan'ın mahkemeye verdiği o boşanma dilekçesiyle noktalanacaktı. Ama resmî olarak boşanmaları için dört uzun ve zorlu yıl gerekecekti. Davalar karşı davaları izleyecek, tanıklar dinlenecek, Ercan aslında hiç de hak etmediği suçlamalarla karşı karşıya kalacaktı. Onu en çok üzen Güher'in bu suçlamalarıydı. Ne kumarbazlığı kalmıştı ne kadın parası yediği... Güher Pekinel o villanın yanı sıra bir servet istiyordu boşanmak için. Pekinel'in iddiası, tapuda sadece dörtte birine sahip olarak göründüğü Eliyeşil Villası'nın kendi parasıyla alınmış olduğuydu. Onun tanıklarına karşı Ercan da mahkemeye kendi tanıklarını çıkarıyor, dava uzayıp gidiyordu.

"Bir gün beni aradı" diye anlatıyor Ümit Umar. "Gelişim Yayınları'ndan ayrılalı çok olmuştu. Zarif, hafif çekingen, 'Senden bir şey rica edeceğim' dedi. 'Ercan Bey sen benim tek patronumsun, rica ne demek' dedim. 'Bana şahitlik yapar mısın? Bu kızlar beni

mahkemeye verdi. Ev için davalıyız, senin şahitliğine ihtiyacım var. Evi kendi paramla aldığımı ispat etmem lazım...' 'Ne biliyorsam söylerim' dedim. Benim katıldığım duruşmada Koray Bako, Adil Özkol ve Selahattin Sabuncuoğlu vardı. Karşı taraf, Ercan Arıklı'nın o evi alacak parası olmadığını iddia ediyormuş. Evi alışı, Gelişim Yayınları'nı Asil Nadir'e sattığı döneme rastlıyor. Benim de Gelişim'de yüzde iki gibi küçük bir hissem vardı. Hepimiz önce hisselerimizi Ercan Bey'e devrettik. Bütün Gelişim ortaklarının hisselerini o tek başına Asil Nadir'e sattı. Bildiğim ve mahkemede söylediğim şu: 'Ben küçük bir ortaktım. Alacağın parayı ne yapacaksın, diye sordu. Florya'da bir ev almayı düşünüyordum. Evin değeri 120 000 dolar. 1991 yılıydı. Herkese hisselerini taksitle ödeyecekti. Benimkini bir seferde çıkarıp verdi. Ekonomik durumu çok iyiydi, kimseden borç almaya ihtiyacı yoktu. Üstelik koca Gelişim Yayınları'nı satmış...'"

Bu çetrefilli mahkeme olayı her ne kadar Ercan'ın canını sıksa da hayat yine devam ediyordu. Ercan iş yaşamında yeni atılımlara giriyordu. Arıklı, uzun süren görüşmeler sonunda dünyaca ünlü Hearst Yayınevi'yle ortak olmuştu. Artık dergileri "1 Numara-Hearst" etiketi altında yayımlanıyordu. Bu arada uzun süredir düşlediği bir hayalini daha gerçekleştirdi. Amerika'nın en çok satan sinema dergilerinden biri olan *Movie Line*'a yüzde 25 hisseyle ortak oldu. *Movie Line*'ın künyesinde artık bir Türk ismi de vardı: Vice President Ercan Arıklı. İlerde Amerika'ya gidip, orada yaşayan yeğeni Can Arıklı'yla birlikte dergicilik işine girmeyi planlıyordu. *Movie Line*'la yaptığı ortaklığı bunun ilk adımı olarak düşünmüştü.

Peki ya gönül maceraları? Hiç şüpheniz olmasın ki, onlar da aynı hızla devam ediyordu...

"Yolda bir kadına rastladım.. İnanılmazdı.. Utanmasam peşine takılıp gidecektim." Nüket, hafifçe gülümseyerek Ercan'ın bu heyecanını paylaşıyordu. Onunla birlikte çalışalı uzun yıllar olmamıştı, ama patronunu artık çok iyi tanıyordu. Nüket Sarıoğulları, 1998 yılında Amerika'dan döndüğü zaman iş arıyordu. Ercan Arıklı çoğu zaman olduğu gibi genç kızdaki potansiyeli fark etmiş ve 1 Numara Yayıncılık'ta çalışmasını istemişti. Bu Nüket için yeni bir alandı. Ercan onu birkaç ay için tekrar Amerika'ya gönder-

miş, dergicilik konusunda bir kursa katılmasını sağlamıştı. Nüket dönüşte hemen işe başladı ve patronunun öngörüsünü boşa çıkarmadı. Ercan ilerki yıllarda onu kardeşi gibi sevecekti. Ama ne yazık ki onun Mutlu soyadını aldığı evlenme töreninde, nikâh şahitliğini yapamayacaktı. Ama o günlere daha çok zaman vardı. O gün Ercan heyecanla anlatıyordu: "Yolda bir kadına rastladım..."

"Ne yaptı etti, yolda gördüğü o kızı sonunda buldu" diyor Nüket Mutlu. "Kıza bir randevu vermiş. Kız onunla görüşmeye biraz kılıksız, makyajsız bir halde gelmiş. Beğenmemiş Ercan. 'Hayatım bu sersem mi ne. İnsan hiç olmazsa biraz allık filan sürer yanaklarına' diyordu. Benim asıl merak ettiğim, yolda gördüğü o kızı nasıl bulduğuydu. 'O da benim sırrım' dedi sorduğum zaman..."

"Doğru söylüyorsun, ama çocuk âşıkmış" dedi Ercan. "Kızı çok seviyor..."

"Deli misin sen Ercan" dedi Zafer Mutlu. "Âşıksa âşık... Sana ne? Ya işi bıraksın ya kızı."

Zafer Mutlu'nun odasındaydılar. Zafer'in bu işi aklı almamıştı. Ercan ona ciddi bir konuda danışmak istediğini söylemiş, fikrini almak istemişti. Ama anlattıklarının ipe sapa gelir yanı yoktu.

Ercan Arıklı her ne kadar kendi özel yaşamında daldan dala uçmayı sevse de çevresindekilerin ilişkilerine saygı duyardı. Bu nedenle o genç adamın durumuyla da yakından ilgilenmeye karar vermişti. Delikanlı, Ercan'ın çıkardığı dergilerin birinin yazı işleri müdürlüğünü yapıyordu. Çalışkan, çok zeki; geleceği parlak bir gençti. Ama son günlerde dalgınlıklar, unutkanlıklar birbirini kovalamış, dergideki işler aksamaya başlamıştı. Ercan onu karşısına alıp neler olup bittiğini sorduğunda olay anlaşılmıştı. Genç adam dergide birlikte çalıştığı bir kıza âşıktı, ilişkileri iyi gitmiyordu, bu durum onda küçük çaplı bir bunalım yaratmıştı. "Aklımı bir türlü işe güce veremiyorum Ercan Bey" demişti.

Ercan bu işe bir çözüm bulmalıydı. Üstelik bu yeni duyduğu aşk hikâyesini de güvendiği, ağzı sıkı birine anlatmazsa çatlardı. İşte "ciddi bir iş" diye Zafer Mutlu'ya danışmak istediği konu buydu. Zafer Mutlu'nun da bu işi aklının almaması son derece doğaldı. "Allah aşkına yapma Ercan. Bu kadar işin gücün arasında bir de bununla mı uğraşacağız..."

Ercan uğraştı. Gerek kızı, gerek delikanlıyı birbirlerinden ha-

bersiz çağırıp engin deneyimlerine dayanarak taktikler verdi. Başarı kaçınılmazdı... Sonunda bu çöpçatanlık görevi her ikisinin nişanlanmasıyla son buldu. Dergideki işler de artık normale dönmüştü. Kısa bir süre sonra o iki genç evlendi.

Ama arada "aşk" olmayınca, iş konusunda Ercan pek kimsenin gözünün yaşına bakmazdı. İşten çıkarmalarında da genellikle ince, zekice ve ikna edici bir yöntem kullanırdı. Öyle ki bazen kovulanlar, güle oynaya ayrılırlardı. İşte Okay Gönensin'in tanık olduğu bir "kovulma" anekdotu:

"1 Numara Yayıncılık'ta onun bir kızı kovmasına şahit oldum, şaşırdım kaldım. Kız bir dergi yapıyormuş, becerememiş, onu işten çıkacak. Kız odasına geldi, tatsız bir durum. 'Ben kalkayım' dedim. 'Yok, yok otur, zaten biraz konuşacağız' dedi. 'Bak yavrucuğum' diye anlatmaya başladı kıza... 'Bu dergiyi çıkarmak için bekâr olmak lazım, gezip tozmak lazım, çapkın olmak lazım... Sen evli barklı aklı başında bir kızsın.' Kızı öyle yumuşak bir şekilde kovuyor ki... Sonunda kızın kendisi bile durumu kabul etti."

Kısaca söylemek gerekirse, Güher'le yaşadığı boşanma sorununun dışında Ercan'ın hayatında her şey olağan akışı içinde devam edip gidiyordu. Ta ki Etibank olayı patlak verene kadar. 8 mart 2001 günü Dinç ve Önay Bilgin tutuklanmış, Ercan Arıklı ile Zafer Mutlu diğer Yönetim Kurulu üyeleriyle birlikte savcı önüne çıkacakları günü beklemeye başlamışlardı.

"Dinç Bey'in tutuklanması bana göre çok haksız ve talihsiz bir durumdu" diyor Zafer Mutlu. Eğer tutuklanmamız için geçerli bir neden olsaydı, bizi de onlarla aynı gece gözaltına alırlardı. Bu nedenle yargıdan böyle bir karar beklemiyordum. Ama yine de endişeliydik. Çünkü burası Türkiye Cumhuriyeti. Sonunda savcının karşısına çıkacağımız gün geldi."

12 temmuz 2001 perşembe

"Hiçbir merdiven bana bu kadar uzun ve yüksek gelmedi."

Aslında çıktıkları sadece iki kattı. Ama Ercan DGM'nin basamaklarını adımlarken kader arkadaşı Zafer Mutlu'ya bunları söylüyordu. Gerçekten de yaşamındaki hiçbir merdiveni tırmanırken

böylesine tedirgin olmamıştı. Bu çıkışın inişinde, belki de kapıda onları bir cezaevi arabası bekliyor olacaktı. İkinci kattaki bekleyişleri fazla sürmedi. Mübaşir, "Ercan Arıklı" ismini bağırdığı zaman saat 9.15'i gösteriyordu. Zafer, ona cesaret verircesine gülümsedi. Ve Ercan içeri girdi.

Zafer Mutlu düşünüyordu. Bu kısa süre içinde kanunları iyice okumuş, âdeta ezberlemişti. O güne kadar bu tip olaylarda sadece Yönetim Kurulu üyesi olan, bankada başka bir görevi üstlenmeyen bütün sanıklar hakkında takipsizlik kararı verilmişti. Egebank, Esbank, Bank Ekspress, bütün bankalarda böyle olmuştu. Bu nedenle tutuklanacaklarına pek ihtimal vermiyordu. Onu korkutan başka bir şey vardı. Yargılama sürecinin bir süre daha tutuksuz halde devam etmesi... Bu süre içinde hem zan altında kalacaklar hem de bu gereksiz ve tedirgin bekleyiş sürecekti. Oysa takipsizlik kararını bugün alırlarsa üzerlerinden büyük bir yük kalkacaktı. Ercan'la bir plan yapmışlardı. Bir süre için Bodrum'a gideceklerdi. Bütün bu olaylar, müesseseyle de aralarına bir soğukluk sokmuştu. Belki yeni bir gazete projesi bile düşünebilirlerdi.

Mübaşirin kendi ismini haykıran sesini duyunca Zafer Mutlu düşüncelerinden sıyrıldı. Kapıdan çıkıp kendisine doğru yaklaşan Ercan'ın yüzündeki rahatlama onun yüreğine de su serpti. "Hiç de fena geçmedi..." dedi Ercan... "Söylemiştim sana" dedi Zafer ve savcının kendisini beklediği odaya doğru yürüdü...

41

Zafer Mutlu düşüncesinde haklı çıktı. Etibank davasında operasyonel görevi olmayan üzerinden kredi işlemi gerçekleşmeyen dokuz Yönetim Kurulu üyesi için takipsizlik kararı verildi. O gece üçü birlikte baş başa bir yemek yediler. Ercan, Zafer ve Nüket... O yemekte Ercan'ın şu cümlesini hiç unutmadığını söylüyor Nüket Mutlu: "Hayat bana ruhen kuvvetli bir insan olmayı öğretti. Ben de kendi bedenimi kuvvetli tutmayı öğrendim. Yani hem ruhen hem bedenen güçlü bir insanım. Ama inanın o merdivenleri çıkarken, kollarımın titrediğini ve birkaç basamak daha olsa tırabzanları tutamayacağımı hissettim."

O gece karar verdiler. Ercan ve Zafer bir süre dinlenecekler ve Bodrum planını uygulayacaklardı.

Ercan'ın yaşamında Bodrum'un ayrı bir yeri vardı. 1980'lerde Bodrum'da bir ev yaptırmıştı kendine. Daha o günlerde İbrahim Kaptan yönetimindeki 13,5 metrelik teknesiyle mavi yolculuğa çıkardı. Yanında yine hiç değişmeyen dostları olurdu. Çağla Kurtuluş "En az bir ay denizde kalırdık" diyor. "Bir seferinde Alp Yalmanlarla birlikte grup halinde çıkmıştık. Tabiî Alp'in maddî imkânları Ercan'ınkinden daha iyi... İbrahim Kaptan 'Bu ada satılık' dedi... Aslında 99 yıllığına kiralıyorlar. Alp, eşine 'İstersen bu adayı alayım sana' dedi. Hiç unutmuyorum Ercan elini omzuma koydu, 'Bebeğim ben sana bu adayı alamam, ama istersen başka şeyler alırım, üzülme' dedi."

Yıllar sonra Türkbükü'nde yaptırdığı eve de çok özen göstermişti. Zafer Mutlu ve birkaç dostuyla birlikte yan yana oturuyorlardı. Etibank olayı sırasında malvarlığına getirilen dondurma ortadan kalkınca, Ercan bu evi kendi istediği gibi döşedi. Alt katı

kocaman bir salon haline getirmiş, üst katta kendine bir çalışma ve bir yatak odası hazırlamıştı. Bahçede de bir jakuzisi vardı. Fırsat buldukça kendini Bodrum'a atıyordu. Zafer Mutlu, Nüket Mutlu, Zülfü Livaneli, Selahattin Duman hep birlikte hafta sonlarını orada geçirmeye başlamışlardı. Bodrum'daki Ercan ile İstanbul'daki Ercan arasında hem fark vardı hem yoktu... Fark vardı: çünkü...

"Zafer ve Selahattin'le bir gün bahçede oturuyoruz" diye anlatıyor bu farkı Nüket Mutlu... "Onun evi bizimkinin hemen yanında. Bahçeden çıkmış 'Manyak Selahattiiinn... manyak Selahattiiinn' diye bağırarak geliyor. O ciddiyetin altında orada birden çocuklaşırdı."

Ama Ercan, karakterinin diğer yanlarıyla yine aynı Ercan'dı. Bodrum'a giderken özel yağa yatırılmış zeytinini, peynirini, hatta dondurmasını bile yanında götüren Ercan... Evine misafir gelen en yakın dostu Şengün Kaptanoğlu'na özel zeytininden 'Sen anlamazsın' diye vermeyen Ercan... Lafını esirgemeyen, biraz da patavatsız Ercan...

Ercan vücuduna ve sağlığına önem vermeyi hiçbir zaman ikinci plana atmadı. Her gün kırk beş dakika yüzerdi. "Bir gün 'Moralim çok bozuk' dedi" diye anlatıyor Nüket Mutlu. "Yazın ilk günleri... Denize girmiş. 'Yarım saat sonra sırtım ağrımaya başladı. Anladım ki sırt kaslarımın çalışmaya ihtiyacı var' dedi. Yirmi gün sırt kaslarını çalıştırmaya başladı, sonra eskisi gibi yüzmeye... Bir gün de Bodrum'da deprem konuşuluyor. Her yer çökecek diye bir telaş almış herkesi. İnsanlar ölecek diye çok üzüldü. 'Hepiniz ölmezsiniz herhalde, birkaçınız benimle kalırsınız' dedi.. Ona hiçbir şey olmayacak sanıyor. Buna içten inanıyor. Benden 25-26 yaş büyüktü, ama bana hep derdi ki, 'Kızım merak etme, ömrünün sonuna kadar yanındayım. Neye ihtiyacın olursa arkandayım.' Yani benden önce öleceğini aklına bile getirmezdi."

Ve sıkı dostların yurtdışı maceralarından minik bir öyküyle bu dönemi noktalayalım. Ercan Arıklı, Zafer Mutlu, Serdar Mutlu, Selahattin Duman hep birlikte Paris'in ünlü bir lokantasında yer ayırmışlar... Sonrası Selahattin Duman'dan: "Çok şık bir lokanta. Çok da kalabalık. Biz önceden gittik. Ercan otele gidip, her zamanki olduğu gibi üstünü değiştirip öyle gelecek. Ben çok iyi resim yaparım, ama Ercan farkında değil o zamanlar. Kapıda görevli kıza Ercan'ın bir resmini karaladım. 'Mr. Arıklı gelince bizim masaya

getirin' dedim. Sonra biz oturduk. Kadın onun yanına yaklaşıp, 'Mr. Arıklı' deyip resmi gösterince çok şaşırmış. Asıl ilginç olan o anda düşündüğü... Ressam bir kadın bulduğumuzu, ona Ercan'ı tarif edip resmini çizdirdiğimizi ve o kadının da yanımızda olduğunu zannetmiş, heyecanla masaya koştu. Bu akla gelecek şey mi Allah aşkına..."

Altıncı bölüm

42

Ercan Arıklı ve Zafer Mutlu 12 temmuz 2001 günü takipsizlik kararını aldıktan bir ay sonra BBDK, yasal hakkını kullanarak İstanbul DGM Savcılığı'nın verdiği bu karara itiraz etti. Haklarındaki dosyalar bu kez Ankara 1 Numaralı Devlet Güvenlik Mahkemesi'ne taşındı. Aynı yılın eylül ayı başında bu mahkeme de takipsizlik kararını onayladı. Zafer ve Ercan artık tam anlamıyla aklanmışlardı.

Ama bu olay Ercan'ın iş yaşamında yediği büyük darbelerden biri olacaktı. Etibank olayı sırasında *Sabah*'ın aldığı bazı krediler karşılığı 1 Numara Yayıncılık'ın 150 milyon dolar kefaleti olduğu ortaya çıktı. Onun sahibi olduğu şirket, ondan habersiz borçlandırılmıştı. Bu durum yabancı ortak Hearst grubunu da etkilemiş, 1 Numara Yayıncılık artık tıkanma noktasına gelmişti.

Bütün bunlara rağmen 2002 yılının şubat ayında, Dinç Bilgin yaklaşık 7 aylık bir tutukluluk döneminin sonunda tahliye olduğu zaman, Ercan ve Zafer hâlâ işlerinin başındaydı. Zafer Mutlu, *Sabah*'ın bu güç güçlerinde şirketin düzlüğe çıkması için insanüstü bir çaba içindeydi. Ama hem o hem de Ercan artık bu maceradan yorulmuşlardı. Bütün bu olaylar *Sabah*'la aralarında olan büyülü bağları da yıpratmıştı. Uzun geceler boyunca konuştular, tartıştılar. Kendilerine yeni bir yol çizeceklerdi. Önlerinde iki seçenek vardı: birincisi, bir yıl boyunca her şeye ara vermek, İngiltere'ye yerleşmekti. Her ikisinin de Londra'da iki küçük dairesi vardı. İkinci seçenek ise kolları sıvayıp yeni bir serüvene atılmaktı. Zafer Mutlu yeni bir gazete çıkarabilir, Ercan Arıklı ise bu gazeteye bağlı bir dergi grubu oluşturabilirdi. Bu düşüncelerle yoğunlaştıkları o günlerden birinde Ercan'ın yaşamı birden allak bullak olacaktı... Yine o "malum" sebep-

ten... Simsiyah uzun saçlı, uzun boylu, üstelik 27 yaşında bir genç kız yüzünden...

Piyanonun yanında oturan kalabalık gruba yaklaşırken ilk dikkatini çeken şey, küçük bir kahkahayla başını geriye atan genç kızın yemyeşil gözleri oldu. Ercan, Çırağan Oteli'nin park yerine arabasını bıraktığı zaman hafiften bir yağmur başlamıştı. Q Bar, her cumartesi gecesi olduğu gibi yine çok kalabalıktı. Kapıdan girip çevresine bakındı. Minik bir kahkaha eşliğinde savrulan siyah saçları ve yeşil gözleri işte o anda gördü. Masaya doğru yürürken kararını vermişti. Ama o an, bu kararın kendisini nerelere kadar sürükleyeceğinin farkında bile değildi.

Ercan 62 yaşındaydı. Yeşil gözler ise henüz 27 yıl önce dünyaya merhaba demişti. 2002 yılının 26 nisan cumartesi gecesiydi. Dışarıda yağmur, Q Bar'daki müziğin ritmine ayak uydurarak alabildiğine hızlanmıştı. Ercan'ın kalp atışları da öyle...

Bu sonbahar masalının diğer kahramanının adının da Esra olduğunu varsayalım. Esra, isminin bu sayfalarda anılmasını istemedi. Ama yaşadığı büyük aşkı yansıtan notlarını ve günlüğünden bazı bölümleri aktarmamıza izin verdi. İşte onun kaleminden Ercan ile Esra'nın ilk karşılaştığı o yağmurlu cumartesi gecesi...

Aklımdaki oyunun ikinci perdesi hep mum ışıklarıyla donatılmış yuvarlak bir masada, romantik bir akşam yemeğiyle başlar... Her akşam o sahne başlamadan önce o masaya en erken ben oturur, yanıma ilk gelene, "Ben de âşık olmak, mum ışıklarında sevdiğim adamla yemek yemek istiyorum" derdim. Bazen çok içten söylerdim bunu, bazen espriyle karışık. Bazen bana güldüler, bazen dalga geçtiler, bazen temenni ettiler. Mart ayının sonunda tiyatro sezonu kapanınca Afife Jale ödül töreninde, yazılarını okuduğum, çok sevdiğim Hıncal Bey'le (Uluç) karşılaştım. Üstünden 10 gün geçti, geçmedi Hıncal Bey beni bu kez Çırağan Oteli'ndeki Q Bar'a davet etti. Bir sonraki hafta tekrar... İşte o cumartesi gecesiydi. Piyanonun başında bir grup otururken masaya gömleğinin yakalarında E. A. yazan, orada tesadüfen karşılaştıklarını düşündüğüm bir adam geldi ve oturdu. Hıncal Bey onu tanıttı... Müziğin yüksek volümünden bir *Aktüel* duydum, bir de "Arıklı." Ama ismi nedir, *Aktüel*'in nesidir anlayamadım.

"Masada bazı erkekler aynı anda beş kadınla ilgilenirler, nasıl yaparlar anlayamam..." dediğinde "Beş kadın, beş ayrı sorundur" diye cevap verdim. İçimden de "Bu adam kendinden bahsediyor" diye dü-

şünmedim değil. Bir ara gözlerimin lens olup olmadığını sordu. "Tanrı vergisidir efendim" diye yanıtladım. Sonra "Hayatta her şey çıkarlar üzerine kuruludur. İnsanlar cennete gitmek için bile iyilik yaparlar. Bunda da bir çıkarları vardır" deyince onu biraz ayıpladım. Oysa bir espri yapıyordu.

Bir süre sonra Sibel Tüzün'ü dinlemeye yandaki bara geçtik. Gömleğinin yakasında E. A. yazan adam yanıma oturdu ve bütün gece benimle konuşmaya çalışarak beni bir şekilde rahatsız etti. Sürekli bir şeyler söylüyordu. Yok çok güzelmişim, yok eski kadınlara benziyormuşum... Sibel Tüzün'ü dilediğim gibi dinleyemediğim için ona sinir olmuştum. Adını hâlâ bilemediğim adam bana çok antipatik gelmişti. Durup durup "Çok güzelsin", "İnanılmaz güzelsin" filan diyordu. Yirmi yaş daha genç olsaymış benim için ortalığı birbirine katarmış... O kadar antipatikti ki söylediklerinin yarısını bile dinlemedim. Şimdi o ana geri dönmek için neler vermezdim... O gece Sibel Tüzün hep aşk şarkıları söyledi. Konseri bittiğinde ilk oturduğumuz bara geçtik. Q Bar'ın sahibi bize çorba ısmarladı. Ben çorba içmediğimi hatırlıyorum. Yanıma yine o antipatik adam oturdu. Allah'tan diğer yanımda Hıncal Bey vardı. Gömleğinin yakasında E.A. yazan adam bu sefer kendinden bahsetmeye başladı. Aklımda kalan tek şey Robert Kolej'li oluşuydu. Dergiler çıkardığından bahsetti. Hatta bana destek vereceğini, röportajlar ayarlayacağını bile söyledi. "Sen star olmalısın" diyordu. Söylediklerini hiç kale almadım ve hiçbir sözüne de inanmadım. Sonunda haklı çıktım. Verdiği hiçbir sözü tutmadı. Benim de ondan hiçbir beklentim yoktu zaten. Çorbalar bittiğinde yanımıza makyajından ve giyiminden yola çıkarak rahatlıkla avam diye tanımlayabileceğimiz genç bir kadın geldi ve oturdu. Antipatik adam aşağılayacak birini bulmuştu. "Kim bu kadın yahu ?" dedi. Ben de bilmiyordum. Genç kadının avam bir hali vardı, ama bakışları sevgi doluydu. Belli ki temiz kalpli bir kızdı. Bir daha o kızı hiç görmedim.

O gece sabaha karşı dışarıya çıktığımızda yağmur dinmişti. Çırağan Oteli'nin açık otoparkında vedalaşırken gözlerinde "Seni kim eve bırakacak ?" ifadesi vardı. Sabırsız ve heyecanlıydı. Ben onunla bir daha göz göze gelmemek için kafamı çevirdim. Kızlar arabalarına bindiler. Hıncal Bey beni evime bıraktı.

Gömleğinin üzerinde E. A. yazan adamın dergiler çıkardığını unuttum. Asıl aklımda kalan Robert Kolej'li oluşuydu. Çünkü ben de orada okumuştum. Ama ondan yıllar yıllar sonra...

Ercan, Maçka'daki evine geldiğinde günün ışımasına sadece birkaç saat kalmıştı. Önünde yalnız geçireceği uzun bir pazar gü-

nü vardı. O gece fazla mı konuşmuştu? Yeşil gözlü bu genç kız onu neden böylesine etkilemişti? Bir an düşündü... Gerçekten 20 yaş genç olsaydı onun için ortalığı birbirine katar mıydı? İçini sızlatan bu sorunun yanıtı değildi. İçini sızlatan, bu soruyu kendi kendine sormak gereğini duyacak yaşa gelmesiydi...

Pazartesi günü öğleye doğru uyandı Esra. O gün hiçbir işi yoktu. Ne tiyatro çalışması ne reklam çekimi. Koca bir gün tembellik etmeye kararlıydı. Pedikür yaptırmak için kuaförüne gittiğinde saat öğleden sonra ikiye yaklaşıyordu.

Aynı dakikalarda Ercan öğle yemeğinden yeni dönmüş, ofisine kapanmıştı. O yeşil gözlü kız iki gündür aklından çıkmamıştı. Acaba bir telefon etse miydi?.. "Deli olma" dedi kendi kendine... "Daha 27 yaşında... Üstelik hiç de sıcak davranmadı." Hayır... Aramayacaktı... Tırnaklarıyla masanın üzerinde tekdüze bir tempo tutmaya başladı. Gözlerini telefondan ayırmıyordu. Aramayacaktı...

Küçük kız, kuaförün önünde durmuş camın arkasından Esra'ya gözlerini dikmişti. Mavi mavi gülümsüyor, genç kadına hayranlıkla bakıyordu. Esra da güldü ona, hafifçe göz kırptı. Yanındaki taburenin üzerine bıraktığı cep telefonu çalmaya başlayınca açtı...

"Alo... Ben Ercan" dedi karşı taraftaki ses...

Ercan adını ilk defa duymuş gibiydi Esra. Hatırlayamadı. Belki bir iş telefonu diye düşündü o an...

"Buyurun... Sizi dinliyorum."

"Ben Ercan... Ercan Arıklı... Hani cumartesi gecesi Q Bar'da tanışmıştık."

Esra'nın sesinde belli belirsiz bir hayal kırıklığı seziliyordu...

"Evet... Tabiî... Hatırladım..."

"O gece söz verdiğim için arıyorum. Yardım edeceğimi söylemiştim ya... Sizin için birkaç röportaj ayarlayabilirim. Ofise gelirseniz..."

Esra durakladı. Nedense hayır demek gelmedi içinden. Ertesi gün de yapacak bir işi yoktu. Ama randevuyu, bir gün sonraya, çarşambaya verdi. Evet... Nişantaşı'ndaki Sabah binasını biliyordu. Saat dörtte orada olacaktı.

Esra telefonu kapattığı zaman camın dışından kendisine bakan küçük kız hâlâ gülümsüyordu. Esra ona kocaman bir öpücük gönderdi.

"Mutlaka sen de baktır" demişti Ahu... "Kadın ne söylediyse çıkıyor."

"Fala inanmam" demişti Esra. Çocukluktan beri arkadaştılar. Ahu ısrar ediyordu. Lerzan isimli kadın sıradan bir falcı değildi. Astroloji falına bakıyordu. Yıldız haritaları, hesaplar kitaplar filan... Çarşamba günü Lerzan Hanım Ahu'ya gelecekti. "Çarşamba olmaz" demişti Esra. O gün randevusu vardı. "O dergici beyle değil mi?" diye sormaktan çok iğnelercesine gülümsemişti Ahu. "Randevun saat dörtte. Kadın bana öğleüzeri gelecek. Merak etme yetişirsin. Yarın bekliyorum." Sonra telefonu kapatmıştı Ahu.

Aralarındaki bu konuşma bir gün önce geçmişti. Her ne kadar böyle şeylere inanmasa da Esra merakını yenememiş, saat tam 12'de Ahu'nun kapısını çalmıştı. Şimdi bir odada Lerzan Hanım'la karşı karşıya oturuyorlardı. Kadın doğumuyla ilgili bilgileri almış, kitaplarına bakmış, bazı şekiller çizmişti. Esra, kendisine böylesine yabancı olan bu kadının onun geçmişi ve karakteriyle ilgili bazı şeyleri en ince ayrıntılarına kadar bilmesine şaşırmıştı. Sonunda genç kızın gözlerinin içine baktı ve "Sen ilginç bir kızsın" dedi. "Bir de Tarot açalım."

Esra'nın itiraz etmesine fırsat kalmadan kartlar masanın üzerine teker teker açılmaya başladı. Dakikalar ilerledikçe genç kızın şaşkınlığı giderek artıyordu.

Bir kart... Bir kart daha...

"Bugün bir adamla buluşacaksın" dedi Lerzan.. "Düzgün elleri, ince uzun, bakımlı parmakları var."

Esra şaşkınlıkla bakakaldı..

Bir kart daha...

"Bu adam sana âşık olacak" dedi Lerzan. "Sen de ona..."

Esra kendini topladı. Yoksa Ahu'nun bir oyunu muydu bu? Kalkmak istedi. Ama kadının bakışları onu sandalyesine çiviledi.

Bir kart daha...

"Bu ilişkiye sakın girme" diye fısıldadı Lerzan. "Çok üzüleceksin."

Esra büyülenmiş gibi masadaki kartlara bakıyordu.. Karşısındaki kadının sesi sanki çok uzaklardan geliyor ve giderek yükseliyordu: "Bu adamın sonu felaket... Bir yıl... Bir yıl sonra feci bir..."

Esra tüm gücünü toplayarak ayağa kalktığı zaman haykırmamak için kendini güç tutuyordu. Yine de kızgınlığını belli eden bir ses tonuyla konuştu:

"Bu kadarı yeter... Hiç tanımadığınız, hiç bilmediğiniz bir insan için bunları nasıl söyleyebiliyorsunuz?.."

"Ben söylemiyorum, kartlar söylüyor" dedi kadın sakin bir sesle. Genç kız onu dinlemedi bile. Kaçarcasına kapıya doğru yürüdü. Odadan çıkarken falcı kadının gözlerinin hâlâ üzerinde olduğunu hissediyordu...

Ahu'nun evinden ayrıldıktan sonra Lerzan Hanım'ın söylediklerini aklından çıkarmaya, tamamen unutmaya karar verdi. Divan Pastanesi'nin mis gibi kokan cıvıl cıvıl atmosferi de ona bu konuda yardımcı oldu. Randevusuna eli boş gitmek istemiyordu. Bir kutu portakallı çikolata aldı. Saat tam dörtte Sabah binasının kapısından içeri giriyordu. Sonrası Esra'nın sevgili günlüğünden...

1 mayıs çarşamba günü saat dörtte ofisinde buluştuk. Kendi zevklerimi üstün bulduğumdan, belki de benim beğendiğim şeyi herkes beğenir gibi yanılgıya saplanmış olduğumdan, o gün ona en sevdiğim şeylerden birini götürdüm... Bir kutu portakallı çikolata... İçimden böyle gelmişti. Üstümde beyaz çiçekli uzun mavi elbisem vardı. Şimdi düşünüyorum da onun gibi çapkın, kadınların vücut hatlarına bu kadar düşkün bir adam için giyilebilecek en fiyasko kıyafet bu olsa gerek. Çok fazla cici biciydim. Odaya girdim. Karşımda beyaz gömlekli, bej pantolonlu, her halinden heyecanlı olduğu belli olan adamı görünce ben de biraz şaşırdım. Q Bar'da tanıştığım o antipatik adam bu olamazdı. "Size en sevdiğim çikolatayı getirdim" dedim. "Biliyor musun" dedi, "Benim de en çok sevdiğim portakallı çikolatadır." Sonra paketin içinden bir tane ağzına attı. "Bu da fena değil ama bundan da iyileri var" dedi. Bir daha Divan'dan portakallı çikolata almadım...

Üç saate yakın ofisinde sohbet ettik. Zaman ikimiz için de çok hızlı aktı. Onunla konuşurken kendimle ilgili bir şey fark ettim. Ondan gözlerimi kaçırıyordum. O kadar uzun zaman olmuştu ki biriyle konuşurken gözlerimi kaçırmayalı. "Bu güzellikle, bu altyapıyla nasıl star olamazsın?" deyip durdu hep... "Mutlaka yanlış bir şey yapıyorsun, başka türlü olamaz" diyordu. Halbuki o Türkiye'de nasıl star olunduğunu hepimizden daha iyi biliyordu. Bunu çok sonraları öğrenecektim. Ben bir dergiciyle sohbet ettiğimi düşünüp, saf saf onun akıl almaz sorularını yanıtlamaya çalışırken, o Türkiye'deki pek çok kadını çoktan star yapmıştı.

O günkü konuşmamızda bana iki yıl önce eşinden boşandığını, sıkıntılı bir dönemden geçtiğini ve banka olaylarını anlatmıştı. Çocuklarını bir trafik kazasında kaybettiğini söyleyince içim parçalandı. Daha sonraları işin aslını anlatacaktı. Bütün bu sohbet boyunca yaşı-

nı tahmin etmeye çalışıyordum. En az 48, en fazla 53 diyordum. 46 da olabilirdi ama bu çok iyi niyetli bir tahmin olurdu. Hayır... Hayır olamaz... "Belki 50... Ama daha fazlası da olamaz" diyordum. Ayaklarını masaya uzatmıştı. Karşımda rahat olduğu izlenimini vermeye çalışıyordu, ama çok heyecanlıydı. Onun bu heyecanını görünce Q Bar'da tanıştığımız gece bana ettiği laf aklıma geldi. "Genç olsam senin için ortalığı birbirine katarım" demişti. Gözlerimin içine bakarak, "Ne yapayım senin için?.. Söyle, ne istersen onu yapayım" dedi. Hayatta kimseden bir şey isteyemediğim için benim için bu soruyu yanıtlamak zor oldu. "Kendimi anlattım, neler yapabileceğimi biliyorsunuz. Sizin tavsiyeleriniz nelerdir?" dedim. Bu sorunun cevabını hiçbir zaman alamadım. Köprünün karşı tarafında oturduğumu öğrenince, "Benim de Bostancı'da bir işim var, seni bırakırım" dedi. Bostancı'da bir işi olmadığını, biraz daha benimle vakit geçirmek için böyle söylediğini çok sonra öğrenecektim. Beylerbeyi'nde indim. "Gaziantep turnesi dönüşü görüşürüz" dedi. Ondan ayrıldıktan sonra bir çay bahçesine oturdum, uzun uzun düşündüm. Onu, kendimi ve Lerzan Hanım'ın söylediklerini...

43

Etibank olayından sonra, aradan geçen iki yıllık süreç içinde Sabah yayıncılık ayakta kalmak için çok direnmişti. Sabah ve atv İkitelli'den Nişantaşı'na taşınmış ve yeni ortak arayışları başlamıştı. Söylentiler Çukurova ve Cıngıllıoğlu Holding arasında dolaşırken, bir anda ortaya Park Holding ve Turgay Ciner çıkmıştı. *Sabah* gazetesinin ve Sabah Pazarlama'nın çoğunluk hisselerini Ciner aldı. *Sabah*'ın yönetimi böylelikle Ciner'e geçti. Ayrıca, atv, BBD ve 1 Numara Yayıncılık'ın da yüzde 50'si Ciner'e devredildi.

Zafer Mutlu ve Ercan Arıklı işte bu aşamada kararlarını verdiler. Gemi batmaktan kurtulmuştu, onlar başka bir limana yelken açabilirlerdi. Acaba bu liman, daha önce konuştukları gibi bir yıllık ara mı olacaktı, yoksa yeni bir gazete girişimi mi? Aslında ikisi de aynı şeyi düşünüyordu ve düşüncelerini bir an önce yaşama geçirmelerine Ercan önayak oldu. Bir sene Londra'da sıkıntıdan patlarlardı. Bir an önce işe koyulmalıydılar. Zafer de zaten böyle bir tetikleme bekliyordu. Yepyeni bir gazete... Düşünmesi bile heyecan vericiydi. Ama Ercan, belki de geçmişte bozguna uğradığı gazete deneyimleri nedeniyle sadece dergi grubuyla ilgileneceğini söyledi. Gazeteye elinden geldiğince destek olacak, ama aslında kendi bildiği işi yapacaktı. Her ikisinin de deneyimleri ve meslekî birikimleri dışında fazla bir şeyleri yoktu. Ve önlerinde çetin bir yol görünüyordu...

"Wrong time, wrong place, right man..." Otomobilin teybinden yükselen şarkıda zenci gırtlaklı bir kadın bu sözcükleri söylüyordu fısıldarcasına... "Yanlış zaman, yanlış yer, doğru adam..." diye

içinden geçirdi Esra. Gözucuyla arabayı kullanan Ercan'a baktı. Acaba bu şarkıyı bilerek mi çalıyordu?

"İtalyan yemeklerinden hoşlanır mısın" dedi Ercan gözlerini yoldan ayırmadan...

"Kiminle yediğime bağlı Ercan Bey" dedi Esra.

Güldü Ercan: "Bu gece benimle idare edeceksin."

Hava iyice kararmıştı... Saat sekize yaklaşıyordu...

Ercan Esra'yı iki saat önce aramıştı. Nişantaşı'ndaki Cafe Inn'de bir arkadaşının doğum günündeydi Esra. Telefonda onun sesini duyunca heyecanını belli etmemeye çalıştı. O akşam birlikte yemek yerler miydi?

"Kıyafetim müsait değil Ercan Bey..."

"Ne giysen yakışır sana... Üstelik sanatçısın. Her yere istediğin gibi girebilirsin. Geliyor musun?"

Ercan otomobilini Conrad Oteli'nin önünde durdururken teypte hâlâ aynı şarkı çalıyordu... "Wrong time, wrong place, right man..." "Bu bir işaret" diye düşündü Esra. "Biliyorum bu bir işaret. Karşı koyabilir miyim? Ama hayat böyle işte... Bizi o yönetiyor."

O gece beni Conrad Oteli'nin İtalyan restoranına götürdü. Bundan sonra haftada iki kez yemeğe çıkacaktık. Üçüncü bir buluşmaya izin vermiyordum. Mum ışıklı yemekler o gece başlamıştı. Sözünü ettiğim mum, solgun ışığıyla masayı aydınlatıyordu, ama bundan başka şeyler de bekliyordu. O günlerde Hıncal Bey'in köşesinde, E. A. rumuzuyla yazılmış, kimliği bilinmeyen bir adamın dedikodusu dikkatimi çekmişti. "Evli olduğu halde gündemdeki kızlarla gezen playboy Erdal Acar bile böyle bir şey yapmaz" diye yazıyordu Hıncal Bey ve devam ediyordu: "Bu Ercan Arıklı hiç olamaz, çünkü o ne evlenmesini bilir ne boşanmasını..."

Hıncal Bey belki de haklıydı. Mum ışıklı masada karşımda oturan adam aslında güven vermeyen bir insandı. "Bu kadar zaafı olan bir adam ne kendine güvenebilir ne de sağlam bir kişiliği olabilir" diye düşünüyordum o gece. Belki de bu düşünce kendimi ona karşı korumak duygusunun bilinçaltındaki göstergesiydi. Ercan'a çok sonraları bunu söylediğimde bana hep güldü.

Zafer Mutlu, yeni gazete projesini Ercan'ın dışında sadece çok yakın birkaç dostuyla paylaşmıştı. Bunlardan biri de Selahattin Duman'dı. Üçü de, maddî sorunları çözümlemekten, deneyimli bir kadroyu bir araya getirmenin daha önemli olduğu konusunda fikir birliğine varmışlardı. *Sabah*'ın kuruluşundan bu yana birlik-

te çalıştıkları kader arkadaşlarının pek çoğunun da bu yeni oluşuma katılacağına inanıyorlardı. Ama operasyon çok gizli tutulmalıydı.

Selahattin Duman, Ercan Arıklı'nın o günlerdeki durumunu şöyle anlatıyor: "Ercan Arıklı denen adam bir dolar milyoneri olarak oraya girdi, tığ teber çıktı. Zafer ile Ercan'ın mallarına el konmuş. Biz aylardır maaşlarımızı alamıyoruz. Onlar parasızlığı benden fazla çekiyorlar. Başlarında tonlarca dava var. Sorumlulukları var. Bir Allah'ın günü 'ulan benim başıma neler geldi, bütün param battı' demedi. Tek bir gün olsun kimsenin kafasına kakmadı bunu. Yeni bir gazete mi kuralım, yeni bir ortak mı bulalım? Ne yapacağımızı konuşuyoruz. Sonuç olarak ceketleri alıp çıktık."

Ama "ceketleri alıp çıkmadan önce" *Sabah* gazetesinin ağır toplarından, baba yazarlarından teknik elemanlarına kadar büyük bir bölümünü de yanlarında götürdüler. Kimileri onlara inandı geldi. Kimileri gelmedi. İnananlar kadar inanmayanlara da hak vermek gerekir. Bir yanda ne kadar fırtınalı bir dönemden geçse de köklü bir müessese, diğer yanda sadece açık denizde yol alan bir gemi kaptanının karaya ulaşma hayali... Bu hayalin adı *Vatan* olacaktı. Oylarını bu hayal için kullananlar arasında Babıâli'nin önemli isimleri vardı.

Vatan ya da *Sabah*... Bu ikilem arasında kalan gazetecilerle yapılan görüşmelerden bazılarında Ercan başrolü oynuyordu. Çünkü o, onların eski patronu, eski dostuydu... Örneğin Hıncal Uluç'un, örneğin Salih Memecan'ın. Hıncal Uluç daha sonra bu konuda şunları yazacaktı:

"Beni ille de yanında istiyordu. 'İlle gel' diyordu. Fethiye'de de açmıştı konuyu. 'Gerzekliği bırak Hıncal" diyordu, 'Bankada kaç paran var?.. Geleceğin garanti mi?.. Koyalım bankaya bilmem kaç yüz bin dolar... Senin de için rahat etsin... Benim de... *Vatan*'a gel...' Yıllardır 'Sen benim menajerimsin' derdim de... Gene menajerlik yapıyordu. 'Patron' dedim, 'Beni Ankara'dan getirdiğinde odanda özel bir konuşma yapmıştık. Ne demiştin bana, hatırlıyor musun?..' 'Hıncal bordroda görünen maaşın bir formalitedir. Gelişim Yayınları'ndaki dengeler içinde farklı bir maaş koyarsam işler karışır. Sen iyi yaşamalısın. Ne zaman ne kadar paraya ihtiyacın olursa, git istediğini al. Bana da sorma.' Peki patron birlikte çalıştığımız onca yıl içinde, maaşım dışında tek kuruş aldım mı?.. Hatta avans istedim mi?.. Para dediğin ne ki... Sen varken benim gelecek korkum olmaz, merak etme...' 'Tamam' dedi.. 'Bir daha

bu konuyu konuşmayacağız. İçin rahat olsun.'"

Ama Hıncal Uluç sonunda *Vatan* macerası yerine kendi gazetesinde kalmayı seçti. Aralarında öyle bir dostluk vardı ki Ercan bunun bir daha sözünü bile etmedi. Salih Memecan konusunda ise durum biraz farklıydı...

"Bu kızın memeleri küçükmüş Ercan Bey..." dedi Salih.

"Hayatım nasıl olur, sen önceden bakmıyor musun?" diye hayretle sordu Ercan Arıklı.

"Nasıl yani?.."

"Aç memelerini bakayım demedin mi?"

"Hayır demedim. Nasıl diyeyim? Hadi açtık baktık diyelim. Ya kötüyse memeleri?.. Bu memeler kötü mü diyeceğim?.. Söyleyemem. Ben mimarım."

Ercan ile Salih arasındaki bu şirin diyalogun üzerinden neredeyse yirmi yıl geçmişti. Bu süre içinde aralarındaki patron-çalışan ilişkisi dostluğa dönüşmüş, Ercan Arıklı, Memecan'ın *Sabah* ve atv'de devam ettiği meslek yaşamında ona hep destek olmuştu. Ercan'ın teklifi karşısında bir karar vermek Salih için çok güç olmuştu. Yeni bir gazetenin doğuşunda bulunmak onu ne kadar heyecanlandırsa da bir o kadar da ürkütüyordu. Üstelik *Sabah*'la bütün bağlarını koparmak istemiyordu. Ama sonra kararını verdi... Gidecekti...

Vatan için Esentepe'de kiralanan yeni binaya ilk gelenlerden biriydi Memecan. Halıların renginden bilgiyasarların seçimine kadar pek çok şeyle bizzat ilgilendi. Ama son dakikada Ercan'a bir sürpriz yaptı... Vazgeçti... *Sabah*'ta kalacaktı. Ercan onun bu davranışına çok kırıldı. Ama *Sabah*'tan *Vatan*'a geçmeye karar veren pek çok ünlü gazeteci vardı.

"Senin için sessiz sakin, pek konuşmaz biri demişlerdi.. Aksine çok neşelisin" dedi Ercan.

"Genellikle iyi bir dinleyiciyimdir" diye yanıtladı onu Esra. "Kendimden uzun uzun söz etmeyi sevmem. Yoksa hakkımda bir soruşturma mı yaptırdınız?"

"İnsan yemeğe çıkaracağı bir genç kadın hakkında bazı şeyleri önceden bilmeli."

"O zaman şunu da söylemişlerdir. Kendimi ilginç göstermek

için uzun nutuklar atmak yerine soru sormayı tercih ederim."

"Peki ama bana hiçbir şey sormuyorsun?"

"Sormama gerek yok ki bütün cevapları sizden alıyorum. Bir de bunları size sorup, başka başka cevaplar alsam bu benim için çok daha yorucu olur Ercan Bey."

Ercan kahkahayı bastı. İşte o anda Esra da can alıcı soruyu bastırıverdi:

"Kaç yaşındasınız Ercan Bey?"

Esra'nın bu sorusu karşısında güldü 62 yaşındaki Ercan... "Kaç gösteriyorsam o yaştayım" dedi. "Ama 35 olsam hiç durmam seninle hemen evlenirdim." "Endişe etmeyin" diye yanıtladı onu Esra, "Kaç sene gerekiyorsa siz söyleyin ben yaşımı büyütürüm."

Birlikte güldüler... Yine mum ışıklı bir masadaydılar. Esra yaşını bilmediği bu adama hâlâ "siz" diye hitap ediyordu. Ama onunla birlikte olmak ona büyük keyif veriyordu. Haftada sadece iki gece yemeğe çıkıyorlardı o günlerde. Bu da işte böyle gecelerden biriydi. Ama ertesi sabah Ercan'a yıllar öncesini anımsatan bir haber gelecekti... İçini sızlatan, acı bir haber...

44

"Dün gece..." dedi sustu İpek Cem... Devamını getiremedi. Telefondaki sesi titriyordu. Hattın diğer ucundaki Ercan'ın önsezileri kötü bir haberin titreşimlerini veriyordu. Ne olmuştu?.. Kime?..

"Konuşsana bebeğim... N'oldu?.."

"Dün gece... İnci Teyzemi bulmuşlar..."

Sisler arasında bir görüntü belirdi Ercan'ın beyninde...

Robert Kolej'in arkasındaki iki yanı ağaçlarla kaplı yolda yürüyorlardı. Okulun son günleriydi...

"Ne demek bulmuşlar?.." dedi Ercan telefonda, "Nerede?.. Nasıl bulmuşlar?

Sıçrarcasına yürüyen genç kızın kömür karası saçları mayıs güneşinde parıldıyordu.

"Gece... Etraf karanlıkmış... Kemer'e giderken..."

"İki dakika daha yüzseydin suyun dibini boylayacakmışsın..."

"İddiaya var mısın? Adaya kadar yüzerim..."

"İddia filan yok hem kaybedeceğin şeyler için iddiaya girme..."

"Çıldırtma insanı İpek.. Söylesene artık.."

"N'olur ki gidersen?.." demişti İnci... "Gidersen dönersin nasılsa, hem ben daha okulu bitirmedim bile..."

"Gidersem sen ne yapacaksın?"
"Seni özleyeceğim tabiî..."

"Döndüğünde baban herhalde sana bir araba alır... Kırmızı bir Mustang... Alır mı dersin?.."

"Jandarma'dan telefon geldi. Yakını mısınız dediler..."

"Haydi bakalım büyük gazeteci... Herkes kendi tabağını mutfağa götürecek."

Ercan sustu... Anlamıştı... Karşı taraftan belli belirsiz bir hıçkırık sesi geldi.

"Trafik kazası Ercan Ağabey... İnci Teyzemi kaybettik..."

Kendini toparlamak için büyük bir çaba sarfetti Ercan. Birkaç saniye sonra konuşurken sesi artık sakindi.

"Eğer sizin aileniz rıza gösterirse, bilin ki onun yeri hazır. Alp ve Giray'ın yanına defnedelim. Benim yerim de orada. Lütfen izin al, oraya gömelim."

Telefonu kapattıktan sonra düşündü Ercan. Annesini kısa bir süre önce kaybetmişti. Ölümünden sonra bile her pazar günü onu aramak için eli telefona uzanırdı. Sanki yaşıyormuş gibi... Ölüm ne garip bir şeydi...

İnci ölmüştü... Giray ölmüştü... Ali ölmüştü... Annesi ölmüştü... Babası ölmüştü... Kim bilir daha kimler?.. Ölüm eskiden çok uzak bir ülkeyken, artık geçmişten gelen eski bir dost gibi çok yakınlarında dolaşıyordu. Ama yaşam hâlâ devam ediyordu...

Ercan Arıklı, *Vatan*'ın bu kuruluş günlerinde Zafer Mutlu'ya elinden gelen desteği gösteriyordu. Gazetenin Esentepe'deki yeni binasına taşındığı günlerdi. Bir yandan binanın dekorasyonu tamamlanıyor, bilgisayar ve elektronik donanımları hazırlanıyor, diğer yandan ise aralarında Ercan'ın da bulunduğu gazetenin kurmayları ikinci kattaki büyük bir odada geç saatlere kadar çalışıyorlardı. Geceyarısına doğru getirilen pideler, kebaplar paylaşılırken, Ercan her zamanki aristokrat tavrıyla pidelerin kenarlarını, kebapların pidelerini yiyen arkadaşlarıyla dalgasını geçiyordu. Bu arada logolar hazırlanıyor, reklam kampanyaları için fikirler çarpışıyor, gazetenin maketi yavaş yavaş ortaya çıkıyordu. Çarkın dişlileri inanılmaz bir hızla dönmeye başlamıştı. 2002 yılı-

nın eylül ayında, *Vatan* artık okurlarıyla buluşacaktı. Basına yakın çevrelerde pek çok kişinin merak ettiği soru ise şuydu: Zafer Mutlu böylesine kısa bir zamanda böyle bir büyük bir projeyi nasıl yaşama geçirebilmişti? O günlerde gazeteci Ayşe Arman'ın onunla yaptığı bir söyleşinin bazı bölümlerinde bu sorunun ipuçlarını bulmak mümkün:

"İnsanlar sizin bir lafınızla koşa koşa geliyor mu?"

"Gelmeyenler oldu. Ama sağolsun çoğunluk geldi. *Sabah*'ın başyazarı, genel yayın müdürü, yazı işleri müdürü, haber müdürü, görsel yönetmeni, spor müdürü, Ankara temsilcisi ve pek çok yazar. İleride daha başka şeyler de olacak. Ahmet Vardar gibi bizden daha önce ayrılmış arkadaşlar da katıldı aramıza..."

"Güvendiğiniz insanlardan gelmeyenler oldu mu?"

"Bazılarının geleceğine hâlâ inanıyorum! Ama Salih Memecan gelmedi mesela. Çok istedim gelmesini. Her zaman başımızın üzerinde yeri var."

"Siz kendinizi bu kadar yıllık dostunuz Dinç Bilgin'i satmış gibi hissediyor musunuz?"

"Asla. Bu soruyu Dinç Bilgin'e sormak lazım aslında. Eğer Dinç Bilgin, 'Zafer beni sattı' diyorsa sattım..."

"Siz önceden de yayın yönetmeni gibi değil patronmuş gibi algılanırdınız. Bu yeni gazete, sizin için patronluğu gerçekten deneme macerası olabilir mi?"

"Bu patronluk değil, ortak girişim. Adı da öyle; bağımsız gazeteciler girişimi. Ben sadece onların sözcüsüyüm."

"İyi de neden herkes oldum olası sizi 'patron' gibi algıladı?"

"Bu sadece benden kaynaklanan bir şey değildi. Dinç Bilgin içgüdüsel bir sezgi ve sıfır kompleksle zaman zaman benim onun önüne geçebileceğim hissini verdi insanlara. Sadece çalışanlara karşı değil, siyaset ve iş dünyasına da. Niye mi patron gibiydim? Çünkü 100 lira alan biri geliyordu mesela, bana 150 lira verir misin diyordu. Bakıyordum 150 lira versek şirkete yararı olur mu? İnanırsam, Dinç Bilgin'e sormadan o parayı veriyordum. O da bana neden ona 150 lira verdin diye sormuyordu. O yüzden beni patron sandılar. Oysa onun cebinden veriyordum parayı..."

"'Sabah' gazetesi sizin için ne ifade ediyordu? Kişiliğiniz o gazeteye ne kadar yansıyordu?"

"*Sabah* gazetesinin her tarafında ben vardım. Son dört, beş seneye kadar her şeyimi koyuyordum. Şirket büyüdü başka yöneticilikler yapmam istendi..."

(.....)

"Hayır diyemiyor mu insan?"

"Çok zor. Bana yanlış yaptılar demiyorum, belki benim de hoşuma gitti. Ama bu yanlışlık zinciri bizleri bu hale getirdi..."

"Şimdi yeni bir gazete yapıyorsunuz ve başarılı olmak zorundasınız. Bu yüzden kendi çocuğunuzu yok etmeniz de gerekebilir. Bu sizde hiçbir duygusal sorun yaratmıyor mu?"

"Yok etme arzum yok, inşallah o da yaşar. Ama ben işimi yapacağım, *Sabah*'tan başka gazetelerden de okur almaya çalışacağım. *Hürriyet*'ten de *Milliyet*'ten de. Ben yaşam savaşı vereceğim... (...) Kendimi savunmak da istemiyorum ama o geminin kaptanı olarak o gemiyi okyanustaki en fırtınalı dönemde hayatımın en büyük başarısını göstererek, ki bu *Sabah* gazetesini yapmaktan daha zordu, batırmadan limana çektim... Etibank olayından sonra 23 ay boyunca o gazetenin başında aslanlar gibi durdum. Hem arkadaşlarımın başında hem de Dinç Bilgin'in arkasında. Maddî herhangi bir menfaat beklemeden. Son üç dört aya kadar Sabah Yayıncılık AŞ'den maaş filan da almadım. O fırtınalı dönemde gemiyi okyanustan çıkarıp limana getirdim. Getirdim ama, bu gemi bir daha yola çıkmaz, çıkmamalı dedim. Aksini iddia edenler oldu, yollarımız ayrıldı."

"Siz bu gazeteyi nasıl çıkarıyorsunuz? Finansmanı nasıl oluyor? İndependent modeli nasıl işleyecek? Buraya 'sıkı para' yatıran yok mu? Destekler ve destekçiler kimler?"

"Sıkı para, baskıyı kendiniz yapacaksanız gerekiyor! Ama bir matbaayla anlaşacaksanız, sadece kâğıt parası yeterli. Ben ve arkadaşlarım baskı öncesi bilgisayar ve renk ayırımı makinelerini, bir leasing firmasından *lease* ettik. Şimdi de Türkiye'nin en büyük baskı kuruluşuna sahip grupla baskı anlaşması yaptık..."

"Aydın Doğan'ın destek olduğunu biliyoruz ama bu destek hangi seviyede? Yeni gazetenin sahibi o mu olacak?"

"*Vatan* gazetesinin sahibi Aydın Doğan olmayacak. Aydın Doğan'ın desteği şu, bizi parası karşılığında basıyor. Bugün *Yeni Şafak*'ı, *Cumhuriyet*'i hangi şartlarda dağıtıyorsa, o şartlarda dağıtıyor. *Sabah* gazetesi *Cumhuriyet*'i hangi şartlarda basıyorsa, o da o şartlarla bizi basıyor. Ama şu sözü aldık: paraya ihtiyacımız olursa Yaysat bize avans verecek. (...) Bundan sonra ne yapmayacağımı iyi biliyorum... Çok tartışılan, eleştirilen Türk basınının bugünkü konumunda Zafer Mutlu'nun sorumluluğu var mıdır? Mutlaka vardır. İsteyerek, istemeyerek, bilerek, bilmeyerek... Bizi zorladılar veya zorlamadılar, şartlar öyle getirdi veya getirmedi... Bunla-

rı geçiyorum çünkü kimseyi suçlamak istemiyorum, ama siyasî odaklarla, iktidarla, genel başkanlarla, siyasetçilerle içlidışlı, fazla 'mıç mıç' bir halimiz vardı. Öyle bir dönem geçirdik. Bu *power game* oyununun içine girdik, yapmamalıydık. Yeni gazetede artık bu dönem bitti. Gece içki içilen masalardan eski günlerde olduğu gibi 'çay ve kuru pastalı sohbeti' başlatmak istiyoruz..."

Yine haftada sadece iki kez akşam yemeklerinde buluşuyorlardı, ama Ercan Esra'yı her gün telefonla arıyordu. Üstelik bu konuşmalar çok uzun sürüyordu. Ercan, telefonda uzun konuşmasını sevmeyen genç kadını öyle güzel lafa tutuyordu ki, Esra da bu telefon sohbetlerini dört gözle beklemeye başlamıştı. Ve bir gün Ercan, Esra'nın Belçika'dan İstanbul'a kısa bir tatil için gelen ağabeyiyle tanışmak istediğini söyledi. O gün için Esra günlüğüne bakın nasıl bir not düşmüş:

> Ağabeyimle sohbet ederken ben hep onu izliyordum. O da bunu fark etmiş olmalı ki bana bakıp gülmesini tutamıyordu. Beynimin çektiği en güzel resimleri bir daha silmemek üzere odacıklarımdan birine kilitledim. Öyle ki bundan kırk yıl sonra bile onu yerinden çıkarıp kalbim yerinden fırlayıncaya kadar bakabilirim.

O gün Esra, Ercan'ın Maçka'daki evine ilk kez gidiyordu. Tanıştığı günden beri böyle bir adamın nasıl bir yerde yaşadığını merak etmişti. Ama şimdi bunu düşünecek durumda değildi. İçindeki heyecanı bastırmaya çalışıyordu. O gece ilk kez üçü birlikte yemek yiyeceklerdi. Ercan, Esra ve annesi... Genç kadının annesiyle tanışmak Ercan'ın fikriydi. O akşamüzeri yine buluşmuşlar, Ercan yemeğe gitmeden önce eve uğrayıp giysilerini değiştirmek istemişti. O günlerde Esra onun bütün ceket ve pantolonlarının hava sıcaklığına göre numaralanmış olduğunu bilmiyordu doğal olarak.

Geniş salona girdiklerinde Ercan ona uzun bir koridorun başındaki mutfağın kapısını gösterdi: "Bir çay demleyebilir miydi?" Bu arada kendisi giyinip gelecekti. Esra düzenli mutfakta aradıklarını hemen buldu. Birkaç dakika sonra ise yatak odasından seslenen Ercan'ın sesini duydu.

"Annen kıyafete önem verir mi?"

Esra bir an ne söyleyeceğini bilemedi. İlk kez onun evine geliyor, ilk kez mutfağına giriyordu ve biraz sonra ilk kez annesiyle tanıştıracaktı. Ocağın altını yakarken bağırdı:

"Bilmem... Galiba insanlığa daha çok önem verir."

"Gene de onu hayal kırıklığına uğratmayalım. Bu kıyafete ne dersin?"

Esra mutfak kapısından başını uzattı sesin geldiği yere doğru... Ercan koridorun sonunda duruyordu. Üzerinde çok şık bir ceket, tiril tiril beyaz bir gömlek ve boğazında bir fular vardı. Ayakkabıları pırıl pırıldı. Çorapları neredeyse dizlerine kadar çekilmişti. Altında ise sadece bir şort...

Esra gülmeye başladı... Öylesine gülüyordu ki mutfak kapısının önüne çömelmek zorunda kaldı. Ercan da koridorun sonunda kahkahalar atarak gülüyordu. O da yere oturdu. Esra bir an kendini toparladı ve 62 yaşındaki bu çocuğa sevgiyle baktı...

Sıcak bir yaz gecesiydi... İşi gereği genellikle yurtdışında bulunan Esra'nın babası Rahmi Bey o hafta İstanbul'a gelmişti. Artık davet sırası genç kadındaydı. O gece Ercan'ı evlerine yemeğe çağırdı. İki erkek kısa sürede kaynaştılar. Ercan saygısını koruyordu, ama yine de espirileriyle Esra'nın babasıyla arasında bir köprü kurmasını bilmişti. Hepsi için çok hoş bir gece olmuştu. Saat daha geceyarısına yaklaşmadan Ercan izin istedi ve kalktı.

Annesi masayı toplarken Esra bir an babasıyla göz göze geldi. Rahmi Bey kızının bir şeyler söylemek istediğini sezmişti... Kadehinde kalan birkaç yudum şarabı yudumladıktan sonra "Gel bahçeye çıkalım" dedi, "Hava çok güzel..."

Çardaktaki koltuklara yan yana oturdukları zaman hafiften bir rüzgâr esiyordu. Rahmi Bey doğrudan konuya girdi:

"Şimdi anlat bakalım..."

"Nasıl buldun onu?"

"Öyle bir arkadaşım olmasını çok isterdim. Ya sen?.."

"O zaten arkadaşım baba..."

"Ama sen daha fazlasını istiyorsun..."

Esra önce cevap vermedi. Aslında söylediklerini tartarak konuşması da gerekmezdi. Ailesiyle arası her zaman dürüst ve her iki taraf için de anlayışlı olmuştu.

"Bilemiyorum baba... Beni çok etkiliyor... "

Sonra babasının gözlerinin içine bakarak devam etti, "Aslında biliyorum... Ondan çok hoşlanıyorum. Galiba... Galiba onu seviyorum da... Ama onunla birlikte olmadan, flört etmeden nasıl biri olduğunu anlayamam."

"Böyle bir adamla flört edilmez kızım... Ya evlenilir ya dost ka-

lınır. Ama evlenmek de çare değil. Yaş farkını düşün. On yıl sonra çok üzülürsün. Bilirsin, evleneceğin kişiye asla karışmam. Bu sadece benim fikrim..."

Esra kendini tutamadı.. Kalbinden geçen kelimeler birbiri ardından ağzından dökülmeye başladı:

"Onunla on yıl birlikte olsam ona deli gibi âşık olurum, çok severim. Başka birine bakmam. Dönüp bakmam ki kimseye, tanımıyor musun beni baba?"

Rahmi Bey oturduğu koltuktan ona doğru uzandı... Kızının saçlarını hafifçe okşadı. Çardağın tepesindeki lambanın soluk ışığında kızının gözünden yanağına doğru süzülen tek bir gözyaşı damlasının parladığını o an fark etti...

Esra o gece günlüğüne şu satırları kaydetmiş:

> Bir şeyler için geri sayım başlamıştı. Artık karar vermeliydim. Hayatta yaptığım hiçbir şeyden pişmanlık duymadım. Pişman olabileceğim bir şey de yapmadım. Bunu tartmanın kolay bir yolu vardı; sorarsın kendine değer mi değmez mi diye... Her şeyi düşünmeye başlamıştım. Aradaki yaş farkını düşünmeye başlamıştım. Çevrem, tanıdıklarım ne der diye düşünmeye başlamıştım. Ama eğer onu gerçekten çok istiyorsam her şeyi göze almalıydım. Almalıydım... Alacaktım...

Gaz pedalına biraz daha yüklendi Ercan... Az önce geride bıraktığı Esra'nın evini, ailesini düşünüyordu. Teypte yine aynı şarkı çalıyordu, "Wrong time, wrong place, right man..." Boğaz Köprüsü'nün ışıkları da olmasa, karanlıkta ışıl ışıl parlayan İstanbul'un üzerinden sihirli bir halıyla uçtuğunu sanacaktı.

Birden o cümleyi hatırladı. Kim demişti, ne zaman, nerede demişti bilmiyordu, ama aynen şöyle demişti: "Yaşlılığın trajedisi insanın yaşlı olması değil, genç kalmasıdır."

Dudakları buruk bir gülümsemeyle kıvrıldı. Yanlış yerde, yanlış zamanda doğru erkek ha?..

45

Vatan gazetesi projesi Zafer Mutlu'yu mahcup etmedi. Piyasaya dağıtıldığı ilk günden itibaren Türkiye'nin dördüncü büyük gazetesi olarak vitrinlerdeki yerini aldı. Ercan da ilk birkaç ay, Yönetim Kurulu'nda yer aldığı gazetenin oturması için arkadaşlarına elinden gelen yardımı yaptı. Artık yeni ofisi Esentepe'deki bu binadaydı. Zafer Mutlu'yla birlikte dokuzuncu katı paylaşıyorlardı. Gazete çizgisine oturduğu zaman Ercan kendi işi için kolları sıvadı... Yeni dergilerin hazırlığına başlayabilirdi. *Sabah*'tan ayrılırken dergi grubunun kuruluşu için düşündüğü bazı genç gazetecileri de *Vatan*'a getirmişti. Bunlardan biri, daha doğrusu en güvendiği Özgür Yici'ydi...

Özgür'ün basın yaşamı için "Gözlerini Ercan Arıklı'nın yanında açtı" deyimini kullanmak yanlış olmaz. *Gırgır* dergisinde karikatürler yapan genç bir çizerken, yolu Arıklı'yla kesişen Özgür, kısa zamanda onun gözüne girmeyi başarmış, 1 Numara Yayıncılık'ta *Esquire* dergisinin yayın yönetmenliğine kadar tırmanmıştı. Gönlünde hep Ercan Arıklı'nın yanında bir haftalık haber dergisi çıkarmak yatıyordu. Yaşı genç olsa da, *Nokta* dergisinin efsanevi kimliğine hayranlık besliyordu. Ercan onu *Esquire*'ın başına getirdiği zaman Özgür hemen ağzındaki baklayı çıkarıvermişti: "Bir haftalık haber dergisi çıkarabilir miyiz Ercan Bey?.." "Önce kendi derginin tirajını artır da ondan sonra düşünürüz" demişti Ercan yanıt olarak. Yaklaşık üç ay sonra Özgür yine Ercan Arıklı'nın karşısındaydı: "*Esquire*'ın satışı iki katına çıktı Ercan Bey... Rakipleri geride bıraktık. Şu haftalık dergi..." Arıklı'nın yanıtı yine eskisine benzer olmuştu: "Rakiplerin tirajı zaten yerlerde sürünüyor. Şu dergiyi 20 000'e çıkar da ondan sonra düşünürüz."

Sayısız kez yaptığı, gibi Özgür'deki enerjiyi de keşfetmişti Er-

can Arıklı. Zaman zaman bazı küçük davranışlarla ona yöneticilik konusunda dersler de vermiyor değildi. Bir gün genç adamı yanına çağırmış, şunları söylemişti:

"Bak hayatım... Yanındakileri yönetirken ya da müessese içi ilişkilerde bazı sıkıldığın, bunaldığın anlar olur. Diyelim ki birini işten çıkarmak istiyorsun, ama gönlün elvermiyor. Ya da buna benzer bir şey... İstediğini yap, suçu da benim üzerime at. 'Ercan Bey böyle istedi' de. Ben nasılsa patronum, bana kimse bir şey söyleyemez. Sen de kötü adam olmazsın. Ama belki bir gün benim durumuma düşeceğini de aklından çıkarma."

Vatan Dergi Grubu'nda Ercan Arıklı işe iki yeni dergiyle başlamayı planlamıştı. Bunlardan biri haftalık bir haber dergisi, diğeri ise bir ekonomi dergisi olacaktı. Ekonomi Ercan'ın uzmanlık alanı olmadığı için en iyi yöneticiyi seçmekle yetindi. *Tekborsa* için Mithat Kahraman'la anlaştı ve onun işine pek az karıştı. Ama haftalık haber dergisi bir anlamda onun prestiji ve yeniden doğuşu sayılacaktı. Yeni derginin başına Özgür'ü getirdi. Ama aynen *Nokta*'da yaptığı gibi a'dan z'ye her şeyi planlamaya, tüm birikimini, gücünü ortaya koymaya kararlıydı. Bunun için sadece birkaç aylık bir zamanı vardı.

Şampanya yeterince soğumuştu ve terasın geniş pencerelerinden güneşin son ışıkları içeriye süzülüyordu. Ercan elinde şampanya şişesi ve iki kadehle terasa çıktı. Esra kollarını birbirine kavuşturmuş, batan güneşin kızıllığına dalmış gitmişti. Siyah saçları akşam rüzgârında hafifçe dalgalanıyordu. Ercan'ın düşünceleri bir anda yıllar öncesine kayıp gitti... Robert Kolej'in o iki yanı ağaçlı yoluna... 1958 yılına... Ve bir tutam kömür karası saça...

Kitaplarını göğsüne bastırmış yürüyen genç kız, arkadaşlarıyla konuşuyor, duyulması uzaktan bile kulağa hoş gelen kahkahalar atıyordu. Ercan bir an onun ardından baktı. İnci'nin kömür karası saçları mayıs güneşinde parıldıyordu.

"Benimle evlenir misin?"

Ercan'ın sesine dönen Esra müthiş şaşkınlığını gizlemek için sahte bir kahkaha attı...

"Cevap vermeden önce" dedi Ercan, "Bir yudum iç istersen..."

Elindeki şampanya kadehini genç kadına uzattı. Tüm savun-

masızlığıyla bir dikişte bitirdi şampanyayı Esra. Bu iyi olmuştu. Biraz zaman kazanmıştı. Aklınca... Sonra bitiremeyeceğini kendinin bile hissettiği bir oyuna başladı...

"Diyelim ki evlendik... Düğünümüz nerede olacak?"

"Ben hiçbir evliliğimde düğün yapmadım. Hepsi evdedir. İstersen albüme bakalım. Resimleri orada."

İlk evliliği hariç tutulursa yalan söylememişti. Esra profesyonel bir oyunbazla karşı karşıya olduğunu biliyordu, ama pes etmedi.

"O zaman evlenemeyiz. Ailem..."

"Ne var ki bunda? Ailen eve gelmez mi?"

"Ama Ercan" dedi isyan edercesine Esra, "Her anne baba kızının düğününü görmek istemez mi? Hem dostlarım, arkadaşlarım... İş çevrem..."

"Hiç biri umurumda değil. Beni seviyorsan benim dediğim gibi evleniriz."

"Sen beni seviyorsan benim istediğim gibi evleniriz."

Ercan elindeki şampanya kadehini terasın kenarındaki masaya koydu, umursamaz bir tavırla gözlüklerini düzeltti.

"O zaman boş ver gitsin."

Esra ateş saçan gözlerini ona dikti:

"Zaten seninle evlenmek istediğimi kim söyledi ki?"

Bir an öfkeyle birbirlerine baktılar. Sonra aniden gülmeye başladılar. Her zaman olduğu gibi... Mum ışıklı yemek masalarında, Ercan'ın evinin o upuzun koridorunda olduğu gibi uzun uzun gülduler.

Aslında ikisi de haklıydı. Ercan kendi yaşında, bunca macera yaşamış bir erkeğin düğün demek evlenmesinin komik olacağını düşünüyordu. Esra ise ilk evliliğinin hayallerindeki gibi olmasını...

Kısaca o günbatımında kurt ile kuzu arasında oynanan oyunun galibi belli olmadı...

Dergi projesi gündeme gelene kadar Özgür Yici, *Vatan* gazetesinin cumartesi ve pazar günü verilen eklerini yönetiyordu. Ercan onu yeni derginin başına geçirmeye karar verdiği gün odasına çağırmış şöyle demişti:

"Bu gazetede yolun açık. Çok daha iyi yerlere gelebilirsin. Gazetecilik ve dergiciliğin kariyerleri farklıdır. İyi düşün kararını öyle ver. İstiyorsan gazetede kalabilirsin."

Özgür düşünmeye gerek görmedi. Hayalinde hep onunla birlik-

te bir dergi hazırlamak vardı. O zaman Ercan çantasından çıkardığı 400'e yakın küçük not kâğıdını masanın üzerine serdi. "Burada" dedi "400 konu var. Bunlar bir dergi için her zaman geçerli olur. Şimdiden hazırlamaya başlayın."

"Öylesine şaşırdım ki" diyor Özgür Yici, "Meğer Ercan Bey 400 tane konu bulmuş. Sabah akşam oturuyor, kâğıtlara konu yazıyormuş. Küçük not kâğıtlarına... 'Sıkıştığın zaman kullanabilirsin, bazılarını da kapak yapabilirsin' diyor. İşi sağlama alıyor. Onun böyle bir kariyere ihtiyacı yok aslında. Geleceğe yönelik kariyer beklentisi olan biziz. Ama o günden sonra gördük ki, enerjisi bizden kat kat fazlaydı. Aramızda kim daha çok çalışacak diye gizli bir rekabet başlamıştı."

Pek çok tutkulu ilişkide olduğu gibi Ercan ile Esra'nın ilişkisinde de ufak tefek kıskançlık tartışmaları, hatta kavgalar başlamıştı. Esra'nın onun için yaptığı bir gözlem şöyleydi: Ercan öylesine akıllı bir adamdı ki, çevresini bir gizemle sarıp sarmalıyordu. Oturmasında, kalkmasında bile her an ihanet edecekmiş gibi bir hava vardı. Aslında dürüsttü, ama bunu açıkça ortaya koymaktan sakınıyordu. Ercan'ın yaptıkları bazı ufak tefek hatta çocuksu numaralardı. Örneğin yemek yerken telefonuna bir mesaj geldiği zaman kısaca bir göz atıyor, kimden geldiğini söylemiyordu Esra'ya. Ama telefona bakışında öyle bir hava vardı ki, karşısındaki bunun bir başka kadından gelmiş olabileceği hissine kapılıyordu. Bazen de o gecenin sonuna doğru telefondaki mesajı Esra'ya gösteriyordu: "Marks and Spencer'da indirim başladı" gibi abuk subuk bir mesaj oluyordu bunlar genellikle.

Birlikte oldukları zamanlar Esra'ya da arkadaşlarından mesajlar geliyordu doğal olarak. Yemeğin başında gelen bir mesajın kimden olduğunu asla sormazdı Ercan. Ama aradan iki üç saat geçtikten sonra laf arasında şöyle bir cümle ediverirdi: "Sekizi çeyrek geçe bir mesaj aldın... Kimdendi bebeğim?.."

Esra onun neden bu kadar sabrettiğini ve dakikası dakikasına nasıl hatırladığını bir türlü anlayamazdı.

"Maalesef bebeğim. Evde hiç sigara yok" dedi Ercan. Sigarayı bırakalı uzun zaman olmuştu. Bir şubat gecesiydi. Dışarda delicesine bir kar fırtınası vardı ve Esra'nın sigarası bitmişti. O geceyi baş

başa evde geçirmişler, bir de güzel film seyretmişlerdi. Esra doğruldu, pencereden dışarıya, çılgın gibi yağan kara baktı. İkisini de çocuksu bir heyecan sarmıştı. Ercan kolunu kızın beline doladı.

"Biraz dışarı çıkıp yürüyelim istersen... Senin sigaranı da alırız.."

Esra sevinçle ellerini çırptı. Ercan giysilerini değiştirmek için yatak odasına giden koridorun başına geldiği zaman telefon çaldı. Esra hâlâ camdan dışarı bakıyordu, ama kulağı Ercan'ın konuşmasındaydı. Samimi bir merhabayla başlayan kısa, kesik cümleler... Karşısındakinin kadın mı, yoksa erkek mi olduğunun anlaşılmasına imkân yoktu. Ercan, elinde telefon yatak odasına doğru uzaklaştı. Esra onun ardından anlamsız gözlerle baktı. Ah şimdi bir sigara olsaydı...

On dakika sonra Ercan karakış giysileriyle salona döndüğünde Esra hiçbir şey sormamaya karar vermişti. Ama Ercan'ın ilk cümlesi karşısında şaşkınlıktan donakaldı:

"Düşündüm de bebeğim... Dışarısı çok soğuk. Sen çıkmasan... Ben sigaranı alır gelirim."

"Ercan neler söylüyorsun sen... Az önce ne konuştuk?"

"Tamam konuştuk ama..."

"Birlikte çıkmayacak mıydık?.."

Ercan sinirlenmişti. Sesi yükseldi: "Üzerime gelme Esra.. Tek başıma yürümek istiyorum."

Esra'nın içinden gelen dayanılmaz ağlama isteği bir anda isyana dönüştü.

O geceki ilk kavgaları değildi, ilk barışmaları da olmayacaktı. Yaklaşık yarım saat sonra o tanıdık kahkahalarla kol kola yürüyerek kara karşı mücadele veriyorlardı. Esra o gece telefon edenin kim olduğunu asla öğrenemeyecekti.

Tabiî ki tek kıskanan Esra değildi. Ercan da bazen bu konuda erkek türünün en ekstrem örneklerini veriyordu. Bunlardan biri dergiye almak istediği bir kadın yazar nedeniyle yaşandı. Esra o kadın gazeteciyi tanıyordu. Ercan'ın ricası üzerine onunla buluşup teklifini iletecekti. Bu buluşma bir akşamüzeri, Akmerkez'deki Etiler'in en gözde mekânlarından Papermoon'da gerçekleşti. Ercan onun oraya gittiğini bilmiyordu, öğrenince kıyameti kopardı. İki kadın Papermoon'a nasıl giderlerdi?..

Eğer karga tulumba götürmeselerdi Ercan'ın çekap yaptırmaya hiç niyeti yoktu. Bu konuda Zafer'in de aklına Aydın Ayaydın girmişti. Sonunda bir sabah Ercan ve Zafer Alman Hastanesi'nin

yolunu tuttular. Günde ara vermeden bir saate yakın kulaç atabilen Ercan'ın aslında sağlığıyla pek sorunu yoktu. On yedi yıl önce de sigarayı bırakmıştı. Kilosuna, beslenmesine aşırı dikkat ediyordu. Ama belli etmese de Zafer için biraz endişelenmiyor değildi. O kendisinden biraz daha kiloluydu.

Efor testinin sonucu tam bir şok oldu. Zafer Mutlu'nun bir sorunu yoktu, ama Ercan'ın kalp damarlarında yoğun şekilde kireçlenme görülmüştü. Acil olarak anjiyo uygulanmalıydı. O da yetmezse baypas... İkisi de bu duruma inanamıyordu.

"Maalesef teşhis doğru Ercan Ağabey" dedi Doktor Aret Lazoğlu... Alman Hastanesi'nden çıkar çıkmaz İntermed'e koşmuşlardı. Doktor Aret, Ercan'ı yıllardır tanıyordu. Eldeki verilere göre o da aynı şeyi söylemişti: kalbe giden damarlarda yoğun kireçlenme... Öneri de aynıydı. Önce bir anjiyo yapılması gerekiyor, ardından baypas gelebilir...

Aynı günün akşamüzeri Florance Nightingale Hastanesi'ndeydiler. Anjiyo işlemi orada yapılacaktı. Profesör Cemşit Demircioğlu hiç vakit kaybetmek istemiyordu. Baypasın yapılıp yapılmayacağı anjiyo sonrası belli olacaktı. Demircioğlu yüzde seksen ihtimalle ameliyata gerek kalmayacağını söylüyordu. Ama yine de diğer yüzde yirmi ihtimale karşılık Ercan'ın buna izin verdiğini belgeleyen bir kâğıt imzalaması gerekiyordu. Cemşit Demircioğlu Ercan Arıklı'nın o geceyi evinde geçirmesine izin verdi, ama ertesi sabah erkenden hastanede olmasını istedi. Her geçen saat tehlikeyi yükseltebilirdi. Ve imzalaması gereken belgeyi önüne koydu. Ercan imzaladı.

O geceyi Ercan tek başına evde geçirdi. Arşivinden rasgele bir film seçti, her zamanki koltuğuna uzandı. Geçmişin hesabını yapmak istemiyordu. Hayır... Hayatı gözlerinin önünden bir film şeridi gibi geçmeyecekti. Film bitince sessizce kaldı oturduğu yerde... Esra'ya bir telefon etse miydi? Hemen kovdu bu düşünceyi aklından. Nasılsa yarın her şey belli olacaktı. Ne ışığı yaktı ne de müzik setinin düğmesine dokundu. O hüzünlü sessiz karanlıkta birkaç kelime döküldü dudaklarından:

"Ölüm yokmuş gibi yaşamalı, hiç yaşamamış gibi ölmeli insan..."

46

Neden aramamıştı?.. O gün mesaj da göndermemişti. Telefona uzandı Esra. Sonra vazgeçti. İsteseydi o ararda. Bu kadar üzerine düşmenin gereği yoktu. Televizyonu açtı, karşısına oturdu. Evde kalıp televizyon izlemesinin nedeni asla Ercan'ın telefonunu beklemek değildi. "Canın cehenneme koca adam" diyerek gülümsedi. Sonra birkaç gün öncesini anımsadı...

O gün cumartesiydi ve öğleden sonra evden hiç çıkmamışlar üç film arka arkaya seyretmişlerdi: *Baba 1*, *Baba 2* ve *Baba 3*... Üçüncü bölümün sonlarına doğru iyice yaşlanmış olan Al Pacino'nun şu cümlesinden sonra Ercan pişmanlık duyarmışçasına ellerini birbirine vurup ayağa kalkmıştı. "Keşke yirmi yıl öncesine dönebilseydim."

Ercan'ın film seyrederken yerinden bile kımıldamadığını bilen Esra şaşırmıştı.

"Bir çay koyup geleceğim" demişti Ercan...

"Ben yaparım sen otur."

"Hayır... Sen seyret. Hemen dönerim."

Elinde çay bardağı salona döndüğü zaman yine eski Ercan'dı. Esra'nın yanına otururken "Biliyor musun bebeğim" demişti muzip bir şekilde, "Bir gün benden önce sen ölürsen çok gülerim..."

Ertesi sabah Zafer Mutlu, Nüket Mutlu, Selahattin Duman ve Mustafa Taviloğlu, Ercan'dan daha önce gelmişlerdi Florance Nightingale Hastanesi'ne.

Hiçbiri durumu dramatize etmiyor, hepsi de içlerinden geçen kuşkuyu yine içlerine atmakla yetiniyorlardı. Ercan gelince yapılan zoraki espriler doruk noktasına ulaşmıştı ki Profesör

Cemşit Demircioğlu vaktin geldiğini haber vermek için odaya girdi. Ercan doğruldu. Zafer'le göz göze gelip, gülümsediler birbirlerine.

"Eninde sonunda bir anjiyo" diye düşündü Zafer. Bütün geceyi, diğer yüzde yirmi ihtimali beyninden kovmaya çalışmakla geçirmişti. Ercan ameliyat odasına doğru giderken Cemşit Bey orada beklemelerinin anlamsız olduğunu söyledi Zafer'e. Hazırlık süresinden sonuç alınana kadar en az iki üç saatlik bir zaman söz konusuydu. *Vatan* gazetesi zaten çok yakındaydı. "Gazeteye dönün size haber vereceğim" dedi Cemşit Demircioğlu ve itirazları dinlemedi.

Vatan gazetesinin dokuzuncu katındaki odasında gözünü telefona dikmiş bekliyordu Zafer Mutlu. Bazen dakikalar neden böyle geçmek bilmez gelirdi ki insana? Saatine baktı... Hastaneden ayrılalı daha bir saat bile olmamıştı. "On beş dakika..." diye düşündü, "On beş dakika daha haber çıkmazsa atlayıp gideceğim." Oysa o kadar bile beklemesine gerek kalmayacaktı. Telefon çaldı.

Hattın öbür ucundaki Ercan'dı:

"Biliyor musun Zafer... Domuz gibiymişim..." Kıkır kıkır gülüyordu...

"Anjiyo... Anjiyonun sonucu?.."

"Anjiyoyu filan boş ver... Öyle matrak bir şey oldu ki inanamazsın!"

"Gerçekten de hiçbir şeyi yokmuş" diye anlatıyor Zafer Mutlu... "Anjiyoyla damarlara girildiği zaman şaşırtıcı bir şey görmüşler. Ercan'ın kalbe giden damarlarından biri fazlaymış ve bunun insana hiçbir zararı yokmuş. Ama ilginç olan bu durumun milyonda bir rastlanmasıymış. Çok, çok ender bir vaka yani... 'Şimdi git evine birkaç saat istirahat et, sabah işe dönersin' demişler. Ama bir şey dikkatimi çekti. O günden itibaren Ercan yeniden doğmuş gibiydi."

Gerçekten de öyleydi. Dergi çalışmalarına müthiş bir hız vermişti ve bütün enerjisini kullanıyordu. Diğer yandan sağlığına her zamankinden fazla dikkat etmeye başlamıştı. İşte o günlerde, o rejimi keşfetmişti...

"Harika bir diyet bu bebeğim.. Amerika'da yeni bulmuşlar. Günde üç öğün sadece et yiyorsun."

"Ercan delirdin mi sen?.." Esra şaşırmış kalmıştı... "Sadece et yenir mi?"

"Sadece et değil tabiî... Yumurta... Peynir... "

"Peki sebze, meyve, balık filan?.."

"Onlar kesinlikle yasak. Sadece proteinle besleneceksin. Dünya artık bu yola girecek bebeğim."

Ercan heyecanla anlatırken, Esra ne diyeceğini bilemiyordu. Onun gibi her şeyi inceden inceye okumaya, araştırmaya meraklı bir insan nasıl böyle bir karar verebilirdi? Ama onu yolundan çevirmek imkânsız gibiydi. Üstelik diyetin formülünü çoğalttırmış, gazetedeki arkadaşlarına dağıtıyor, kendisine katılmaları için manevî baskı uyguluyordu. Öylesine abartmıştı ki bir lokantaya girdiği zaman önce bir biftek, ardından ördek ya da bir başka av hayvanı eti ısmarlıyordu. Esra bu gidişe bir dur demeliydi ama nasıl?.. Sonunda formülü buldu...

O gece evde baş başa yemek yiyorlardı. Ercan önündeki kocaman bifteğe, onun hiç hak etmediği bir zarafetle çatalını batırırken Esra "Planı uygulamanın tam sırası" diye düşündü. Ona doğru uzandı ve Ercan'ın yanağına minik, masum bir öpücük konduruverdi... Ercan memnun, mutlu gülümserken Esra aniden yüzünü buruşturuverdi:

"Kusura bakma ama çok kötü kokuyorsun Ercan."

"Kötü mü?.. Neden?.."

"Ne bileyim ben... Belki de hep et yediğindendir. Vallahi resmen et kokuyorsun sen..."

Ercan tam can evinden vurulmuştu. Kötü kokmak... Hele bunun güzel bir kadın tarafından yüzüne vurulması... Elindeki çatalı ve bıçağı o anda bıraktı. Masadan kalkıp koridorun başındaki mutfağa doğru yürüdü. Birkaç dakika sonra döndüğü zaman elinde kocaman bir tabak meyve vardı. Mandalinalar ve muzlar...

"Haklı olabilirsin hayatım" dedi, "İyi bir fikir değildi. Bu muzlar da ne güzelmiş..."

Harika diyet sevdası o gece sona erdi.

Sanılmasın ki kahramanımız yaşamının bu bölümünü sadece sağlık sorunları ve bu gönül macerasıyla geçiriyor. Günler, haftalar akıp geçiyor, yaşama dört elle sarılan Ercan yeni dergisi için büyük bir çaba harcıyordu. Derginin adını önce *İki Nokta* olarak koyacaktı. Sonra bunun *Nokta* efsanesini anımsatacağını düşüne-

rek vazgeçti. Geçmişin taşlarına basarak yürümek ya da dikiz aynasına bakarak yola devam etmek ona göre değildi. Aslında isme de pek kafasını takmıyordu. Önemli olan içerikti. Sonuçta *Haftalık* adında karar kıldı.

"Öyle büyük bir enerjiyle işe girdi ki Ercan Bey, onunla başa çıkmak mümkün değildi" diye anlatıyor Özgür Yici. "Gece gündüz demeden çalışıyordu. Ona ayak uydurmak güçtü. Biz dergide hazırlıkları yaparken sabahın üçünde telefon edip 'O haber bittiyse hemen bana geçin' diye hepimizi şaşkınlığa düşürürdü. Gün doğarken de arar, 'Haber olmamış, şurasını burasını değiştirin' derdi. Yazıların tamamını okur, konuları bulur, fotoğrafları seçer, derginin tasarımını âdeta tek başına yapardı. Biz sadece işçiydik. Üreten tek kişi de oydu..."

"Buradan sağ tarafa doğru gideceğiz" dedi Esra...

"Hani sen Margoux'ya daha önce hiç gelmemiştin? Nereden biliyorsun?" diye şaşkınlıkla sordu Ercan...

Elmadağ'daki Süzer Plaza'nın altındaki S Mall alışveriş merkezindeydiler. O gece Esra'nın oyunundan sonra buluşmuşlardı. Ercan onun Margoux Restoran'a daha önce gidip gitmediğini sorunca "Hayır" yanıtını almış ve genç kadını o gece oraya götürmeye karar vermişti. Süzer Plaza'nın alt katına girdikleri zaman Esra'nın söylediği o cümle Ercan'ı ani bir kuşkuya düşürmüştü. Madem daha önce Margoux'ya gelmemişti hangi yönde olduğunu nereden biliyordu?

"Bana yalan mı söyledin?" dedi.

"Deli misin Ercan... Neden yalan söyleyeyim? Yol zaten oraya gidiyor, sağa sapmamız lazım."

"Daha önceden gelmişsin..."

"Yemin ederim gelmedim."

Böyle tatsızlıklar artık aralarında çok sık yaşanmaya başlamıştı. Her ikisi de farkındaydı. Canım cicim ayları artık bitmişti...

İlkbahar yaklaşıyordu. Ama Ercan'ın içinde bir sonbahar hüznü hüküm sürüyordu. 2003 yılının nisan ayıydı... Esra'yı tanıyalı henüz bir yıl olmuştu. Ama gelecek artık pek de tozpembe görünmüyordu. Tartışmalar, kıskançlıklar, sahiplenme, sahiplenilme, yaş farkı... Ve çocuk... Esra anne olmak istiyordu, Ercan dergi çıkarmak... Kaçınılmaz son yaklaşıyordu... Ercan o günkü duygula-

rını, son yıllardaki en yakın dostlarından biri olan Mustafa Taviloğlu şöyle anlatıyor: "Esra çok iyi bir kızdı. Ama Ercan bu işin yürümeyeceğini anladı. En önemlisi de aradaki yaş farkıydı. Onu daha fazla meşgul edip zedelemek istemedi. Duygularını bastırıp vicdanlı davranması gerektiğini anlamıştı."

Esra'nın günlüğünden:

> Yine ayrıldık. Ama dört gün sürdü, tekrar barıştık. İlk ayrıldığımızda ben aramıştım. İkincisinde o... Bu gece yine kavga ettik. Beni evimin önüne kadar bıraktı. Ağlıyordum. Annem beni öyle görmesin diye eve giremedim. Bahçede oturdum bir süre... Arabada bekliyor, "Gir içeri" diyordu. "Sen git, ben girerim" dedim. "Sen girmeden hayatta gitmem. Bak beni de burada uykusuz bırakıyorsun" dedi. Dayanamadım içeri girdim. Ne kadar duygusal bir adam bu... Beni oracıkta kapının önünde bırakıp gidebilirdi. Sabırla eve girmemi bekledi. Üstelik sokakta değil, evimin bahçesindeydim.

Tanıştıklarından tam bir yıl sonra, 26 nisan 2003 günü bir masal gibi başlayan bu ilişki parçalanma noktasına gelmişti. Bu ne Ercan'ın, ne Esra'nın suçuydu. Bu belki de doğanın kanunlarından biriydi...

Haftalık'ın hazırlıkları artık son aşamaya gelmişti. Ercan bunu diğerlerinden farklı bir dergi olarak düşünüyordu. Derginin ana eksenini insanlar ve insan öyküleri oluşturacaktı. Haberler bile içindeki insan unsurları ön plana çıkarılarak verilecekti. Bu, bir anlamda yıllar önce denediği, ama başaramadığı bir formüldü. Amerika'nın ünlü *People* dergisinin yöntemini örnek almıştı. Ama tek bir farkla. *People*, magazin ağırlıklı bir dergiydi, *Haftalık* ise siyasetten, toplumsal olaylara kadar o haftanın nabzını tutmayı amaçlıyordu. Özgür Yici'yi karşısına aldı ve aklından geçenleri şöyle bir örnekle anlattı.

"Bak hayatım... Mesela Irak Savaş'yla ilgili bir haber yapmak istiyoruz. Amerika'nın askerî gücü, savaşın acımasız yüzü filan dersek kimse okumaz. Bir de şöyle düşün... İkisi de asker yeni evlenmiş Amerikalı bir çift var. Savaş çıkınca erkek cepheye gönderiliyor, kadın geri hizmete alınıyor. Evliliklerinin daha ilk haftasında birbirlerinden kopuyorlar. Böyle bir öyküyü herkes okur. Biz gerçek olayları insan hikâyeleri üzerinden anlatacağız..."

"Söyledikleri bizim pek alışık olduğumuz bir haber formatı değildi" diye anlatıyor Özgür Yici... "Bunu kafamıza vura vura bize öğretti. İlk günlerde 'Olmamış, başka, böyle haber mi olur' sözcüklerini artık kanıksamaya başlamıştık. Yavaş yavaş bizi istediği kıvama soktu."

Adı konulmamış bir törendi sanki... O gece ayrılıktan hiç söz etmediler. Sık sık gittikleri, Taksim Hyatt Regency Oteli'ndeki Spazzio Lokantası'nda her zamanki masalarına oturmuşlardı. Ercan İtalyan yemeklerinden söz etti. Esra da kısa bir süre sonra Belçika'ya yapacağı yolculuktan. Kahkahaların yerini artık konuşma aralarındaki kısa sessizlikler almıştı. Yemeğin sonuna doğru bir ara Esra gözlerini Ercan'ın gözlerinin içine dikti.

"Seni hiç unutmayacağım..." diye fısıldadı...

Ercan için çok güç bir durumdu bu... Böyle anlarda konuşmayı hiç beceremezdi.

"Ben de..." diye mırıldandı ve konuyu değiştirdi.

Ne garip bir rastlantıdır ki yine bir 26 nisan gecesiydi. Birbirlerini ilk gördükleri günden bu yana tam bir yıl geçmişti. Esra, Q Bar'daki o geceyi düşündü. Sonra Çırağan Oteli'nin otoparkında Ercan'ın gözlerindeki sabırsız ifadeyi, "Seni eve kim bırakacak?" diye soran gözlerini hatırladı. Aradan sanki yıllar geçmiş gibiydi. Umutla, sevgiyle, neşeyle sarmaş dolaş olan yıllar...

Her şey nasıl da değişmişti. Bir gece önce yine sudan bir nedenle kavga etmişlerdi. Sesler yükselmiş, kalpler kırılmıştı. Sular durulunca ikisi de anlamıştı ki artık bitmişti. Sessiz bir anlaşma olmuştu aralarında. Coşku ve sevgiyle başlayan bu ilişkinin üzerine artık leke düşürmeyeceklerdi.

Ercan yine onu evine kadar bırakmıştı. Boğaz Köprüsü'nün üzerinden geçerlerken yine aynı şarkı çalıyordu. "Wrong time, wrong place, right man..." Ama artık Ercan'ın mavi BMW'si uçan bir halının üzerinde, bulutların arasında süzülmüyordu. "Acaba aynı melodiyi bilerek mi çalıyor?" diye düşündü Esra... Ne olursa olsun şarkının kehaneti doğru çıkmamıştı...

Ya falcı Lerzan'ın kehaneti?..

Esra bu düşünceyi aklından kovmaya çalıştı. Yol boyunca ikisi de hiç konuşmadı. Ercan yine onu kapısının önüne kadar bırakarak içeriye girmesini bekledi. Esra uzaklaşan otomobilin ardından baktı. Nasıl olsa onu ertesi gece son bir kez daha görecekti.

Spazzio'daki o veda yemeğinde...

O yemekten sonra bir iki telefon konuşmasının dışında bir daha hiç görüşmediler.

Kahraman, Ercan ve Nezahat Arıklı...

Yıl 1943... Tuncer ve Ercan Arıklı.

Ercan Arıklı, hazırlık 1'de (1953).

Gözlük ilk kez ortaokul 1'de takılıyor (1954).

"Travels Club" İzmir dönüşü vapur güvertesinde. Mesut Bayrakçı, İsmail Cem, Haydar Aydın, Haluk Gözübüyük, Ercan Arıklı.

VOLUME IV Friday, April 1st, 1955 ISSUE 9

WE, THE SECOND FORMERS

-by Cem İpekçi-

I don't know why, but our Second Form has a different character from all Second Forms I have seen, and it's better, too. The best thing about us is our close friendship. Every class is divided into groups, but we are not. We are all one big happy family and therefore there is a very close friendship. We are also a messy class.

Many of us don't have all our books and clothes and use other boys'.

H.Aydın broke a record last week by wearing Arıklı's jacket, Balkan's shirt and trousers, Pehlivan's pant and my T-shirt.

We are a very gay class, because of the clowns we have. We are real mischief-makers in class and dormitories, but we are gentle out of school.

We are all very active boys. More than half of the boys in the football and basketball varsities are Second Formers.

There is hardly any Second Former who doesn't take part in any activity or club. We don't study much but we have very few failers.

We are all hard workers and we will make Echo better next year.

In fact, we are just about the best thing that ever hit Robert Academy; if you don't believe it, just ask us....

- by Ercan Arıklı -

It was a big room and the fragrance was extremely noticeable. I was just going to faint although I had a gas-mask.(Very cold, isn't it)

It was 10:15 when I went there, and I heard many secrets of the boys, especially the names of their sweethearts. I saw İpekçi, Balkan, Gözübüyük and Arıklı speaking very slowly.

-- Bu hafta telefonda kimleri iqlottin, Ercan?

-- Oh, not many, only Ayşe, Sevgi, Bilge, Duygu, Hülya, Özgen, Mine and Gönül. How about you, İpekçi kaç kızın ardından gülgelendin?

-- Only three.

-- Atma be, bize de mi?

-- Aaa, do you remember the day when Gönül told me that she loved me?

-- (Boya)Sure, sure.(sonra gitti profesyonel yalancı seni)

Now lets go to the other side to listen to other "Don Juans".

Ekin: Ah, Ayşe'yi iqletseni biz bulsam. (Gülüşmeler)

Eratman: Erol, beydi o Scout Party ne, değil mi?

Erol Suner: Dört evlâdım olacak: Bismillah, Abdullah, Emrullah, Elhamdürillah. (Kahkahalar)

Here everybody minds his own business.

-- Vur be, he is coming... don't kill me ... Hey Mike, Hizmetçi help...

Boys: Yippee, Balkan sayıklıyor. The door opened and a teacher came in...

-- What happened kardeşim, shame on you.

-- Eat him Pardayan, eat him. Vur, vur punch him in the eye.

(continued on p.7)

Echo dergisinin 1 nisan 1955 sayısı ve Ercan Arıklı'nın ilk yazısı.

Travels Club üyeleri tam kadro (1955).

Başında kavak yelleri esen bu genç adam Ercan Arıklı'dan başkası değil...

Kolejin son gününden geleceğe tebessüm.

Ersin, Süeren, Metin Kunt, Utku Sezer, Ercan Arıklı, Alp Yalman, Haydar Aydın.
Robert Kolej keşanesinde (1959)

"Learner's Club". Arkadakiler: Ercan Arıklı, Haydar Aydın, Cahit Avunduk,
Cem İpekçi, Miray Tekelioğlu. Öndekiler: Osman Enginler, Metin Kunt,
Alp Yalman, Edis Erginler.

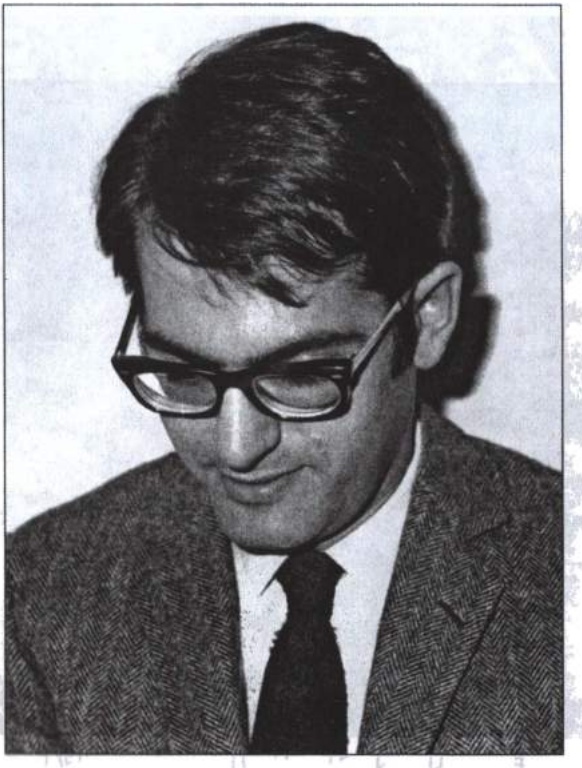
Ercan Arıklı, İnci Trak, Nur Bilimer. Ve resim arkasına düşülen not: "60'lı yıllar... Site sinemasının üstündeki mekânlar ne kadar gözdeydi. Sigaralar elden hiç düşmezdi.

Ercan Arıklı ve Nur Bilimer'den bir Lozan hatırası (1964).

Ercan, Giray ve Ali, mutluluğa uçuyor.

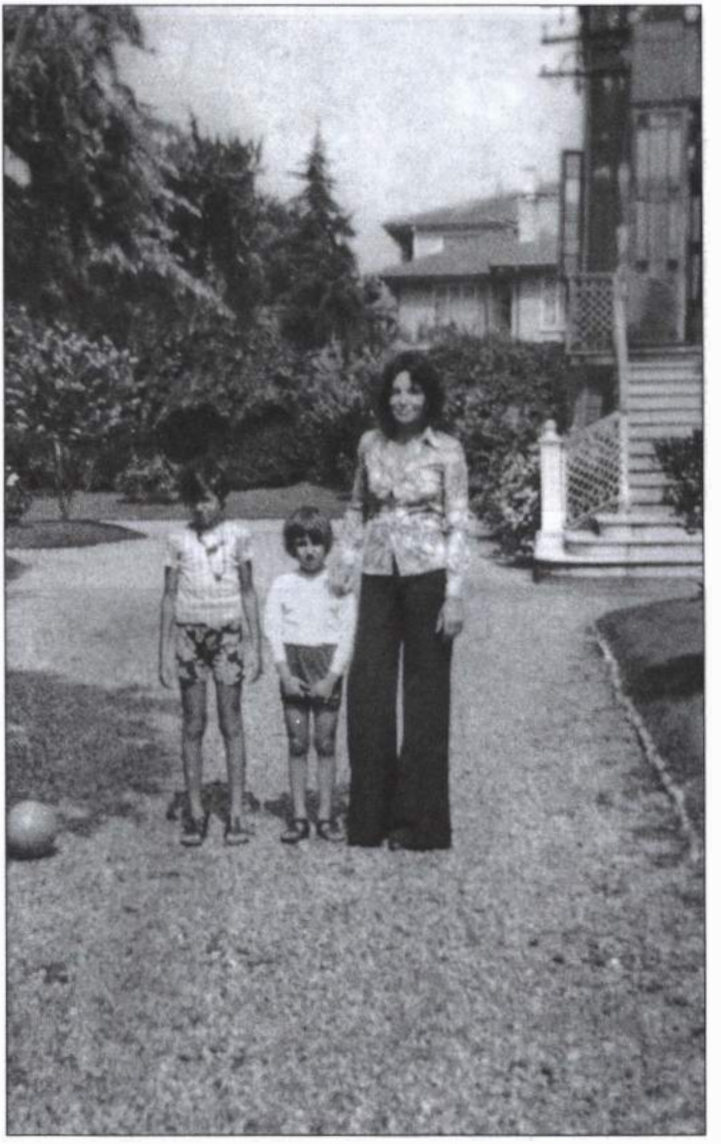
İBM'de ilk günler.

Giray ve Ali dedeleri Razi Trak'la.

Ali ve Giray.

İnci, Giray ve Ali. "Ne olur ki gidersen... Dönersin nasılsa..."

Giray ve Ali, İpek Cem'le.

Merve (1979). "Bana dans öğretir misin bebeğim?"

Duygu Asena, Ercan Arıklı, Çağla Kurtuluş.

Blacky Çağla'nın hediyesiydi, Ercan'ın gözbebeği oldu.

Nokta dergisinde bir Yayın Kurulu toplantısı. Soldan sağa: Aydın Demirer, Salih Memecan, Haşmet Babaoğlu, Levent Tayla, Gülay Göktürk, Ercan Arıklı, Adil Özkol, Korhan Atay, Emin Tanrıyar ve Arda Uskan.

Dostu, hukuk ve yayın danışmanı Adil Özkol bütün yayın hayatında Ercan Arıklı'nın yanındaydı.

Ercan Arıklı, Asil Nadir. Gelişim Yayınları'nın halef selefi.

Ercan Arıklı, Hıncal Uluç. "Boss, yepyeni bir spa açmışlar. Balili kızlar da masaj yapıyor.

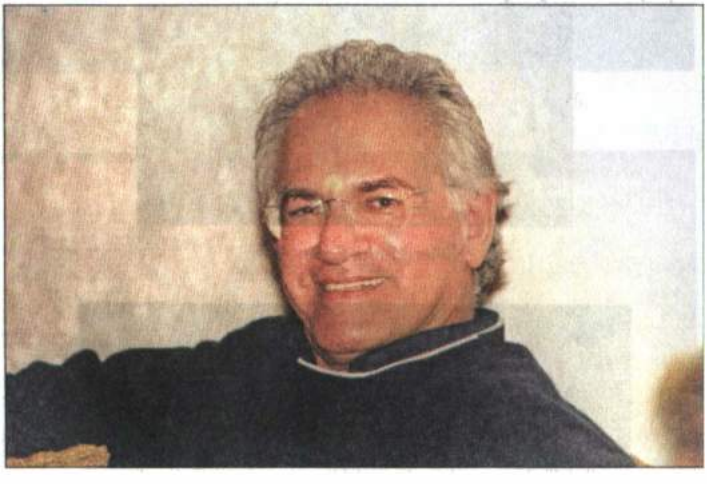
Nüket Mutlu, Ercan Arıklı.

Ercan Arıklı, Zafer Mutlu, Selahattin Duman, Mustafa Taviloğlu
2000 Avrupa Kupası finalinde.

Ercan Arıklı, Zafer Mutlu. "Yeni bir projeye var mısın Ercan?"

Ercan Arıklı.

47

Ercan bütün enerjisini *Haftalık* için harcıyordu ama arada, ilerde çıkaracağı yeni dergilerin planlarını da hayata geçirmeye başlamıştı. İkinci etapta bir dekorasyon, bir kadın, bir erkek ve bir müzik dergisi çıkaracaktı. Bu konulardaki bazı yabancı dergilerin yayın haklarını da satın almıştı.

Sonuçta beklenen gün geldi çattı. 17 nisan 2003 günü *Haftalık* tüm Türkiye'ye dağıtılmıştı. İlk sayının kapağı Süleyman Demirel ile Cem Yılmaz'ın yaptığı söyleşiye ayrılmıştı. Kapakta Süleyman Demirel ile Cem Yılmaz karşılıklı kahkahalar atarken çekilmiş bir fotoğraf vardı. Yıllardır piyasada olan rakip dergiler *Aktüel* ve *Tempo*'nun tirajları 10 000 civarında oynuyordu. *Haftalık* ise ilk hafta 40 000 adet basılmıştı. Derginin çalışanları sonucu heyecan içinde bekliyorlardı. Benzer günleri defalarca yaşamış olan Ercan'ın da içi içine sığmıyordu. Ama geminin kaptanı olarak soğukkanlılığı elden bırakmaması gerektiğini artık çok iyi biliyordu...

İlk gün akşamüzerine doğru bazı bayilerden ilk raporlar gelmeye başladı. Satış rakamlarını dakikası dakikasına merakla izleyen bir başkası da Özgür Yici'ydi. Sonuçlara göre ilk gün müthiş bir patlama yaşanmış gibi görünüyordu. Günbatımına doğru Özgür sevinçle Ercan Anıklı'nın odasına girdi. Ercan yine önündeki küçük kâğıtlara notlar alıyordu. "Sonuç şahane" dedi Özgür... Gülümseyerek ayaklarını masanın üzerine uzattı Ercan. Her zaman yaptığı gibi ellerini çenesinin altında birleştirdi.

"Bak evladım..." dedi, "Ben böyle günleri çok yaşadım. Zamanında bir ansiklopedi çıkarmıştık öğleye kadar dağıttığımız 100 000 fasikül tükenmişti."

Sonra yıllar öncesine kaydı düşünceleri.

"100 000 mi? Sen çıldırmışsın patron" dedi Hilmi Yavuz.

Şafak Sokak'taki binada, Ercan Arıklı'nın odasındaydılar. Ercan ayaklarını masasının üzerine atmış, Yavuz'un bu tepkisini sessizce dinliyordu. Az önce ansiklopedinin ilk fasikülün baskısını 100 000 olarak belirlediğini söylediği zaman Hilmi Yavuz şaşkına dönmüştü. O güne kadar bu tür bir ansiklopedi, bu kadar yüksek bir tirajla piyasaya çıkmamıştı. Devrimler ve Karşı Devrimler Ansiklopedisi satışa çıktığı gün öğleden sonra bayilerin hücumuna uğramışlardı. Kapılar kırılıyordu neredeyse... İlk gün öğleye doğru yüz bin baskı da tükenmişti.

Ne güzel bir anıydı... Ercan düşüncelerinden sıyrıldı, oturduğu koltuktan doğrulup ayağa kalktı. "Ama" dedi Özgür'e bakarak, "İlk gün yaşanan bu heyecanın bir hafta sonra umutsuzluğa dönüştüğüne de tanık oldum çoğu kez... Onun için acele etme. Birkaç gün daha bekleyelim."

Gerçekten de kısa bir süre sonra gelen kesin rakamlar 40 000 derginin ancak yarısının satıldığını gösteriyordu. İlk hafta için 20 000'lik satış bir riskin belirtisiydi. Bu rakamda kalmak bile bir başarı sayılırdı. Ama ya satışlar yavaş yavaş düşerse... Neyse ki iki hafta sonra Ercan'ın ikinci dergisi *Tek Borsa* piyasaya çıktı ve rakiplerinin üzerinde bir tiraja oturdu. Şimdi gözler *Haftalık*'ın üzerindeydi...

Mayıs ayının son günleriydi... O gece Zafer Mutlu'nun kızı Güneş'in Amerika'ya dönüşü nedeniyle yine Loft Restoran'da bir akşam yemeğinde buluşmuşlardı. Zafer, Ercan ve Nüket üçlüsüne bu kez Serdar Mutlu ve eşi de katılmışlardı. Amerika'da psikoloji eğitimi gören Güneş, Ercan Ağabeyini hep aileden biri gibi görmüştü. Çocukluğundan beri onu tanıyordu, ama Ercan ona hiçbir zaman çocuk muamelesi yapmamıştı. Güneş'in tabiriyle her zaman kapıları açmış, ceketini tutmuş, sandalyesine oturtmuş, tam bir centilmen gibi davranmıştı. Hatta o çocukken bile... Ertesi sabah Amerika'ya uçacaktı Güneş. Ve "aile" o gece, onun için toplanmıştı.

Güneş çocukluğundan beri hep Ercan ağabeysinin beğendiği kadınlardan biri gibi olmak istemişti. Onun kadınlara davranışını

izleyerek kafasında önce bir genç kız, sonra da bir kadın imajı oluşturmuştu. 12-13 yaşlarındayken içine kapanık, utangaç bir kızdı Güneş. Ercan "Artık ne zaman senin de bir flörtün olacak şekerim?" diye üzerine gittikçe sıkılır, utanırdı. O yıllarda erkek arkadaş konusunda bir de tavsiyesi olmuştu Güneş'e: "Hayatım" demişti "Şimdi sana garip gelebilir ama erkek arkadaşlarını golf, kayak ya da yelken sporu yapanlar arasından seçmeye çalış. Bu, onun hem sporcu hem de iyi bir aileden geldiğini gösterir." Böyle bir aday o günlerde tatlı bir hayaldi Güneş için.

Loft'daki masada Ercan Arıklı'nın yıllar önceki bu tavsiyesini hatırladı Güneş. Ercan, belki söylediğini unutmuştu bile. Güneş de artık eski Güneş değildi. Ercan ona beğenerek baktı ve "Sana kadın olarak on üzerinden on veriyorum, ama bir tavsiyem var" dedi. Acaba aynı şeyi mi söyleyecekti? Hayır... Bu kez tavsiye farklıydı. "Biraz daha şımarık ve kaprisli ol. Erkekler kadının biraz da bu yönünden hoşlanır."

Bu arada sıcak iyice bastırmış Zafer ve Serdar Mutlu ceketlerini çıkarmışlar beyaz gömlekleriyle yemeğe devam ediyorlardı. Ercan da sıcaktan bunalmıştı, ama ceketini çıkarmaya yanaşmadı. "Hayatta çıkarmam. Garsonlar gibi. Üçümüz beyaz gömleklerle..." diyordu. Israrlar üzerine o da ceketini çıkarınca, Güneş hep yanında taşıdığı fotoğraf makinesini lokantanın görevlilerinden birine verip bir fotoğraf çekmesini rica etti. Hepsi gülümseyerek objektife baktılar.

Bu, beşinin bir arada çekilmiş son fotoğrafı olacaktı.

Esra, Belçika'ya gitmeden önce son hazırlıklarını yapıyordu. Ayrılıklarının ilk günlerinde Ercan'ı aramak için eli ne zaman telefona gitse vazgeçmişti. Böylesinin daha iyi olduğunu o da biliyordu. Ama Ercan arada sırada bir telefon edip halini hatırını soruyordu. Genç kadın birlikte çektirdiği son fotoğrafların onda kaldığını fark edince telefonu açmış ve resimleri göndermesini istemişti. "Göndermem, gelip alırsın" demişti Ercan "Hem seni de görmüş olurum."

Oysa Esra, kendini yeniden görüşmeye hazırlıklı hissetmiyordu. Belçika'ya hareket etmeden bir gün önce Ercan'dan şu telefon mesajını aldı. "Sana iyi yolculuklar dilemek istedim. Gitmeden gel de şu resimlerini al." Esra şaşırdı. Gideceğini ona söylememişti ve zaten bunu çok az kişi biliyordu. Nereden öğrenmiş olabilirdi? Ne garip bir insandı bu? Genç kadın karşı mesajında

şunları yazıyordu: "Yarın gidiyorum, ölümlü dünya... Belki görüşemeyiz. Bu gece gönder şu resimleri. Kırma beni."

Ercan'ın yanıtı pek romantik sayılmasa bile aynen şöyleydi: "Seni kıracağıma kafamı kırarım daha iyi..."

Bu, Ercan'ın Esra'ya çektiği son mesaj olacaktı...

Üçüncü haftanın sonunda *Haftalık* yine de rakiplerinden iyi satıyordu, ama ara giderek kapanıyordu. Ercan böyle bir sonucu beklemiyordu. Özgür'ü yanına çağırdı, odasının kapısını kapattı ve genç yayın yönetmenini karşısına oturttu.

"Oğlum ne yapacağız şimdi?.. Ben insan içine çıkamıyorum."

"Neden Ercan bey?.."

"Satış diğer dergiler kadar oldu. Vallahi utanıyorum hayatım."

"Bakın Ercan Bey" diye onu rahatlatmak için konuştu Özgür, "Hedefinizin 40 000 olduğunu bir siz biliyorsunuz bir de biz. *Haftalık* üç sayıda rakiplerine göre yine en çok satan dergi konumunda. Diğerleri yıllardır çıkıyor."

"Hayır" dedi Ercan, "Bu bahane değil... Bir yerlerde yanlış yapıyoruz. Bunu düzelteceğim."

Bu durum Ercan Arıklı'ya göre bir yenilgiydi ve o yenilgilere alışık değildi. O gece sabaha kadar odasına kapandı ve önündeki küçük kâğıtlara notlar aldı. Ertesi gün öğle yemeğinde nedense bir şişe bira içti ve gazeteye dönüşünde Özgür'ü yine odasına çağırdı. Onu beklerken düşündü. Eskiden dört beş biraya bana musın demezdi. Şimdi hafiften başı dönüyordu. Acaba yaşlanıyor muydu?..

"Dört beş birayla ben bu yaşta yerimden kalkamazdım" diye yalan söyledi Özgür...

"Sersem sersem konuşma... Artık kandırılacak yaşı geçtim" dedi Ercan. Sonra ayaklarını masasının üzerinden indirerek ayağa kalktı..

"Size karşı mahcubum."

"Neden Ercan Bey?.."

"Bu dergiyi en az 20 000 sattıracağım diye söz vermiştim."

"Ercan Bey... Bir hata varsa, sizin değil bizim... Biz beceremedik."

Gözlüklerinin ardındaki fırıl fırıl dönen kararlı gözleri, bir şişe biranın verdiği baş dönmesini yalanlıyor gibiydi. "Becerememek diye bir şey yok. Bu işi tutturacağım. Sabaha kadar çalıştım. Bir

B planım var. O da olmazsa bir C planı... Git arkadaşlarına bunu söyle. Bir aya kalmadan sözümü tutacağım."

Özgür Yici, Ercan Arıklı'nın odasından çıkarken değil bir ay, birkaç günün bile nelere gebe olacağını bilemezdi. Hayat da zaten böyle bir serüven değil miydi?

Tüm bu çalışma temposuna rağmen Ercan hafta sonlarını kendine ayırmaktan vazgeçmiyordu. O hafta sonu tatil süresini biraz uzatmıştı. Fethiye'deki Hillside Tatil Köyü'ne gitmek için Hıncal Uluç'a söz vermişti. Hıncal'ın teklifi de cazipti doğrusu... "Boss... Yepyeni bir SPA açmışlar. Balili kızlar da Bali masajı yapıyormuş."

Hıncal Uluç, daha sonra yazdığı bir yazıda bu yolculuğun bir bölümünü şöyle anlatacaktı:

> Seyahat günü telefon etti. Allah'ın cezası konuklar gelmişti, dünyanın bir yerinden. Onlarla toplantı yapmak zorundaydı. Ertesi gün gelecekti. Yalnız çıktım yola... Ertesi gün akşamüzeri geldi. "Sana bir günlük program yaptık" dedim... "Ben program istemiyorum. Bütün gün plajda uzanıp kitap okumak istiyorum" demez mi?.. Şaşkın şaşkın baktım yüzüne.. Dünyanın dört bir yanından birbirinden güzel kızlar harika masajlar yapmak için hazır, bizim ehlikeyf Ercan kitap okuyacak... Elindeki kitaba bir göz atma fırsatı buldum. Amerika'nın en ünlü genel yayın yönetmenlerinden biri, gazete, dergi yönetimindeki sırları anlatıyor, kendi yaşamını örnekleyerek... Ercan kitap okumuyor... Ders çalışıyor... Dersini çalışıyor... *Haftalık*'ı bu ülkenin en büyük dergisi yapmaya karar vermiş. Onun için ders çalışıyor, 24 saatlik zorla yaptırdığım tatilde bile. (.....)
>
> Mudo'yla (Mustafa Taviloğlu) sözleşmişlerdi. Ercan Fethiye'den Bodrum'a geçecekti. Baktım benimle İstanbul'a dönüş hazırlığında... Program değişmiş olmalı. O ara Mudo aradı. "Ercan seninle İstanbul'a gelip, hemen Bodrum uçağına geçecek." "Fethiye'ye onunla gidemedim. Sözümü tutamadım. Şimdi bir de dönüş yolunda yalnız bırakamam. İstanbul'a geliriz, ben sonra dönerim" demiş. Hiç haberim yokmuş gibi "Mudo'yla Bodrum planı ne oldu" dedim.
>
> "Gidiyorum" dedi. "İstanbul'da bu uçaktan inip Bodrum uçağına bineceğim."
>
> "Gerzek misin sen" dedim. "Bin arabaya git Bodrum'a..."
>
> "Karayolunu çekemiyorum" dedi.
>
> Zarafete bakar mısınız... İnceliğe bakar mısınız?..

Yoldaş deriz değil mi... Yoldaş işte bu...

Geliş yolunda yoktu diye, gidiş yolunu böyle uzatıyor, yoldaşını terk etmemek için...

Böyle yoldaşla dünyanın öbür ucuna gidersiniz. Dönüşte uçakta "Hiç anlamam. Bu yaz Bodrum'dasın" dedi.

"Patron" dedim... "Ben sıcak.. mıcak.."

"Benim ev Bodrum değil.. Öyle bir yerdeyiz ki şaşarsın. Geceleri kazak giymezsen ilk uçakla geri dön. Gündüz de rüzgârlı rahat. Benim kütüphaneyi bilirsin. Filmleri de... İster oku... İster film seyret. Ayrı bir konuk dairesi var. İstersen orda rahat et. Orası senin evin. Sevgilini al gel. Kiminle istersen gel. Bilgisayarı da kurdum. Ev klimalı zaten. Her zaman serin. Bütün gazete ve dergiler geliyor. Sabah kalkar, yazını yazar yollarsın. Ondan sonra ne istersen... Öyle hafta sonu falan değil. Uzun uzun kalmak için geleceksin, tamam mı?.."

Öyle coşku, öyle keyifle anlatıyor ki... Hayır demek mümkün değil. "Geleceğim patron... Söz" dedim.

Bu, Hıncal'ın Ercan'a tutamadığı ender sözlerden biri olacaktı..

Ercan o gün gerçekten de Fethiye'den İstanbul'a döndü ve havaalanında Mustafa Taviloğlu'yla buluşup yeniden Bodrum'a hareket etti. O gece Küba Bar'da başbaşa bir gece geçirdiler. Konuşmaları, Ercan'ın gelecekteki projeleri üzerine yoğunlaşıyordu. Gecenin sonunda Taviloğlu Marina'daki oteline, Ercan da Türkbükü, Gündoğan'daki evine döndü.

New York, 31 mayıs cumartesi, saat 08.00

Hasan Cemal eşi Ayşe Hanım'la birlikte Manhattan'daki otele girdiği zaman hiç şaşırmadı. Burası mükemmel bir oteldi, ama Beşinci Cadde'deki Türk zenginlerinin kaldığı o dev plazalara hiç benzemiyordu. Oteli ona Ercan tavsiye etmişti ve Ercan Arıklı New York'a geldiği zaman o beş yıldızlı binalar yerine burasını tercih ederdi. Otelin lokantasında zaman zaman Sean Penn'den Madonna'ya kadar ünlü yıldızları görmeniz mümkündü. Nedense zengin Türklerin keşfetmediği ya da rağbet etmediği bir yerdi burası.

Hasan Cemal ile Ercan'ın tanışması çok eskilere dayanıyordu. Cemal, 1981 yılında Ankara temsilciliğini yaptığı *Cumhuriyet* gazetesinin başına genel yayın yönetmeni olarak getirilince Ercan onu izlemeye başlamış, yaklaşık bir yıl sonra da teklifini yapmış-

tı. Bir gazete çıkarırsa birlikte çalışırlar mıydı? "*Cumhuriyet*'in zaten 60 yıllık geçmişi var. Bu gazeteyi sen kurmadın, bu genç yaşta yepyeni bir gazete yaratmalısın" diye ikna turlarına başlamış, ama Hasan Cemal, o yıllardaki en büyük ideali olan *Cumhuriyet*'in yöneticiliğini bırakmaya yanaşmamıştı. Son yıllarda ise aralarındaki ilişki sarsılmaz bir dostluğa dönüşmüştü. Üstelik evliliğe hep karşı olan Ercan, Hasan ile Ayşe'nin evlenmesi için elinden geleni yapmıştı.

Hasan Cemal ve Ayşe'yi oteldeki odalarında bir şişe şampanya ve şık bir meyve sepeti bekliyordu. Az sonra bu jestin sahibi onlara hoş geldin diyecekti. Otelin halkla ilişkiler müdiresi çok güzel bir Türk kızıydı. Hasan Cemal hemen telefona sarıldı. Arayacağı kişi tabiî ki Ercan'dı...

Bodrum 31 mayıs 2003 cumartesi, saat 16.00

Ercan telefonu açtığı zaman Zülfü Livaneli'yle birlikte Bodrum güneşinin tadını çıkarıyordu. Karşı taraftan Hasan Cemal'in sesini duydu. "Ercan..." diyordu, "Mutlaka bir ara New York'a gelmelisin." Hattın öbür ucunda kıkır kıkır gülüyordu...

Ercan bu önerinin nedenini sormadı bile. "Otelde Özlem'le mi tanıştın?.. Çok tatlı bir kızdır" dedi sadece... Hasan Cemal fazla konuşmanın anlamsız olduğunu anlamıştı. Bir hafta sonra Bodrum'da buluşmak üzere sözleştiler.

Bu buluşma ne bir hafta ne de daha sonra gerçekleşecekti...

"Biliyor musun Zülfü... Lozan'da okuduğum yıllarda aydın kesimini çok fazla gözümde büyütmüşüm." O gece Gündoğan'daki evinin terasında birlikte yemek yiyorlardı. Ercan, Zülfü'yle birlikte olduğu zamanlar siyasetten, toplumsal olgulardan söz etmeyi severdi. O gece söz yine siyasî iktidarlardan açılmıştı. Zülfü, arkadaşının bu cümlesini gülümseyerek yanıtlamıştı...

"Demek elitlerden vazgeçtin."

"Vazgeçmek değil de, halkın içinden çıkan insanlara daha çok güveniyorum artık. Hayat zaten onları değiştiriyor. Türkiye'deki sistemi de onlar değiştirebilir."

"AKP'yi mi kastediyorsun?"

"Sadece AKP değil kastettiğim... Ama onlar da değişiyorlar. Değişmeye mecburlar. Seçkinlerin o pırıltılı dünyası içindeki zayıflıklarını görünce halkın bir bildiği var diye düşündüm hep..."

Sonra Ercan yine *Haftalık*'a getirmişti sözü... Mutlaka bir atılım yapacaktı. Derginin kapaklarında insan portreleri vermeyi düşünüyordu. "Bu hafta kimi koyacaksın?" diye sorunca Zülfü, "Daha bilmiyorum. Belki Ahmet Altan'ı koyarız. Belki de üç dört kişiyi birden..."

Oysa o hafta derginin kapağında onun aklından bile geçirmediği bir fotoğraf yer alacaktı... Gülümseyerek bakan gözlüklü bir erkeğin portresi...

Bodrum 1 haziran pazar, saat 17.00

"Fazla hızlı gitmiyor musun?"

"Biliyor musun... İnci yaşasaydı 62 yaşında olacaktı..."

Zülfü sorduğu sorunun karşılığında aldığı yanıttan şaşırmıştı. Yine de Ercan ayağını gazdan çekti. İstanbul'a dönüyorlardı. Dalaman Havaalanı'na giderken arabayı kullanan Ercan pek konuşmamış, Zülfü de gözlerini otomobilin giderek artan hız göstergesinden ayırmamıştı. Ercan önünde uzanan asfalta bakarak devam etti:

"Bazen İstanbul'da ne işim var diye düşündüğüm oluyor. Buraya yerleşsem mi diyorum ama..."

"Kendini aldatma... Yapamazsın."

"Yapamam...Yapamam da..."

Sonra soran bakışlarını bir an için Zülfü'ye çevirdi...

"Hep böyle mi geçecek hayatım Zülfü?.."

48

İstanbul 2 haziran pazartesi

"Hep böyle mi geçecek hayatım Zülfü?.."

Bir gece önce bu cümleyi söyleyen sanki o değildi. Pazartesi sabahı gazeteye geldiği zaman Ercan yine enerji ve hayat doluydu. İlk işi Özgür'ü çağırmak oldu. O haftanın kapağını konuştular. Ercan düşüncelerini anlattı. Yıllardır yaptığı önce gibi Özgür'e fikrini soruyor, sonra "nasılsa" kendi fikri kabul görüyordu. Bir ara Ayşe Brav girdi odaya. Ercan onun çevresini ve yazı yazma yeteneğini fark edince *Haftalık*'ta gazeteciliğe başlatmıştı. Ayşe girince odadaki hava değişti. Ercan'ın dedikodu merakı ağır basmıştı. Etrafta neler var, neler yoktu?.. Kimlerle çıkıyordu?..

Söz dönüp dolaşıp Ayşe'nin bir arkadaşına geldi. Ercan Bey onu tanıyor muydu?

"Hani Clinton Türkiye'ye geldiğinde gece kulübünde yanında olan kız mı?" diye sordu Ercan. Sesinden pek bir şey sezilmiyordu, ama biraz sonra anlaşıldı ki o kızı uzun süredir tanımak istiyordu. Bill Clinton'ın yanındayken gazetelerde yayımlanan fotoğrafını görmüş ve unutmamıştı.

"Yarın akşam birlikte çıkıyoruz. İsterseniz siz de gelin Ercan Bey" dedi Ayşe...

"Eh... Madem o kadar ısrar ediyorsun" dedi Ercan bu sıradan bir teklifmişçesine... "Lal'e bir telefon aç, yarın akşam için yer ayırt bebeğim..."

Zafer Mutlu o gün öğleden sonra geldi gazeteye. Öğle yemeğini birlikte yemedikleri ender günlerden biriydi. Ercan onun oda-

sına girdiği zaman çok keyifliydi. Bodrum'da geçirdiği hafta sonunu anlattı.

"Oğlum biz sersemiz. Buralarda çakılıp kalıyoruz" dedi. "Şu dergiyi de oturtayım, her hafta sonu aşağıya gidelim. Bodrum... Fethiye... Antalya..."

Sonra damdan düşercesine sordu:

"Bu gece ne yapıyorsun?.."

"Gazetedeki arkadaşları Laila'ya götüreceğim."

"Utanmıyor musunuz yahu... Erkek erkeğe aynı masaya oturup, birbirinize hep aynı şeyleri anlatacaksınız. Ben çıkıyorum."

"Nereye?"

"Önce berbere gideceğim. Sonra bir sinema yaparım. Akşama da randevum var."

Odasına girdiği zaman keyfinden yerinde duramıyordu. Saatine baktı, sonra Özgür'ün dahilî numarasını çevirdi.

"Öğleden sonraki toplantıya gelmiyorum. Kapağı kendi başınıza halledin artık..."

Özgür şaşkınlıktan neredeyse küçük dilini yutacaktı. Ercan Bey ilk kez bir kapağa karışmayacaktı.

Özgür yanılıyordu... Belki ilk kez bir kapağa karışmayacaktı, ama yine de olaya müdahale edecek, son anda yaptırdığı zoraki bir değişiklikle kendisi kapak olacaktı kendi dergisine...

"Ercan Bey... Gazetenin önüne çekeyim arabayı."

"Saçmalama Nazmi... Gazetenin önünden Etiler'e dönersek dünya kadar zaman kaybederiz... Zaten geciktim. Karşı kaldırımda bekle."

Ercan telefonu kapattı. Güzel bir öğleden sonra ve güzel bir gece olacaktı. Hangi filme gitseydi?..

Asansöre binip zemin katın düğmesine bastı. Bu gece onunla ilk kez karşılaşacaktı. Acaba iyi bir başlangıç olacak mıydı? Bildik bir şarkıyı mırıldandı... "Wrong time, wrong place, right man..."

Kimbilir?.. Belki bu üç unsur bu kez birbirini tamamlardı. İnci'de de böyle olmamış mıydı?..

"İki dakika daha yüzseydin suyun dibini boylayacakmışsın..."

"İddiaya var mısın? Adaya kadar yüzerim..."

Asansörden indi.. Dış kapıya doğru yürüdü..

"Gidersen dönersin nasılsa, hem ben daha okulu bitirmedim bile..."
"Gidersem sen ne yapacaksın?"
"Seni özleyeceğim tabiî..."

Haziran güneşi parlıyordu dışarıda... Caddenin diğer tarafında duran arabasını gördü. Yaya geçidine doğru ilerledi. Yaşam gerçekten bir serüvendi. Belki de insan ölüm yokmuş gibi yaşamalı ve hiç yaşamamış gibi ölmeliydi...

Bu gece çok güzel olacaktı... Kaldırımdan indi... Yepyeni bir hayata başlıyormuşçasına caddeye adımını attı...

Gazeteci Ercan Arıklı'yı kaybettik...

Mecidiyeköy'de trafik kazası geçirerek, Florance Nightingale Hastanesi'ne kaldırılan Vatan Dergi Grubu Genel Koordinatörü Ercan Arıklı yaşamını yitirdi.

Bugün evine gitmek üzere *Vatan* gazetesinden çıkan Arıklı'ya (63), otobüslerin kullandığı tercihli yolun karşı tarafına geçmeye çalıştığı sırada, Ramazan Aksu idaresindeki 34 AC 1552 plakalı özel halk otobüsü çarptı.

Otobüsün altında kalan ve çevredeki vatandaşların uğraşları sonucu çıkarılan Arıklı, ambulansla Florence Nightingale Hastanesi'ne kaldırıldı.

Hastaneye kaldırıldığı sırada Ercan Arıklı'nın göğüs boşluğunda ve beyinde kanama olduğu saptandı. Hemen ameliyata alınan Arıklı, daha beyne müdahale edilemeden kalbi durduğu için yaşamını yitirdi. Bu arada, otobüs şoförü Ramazan Aksu, kazadan sonra gözaltına alınarak, Şişli Merkez Karakolu'na götürüldü.

Ardından yazılanlar

Ercan Arıklı'nın formülü

Oscar Wilde ünlü romanı *Dorian Gray'in Portresi*'nde bir kahramanına şöyle dedirtir: "Düşünen insan burundur."

Burada kasıt, eylemin bir organda yoğunlaşmasıdır. Örneğin gülerken birçok kasımız hareket eder, karnımız titrer, bakışımız farklılaşır, ama gülme eylemini yayılan dudaklar olmadan hayal etmeyiz. Yani "Gülen insan dudaktır!"

Benzeri bir biçimde; insanların kendine has, tipik özellikleri vardır. Bazen bu özellik en belirgin olarak kılık kıyafette ya da kullandığı aksesuarda ortaya çıkar. Örneğin işadamı Ali Koçman "papyon"du. İsmet İnönü ise "işitme cihazı"ydı.

Kimileri de sık tekrarladıkları bir sözle zihnimizde yer eder. Geçen gün trafik kazasında yitirdiğimiz, Türkiye'deki modern dergiciliğin babası Ercan Arıklı, benim için bir sözdü: "Peki başka?"

Onu tanımayanlara ilk bakışta pek anlamlı gelmeyecek bu kalıp söz bence Arıklı'nın tüm karakterini ortaya koyuyordu. Nasıl mı?

Örneğin dergide hangi konuların yer alacağına ilişkin toplantılar yapardık. Dört beş kişinin katıldığı bu toplantılarda hep aynı replik tekrarlanırdı.

Biz: "Sosyetik güzel bilmem kimin iki sevgilisi varmış. Üstelik adamlar birbirinden haberdarmış. Onunla bir röportaj yapabiliriz."

Ercan Bey: "Peki başka?"

Biz: "Gençler arasında yeni trend şöyle böyle davranmakmış."

Ercan Bey: "Peki başka?"

Biz: "Söylentiler yine başladı. Darbe isteyen 'sivil paşalar'ın dökümünü yapabiliriz."

Ercan Bey: "Peki başka?"

Bu sorunun bizde nasıl bir gerilim yarattığını tahmin edebiliyor musunuz? En vurucu, en şaşırtıcı haber önerisinden sonra dahi bıkmadan usanmadan aynı soruyu soran bir patron. "Peki başka?"

Kimi patron ve yöneticiler çalışanları ezer. Hep memnuniyetsiz görünürler. Olumlu bir iş yapıldığında dudak büker, hata yapıldığında ise esip gürlerler.

Ercan Anklı farklıydı. Onun açısından "Peki başka" sorusu, sadece bir "daha iyisini arama" çabası değildi. "Peki başka" yanında çalışanların sınırlarını zorlaması için bir formüldü.

"Peki başka" diye diye sizi daha yaratıcı olmaya davet ederdi. Tüm potansiyelinizi kullanmanız için âdeta arkanızdan iterdi. Sonuçta iyi bir iş çıkartanı tebrik ederdi. Bu sayede birçok insanın yetişmesini sağladı.

Onun hayata ve yayıncılığa nasıl baktığını gösteren bir anım daha var.

Dergi bitiyor ama bir haber hâlâ eksik. Sayfası boş duruyor. Neyse, son dakikada yetişti; fazla irdelemeden koyduk ve dergiyi baskıya gönderdik. Dergi yayımlandığında da fırçayı yedik

Ercan Bey: "Bu çok anlamsız bir haber. Niye koydunuz?"

Biz: "Haklısınız ama ne yapalım, son anda geldi."

Ercan Bey: "Bak yavrucuğum... Eğer o haberin yerine herhangi bir reklam koysaydınız okur size 'Bunlar da amma paragöz' derdi. Bu kötü haberi okuduğunda ise, 'Bunlar amma da hıyar' diyecektir. Söyleyin bakalım paragöz olmayı mı tercih edersiniz, hıyar olmayı mı?"

Konu kapanmıştı. Ercan Bey bir kere daha doğru yolu göstermişti.

Nur içinde yatsın!

Emre Aköz
5.6.2003, *Sabah*

Durdum ve bekledim

Geceyarısı, ormanın ortasında kamyoneti durdurup bütün ışıklarını söndürdükten sonra indim.

Saf, katışıksız, lekesiz, dokunulmamış karanlığı görmek istiyordum.

Simsiyahtı.

Bir yaz ormanı, yüzlerce yıldan beri alıştığı bir geceyi kendi sesleriyle yaşıyordu, birbirine dokunan yapraklarla dalların hışırtıları,

tuhaf böceklerin kesik kesik, ince cayırdamaları, gece kuşlarının arada duyulan ötüşleri, toprağın bir sese dönüşen derin sessizliği.

O karanlığın bir parçası olana kadar durdum.

Sonra başımı gökyüzüne kaldırdım.

Böylesine terk edilmiş ve böylesine kalabalık bir gökyüzü görmemiştim.

Onun sonsuza açıldığını hissedebiliyordum.

Her biri bir başka dünya olan milyonlarca yıldız, gümüşî çakıntılarıyla biraz sonra bana doğru koşmaya hazırlanır gibiydiler.

O kadar çoktular ki, bakana bir hiçliği hatırlatıyorlardı.

Yolda telefon çalmıştı.

"Bir kaza" olmuştu.

Gazetenin önünde bir otobüs çarpmıştı.

Önemli bir kazaya benzemiyordu.

Ama sezgilerim, önemsiz bir kazayı bana haber vermeyeceklerini söylüyordu.

İkinci telefon, durumun "ciddi hatta ümitsiz" olduğunu söylüyordu.

Üçüncü telefon tek kelimelikti.

"Öldü."

İçim kasılmıştı.

Bedenim, bir zaman sonra kendisinin de parçası olacağı sonsuz bir gerçeği duygularımdan önce kavramıştı.

Olay, duygularla aklın hemen kavrayamayacağı kadar tuhaftı.

Gazete binasından çıkmış ve ölmüştü.

Kazanın akıl almaz basitliği, ölümün korkunç yüzünü daha fazla ortaya çıkartıyor, ölümün hep bizimle birlikte yaşadığını hepimize hatırlatıyordu.

Her zaman orada olmasına alıştığınız biri, artık orada değildi.

Daha sonra onunla ilgili yazıları, anıları okuyacaktım.

Hepimiz, başkalarını kendi aynasına yansıdığı kadar görüyordu.

Bir insanı, ancak bize değdiği yerinden tutabiliyorduk.

Bizim aynamıza yansımayan, bize değmeyen yerlerini bilmiyorduk.

Ölüm, bir denizin dibindeki kumlara daldırılan demirden dev bir kepçe gibi duygularımı karmakarışık bir biçimde yerinden kımıldatmıştı.

Anılar, gülümsemeler, kızgınlıklar, acımalar, öfkeler etrafa saçılmış, bir kederin içinde yeniden birbirine girmişti.

Sinemaya yalnız başına gidermiş!

O kadar çok arkadaşı olan biri neden sinemaya yalnız gider?

Yalnız olmak istediğinde bile etrafında ona dokunmayan birileri bulunsun diye mi, karanlığın içinde yapayalnız kalabilmek için mi, seyrettiklerini paylaşabileceği kimse olmadığına inandığından mı, hayattan kaçmak istediğinde sığınabilecek tek yer olarak, ışıkları söndürülmüş bir sinema salonunu bulabildiğinden mi?

Neden bir insan sinemaya yalnız gider?

Belki de hiç akla gelmeyecek basit ve sıradan bir nedeni vardı.

Ama, trajedisini sıradanlığa borçlu bir ölümle bu dünyadan ayrılan ve herkesin, "neşesi, kibarlığı, şakalarıyla" andığı bu adamın geçmişinde öyle trajediler vardı ki onun hayatındaki her harekette insan kaçınılmaz olarak neredeyse trajik bir neden arıyordu.

İki çocuğunu birden aynı günde kaybetmişti.

Gündelik hayatın içinde karşılaştığınız gülümseyen yüzünde bu trajedinin izlerini görmüyordunuz.

Nerede taşıyordu o izleri?

Birçok insana dostluğu, iyiliği dokunduğu halde insanlara karşı her zaman sevgi dolu olduğu söylenemezdi; üzdüğü, hayatını zorlaştırdığı, haksızlık ettiği insanlar vardı, bir gazete patronu olmanın kaçınılmaz lekelerini ruhunda taşırdı ama çocukları severdi.

Onun yönettiği dergiler, bir çocuk cenneti olarak anılırdı.

Çocukların her hareketini, yaramazlığını hoşgörülü bir gülümsemeyle karşılar, büyüklere her zaman göstermediği sevecenliği çocuklara sınırsız bir cömertlikle armağan ederdi.

Çocukları ölmüştü.

Ve, sinemaya yalnız giderdi.

Işıksız salonlarda tek başına otururdu.

Acılarını göstermez ve işlediği günahların bedelinin bu acıyla ödenmesini umar gibi hep anlayışla karşılanmayı beklerdi.

Teselli kabul etmez yoğun bir acıyı sonsuz bir gülümsemeye çevirirken sanki bütün sınırları yıkıp geçmek zorunda kalmıştı.

Onu benden daha iyi tanıyanlar, ondan dümdüz ve eğlenceli bir ovadan söz eder gibi söz ediyorlar.

Her gün tekrarlanan tavla partileri, bildik takılmalar, dergi toplantıları, daha iyi haber talepleri, yeni dergi projeleri, çevresine topladığı genç gazeteciler, şakalar...

Düz bir ova gibi mi yaşamıştı gerçekten?

Her an herkese her yanını gösterir gibi açık bir gülümsemeyle karıştığı hayatın içinden hiçbir gizlisi olmayan bir ova gibi mi geçmişti?

Acılarını nerede saklamıştı?

Öfkelerini?

Bir gazete yöneticisi olmanın getirdiği karmakarışık ilişkilerin, kalabalıklara yansımamış konuşmaların, bir haber için feda edilen dostlukların izleri nerede gizliydi?

Yaşadığı büyük sarsıntıların yarattığı kraterler neredeydi, o kraterler hangi yağmurların sularıyla dolmuştu?

Niye insanlar ona sinema kapılarında yapayalnız bilet alırken rastlamışlardı?

Ben onun sesinin uysallığını hatırlıyorum.

Bir de o uysal sese eşlik eden biraz mahcup gülümsemesini.

Karşısındaki sertleştiğinde bile neden uysaldı sesi, artık hiçbir şeye aldırmıyor muydu, sertleşmeye gerek duymayacak kadar anlamsız mı buluyordu her şeyi, kendi haksızlıklarını kabul edecek bir olgunluğa mı erişmişti, sözlerin asla açamayacağı kadar derin yaraları olduğundan mı keskin seslere uysal gülümsemelerle karşılık veriyordu?

Hakşinaslıklarını da görmüştüm, haksızlıklarını da...

Telefonda tek kelime duymuştum.

"Öldü!"

İçim kasılmıştı.

Sonra bütün duyguları kucaklayan, saran bir keder.

O, ölüm haberlerini nasıl karşılardı acaba, diye düşünmüştüm.

Ölümlerin en korkuncunu ölmeden önce yaşamıştı.

Ölümden değil, yaşlanmaktan, elden ayaktan düşmekten korktuğunu anlatmıştı dostları.

Ölümden o kadar da korkmuyordu herhalde.

İyilikleri ve kötülükleri, hakşinaslıkları ve haksızlıkları, yardım ettikleri ve hayatını zorlaştırdıkları vardı.

Sanki bütün gücüyle derinlerini saklamaya, hatta belki de yok etmeye uğraşmıştı.

Büyük bir acıyı görmüş, sarsılmış, bir uçuruma düşmemek için sıradanlığın dallarına tutunmuş, her haksızlığın bağışlanmasını farkına varmadan beklemişti.

Sinemaya yalnız giderdi.

Şimdi ölüm, bir kumsaldaki ayak izlerini siler gibi hayata ait inişli çıkışlı duyguları siliyor, onun uysal sesi, yumuşak gülümsemesi ve kekremsi bir keder kalıyor.

Bir geceyarısı, bir yaz ormanının ortasında durdum.

Dokunulmamış, saf ve lekesiz karanlığa baktım.

Ercan'ın yapayalnız girdiği o sonsuz sinemanın karanlığını görmek, bir an olsun o karanlığı onunla paylaşmak ve onun o uy-

sal sesiyle ona "Geçti artık, hepsi geçti" demek için bekledim.

Yıldızlar, üstüme koşacak gibi duruyorlardı.

Ve alışkın olduğu o karanlıkta sesimi duymasını diledim.

Ahmet Altan
12.6.2003, *Aktüel*

Kaza "geliyorum" der

"Bir halk otobüsü aşırı sürat yaparken bir büfeye girdi. Can kaybı olmaması mucize. Böyle bir kazanın meydana gelmemesi ise mucizeden de öte bir şey olurdu. Olamadı.

Çünkü mucizeler zırt pırt meydana gelmiyor.

Şoförün iddiası ise bir yolcunun cep telefonunun açık olmasının kazaya sebebiyet verdiği.

Cep telefonu böyle bir kazaya neden olmaz. Herkes biliyor.

Halk otobüsleri uzun süredir İstanbul sokaklarında terör saçarak ilerliyorlar. Bir zamanlar İstanbul'un korkulu rüyası olan minibüs şoförleri vardı. Onlar şimdi daha tehlikeli, çünkü altlarında halk otobüsleri var. Birbirlerinin önüne geçmek için müthiş sürat yapıyor, trafik kuralı falan dinlemiyorlar.

Geçen gün bir tanesi Mecidiyeköy'de ortalığı birbirine katıyordu. Yetişip kırmızı ışıkta yanında durdum. Camı açıp otomatik kapısına vurdum elimle.

Kapıyı açtı. İçerde gençten bir oğlan. Ehliyeti var mı, yok mu şüpheli. 'Kullandığın aracın boyuna posuna bak ve doğru düzgün git. Milleti ezeceksin' dedim.

'Ha s....r lan' deyip kapıyı kapadı.

Bunları denetlemek trafik polisi kadar Büyükşehir Belediyesi'nin de işi ama denetleyen olmadığına eminim.

Ne araçlar, ne şoförler.

Yarın öbür gün bir halk otobüsü faciasıyla karşılaşırsak kimse şaşırmasın."

Bu yazıyı geçen hafta yazdım. Yayımlamak kısmet olmadı. Ama olan oldu.

Ercan Arıklı gibi biri halk otobüsü altında kaldı.

Hem de yaya geçidinde.

Türkiye'yi Türkiye gibi olmaktan kurtarmaya çalışan bir adam tam bir Türkiyeli gibi öldü.

İnanılmaz. Bende ve pek çok gazetecide büyük emekleri vardı. Ondan çok şey öğrenmiştik. Komplekssiz, rahat, çalışanlarıyla dost bir patrondu.

Yöneticiliğin yumuşak bir yüzle nasıl yapılacağını bana öğreten iki kişiden biri de oydu.

Tek tesellim, yaşadığı hayatın hakkını vermiş olması.

Nur içinde yatsın.

Fatih Altaylı

Kadınların âşık olduğu adam

Kadınların duaları onu cennete gönderir...

Ertuğrul Özkök'ün Ercan Arıklı için attığı başlık.

Nasıl şahane bir tespit.

Ama biliyor musunuz sanki biraz eksik.

Çünkü bir erkek yazıyor, bir erkek onu dışarıdan anlatıyor.

Oysa Ercan Arıklı gibi, "Ben hayatta her şeyi kadınlara kendimi beğendirmek için yaptım, hep onlar için yaşadım" diyen bir adamı aslında kadınların anlatması gerekiyor.

Yani içerden.

O cenazede ayakta duran, ağlayan, uzaklara bakan, geçmişe dalan, geçmişinden kopan, kendisini ayazda cami avlusunda bırakılmış hisseden, güldürdüğü, üzdüğü, mutlu ettiği, birlikte ürettiği, çalıştığı, dergiler çıkardığı, kavgalar ettiği, sadece gazeteciliğe dair değil hayata dair tonla şey öğrettiği, bazen delirttiği ama bir biçimde hep ama hep kendine âşık ettiği kadınların...

Onlar o kadar çok ki.

Sevgililerinden değil birlikte çalıştığı kadınlardan söz ediyorum.

Nereden mi biliyorum?

Çünkü ben de o kadınlardan biriyim.

Ercan Arıklı'nın kadınlarından biri.

Bununla da gurur duyuyorum.

Hayatıma değdiği, hayatıma girdiği, 18 yaşında tanıdığı küçük bir kızdan bir gazeteci, bir kadın yarattığı için.

Haliyle erkeklerin bilmediği bir şeyi daha biliyorum.

Evet, kadınların duaları onu cennete gönderir. Ama tersi de doğru.

Kadınların beddualarını onu cehenneme de gönderebilir!

Bunu bilmek için sadece kadın olmak gerekir...

Kadınların âşık olduğu bir erkekti, önce bu konuda anlaşalım.

İtiraf edelim ya da etmeyelim öyle.

Ama kimileri için melek, kimileri için şeytandı.

Bazen dünyanın en şefkatli insanı, bazense hain bir yılandı.

Ama her şart altında vazgeçilmezdi.
Çünkü "çözülemez"di.
Ele geçirilmezdi.
Fethedilmezdi.
İnsanın elinden kayıp giderdi.

Meslekî dehası ve zekâsı bir yana, onu kadınlar nezdinde bu kadar efsane yapan (bu yüzden erkekler nezdinde de efsane olan!), bence bu özellikleriydi. Değişkenliği, uçarılığı, sempatikliği, ilgili olması, alaycılığı, bir var bir yokluğu, bir desteklemesi bir tanımaması, insanı hem taç hem tıkaç yapması...

Bir de tabiî inanılmaz bir kadın severdi, ölene kadar flört ederdi. Allah için bu konuda onun eline su dökebilecek kimseyi tanımıyorum. Yaşı ne olursa olsun bir kadını, kadın gibi hissettirmeyi bilirdi, ama yanlış anlaşılmasın asla bir playboy değildi, yapışkanlığı, cıvıklığı, sırnaşıklığı görülmemişti. Onu istemeyeni o hiç istemezdi, ama öyle bir asil duruşu vardı ki, biri onu istemesin de göreyim, o sanki kadınları mutlu etmek (yoldan çıkarmak) için yarı melek yarı şeytan bir varlık olarak dünyaya gelmişti.

O yüzden onunla konuşurken, evli de olsanız, başkasına âşık da olsanız, bin yaşında da olsanız, çok genç de olsanız kalp çarpıntısı hissederdiniz.

O yanınızdan ayrıldıktan sonra da "Şimdi bu ne demek istedi? O müstehzi gülüşünün anlamı neydi?" derdiniz. Ve onu çözebilmek (belki de kendinizi!) için tekrar size gelmesini, sizinle konuşmasını beklerdiniz.

Ben beklemedim.

Gittim. Ama yıllar sonra. O son röportaja. Benim için bu sadece 15 yıl boyunca röportaj vermemiş biriyle, modern dergiciliğin piriyle, dergilerin efendisiyle konuşmak değildi, daha fazlasıydı, o benim geçmişimdi, 18, 19, 20, 21 yaşlarımdı, o en bebek ve taşralı halimin tanığıydı, o benim çirkin ördek halimi bilen adamdı, o yüzden belki yılların geçmesini bekledim, kim bilir belki de hesabımı görmek istedim, üstelik onun yaşlanmış olacağını hayal ettim (ama ne mümkün!), benim sadece gazeteci halimden değil kadın suretimden de etkilensin istedim. Deliler gibi hazırlandım, sorular çalıştım, ama öyle bir adama sadece böyle şeyler söker mi, o Ercan Bey ya, bunları yer mi? Berberlere gittim, saçımı yaptırdım, manikür bile yaptırdım, tırnaklarımı yememem (bir de 10 kilo vermem!) için küçükken pazarlık yapardı benimle, hâlâ yiyor musun şunları desin istemedim. Onun seveceği gibi giyindim, ince görünmek için siyahları

çektim, ayağıma da topuklu pabuçlar geçirdim, yani kadın kadın gittim.

"O kızı hatırladın mı, bak bu kadın oldu!" demek için.

Kişisel bir meseleydi yani, bir nevi hesaplaşma, kendi gençliğimle aynı zamanda...

Baktım ki değişen bir şey olmamış.

O hâlâ kadınları etkileyen Ercan Bey.

Yeni projelerden, yeni heyecanlardan söz ediyor, güldürüyor, insanı mutlu ediyor, nasıl diri, nasıl genç, nasıl şahane.

İnsanı sinir edecek kadar!

O benim hep 29 yaş büyük patronum olarak kalacak.

Hayatımı değiştiren, yön veren insan.

Küçük bir kızdan hem bir gazeteci hem bir kadın çıkaran adam...

Ne ben farkındaydım ne o, ama beni ödüllendirmişti, bana bir son röportaj hediye etmişti. Bir de teyp!

"Kadınların hayatını kolaylaştırmak için her şeyi yaparım. Bizde hizmette sınır yoktur bilirsin!" diyerek, röportajın ortasında su kaçıran teybimin yerine, içeriden yenisini getirdi.

Gülerek.

Bayılırdı böyle lastikli konuşmalara, oyunlara.

Offf ki ne of.

O gün yine nefesim kesildi onun hayat enerjisi karşısında.

Bu adam hepimizi gömecek dedim.

Hiç yaşlanmayacak.

Hiçbir zaman buruşmuş, ihtiyarlamış bir adam olmayacak.

Fotoğraflar çekilirken, "Karnınızı içeri çekin", "Öyle durmayın boynunuzdaki kırışıklar görünüyor" deme fırsatı bile tanımadı bana.

O kadar fitti, o kadar estetikti.

Bütün intikam hayallerim suya düştü yani.

O fotoğrafları da *Haftalık* dergisi çok satsın diye değil, kadınlar onu beğensin diye çektirdiğine eminim. İnşallah beğenmişlerdir. İnşallah bu fotoğrafı da beğenirler. Hayatta onun en çok istediği şey buydu zaten, kadınlar onu beğensin. Derdi ki, yeryüzünde bu kadar farklı ve güzel kadın varken Allah aşkına onları arzulamamak mümkün mü? Bu onun felsefesiydi: kadınlar ve erkekler kendilerini birbirlerine beğendirmek için yaşarlar.

Ben de o gün o eve kendimi ona beğendirmek için gitmiştim.

Tüh Allah kahretsin yine beceremedim diye düşünürken...

Röportaj bitmişken...
Artık arabadan inerken...
Ona son kez bakarken...
Yüzünde o müstehzi gülüşü belirdi yeniden:
"Ben seninle 18 yaşındayken de iftihar ediyordum Ayşe..."

Sondan bir sonraki röportaj

Gördüğünüz gibi bu "son" iki anlamlı. Anlamları açmayacağım çünkü üzücü. Kolay değil tabiî Türk dergicilik tarihinin en titiz isimlerinden, en çok insan yetiştirmiş duayenlerinden birine iş beğendirmek.

Bundan öncekini beğenmişti. Bu, ondan bir sonraki röportaj. Sandık karıştırarak ulaşılmış bir röportaj. İyi ki atmamışım o röportaja sığmayanları. Kullanamadıklarımı buraya alıp Ercan Arıklı'yı, Ercan Bey'i hep birlikte bir daha anmış oluyoruz. Nur içinde yatsın. Neredeyse orada huzurlu ve mutlu olsun. Yüzünden o meşhur gülümsemesi eksik olmasın...

"Efsanevî bir dergi. Sıkı bir kadro. Haber dergilerinde bugüne kadar ulaşılmış en yüksek tiraj. Ve dönemin eğiliminin tersine radikal işler. "Nokta" bugüne kadar yaptığınız en önemli şey miydi?"

"*Nokta* önemliydi. Ama bana sorarsan, bir hizmet getirdiysem ansiklopedilerdir. Onlar *Nokta*'dan daha önemliydi. Bir Amerikalı bir İngiliz ya da Fransız bir çocuk hangi ansiklopediyi okuyorsa aynı anda Türkiye'de çıkartırdım ben. İşin içine o kadar girmiştim ki, yurtdışından 'Şunu hazırlıyoruz, ilgileniyor musunuz?' diye haber verirlerdi. Türk çocuğu ilk defa dünyadaki yaşıtlarıyla aynı renkte, aynı baskıda, aynı içerikte yayınlar okudu. Resmen bir nesil onlarla yetişti. Şöyle düşün, 25 ansiklopedi ve 10 ciltlik ansiklopediler, her birinin ortalama satışı da 100 000 filan. 250 000 satan bile oldu. Hâlâ her kütüphanede bir Gelişim ansiklopedisi vardır. O hizmet başka bir olaydı yani."

Tabu yıkıcı değilim

"Peki bunca dergi çıkardınız. Kendinizi bir tabu yıkıcı olarak değerlendiriyor musunuz?"

"Bazı şeyler benim ağrıma gider. Pek çok şey konuşuluyor değil mi, eee, ama yasak yazılamaz. Neden yazılamaz? Kim yasaklamış? Yapılması yasak olması gereken şeyin niye yazılması yasak? Hadi bunu yazalım, konu yapalım. Çalışan arkadaşların bir kısmı

da politikanın içinden olduğu için, hapislere girenler olmuştu, zaman zaman ürkek davranırlardı. Ben ise olaya başka bir açıdan yaklaşırdım. Nitekim bir tek dava açılmadı *Nokta*'da. Bir tek tehdit telefonu almadım. Sonra Gelişim'i satınca Babıâli'de koruma ordusu diye bir şeyle karşılaştım. Herkesin korumaları vardı, benim hayatımda olmadı. Oysa bizim girdiğimiz konulara hiç kimse girmezdi. Herkes anladı ki, bu grup başka bir amaç uğruna bu yayıncılığı yapmıyor. Bunların inandığı bir gazetecilik var. Onun için de işkenceleri yazmamız garipsenmedi. Sadece o mu? Kimlerin yolsuzluğundan bahsetmedik. Töhmet altında kalan paşalar varsa onları da yazdık. Politikacıları da. Herkesi. Şimdi benim aklım insanlara doğruların söylenememesini almadığı için tüm bu yapılanlar bana son derece normal gelirdi. Ama bunun adı tabu yıkan oluyor. Değil halbuki. Bunlar zaten olmaması gereken tabular. Sen olmaması gereken bir şey yaratıyorsun sonra da onu yıkıyorsan, bu övünülecek bir şey değil. Onların zaten çoktan yıkılmış olması gerekirdi. Ne var ki, onu yıkmaya çalışanlar da Allah kahretsin ki, hapislere girmişler, çok büyük acılar çekmişler. Bizim şansımız şu oldu: biz bütün bunları 12 Eylül'den sonra yapmaya başladık. Türkiye'de o baskı rejimi nispeten kalkmıştı. Bir şeyler denk düştü yani."

"Bugün basında çalışan pek çok insanın Gelişim kökenli olması biraz tuhaf değil mi? Ne yapıyorsunuz kıs kıs gülüyor musunuz? Çaktırmadan gurur mu duyuyorsunuz?"

"Bir başarı elde ettiği zaman insanlar gülmesini tutamaz. Yani Gelişim'den yetişmiş, hele ki mesleğe orada başlamış insanlarla gurur duymamam mümkün değil. Bunun getirdiği haz bambaşka bir şey. Üstelik bu bir tesadüf de değil. Benim orada yaptığım şuydu: ben insanlara ortam hazırlıyordum. En ufak potansiyelin bile dışarı çıkması için gereken ortamı hazırlamakla yükümlüydüm. Öyle yapacaksın ki, oraya severek gelecekler, ayakları geri geri gitmeyecek. Bir özgürlük ortamını yaratacaksın. Ama bilecek ki başarılı olursa orada kalır. Nitekim ekol demek çok iddialı, ama bu kadar çok insan aynı bünyeden yetişmişse, oraya da başka bir gözle bakmakta, başka bir şekilde değerlendirmekte yarar var."

Kimseyi yaratmadım

"Bizzat yarattığınızı düşündüğünüz isimler var mı?"

"Kimsenin kimseyi yaratması diye bir şey söz konusu değil. Bir insan ancak bir diğerinin içindeki cevherin ortaya çıkabilme-

si için kanalları açar. Ben kimseyi yaratmadım, ama çok insana çok şans verdim. Gelişim'de hakikaten bir şey olamadıysa sonradan onun başka bir yerde bir şey olması da mümkün değil. Olanı da görmedim. Bizde başarılı olmamış da gitmiş başka bir yerde başarılı olmuş bir tane bile insan yok basında. O bakımdan yaratmak kelimesi abartmalı, ama içindeki ışığı gördüğüm pek çok insan olmuştur. Bir de *"open door policy"* uyguladım. Genel yayın yönetmeni bir yazıyı refüze ettiği zaman, gerekçesini açıklamak zorundaydı. Hıncal bana bir hikâye anlatmıştı, Mehmet Ali Kışlalı, *Yankı*'nın yayın yönetmeniyken, bunlar yazıyı götürürlermiş, kâğıdı atar defol dermiş. Şimdi mesela benim aklım bunu almıyor. E peki ne yapacak oğlan, nasıl yazarsa defolmayacak? Bana sorarsan, genel yayın yönetmeninin o gerekçeleri söylemesi lazım. Bilmiyorum belki de anlatırken onlar abartıyorlardı biraz...

Ancak o zaman ruhun ve bedenin dengesini bulabiliyor."

"Gençliğiniz nasıl geçti?"

"Her şeyi dengede götürmeyi bildim. Çok iyi bir öğrenci değildim, ama kötü de değildim. Hep sosyal hayatı olan biriydim. Ve hayatta şunu gördüm: okulda benim gibi olanlar, hayatta kendilerine göre başarılı oldular. O çok parlak öğrenciler, maalesef hiçbir şey olamadı. Çünkü yaşam bir bütün, sadece eğitim ya da sadece iş değil. Bunlar yeterli değil. Hayatta başarılı olmak, hayatla mücadele edebilmek başka bir şey. Yaşamın sana verdiği şeyleri bir denge içinde kullanabilmen gerekiyor, ancak o zaman ruhun ve bedenin dengesini bulabiliyor."

"Siz gençliğinizde memleketi kurtarmakla hiç uğraşmadınız değil mi?"

"Kolejde bize Türkiye'yi kurtarmaktan ziyade kendimizi kurtarmayı öğrettiler: sen kendini kurtarmayı beceriyorsan memleket de kurtulur! Çok şey borçluyum koleje. Verdiği eğitim bir yana, hayata dair bir bakış açısı kazandırdı bana. Olayların nasıl ele alınması gerektiği, çözüm yöntemleri...

Hayatta tabiî ki istediğim her şeyi elde etmiş biri değilim. Ya hayli sersem olacaksın ya da isteklerin çok basit olacak! Ama şunu rahatlıkla söyleyebilirim, oldukça renkli bir hayatım oldu. Bir de benim şöyle bir huyum var: geçmişe baktığımda hep iyi şeyleri hatırlıyorum. Hafızam nedense kötüleri siliyor. Ben öyleyim. Kızgınlıklarımı da unutuyorum, pek çok şeye gülümseyerek bakabiliyorum...

İnsanı başarısızlığa götüren şu oluyor. Birdenbire başarıyı kolay elde ettim zannediyorsun, 'Onu da yapabilirim, bunu da' hevesine kapılıyorsun. Tabiî dolduruşa da geliyorsun. O arada denk

düşen bir teklif olunca da üstüne atlıyorsun. Dergiler başarılıydı, ama yeni gazeteler kuruluyordu. En iyi insanlara teklifler gelmeye başladı. Giderler diye korktum. Bir gazetemiz olursa hem dergiler devam eder, hem gazete. *Söz* dönemi başladı. Hakikaten geriye dönüp baktığımda en çuvalladığım hadisedir. En büyük başarısızlığım. Hatta fiyasko demek lazım."

"Biz üç kadın jakuzide Ercan Arıklı konuşurduk"

Bu yazı hafta sonunun yazısıydı, sığmadı buraya kaydı. İtiraz etmeyin olur mu? İnsan böyle oluyor, sevdiği birini kaybedince sürekli ondan söz etmek istiyor...

Erkeklere genel tavsiyelerde bulunurdu. Kadınlara özel. İnsanların (kadınların demek istiyorum) en olmadık, en özel meseleleriyle ilgilenirdi ve yaratıcı çözümler bulmak için gerçekten çaba sarf ederdi. Var mı böyle bir adam, üstelik patron seviyesinde! Çok samimi olduğu genç bir çalışan arkadaşına tavsiyede bulunuyor: "Kızım ne aşamadasınız? Öpüşmeyi atlattınız mı? Sevişecekseniz de öyle kanepede manepede değil de doğru dürüst bir yerde yapın bu işi. Köylülüğün âlemi yok!" İşte bu derecede yakındı kadınlara. Kızı gibi de davranırdı. Kadınlar Ercan Bey'i, Ercan Bey de kadınları çok iyi anlardı.

Hayat konusunda başka hiç kimseden öğrenemeyeceğin kadar derin, incelikli ve komik dersler verirdi. Bir keresinde bana kadın-erkek ilişkilerine dair temel şeyler anlatırken, "a) Asla bir erkeğin gözünün içine senin baktığın kadar direkt bakmayacaksın b) İlgilenmiyorsan, bir adamla üç kereden fazla yemeğe çıkmayacaksın" demişti. "Çünkü üçüncüden sonra adam kafasında işi bitirir, seni doğal sevgilisi saymaya başlar. Yani niyetin yoksa boşuna umutlandırma, yemeğe filan çıkma!" Bakış konusuna gelince, onun tabiriyle klas kadınlar, hiçbir zaman niyetlerini direkt bakışlarla anlatmazmış. Ben cart diye insanın gözünün içine içine bakıyormuşum. Gözden göze bu kadar açık ve net iletişim yerine, hafif dolaylı olanı tercih etmeliymişim. "Göz, burun-yanak çizgisi üzerinde kalacak, unutma!" Böyle tuhaf bir bilgiyi insan başka kimden öğrenebilirdi ki?

Sadece Can Dündar'a değil herkese birini yakıştırır, birlikte olmaları için çaba sarf ederdi. Üç aday arasından benim için Ergün Gündüz'ü de seçen oydu mesela.

Onunla ilgili anekdotlar bazen komedi biçimde de olabilirdi: bir keresinde sevdiği bir erkek arkadaşı ve sevdiği bir kadın çalışanıyla birlikte yemek yiyorlar. Ercan Bey, durmadan kadını övüyor.

Ama adamın aklı fikri, henüz yeni boşandığı karısında. Adamın ilgisini istediği yere çekemeyince yemeğin sonunda sinirlenip, kadının kulağına fısıldıyor: "Gül gibi kızımı getirdim onunla tanıştırmaya. Anlamadı! Sersem bu sersem!" Yani sevdiği birini, karşısındaki beğenmezse "O kaybeder"di. Bir daha da o adam hakkında yargısını değiştirmez herkese onun bir "huyar" olduğunu anlatıp dururdu.

Onun hikâyeleri bitmez. Tükenmez. Gelişim Yayınları'ndan ne kadar insan geçmişse, o kadar insanın yaşadığı yüzlerce, binlerce anekdot da onun efsanesi olarak anlatılıp duracak. Üç kadın Swissotel'in jakuzisindeyiz bundan birkaç ay önce. Bir baktım, üçümüz de sadece Ercan Bey'i konuşuyoruz. Hangi erkek böyle bir konumda olmak istemez? Buharlar içinde kadınlar seni konuşuyor.

Öyle bir becerisi vardı ki, etraftan olayı seyreden diğer erkekler, bütün o kadınların Ercan Bey'in sevgilisi olduğunu zannederdi. Yani mecazî anlamda doğru. Etrafındaki bütün kadınlar onun sevgilisiydi, ama gerçek anlamda değil. Bir babayiğit de çıkıp, kim onun gerçek sevgilisi, kim sanal sevgilisi asla ayırt edemezdi. Çünkü herkese aynı davranırdı. Sevgilisine de, sevdiği herhangi başka bir kadına da.

İnsanı teşvik eden bir insandı. Odasına dünyası yıkılmış, her şeyin bitmek üzere olduğu bir insan olarak girersin, en fazla yarım saat konuşur, anlatır, ağzından girer burnundan çıkar ve sen odasından ayrıldığında dünyayı devirmeye hazır, enerji dolu, kendine güvenen, yaratıcı, zeki, olmadık işleri becerebilecek birisindir artık. O kadar ikna etmiştir. Yalan bile olsa seni inandırır ki, sen o işi yapasın. Bir çıkar beklediği için de değil, sen kendini iyi hissedesin diye. Ama o artık yok. Ve biz kendimizi iyi hissetmiyoruz...

Ayşe Arman

Onunla uzun yıllar çalışma şansım oldu. Beni tanımadan, hiçbir şeye dayanmadan *Kadınca* dergisinin başına aldı koydu. Ercan Arıklı'nın, insanları ilk bakışta tanıyabilme gibi bir yeteneği vardı. Hakikaten çok parlak bir zekâya sahipti. Ancak benim konumda yanıldığını düşündü bir süre. Benim feminist tarzımı beğenmiyordu ve "Bebeğim, moda dergisi falan yap, senin tarzın Türkiye'de tutmaz ki..." derdi. Sonra *Kadınca* çok tutunca bir daha sesini çıkarmadı. Öyle inatlaşmaları yoktu, haklıysan haklısındır.

Çok sevimli bir insandı. Hem kızar hem severdi. Sık sık odama gelip "Aşk meşk ne âlemde?" diye sorardı. Eğer işler yolundaysa çok sevinirdi, "Aferin kızım, devam devam" diye tezahürat-

lar yapardı. Güzel kadınlara çok meraklıydı. İşe çirkin kadın aldığımızda çok kızardı. Hatta "Allah aşkına güzel kızlar alın şuraya, ben buna maaş vermem, kendi cebinizden ödersiniz" diye takılırdı bize. Benim de pantolon giymeme takıktı. Hep etek giyeyim isterdi. Çok başka bir insandı, o kadar sevimliydi ki, gece gündüz konumuz Ercan Arıklı'ydı, onun yanında bile onu konuşurduk.

Özellikle onun meşhur "sersem" lafına takmıştık. Onun havuzlu bir huzurevi hayali vardı. "Belli bir yaştan sonra aşk meşk bulamayacağız, bari orada oturup birbirimize iltifat falan edelim" diye hayaller kurardı. Bizi sürekli güldüren, bu piyasadaki nadir dost insanlardandı. Onun yeri doldurulamaz. Onunla çalıştıktan sonra resmen sudan çıkmış balığa dönüyorsunuz. Ercan Arıklı gibisine bir daha rastlamadım, rastlayacağımı da sanmıyorum.

Şu anda ağlamıyorum, çünkü bunu görse kızacağını çok iyi biliyorum. Bir gün bir banka müdürünün vurulduğunu duydum ve odama kapanmış ağlıyordum. Bir anda Ercan Arıklı kafasını odamdan içeri uzattı. Ağladığımı görünce çok kızdı. Hepimizin başı sağolsun, yeri doldurulamayacak bir insanı kaybettik.

Duygu Asena

Ercan Bey, Arda ve ütü masası

Yaşamamıza nokta koymuştunuz Ercan Bey. Harikaydı... Şimdi yaşamınıza nokta koydunuz. Yakıcı, acıtıcı, hüzün verici oldu. Ya ortak anılar mı?.. Peki. Peki ama hangi birini saymalı? Mesela "Takas"ı mı? Nasıl mı?.. Onu anlatalım mı?..

80'li yılların orta yerlerinde bir gün, Beyrut'ta paralı askerlik yapan Türklerle ilgili bir fotoröportaj getirip sundum Arda Uskan'a. O, *Nokta*'nın başındaki adam, ben o dönem serbest çalışan bir fotoğrafçıydım. Arda fotoğraflara baktı baktı baktı. Sonra yüzünü gülüş gülüş yapıp "İyi be hocam. Valla iyi iş bu. Dur Ercan Bey'e göstereyim" deyip uzaklaştı yanımdan.

O ne surat Arda?..

Heyecanla, telaşla, sıkıntıyla slalom yapan bir ruh durumuyla epey bekledim oralarda. Arda bir süre sonra suratı iki karış geldi içeriden.

"Ne oldu be arap? Beğenmedi mi Ercan Bey?"

"Yok be arkadaş. Aksine çok beğendi."

"Eee! Ne bu surat?"

"Yav Savaş biz bunu alırsak kapaktan çakacağız. İçeri 6-7 sayfa yapacağız..."

"Eee?.."

"Ama bu işin karşılığını vermemiz zor sana. Yani az versek sana, çok versek bize zor."

Rüzgâr gibi eve gidiş

Sonrasında olana ister gülün, ister şaşırın. O röportajı bir ütü masası karşılığı verdim ben Ercan Bey'e. Arda'yla anında pratik bir çözüm geliştirdik. Takas yöntemi uygulayacaktık. Birlikte *Nokta*'ya kardeş dergilerden birinin promosyon malzemelerinin olduğu depoya indik. Bir dolu alet edavat arasından gıcır gıcır bir ütü masası seçtim ve aldım. Eve de şişine şişine gidip, karıma rüzgâr yaparak koydum kenara ütü masasını. "Bak bir de benim fotoğraflarıma beş para etmez dersin" dedim, kıkırdaştık.

Alışmışım bir kere

Sonra epey bir zaman daha sürdü bizim takas yöntemi. Ben çeşitli ülkelerde kanlı barutlu işlere gidiyor, döndüğümde soluğu Arda'nın yanında alıyor, Türkiye haklarını *Nokta*'ya devrediyordum o işlerin. Arda para bile teklif etse, asla almayıp, doğruca depoya iniyor, mal seçiyordum kendime. Bir keresinde oğlum için bir mini bisiklet, diğerinde anneme renkli bir abajur, kardeşim için İngilizce öğrenme seti, iki hafta sürecek bir iş karşılığında ise portatif bulaşık makinesi almıştım.

Yıllar geçti üstünden

Aradan yıllar geçti. 1993'te atv yayına başladı. Kanala programcı adayı olarak çağrıldığımda ilk görüşmeyi Ercan Bey ve Zülfü Livaneli'yle yaptık. Üç program yapacaktım denenmek için. Beğenilirse devam edecektik. Alelacele kurduğum ekiple 15 gün içinde hazırlandık ve ilk "A Takımı" yayınını gerçekleştirdik. Ertesi gün odasına çağırttı beni Ercan Bey. Yayındaki tarzı, duruşu sevmişti, öyle diyordu.

Işık içinde yatın

Sonra ekledi; "Seninle üç yıllık mukavele yapacağız. Ne düşünürsün?" dedi. Gülümsedim. "Çok sevindim efendim. Çok gururlandım. Lakin... Lakin ütü masasına, abajura filan olmaz Ercan Bey. Aman ha!" dedim. Önce garipseyip şöyle bir süzdü beni. Sonra hemen hatırlayıp kahkahayı bastı. Ve telefona gitti eli. "Dur şunu Arda'ya da söyleyeyim de o da gülsün" dedi. O gün çok gül-

müştük evet. Dün ise... Neyse... Siz karamsarlığı sevmezdiniz Ercan Bey. Öyleyse öyleyse güle güle. Hiçbirimiz, sizi hiç unutmayacağız. Işık içinde yatın, güle güle...

Savaş Ay

Güle güle...

4.30...

Neden uyandığımı bilmiyorum. Gözlerim birden açıldı. Hayır, ne bir kâbus gördüm ne de bir ses duydum. 24 saat önce bu saatlerde her şey ne kadar normaldi...

4.45...

Nasıl oldu bu iş? Odanız ne kadar da habersizdi olanlardan. Ajandanız, derli toplu masanız, bir kenarda duran okumakta olduğunuz kitap...

Kapıda seyrettim bir süre. Asansörden çıkıp odanıza doğru yöneldiğimde önce televizyonu görürdüm. Eğer açıksa buradasınız ve konuşmak için vaktiniz var demekti... Kapıda bir an durup beklerdim beni çağırın diye... O anlarda Gül Hanım genellikle telefonlara boğulmuş olurdu. Dün gece televizyonda boynunda gazetenin kimlik kartı, ambulansın başında çırpınırken gördüm Gül Hanım'ı...

5.00...

Acı olan ne biliyor musunuz? Herkesin ağladığı bir geçmiş var sizinle örülmüş. Belki de bir tek ben varım geleceğe dair bir ortaklık yaptığımız. Öyle kırık ki her yanım... Bir sürü şey planlamıştık. Ben şimdi bunları kime anlatacağım? Dersimi çalışıyordum. Size söz verdiğim gibi zayıflıyordum... Niye böyle oldu?

Rüya...

5.30...

Dün sabah evden çıkarken öğleden sonra size uğramayı düşünüyordum. Kaç haftadır görmemiştim sizi. Aldığım notları hazırladım. Güzel giyindim. "Hep böyle görmek isterdiniz" çevrenizdekileri. Bakımlı, şık... Sonra ne oldu, erteleyiverdim size uğramayı. Ertesi gün uğrarım diye düşündüm. Her zaman ertelediğim bir sürü şey gibi... Belki kazaya tanık olacaktım o saatlerde... Belki sizi görmeye hiç alışık olmadığım gibi görecektim. Bilmiyorum... Bilmiyorum...

6.00...

Geçen hafta gördüğüm rüya bu muydu acaba? Taksim'de yolun ortasında kocaman bir araba. Etrafta mahşerî bir kalabalık. Arabanın içinde biri yatıyor. Bir kaza olmuş. Yaralıymış içindeki. Ağlayarak koşarak arabaya ulaşmaya çalışıyorum. Arabanın için-

deki yaralı benim bir yakınımmış... Arabanın kapısını açtığımda gördüğüm kişiyi bir türlü tanıyamıyorum. Ağlıyorum, ama bir türlü kim olduğunu çıkaramadığım erkek "Yaralandım, ama canım çok acımadı, hadi gidiyorum ben" diyor. Çok üzülüyorum ama bir türlü hatırlayamıyorum, kim bu adam?..

7.00...

Sabah haberlerinde hep siz varsınız. "Türk kültür hayatının devi aramızdan ayrıldı" diyorlar... Gazetelerin birinci sayfalarında fotoğraflarınız gülümsüyor. Dün bu saatlerde aklınıza gelir miydi bütün bunlar?..

9.00...

Gazetede vedalaşacakmışız... Hiç sevmezdiniz bu siyah elbiseleri...

11.30...

Son kez durdunuz kurduğunuz son kalenin kapısında. Binanın camlarından çiçekler yağdı üzerinize. Zafer Bey, Tayfun Bey, Serdar Bey... Çocuklar gibi ağlıyorlardı... Bir oyun arkadaşımız taşındı bu mahalleden. Yakalarımızdaki resim çekilirken ne düşünmüştünüz acaba? Gittiniz...

11.50

Kendimle gurur duymama sebep olmasaydınız bile, hep düşlediğim işlerden birini, benimle bir dergiyi hayata geçirme kararını almasaydınız bile; destekleyen, onaylayan sözcükleriniz olmasaydı ve hatta ben hiç tanımamış olsaydım bile sizi hep çok sevecektim. Ben sizi, emeklerinizi, yaptıklarınızı yıllardır seviyordum, ama sizin bundan haberiniz yoktu.

Şimdi Teşvikiye Camii'ne gidiyoruz...

Ne kadar da yarım kaldı her şey...

Güle güle sevgili Ercan Arıklı...

Güle güle...

İclal Aydın

Ölüme lafım yok, ama "cinayet"lere sessiz kalabilir miyiz ?

Ölümü yok sayanlardan değil, dost kılanlardan olmaya çalıştım hep.

Hayatın sadece "korkunç tesadüflerle sona erdiğine" inanmak isteyen modern zihniyetle içten içe çatıştım.

Gidenlerin geride bıraktığı boşluğu doldurmak imkânsız ve onları unutmak çok zor olsa da... Hayata gözlerini açmanın, bir

bakıma "ölüme doğmak" anlamı taşıdığını iyi bilen ve hissedenlerin yaşlarındayım.

Ölüm hepimizin limanına er geç uğrayıp demir atacak, gövdesi karanlık ama yelkenleri ak sessiz bir gemiydi.

Ama...

Ama kimi ölümler, kimi ölme biçimleri var ki, insanı kahrediyor! (Bunlara öldürme biçimleri demek daha doğru belki de...)

İnanamıyorsunuz.

Ne "ecel" kavramına uydurabiliyorsunuz bu ölümleri ne de acınızın üzerine "kader" merhemi sürebiliyorsunuz.

Çünkü ya insanın insana haksızlığı bu ölümlere damgasını vuruyor ya da garip bir uygunsuzluk hissi gelip yerleşiyor içinize...

Ercan Arıklı'yı böyle kaybettik.

Gazete binamızın hemen önündeki yaya geçidinde...

Başka nereden geçmek doğrudur? Karşıdan karşıya geçmek için en mantıklı tercih başka neresi olabilir?

İşte tam o sırada bir otobüs Ercan Arıklı'nın üzerinden geçti...

Kollarımıza aldığımız "kırık", kanlar içinde ve yine de her zamanki gibi hâlâ zarif bedeni yaya geçidinin on metre ötesine kadar sürüklenmişti.

Dün Okay'ın (Gönensin) yazdığı gibi, Ercan Bey, Ercan Abi, Ercan...

O gazetelerin, ajansların kelimelerini cilalayıp yazdıkları gibi "Türkiye'de modern yayıncılığın lideriydi, dergilerin efendisiydi, çok özel bir patron ve muhteşem bir insandı."

Evet! Gerçekten öyleydi. Hepsi doğru.

Fakat o insanın salı günü öğleden sonra İstanbul'un orta yerinde bir yaya geçidine adımını attığı da doğru...

Nokta'da çalıştığımız zamanlarda ona böyle hikâyeler anlatıp "Acaba yazıya döksek olur mu?" diye sorduğumuzda, "yavrucuğum" der, "Bu ne saçma hikâye!" diye tepki gösterirdi.

Sonra da biraz gazetecilik damarımızı kaşımak, biraz da ruh hallerimizi test etmek için gülerek devam ederdi: "İyi araştırmamışsınızdır. Olur mu hiç öyle şey!"

Gördünüz mü Ercan Bey, oldu öyle şey.

Bu ülkede, bu şehirde oluyor.

Daha neler oluyor...

Sadece birinin kafasını taşla ezene, birini kurşunla öldürene "Sen cinayet işledin" diyen kültür Tarihöncesi'ne aittir.

Oysa... Mesela yayalara hak tanımayan bir trafik düzenini sürdürmek başlı başına bir cinayettir.

Ne yazıktır ki vurdumduymazlığımız almış başını yürümüş.

Ve asıl acı olanı da şunu bilmek: insana değer vermenin temel maddî koşullarını önemsemediğimiz sürece böyle talihsiz kayıpların ardından daha çok gözyaşı dökeceğiz...

Haşmet Babaoğlu
5.6.2003, *Vatan*

Öteki dünya

Öleceğini bilen tek canlı insan... Ölümü bilen, ölüm hakkında düşünen tek canlı yine insan... Yaşam ölümün inkârı. Her aldığımız nefeste ölümü bir kez daha inkâr etmiş oluyoruz. Hem maddeden hem manen...

İnsan dünyadaki her şeyi tahayyül edebilir. Zengin olmayı, fakir olmayı, hasta olmayı, acı çekmeyi, mutlu olmayı, âşık olmayı, yalnızlığı, kalabalığı... Doğru ya da yanlış herkesin yerine insan kendini koyabilir, ne yaşadığını ne hissettiğini düşünebilir... Bilemediğimiz, bilemeyeceğimiz tek şey ölümün ne olduğu...

İşte bu noktada Allah'a inanmaktan başka yapabileceğimiz hiçbir şey yok. Onun söylediklerine inanmak durumundayız. "Ölüm nedir" sorusuna cevap veren bir tek Allah çünkü. Basında olan herkesin Ercan Arıklı'yla bir anısı vardır. Bazılarının yakından bazılarının benim gibi uzaktan... Onun efsane kişiliğini bu mesleğe girdiğim günden beri dinlerim, onu yakından tanımış kişilerden... Şunu sever, bunu sevmez, böyle konuşur, böyle davranır. Yıllarca onunla muhteşem bir karşılaşma hayal etmiştim. En güzel, en havalı olduğum bir anda karşılaşmayı dilemiştim. Kafamda senaryolar yazmıştım. Karşılaştığımız anda onu etkilemek için söyleyeceğim uyduruk ama çok havalı şeyler... Şurada okudum, burada tatil yaptım, şurada şunu yedim gibi çocukça şeyler...

Hakiki bir Bridget Jones vakası (bahtsız deveyi çölde kutup ayısı düdükler) olduğum için karşılaşmamız elbette ki muhteşem olmadı. Bırak muhteşemliği hakiki bir rezillik şeklindeydi. *Sabah*'ta çalışıyordum. Bir yıldır aynı binadayız ama hiç karşılaşmamışız. O beni sadece yazılarımdan tanıyordu, ben de fotoğrafından... Üstümün başımın en döküldüğü, en makyajsız, en paspal olduğum bir günde, resmen temizlik yapan bir kadın kadar korkunç göründüğüm bir günde beni odasına çağırdı!... Kredi kartımı son sınırına kadar kullanmaya, deliler gibi borçlanıp üstüme başıma düzgün bir şeyler almaya razıydım, ama on dakika içinde bekliyordu... Etrafımda benim bedenimde düzgün giyinmiş tek

bir kız da yoktu o anda. Hani hiç olmazsa başkasının giysilerini giyeyim öyle gideyim... "Emanet etkileyiciliğe" bile razıydım...

Öyle buruşuk bir gömlek, ona hiç uymayan ve beni olduğumdan on kilo daha şişman gösteren, olur ya öyle, giyecek hiçbir şey kalmayınca rafın en altından "hiç olmazsa temiz" diye giydiğiniz bir pantolon... Kısacası süklüm püklüm gittim odasına... Bana bakıp tatlı tatlı gülümsedi... "Bir insan bu kadar kötü nasıl giyinebilir?" diye aklından geçirdiğinden yüzde yüz eminim... Elbette ki kibarlığından bir şey belli etmedi... Dergilerinden birinde yazmamı istiyordu...

İş tabiî ki olmadı... Ben kıyafetime yormuştum. "İşte" dediydim, "Ulus Pazarı'ndan giyinirsen böyle olur..." Yıllar sonra öğrendim ki kıyafetimle ilgisi bile yokmuş. Başka nedenler yüzünden sonradan vazgeçmiş... Sonra tabiî çok karşılaştık... O "korkunç giyinen kadın" intibaını kafasından silebildim mi asla öğrenemedim...

Şimdi en şık giysilerimle cenazesine gideceğim... Öteki dünyada da dergicilik yapılıyorsa, belki bu sefer işi kaparım. Kim bilebilir ki...

Tuğçe Baran

Bir Ercan Arıklı vardı!

Ercan Arıklı, *Time* dergisini kuran Luce'a mı, yoksa *Playboy*'un kurucusu Heffner'e mi daha çok benzemek isterdi, bilemiyorum... Bildiğim bir şey varsa, o da Ercan Arıklı'nın her tür dergiciliğin Türk basınında öncülerinden olduğudur. Ercan'la 1965'te tanıştık ve arkadaş olduk... Yurtdışında eğitimini tamamlamış ve Türkiye'ye dönüşünde, İBM'de çalışmaya başlamıştı. *Cumhuriyet*'te birlikte çalıştığımız İsmail Cem'in de bacanağıydı... Sonunda İBM'den ayrıldı ve yayıncılık mesleğini seçti... İlk haftalık dergi-gazete, *ABC* oldu... Ardından ansiklopedi yayıncılığı, derken *Nokta*, *Kadınca*, *Erkekçe*, "Gelişim Yayınları" geldi... 1975'te İsmail Cem'le birlikte *Politika* gazetesi girişimi yer alır... *Sabah* Grubu'nun dergilerini de Ercan Arıklı başlattı... *Aktüel*'i hâlâ okuyoruz... *Vatan* bünyesinde de, *Haftalık*'ı başlatmıştı... Ercan Arıklı'yla arkadaşlığımız yıllarca, sarsılmadan devam etti... Yazık ki aramıza, 28 şubat süreci girdi... Bu süreç, kimlerin arasına girmedi ki? Ama ölümden öteye köy yok ki... Arkadaşlarının arkasında durmasını bilen, iyi ve kötü günlerde hep yanınızda duran, verici bir insandı... Kolejdeki sınıf arkadaşlarından başlayıp, basın hayatında edindiği dostlara uzanan, çok geniş bir çevreye

sahipti... Pek çok genç gazeteci, Ercan Arıklı'nın kurduğu dergilerde isim yaptı... Çok insana iş yarattı... Ona rahmet diliyorum... Ercan Arıklı'yı, bir dost insan olarak çok severdim...

Mehmet Barlas
5.6.2003, *Sabah*

Ercan Arıklı

Türk basını değerli öncülerinden birini daha kaybetti. Ercan Arıklı'yı kaybetmek bir üzüntü, şehir içinde bir otobüsün altında kaybetmiş olmak ayrı bir üzüntü.

Ercan Arıklı, Türk basınının gelişmesine, modernleşmesine, Avrupa standartlarını yakalamasına sessizce katkıda bulunmuş öncü girişimcilerden biriydi.

Okuma alışkanlığının düşük olduğu toplumumuzda dergiyi ve dergiciliği yaratıcı kişiliğiyle kabul ettirmiş, böylece dergiciliğin ayrı bir sektör olabileceğini kanıtlamış bir meslek büyüğümüzdü.

Yokluğunun yaratacağı boşluk da büyük olacaktır.

Bugün basında kalem oynatan birçok meslektaşımızın, mesleğe girişinde ve gelişmesinde önemli katkısı olmuştur Ercan Arıklı'nın. Her zaman güven veren, özendiren, güç katan tavırlarıyla başta gazeteciler olmak üzere çalıştığı insanların başarılarında önemli pay sahibidir Arıklı.

Benim meslek yaşamımda da özel bir yeri vardır. Türk basınında olay yaratan *Nokta* dergisiyle nasıl bir gazetecilik yapmak istediğini henüz proje aşamasında kendisinden dinlemiştim. İkna gücü, gazetecilik heyecanı, Türk toplumunu ve okurunu analizi beni çok etkilemişti. Bu projede görev almayı onu dinledikten sonra kabul etmiş ve eski mesleğimden ayrılarak *Nokta* dergisiyle yeniden basına dönme kararı almıştım.

Nokta dergisi çok kısa bir süre içinde Ercan Arıklı'nın proje aşamasında anlattığı gibi yaşama geçti, hedeflediği işlevi gördü ve basında saygın bir yere ulaştı. *Nokta*, birçok meslektaşımızın yetiştiği iyi bir okul işlevi de gördü aynı zamanda...

Şimdi, 63 yaşında yeni bir dergi projesini yaşama geçirdiği bugünlerde, kabullenilmesi zor bir trafik kazasında kaybettik onu...

Türkiye'de yaşamanın tesadüf olduğunu, kentleşmeyi beceremediğimizi, kuralsızlığı kural haline getirdiğimizi, insana hak ettiği değeri vermediğimizi kanıtlarcasına... Bir yılda, bir depremden, bir savaştan çok daha fazla insanını trafikte yitiren bir ülke olduğumuzu anımsayınca, geriye söyleyecek bir şey kalmıyor.

Her kayıpta söylenip duruyoruz, işte...
Bir dahaki kayba kadar da unutuyoruz.
Kurallar kâğıt üstünde, insanlar yol üstünde kalıp gidiyor...
Allah rahmet eylesin...
Türkiye'nin başı sağolsun...

Fikret Bilâ

Kaza geçiren Ercan Arıklı değilmiş!

Dün çok garip bir şey oldu! New York'tan bir okul arkadaşım aradı ve az önce eski patronumla bir davette tanıştığını, dergilerden bahsederken konunun bana geldiğini, şu anda yanında olduğunu, görüşmek isteyip istemediğimi sordu! Telefonun ucunda Ercan Arıklı vardı! Aramızdaki konuşmayı özetleyerek size aktarmak istiyorum:

Hay Allah, ben bu serseme söyledim kimseyle görüşmem diye ama yine aramış, getirdi telefonu elime tutuşturdu. Ne haberler?

Nasıl ne haberler? Şok geçiriyorum Ercan Bey! Sizin cenazenize gittik, duman olduk, siz ölmediniz mi?

Bak... Peki bak, anlatacağım ama aramızda kalsın ha!

Tamam, anlatın, ölmediniz mi?

Yavrucuğum, geçen sene de konuşmuştuk. Benim niyetim artık her şeyi bırakıp sıcak, güzel bir yerlere, Bali'ye maliye yerleşmekti, biliyorsun. Bu son birkaç yıl tatsız geçti. O akşamüstü, baktım yine İstanbul'a sıcak basmış. Kalkıp Bodrum'a gitsen, artık o da sıktı. Aynı yerler, aynı insanlar, etraf da yaşlandı! Yarın öbür gün deprem olacak, bilmem ne. Kendi kendime dedim ki, hayat kısa, burada hıyar gibi yaşlanacağımıza, gidip uzuun bir tatil yapayım, her yıl başka bir yerde yaşarım.

Ölen kimdi peki?

Sen beni dinle. Tam bunları düşünüyorum, bir yandan da yürüyorum, karşıdaki pastanenin önüne gelmişim. Dur dedim şuradan biraz krokan alayım. Yahu hakikaten nefis yapıyorlar.

Ercan Bey kalp krizi geçiriyorum, sadede gelelim.

Bak şimdi gençsin tahammül ediyorlardır, ama yaşlanınca böyle herkesin sözünü kesersen bayıltırsın insanları söyleyeyim!

Tamam, dinliyorum.

Ben krokan alırken bir bağırış çağırış oldu. Adamın birine otobüs çarpmış. Fakat yavrucuğum, hakikaten inanılmaz, tipi, üstü, başı aynı ben. Dedim ki, bunun gibi fırsat bir daha ele geçmez. Atla git. Allahaısmarladık seremonisi, her gittiğin yerden onu bunu

ara, geyik yap. İkide bir telefon mesajı denen sinir şeyle, e-mail' le, derginin, gazetenin tirajını, kapağını, sinirleneceğim, kafanda yine iş, buradan kopamayacaksın. Hemen karar verdim. Eşya bile toplamadım, buradan alıyorum.

Yahu süründürdünüz bizi.

Bana bak, nasıldı cenaze?

Kalabalıktı. Herkes oradaydı valla, cenaze değil parti olsa çok eğlenirdiniz.

Kızım, asıl eğlence buralarda vallahi, başka bir şey. Yeni dergiler falan çıkarmışlar, muhteşem kitaplar aldım. Esas burası. Bakayım bir süre sonra tatilden sıkılırsam yepyeni bir konseptle buralarda dergi çıkarmayı düşünüyorum.

Aşkolsun yahu, nasıl ağladık.

Eh tabiî, iyice ağlasaydınız, ayıp denen bir şey var! (Gülüyor.) Öyle çirkin erkek kalabalığı falan yoktu değil mi?

Yok, hatta daha çok kadındı galiba!

İyi, aferin! Şık mıydı herkes?

Yahu süründük diyorum, ne şıklığı?

Bırak tıraşı yavrucuğum Allah aşkına!

Şimdi New York'ta mı yaşayacaksınız?

Dur bakalım araştırıyorum şimdi. Önce bir Güney Amerika'ya geçeyim diyorum. Hep sıcak yerleri gezeceğim. Sen bana şu Mauritus'da bir restorandan bahsetmiştin, söyle bakayım onu.

Alain Ducasse'in yeriydi, bir otelin içinde. Ercan Bey, dergiler ne olacak peki?

Bak ben sana bir şey söyleyeyim, bu kadar zamandır benimle çalışan insanlar, hâlâ bensiz bu işi yapamıyorlarsa ne halleri varsa görsünler zaten! Sizleri yetiştirdik yavrucuğum, göreceğiz bakalım o kadar ukalalığınızın altında hakikaten bir şeyler var mı?

Göreceğiz tabiî, merak etmeyin! Üzülerek şunu açıklıyorum, ben bu konuşmayı köşemde yazacağım.

Alçaklık etme!

Ne yapalım, bu işi siz öğrettiniz. Yazmazsam çatlarım.

İnanmazlar.

Olsun.

İyi hadi yaz, peki. Büyük sükse yaparsın ben sana söyleyeyim. Parçalı yaz bari, rahat okunsun.

Soru cevap düşünüyorum.

O da iyi. Bana bak, usturuplu yaz yalnız, bir daha dönmeyeceğim diye rezil etme beni. Dedikodu bölümlerini falan çıkar.

Tabiî, biraz sansürleyeceğim.

Hadi yavrucuğum, bu kızın telefonu kapanacak. Bir de, bak şu gag'da seni üstten çekmesinler, tanımasam kim bu bastıbacak şey derim. Muhakkak söyle bak. Hadi canım bye bye.

Bir daha görüşemezsek iyi eğlenceler, iyi tatiller Ercan Bey. Ama herhalde görüşürüz, hepimizin uzun vadede planı aynı...

Gülse Birsel
8.6.2003, *Sabah*

Ortaokul sıralarından beri hep "gazeteci olacağım" derdi

Çocukluk döneminde başlayan, hiç, ama hiç kesintisiz 50 yılı bulan bir arkadaşlığın anıları... Hayatın her döneminde, acıları ve mutlulukları paylaşmanın arkadaşlığı. Ortaokul, lise, üniversite, daha sonra birlikte yayımladığımız bir dergi, bir gazete, sonra Ercan'ın yayıncılıkta ısrarı, başarısı...

Ortaokul ve lisede sınıfın en sevilen, aynı zamanda en hareketli öğrencisiydi. Fazla ders çalışmazdı, ama zekâsıyla sonuç alırdı. Ercan, ortaokul sıralarından beri hep "gazeteci" olacağını söylerdi. 15 yaşlarındaydık, okulun haftalık gazetesinde "yazı işleri müdürü" Ercan'dı. Hiç değişmedi. Meslek hayatında aklına koyduğu her şeyi başardı.

Ercan benim çok, çok yakınımdı. Kardeşim gibi desem, "gibi" fazla olacak.

Ercan"ın "ardından" bir şeyler söylemek çok zor. Her zaman öylesine hayat doluydu; geçmişi, hatta günü değil, hep geleceği yaşardı. Sürekli yeniliği arayan, proje üreten, bir yayını başardığında, hemen yenisini planlayan bir kişilikti. Ercan için "di'li geçmiş" kullanmak çok zor.

İsmail Cem

Hayatın efendisi, dergilerin efendisi!

San Francisco'daki bir barda Ahmet Altan'a bir gece vakti sarhoş bir orospu sorar, "Kim kendi hayatının efendisidir?" diye...

Şöyle devam eder yazı:

"Yıllarca, San Francisco'lu sarhoş bir orospudan kaptığım bir hastalık gibi o tuhaf sorudan hiç kurtulamadım, gençliğimin büyük bir kısmında rastladığım insanlara, 'Acaba kendi hayatının efendisi mi?' diye baktım. 'Kim kendi hayatının efendisidir ?' diye sordum.

Hayatını yalnızca kendi istekleriyle yaşayabilen, kaderine ve

geleceğine hükmedebilen kim vardı, kim, 'Hayatımı kendi isteklerimle biçimlendirdim' diyebiliyordu.

Kaç isteğimiz gerçekleşmeden kalmıştı, kaç isteğimizden gizlice vazgeçmiştik, geride kalan yıllarda kaç gerçekleşmemiş istek boynu bükük bir halde terk edilmişti. Başka hangi isteklerimizden vazgeçecektik? Ne diye kendi isteklerimizi gerçekleştiremiyor, hayatımızın efendisi olamıyorduk? Ve eğer hayatımızın efendisi biz değilsek, kimdi?"

Ahmet Altan'ın bu yazısını, Ercan Arıklı'nın çıkardığı en güzel dergilerden biri olan *Aktüel*'de okumuş, kesip bir kenara ayırmıştım. Sabahın köründe bilgisayarın başına oturunca aklıma o soru takıldı:

Kim kendi hayatının efendisidir?

İnsanın kendi yaşamını kendi istekleriyle biçimlendirmesi... Sevgili Ercan böylesini isterdi. Halk otobüsünün altında kaldı. Bir varsın, bir yoksun! Zamanın acımasız akışı, hiç kimseyi bırakmıyor ki kendi hayatının efendisi olsun...

Hürriyet'in başlığı güzel:

"Dergilerin efendisi öldü."

Bülent Korman'ın deyişiyle:

"Modern Türk dergiciliğinin babası..."

Evet öyle.

Her ölüm kendi acısını getirir.

Ercan'ınki de öyle oldu.

Zafer Mutlu'nun odası.

Hüzün dolu bir akşam.

Vatan'ın sürmanşetine oturmuş ölüm haberinde en yakışıklı fotoğrafını mı seçmişler, ona bakıyorum. Ali Kırca, ölüm haberini okuyup gelmiş. Mehmet Barlas, televizyondaki programını yarıda kesip ölüm haberini vermiş, sonra Mustafa Denizli'yle Ercan'ı konuşmuşlar.

Zülfü Livaneli, Bodrum'daki hafta sonunu anlatıyor. Ercan, son bebeği *Haftalık*'ın kapak konularından söz etmiş. "Kendisinin kapak olacağını nereden bilsin" diyordu Zülfü...

Selahattin Duman, kapak yazısını yeni bitirmiş bir köşede, kendisine yakışmayan ya da ona iğreti bir sessizlikle öyle dikilmiş dinliyor.

Ölüm ilanları geldi.

Elden ele dolaştı. Gazetenin önünde yapılacak törenin notunu Tayfun Devecioğlu el yazısıyla ekledi, aşağı gönderdi. Gazeteci milleti böyledir. Bir ferdini kaybedince, acısını içinde hissederken

görevini de yapacak. En anlamlı fotoğrafı seçecek, cuk oturan bir başlık bulacak, ölüm haberini okuyacak, yaşamöyküsünü yazacak, ölüm ilanının çerçevesine, hurufat seçimine özen gösterecek.

Konuşuyoruz. Hatıralar bir dipsiz kuyu gibi hepimizi içine çekiyor. Zamanın acımasızlığı... Ölümlülük... Çaresizlik... Bir varsın bir yoksun! Bunun için yakaladığın anı yaşamanın önemi...

O soru kafamın içinde dolaşıyor:

Hayatın efendisi olmak!

Birkaç gün önce demiş ki:

"Bak Zafer, bu hayatta daha kaç Bodrum hafta sonumuz kaldı ki... Şu dergiyi de oturtayım, her hafta sonu aşağıya gidelim."

Hayatının efendisi olamadı!

Kimse olamıyor zaten.

Ama dergilerin efendisi oldu.

Sabahın köründe Mario Levi'nin *Bir Şehre Gidememek*'i elimde. Kitapta altını çizdiğim yerlere bakıyorum:

"Seneler geçer, geride kalan onca sözcüğe rağmen nerede olduğunuzu bir türlü kestiremezsiniz. Ama sonuç ne olursa olsun, yaşadıklarınızın tümü bir özleme tutsaklıktır, bunu çok iyi bilirsiniz. 'Parantez kapanır', bir nokta konur."

Sevgili Ercan, seni çok özleyeceğim, ama çok da anacağım kardeşim.

Hasan Cemal

Kader konuşmadık

Masanın üzerinde bir not: "Devrim Sevimay, *Haftalık* adlı dergi için röportaj yapmak istiyor, bu konuda Ercan Arıklı sizinle görüşmüş."

Devrim Sevimay'ın cep telefonu numarası... Tarih, 03 haziran 2003."

Yani, Ercan'ı yitirdiğimiz gün.

Gerçekten *Haftalık* dergisinin sahibi ve *Hürriyet*'in manşetindeki tanımıyla, dergilerin efendisi Ercan Arıklı'yı en son geçen hafta cuma akşamı görmüştüm.

Yayımlamakta olduğu *Haftalık*'tan geleceklerini, bana kadınlar konusunda soru soracaklarını söyledi.

"Sen varken bu konuda kim konuşabilir" diye takıldım.

"Yok yok... Konuşursun artık" derken eli omzumdaydı. Gülümseyerek, gene dostça bakıyordu.

Ayaküstü biraz özel konulardan, biraz *Haftalık*'tan söz ettik.

Onunla son konuşmamızmış...

Bir soylu

Mayıs 1974... Antalya, Kemer'de ilk ve tek tatil köyü İtalyanlar tarafından açılıyor. Bir grup dost, biz de oradayız. Kızlar, bir genç adamın peşindeler.

Uzun boylu, gözlüklü, dik ve zarif yürüyen, nezaket, ilgi ve ironiyle harmanlanmış gülümseyişli o adam, Ercan Arıklı.

Çoksatan ansiklopedileriyle, yayıncılıkta devrim yapmış.

Birkaç yıl önce çok büyük bir acı geçirdiğini de dinlemiştim.

İsmail Cem ve her cuma bir araya geldiği arkadaş grubundan merhum Haluk Ferhatoğlu gibi ortak dostlarımız vardı. Tanıştık...

Arkadaşlık çeyrek yüzyıl boyunca sürdü.

Sık görüşmedik ama sıkı dost olduk.

Size nasıl geliyorsa öyledir

Ercan Arıklı az sayıda "yaşam bilgesinden" biriydi.

Sorunu dinler, netleştirir, akılcı çözümler önerirdi.

Konuşulanlar kesinlikle iki kişi arasında kalırdı.

Kimiyle bu değeri paylaştığım, kimilerini başkalarından dinlediğim böyle birkaç isimden biri kaybettiğimiz Feyyaz Tokar'dı.

Başka?

Bizim dünyamızdan Türker İnanoğlu.

Can Kıraç ve İshak Alaton...

Ercan, en zorlu konuların üzerinde yükselebilirdi.

Dostluğunu karşılıksız verirdi.

Sağlıktan yaşam mühendisliğine... Estetikten, yayımladığı dergilere kadar, her konunun kitaplarını okur, teorisini yapar, kafasında ürettiği sentezlerle uygulamaya koyardı.

En iyi olan profesyonelleri bilir ya da bulurdu.

İleride en iyi olacak gençleri de sezer, onlarla çalışırdı.

Yaşamı severdi, yaşamın tadını çıkarırdı.

Klasikti

Dostlukları gibi zevkleri de kalıcıydı.

Gençlik yıllarından bu yana İngiltere'de hep aynı terziden, aynı modelle giyinirdi. Göğsünde E. A. yazılı gömleklerinin yakası hep aynıydı. Aynı model pabuçlardan bazen birkaç tane alırdı. Değiştirip yenisini kullanmaya başladığı belli olmazdı. Uçak yolculuklarında, deri siyah el çantasında lacivert bir süveter ve kitabı mutlaka olurdu.

Defterinde, yeni bir başlangıç yapacağı, yemek önerisini geri çevirmeyeceğine emin olduğu kadınların telefon numaraları bulunurdu.

Yaşamına çok aşk girdi... İmrendirecek kadar.

GS'ye "hayır"

Üç yıl kadar önceydi.

GS'ye başkan adayı aranıyordu.

Adaylar sıralanırken "Ercan Anıklı" adı ortaya atıldı.

Ancak Ercan, öneriyi kabul etmedi.

Sonraları "nedenini" bana şöyle açıklamıştı:

"Artık hayatın tadını çıkarma yaşındayız..."

Elbette bu söylemin kapsamında art arda yayımladığı dergileri de vardı.

Son yıllarda, banka davaları nedeniyle üzülmüş, ama hiç ilgisi olmadığı, sonunda mahkemece saptanmıştı.

Yaşama yeni projelerle yeni açılım yapmaktaydı.

Pisi pisine gitti.

Sorumsuz ve "o sırada dalgın olduğunu" söyleyen otobüs şoförü, onu yaşamdan kopardı.

Yaya geçidindeki Ercan, otobüsün üstüne geldiğini görünce, elini kaldırarak "dur" işareti yapmış. Ama gören kim!

Çarpmış... Metrelerce sürüklemiş.

Cinayet!

Bütün çağdaş ülkelerde, bir yaya yola adım attığında araçlar durur. Bu, kesin kuraldır. Bizde ise taşıt insandan üstündür. Yaya geçitlerinde bile can alır. Hele belediyelerin taşeronu, halk otobüsleri...

Güneri Cıvaoğlu

Ne var ne çok Ercan Bey?

Tabiî ki biliyorsunuz Ercan Bey; pardon, bu kez sizin istediğiniz gibi olsun: BİLİYORSUN. Bugün sektörde mevcut, tuşesi bizzat senin tezgâhında dokunmuş, karizma kurbanı kadınların tümü gibi, elbette ben de sana, ezelden ebede vurgundum.

Dorian Gray'in Portresi'nin gizli ve esas başkahramanı Lord Henry Wotton'ı andıran hafif kinik, ama yine de baldan tatlı espri anlayışın ve aklındakini söylemekten caymaz düzlüğünün yanında eşsiz zarafetinle... Ben bir şeycik sormadan, bana aşkımızın karşılıklı olduğunu söyler dururdun... Yüzünde her dem şık

bir aksesuvar gibi taşıdığın o gıcır istihza... Hakikaten öyle mi? Öyle olduğunu söyle Ercan?

Dört yaşındayken can sıkıntısından kendi kendime okumayazma öğrenmiş, gazeteci olmak istediğimi daha ilkokuldayken bilmiş, gazeteci olmak için gazetecilik okumak gerektiği şeklinde gerzek bir fikrin peşine takılıp ÖSYS'de İletişim Fakültesi'ni tek geçmiş, gafletimin ayırdına varır varmaz okulu terk edip alaylı tayfaya yazılmaya karar vermiş, 93 şubatında, 21'imdeyken, sonradan *Esquire* olacak *MR* dergisinde çalışmaya başlamıştım.

Patronun sen olduğunu, karizma katsayısının ebedî ve edebî boyutlara vardığını görür görmez, nihayet isabetli bir karar aldığıma uyanmış, sevindirik olmuştum. Kıs kıs ifadenden anlamıştım; ne sersem sepelek bir kız çocuğuydum, çok mu gülünçtüm Ercan?

Ömrümün vesilesisin sen. 23'ümde senin yüzünden köşe yazarı oldum. Yabancı dergilerinin kapak spotlarından konu ve başlık çıkarmayı senden öğrendim.

Tadı damağımda kalan kavgalarımın hemen hepsini seninle ettim. 10 yıl boyunca neredeyse yalnızca güvenliğinde ve kafeteryasında çalışmadığım *Sabah* binasında, düzenli aralıklarla ve kafa yedirten bir öfkeyle ettiğim her istifada, senin tavına aldanıp gerisin geri döndüm.

Çalışmaya başladığım sene, hani neredeyse dazlak kıvamında kısa saçlarımı, senin rica kisvesi altındaki emrinle uzattım. Mütemadiyen ayrılmaya çalıştığım sevgilimle, her seferinde senin yüzünden barıştım: "Bebeğim, oğlan perişan; yine buruşturmuşsun. Ama yavrucuğum, sen de normal bi şi diilsin ki. Bak sana bir şey söyleyeyim mi? Bu civarda seni başkası kesmez, vallahi sıkıntıdan patlarsın. Aklını başına devşir, sen daha bana lazımsın! Zayıfladın mı sen bakiim? Hem şu saçlarını niye hiç açmıyorsun? Ben seni bir yemeğe çıkarayım. Peki şimdilerde ne okuyorsun?" Bana habire biyografi kitabı yazdırmaya çalışırdın. Müsaaden olursa seninkini yazmak boynumun borcudur; ahdım olabilir mi Ercan?

O meşum salı, aylardan beri ilk kez, seni telefonla arama gayretindeydim. Sana birkaç andavalı şikâyet edecek, akıl danışacak, dahilî, espri paslaşacak, bu arada kısa günün kârı babında sesini ve kahkahanı duyacaktım.

Sen hattın ucunda müstehzi ifadenle dinleyecek, ardından; "Yavrucuğum sersem misin; tabiî ki hallederiz. Geç bunları bir kalem bebeğim, yeni dedikodulardan ne haberler? Ne var ne çok?" diye

soracaktın. 15 dakika aralıksız, deli bir hasret ve telaşla telefonunu tuşladım; hiç olmazdın ama o gün kapsama alanı dışındaydın.

Tam kaderle birlikte sana da küsüyordum ki... Tam o anda yanımda biri, internetten yüksek sesle haberini okudu. Otobüsün altındaymışsın. Ben artık küsüm; haberin var mı, umurunda mı Ercan?

Kan sıçradı beynime, matbaa rezonansı şiddetiyle titriyorum. Benlikten, insanlıktan çıkmış vaziyetteyim; rezil rüsva oluyorum. Tepemden ayıplar nazarlarla baktığını, bir dua misali en içimden zikrettiğim adın gibi biliyorum.

Bu yazıyı okusan tiksinirdin herhalde. Arabeske düştüm fakat elimde değil, kendimi tutamıyorum. Sen başka bir konu öner Ercan?

Babamın haricinde, beni sinirimden ağlatmaya muktedir yegâne adamdın sen. Oysa günlerdir aklımdan sadece güzellikler geçiyor. Ve ne çok güzel anı birikmiş, içimden kendimi güllabici odunlarıyla ve hınçla dövmek geliyor. Sen hani bana kıyamazdın; nasıl kıydın Ercan?

En güzelini, seni uğurlarken, yine senin üslubunla Dürrin Ababay söyledi işte: "Yavrucuğum sersem misiniz? Yok adam halk otobüsünün altında kalmış, yok beyni kanamış, yok kalp damarları kopmuş. Boşversenize! İyi araştırmamışsınızdır siz. Âşık mâşıktır o herif; arazi olmaya çalışıyordur. Gidin, sorun, soruşturun. Doğrusunu bildirene sabahlama gecesinde benden bir şişe Petrus şarabı." Yine hangi kadınla flörttesin Ercan?

İnisiyalli gömleklerin, jilet gibi pantolonların, şırınşık ceketlerin, tabanları sanki bulutların üzerinde ilerliyormuşsun gibi gıcır gıcır ayakkabılarınla, yağmur altında ıslanmadan yürümeyi beceren, zıpkın gibi, adam gibi bir adamsın sen. Sana toprak sıçramaz. Hadi ordan, yeme bizi; ne zaman keseceksin mığın Ercan?

Ne var ne çok Ercan Bey; biraz da siz dedikodu verin bakalım? Peki başka? Peki başka? Peki başka?..

Ebru Çapa

Patronumun ruhuna Ship Ahoy'dan sesleniyorum

Üç gün diye geldik, fakat şu bu o oldu ve kaldık buralarda, arkadaşlar. Size bu satırları, deniz havluları asılı bir balkondan, hiç alışık olmadığım bir laptop'ın F/Q karmaşasının bağrından, üstelik de gözüme güneş girerken attırıyorum.

Yeşim Denizel'e yalvarıp üç gün daha izin kopartmaya çalış-

sam büyük ihtimalle beni mağdur etmezdi.

Ama Gülben Ergen bile acıdan çırpınarak ve Farrah Fawcett modeli saçlarını bir aşağı bir yukarı havalandırarak kendini Zafer Mutlu'nun kollarına atarken...

Habertürk'ün, tahammül uçlarını törpüleyen spiker çocukçağızı, çarpanın bir "halk otobüsü", yani nasıl da akıl almaz bir biçimde "halk otobüsü" olduğunu mütemadiyen tekrar eder (Hangisi çarpsa daha çok içinize sinerdi sahi? Ferrari? Porsche? Hummer?) aslında kim olduğunu pek de bilmediği birinin geçmişindeki temel taşları, solaryum yanığı kafasını ikide bir kopyaya çevirmesine rağmen, yine de yalan yanlış sıralarken... Bir adet "merhaba"dan öte hukuku olmayanlar, Adil Özkol'dan daha derin travmalar geçirirken...

Her meslekten politikacılar hastanede/cenazede "Ben de oradaydım"cılık oynarken...

"Başıma gelmiş" en müthiş patronumun ardından iki satır ahkâm kesme hakkımı kaptırmak istemedim.

Eski Gelişim günlerini bilmem. Efsanevî *Nokta* hikâyelerini sadece gıptayla dinlemişliğim vardır.

Bu işlerdeki tarihim, 1991 yazında o müthiş bir ekiple *Aktüel*'i çıkardıktan yaklaşık bir yıl sonra başlar.

Ki o zamanlar da büyük bir yakınlığımız olduğu iddia edilemez. Zira, nur içinde yatsın, bedeni 36'yı aşan kızları pek "prenses" addetmez!

Benim, onun kapsama alanına girmem, dört yıl filandır. Öyle evde oturur makarna sosu yaparken beni işe alan Alev Er, cilalayan, parlatan, assolist muamelesi yapan odur:

ERCAN ARIKLI.

"İdeal patron nasıl olur" diye sorsanız, belki birkaç küçük oynamayla size onu tarif ederim:

Zeki. Donanımlı. İşine âşık. Dünyaya açık. Ulaşılır. Sınırları zorlayan. Adam yerine koyan. Yüreklendiren. Yenilikçi. Kasmayan. Aptallığı aşağılayan. Başarıyı öven.

Vanity Fair'lerden, yabancı gazetelerden kestiği kupürleri getirir. O meşhur "Peki başka" kalıbıyla devamlı *push* eder. "İş" mesai saatleri içinde yerine getirilen bir mecburiyet değil, bir yaşam biçimidir onun için.

"İdeal erkek nasıl olur" diye sorsanız, belki birkaç küçük oynamayla, size yine onu tarif ederim:

Zeki. Zarif. Kültürlü. Eğlenceli. Yaşamdan zevk alan. Nerde nasıl davranacağını bilen. Havalı. Şık. İşini seven. Mücadeleci.

Flörtöz. Kıvamında alaycı. Sinemaya giden! Hayatından ne derece büyük bir trajedi geçmiş olursa olsun, dimdik ayakta kalan. Hayata delice asılan. Bir kadına kendini kadın gibi hissettiren. Cool. Tatlıyı seven!

Hiçbir aşk meşk ilişkiniz olmamasına rağmen, sizinle hep bir hoş flört halindedir. Güven verir. Karizma küpüdür. Sadece yaşadıklarından sonra hayata olan bağlılığı bile, insanda saygı uyandırır.

Ölüm, insanın hele yakınlarına, sevdiklerine hiç yakıştıramadığı bir iş. Haberini nerede alırsanız alın, koyuyor.

Ama tatildeyken, uzaktayken, insan daha bir tuhaf oluyor. Hafta sonu karşılaştık. Kazadan üç gün önce. Bodrum Türkbükü'nde. Ship Ahoy'da.

Müthiş görünüyordu. O kadar yakışıklı. O kadar havalı. "Yavrucuğum" dedi, "bu hafta seni yemeğe çıkarayım."

"Ayyyy hadi" dedim, "ama ben perşembe dönüyorum."

"Tamam bebeğim" dedi, "ben perşembe günü arıyorum seni."

Sonrası bildiğiniz hikâye.

Bazı ölümlerde insanın daha bir içi eziliyor. Ama hep şunu düşündüm: en çok tedavisi mümkün olmayan bir hastalıkla sürünmekten korkuyordu. Bir seçme hakkı olsa, belki bir "halk otobüsü"nü değil, ama böylesi hızlı bir sonu tercih ederdi. Neticede, hâlâ efsaneyken gitti.

Bana bu işlerde çok şey öğreten patronuma buradan en kocaman öpücüklerimi yolluyorum. Cenazeye gidemedim, ama onun için iki çeşit tatlı yedim. Ki yemekte iddialı olan yerlerde, özellikle de yurtdışında, bir daha öyle pat diye gidemeyeceği bir yerse, iki çeşit tatlı yerdi!

Sonra da Ship Ahoy'da içip ruhuna üfledim. Ki onun hoşlanacağı tarzda bir veda olduğunu düşünüyorum.

İnşallah gittiği yerde bir düzine 1,80 boyunda 36 bedenlik stiletto lu huri tarafından karşılanmış, çikolatalı sufle küvetine alınmıştır.

Ve inşallah tüm sevdiklerine kavuşur, huzur içinde yatar, çok mutlu olur.

Nur Çintay

"Bak ben sana bir şey söyleyeyim mi?"

Sevindiğinde de kızdığında da böyle başlardı lafa. Sonu "söyleyeyim mi" diye biten ünlü sorusu sohbetinin baş garnitürüydü. Her seferinde değilse bile çoğunlukla "Söyleme" diye terslerdim. O zaman da "Bak bebeğim" diye üstelerdi. İlla ki kafasına taktığı-

nı söyleyecek. Bilirdim söyleyeceği şeylerin beni sinirlendirmek, öfkemden keyif almak üzere seçilmiş şeyler olduğunu. Aklına koyduğu neyse güldürürdü kendisini. Tutamaz, daha beter güler. Bir yandan da konuşmaya çalışır. Gülme refleksini kontrol edemediğinden gözleri muzipçe kısılır, bakışları beter hınzırlaşırdı. Ondan sonrası ikimiz için de kolaydı. Atış serbestti çünkü. O benim "bir tür geri zekâlı olduğum" tezini işler, ben de onun psikolojik yardıma ihtiyacı olduğu görüşünü savunurdum. Dostluğu ve arkadaşlığı muhteşemdi. Bir insanın zor bulabileceği türden bir arkadaştı. Sohbetinin her dakikası keyif verirdi. Eli son derece açık, hesapsız kitapsız bir insandı. İnandığı insanları ölümüne savunurdu. Dergisindeki çocukları da. Oysa haber toplantısına girdiklerinde içerde alacak meselesinden kavga çıktığını sanırdınız. Biri akla mugayir haber önermiş de bizimkinin tepesi atmış. Toplantıdan çıktığında kutlardım kendisini. "Çocuklara helal olsun. Bugün de seni öldürmediler. Demek ki hepsi iyi aile terbiyesi görmüş insanlar" diye sataşırdım. Onlara bağırdığını katiyen kabul etmezdi. "Ben sadece sesimi biraz yükseltiyorum o da derdimi anlatmak için" derdi. Onlara bağırma hakkı kendisinindi. Biri onlar için laf söylediğinde de anında dikilirdi. Öylesine bir korumacılık, öylesine bir sahiplenme.

Kadınsız bir hayata asla inanmazdı. O kadar çok severdi kadınları. On göre "erkek erkeğe oturup, geyik muhabeti yapmak" dünyanın en aptalca işiydi. Erkek erkeğe muhabbeti anlayamazdı. Böyle bir durumda koyacağı muhalefet şerhinin ilk cümlesi "Siz sersem misiniz?" diye başlardı. Her kafadan ayrı bir itiraz çıkarken ben atılırdım. "Abi ben sersemim" derdim. Başlardı gülmeye. Öylesine çok gülerdi ki. Gülmek de öyle yakışırdı ki. Belki de hayata sıkı sıkı bağlı olmasıydı onu böylesine coşkulu, böylesine neşeli yapan. Oysa müthiş acılar yaşamıştı. Ayrılıklar, sıkıntılar. Yakınlarını kaybetmek. En beteri de güzeller güzeli iki yavrusunu toprağa vermek. Katiyen belli etmezdi içinde taşıdığı bu gizli hüznü. Arkadaşlarının belki de kaybettiği yavrularıyla aynı yaşlardaki çocuklarına bakarken. Belli belirsiz bir hüznün gölgesi gözlerinde dolaşırdı o zaman. O kadar çok yakınındaydım ki. Sezerdim o gizli hüznü. Aynı acıyı yaşamış Zafer de sezerdi. İçimizden bilirdik birkaç saniye susmak gerektiğini. Hayatta en korktuğu şey felç gibi, Alzheimer gibi insanı yerinde bağlayan hastalıklardı. Bedenini kullanamamaktan, en beteri de zihinsel yetilerini kaybetmekten korkuyordu. Çözüm için de beni kestirmişti gözüne. Ona göre aklından geceni ben yapabilirdim.

"Bak...." derdi. "Başıma böyle bir şey gelir de intihar edecek gücü bile bulamazsam beni öldürün." Bu "öldürün" talimatını verirken gözünü bana dikmesinden anlardım seçildiğimi. İnfazcısı bendim yani. "Allah bana senin yüz beş yaşına kadar yaşadığını göstersin. Bunadığını görmek tek dileğim. Sen tekerlekli sandalyeye oturmalısın ki. Güzel kızları görünce. Peee peee peee diye sesler çıkarmalısın ki. Benim de yüreğim soğusun." Belki bu "özlediğim son" tablosunu yüz kere anlatmışımdır. Her seferinde gözünden yaş gelene kadar gülerdi. "Bunadığını göreyim, seni bir gün daha fazla yaşatmak için servetimi harcarım" diye son noktayı koyardım. Birbirinin peşi sıra saldığı kahkahaları arasında "Yerim seni" diye sevgi gösterirdi.

Bir saat fazla yaşatmaya bile gücümüz yetmedi. Öyle acımasızca hırpalanmıştı ki vücudu. Ülkenin en yeterli elleri çaresiz kaldılar. İstediği olmuş gibiydi. Güle oynaya çıktığı gazetenin kapısında Azrail hiç sezdirmeden yakalamıştı onu. Yatakta oyalamadan alıp götürmecesine. O uğursuz kazayı yaşamadan önce arkadaşlarıyla son kez şakalaştığı tavla odasına inip bir baktım. Her gün düzenli oynadığımız vidolu tavlanın hesaplarını Okay bir kâğıt üzerine çıkarmış. EA yani Ercan Anklı hanesinin karşısında eksili bir rakam. Şampiyon eksiyle de gitse şampiyondur.

Biliyorum hayat devam edecek. Bir süre sonra gözyaşımız dinecek. Anarken gülmeye başlayacağız. Arkasından konuşmaya devam edeceğiz. Belki her tavla partisinde adı geçecek. Ama hayatlarımız Ercan'sız asla eskisi gibi olmayacak. Güle güle canlar canı dostum. Güle güle güzel insan. Güle güle bebeğim.

Selahattin Duman

Bir lordun kaza sonucu ölümü

Gündoğumunda koruluktaki düelloda aldığı derin kılıç yarasıyla ölebilirdi.

Saten yatak örtüleri içinde sevdiği kadının kollarında da... Veya rakip derginin daha çok sattığını öğrendiğinde gelen sektei kalpten...

Ama böylesi, öyle bir hayata yakışacak final değildi.

Onun için çalışmaya başladığımda ne o beni tanıyordu ne de ben onu...

Üniversite öğrencisiydim ve Gelişim Yayınları'nın ansiklopedilerini pazarlıyordum.

Tanışmamız 1985'te oldu.

İşsizdim.

Rahmetli Ahmet Taner Kışlalı Hocam, *Erkekçe*'yi çıkaran Hıncal Uluç'a beni hatırlatmış, o da Ercan Arıklı'ya söylemişti.

Dönemin efsanevî dergisi *Nokta*'da işe başladım.

Yazdığım birkaç yazının ardından derginin istihbarat şefiydim.

Onunla ilgili olarak ilk öğrendiğim şey buydu:

Yetenekliysen önün açıktır. Sana güvenir ve şans verir.

Gelişim, bu güvene mazhar olmuş yüzlerce genç yeteneğin dergâhıydı.

O dergâhta meslek hayatımın en keyifli yıllarını geçirdim. Hepimizin özel hayatıyla ilgilenir, söyleşir, dertleşirdi. Yine de "Ercan Abimiz" değil, "Ercan Bey"di.

Hep yeninin, hep farklı açının, ilk olmanın peşindeydi. Doymak bilmez bir haber iştahı vardı. Haber toplantılarında önerileri dinler, yerinden kalkar, ağızlığı sol elinde, sağ eli cebinde olduğu halde odanın içinde voltaya başlar ve her seferinde aynı açlıkla sorardı:

"Başka?.."

O iştahladır ki, Türkiye'nin en dinamik, en cesur dergisini yaratıp 100 000 tiraja ulaştırmayı başarmıştı.

12 Eylül baskılarının sürdüğü o yıllarda bir MGK üyesi hakkındaki yolsuzluk iddialarını, işkenceyi, YÖK'ü teşhir etmişti. Haber uğruna göze alamayacağı risk, yıkamayacağı tabu yoktu. Türkiye işte:

Tanklara kafa tutan adamı, halk otobüsü ezdi.

Nokta'dayken bir burs kazanıp Londra'ya gitmiştim. Bugün olur mu bilmem; yurtdışında kaldığım sürece maaşımı ödemeye devam etmişti.

Göğsü "E.A." imzalı gömleklerini Picadilly'de bir terziye diktiriyordu.

Londra'da buluştuk birkaç kez... Aklında bir gazete vardı. Yollarımız 1987'de o gazetede bir kez daha kesişti.

Söz'ün ilk sayısı için bomba gibi bir haber istiyordu benden... Araştırma ekibinden Dilek Türker'le, Oliver North olayının üzerine gittik. Haber gazetede patlayınca Dilek'le beni tebrik etti. Sonra kulağıma eğilip "Yavrucuğum, bu kızla evlensene" dedi.

Dün, kazayı ilk haber verdiğim isim, eşim Dilek'ti.

Ve üçüncü buluşma:

Aktüel'de yazmamı istedi.

Ve köşe yazarlığım 1994'te böyle başladı.

Ölüm haberinden sonra, hayatımda ne çok şeyi değiştirdiğini fark ettim.

Göreceksiniz, bugün basında kaç kişi çıkıp "Ben de... ben de..." diye haykıracaktır. Fırsat verdiği gençlerin yükselişini uzaktan hep gururla izledi.

En son Nişantaşı'nda bir kaldırımda karşılaşmıştık.

Ercan Arıklı ve kaldırım...

Olmayacak ikiliydi. Kaza da bunun delili değil mi?

Koruluktaki bir düelloda değil, ateşli bir aşk yatağında da değil, tahsisli yolda sefil bir kazada öldü.

Ama hayallerinin çoğunu gerçekleştirmişti. İyi bir hayat sürdü.

Ve şimdi yüzlerce kalemde yaşıyor.

Yegâne tesellimiz bu...

"Başka" bir şey yok!

Can Dündar

"Nokta" başlarken Ercan Arıklı

"Size 100'er bin lira veririm, İstanbul'da para sıkıntınız olmaz. Üstelik de Türkiye'nin şimdiye kadar görmediği bir derginin çıkışında önemli bir yerde bulunmuş olursunuz."

Ercan Arıklı'nın o zaman Nişantaşı taraflarında olan ofisinden çıktığımız zaman biraz serseme dönmüş gibiydik. Yazgülü Aldoğan, Nilgün Abisel (şimdi profesör), Uygur Kocabaşoğlu (şimdi profesör) ve ben Tuğrul Eryılmaz.

Kimimizi 12 Eylül üniversiteden uzaklaştırmış, kimimiz istifa etmişiz. Ercan Arıklı da, o gerçekten çok aydınlık olmayan günlerde yine bizler gibi Ankara'da oturan Aycan Giritlioğlu aracılığıyla İstanbul'a çağırmış, iş teklif ediyor. Üstelik de üniversiteden aldığımız paranın iki mislinden fazlasını teklif ederek. "Ama Ercan Bey, biz biraz kuram biliyoruz ama hiç öyle dergi filan çıkarmadık" demek zorunda kalıyoruz konuşmanın sonlarına doğru. "Ben o riski alırım" diyor. Daha sonra bu durumu şöyle anlatacaktı. "Ülen bebeğim, o iki saatlik konuşmada soracağım her şeyi sordum. Uyanmadınız bile. Hıyarca olmayan cevaplarınız, hıyarca olanlardan daha fazlaydı."

Nokta bir okuldu

"Ülen oğlum, Yazgülü ve sen yetmiyor musunuz ki, Mülkiye'nin bütün solcularını buraya topluyorsunuz." Oral hapiste, İpek Çalışlar yine işsiz ve biz onun işe alınması için bastırıyoruz.

Ercan Bey'in çocuk konusunda ne kadar hassas olduğunu biliyoruz. İpek ile Oral'ın da bir çocuğu var. Belki biraz da onun etkisiyle İpek işe alınıyor ve birkaç ay içinde Yazgülü ve beni sollayıp Ercan Bey'in en çok sevdiği *Nokta* editörü oluyor. "Oğlum bu İpek gibi arkadaşlarınız varsa gelsinler bir görüşelim" diyor bir gün. "Ama Ercan Bey bizim bütün arkadaşlarımız solcu ve şaibeli." "Ülen bebeğim, akıllı sağcı var da ben mi işe almıyorum?"

Daha Özal'ın adının bile ortalıkta yarım yamalak dolaştığı günlerde Ayşenur Arslan, Mustafa Sönmez, Güldal Kızıldemir, Nurcan Akad, Semra Somersan, Murat Çelikkan, Deniz İnsel, Ayşe Karabece, Nilay Karaelmas gibi bir dolu parlak "genç"e imkân tanıyor. Hepsi de Arıklı'nın rahlei tedrisinden geçtikten sonra hep bir şeyi yönettiler ve yönetiyorlar. Özetle "*Nokta* bir okuldu" tümcesi hiç mi hiç klişe değil.

Gazetecilik dersi

Biz *Nokta*'yı *Time* usulü bir siyasî haber dergisine dönüştürmek üzere İstanbul'a geldiğimizde Canan Barlas yayın yönetmenliğinde bir dergi çıkıyor. Adı *Nokta ve İnsanlar*. Bir süre sonra aramızda ufak sürtüşmeler başlıyor. Hemen Ercan Arıklı'ya şikâyete gidiyoruz. Cevap net. "Ben bu işe daha uygunsunuz diye sizleri çağırdım. Onlarla başa çıkamazsanız zaten siyasî haftalık dergiyi filan da kıvıramazsınız." Biz o zaman Arıklı'nın kafasında önemli bir yer tutan "meslekî rekabet" kavramına çok uzağız. Bizi birbirimize karşı kullanacak diye düşünmüştük.

Benzer bir şikâyet durumu bir yıl sonra yinelenecekti. Bu kez İpek Çalışlar'la birlikte Yayın Kurulu'nda bulunan Hıncal Uluç ve Adil Özkol'u çok statükocu oldukları gerekçesiyle şikâyet edecektik. Cevap yine netti. "Yayın Kurulu'nda tartışma açmanıza engel mi var? Çekiniyorsanız sesinizi kesin. Aksi halde toplantıda dilediğinizi söyleyin, ondan sonra tekrar konuşalım."

Nokta'nın Yayın Kurulu toplantıları inanılmaz kavgalı ve gürültülü geçmeye başladı ve biz hepimiz orada editör olduğumuzu hissetmeye başladık. 10 000 satamayan bir derginin editörleri olarak, 100 000 satan Hıncal Uluç'la tartışmak, bizden geçen yazıları kırmızı mürekkebe bulayan Hilmi Yavuz'la Ercan Arıklı'nın hakemliğinde çata çat tartışmak mesleği öğrenmek için inanılmaz fırsattı. Ercan Bey'in "Siz asılın, ben sizi bir yılda gazeteci yaparım" sözünün doğru çıktığına inanmak istiyorum.

Bir gün yine 10 000 satış kısır döngüsünü kıramadığımız için Ercan Bey'le dertleşiyoruz. Birimiz sazı alıyor: "İlanımız yalnızca *Cumhuriyet*'te çıkıyor. *Hürriyet*'e de ilan versek satışımız ar-

tar." Genellikle sarkastik olan Arıklı ciddi ciddi bakıyor ve cümlesini söylüyor: "Ama biz *Cumhuriyet* okuru için dergi çıkarıyor gibiyiz. Gelin buna *Hürriyet*'i de harmanlayalım o zaman ona da ilan veririz." Alın size iki cümleye sığan koca bir gazetecilik dersi daha.

O gerçek bir duayendi

Ercan Arıklı tabiî ki yalnızca iş değildi. Ama ben daha çok o yönünü bildiğim için mesleğe ilişkin bir iki şey karaladım. Dünyanın en şık gömlek ve ayakkabılarını o giyerdi. Eğer yanılmıyorsam '83-'84'te Chesterfield sigarası içerdi, ama otlakçıları pek sevmezdi. Tanıdığım belki de en mütevazı snoptu.

Bir gün öğleden sonra yazı işlerine gelip bilmem ne kulübünde sahneye çıkacak ünlü bir Türk pop müziği sanatçısını dinlemek üzere rezervasyon yaptırdığını ve *Erkekçe* ve *Kadınca*'nın editörlerinin yanı sıra bizleri davet ettiğini söyledi. Daveti duyunca, Ercan Arıklı'nın deyişiyle, hıyarlıklarımdan birini daha yaptım ve "Türkçe pop dinledik diye fazla mesai verecek misiniz?" deyiverdim. Bir süre sonra yarıma keyifli bir şekilde gelerek "Ülen oğlum snopluk dozunu benimkinin üstüne çıkarmaya çalışma" demesini kolay kolay unutamam.

Ercan Arıklı'yla çalışan herkesin onunla müthiş meslekî kavgalar yaptığına adım gibi eminim. Çünkü bütün o "dediğim dedik" görünüşüne rağmen çok yaratıcı ve "fırlamaca" bir öneri gelirse hemen kabullenirdi. Emin olduğum bir diğer şey de 63 yaşındaki bu delikanlıyı herkes yüzündeki o alaycı, ama sevecen tavrıyla özlemle hatırlayacak. Bazı insanlar son andaki durumlarının çok çok ötesinde izler bırakırlar. O gerçekten duayendi ve hiçbir durum bunu değiştirmez.

Tuğrul Eryılmaz
7.6.2003, *Radikal 2*

Ercan Bey, Ercan Abi, Ercan...

Bir saat önce konuştuğun, şakalaştığın bir insan bir saat sonra ölüyor. Bu Ercan Bey'e yakışan bir ölüm değil. Türkiye'deki genel kalitesizliği acı çektirerek gösteren bir ölüm. Unutmayalım yaya geçitlerinde yayaların üzerine otomobil, otobüs sürenlerle aynı ülkede yaşıyoruz. Ercan Abi yaşayamadı. Ercan Arıklı hem Ercan Bey'di, hem Ercan Abi'ydi, hem de Ercan'dı... Başarı dolu iş hayatıyla, renkli kişiliğiyle, keyifli dostluğuyla, açık sözlülü-

güyle dolu dolu yaşadı. Seni özleyeceğiz Ercan Bey... Ercan Abi... Ercan... Seninle tartışmayı, seninle sohbet etmeyi, seninle tavla oynamayı çok özleyeceğiz.

Okay Gönensin
4.6.2003, *Vatan*

Ercan Arıklı için bir tanıklık daha

1980'lerin başı... Üniversitelerde başörtülü öğrenciler var, ama Türkiye henüz onlarla tanışmıyor... Olay o kadar yeni ki ortada başörtüsü yasağı diye bir şey de yok... Düşünün dönemin YÖK başkanı İhsan Doğramacı'nın "dâhiyane" bir çözüm olarak ortaya attığı "türban formülü" devreye girmediği için terminolojimizde "türban" diye bir kavram bile yok!

"İslamcı akım" ya da "İslamî hareket" gibi tabirler de medyanın dolaşımında değil... "Radikal İslamcılar" diye bir grup varmış, bazı gençler hanıl hanıl Seyyid Kutup, Ali Şeriatî, Mevdudî okuyormuş, İslamî yayınevleri çoğalıyormuş... Bütün bunlardan kimsenin haberi yok...

İşte böyle bir dönemde *Nokta* dergisi, şaşırtıcı bir çıkış yaptı ve tam 20 yıldır Türkiye'nin değişmeyen gündemi olan bu konuyu kapağına taşıdı...

Kapakta elinde "t cetveli" ve kitaplar olan başörtülü genç bir kız fotoğrafı yer alıyordu. Fotoğrafın altına ise kocaman harflerle dikkat çekici başlık konmuştu: "Dinci Gençlik".

Bugün için "çok sıradan" bulabileceğimiz bu fotoğraf ve başlık, o günlerde Türkiye'yi nasıl sarsmıştı çok iyi anımsıyorum...

İslamcılar o kapak haberle ilk kez Türkiye'nin gündemine gelmişti.

Yeni dönem İslamcılarının özellikleri anlatılıyordu haberde... İslamî gruplar tek tek ele alınıyor, Ali Bulaç "gruplar üstü entelektüel" diye tanıtılıyor, gençlerin hangi kitapları okuduklarından söz ediliyor, bugünlerde bile araştırmalara konu olan bu ilginç yaşam biçimi gözler önüne seriliyordu.

Haberin dilinde ise saygı vardı... Ne aşağılama ne gereksiz yüceltme... Olguyu yansıtma ve anlatma kaygısı dışında hiçbir şey yoktu...

Nokta'nın o sayısının satış rekorları kırdığını öğrenmiştim.

Sadece "Dinci Gençlik" mi?

İşkenceci polislerin itiraflarından, dönemin yazılamayan ünlü yolsuzluk olaylarına, her şey *Nokta*'da yer alabiliyordu...

Dönemin ruhu çok iyi kavranmış ve görece özgürlük ortamının ilk meşalesi bu dergide yakılmıştı.

Bugün bile yıkılamayan tabu konuların üzerine cesaretle gidiliyor, kimsenin tartışmaya açmaya cesaret edemediği alanlara giriliyordu...

Dün gazetelerde Ercan Arıklı'yla yakın çalışmış, onu tanımış gazetecilerin onun için yazdıklarını okudum.

Kişiliği, yaşam tarzı, ilişkileri... Hepsini ayrıntılarıyla öğrendim. Tabiî ki bu konularda bir şey diyecek durumda değilim...

Ama bir okur olarak şunu açıkça söyleyebilirim, *Nokta* dergisinin yayıncısı Ercan Arıklı, modern Türk dergiciliğini ve dergilerini yaratan isimdir...

Ben bir okur olarak buna tanıklık ettim... Ve bu tanıklığımı sizlerle paylaşmak istedim...

Ahmet Hakan

Ercan Bey'in anısına...

Aşağıdaki yazıyı sekiz yıl önce kaleme almıştım. Yazının yayımlandığı gün telefonum çaldı. Arayan Ercan Arıklı'ydı. Yazı için kutladı. Aslında, 1993 kasımında, beni atv ailesine katılmam için ikna eden de oydu. O günden sonra, imza attığım her olumlu işten sonra arayıp destek verdi. Beğenilerinde komplekssiz, eleştirilerinde cömertti. Ancak, aşağıda okuyacağınız yazıyı "takdir" nedeni başkaydı. O yıl Beşiktaş şampiyon olmuştu ve o da benim gibi Galatasaraylıydı.

"Benim duygularımı yazmışsın" dedi; "Futbola da öyle bakıyorum, hayata da. İşte benim hayata bakışım bu!"

Ve ekledi "Bu yazıyı kesip saklayacağım!"

Sakladı mı bilmiyorum, ama onu sonsuzluğa uğurladığımız günde, "o yazı"yı onun anısına kesip biçip, bu sayfaya yeniden koyuyorum. Saygıyla.

Galatakeder...

Bu başlık Galatasaray futbol takımının ligde vardığı noktayı simgelemek için tarafımızdan konulmuştur.

Sakın ola ki, yitirilmiş bir şampiyonluğun ardından düşülen "keder"li ruh halini anlattığı sanılmamalıdır.

Deyimin esin kaynağı, Türkçe'de sıkça kullanılan "keyfe keder"dir.

Evet, inançlı bir Galatasaray taraftarı olarak Cim-Bomların bu yıl ulaştığı sonuç beni hiçbir şekilde "tarifsiz kederler" içine sürüklememiştir.

Olsa olsa, keyifli geçen bir sezonun keyfine keder olmuştur.

Bu yazı, bir son teselli yazısı da değildir.

Ve asla, öteki takımlarımızın başarılarına gölge düşürmek amacını da taşımamaktadır.

Ama Türkiye'de takım taraftarlığı üzerine, belki öteki toplumsal bağımlılıklara da kimi göndermeler yapabilecek kişisel yaklaşımlarımı paylaşmak için yazılmıştır.

Evet, keyifli geçen bir sezon oldu Galatasaray için geride kalan zaman.

Düşünün ki, yine Şampiyonlar Ligi'nde haftalarca mücadele etti, gündemde kaldı.

Tabiî bu sırada, keyfe keder şeyler de oldu.

Örneğin ligde şampiyon olamadı, kupada elendi.

Terazinin kefelerinde bunlar vardı işte...

Müthiş keyiflenmek de mümkündü.

Tarifsiz kederler içinde başını taşlara (ya da beşik-taşlara) vurmak da...

Hatta başınızı vurduğunuz taşları alıp kulüp binasının camlarını kırmak da...

Hangisi mutlu ederdi sizi?

Hangisi insanca bir yaklaşımdı?

Ben terazinin ortasındaki ibrenin sonucuna bırakmadım kendimi.

Alenen taraf tuttum.

Başarının ve mutluluğun taraftarlığına soyundum.

Terazinin bir kefesini tutup olanca ağırlığıyla bastırdım.

Keyifler kazandı.

Üzüntüler, keyfe keder kaldı...

Geçmiş yıllarda da öyle oldu hep...

Örneğin, Galatasaray'ın, Neuchâtel'i, Monaco'yu elediği maçların anılarını bir an bile silip atmadım belleğimden.

Ama o yılın sonunda, sarı-kırmızılı takımın nasıl, nerede, hangi takıma elendiğini bir türlü hatırlayamadım...

Karagün dostu olmamak mı?

O yöneticilerin derdi.

Ben başarısızlıklar ve yenilgilerin bedbinliklerine teslim bir futbol fanatiği değilim.

Sarı-kırmızılı bayrağı sokaklarda dalgalandırmak için alesta

bekleyen, muzaffer bir takımın iflah olmaz taraftarıyım.

Tuhaf gelecek, ama tribünlerde siyah-beyaz bayraklar dalgalanırken, (gıptayla falan değil) güçlükle bastırabildiğim coşkularla katılmak istedim Beşiktaş bayramına...

Yirmili yaşlardaki gencecik çocukların zorlu kavgasına yüreğimin tıkırtılarıyla alkış tuttum.

Saadetlere taraftar oldum.

Yarısı dolu bardak öyküleri anlatmıyorum. "Galatakeder"i toplumsal ilişkilerinizden bireysel yaşantınıza değin taşıyın gitsin.

Bitmiş sevdaların yaşanmış harikulade zamanlarını öne çıkarın, ebediyen yitirdiğiniz insanlarla paylaştığınız saadet anlarını resmedin anılarınızda, ayrıldığınız kentlerin güneşli sabahları kalsın aklınızda...

Ömür dediğiniz de, ayrı ayrı doksan dakikalardan oluşan koca bir sezon işte.

Önde ya da arkada, öyle ya da böyle göğüslenecek nihai bitiş çizgisi...

Bırakın "hayata keder" olsun görüp geçirdikleriniz.

Gülüp geçin, geçip giderken...

Ali Kırca

Ölüm ona yakışmadı!

Hafta sonu birlikteydik. Dedi ki: "Bu hafta ilk defa portre kapak yapacağız. İnsanların fotoğrafları olacak."

Heyecanla büyütmeye çalıştığı yeni çocuğu *Haftalık* dergisinden söz ediyordu.

Kimlerin fotoğraflarını koyacaklarını sordum. Ahmet Altan'ın da aralarında olduğu birkaç isim söyledi.

O anda ona "Hayır!" diyerek yanıldığını söylecek olsaydım, herhalde beni deli yerine koyardı.

"Sevgili Ercan" deseydim, "kapakta onların değil, senin fotoğrafın olacak" o ünlü gülme krizlerinden birine yakalanırdı.

Ama oldu!

Derginin kapağına onun fotoğrafını koydular.

Trajik ölümü yalnız *Haftalık* dergisinin kapağına değil, Türk basınının manşetlerine taşındı.

Ercan Arıklı'nın cenaze töreninde Teşvikiye Camii tıklım tıklım doluydu.

İnsanlarda samimi bir üzüntü olduğunun farkına vardım. Laf olsun diye boy gösterilmiş törenlerden biri değildi bu. İnsanların içi yanıyordu.

Ve bir an fark ettim ki camiyi dolduranların çoğu, onun yetiştirdiği gazetecilerdi.

Hepsini bir arada görünce, ne kadar çok –belki de binlerce– insana ağabeylik yapmış olduğunu bir kez daha anladım.

Ercan Arıklı'nın seçkinci olduğu sanılırdı hep.

Yaşam biçimi, alışkanlıkları ve tercihleri böyle bir izlenim bırakırdı.

Ama Ercan'la yaptığım birçok konuşmada onun tutkulu bir demokrat olduğunu görmüştüm.

Türkiye'nin sözümona seçkinlerinden pek umudu yoktu.

Halkın kendi içinden çıkaracağı insanlara daha çok güveniyordu.

Kendi anlatımına göre Lozan'da okurken İstanbul aydınlarını ve seçkinlerini çok önemsemiş, gözünde büyütmüş. Döndükten sonra o pırıltılı insanlarla aynı sofralarda, aynı çevrelerde bulununca da büyük bir hayal kırıklığına uğramış.

"Onların kişilik kusurlarını, zayıflıklarını görünce" diyordu, "demek ki halkın bir bildiği var diye düşündüm."

Bir İngiliz soylusu gibi yaşamayı seçen Ercan Arıklı için bu sözler çelişki gibi görünüyor, ama o kişiliğinde birçok zıtlığı barındırmayı başaran bir adamdı.

Bir yakınınızı yitirdiğiniz zaman, hayatın nasıl bilinmez bir boşluk üzerinde sallandığını bir kez daha kavrıyorsunuz.

Okunmuş onca kitabın, yaşanmış onca deneyimin, süzülmüş onca düşüncenin bize göre büyük bir anlamı var ama doğa açısından herhangi bir önemi yok bunun.

İstediğiniz kadar bilgili olun, evrendeki herhangi bir canlıyla aynı koşullara bağlısınız.

Adına otobüs, minibüs, otomobil denilen metal parçaları gövdenizi parçalıyor ve sizi yok ediyor.

Ercan Arıklı şöhret meraklısı bir insan değildi.

Bu yüzden de Amerika'da 250 000 satan bir sinema dergisinin ortağı ve başkan yardımcısı olduğunu ortalığa yaymadı.

Yaşamın her anını keyifle, dostlukla, şakayla doldurmaya çalışan Ercan'ın ardından yazı yazmak çok zor geliyor.

Şaşkınım, üzgünüm, kararsızım; ne diyeceğimi bilemiyorum.

Sadece bir tek şeyden eminim ki ölüm ona yakışmadı!
Hiç yakışmadı!

Zülfü Livaneli

Ercan Bey

Ercan Bey, yerde, caddenin üstünde, yüzükoyun yatıyor. Televizyonda izliyorum.

Beyaz, bej, kemik, krem; işte öyle zenginlerin "açık" renklerinden bir pantolon var üstünde.

Pantolonunun rengi, caddede öyle yüzükoyun yatıyor olması, yatanın Ercan Bey olması; Ercan Bey'i tanıyorsanız, benim tanıdığım gibi azıcık tanıyor dahi olsanız.

Ercan Bey'e hiç yakışmıyor. Hiç.

Bilmiyorum; ölümün yakıştığı biri var mıdır?

Ama bir halk otobüsü tarafından öyle yüzükoyun caddeye serilmek.

Bu işte, bu ölüm, bu ani ölüm, bu hain kaza; olmuyor, özellikle Ercan Bey'e hiç olmuyor.

Çoğunlukla açık renk pantolonlar giyen biri işte.

Özenle giyinen biri. Zenginler giyer o renkleri. Fakirler ürkerler: lekeden ürkerler. Lekelemekten, lekelenmekten.

Habire değiştiremezler, yıkatamazlar, ütületemezler pantolonlarını.

Fakirler koyu renk pantolonlarıyla, yerde yüzükoyun yatmaya, çiğnenmeye cadde üstünde, daha mı yakışırlar, daha mı yatkındırlar yani?

Halk otobüsleri halkı taşımak içindir.

Ve kaza yaptıklarında, taşıdıkları halkı çiğnemek içindir. Halk ölümleri, ayrılır bu ülkede zengin ölümlerinden.

Ama işte orda: zengin ve ünlü ve başarılı ve hayata bağlı ve şık ve yakışıklı bir adam, yolda, çiğnenmiş, kalbine giden tüm damarlar kopuncaya dek çiğnenmiş, altı metre sürüklenmiş bir adam, haksız bir ölümün diyarına göçmek üzere yatıyor. Caddede. Yüzükoyun. Ölümün haklısı var mıdır?

Ölümün en haksızı, en adaletsizi, en inciteni, en isyan ettireni vardır ama: çocuk ölümleri.

Ercan Bey'in bu ani ölümü, bu haksız ölümü, insanın aklına Ercan Bey'in trajedisini de getiriyor. İki oğlunu kaybetmiş bir baba Ercan Bey. Ölüm ilanında "merhum Ali ve merhum Giray'ın sevgili babaları" lafını okurken, vücudumdan kan çekiliyor. Tüyle-

rim diken diken oluyor. Öylesine dokunuyor bana o laf. Ercan Bey'in haksız ölümü kadar, dokunuyor. İnsan çocuğunu kaybedince, çocuklarını kaybedince herhalde, hayatın en acımasız yol ayrımlarından birinin başında dikilir. Ya yaşamaya devam edeceksindir. Ya da acından ölmeye. Yaşasan da; acına gömülmeye. Ercan Bey işte o yol ağzında, yaşamayı seçiyor. Hayatta kalmayı. Yola devam etmeyi. Gömmeyi. O insanüstü acıyı, gömmeyi geriye. Nasıl bir ders çıkardığını, ben bilemiyorum. Ercan Bey'i benim tanıdığım kadar, azıcık yani, dahi tanısaydınız; hayata nasıl da asılmış bir adam tanıyacaktınız. Hayata "bağlı" denir ya; tam öyle. İşine, gücüne, kadınlara, güzele, yediğine içtiğine, yaşadığına, yaşattıklarına bağlı bir adam. Her yaptığından zevk alan bir adam. Zevk aldıklarını yapabilen bir adam. Mizah anlayışı olan bir adam. Zeki bir adam. Söylediklerinizi, anında anlayan, kavrayan bir adam. Ki azdır erkekler arasında böylesine sözel bir zekâ. Çok sınırlı sayıdaki ve çok ayaküstü görüşmelerimizde, Türkiye'de az rastlanan bir "cins" olan Ercan Bey'den hoşlandım hakikaten. Zira çok hoş biriydi. Toleranslı, esprili biriydi. Kulakları duyan biriydi. Kasmuyordu. Asla! Lord gibiydi. Centilmenler kamarasından gibiydi. James Bond filmlerinden gibiydi. Benim ait olmadığım dünyalardan gibiydi. Ama neşeliydi. Hoşsohbetti. Açıktı. Hayata açık bir adamdı. Besbelli bir karakterdi. Özel biriydi. Onun basın hayatımıza kazandırdığı dergilerin hiçbirisinin okuru dahi olmamıştım. Basın dünyamıza kazandırdığı kişiler de. Şöyle söyleyeyim: Ercan Bey beni asla basın dünyasına filan "kazandırmazdı."

Tamamen ayrı dünyalardan insanların karşılaştığı "bu" dünyada, onunla karşılaşmış olmaktan memnuniyet duyduğumu söyleyerek bitireyim.

Tanıştığımıza memnun oldum Ercan Bey. Gidişinizi çok yadırgadım. Burkuldu içim. Tesellim, daha iyi bir yere gidebilme ihtimaliniz. Oğullarınıza kavuşacağınız yemyeşil bahçelere. Nur içinde yatın. Güneş ve ışık içinde.

Perihan Mağden

Ercanımız gitti!

Çağdaşlığa adanmış bir hayat yaya geçidinde durma zorunluluğu kuralına direnen bir ilkellik tarafından söndürüldü.

İstanbul'un en kalabalık semtinde *Vatan* gazetesinin önünde, yaya geçidine iki trafik ışığı koyamayan lanetli ihmal, Ercan Arıklı'yı bizden aldı.

Bundan dolayı elem ve öfke içindeyiz.

"Hayatı işe yarar bir şekilde kullanmak, onu kendisinden daha ömürlü bir şey için harcamaktır" demiş bir düşünür.

Ercan, hayatının bütün günlerini dolu dolu yaşamış, bilgili, becerikli, özgür ruhlu, yaratıcı, güzel bir insandı.

O yalnız kendi hayat hikâyesinin kahramanı değil, bizim mesleğin hikâyesini yazmış ve bu hikâyenin başkahramanlarından olmuş bir gazetecidir.

Bağımsız gazetecilik ülküsünü *Vatan*'la hayata kazandıran öncüler arasındaki seçkin yerini biz arkadaşları ve yetiştirdiği genç meslektaşları güç de olsa doldurmayı başarsak bile kaybına nasıl alışacağız?

Hayata kafa tutan gür sesini unutmak, özlememek mümkün değil.

Ama ölümün, geride kalan izlere, kurulan sevgi ilişkilerine dokunamadığını bilmek, küçük de olsa bir tesellidir.

Ercan'ı hep yaşatacağız.

Güngör Mengi

Ercan Arıklı... Trajik bir öykü daha

Mazide kalmış bir "hikâye"yi hatırlatarak anmak istiyorum Ercan Arıklı'yı... Adı Metin Talayman'dı... "Bu toprakları"n yetiştirdiği en büyük ressamlardan biriydi... "Plastik sanat cemaati"nin deyimiyle "deli-dâhi ressam ve başlı başına bir ekol"dü... Kritiklerde, "Türk resim sanatına, yeni ve sıradışı bir anlayış getiren ressam" olarak anılıyordu... Ancak, uzun yıllar, ya yurtdışına yerleşmiş olmasından ya da "farklı ve sıradışı olanı çok çabuk içine almayan ve kimi eserlerin bazen karşılığının olmadığı" bu topraklarda ne yazık ki galeri ve koleksiyonerlerin gözdeleri arasına girememiş, şanssız bir ressam olarak gelip geçmişti... Dost meclislerinde bir iki kez karşılaşmış "çok az" hasbıhal etmiştik... Yıllar yıllar öncenin bir bayram günü telefon etti bana... "Nebil galiba ben ölüyorum. Kanser oldum... Bir yazı kaleme almanı rica ediyorum. Haftaya ameliyat olmam gerek; ancak ameliyat masrafları çok tutuyor! İnsanların benden resim almalarını sağlamak istiyorum. Ancak bu sayede hastane tutarını ödemem mümkün... Yazarsan çok mutlu olurum!" Boğazım düğümlenmişti, hem şaşırmış hem de fazlasıyla duygulanmıştım... Şaşırmıştım, çünkü Alman basınında hakkında çıkan onlarca yazıda yer alan ifadeyle söylersek, "Yaptığı üç bini aşkın resimle

dünyanın en doğurgan ressamlarından biri"nin, o dönemde 3-5 milyar tutan ameliyat masrafını ancak bir satış kampanyasıyla karşılama zorunluluğuydu söz konusu olan... Duygulanmıştım, çünkü bu kampanyayı, bir gazeteci dostunun (yani benim) başlatmasını istiyordu! Ertesi gün atlayıp evine gittim... Kucaklaştık, sarıldık... Güzel Sanatlar Resim Bölümü öğrencisi kızı İrep de vardı yanında... Kahreden hastalığını, her gün devam edip giden "tahlil turları"nı, yaşama umudunu, şakalarla renklendirerek anlatıp durdu... Sahiden de çok şirin ve yaşam coşkusu olan bir adamdı Metin Talayman... "Şifayı bulmasına yardımcı olacak tablolar"ı gösterdi bir bir... Şakayı da elden bırakmadan yine... "Bak bu tabloyla ilaçları alırım, şununla narkoz giderleri, savaş çocuklarını anlattığım bu resimle de tek kişilik odada kalırım!" Her şey o kadar tuhaftı ki... Ve çok çarpıcı... Şu duruma bakın ki, hem yurtiçinde hem yurtdışında büyük eğitimler almış, dikkatli ve özenli seçimiyle bilinen Alman Senatosu'nun Kültür Komisyonu'ndan çok özel burslar kazanmış, New York'tan, Tokyo'ya, Amsterdam'dan, Berlin'e pek çok kentte kişisel ve büyük ilgi gören sergiler açmış bir "koca ressam"la neler konuşuyorduk neler! Neyse gazeteye döndüm ve "Bir tablet resim lütfen" başlıklı bir yazı kaleme aldım. Sonunu da, "Bu evrensel resim ustasının tablolarından, çam sakızı çoban armağanı elimizden geldiğince satın almalıyız... Alalım ki, bir tablo, bir ilaç etsin; alalım ki Metin Ağabey, metin olsun!" *Sabah*'ta, her zamanki gibi yine pazar günü, "Hayatın İçinden" başlığıyla koca bir sayfayı kaplamıştı yazı... Bir tesadüf ki yazının yayımlandığı gün yine bir "iş seyahati" için Londra'ya varmıştım... Şehir turuna çıkmaya hazırlandığımız bir sırada telefonum çaldı... Arayan Ercan Bey'di... "Yavrucuğum, yazını okudum, sabah sabah çok duygulandırdın beni... Benim çok değer verdiğim bir ressamdır Talayman... Durumuna çok üzüldüm! Telefonunu, adresini ver bana ya da bir an önce Londra'dan dön, bir şeyler yapmalıyız adamcağız için..." Kısa bir seyahatti, bir an önce dönecektim zaten Londra'dan... Gazeteye geldiğimde doğruca odasına çıktım... (Bu arada telaşlı telaşlı birkaç kez daha aramıştı beni, erken dönüp dönmeyeceğimi öğrenmek için!) Çok heyecanlıydı yine... O malum yazıdaki, yani "tablet" yerine geçecek olan resmi bir an önce almak istiyor ve bir an önce de bedelini göndermek istiyordu... "Aslında konuşacak bir şey yok, resim mesim sonraki iş, en kısa zamanda banka hesap numarasını versinler..." Metin Bey'in kızı İrep'le telefonda konuştular... Ve "en kısa zaman"da hesaplarına

ciddi sayılacak bir bedel gönderilmesi talimatını verdi sekreterine... Ertesi gün İrep, hem bana teşekkür ediyor hem de Ercan Bey'e teşekkürlerini gönderiyordu... "Tablet ve narkoz operasyonu"nun birinci adımı tamamlanmıştı... O haftanın sonunda Metin Talayman ameliyat oldu... (Bu arada Ercan Abi bana sık sık Talayman'ın sağlık durumunu soruyordu...) Talayman, bir iki hafta sonra hastaneden taburcu oldu, resim yapmaya devam etti, keyfi yerine geldi, sergi bile açmıştı, gülüyor, zıplıyordu... Aylar aylar boyunca bir sorun olmadan gelip geçti zaman... Fakat, deyim yerindeyse "illet" bir kez girmişti ya... Ne yazık ki tüm bu "operasyon" ömrü uzatmıştı sadece! Metin Talayman'ı kaybettik... Ercan Bey de çok üzüldü, hem de çok... Peki Ercan Bey'in "bir tablet niyetine satın aldığı resim" ne mi oldu? Ben de, Talayman'ın kızı İrep de her defasında galeriye gitmesini ve resmini beğenmesini istiyorduk; "Hallederiz yavrucuğum, hallederiz" deyip duruyordu... Ancak çoook sonra... İrep, babasına ait en sevdiği tablolardan birini sırtlayıp Ercan Bey'in adresine teslim etti... Ercan Bey'le bir sabah karşılaştığımızda, "Yahu ne gerek vardı, İrep tabloyu göndermese de olurdu mesele başkaydı o zaman, Metincik keşke yaşasaydı" demişti... Evet... Ercan Bey de yaşasaydı keşke... Yaşamayı çok severdi çünkü... Ve "iyi yürekli"ydi... Anlıyorsunuz...

Nebil Özgentürk
8.6.2003, *Sabah*

Nokta yıllarında her hafta yapmam gereken bir şey vardı: "Patron"un cesaretini frenlemek. Rutine meydan okuyan aykırı yönünün önünde durmak için her gündem toplantısında savaş verirdim. Meşhur Nâzım Hikmet kapağı da böyle çıkmıştı. Sıkıyönetim zamanlarında... "Beklemeyelim, zamanıdır" demişti. Aslında o da bilirdi birilerinin önünde durması gerektiğini. Ticarî kaygılar, hukuksal sorunlarla uğraşmak ona göre değildi. İşin bu kısmıyla uğraşmak istemezdi. Yalnız derginin "doğum"uyla ilgilenirdi. Her hafta, bir yaratıcının özeni ve umursamazlığıyla yeni eserini görmek isterdi. *Haftalık* onun finaldeki imzası; vakti yetse yaratacağı son dergi imparatorluğunun amiral gemisiydi. Tutkularının, özlemlerinin, cesaretinin önüne geçebilecek tek şey vardı: ölüm. Olmadı, yetmedi. Türk dergiciliği "sanatçı"sını, biz "zarif şövalye"mizi kaybettik.

Adil Özkol
Haftalık dergisi yayın danışmanı

Kadınların duası onu cennete götürür

Ben belediye otobüslerine binmem. Bazı arkadaşlarım bunu, benim "halktan kopukluğumu" gösteren bir sembol olarak habire hatırlatırlar.

Anlayacağınız, benim belediye otobüslerine binmemem, bir "snopluk etiketi" olarak derime yapışmıştır.

Oysa bu sembolik inkârımın arkasında, bugüne kadar çok az yakınıma anlattığım bir travma yatar.

Beni belediye otobüslerinden tart eden işte bu travmadır.

1962 veya 1963 yılıydı. Lise ikinci sınıftaydım.

İzmir'in Üçyol Semti'nde oturuyorduk.

Belediye otobüsüyle evime geliyordum. Üçyol'a bir durak kalmıştı.

Otobüs kalabalıktı ve ben ayakta duruyordum. Yüzüm ve gövdem dışarı dönüktü.

Bir elim üstteki askıdaydı. Öbür elimde kitap vardı, onu okuyordum.

Birden, hemen dibimden gelen bir kız sesi otobüste yankılanmaya başladı.

Birisi, birine, "Terbiyesiz adam. Bana sarkıntılık ediyorsun" diye avaz avaz bağırıyordu.

Ben de merakla başımı geriye çevirdiğimde, bağıran o kızla yüz yüze geldim.

Birden fark ettim ki, kızın bağırdığı insan bendim. Anladığım kadarıyla, gövdemin bir tarafı o kalabalıkta ona değmişti.

Allah şahidim, orada kızın varlığından bile habersizdim.

Ayrıca bütün lise ve üniversite yıllarında dünyanın en utangaç insanlarından biriydim.

Değil otobüste bir kıza dokunmayı, yüzlerine bile bakamazdım.

Aynı anda otobüste öfkeli onlarca yüzün bana doğru baktığını fark ettim.

Sosyal linç başlamıştı.

Ağzımdan, "Hanımefendi, ben farkında bile değilim, ne oldu" gibi cümleler dökülmeye başladı.

Ama nafile.

O sahnede benim kendimi anlatma imkânım yoktu ve olamazdı.

Bazı erkekler üzerime yürümeye başlamıştı bile.

Herkesin gözünde adi bir sapık, o günün moda deyişiyle bir "fortçu" olup çıkmıştım.

O an Üçyol'dan bir önceki durak imdadıma yetişti.

Otobüs durdu, kapılar açıldı ve bir anda kendimi dışarı attım.

Çok iyi biliyordum ki, bu kaçış benim o işi yaptığımın ispatı anlamına gelecekti.

Ama bir an önce kaçıp, kendimi kurtarmaktan başka yapabileceğim bir şey yoktu.

O günün İzmiri'nde, "namusu için" bağırıp çağıran genç bir kızın karşısında beraat edebilmem mümkün değildi.

O utancı yıllarca üzerimde taşıdım. Otobüste beni tanıyan bazı kişiler mutlaka vardı. Acaba ne düşünmüşlerdir?

İşte o günden sonra belediye otobüslerine karşı içimde büyük bir kin birikti.

Öğrencilik yıllarım bitti, Fransa'ya gittim, döndüm, öğretim üyesi oldum, ama içimdeki bu korku ve kin geçmedi.

Üç dört kilometreden az mesafelerde kar demedim, kış demedim hep yürüdüm.

Ya dolmuşa bindim ya da param olduğu zamanlar taksiye.

Sedat Ergin o yüzden bana, "Ben seni, her sabah Cinnah Caddesi'nden aşağı doğru yürüyen bir insan olarak tanıdım" der.

Ercan Arıklı'nın kaza geçirdiği haberini aldığım an, aklıma bu geldi.

Ercan Arıklı'yla iki konuda çok iyi anlaşırdık.

Kadınlar ve belediye otobüsleri...

Benim gövdem değil, ama ruhum gençliğimde, tercihsiz bir yolda belediye otobüsünün altında kalmıştı.

Ben yara bere alarak kurtuldum.

Ercan Arıklı kurtulamadı.

Belediye otobüsü altında kalmak ikimize de yakışmazdı.

Ama kaldık. Ben şanslıydım, o şanssız...

Cenaze namazında imam, "Kimse buraya silah zoruyla getirilmedi. Ben böyle iki cenaze gördüm. Biri Kemal Sunal'ındı, öteki de Ercan Arıklı'nın" dedi.

Ben bir de Yavuz Gökmen'inkini görmüştüm.

Ne diyeyim, Allah hepimize doğal bir ölüm, böyle bir cenaze nasip etsin.

Ben Ercan Arıklı'yı hep kadınlardan dinledim.

Çünkü o, Türk medyasında iki sessiz ihtilalin lideriydi. Hepimize, gazeteciliğin siyasetten ibaret olmadığını, hayatın çok daha geniş, renkli ve keyifli alanlarını medyanın iskânına açmamız ge-

rektiğini öğreten insandı.

İkincisi de, Türk medyasının kapılarını kadınlara ağzına kadar açan patrondu.

O kapıdan çok başarılı kadınlar girdiler. Mezun oldular ve bugün Türk medyasında çok önemli mevkilere, köşelere geldiler.

Eminim, kadınların duası onu cennete götürecektir...

Ertuğrul Özkök

Hayatımızdan bir parça da kopmuştur pek anlamayız

Çok üzüldüm. Sadece ölümün kendisi değil, oluş biçimi, sanki bir kadermiş gibi son hayallerinin mekânının hemen önünde, her gün defalarca tekrarlanan bir "karşıdan karşıya geçme" sırasında.

Onu daha çok, daha uzun, daha farklı yönleriyle tanıyanların yanında benim tanıklığım sınırlı kalır ama...

Ercan Arıklı'nın "en büyük hayali"ni, kısa süre için de olsa, en yakından paylaşan kişi olmuştum.

O kendisini dergicilikte "duayen" kılan başarısını, bence de bir "gazetecilik başarısı" ve birçokları için okul olan *Nokta*'da sağlamıştı ama, hayalinde hep "gazete" vardı.

Yolculuğa birlikte ve büyük heyecanla başlayıp sonra çok olaylı bir şekilde ayrılmışsak da onun gazete patronluğu hayali öylece bitmişse de birçoklarından daha "gazeteci" bir patron olabileceğini hep düşündüm.

Başka anaforların etkisiyle, benim bir erken hayalim çökmüş, onun en büyük hayali ise ölmüştü o zaman.

Yıl 1984 ya da 1985'ti. Henüz 26-27 yaşında, *Cumhuriyet* yazı işlerinde, gazetede adı bile yazılmayan bir editördüm.

O günlerde, hiç tanımadığım Arıklı, *Nokta* dergisinde, başka sektörlerdeki gençlerin yanında, basından da beni ve bir başka meslektaşımı "geleceğin isimleri" olarak ilan etti.

Genç yaşınızda elbette hoşunuza gidiyor, ama şaşırıyorsunuz da.

Sonradan, daha o günlerden, ikimiz adına ortak bir hayal görmeye başladığını, hatta bunu proje haline getirdiğini öğrendim.

Cumhuriyet'ten de *Milliyet*'e geçmiştim, daha henüz iki yıllıktım. O iki yıl boyunca bana sık sık, "birlikte farklı bir gazete çıkaracağımızı" söylemeye başlamıştı. Kendime güvenimi kışkırttı âdeta. 29 yaşımda, yöneticiliğe başladığım, üstelik hiçbir sorunum olmayan *Milliyet*'ten, üstelik hiçbir maddî cazibe olmadan,

üstelik öteki tarafta hiçbir gazete donanımı yokken, kelimenin tam anlamıyla bir maceraya, bir hayale, yeni ve farklı bir gazete çıkarmanın heyecanına koşmak üzere ayrıldım.

Sonra neler olduğu artık önemli değil

Ama, o heyecanı veren tek kuvvet, Arıklı'nın, hayalini bir proje olarak anlatmakta ve paylaşmaktaki kabına sığmaz coşkusuydu. Altı ay boyunca, gece gündüz, o hayali en yakından ve bire bir paylaştım.

O heyecanı ben de başkalarına aktardım, bugün Türkiye medyasında bilinen, oturmuş birçok isim de o coşkuya, o projeye katıldı.

Öyle bir coşkuyla doğmaya hazırlanan bebek, her hayalin ve her heyecanın taşıması muhtemel dengesizlikler ve ayak oyunları sonucu ölü doğduğu gün, bir gece önce biz kopmuştuk zaten.

O günden sonra, neredeyse bir 15 yıl, bırakın bir ilişkiyi, bir merhabamız bile olmadı.

Geçenlerde, bir yerde yemek yerken, bir başka masada o tek başınaydı.

Ne bileyim, bir an, onca kalabalıkların, onca arkadaşlıkların, onca işin filan arasında, asıl halinin o "yalnızlık" olduğunu düşünüverdim.

Masasına doğru yöneldiğimde, görmüş, ama "selamsız, hatta müstehzi" geçeceğimi düşünerek tedirgin olmuştu sanki.

15 yıl önce gömülmüş o "sıcak merhaba"yı topraktan çıkardım. Müthiş mutlu oldu. Sohbet ettik. Biraz sonra da aynı filme bilet alırken bir kez daha rastlaştık. Aynı sıcaklıkla.

İyi ki öyle bir rastlaşma olmuş, diyorum şimdi. Bunu, paylaşılan heyecanlarla doruğa varan, sonra çatışmalarla birden yerin dibine giren "insan hallerimiz"in, bir gün, kaçınılmaz son yolculuklara doğru, en azından son bir "sıcak merhaba"yla insanileşmiş olmasının verebildiği küçük bir teselli diye görüyorum.

Sonra... sonra...

Yakınınızdaki, yakınınızda olmuş, tanıdığınız, bildiğiniz her kayıptaki aynı tefekkür.

Bir yandan, sık sık "hayatın motoru" sayılan hayallerin veya ihtirasların insanı hiç ölmeyecekmiş gibi diri tutması...

Bir yandan, ölümü farkındalığın; ihtirasları, kırmaları, kırılmaları, pençeleşmeleri, unutmaları, öfkeleri, kinleri filan manasızlaştırması.

Hayatınızın büyük ya da küçük bir parçasını koparan her yakın ölümde, sık sık unutulan ölüm ihtimalinin ete, kemiğe, tabuta, toprağa bürünmesi...

Hayatımızın filminden bir sürü kareyi kesip götüren her yakın ölümde, bedenimizin, yüreğimizin, aklımızın içinden, insanlığımızı yeniden doğurabilme ihtimali.

Yakınlarına, sevenlerine, gazetecilere başsağlığı ve hep iyi hatırlanması dileğiyle.

Umur Talu

Show time folks!..

Show time folks. Show time folks... diye mırıldanıyorum durmadan... Niye...

Lig TV'den, "Derin Futbol" çekiminden çıktık. Arabaya binerken Ercan, "Ercan Bey trafik kazası geçirmiş. Hastaneye kaldırılmış. Galiba ciddiymiş durumu" dedi.

"Hemen hastaneye" dedim. İstanbul'da kazılmayan sokak kalmamış. Caddeler bomba yemiş gibi. Tüm yollar tıkalı. Arabam uçmalı. Gıdım gıdım gidiyor.

Birden beynimde bu laf dönmeye başladı.

"Show time folks. Show time folks."

"Gösteri zamanı dostlar. Gösteri zamanı millet" anlamına bir laf. *All That Jazz* filminin sloganı...

Yönetmen, dünyaca ünlü koreograf Bob Fosse, 10 yıl sonraki kendi ölümünü filme çekmiş sanki. Roy Schreider de hayatının rolünü oynuyor, ölüme gittiğini bile bile, ayakta durmayı başarıp, başladığı oyunu bitirmeye çalışan Fosse rolünde.

İşte bu silkinip ayağa kalkışlarında aynaya bakarken söyleniyor, kendi kendine.

"Show time folks!.."

Niye aklıma takıldı bu laf.

Müzikallere meraklıyım ya. İstanbul'a geldiğim yıllar.

Ercan *'All That Jazz'*ı gördün mü?" dedi.

"Hayır" dedim.

"Yazık etmişsin" dedi. "Mutlak görmelisin."

Baktım ertesi gün elinde bir kaset odama giriyor...

All That Jazz.

O gece izledim. Kaç kere daha izledim bilmiyorum, Ercan'a geri verene kadar.

Elizabet Kubler-Ross diye bir yazar o sıralar ölüm üzerine yazdığı kitaplarla ortalığı kasıp kavuruyor.

O zamana kadar tabu olan konuyu hem de nasıl ele alıyor.

"Death and Dying/Ölüm ve Ölüş" bestseller olmuş. Almıştım Amerika'dan da, bir kenara koymuştum, "Zamanı gelince okurum" diye.

Kubler-Ross ölümün evrelerini yazıyor kitabında, dünyada kıyametlerin kopmasına sebep olarak.

All That Jazz, işte bu evreleri anlatıyordu aslında... ve de finalde Ben Veeren'in şarkısı bu evreleri nakarat yapıyordu.

"Denial. Anger. Bargain. Depression. Acceptance!.."

Ret. Öfke. Pazarlık. Depresyon. Kabullenme!..

Ama aralarda hep, *"Show time folks."*

"Olmaz" diyordum. "Olmaz. Olamaz. Ercan olamaz."

İlk aşama buydu. Ret. "Ercan böyle pisi pisine gidemez." Kazalar hep başkasına olur, bize olmaz ya. Onun için, Ercan olamaz.

Show time folks...

Hastanenin önünde durduğumda, benden önce ulaşanları gördüğümde, "Olamaz" bitti. Öfke başladı.

Her taraf gazeteci doluydu. Hem de en üst düzeyden. Aylardan beri birbirine sövenler ve ertesi günden itibaren sövmeye devam edecek olanlar, Ercan'ın ameliyat kapısında aynı sapsarı yüzlerle bekleşiyordu.

"Sizin yüzünüzden" diye bağırdım. "Sizin yüzünüzden. Yıllardır 'Bu trafikle topyekûn savaşmamız için ille de içimizden biri mi gitmeli. Ateş ille de düştüğü yeri mi yakmalı' diye kaç kez yazdım. Kaç kez. Kös dinlediniz. Birbirimizle savaştığımız kadar, bu korkunç trafikle savaşsaydık, bugün burda olur muyduk" diye öfkeyle haykırmışım, kontrolümü kaybedip. Ertesi gün gazetelerde okudum.

İçimizden biri gitmeliydi tamam. Ama niye Ercan?.. Niye?..

Show time folks...

Öfkem içime sığmıyor, ama içerden gelen haberler de hiç iç açmıyordu. Umut yok denecek kadar azdı. Çünkü, beyin, omurilik, göğüs kafesi hepsi paramparçaydı.

O zaman pazarlık evresi başladı işte.

Beni ille de yanında istiyordu. "İlle gel" diyordu. Fethiye'de de açmıştı konuyu.

"Gerzekliği bırak Hıncal" diyordu. "Bankada kaç paran var?.. Geleceğin garanti mi?.. Koyalım bankaya bilmem kaç yüz bin dolar. Senin de için rahat etsin. Benim de. *Vatan*'a gel."

Yıllardır "Sen benim menajerimsin" derdim de... Gene menajerlik yapıyordu.

"Patron" dedim, "Beni Ankara'dan getirdiğinde odanda özel bir konuşma yapmıştık. Ne demiştin bana, hatırlıyor musun?.. 'Hıncal bordroda görünen maaşın bir formalitedir. Gelişim Yayınları'ndaki dengeler içinde farklı bir maaş koyarsam işler karışır. Sen iyi yaşamalısın. Ne zaman ne kadar paraya ihtiyacın olursa, git istediğini al. Bana da sorma.' Peki patron birlikte çalıştığımız onca yıl içinde, maaşım dışında tek kuruş aldım mı?.. Hatta avans istedim mi?.. Para dediğin ne ki. Sen varken benim gelecek korkum olmaz, merak etme."

"Tamam" dedi. "Bir daha bu konuyu konuşmayacağız. İçin rahat olsun."

Hastanenin kapısında pazarlığa başladım.

"Ercan buradan çıkarsan, seni yalnız bırakmayacağım. Artık hep beraber olacağız eskisi gibi. *Vatan*'a geleceğim, söz."

Kendimi bile inandırmayan bir pazarlıktı bu. Pazarlıktan öte. Adak.

Asıl pazarlığı Tanrı'yla yaptım.

"Beyinde büyük hasar var. Omurilikte büyük hasar var."

Ercan'ın hayatta en korktuğu şey böyle yaşamak. "Bu duruma düşersem beni vurun" derdi hep. "Vurun beni, yaşatmayın."

Konuşamayan, elini, ayağını hareket ettiremeyen bir Ercan. Her gün bin defa ölen bir Ercan.

"Tanrım, böyle yaşayacaksa eğer, çıkartma onu ameliyat odasından" dedim..

Show time folks...

Haberler giderek kötüleşmeye başladı içerden gelen. Beyni acele açmak gerekiyor, ama genel durum feci.

... Ve ben düşünmeye başlıyorum. Hepsi depresif düşünceler bunlar. Depresyon evresi bu olmalı.

Kaza yeri *Vatan* gazetesinin önü.

Ayrılıp *Vatan*'a gitmese orada olmayacaktı.

Kadere bak, nereye kadar uzanıyor.

Gazetenin kapısından çıkarken biri arkasından "Ercan" dese, 30 saniye, geçin 3 saniye takılsa ölüm arabası çekip gidecek. Ya da telefonu çalsa. Ya da ayağı bir şeye takılsa, tökezlese.

Arabası niye karşıda. Çünkü Etiler tarafına gidecek. Gazetenin önünde binse ters yönde. U dönüşü için Allah'ın belası kadar yol gitmesi gerek. Bu kentin trafik akışı öyle ahmakça düzenlenmiş ki... Sırf kavşakları ortadan kaldırma uğruna, insanlar öyle il-

gisiz kilometreler gitmek, zaten dolu trafiği öyle gereksiz yere işgal etmek zorunda kalıyorlar ki... Etiler yönüne gidecek ama, niye 8 kilometre ters yönde gitsin. Niye yarım saat kaybetsin. Arabasını karşıda bekletir. Çözüm dediği, ölüm.

Bin, bin kere bin sebep bulabilirim, Ercan'ın o uğursuz anda, o uğursuz yerde bulunmaması için. Ama hepsi bir araya geliyor işte. Kader.

Bu nasıl kader.

Show time folks...

Hastane koridorunda volta atıyorum, bu düşünceler beni yere atmasın diye. Zafer tam önümde. Hüngürdüyor birden.

"Ne oldu?" diyorum.

"Kaybettik" diyor.

Kaybettik.

Kabullenme.

"İyi yaşadı ama" diyorum, kendimi teselli ederek. "Dolu dolu yaşadı. Arkasında hem de ne izler bıraktı. Hayatta en korktuğu şey, beyninde hasarla yaşamaktı. Ondan da kurtuldu."

Hastane kapısı tıklım tıklım. Ama yüzlerin hepsi, hani TV'lerde kapatılır ya, aynen öyle. Kimseyi tanıdığım yok.

Ercan, benim Ercan'ı görüyorum sadece. Bir Ercan gidiyor... Bir Ercan arabanın kapısını açmış bekliyor.

"Eve" diyorum. "Eve. Burda yapacak şey kalmadı."

Show time folks...

Araba yürüyor. Ben *All That Jazz*'ın en ünlü şarkısını mırıldanıyorum bu defa beynimin içinden...

"Bye bye love... Bye bye happiness... Hello loneliness... I think I'm gonna cry!.."

"Elveda dostum... Elveda mutluluk... Merhaba yalnızlık... Galiba ağlayacağım!.."

Ağlayamıyorum da. Çünkü o Allah'ın belası gösteri zamanı hiç bitmeyecek..

Show time folks...

Show time Ercan!..

Kusur yüzde 100 Ercan'da...

Trafik rapor yazmış. Yüzde 20 kusurlu Ercan Arıklı.

Hangi yüzde 20 Beyler, hangi yüzde 20. Yüzde 100!.

Ercan intihar etti haberiniz yok.

Yaya geçitleri doğru dürüst çizilmemiş yollarda, şoföründe kavşağa, geçide girme kültürü olmayan kentte, hele hele trafik

polisinin kafası bu olan bu ülkede, sokakta yürümekle intihar ettiğinin farkında olmadığı için yüzde yüz suçlu Ercan.

Yaya geçidinde ezilen adamı suçlayarak tarihe geçti İstanbul trafik polisi...

İstanbul Emniyet müdürü. İstanbul Trafik müdürü. Bu iğrenç, bu rezil, bu ahmakça, bu insanlıkdışı raporu nasıl kabul edersiniz?..

Yaya geçidinde ezildiğimde de suç bende ise, yaya geçidi niye ki? Çizme o zaman... İşaretleme... Ben de başımın çaresine bakayım.

Hayatınızda hiç New York, Londra, Paris, Roma, Berlin sokaklarında yürümediniz mi siz müdürlerim?.. Uçak paraları benden... Gidip yürüyelim mi?.. Yaya geçidine inmek değil, inmek için adımını kaldırdığında neler oluyor, size göstereyim mi?

Trafik anında durur. Siz Türk kafasıyla hemen geri çekilirsiniz, direksiyondaki adam "Yolun kendisine ait olduğunu bilmeyen bir kıro daha" der içinden ve eliyle size "Geçin" işareti yapar. "Geçin."

Siz ayağınızı atar atmaz niye şıp diye durur?.. Çünkü orada, ışığı olmayan yaya geçidine tüm sürücüler anında durabilecekleri bir hızla yanaşırlar.

Niye öyle yanaştırlar. Çünkü geçide aniden bir çocuk fırlayabilir, annesinin elinden kurtulup. Bir dalgın adam yürüyebilir. Hatta birisi "Bana çarpsınlar da tazminat alayım" diye kollayıp kendini atabilir. Bunların hepsini bilerek dururlar.

Çünkü durmazsa başına geleceği bilir.

Ora polisi "Yola baksaydı" diye rapor tutmaz. Tutmayı aklından geçirmez. Yol onun niye baksın adam. Ona baksınlar.

Uygar ülkede yaya geçidinde adam ezdiniz mi, âdeta cinayetle suçlanırsınız. Ezenin hayatı kayar. Adam öldürmüş gibi ceza alır.

Yetmez.

Ercan'ı New York'ta bir otobüs yaya geçidinde ezseydi eğer, hukuk mahkemesi araştırırdı

"Bu adam daha kaç yıl yaşar? 20. Bugünkü gelir düzeyiyle 20 yıl daha çalışsa kaç para kazanırdı? 20 milyon dolar. Otobüs şirketi vârislerine 20 milyon dolar tazminat ödeyecektir."

Şöför 20 yıl yatacağını, şirket 20 milyon dolar tazminat ödeyeceğini bildiği için, New York'ta yaya geçitlerinde insanlar ölmezler.

Sırf bunu bildikleri için. Daha uygar, daha eğitimli olduklarından değil.

Bu halk otobüsü şirketi bizde on para ödemez.

Trafik polisinin hele bu raporuyla şoför üç hafta sonra tahliye

olur, gelir gene o direksiyona oturur ki, yeni Ercan'ları ezsin.

İstanbul Emniyet ve İstanbul Trafik müdürlerinden yazılı açıklama bekliyorum. Sözlü değil yazılı.

Ercan niye yüzde 20 suçlu?..

Yazın anlatın bana, aynen yayımlayayım ibreti âlem için. Eğer yazabilirseniz..

Ayrıca. Ezilen siz olsanız, o kafa gene o raporu mu yazardı, yoksa, müdürünün anısına yalakalık mı yapardı?.

Belediyesi bu... Şoförü bu... Trafik polisi bu...

Ercan kazaya uğramadı.

Biz kazara yaşıyoruz!..

Topladın Gelişim'i patron!..

Fethiye'den dönüyoruz. Uçakta "Son yıllardaki sıkıntılarımız yüzünden ihmal ettik. Çok ara verdik Hıncal" dedin. "Gelişim'i bir toplayalım artık. Sıkıntılar artık bitti. Bir araya gelelim. Öyle küçük bir Gelişim toplantısı da olmasın. Ulaşabileceğimiz herkesi çağıralım. Kim becerir bu işi?"

"Ali" dedim. "Ali Kocatepe. Adam organizatör doğmuş."

"Hemen arayayım Ali'yi" dedin.

Bekleyemedin patron. Ali'den evvel davrandın, topladın Gelişim'i.

Dillere destan meleklerin Serpil, Deniz ve Ayşe'den, İzmir'den koşup gelen emekli şoförün Seyyit'e kadar tüm Gelişim Teşvikiye Camii'nin avlusundaydı, gördün değil mi patron?..

Gördün değil mi?..

Şimdi bizi kim toplayacak...

Hadi toplandık. Sensiz Gelişim mi olur?..

Gelişim burda bitti patron.

Bir gün yukarlarda bir yerlerde toplarsın bizi artık.

Sevdiğim laflar

Bugün 63 yaşındayım ve yeni projelere giriyorum. "Sırada ne var" diyorum. Hayaller kuruyorum. Bir korkum var. Beni süründürecek hastalıklar. Onların dışında her şeyi atlatırım gibi geliyor. Dostlarıma bazen diyorum ki: "Alzheimer filan olursam, adam tutun ve beni vurdurun."

Fethiye'de bir gün için

O son tatil için Feride'ye hayat boyu teşekkür borçlu olacağım aklıma gelmezdi.

Ben sıcağı sevmem. Güneşi sevmem. Denizi sevmem. Ben gölge keyiflerinin ve serinliklerin adamıyım.

Feride de bunu çok iyi bilir. "Hillside" dese kılım kıpırdamaz bilir.

"Yepyeni bir spa yaptık. Bali masajı da var, Balili kızlardan" deyince direncimi kırdı. 10 yıldır Muzo'yu, Edip'i atlatıp duruyorum. Feride'ye "Peki" dedim. "Peki. Peki... anladık. Geliyoruz."

Ercan'la tabii.

Gene Feride organize etmişti. Antalya Sheraton Voyager'ın spasına da Ercan'la gitmiştik.

Keyifli yerlere keyif adamlarıyla gittiğin zaman, misli misli keyf alıyorsun. Ercan bildiğim en keyif adamı.

"Çantanı hazırla. Bali masajlarına gidiyoruz, iki gün" dedim.

"Harika" dedi. "Harika..."

Seyahat günü telefon etti. Allah'ın cezası konuklar gelmişti, dünyanın bir yerinden. Onlarla toplantı yapmak zorundaydı. Ertesi gün gelecekti.

Yalnız çıktım yola.

Ertesi gün akşamüzeri geldi.

"Sana bir günlük program yaptık" dedim.

"Ben program istemiyorum. Bütün gün plajda uzanıp kitap okumak istiyorum" demez mi?..

Şaşkın şaşkın baktım yüzüne. Dünyanın dört bir yanından birbirinden güzel kızlar harika masajlar yapmak için hazır, bizim ehlikeyf Ercan kitap okuyacak.

Elindeki kitaba bir göz atma fırsatı buldum.

Amerika'nın en ünlü genel yayın müdürlerinden biri, gazete, dergi yönetimindeki sırları anlatıyor, kendi yaşamını örnekleyerek.

Ercan kitap okumuyor. Ders çalışıyor. Dersini çalışıyor.

Haftalık'ı bu ülkenin en büyük dergisi yapmaya karar vermiş. Onun için ders çalışıyor, 24 saatlik zorla yaptırdığım tatilde bile.

İşte Ercan bu. Türkiye'nin en çok okuyan gazetecisi. İngiliz ve Amerikan yayın dünyasını günü gününe izler, meslekle ilgili ne bulursa getirtir ve okur. Okur... Okur...

Geri kalan bütün medya, biz hepimiz toplam onun kadar okumadık. Öyle biri işte.

Mudo'yla sözleşmişlerdi. Ercan Fethiye'den Bodrum'a geçecekti. Baktım benimle İstanbul'a dönüş hazırlığında.

Program değişmiş olmalı.

O ara Mudo aradı.

"Ercan seninle İstanbul'a gelip, hemen Bodrum uçağına geçe-

cek. "Fethiye'ye onunla gidemedim. Sözümü tutamadım. Şimdi bir de dönüş yolunda yalnız bırakamam. İstanbul'a geliriz, ben sonra dönerim' demiş."

Hiç haberim yokmuş gibi "Mudo'yla Bodrum planı ne oldu?" dedim.

"Gidiyorum" dedi. "İstanbul'da bu uçaktan inip Bodrum uçağına bineceğim."

"Gerzek misin sen" dedim. "Bin arabaya git Bodrum'a."

"Karayolunu çekemiyorum" dedi.

Zarafete bakar mısınız?.. İnceliğe bakar mısınız?..

Yoldaş deriz değil mi?.. Yoldaş işte bu.

Geliş yolunda yoktu diye, gidiş yolunu böyle uzatıyor, yoldaşını terk etmemek için.

Böyle yoldaşla dünyanın öbür ucuna gidersiniz.

Dönüşte uçakta "Hiç anlamam. Bu yaz Bodrum'dasın" dedi.

"Patron" dedim. "Ben sıcak... mıcak..."

"Benim ev Bodrum değil. Öyle bir yerdeyiz ki şaşarsın. Geceleri kazak giymezsen ilk uçakla geri dön. Gündüz de rüzgârlı rahat. Benim kütüphaneyi bilirsin. Filmleri de. İster oku. İster film seyret. Ayrı bir konuk dairesi var. İstersen orda rahat et. Orası senin evin. Sevgilini al gel. Kiminle istersen gel. Bilgisayarı da kurdum. Ev klimalı zaten. Her zaman serin. Bütün gazete ve dergiler geliyor. Sabah kalkar, yazını yazar yollarsın. Ondan sonra ne istersen. Öyle hafta sonu falan değil. Uzun uzun kalmak için geleceksin, tamam mı?.."

Öyle coşkuyla öyle keyifle anlatıyor ki. Hayır demek mümkün değil.

"Geleceğim patron. Söz" dedim. "Sacit de dükkân açıyor Bodrum'da. Ona da gideriz bu arada."

"Harika" dedi. "Harika."

.....

Dün akşam Sacit aradı. Gırtlağı düğüm düğüm. Neyi nasıl diyeceğini bilmiyor.

"Bu dükkânı sen olmadan açmak istemiyorum Hıncal Abi" dedi. "Ama kederini de biliyorum."

"Beni beklersen o dükkânı hiç açamazsın Sacit" dedim. "Hayat devam ediyor. Dükkânı aç. Ercan'la bana da bir masa ayır. Bakarsın bir gün geliriz."

.....

Feride... Bizi son defa buluşturan o bir gün için sana nasıl teşekkür edeceğimi bilemiyorum...

İyi ki o tatili yapmışız be...
İyi ki...

İstikbal göklerdedir!..

Havaalanında duvarda asılı bir poster gösterdim Ercan'a. Atatürk, yanında iki kişi daha, havaya bakıyorlar. Altında "İstikbal göklerdedir" yazıyor.

"Bak" dedim. "Devlet Hava Meydanları posterin altını kesip atmış."

Anlattım.

"Bu posterde aslında dört kişi var. Bu üçünün önünde, pilot kılığıyla bir çocuk var. Onu çıkarmışlar fotoğraftan."

"Şu senin yazı" dedi.

"Tam da o" dedim. "Tam da o."

Fotoğrafın altında "İstikbal göklerdedir" yazıyordu, ama, o üç kişinin aksine, tam da istikbal, yani geleceği temsil eden çocuk, göklere değil, yere bakıyordu. Onu yazmıştım, aylar önce.

"Hıncal olmak, ayrıntıları işte böyle fark edebilmekte gizli" dedi, gülerek bana bakarken.

Minik defterini çıkarıp not aldı. "İzin verir misin, bunu *Haftalık*'ta kullanalım. Gönderip resim çektireyim."

"Patron sensin" dedim. "Ne izni."

Ondan izinsiz, ben yayımladım gene.

Fotoğraf!..

"Ercan Bey sizi aradı, çok önemliymiş" dedi, Yasemin'e not bırakmış. "Ercan Bey sizi arıyor, çok önemli." En son onun sesi telesekreterde. "Beni muhakkak ara."

Aradım.

"Yarın bir *Haftalık* al, resmine bak. Şimdi de karizmatiksin ama, gençliğinde ne müthiş adammışsın sen. Amerikan artistleri, Clark Gable, Sean Connery halt etmiş. Seninle röportaj yapan çocuklar evinde rastlamışlar. Onlar getirdi. Kocaman koydurdum dergiye, tam sayfa. Al da kendine bak."

Askerdeyken çekilen bir fotoğraf bu. Muhabere Okulu Yedek Subay Bölüğü öğrencilerinden Hıncal Uluç'un fotoğrafını, aynı bölük efradından Mimar Doruk Pamir çekmiş. Evde, meydanda olan tek resmin budur. Ben de bayılırım.

"Unutma. Yarın hemen bir *Haftalık* al" diye tekrar ediyor durmadan.

Beni acele, mutlak aramasının sebebi o. Harika bir resmimi

bulmuş, harika kullanmış. Onu haber verecek, herkesten önce.
Dergi çıkmadan.
Kulaklarımda kalan son sesi o...
O son konuşmamız o...
Şimdilik...

Hıncal Uluç

Attığım çığlıkları siper edin üzüntüme,
Siper edin ki, dışarıdan bakanlar,
Sadece çığlıklarım kadar üzüldüğümü sansınlar.

Fotoğrafını basmak istemeyen adamın,
Utangaçlığı yüzünden okunan o caaaarım babanın,
akvaryumunu buzlu camdan yapın,
yapın ki, saçı bile bozulmayan o adamın
gömleğinde E. A. yazan o bi'tanecik delikanlının,
o ki, benim biricik babamın,
şanssızlığını ne yerler ne gökler
tarihe yazadursunlar.

Size bir vasiyetim var:
Yorgunluğuma gömün beni,
Gömün ki yorgunluğumun
Ercan Arıklı olduğunu
"herkesler" anlasınlar.

Özgür Yici
Haftalık dergisi genel yayın yönetmeni

Arda Abi

Can Kozanoğlu

Bilmiyordum, *Haftalık*'ın geçen sayısından öğrendim, çok sevindim: Arda Uskan, bir Ercan Arıklı kitabı yazıyormuş. Biyografik roman tarzı bir şey olacakmış. Ercan Bey bin yıl yaşasaydı anılarını yazmazdı. Oysa uzun, karmaşık ve çok ilginç bir hikâyenin kahramanıydı. Arda Uskan, bu hikâyeden okuma tadı veren, şaşırtan, sürükleyici bir kitap çıkaracak; hiç şüphe yok.

Yalnız, Arda Uskan'ın kitapla ilgili söyleşideki bir sözüne takıldım: "Ercan Arıklı, Arda Uskan'ı Arda Uskan yaptı." Ercan Bey'in, artık abi diyebilirim, Arda Abi'ye birçok açıdan büyük katkısı olmuştur; biz eski *Nokta*'da çalışanlar bunun tanığıyız. Ama Arda Uskan'ı Arda Uskan yapmak... Buna emin değilim. Arda Abi kadirşinaslıkla, tevazuyla söylemiştir. Öyle düşünüyorum. Çünkü biz başka şeylerin de tanığıyız.

Sene 1988 ya da 1989, *Nokta*'dayız. Bir gün Arda Abi ayakta bir şeyler anlatıyor. Blucininin marka etiketine takıldı gözümüz: Özgür Jeans... Kendisine belli etmiş miydik, hatırlamıyorum; çok gülmüştük. Çocuk kıyafetleri markası gibi gelmişti. Afacan Bebe Giyim, Şirinler Jeans, öyle bir şey...

Arda Abi öyle bir pantolonu olduğunu unutmuştur. Hatta, büyük ihtimal, o gün de üzerindeki blucinin markasını bilmiyordu. Ben niye hatırlıyorum? *Nokta*, dönemin birçok basın kuruluşu gibi, ağırlıklı olarak eski solcuların çalıştığı bir yerdi. Ama siyasî kaygılar ve kimlikler bazılarımız için tamamen unutulmuş, bazılarımız içinse silikleşmişti. Artık seçkin zevkleri olan şehir insanları kimliği ön plana çıkıyordu. Öyle çok bayağı tarafından bir markacılık olmamakla birlikte, giyimin kuşamın, aksesuarın, içkinin vs markası önemliydi. Hava atma fırsatlarını kaçırmama dönemiydi. O günlerde "hımm, biliyorum" diye havası atılan bir-

çok marka bugün hayli sıradan kaçıyor, o da ayrı mesele, ayrı bir yazı konusu.

Neyse, 80'lerin genel havası, doğal olarak, basın camiasına ve *Nokta*'ya da sirayet etmişti. Diğer yandan *Nokta* dönemin en etkili dergisi, çok satıyor, gündem belirliyor. Ekip giderek şıklaşıyor. Ve bütün o havalı ortamın içinde, hiç de havası olmayan bir yerli malı blucinin etiketini taşıyan genel yayın yönetmeni, Arda Abi...

Öylesine bir ayrıntı gibi görünebilir. Evet, ayrıntı. Ama çok şey anlatıyor bence.

Markalı takım elbiseler giymek yerine sıradan bir blucinle gezebildiği içindir ki, Arda Abi öyle bir rahatlığın insanı olduğu içindir ki, her dergi çalışanı çekinmeden girebiliyordu odasına. Sohbet ediyorduk, televizyon seyrediyorduk, Arda Abi'nin anılarını dinliyorduk.

Ben *Nokta*'ya gelmeden önce de lafı edilirdi, *Nokta*'da çalışırken de: Arda Abi'nin haftalık editoryal yazılarını bazen başkaları yazardı. Çeşitli sebeplerle. Sık sık değil, nadiren. Benim de elim değmiştir. Bu, çok güzel bir şeydi. Laf edenler, zaman içinde, keçiboynuzu bir yazı için sekreterlerini sekiz saat "yazılarını yazıyorlar efendim" ayarında tutan köşe yazarlarını gördükten sonra yaptıkları haksızlığı ve ayıbı anlamışlar mıdır, merak ediyorum.

Arda Abi'nin kalemini biliyorsunuz zaten, yazılarını okuyorsunuz her hafta. Yazılı basındaki en işlek kalemlerden biridir. Hep öyleydi. Dergide çalışanların hemen hepsinden daha tecrübeliydi. Basın tecrübesi, sinema tecrübesi, hayat tecrübesi... O sayfayı, her koşulda, vücudunun her parçasıyla doldururdu. Dahası, editoryal yazmayı büyük bir hadise haline getirebilirdi. "Susun, odasına girmeyin, rahatsız etmeyin, yanından geçmeyin, Arda Bey yazısını yazıyor!" Ama o öyle bakmıyordu. İmzasına ve kalemine tapmıyordu; birlikte hazırlanan bir derginin editoryal yazısına diğer dergi çalışanlarının da katkıda bulunabileceğini düşünüyordu. Dahası, ast üst kompleksleri olmadığı için, sıkıştığı anlarda mesai arkadaşlarından yardım istemeyi de ayıp saymıyordu.

"Business guruları"nın yazdığı "Başarılı bir yönetici olmanın 40 altın kuralı" türünden kitaplardaki model yönetici tipinin çok uzağındaydı Arda Abi. Ercan Bey ise öyle kitapları okur ve severdi. Ama en kıymetli dergisinin başında kitaba uymayan biri vardı.

Ercan Bey'i Ercan Bey yapan buydu işte: o da icabında kitaba uymazdı. Kitaba uymanın ve uymamanın "bir" altın kuralını iyi bilirdi: zekâsını kullanmak... Arda Uskan'ı bulmuş, yönlendirmiş,

tuhaf çelişkileri avantaja dönüştürerek iyi bir dergi yaratmıştı. Ama Arda Uskan'ı Arda Uskan yaptığını söylemek, Arda Abi'nin tevazuu. Tamam, Ercan Bey birilerini birileri yapmıştır, hem de epey birilerini birileri yapmıştır, ama Arda Abi onlardan değildir. Bunu biliyorum. "Biz çok şeyin tanığıyız" demiştim ya yukarıda...

Her neyse... Arda Abi... Bir şef sandalyesinden elli türlü kompleks, yüz türlü kapris, yüz elli türlü terbiyesizlik kusabilen insanları gördükçe, genç yaşımızda bizlere gösterdiği insanî tavrın değerini daha iyi anladığımız Arda Abi, Ercan Bey'in, giderek daha çok özlediğimiz Ercan Bey'in kitabını yazacak. Çok iyi olacak, enteresan olacak.

DK DOĞAN KİTAP

...güle güle "bebeğim"...

Hayatın pimini çeken adam: Ercan Arıklı

ARDA USKAN

Eşine az rastlanır bir medya patronu...
Kadınların hayran olduğu bir erkek...
Ve derin acılar üzerine kurulmuş pırıltılı bir hayat...
Bu kitap, yasını yaşayamamış bir insanın, Ercan Arıklı'nın olağanüstü yaşamöyküsüdür.

"Gaz, artık emeklemekten vazgeçmiş tavana kadar yükselmişti...
Çocukları geldi aklına. Bir çaresi olmalıydı.
Önce bir sigara içmeliydi. Belki o zaman...
Çakmağı çaktı...
Podries Caddesi büyük bir gürültüyle sarsıldı.
Patlama çok ani ve şiddetli olmuştu.
Sessiz düşman kükrediği anda, 18 numaralı apartmanın ikinci katı bir ateş topuna dönmüştü bile. Bu patlama, kilometrelerce uzakta bir başka insanın benliğinde art arda gelen darbeler halinde, yıllarca sürecek bir volkana dönüşecekti. O insan Ercan Arıklı'ydı..."

SİŞLİ MİLLİ KİTAPLIĞI 0212 246 3580

Kapaktaki fotoğraf: Kahraman Can Arıklı

ISBN 975-293-343-2

20 YTL
20.000.000 TL